Knygų *Dvasių namai*, *Fortūnos duktė*, *Portretas Sepija* autorė

Isabel Allende

Žaidimas su mirtimi

Alma littera

Isabel

Allende

Žaidimas su mirtimi

Iš ispanų kalbos vertė *Valdas V. Petrauskas*

Alma littera

VILNIUS / 2014

UDK 821.134.2(83)-31
Al-142

Versta iš: Isabel Allende
RIPPER
Random House Mondadori

Knygą vertė Valdas V. Petrauskas –
Lietuvos rašytojų sąjungos,
Lietuvos literatūros vertėjų sąjungos,
Kanados literatūros vertėjų asociacijos narys.

ISBN 978-609-01-1547-3

Williamui C. Gordonui,
meilės ir nusikaltimo bendrininkui.

Dėkui
Isabel

„Mama dar gyva, bet Didįjį penktadienį, vidurnaktį, bus nužudyta", – perspėjo Amanda Martin vyriausiąjį policijos inspektorių, ir šis nesuabejojo jos žodžiais, nes mergina jau ne kartą įrodė išmananti daugiau nei jis ir visi jo kolegos, žmogžudysčių skyriaus darbuotojai. Pagrobta moteris kamavosi kalinama nežinia kur prie San Fransisko įlankos, kažkurioje aštuoniolikos tūkstančių kvadratinių kilometrų ploto vietoje, jai liko gyventi keliolika valandų, ir jis nesuvokė, kur jos ieškoti.

Pirmąją žmogžudystę žaidėjai pavadino „nusikaltimu, įvykdytu netinkamai panaudota beisbolo lazda", kad nepažemintų aukos, aiškiau ją įvardydami. Jų būrelis – penki paaugliai ir garbaus amžiaus vyriškis – bendraudami internetu žaidė „Riperį"*, tokį vaidmenų žaidimą.

2011 metų spalio tryliktosios rytą, penkiolika minučių devintos, San Fransisko Aukso Kalvų valstybinės pradinės mokyklos ketvirtokai bėgo į sporto salę, švilpuku ritmingai švilpčiojant prie durų stovinčiam treneriui. Sporto salėje, erdvioje, šiuolaikinėje ir gerai įrengtoje, dosniai parėmus buvusiam mokiniui, susikrovusiam kapitalą prieš sprogstant nekilnojamojo

* Ripper (*angl.*) – skerdikas (čia ir toliau *vert. past.*).

turto rinkos burbului, taipgi vykdavo atestatų įteikimo ceremonijos, koncertai ir spektakliai. Per apšilimą mokiniai turėjo du kartus vorele apibėgti krepšinio aikštelę, bet sustojo vidury jos netikėtai išvydę žmogų, kuris tysojo persisvėręs ant gimnastikos arklio nusmauktomis ligi kulkšnių kelnėmis, nuogu užpakaliu, su išangėn įsmeigta beisbolo lazda. Vaikai nustėrę apstojo kūną, vienas jų, devynmetis, visų drąsiausias, smiliumi brūkštelėjo per tamsią dėmę ant grindų ir pareiškė, jog tai tikriausiai sukrešėjęs kraujas, o ne šokoladas, tuo metu kitas pakėlė šovinio tūtelę ir įsikišo į kišenę, ketindamas iškeisti ją į pornografinių piešinukų seriją, o viena geltonsnapė filmavo lavoną mobiliuoju telefonu. Treneris, tebešvilpčiodamas sulig kiekvienu atsikvėpimu, šuoliukais pribėgo prie susigrūdusių mokinių, o kai išvydo vaizdą, nė iš tolo nepanašų į pokštą, jam neišlaikė nervai. Kilus šurmuliui, subėgo kiti mokytojai, šaukdami išvarė mokinius ir tie išdūmė iš sporto salės paskui trenerį, ištraukė beisbolo lazdą iš lavono išangės, numetė ją ant grindų ir tuomet vidury kaktos pastebėjo kruviną skylutę. Užklojo jį keliais rankšluosčiais ir užrakino duris laukdami policijos, kuri atvažiavo daugmaž po devyniolikos minučių; tada nusikaltimo vieta jau buvo taip ištrypta, jog buvo neįmanoma aiškiai nustatyti, kokia velniava čia įvyko.

Ilgai netrukus per pirmąjį susitikimą su žiniasklaidos atstovais vyriausiasis inspektorius Bobas Martinas paaiškino, kad nustatyta žuvusiojo tapatybė. Tai buvo Edas Steitonas, keturiasdešimt devynerių metų, mokyklos sargas. „Na, o beisbolo lazda?“ – sušuko kažkoks įkyrus žurnalistas, ir inspektorius apmaudaudamas, kad viešumon prasismelkė detalė, gėdinga Edui Steitonui ir nepalanki mokymo įstaigai, atsakė, jog viskas paaiškėsią atlikus skrodimą. „Ar įtariamas kas nors? Ar sargas buvo gėjus?“ Nekreipdamas dėmesio į klausimų griūtį, Bobas

Martinas pareiškė, jog spaudos konferencija baigta, bet patikino, kad žmogžudysčių skyrius informuosiąs žiniasklaidą, kai tik kas nors paaiškėsią ir pasistūmėsiąs jam pavestas tyrimas.

Išvakarėse būrelis baigiamosios klasės mokinių, ruošdamasis Vaiduoklių šventei, sporto salėje repetavo muzikinę siaubo komediją, zombių ir rokenrolo šiupinį, bet tik rytojaus dieną sužinojo, kas atsitiko. Tuo metu, kai, policijos apskaičiavimu, įvyko nusikaltimas, maždaug apie vidurnaktį, mokykloje nebuvo nė gyvos dvasios, tik trys roko grupės nariai automobilių stovėjimo aikštelėje į furgonėlį krovė muzikos instrumentus. Jie paskutiniai matė gyvą Edą Steitoną ir paliudijo, kad sargas atsisveikindamas pamojo ranka ir apie pusę pirmos išvažiavo nedideliu automobiliu. Jie Steitoną matę tik iš tolo, o ir aikštelėje nebuvę šviesų, bet jie neabejojo mėnesienoje atpažinę uniformą, nors nebuvo tikri dėl automobilio spalvos ir modelio. Taip pat negalėjo pasakyti, ar automobilyje būta kito asmens, bet policija padarė išvadą, jog automobilis nepriklausė nužudytajam, nes jo pilkas perlamutrinis visureigis stovėjo už kelių žingsnių nuo muzikantų furgonėlio. Ekspertai spėjo, kad Steitonas išvažiavo su jo laukusiu asmeniu, o paskiau grįžo į mokyklą pasiimti savo automobilio.

Per antrą spaudos konferenciją žmogžudysčių skyriaus vadovas paaiškino, kad sargas turėjo budėti iki šeštos valandos ryto ir nežinia kodėl tą naktį išėjo iš mokyklos, o vėliau grįžo ten, kur jo tykojo mirtis. Martino duktė Amanda, per televiziją stebėjusi jo susitikimą su žiniasklaidos atstovais, paskambino jam telefonu ir pataisė: ne mirtis mokykloje tykojo Edo Steitono, o žudikas.

Ši pirmoji žmogžudystė paskatino „Riperio“ žaidėjus griebtis tokio dalyko, kuris vėliau tapo pavojinga priklausomybe. Penki

paaugliai, kaip ir policija, iškėlė sau tuos pačius klausimus: kur buvo sargas nuo tos akimirkos, kai jį pastebėjo muzikantai, iki spėjamos mirties valandos? Kaip sugrįžo? Kodėl sargas nesigynė prieš gaudamas kulką į kaktą? Ką reiškia intymion vieton įsmeigta beisbolo lazda?

Gal Edas Steitonas ir buvo nusipelnęs tokios mirties, bet dorovės klausimai paauglių nedomino, jiems rūpėjo tik faktai. Iki šiol vaidmenų žaidimui užtekdavo tariamų XIX amžiaus nusikaltimų, vykstančių amžinai ūkanotame Londone, kur personažai susiduria su kirviu ar ledo kirtikliu ginkluotais piktadariais arba su kitais klasikiniais miestelėnų ramybės drumstėjais, tačiau dabar žaidimas priartėjo prie tikrovės, kai žaidėjai pritarė Amandos Martin pasiūlymui tirti irgi gana miglotą įvykį, atsitikusį San Fransiske. Garsioji astrologė Selestė Roko buvo išpranašavusi mieste kruvinas skerdynes, ir Amanda Martin, naudodamasi ta vienintele proga, nutarė išmėginti pranašavimo meną. Užsibrėžusi tą tikslą, palenkė savo pusėn „Riperio“ žaidėjus ir geriausią draugą Bleiką Džeksoną, be kita ko, savo senelį, nė neįtardama, kad pramoga taps pražūtinga ir viena pirmųjų aukų bus jos motina Indiana Džekson.

„Riperio“ žaidėjai buvo būrelis po visą pasaulį pasklidusių rinktinių keistuolių, kurie, bendraudami internetu, įveikdami kliūtis ir nugalėdami priešus, bandė pagauti ir likviduoti paslaptingąjį Džeką Skerdiką. Amanda, žaidimo vadovė, planuodavo kiekvieną nuotykį, atsižvelgdama į personažų, žaidėjų sukurtų kaip *alter ego*, gebėjimus ir trūkumus.

Paauglys iš Naujosios Zelandijos, po nelaimingo atsitikimo ištiktas apatinės kūno dalies paralyžiaus ir prikaustytas prie neįgaliųjų vežimėlio, bet tokio aiškaus proto, kad galėjo keliauti po pasakiškus pasaulius ir gyventi tiek praeityje, tiek ateityje, pasirinko buklios ir smalsios čigonės Esmeraldos vaidmenį.

Vaikinukas iš Naujojo Džersio, vienišas ir nedrąsus, gyvenąs su motina ir per pastaruosius dvejus metus iš savo kambario išeinantis tik į tualetą, tapo seru Edmondu Pedingtonu, anglų atsargos pulkininku, tikru vyru, salonų liūtu, labai pravarčiu žaidimuose dėl ginklų ir karinių strategijų išmanymo. Devyniolikmetė monrealietė, nuo mažens gyvenimą leidžianti gastroenterologijos klinikose, sugalvojo Abatos personažą: psichikos ligonę, gebančią skaityti mintis, sužadinti prisiminimus ir bendrauti su vaiduokliais. Trylikametis našlaitis afroamerikietis, kurio intelekto koeficientas siekė 156, itin gabių moksleivių Reno akademijos stipendininkas, panoro būti Šerloku Holmsu, nes jam lengviausiai sekėsi pasitelkiant logikos dėsnius ir taisykles daryti sprendimus ir išvadas.

Amanda nesugebėjo susirasti tinkamo personažo. Jos pareiga buvo vadovauti ir reikalauti, kad būtų laikomasi taisyklių, tačiau itin kruvino nusikaltimo atveju buvo leidžiama šiek tiek nukrypti nuo normos. Pavyzdžiui, veiksmą, tradiciškai vykstantį 1888 metais Londone, ji perkėlė į 2012-ųjų San Fransiską. Be to, nusižengdama reglamentui, prisiskyrė seklį, vardu Keiblas, gana siauro akiračio raišį, bet tokį klusnų ir ištikimą, kad aklai vykdė nors ir pačius kvailiausius jos įsakymus. Senelis sumetė, kad seklio vardas – Bleiko anagrama. Bleikas Džeksonas, sulaukęs šešiasdešimt ketverių, buvo per senas vaikų žaidimams, bet nesišalino „Riperio“, trokšdamas kartu su dukraite ne tik žiūrėti siaubo filmus, žaisti šachmatais ir spręsti logikos uždavinius, kuriuos rungdamiesi užduodavo vienas kitam, – kartais jam pavykdavo laimėti, pasitarus su kolegomis, Kalifornijos Berklio universiteto filosofijos ir matematikos profesoriais.

SAUSIS

Pirmadienis, 2

Kniūbsčias ant masažo stalo, Rajanas Mileris snūduriavo jausdamas palaimą, pirmojo reiki laipsnio meistrei Indianai Džekson darbuojantis rankomis 1922 metais japonų budisto Miko Usui sukurtu metodu. Perskaitęs apie jį daugiau kaip šešiasdešimt puslapių, Mileris sužinojo, kad moksliškai nėra įrodyta, jog reiki gydymas padeda, bet įtarė, jog jis, ko gero, turi tam tikros paslaptingos galios, juo labiau kad 2009-aisiais Jungtinių Amerikos Valstijų katalikų vyskupų konferencija paskelbė jį esant pavojingą dvasinei krikščionių sveikatai.

Indiana Džekson dirbo garsiojoje Nort Bičo holistinėje klinikoje, antrame aukšte, kabinete Nr. 8, vidury San Fransisko italų kvartalo. Durys buvo nudažytos indigo, dvasingumo, spalva, o sienos – žalsvai, sveikatos spalva. Ant lentelės užrašas gulsčiu šriftu skelbė: *Indiana, sveikatos specialistė*, o žemiau įvardyti jos metodai: intuityvusis masažas, reiki, magnetai, kristalai, aromaterapija. Mažyčiame laukiamajame ant sienos kabojo ryškių spalvų drobė, įsigyta azijiečių krautuvėlėje, – deivė Šaktė, juodaplaukė geidulinga gražuolė raudonu apdaru, apsikarsčiusi auksiniais papuošalais, su kardu dešinėje rankoje ir gėle kairėje. Deivė atrodė daugiaasmenė su keliomis rankomis, kuriose laikė kitus simbolius – nuo muzikos instrumento iki kažkokio daik-

to, iš pirmo žvilgsnio panašaus į mobilųjį telefoną. Indiana taip garbino Šaktę, kad buvo pasiryžusi perimti jos vardą, bet jos tėvas Bleikas Džeksonas perkalbėjo: girdi, tokiai Šiaurės Amerikos merginai, aukštai, putliai, šviesiaplaukei, pripučiamos lėlytės veideliu, netinka indų deivės vardas.

Profesinių įgūdžių ir karinių pratybų išmokytas niekuo nepasitikėti, Mileris vis dėlto su nuoširdžiu dėkingumu atsiduodavo Indianos globai ir, seansui pasibaigus, išeidavo lengva širdimi, linksmas ir patenkintas, gal placebo efekto ir meilės įkarščio paveiktas, kaip manė jo draugas Pedras Alarkonas, o gal dėl čakrų subalansavimo, kaip tvirtino Indiana. Ši ramybės valanda buvo vienintelė palaima jo vienišiaus gyvenime, gydomojo seanso metu su Indiana jis patirdavo didesnį malonumą, nei šėliodamas lovoje su Dženifere Jang, pačia ištikimiausia meiluže. Buvo aukštas, augalotas, imtynininko sprandu ir pečiais, storomis ir tvirtomis kaip rąstai rankomis, bet dailiais kaip konditerio pirštais, ežiuku kirptais žilstelėjusiais kaštoniniais plaukais, dantimis, pernelyg baltais, kad atrodytų tikri, sulaužyta nosimi, su trylika aiškių randų, įskaitant bigę. Indiana Džekson įtarė, kad jų esama ir daugiau, bet nebuvo jo mačiusi be trumpikių. Kol kas.

– Kaip jautiesi? – paklausė ji.

– Kuo puikiausiai. Deserto kvapas sužadino apetitą.

– Tai apelsinų eterinis aliejus. Jei nori pasišaipyti, Rajanai, nesuprantu, ko ateini.

– Tavęs pamatyti, mergele, ko daugiau!

– Vadinasi, tau jis nedera, – piktai atrėžė ji.

– Argi nematai, kad juokauju, Indi?

– Apelsinų aromatas jaunatviškas ir nuotaikingas, tai dvi savybės, kurių tau, Rajanai, trūksta. Reiki turi tiek daug galios, jog antrojo lygmens meistrai gali jį atlikti per atstumą, nema-

tydami paciento, bet aš turėčiau dvidešimt metų mokytis to Japonijoje, kol pasiekčiau tokį lygmenį.

– Ir nebandyk. Be tavęs čia visas verslas sužlugtų.

– Gydymas – tai ne verslas!

– Juk reikia iš ko nors gyventi. Šioje holistinėje klinikoje uždirbi mažiau už savo kolegas. Ar žinai, pavyzdžiui, kiek Jumika ima už akupunktūros seansą?

– Nežinau ir žinot nenoriu.

– Beveik dvigubai daugiau nei tu už savo seansą. Klausyk, aš tau mokėsiu daugiau, – pasišovė Mileris.

– Mielai nieko iš tavęs neimčiau, nes esi mano draugas, bet jeigu nieko neimčiau, tikrai nebeateitum. Nedera kitiems daryti malonės, tau tiesiog įgimta puikybės nuodėmė.

– Ar manęs pasiilgtum?

– Ne, nes, kaip paprastai, susitiktume kur nors kitur, tu manęs pasiilgtum. Prisipažink, juk tau padeda mano procedūros. Prisimeni, kaip tau skaudėjo, kai atėjai čionai pirmą kartą? Kitą savaitę padarysime magnetoterapijos seansą.

– Tikiuosi, ir masažą. Tavo rankos kaip angelo.

– Gerai, ir masažą. Ir apsirenk pagaliau, žmogau, kitas pacientas laukia.

– Ar tau ne keista, kad beveik visi tavo pacientai – vyrai? – lipdamas nuo stalo paklausė Mileris.

– Ne visi, turiu ir moterų, ir vaikų, ir reumatu sergantį pudelį.

Mileriui dingtelėjo, kad jeigu kiti Indianos pacientai vyrai tokie kaip jis, tikriausiai jie moka pinigus tik trokšdami pabūti su ja, anaiptol ne už abejotinus gydymo metodus. Kaip tik dėl to pirmą kartą jis ir atėjo į kabinetą Nr. 8 ir per trečią seansą

prisipažino Indianai, kad išvengtų nesusipratimų, nes pirminis potraukis jau buvo spėjęs tapti pagarbia simpatija. Ji prapliupo juoktis, jau daugmaž pripratusi prie tokių išpažinčių, ir patikino jį, kad po dviejų ar trijų savaičių, kai paaiškės rezultatai, jis pakeisiąs nuomonę. Rajanas pakvietė ją vakarienės į savo mėgstamiausią restoraną. „Jeigu mane pagydysi, mokėsiu aš, jei ne – mokėsi tu“, – pareiškė, trokšdamas susitikti su ja kitoje aplinkoje, kur kas palankesnėje pokalbiui nei šiedu visažinės Šaktės stebimi kambarėliai.

Jie susipažino 2009 metais viename iš gausybės Samuelio P. Teiloro valstybinio parko vingiuotų takelių, tarp tūkstantmečių šimtametrių medžių. Varina dviračiu, Indiana keltu persikėlė per San Fransisko įlanką, o atsidūrusi Merino apygardoje kelis kilometrus mynė iki to parko, treniruodamasi prieš būsimas Los Andželo lenktynes, kuriose ketino dalyvauti po kelių savaičių. Apskritai Indiana laikė sportą tuščiu užsiėmimu ir neturėjo tikslo išsaugoti figūros, bet tuomet buvo ruošiama akcija prieš AIDS, kurioje ketino dalyvauti Amanda, ir ji nenorėjo išleisti iš namų dukters vienos.

Nenulipdama nuo dviračio, tik vieną koją pastačiusi ant žemės, moteriškė stabtelėjo gurkštelėti vandens iš savo butelio, ir tuo metu pro šalį pralėkė Rajanas Mileris su Atila, pririštu prie jo diržo. Šunį ji pamatė tik tada, kai šis užšoko ant jos, ir, užkliuvusi už dviračio, išsigandusi virto žemėn. Melsdamas atleisti, Mileris padėjo jai pasikelti ir pabandė tiesinti iškrypusį ratą, o ji tuo tarpu purtėsi dulkes, daugiau žiūrėdama į Atilą nei rūpindamasi savimi, nes niekada nebuvo mačiusi tokio pasibaisėtino žvėries: perdėm randų išmargintas, išplikusia krūtine, išmuštais dantimis ir dviem metalinėmis Drakulos iltimis, striuka, lyg žirklėmis nukirpta ausimi. Su užuojauta pakasė jam sprandą ir buvo jau bebučiuojanti į snukį, bet Mileris ją staigiai sustabdė.

– Liaukis! Nekišk arčiau veido. Atila – kovinis šuo, – perspėjo jis.

– Kokios veislės?

– Grynaveislis belgų *malinois**. Paprastai būna liesas ir stiprus kaip vokiečių aviganis, tik turi dar vieną privalumą: nugara tiesi, ir neserga sąnarių ligomis.

– Kas atsitiko vargšeliui?

– Išliko gyvas, sprogus minai, – paaiškino Mileris, vilgydamas nosinę šaltame upokšnyje, kuriame prieš savaitę matė į nerštavietes prieš srovę sunkiai iriantis lašišas.

Mileris padavė Indianai sudrėkintą nosinę, kad nusivalytų subraižytas kojas, ir patarė ateityje segėti antkelius, kaip ir dera blaivaus proto dviratininkams. Jis vilkėjo ilgomis sportinėmis kelnėmis, trikotažiniais marškinėliais ir iš pažiūros neperšaunama liemene, pasak jo, sveriančia dvidešimt kilogramų ir pravarčia per treniruotes: kai ją nusivilkdavo ruošdamasis varžyboms, jausdavosi lengvas kaip pūkas. Jie atsisėdo paplepėti tarp storų medžio šaknų, akylai stebimi šuns, kuris įdėmiai sekė kiekvieną šeimininko judesį, lyg laukdamas įsakymo, ir retkarčiais prisikišęs mandagiai apuostydavo moteriškę. Popietė buvo šilta, kvepėjo pušimis ir humusu, medžių viršūnes nelyginant ietys smaigstė saulės spinduliai, giedojo paukščiai, zyzė uodai, upokšnyje per akmenis čiurleno vanduo ir tarp šakų siaudė lengvas vėjelis. Romantiškame romane – ideali aplinka pirmajam pasimatymui.

Mileris buvo „jūrų ruonis“**, tarnavo specialiosiose pajėgose, vykdančiose pačias slapčiausias ir pavojingiausias užduotis. Priklausė „jūrų ruonių“ 6-ajai komandai, tam pačiam daliniui, kuris vėliau, 2011 metų gegužę, Pakistane puolė Osamos bin

---

* Malinua (*Mechelaar, malinois*) – vienas iš keturių belgų aviganio tipų.

** JAV specialiosios paskirties pajėgų karys.

Ladeno būstinę. Vienas jo buvusių bendražygių nukovė Al Kaidos vadeivą, bet Mileris, savaime suprantama, nežinojo, kad tai įvyks po dvejų metų, ir niekas negalėjo to numatyti, išskyrus planetologę Selestę Roko. 2007-aisiais jis išėjo į atsargą, mūšyje netekęs kojos, bet, kaip prisipažino Indianai, tai nesutrukdė jam dalyvauti triatlone. Ligi tos akimirkos daugiau dėmesio skyrusi šuniui, ji pastebėjo, kad viena jo koja apauta sportiniu bateliu, o kita baigiasi lenkta plokštele.

– Tai *Flex-Foot Cheetah**, pagamintas remiantis gepardo, paties greičiausio pasaulyje žvėries, įsibėgėjimo principu, – rodydamas į protezą, tarė jis.

– O kaip tvirtinamas?

Jis pasiraitojo kelnes, ir ji apžiūrėjo įtaisą, priveržtą prie kojos strampo.

– Pagamintas iš anglies pluošto, tokio lengvo ir lankstaus, kad Oskarui Pistoriui, Pietų Afrikos sportininkui, netekusiam abiejų kojų, nenorėta leisti dalyvauti olimpinėse žaidynėse, nes su jais jis turįs pranašumą prieš kitus bėgikus. Šis modelis pritaikytas bėgti. Turiu ir kitokių – skirtų vaikščioti, važinėti dviračiu, – pasakė buvęs karys ir šiek tiek didžiuodamasis pasigyrė, kad šie protezai – naujausias technologijos laimėjimas.

– Ar skauda?

– Kartais, bet kai kas dar labiau skauda.

– Kas?

– Praeities dalykai. Bet gana kalbėti apie mane, verčiau papasakok apie save.

– Neturiu tokių įdomybių kaip bioninė koja, o vienintelio rando negaliu rodyti. Maža būdama, plojausi užpakaliu ant spygliuotos vielos, – prisipažino Indiana.

---

* Lankstus plokščias anglies pluošto protezas.

Indianai ir Rajanui greit bėgo laikas, įdėmiai Atilos stebimiems šnekučiuojantis apie šį bei tą. Ji prisistatė lyg rimtai, lyg juokais aiškindama, kad jos laimingas skaičius aštuoni, Zodiako ženklas Žuvys, globojanti planeta Neptūnas, elementas vanduo, o skaidrus mėnulio akmuo, rodąs intuicijos kelią, kaip ir akvamarinas, skatinantis vaizduotę, gerumą, teikiantis išminties, – tai jos ženklo brangakmeniai. Ji neketino gundyti Milerio, nes jau ketveri metai buvo įsimylėjusi tokį Aleną Kelerį ir laikėsi ištikimybės, bet, jei būtų norėjusi, kaip niekur nieko būtų pakreipusi kalbą apie Šaktę, grožio, meilės ir vaisingumo deivę. Tie trys dalykai nuginkluodavo bet kurį vyrą, žinoma, heteroseksualų, tuo atveju, jeigu nepaveikdavo jos putlus kūnas, bet Indiana šiukštu neminėdavo vyrus atgrasančių kitų Šaktės savybių, kaip antai: dievo motina, prigimtinė energija ir šventoji moteriškumo galia.

Apskritai Indiana nemėgo aiškinti užsiimanti sveikatos specialistės praktika, nes pasitaikydavo ne vienas cinikas, kuris, atlaidžiai klausydamasis jos pasakojimų apie kosminę energiją, žvilgsniu naršydavo po jos suknelės iškirptę. Vis dėlto, kadangi „jūrų ruonis“ žadino pasitikėjimą, glaustai išdėstė savo metodus, nors žodžiais nusakyti jie atrodė menkai įtikinami net jai pačiai. Mileriui jie veikiau priminė vudu nei mediciną, bet jis dėjosi be galo susidomėjęs, juo labiau kad, naudodamasis patogia proga, turėjo gerą dingstį dar sykį su ja susitikti. Jis pasiskundė, jog naktimis jį kamuojąs mėšlungis, o kartais sutraukia koją bebėgant, ir ji priskyrė jam gydomuosius masažus ir bananų bei kivių kokteilį.

Jie taip įsišnekėjo, kad tik saulei leidžiantis ji susivokė, jog pavėluos į San Fransisko keltą. Pašokusi ant kojų, paskubomis

atsisveikino, bet jis pasisiūlė pavėžėti furgonėliu, paliktu prie parko vartų, juk gyveną tame pačiame mieste. Automobilis buvo su itin galingu varikliu ir dideliais sunkvežimio ratais, su bagažine ant stogo, stovu dviračiams ir rausva kutuota pliušine pagalve šuniui, kokios niekada nebūtų pasirinkęs nei Mileris, nei Atila, ją padovanojo Milerio meilužė Dženiferė Jang, demonstruodama savo kinišką humorą.

Po trijų dienų Mileris atėjo į holistinę kliniką vien trokšdamas pasimatyti su dviratininke, kurios nesugebėjo išmesti iš galvos. Indiana neturėjo nieko bendra su jo erotinėmis fantazijomis: jam patiko mažutės azijietės, tokios kaip Dženiferė Jang, kuriai dera nuvalkioti palyginimai – dramblio kaulo kūnas, šilkiniai plaukai ir smulkūs kauliukai, – beje, be kita ko, ji buvo ambicinga banko vadybininkė. Indiana, priešingai, – tipiška amerikietė, stambaus sudėjimo, sveikatinga ir gerų ketinimų, iš tų, kurios paprastai jam atrodė visiškai nepatrauklios, bet nežinia kodėl jį pakerėjo. Pedrui Alarkonui apibūdino ją kaip „riebią ir apetitišką“, nusakė žodžiais, tinkamais nebent kalbant apie maistą, turintį didelį kiekį cholesterolio. Netrukus, kai su ja supažindino, Alarkonas pareiškė, kad Indiana primena šiek tiek komiškai geidulingas septintojo dešimtmečio kino filmų Čikagos gangsterių meilužes, šviesiaplaukes, putlių kūno linijų, aukšta sopranų krūtine ir nežmoniškai ilgomis blakstienomis, bet Mileris neprisiminė nė vienos tų ekrano žvaigždžių, žavėjusių žiūrovus prieš jam ateinant į šį pasaulį.

Holistinė klinika nuvylė Milerį. Jis tikėjosi pamatyti ką nors budistiška, bet atsidūrė prie bjaurios avokadų trintinio spalvos trijų aukštų pastato. Nežinojo, kad jis buvo pastatytas 1930-aisiais ir klestėjimo laikais masino turistus savo *art déco*

architektūra ir vitražais pagal Klimtą, bet neteko viso žavesio 1989 metais per žemės drebėjimą, kai subyrėjo į šipulius du vitražai, o kiti du išlikusieji buvo parduoti per aukcioną. Į langus buvo įdėtas vištų išmatų spalvos granuliuotas stiklas, paprastai naudojamas sagų fabrikuose ir kareivinėse, o dar vienas patobulinimas, kurį, be daugybės kitų nemokšiškų projektų, patyrė pastatas, buvo lengviau valoma plastikinė danga, pakeitusi baltais ir juodais geometriniais piešiniais išmargintas marmuro grindis. Dekoratyvines žalio granito kolonas, atvežtas iš Indijos, taipgi dvivėres juodo lako duris įsigijo tailandiečių restoranas. Liko nebent kaltinės geležies laiptų turėklai ir dvi to meto lempos, kurias, be abejo, būtų ištikęs durų ir kolonų likimas, jeigu jos iš tikrųjų būtų buvusios *Lalique* firmos. Vestibiulis, kadaise erdvus ir gerai apšviestas, sumažėjo keliais metrais, kai gale buvo įrengtas namsargio būstas, o vėliau dar pridurtos kelios biuro patalpos, ir pagaliau virto pustamsiu urvu. Šiaip ar taip, Mileris atvažiavo tuo metu, kai, saulei plieskiant tiesiai į gelsvus langus, kokį magišką pusvalandį viduje tvyrodavo gintarinė šviesa, sienos plaukdavo skysta karamele, ir vestibiulis akimirką vėl atgaudavo dalelę buvusios didybės.

Mileris pasikėlė į kabinetą Nr. 8, pasiruošęs bet kokiam gydymui, nors ir koks kvailas jis būtų, ir beveik tikėjosi išvysti Indianą šventikės apdaru, bet ji pasirodė medikės chalatu, baltomis kurpaitėmis, ant pakaušio gumele suveržtais plaukais. Nieko bendra su ragana. Paprašė užpildyti išsamų formuliarą, išvedė į koridorių, norėdama iš priekio ir iš užpakalio pažiūrėti, kaip jis vaikščioja, paskiau grįžo į kabinetą ir liepė nusirengti iki pusės, atsigulti ant stalo. Apžiūrėjusi nustatė, kad vienas klubas aukštesnis, o stuburas iškrypęs – įprastas dalykas netekusiesiems vienos kojos. Be to, pridūrė, kad jo energija užblokuota diafragmos lygmenyje, pečių ir kaklo srityje susidarę

mazgų, raumenys įsitempę, sprandas nejudrus ir budrumo lygis neįtikėtinai aukštas. Žodžiu, jis tebėra „jūrų ruonis".

Indiana jį patikino galėsianti padėti taikydama tam tikrus savo metodus, tačiau jis turėsiąs išmokti atsipalaiduoti, kad gydymas duotų naudos; patarė pradėti akupunktūros seansus pas Jumiką Sato, jos kaimynę, antros durys po kairei tame pačiame koridoriuje, ir neatsiklaususi paskambino telefonu ir susitarė dėl susitikimo su kigongo meistru, praktikuojančiu Kinų kvartale, už penkių kvartalų nuo holistinės klinikos. Jis pakluso norėdamas jai įtikti ir išėjo, patyręs keletą malonių staigmenų.

Jumika Sato, pagyvenusi nenusakomo amžiaus moteris kaip ir jis kariškai pakirptais plaukais, storais akinių stiklais, nustatė diagnozę švelniais balerinos pirštais patikrinusi pulsą ir padarė tokias pat išvadas kaip Indiana. Paskui perspėjo, kad akupunktūra gydo fizinį skausmą, bet nenuslopina sąžinės priekaištų. Pasibaisėjęs Mileris pagalvojo, kad gal klaidingai ją suprato. Tie žodžiai ilgai nedavė jam ramybės, ir po kelių mėnesių, kai jie artimiau susipažino, jis išdrįso paklausti, ką ji turėjo omeny, ir Jumika Sato kuo ramiausiai atsakė, kad tik kvailiai nejaučia sąžinės priekaištų.

Kigongo seansai su meistru Ksaju, palaimingos išvaizdos senoliu laosiečiu smagurio pilvu, Mileriui buvo tikras stebuklas, idealus pusiausvyros, kvėpavimo, judėjimo ir meditacijos derinys, kaip tik tai, ko reikėjo kūnui ir protui, ir jis prisidūrė juos prie įprastos kasdienės mankštos.

Mėšlungis nenustojo kamavęs Milerio po trijų savaičių, kaip buvo žadėjusi Indiana, bet jis pamelavo – norėjo kviesti ją vakarienės ir apmokėti sąskaitą, nes jam buvo aišku kaip dieną, kad ji vos suduria galą su galu. Jaukus ir triukšmingas restora-

nas, vietnamietiška virtuvė su prancūzišku kvapeliu ir butelis Kalifornijos vyno *Pinot Noir Flowers* padėjo užmegzti draugystę, kuri jam pasidarė brangesnė už visus lobius. Jis visada gyveno tarp vyrų, tikroji šeima buvo penkiolika „jūrų ruonių", visi kaip vienas dvidešimtmečiai karinių pratybų draugai, bendražygiai, kartu patyrę kautynių įtampą, siaubą ir įkarštį, taipgi kentėję dykų valandų nuobodulį. Kai kurių draugų nebuvo matęs jau keleri metai, o kai kurių – keli mėnesiai, bet su visais palaikė ryšį: visada būsią broliai.

Prieš netenkant kojos, santykiai su moterimis, kaip ir dera kariui, buvo paprasti, lytiniai, atsitiktiniai ir tokie trumpi, kad veidai ir kūnai susiliedavo į vieną, ganėtinai panašų į Dženiferės Jang. Tai būdavo atsitiktinės moterys, o jeigu kurią nors įsimylėdavo, ryšys ilgai neužsitęsdavo, nes jo gyvenimo būdas – tai vienur, tai kitur grumtynės su mirtimi – nedavė pagrindo užmegzti pastovesnių santykių ir juo labiau vesti ir susilaukti vaikų. Jo gyvenimas – tai karas su priešais, kartais tikrais, kartais tariamais: taip ir prabėgo jaunystė.

Civiliniame gyvenime Mileris jautėsi nedrąsiai, kaip nesavas, nemokėjo palaikyti paprasčiausio pokalbio, ir tie, kurie menkai jį pažinojo, įsižeisdavo neišgirsdami iš jo nė vieno žodžio. San Fransiske, gėjų rojuje, netrūko gražių moterų, nepriklausomų ir turinčių pasisekimą, visiškai kitokių nei tos, kurios anksčiau pasitaikydavo baruose arba klaidžiodavo aplink kareivines. Mileris atrodė išvaizdus, nelygu apšvietimas, ir jo raišumas, bylojantis apie pasiaukojimą tėvynei, ne tik teikė jam garbės, bet ir duodavo gerą dingstį jį užkalbinti. Jis nestokojo progų užmegzti romaną, bet, susidūręs su išprususiomis moterimis, vienintelėmis, kurios jį domino, pernelyg stengdavosi padaryti gerą įspūdį ir galiausiai joms nusibosdavo. Kalifornijoje nebūta tokių merginų, kurios, užuot ėjusios šokti,

sutiktų bent valandėlę klausytis kareiviškų istorijų, nors ir kokios įdomios jos būtų, išskyrus Dženiferę Jang, kuri, paveldėjusi legendinę savo Padangių imperijos protėvių kantrybę, mokėdavo apsimesti įdėmiai klausanti, bet tuo pat metu mąstydavo apie visai ką kita. Šiaip ar taip, su Indiana Džekson jis jautėsi laisvai – nuo pat pradžių toje sekvojų girioje, ir po kelių savaičių, jiems bevakarieniaujant vietnamiečių restorane, nereikėjo kvaršinti sau galvos prasimanant temų – jai užteko pusės taurės vyno, kad atsipalaiduotų liežuvis. Laikas skriste skriejo, ir, žvilgtelėję į laikrodį, jie pamatė, kad jau po vidurnakčio; tik du meksikiečiai padavėjai, likę restorane, nuobodžiaudami kraustė stalus kaip žmonės, kurie, baigę pamainą, nori eiti namo. Tą vakarą prieš trejus metus Mileris ir Indiana artimai susidraugavo.

Nors iš pradžių ir nelabai pasitikėdamas nauja pažįstamąja, po trijų ar keturių mėnesių karys norom nenorom turėjo pripažinti, kad Indiana – anaiptol ne dar viena Naujojo amžiaus pusprotė, o iš tikrųjų turi gydymo dovaną. Po procedūrų jis atsipalaiduodavo, geriau miegojo ir beveik nebekankino mėšlungis, tačiau tų seansų didžiausia vertybė buvo teikiama ramybė: jos rankos skleidė meilę, o dėmesys tramdė praeities balsus.

Indiana, savo ruožtu, ilgainiui priprato prie to stipraus ir kuklaus draugo, skatinančio laikytis sveikatingo gyvenimo būdo, bėgioti nesuskaitomais takeliais po San Fransisko apylinkių kalvas ir miškus, padedančio sudurti galą su galu, kai ji nedrįsdavo kreiptis į tėvą pagalbos. Juodu gražiai sutarė, ir, nors apie tai niekada neužsimindavo, dilgsėjo įtarimas, kad ši draugystė galėtų peraugti į aistrą, jeigu ji nebūtų susijusi su Alenu Keleriu, slapuku meilužiu, o jis nebūtų apsisprendęs išpirkti savo nuodėmių, iš paskutiniųjų stengdamasis vengti meilės.

Tą vasarą, kai motina susipažino su Rajanu Mileriu, Amanda Martin buvo keturiolikos, bet atrodė ne vyresnė kaip dešimties. Sudžiūvusi, negrabi, su akinukais, su dantų plokštelėmis, užsileisdavo ant veido plaukus arba užsismaukdavo gobtuvą, gindamasi nuo nepakenčiamo triukšmo ir negailestingos pasaulio šviesos, tokia nepanaši į apkūnią motiną, kad žmonės dažnai klausinėdavo, ar ji neįvaikinta. Mileris iš pat pradžių laikėsi tam tikro atstumo ir elgėsi su ja oficialiai, lyg ji būtų suaugusioji, atvykusi iš kitos šalies, tarkim, iš Singapūro. Per dviračių lenktynes Los Andžele jis per daug nesistengė, bet padėjo treniruotis ir ruoštis kelionei, juo labiau kad buvo patyręs triatlonininkas ir todėl pelnė jos pasitikėjimą.

Penktadienį, šeštą valandą ryto, Indiana, Amanda ir jis išvažiavo iš San Fransisko drauge su dviem tūkstančiais dalyvių, skersai krūtinės pasirišę raudonas AIDS akcijos juostas, lydimi ilgos voros savanorių automobilių ir sunkvežimių, prikrautų palapinių ir visokiausių atsargų. Į Los Andželą atvyko kitą penktadienį ligi kraujų nutrintais sėdmenimis, mėšlungio sutrauktomis kojomis ir kaip naujagimiai tuščia galva. Septynias dienas mynė kalvomis ir greitkeliais: tai mylių mylias per bukolinį kraštovaizdį, tai drauge su pašėlusiai lekiančiu eismo srautu. Lengva buvo Rajanui Mileriui, kuriam penkiolika valandų dviračiu skriete praskriedavo, o motinai ir dukteriai, priešingai, kainavo nežmoniškų pastangų – jos pasiekė tikslą tik todėl, kad jis ragino jas kaip seržantas, o kai joms visiškai išsekdavo jėgos, gaivindavo elektrolitiniais gėrimais ir energiniais džiūvėsėliais.

Vakare du tūkstančiai dviratininkų nelyginant pulkai visiškai nusigalavusių paukščių keliauninkų puldavo į pakelėje

savanorių paruoštas stovyklas, surydavo penkis tūkstančius kalorijų, patikrindavo dviračius, išsimaudydavo po dušu vagonėliuose ir raminamuoju balzamu įsitrindavo blauzdas ir šlaunis. Prieš guldamas Rajanas Mileris dėdavo karštus kompresus Indianai ir Amandai ir drąsindavo jas įtaigiomis kalbomis apie mankštos gryname ore privalumus. „Ką visa tai turi bendra su AIDS?" – paklausė Indiana trečią dieną, kai, dešimt valandų mynusi pedalus, apsiverkė iš nuovargio ir kaip niekad gyvenime patirtų kančių. „Nežinau, pasiklausk dukters", – sąžiningai atsakė Mileris.

Dviračių žygis menkai prisidėjo prie kovos prieš epidemiją, bet sutvirtino užsimezgusią Milerio draugystę su Indiana ir padovanojo Amandai neįtikėtiną dovaną: draugą. Ta mergiūkštė, apsigimusi atsiskyrėlė, viso labo turėjo tris bičiulius: senelį Bleiką, būsimą širdies draugą Bredlį ir „jūrų ruonį" Rajaną Milerį. „Riperio" žaidimo dalyviai nepriklausė tai kategorijai – susipažinę per žaidimą jie bendraudavo tik aiškindami nusikaltimą.

Antradienis, 3

Selestė Roko, garsioji Kalifornijos astrologė, Amandos krikštamotė, per televiziją paskelbė savo pranašystę, kad 2011 metų rugsėjį įvyksiąs didelis kraujo praliejimas. Jos kasdienė horoskopų ir astrologinių patarimų laida būdavo rodoma rytą, prieš oro žinias, ir kartojama po vakaro žinių. Selestė, įtrenkusi į šeštą dešimtį, labai geros išvaizdos po kelių plastinių operacijų, charizmatiška ekrane ir niurgzli gyvenime, gerbėjų laikoma elegantiška ir žavia, buvo panaši į Evą Peron, nors ir keliais kilogramais putlesnė. Televizijos studijoje puikavosi padidin-

ta Aukso Vartų nuotrauka, įtaisyta į dirbtinį langą, ir didelis Saulės sistemos žvaigždėlapis su nuotoliniu pulteliu valdomom planetom, judančiom ir žibančiom įvairiomis spalvomis.

Psichologai, astrologai ir kiti okultinių menų meistrai paprastai pranašauja ateitį Naujųjų metų išvakarėse, tačiau Selestė negalėjo laukti tris mėnesius San Fransisko gyventojų neperspėjusi, kas artėja. Pranašystė buvo tokia įspūdinga, jog patraukė visuomenės dėmesį, nelyginant virusas paplito po internetą, vietinėje žiniasklaidoje pasipylė ironiški komentarai, o bulvarinė spauda sukėlė paniką, spėliodama apie būsimas riaušes San Kventino kalėjime, lotynų amerikiečių ir juodaodžių gaujų karą ir dar vieną apokaliptinį žemės drebėjimą San Andreaso lūžio zonoje. Vis dėlto Selestė Roko, nutaisydama neklystančios žynės miną, drauge dėdamasi nuoseklia jungiškosios krypties psichoanalizės specialiste ir didžiuodamasi stulbinamai tikslių pranašysčių sąrašu, patikino turinti omeny žmogžudystes. Tuomet tikintieji astrologija visi kaip vienas lengvai atsiduso, nes tai buvo pati menkiausia iš visų siaubingų likimo lemtų nelaimių, kurių bijoma. Kalifornijos šiaurėje tikimybė būti nužudytam lygi vienai dvidešimttūkstantajai, ir paprastai mirtis ištinka kitus, o tave – rečiausiai.

Tą pačią pranašystės dieną Amanda Martin su seneliu nutarė mesti iššūkį Selestei Roko. Jiems iki gyvo kaulo įgriso krikštamotė, bandanti prikergti savo valią ta dingstimi, jog gali nuspėti ateitį. Buvo ji ūmaus būdo ir kietai laikėsi savo nuomonės – kaip žmonės, kurie gauna žinių iš visatos arba Dievo. Jai niekad nepavyko valdyti astrologija netikinčio Bleiko Džeksono likimo, bet užtat puikiausiai sekėsi ugdyti Indianą, kuri tardavosi su ja dėl kiekvieno dalyko ir tikėjo horoskopais. Žvaigždžių ištarmė ne kartą ardė geriausius Amandos planus: pavyzdžiui, planetos rodė, jog riedlentę jai pirkti metas nepa-

lankus, užtat tinkamas mokytis baleto, ir galiausiai, apsisegusi rausvu sijonėliu, ji pravirko iš gėdos.

Sulaukusi trylikos, Amanda įsitikino, kad jos krikštamotė ne visagalė. Planetoms rodant, kad jai dera lankyti valstybinę vidurinę mokyklą, įstabioji senelė iš tėvo pusės donja Enkarnasjona Martin pareikalavo, kad ji eitų į privatų katalikų koledžą. Bent vieną sykį Amanda stojo krikštamotės pusėn, nes vienuolės kėlė nepalyginamai didesnį siaubą nei mišri mokykla, tačiau donja Enkarnasjona palenkė Selestę Roko čekiu sumai, lygiai stojamajam mokesčiui, nė neįtardama, kad šiuolaikinės vienuolės liberalių pažiūrų, feministės, vilki kelnėmis, kovoja su popiežiumi, o per gamtos mokslų pamokas moko naudotis prezervatyvais, maudamos juos ant bananų.

Amanda, kurstoma skeptiko senelio, labai retai drįstančio akis į akį grumtis su Seleste, abejojo, kad esama kokio nors ryšio tarp dangaus žvaigždžių ir žmogaus likimo: astrologija jai atrodė tokia pat nepatikima kaip motinos baltoji magija. Pranašystė seneliui ir dukraitei pakišo puikią progą paniekinti žvaigždes, nes nuspėti, kad savaitė palanki laiškams rašyti, – tai viena, o išpranašauti kraujo praliejimą San Fransiske – visai kas kita: tokie dalykai neatsitinka kiekvieną dieną.

„Riperio“ žaidimą paversdami nusikaltimo tyrimo metodu, Amanda, jos senelis ir bičiuliai nė nenutuokė, ką daro. Vienuolikai dienų praslinkus po astrologės pranašystės, buvo nužudytas Edas Steitonas, galimas daiktas, atsitiktinai, bet neįprastu būdu – tam tikroje vietoje kyšojo beisbolo lazda, – ir Amanda nutarė sudaryti archyvą: surinkti visą medžiagą, paskelbtą žiniasklaidoje, išgautą iš tėvo, visiškai slaptai atliekančio tyrimą, ir senelio sukauptą savo ruožtu.

Bleikas Džeksonas, iš profesijos farmacininkas, literatūros mylėtojas ir nevykęs rašytojas, pagaliau įkūnijęs savo pašaukimą knyga, kurioje vaizdinga kalba, neįprasta jo kolegoms farmacininkams, meistriškai aprašė Selestės Roko išpranašautus audringus įvykius, savo dukraitę Amandą apibūdindamas kaip keistuoliškos išvaizdos, drovaus būdo ir be galo buklaus proto. Visų tų pragaištingų įvykių kronika pasirodė kur kas platesnė, nei jis buvo užsibrėžęs aprašyti, nors aprėpė vos kelis mėnesius ir vieną kitą *flešbeką**, kaip tai dabar vadinama. Kritika buvo negailestinga autoriui, apkaltino jį piktnaudžiaujant magiškuoju realizmu, atgyvenusiu literatūros stiliumi, bet niekam nepavyko įrodyti, kad jis iškraipė įvykius, aukodamas tiesą ezoterikos labui, visi galėjo juos pasitikrinti San Fransisko policijos departamente ir to meto žiniasklaidoje.

2012-ųjų sausį Amanda Martin ėjo aštuonioliktus metus, mokėsi baigiamojoje vidurinės mokyklos klasėje, tėvai buvo išsiskyrę, motina Indiana Džekson – sveikatos specialistė, tėvas Bobas Martinas – policijos inspektorius, senelė – meksikietė donja Enkarnasjona, senelis – našlys, anksčiau minėtas Bleikas Džeksonas. Džeksono knygoje taipgi šmėkščiojo kiti personažai – pasirodo ir dingsta, dažniausiai dingdavo autoriui plėtojant pasakojimą. Amanda buvo vienturtė, labai išpaikinta, bet senelis buvo įsitikinęs, kad, jai baigus vidurinę mokyklą ir be jokių išlygų atsidūrus pasaulyje, viskas išsispręs savaime. Buvo vegetarė, nes nemėgo gaminti: kai gyvenimas prispyrė, pasirinko kuo paprasčiausią mitybą. Nuo mažens ryte rijo knygas, nepaisydama to įpročio keliamų pavojų.

* Flashback (*angl.*) – praeities blyksnis, prisiminimas.

Šiaip ar taip, žmogžudysčių vis viena nebūtų išvengta, bet ji nebūtų į jas įsmilusi, jei nebūtų skaičiusi skandinavų autorių detektyvų su tokiu užsidegimu, kad jai išsivystė liguistas domėjimasis blogiu apskritai ir ypač tyčinėmis žmogžudystėmis. Senelis toli gražu nebuvo linkęs pritarti cenzūrai, bet jam kėlė nerimą tai, kad tokias knygas ji skaito būdama tik keturiolikos metų. Amanda paprieštaravo prikišdama, kad ir jis skaito jas, ir Bleikas tik perspėjo dukraitę dėl jų grėsmingo turinio numanydamas, jog vėliau ji įniks dar godžiau skaityti. Tai, kad Amandos tėvas Bobas Martinas buvo San Fransisko policijos žmogžudysčių skyriaus vadovas, irgi paskatino ydingą mergaitės potraukį, nes ji sužinodavo apie kiekvieną piktadarystę, įvykusią mieste, kuriam nebūdingi nusikaltimai, tokiame pažiūrėti idiliškame, bet jeigu jų gausu tokiose civilizuotose šalyse kaip Švedija ar Norvegija, vargu ar galima tikėtis, kad jų nepasitaikys San Fransiske, įkurtame godžių nuotykių ieškotojų ir dora prekiaujančių moterų, aukso karštligės priviliotų XIX amžiaus vidury.

Amanda mokėsi mergaičių mokykloje, vienoje iš paskutinių šalyje, kuri pasirinko mišrų mokymosi būdą, vargais negalais ištvėrė ketverius metus nepastebima mokslo draugių, bet ne mokytojų ir kelių išlikusių vienuolių. Mokėsi gerais pažymiais, bet seserys vienuolės, šventos moterys, niekada nematė jos mokantis ir žinojo, kad ji nemiega iki vėlyvos nakties, sėdi prie kompiuterio, užsiimdama paslaptingais žaidimais ir skaitymais. Stengėsi neklausinėti, ką ji skaito su tokiu susidomėjimu, nes įtarė, jog tą patį, kuo ir jos paslapčia mėgaujasi. Priešingu atveju būtų paaiškėję, kodėl ji taip liguistai žavisi ginklais, narkotikais, nuodais, skrodimu, įvairiais kankinimo būdais ir lavonų paieška.

Amanda Martin užsimerkė, visa krūtine įkvėpė oro, tokio gaivaus tą žiemos rytmetį; iš svaigaus pušų kvapo suprato, jog automobilis važiuoja parko gatve, o iš mėšlo tvaiko – kad šalimais arklidės. Apskaičiavo, kad turėtų būti dvidešimt trys minutės devintos; prieš dvejus metus atsisakiusi laikrodžio, išsiugdė įprotį nuspėti laiką, panašiai apskaičiuodavo oro temperatūrą ir atstumą, taipgi išmoko gomuriu pajusti įtartinus valgių ingredientus. Žmones rūšiavo pagal kvapus: Bleikas, senelis, kvepėjo gerumu, vilnone liemene ir ramunėlėmis; Bobas, tėvas, – galia, tai yra tabaku ir skutimosi losjonu; Bredlis – seksualumu, kitaip sakant, prakaitu ir chloru; Rajanas Mileris – pasitikėjimu ir ištikimybe, atseit, šunimi, pačiu maloniausiu pasaulyje kvapu. Na, o Indiana, motina, – magija, nes buvo kiaurai persismelkusi savo kabineto kvapais.

Kai tik senelio 1995-ųjų fordas dusulingai kosėdamas paliko užpakaly arklides, Amanda, mintyse sumetusi, kad jau praėjo trys minutės ir aštuoniolika sekundžių, atsimerkė ir pamatė mokyklos bendrabučio duris. „Atvažiavome“, – patvirtino Džeksonas, lyg ji to nežinotų. Senelis, išlaikęs sportinę formą bežaisdamas skvošą, čiupo knygų prikimštą kuprinę ir mikliai užlėkė laiptais į antrą aukštą, o dukraitė tuo tarpu vargiai vilkosi su smuiku vienoje rankoje ir skreitiniu kompiuteriu kitoje. Aplink nebuvo nė gyvos dvasios, po Kalėdų ir Naujųjų metų atostogų visos auklėtinės turėjo suvažiuoti vakarop – pamokos prasidės tik rytojaus dieną. Dar viena Amandos manija: visur atvykti pirmai ir viską iššniukštinėti, prieš pasirodant galimiems priešams. Ji bodėjosi gyventi kambaryje su kitomis mokinėmis: išdraikyti drabužiai, triukšmas, šampūno, nagų lako ir sugedusių saldumynų tvaikas, amžinas tarškėjimas ir

jausmingos pavydo dramos, paskalos ir išdavystės, žodžiu, gyvenimas, iš kurio ji išstumta.

– Tėčio nuomone, Edo Steitono žmogžudystė – homoseksualų kerštas, – atsisveikindama seneliui tarė Amanda.

– Kuo jis remiasi?

– Beisbolo lazda, įkišta... pats žinai kur, – atsakė ji ir nukaito prisiminusi internete matytą vaizdo įrašą.

– Neskubėkime su išvadomis, Amanda. Dar lieka begalė nežinomųjų.

– Kas be ko. Pavyzdžiui, kaip žudikas pateko į vidų?

– Po pamokų Edas Steitonas turėjo užrakinti visas duris ir įjungti signalizaciją. Nė vienos durys neišlaužtos, vadinasi, piktadarys spėjo pasislėpti viduje, Steitonui dar neužrakinus mokyklos, – padarė prielaidą Bleikas Džeksonas.

– Jeigu tai būtų buvusi tyčinė žmogžudystė, žudikas būtų nužudęs Steitoną prieš išeidamas, nes negalėjo žinoti, kad sugrįš.

– O gal ir netyčinė, Amanda. Gal vagis įsibrovė į mokyklą, ir apsaugininkas užklupo jį nusikaltimo vietoje.

– Pasak tėčio, šitiek metų dirbdamas žmogžudysčių skyriuje yra matęs nusikaltėlių, kurie išsigandę griebiasi smurto, bet niekada nėra pasitaikę tokių dalykų, kad piktadarys būtų užtrukęs nusikaltimo vietoje ir mėgaudamasis šitaip kankinęs savo auką.

– Ką dar sakė Bobas?

– Ar tu tėčio nepažįsti? Iš jo menkiausią informaciją reikia traukte ištraukti. Sako, apie tai nedera kalbėti mano amžiaus merginai. Tikras urvinis žmogus.

– Iš dalies jo teisybė: šlykštokas nusikaltimas, Amanda.

– Apie tai viešai kalbama, rodė per televiziją, o jei blauzdos ne per skystos, gali internete pasižiūrėti, ką su mobiliuoju nufilmavo viena mergina, kai buvo aptiktas lavonas.

– Vaje, kokia drąsuolė! Dabar vaikai prisižiūri tiek smurto, kad nieko nebebijo. Mano laikais... – atsiduso Bleikas Džeksonas.

– Tavo laikais! Man bloga, kai šneki kaip senis. Ar išsiaiškinai, Keiblai, kas atsitiko berniukų pataisos namuose?

– Man reikia dirbti, negaliu išeiti iš vaistinės kada tinkamas, bet pasistengsiu išsiaiškinti kuo greičiau.

– Paskubėk, nes man teks ieškotis kito seklio.

– Na ir ieškok, niekas tavęs nelaiko.

– Ar myli mane, seneli?

– Ne.

– Ir aš tavęs nemyliu, – tarė ji ir puolė jam ant kaklo.

Bleikas Džeksonas įsikniaubė į garbanotus salotomis kvepiančius dukraitės plaukus – matyt, trinkosi juos su actu. Dingtelėjo mintis, kad po kelių mėnesių ji išvažiuos į universitetą, bus toli, ir jis nebegalės jos globoti; jau dabar, dar jai neišvykus, jos ilgėjosi. Prieš akis svaiginamu greičiu praskriejo trumpo jos gyvenimo prisiminimai: nepatikli, užsidariusi mergaitė, valandų valandas tupinti iš paklodžių sukurptoje palapinėje, kur jau kelerius metus turėjo teisę įeiti nebent įsivaizduojama draugė, vardu Tuniukė, katė Džina ir jis, jei nusišypsodavo laimė būti pakviestam iš mažyčių plastikinių puodeliukų gerti menamos arbatos. „Į ką atsigimė ta geltonsnapė?“ – tarė sau Bleikas Džeksonas tada, kai jį šachmatais įveikė šešiametė Amanda. Tikrai ne į Indianą, kuri skrajojo padebesiais skelbdama taiką ir meilę, pusei šimtmečio praslinkus po hipių epochos, ir juo labiau ne Bobas Martinas, ligi šiolei dar neperskaitęs iki galo nė vienos knygos. „Nesirūpink, bičiuli, daug vaikų iš mažens būna genijai, o paskui išsikvepia. Kai sukils hormonai, tavo dukraitė nusmuks iki bendro kvailumo lygmens“, – nuramino jį

Selestė Roko, kuri netikėtai atsirasdavo jų namuose, nelyginant šėtonas išgąsdindama Bleiką.

Tąkart astrologė apsiriko: sulaukusi paauglystės, Amanda neišsikvėpė, ir hormonai paveikė tik jos išvaizdą. Bręsdama stipriai tįstelėjo ir pasiekė normalų ūgį, įsidėjo glaustinius lęšius, atsisveikino su breketais, išmoko šukuotis neklusnias garbanas ir tapo liekna, švelnių veido bruožų mergina tamsiais kaip tėvo plaukais ir skaisčia kaip motinos oda, nė nesuvokiančia savo grožio. Septyniolikos metų vis dar vaikščiojo vilkdama kojas, kramtė nagus ir vilkėjo dėvėtų drabužių parduotuvėse aptiktu laimikiu, prisitaikydama jį nelygu akimirkos nuotaika.

Išsiskyrusi su seneliu, Amanda pasijuto kambario šeimininke kelioms valandoms. Iki mokslo metų pabaigos liko trys mėnesiai: netrukus ji baigs mokyklą, kurioje viskas patiko, išskyrus netvarką kambaryje, ir išvyks į Masačusetsą, į MTI, Masačusetso technologijos institutą, kur studijavo Bredlis, jos virtualus širdies draugas, pasakojęs jai apie *Media Lab*, vaizduotės ir kūrybiškumo rojų, kaip tik tai, ko ji troško. Jis buvo tobulybė: retas paukštis kaip ir ji, sąmojingas ir nebjaurus, plaukikas, tad plačių pečių ir sveiko įdegio, nuo baseinų chemikalų citrinos žalsvumo plaukais. Galėjo apsimesti australu. Amanda buvo nutarusi tolimoje ateityje už jo ištekėti, bet kol kas dar nebuvo jam pasisakiusi. Tuo tarpu jie bendravo internete, žaidė *go*, kalbėjosi kitiems nesuprantamomis temomis ir aptarinėjo knygas.

Bredliui buvo galva pramušta mokslinei fantastikai, kuri Amandą slėgė, nes ten paprastai planetą užklodavo pelenai, o žmoniją valdydavo mechanizmai. Nuo aštuonerių iki vienuolikos metų perskaičiusi gausybę tokių romanų, ji labiau linko prie vaizduotės polėkio, pramanytų laikų, kai technologijų be-

veik nebūta, o didvyrių buvo neįmanoma sumaišyti su piktadariais, – prie literatūros, Bredlio nuomone, skirtos vaikams ir skatinančios priklausomybę. Jis labiau vertino neįveikiamą pesimizmą. Amanda nedrįso jam prisipažinti prarijusi keturis „Saulėlydžio“ sagos tomus ir tris „Tūkstantmečio“ – jis neeikvojo laiko vampyrams ir psichopatams.

Jaunuoliai siuntinėjo vienas kitam elektronines žinutes, prisodrintas ironijos, kad išvengtų nuvalkiotų žodžių ir virtualių bučinių. Jokių nešvankybių. Gruodžio mėnesį vienuolės išgrūdo iš koledžo vieną mokinę, įkėlusią į internetą vaizdo įrašą, kuriame ji, nuoga, išsikėtojusi, masturbuojasi; Bredlio jis nė kiek nesudomino – kelios jo bičiulių draugės irgi buvo išplatinusios panašius įrašus. Amandą nustebino tai, kad jos bendramokslė, plikai nusidepiliavusi, net atsargumo dėlei neprisidengė veido, bet labiausiai ją nustebino negailestingas seserų vienuolių elgesys – juk jos garsėjo savo pakantumu.

Norėdama nustumti laiką iki pokalbio su Bredliu, Amanda ėmė rūšiuoti senelio surinktą medžiagą apie „nusikaltimą, įvykdytą netinkamai panaudota beisbolo lazda“, ir kitas „kruvinosios kronikos“ žinutes, kurias kaupė, krikštamotei per televiziją paskelbus aliarmą. „Riperio“ žaidėjai kvaršino galvą, spėdami neaiškias Edo Steitono mirties aplinkybes, bet ji jau rikiavo kitą artimiausio žaidimo temą: Dorisės ir Maiklo Konstantų žmogžudystę.

Matėjus Pereira, brazilų kilmės dailininkas, buvo dar vienas Indianos Džekson gerbėjas, bet mylėjo ją platoniškai, nes visas jėgas iščiulpdavo menas. Jis laikėsi nuomonės, kad kūryba neapsieina be lytinės energijos, ir, susidūręs su dilema, ką pasirinkti – tapybą ar Indianos gundymą, pasirinko pirmąjį

variantą, juo labiau kad moteris iš pažiūros nebuvo linkusi į tokius nuotykius. Be to, amžinai apkvaišus nuo marihuanos, palaimos būklė jo nėmaž neskatino ieškoti meilės. Jie buvo geri draugai, kasdien susitikdavo ir prireikus vienas kitą gindavo. Jam paprastai neduodavo ramybės policija, o jai kai kurie pacientai, peržengiantys visas padorumo ribas, arba inspektorius Martinas, kuris tarėsi turįs teisę tikrinti, kaip laikosi buvusioji žmona.

– Man rūpi Amanda; dabar jai pramušta galva dėl nusikaltimų, – aiškino Indiana menininkui, eukaliptų aliejumi trindama jam strėnas – malšino sėdimojo nervo skausmus.

– Ar vampyrai jau nusibodo? – paklausė Matėjus.

– Vampyrai buvo pernai. Dabar kur kas rimčiau, tikri nusikaltimai.

– Mergina atsigimė į tėvą.

– Nežinia, į ką atsigimė, Matėjau. Visa bėda – internetas. Prie mano dukters gali priskresti koks nors iškrypėlis, o aš nė nežinosiu.

– Nieko neatsitiks, Indi. Tie geltonsnapiai žaidžia, ir tiek. Šeštadienį mačiau Amandą Rosinio kavinėje: pusryčiavo su tavo buvusiu vyru. Tas tipas griežia ant manęs dantį, Indiana.

– Nieko panašaus. Bobas ne kartą ištraukė tave iš kalėjimo.

– Todėl, kad tu prašei. Tai va, pasakojau tau apie Amandą. Mudu šiek tiek pasišnekėjome, ir ji man paaiškino, kas tai per žaidimas, regis, vadinasi „Riperis“ ar kažkaip panašiai. Ar esi girdėjusi, kad kažkas nužudė vieną žmogų ir įkišo jam beisbolo lazdą į...?

– Taip, Matėjau, girdėjau! – pertraukė jį Indiana. – Kaip tik tai ir turiu galvoje. Ar, tavo nuomone, normalu, kad Amanda domisi tokia baisybe? Jos amžiaus merginos iš proto kraustosi dėl kino aktorių.

Pereira gyveno priestate, be municipaliteto leidimo suremtame ant holistinės klinikos plokščio stogo, ir praktiniais sumetimais ėjo pastato administratoriaus pareigas. Toje mansardoje, kurią jis vadino dirbtuve, buvo užtektinai šviesos tapyti ir auginti marihuaną tiek savo poreikiams, o jie buvo dideli, tiek draugams vaišinti.

Paskutiniojo dešimtmečio pabaigoje, perėjęs per kelias rankas, pastatas pakliuvo vienam investitoriui kinui, kuris, turėdamas puikią verslininko gyslelę, sugalvojo jame įkurti sveikatos ir ramybės centrą, kokių daugybė klesti Kalifornijoje, optimistų žemėje. Nudažė iš lauko ir ant fasado pakabino lentelę su užrašu *Holiștinė klinika*, kad skirtųsi nuo Kinų kvartalo žuvų krautuvėlių; visa kita padarė įnamiai, gyvenantys antrame ir trečiame aukštuose, visi kaip vienas gydomųjų menų ir mokslų atstovai. Pirmame aukšte, žvelgiančiame į gatvę, buvo įsikūrusi jogos studija ir dailės galerija. Vienoje buvo mokoma labai paplitusių tantrinių šokių, o kitoje, nesuvokiamu „Šeriuotojo vikšro“ pavadinimu, puikavosi vietinių menininkų kūriniai. Penktadienio ir šeštadienio vakarą galerijoje griežduring mėgėjai muzikantai, svečiai buvo vaišinami rūgščiu vynu, pilstomu į popierinius puodelius. Prireikus narkotikų, galėdavai prieinama kaina jų gauti „Šeriuotajame vikšre“ policijos panosėje, nes ji nekreipė dėmesio į tą „smulkų verslą“, kol jis neišsiplėtojo. Dviejuose viršutiniuose aukštuose buvo nedidelės konsultacijų klinikos: mažytis laukiamasis, kur vos telpa mokyklinis stalas ir dvi kėdės, ir procedūrinis kabinetas. Į antrą ir trečią aukštus patekti buvo sunkiau – nebuvo lifto, rimta kliūtis kai kuriems pacientams, bet, kita vertus, ir savotiškas privalumas, leidžiantis atsiriboti nuo nupiepėlių, kuriems vargu ar padėtų alternatyvioji medicina.

Dailininkas gyveno tame pastate trisdešimt metų, ir nė vienam iš daugybės savininkų nepavyko jo iškeldinti. Investitorius kinas nė nebandė – patogu, kai kas nors lieka po darbo valandų. Užuot kovojęs su Matėjum Pereira, paskyrė jį administratoriumi, įdavė visų įstaigų raktus ir pasiūlė simbolinį atlyginimą už tai, kad vakare užrakins pagrindines duris, užgesins šviesas, prireikus susisieks su nuomininkais ir paskambins jam nelaimės ar kokios būtinybės atveju.

Brazilo, vokiečių ekspresionizmo gerbėjo, paveikslai retkarčiais atsidurdavo „Šeriuotojo vikšro“ galerijoje, nepretenduodami persikelti į pirkėjų namus, ir puikavo pastato vestibiulyje. Tos atgrasios, iškreiptos figūros, nutapytos tūžmingais potėpiais, nė iš tolo nesiderino su *art déco* liekanomis ir holistinės klinikos uždaviniu rūpintis pacientų fizine ir dvasine sveikata, tačiau niekas nedrįso pasiūlyti jų nuimti – bijojo įžeisti menininką.

– Kaltas tavo buvęs vyras, Indi. Iš ko, tavo nuomone, Amanda paveldėjo tą polinkį domėtis nusikaltimais? – atsisveikindamas pareiškė Matėjus.

– Bobas ne ką mažiau už mane susirūpinęs ta nauja Amandos kvailyste.

– Būtų dar blogiau, jei įsmiltų į kvaišalus...

– Kam kalbėti, o tau patylėti! – nusijuokė ji.

– Žinoma! Šios srities geriau už mane niekas neišmano.

– Rytoj, ištaikiusi laiką tarp dviejų pacientų, pamasažuosiu tave dešimt minučių, – pasisiūlė ji.

– Jau metų metus mane gydai už dyką, mieloji. Padovanosiu tau kokį savo paveikslą.

– Nereikia, Matėjau! Nieku gyvu neimsiu. Neabejoju, jog vieną gražią dieną tavo paveikslai taps labai vertingi, – tarė Indiana, stengdamasi nuslopinti baimės virpulį balse.

Trečiadienis, 4

Dešimtą valandą vakaro baigęs skaityti dar vieną romaną, Bleikas Džeksonas nuėjo į virtuvę išsivirti pieniškos avižinės košės, kuri gaivindavo vaikystės prisiminimus ir guosdavo širdį, pavargus nuo žmonijos kvailumo. Taip jį paveikdavo kai kurie romanai. Trečiadienio vakarą paprastai jis žaisdavo skvošą, bet tą savaitę žaidimo draugas buvo išvykęs į kelionę. Mėgaudamasis maloniu medaus ir cinamonų kvapu, jis atsisėdo prie stalo ir mobiliuoju paskambino Amandai, nebijodamas jos pažadinti, nes tokiu metu ji paprastai skaitydavo. Indianos kambarys buvo toli, vargu ar ji būtų galėjusi nusiklausyti jų pokalbį, bet jis kalbėjo pakuždomis – atsarga gėdos nedaro. Verčiau duktė tegu nežino, apie ką jis šnekasi su dukraite.

– Amanda? Čia Keiblas.

– Atpažinau iš balso. Klok.

– Informacija apie Edą Steitoną. Džiaugdamasis, kad pasitaikė tokia graži ir šilta diena, 22 laipsniai Celsijaus, kaip vasarą...

– Prie reikalo, Keiblai, neturiu laiko kiaurą naktį klausytis apie globalinį klimato atšilimą.

– Nuėjau išgerti alaus su tavo tėčiu ir išsiaiškinau kai kuriuos dalykus, kurie gal būtų tau įdomūs.

– Kokius dalykus?

– Pataisos namai, kuriuose dirbo Steitonas prieš atvykdamas į San Fransiską, vadinasi Berniukų stovykla ir yra vidury Arizonos dykumos. Steitonas ten dirbo kelerius metus, kol 2010 metų rugpjūtį buvo išmestas, kilus skandalui dėl penkiolikmečio berniuko mirties. Tai ne pirmas atvejis, Amanda, per pastaruosius aštuonerius metus mirė trys berniukai, bet patai-

sos namai veikė, kaip veikę. Kiekvienąsyk teisėjas tik laikinai sustabdydavo licencijos galiojimą, kol vykdavo tyrimas.

– Kokia tų vaikų mirties priežastis?

– Kariškas auklėjimas, patikėtas neišmanėliams arba sadistams. Aplaidumas, piktnaudžiavimas, kankinimai. Vaikai buvo mušami, verčiami daryti pratimus, iki netekdavo sąmonės, jiems trūko maisto ir miego. Minėtas berniukas sirgo plaučių uždegimu, karščiavo ir alpo, bet buvo priverstas bėgti su kitais, kepinant saulei, per pragarišką karštį, koks būna Arizonoje, o kai krito kaip pakirstas – buvo suspardytas. Dvi savaites sirgęs, mirė. Vėliau paaiškėjo, kad plaučiuose būta dviejų litrų pūlių.

– Ir vienas tų sadistų buvo Edas Steitonas, – padarė išvadą Amanda.

– Jo nusižengimų Berniukų stovykloje sąrašas gana ilgas. Jo vardas paminėtas daugelyje ataskaitų apie prievartą, pataisos namuose taikomą prieš berniukus, bet jis darbe išsilaikė iki 2010 metų. Matyt, niekam nerūpi nelaimingų vaikų likimas. Lyg tame Čarlzo Dikenso romane.

– „Oliveris Tvistas“. Pasakok, nesiplėsk.

– Bandyta Edą Steitoną atleisti patyliukais, bet nepasisekė, nes vaiko mirtis sukėlė triukšmą. Vis dėlto jis buvo priimtas į San Fransisko Aukso Kalvų mokyklą. Keista, ar ne? Lyg niekas nebūtų žinojęs jo praeities!

– Matyt, lėmė pažintys.

– Niekas nesiteikė tikrinti jo praeities. Aukso Kalvų mokyklos direktorius džiaugėsi nauju darbuotoju, girdi, sugeba įvesti drausmę, bet kai kurie mokiniai ir mokytojai atsiliepė apie jį kaip mušeiką, vieną tų bailių, kurie padlaižiauja viršininkams, o gavę šiek tiek valdžios paleidžia kumščius į darbą. Deja, pasaulyje tokių žmonių nors vežimu vežk. Galiausiai, stengdamasis išvengti nemalonumų, direktorius jį paskyrė naktiniu

sargu. Edas Steitonas pradėdavo darbą aštuntą valandą vakaro ir baigdavo šeštą ryto.

– Gal nužudė vienas buvusių pataisos namų auklėtinių, nukentėjusių nuo Steitono rankos.

– Tavo tėtis tiria šią galimybę, nors tebesilaiko nuomonės, jog tai tiesiog homoseksualų kerštas. Steitonas buvo įjunkęs į gėjų pornografiją ir naudojosi palydovų paslaugomis.

– Kieno?

– Palydovų, taip vadinami parsiduodantys vyrai. Steitonas paprastai rinkdavosi palydovus puertorikiečius, tavo tėtis juos apklausė, bet visi jie turi įtikinamus alibi. Na, o apie mokyklos signalizaciją savo žaidimo draugams gali pasakyti tik tiek, kad Edas Steitonas vakare visada ją įjungdavo, bet tąkart neįjungė. Gal skubėjo išeiti ir ketino įjungti grįžęs.

– Žinau, kad gardžiausią kąsnelį laikai pabaigai, – tarė dukraitė.

– Ar aš?

– Na, kas dar, Keiblai?

– Kažkas keista, kas sudomino ir tavo tėtį, – atsakė Bleikas Džeksonas. – Sporto salėje yra beisbolo kamuoliukų, pirštinių ir lazdų, bet lazda, kuria užmuštas Steitonas, ne mokyklos.

– Jau žinau, ką man pasakysi! Lazda priklauso Arizonos komandai!

– Pavyzdžiui, „Arizonos velniams“, ar ne? Tuo atveju ryšys su Berniukų stovykla būtų akivaizdus, Amanda, bet, deja, taip nėra.

– Iš kur ji?

– Ant jos Arkanzaso valstijos universiteto ženklas.

Pasak Selestės Roko, išnagrinėjusios visų savo pažįstamų ir giminių horoskopus, Indianos Džekson charakteris atitiko jos

Zodiako ženklą, Žuvis. Tad aišku, kodėl ji linkusi į ezoterinę veiklą ir nesutramdomai skuba į pagalbą pirmam pasitaikiusiam jos kelyje, patekusiam į nelaimę, netgi tiems, kurie jos neprašo ir už ją nė nepadėkoja. Indianos lakiajai užuojautai Kerolė Andevoter buvo idealus taikinys.

Jos susipažino vieną 2011 metų gruodžio rytmetį: gatvėje rakindama dviratį, Indiana akies krašteliu pastebėjo netoliese į medį atsirėmusią lyg alpstančią moterį. Prišoko jai padėti, prilaikydama smulkiais žingsniukais nuvedė į holistinę kliniką, užvedė laiptais į kabinetą Nr. 8, ir nepažįstamoji bejėgiškai susmuko laukiamajame ant vienos iš dviejų nelabai tvirtų kėdžių. Atsigavusi pasisakė, kuo vardu, ir papasakojo, kad serga agresyviuoju vėžiu ir kad chemoterapija pasirodė besanti baisesnė už pačią ligą. Susijaudinusi Indiana pasiūlė prigulti ant masažo lovelės, bet viešnia suvapėjo, kad jai patogu ir ant kėdės ir kad, jei nebūtų sunku, norėtų išgerti ko nors šilto. Palikusi ją vieną, Indiana nuskuodė pirkti vaistažolių arbatos apgailestaudama, kad savo mažyčiame kabinete neturi krosnelės vandeniui užvirinti. Kai grįžo, moteriškė jautėsi atsigavusi, net spėjo griebtis graudžių pastangų pasigražinti ir pasidažyti: gana liūdnai atrodė plytų spalvos lūpos blyškiame, nuo ligos sunykusiame veide, kuriame lyg sagos lėlės veidelyje spindėjo juodos akys. Pasak jos, buvo trisdešimt šešerių, bet, prisitaikiusi peruką su amžinomis garbanomis, atrodė dešimčia metų vyresnė. Taip prasidėjo draugystė, pagrįsta vienos moters nelaime, o kitos – samarietės pašaukimu. Kiekviena proga Indiana siūlė pasinaudoti jos imuninės sistemos stiprinimo metodais, bet Kerolė vis įsimiklindavo atidėti vėlesniam laikui. Iš pradžių Indianai kilo įtarimas, kad galbūt jai striuka su pinigais, ir ji nusiteikė padėti už dyką, kaip kitiems stygiaus priremtiems pacientams, bet, Kerolei tolydžio atsisakant, liovėsi piršusi savo paslaugas

suprasdama, jog daugelis žmonių vis dar nepasitiki alternatyviąja medicina. Abi mėgo sušius, pasivaikščiojimus po parką ir romantiškus filmus, taipgi kovojo dėl gyvūnų teisių: Kerolė Andevoter, kaip ir Amanda, savo pažiūras reiškė vegetarizmu, darydama išimtį sušiams, na, o Indiana nebent protestavo prieš vištų kankinimą paukštynuose ir jūrų kiaulyčių – laboratorijose, be to, prieš kailinių drabužių siuvimą. Labiausiai jos gyrė organizaciją „Žmonės – už etišką elgesį su gyvūnais", pernai San Fransisko merui pateikusią peticiją – reikalavimą pakeisti Tenderloino pavadinimą: atseit, neleistina, kad miesto rajonas vadintųsi kaip papjauto gyvulio nugarinė, būtų geriau parinkti kokio nors augalo pavadinimą. Meras nesiteikė atsakyti.

Nepaisant bendrų idealų, draugystė sunkiai mezgėsi, nes Indiana laikėsi per tam tikrą atstumą, nors Kerolė prie jos lipte lipo. Moteriškė jautėsi vieniša, bejėgė, jos gyvenimas buvo ištisa virtinė apgavysčių ir neištikimybių, ji tarėsi esanti nuobodi, neišvaizdi, be jokių gebėjimų ar įgūdžių, negalėjo atsikratyti minties, kad vyras ją vedė tik norėdamas gauti Jungtinių Amerikos Valstijų vizą. Indiana patarė nusikratyti aukos įvaizdžio ir pakeisti jį kokiu nors kitu, nes gydantis pirmiausia būtina apsivalyti nuo neigiamos energijos ir pagiežos: reikią teigiamos paskatos, kuri susietų su visu pasauliu ir dieviškąja šviesa, tačiau Kerolė laikėsi įsikibusi savo negandos. Indiana ėmė baimintis, kad toji moteris neįsiurbtų jos į savo bedugnę tuštumą, skambindama nederamu laiku ir skųsdamasi savo bėdomis, valandų valandas sėdėdama jos kabineto laukiamajame ir vaišindama brangiais saldainiais, skaudžiai atsiliepiančiais socialine pašalpa paremtam biudžetui, juo labiau kad valgydama Indiana nejautė jokio malonumo, apskaičiuodama kiekvieną kaloriją, nes mėgo tik juodąjį šokoladą su aštriaisiais pipirais, kuriuo vaišindavosi su savo mylimuoju Alenu Keleriu.

Kerolė neturėjo nei vaikų, nei giminių, nei artimų žmonių, išskyrus dvi Indianai nepažįstamas drauges, kurios lydėdavo ją į chemoterapijos procedūras. Kalbėdavo tik apie vyrą, kolumbietį, deportuotą už prekybą narkotikais, kurį stengėsi susigrąžinti, ir apie vėžį. Kartais ji visai nejausdavo skausmo, bet ją žudė vaistai, įšvirkšti į venas. Veidas jos buvo papilkėjęs, balsas silpnas, visa buvo išsekusi, bet Indiana puoselėjo viltį, kad sveikata pasitaisys, nes jos kvapas buvo kitoks nei kitų jos gydomų vėžininkų. Be to, paprastai juslėmis ji prisiderindavo prie ligonių, tačiau su Kerole nieko neišėjo, ir tai buvo geras ženklas.

Kartą, Rosinio kavinėje šnekučiuodama apie šį bei tą, Kerolė prisipažino siaubingai bijanti mirties ir turinti viltį, kad Indiana ją išgydysianti, bet ši iš tolo kratėsi tokios atsakomybės.

– Tu esi labai dvasinga, Indi, – tarė Kerolė.

– Nešiurpink manęs, brangioji! Kiek pažįstu tų dvasingųjų, visi jie kaip vienas veidmainiai ir knygynuose vagia ezoterines knygas, – nusijuokė Indiana.

– Ar tiki reinkarnacija? – paklausė Kerolė.

– Tikiu sielos nemirtingumu.

– Jeigu iš tikrųjų esama tokios reinkarnacijos, vadinasi, niekais pavertusi šį gyvenimą, kitame gyvenime būsiu tarakonas.

Indiana skolino jai savo mėgstamiausias knygas, sufizmo, platonizmo, budizmo ir šiuolaikinės psichologijos mišrainę, bet neprisipažino, kad mokėsi devynerius metus ir dabar tik žengia pirmuosius žingsnius begaliniu tobulėjimo keliu, jai dar trūksta eonų esybės pilnatvei patirti ir sielai išvaduoti nuo prieštaravimų ir kančių. Ji tikėjosi, kad neapvils įgimtas sveikatos specialistės instinktas, Kerolė pasveiks nuo vėžio ir, nugyvenusi jai skirtą laiką pasaulyje, pagaliau pasieks geidžiamą dvasios nušvitimo būklę.

Tą sausio trečiadienį Kerolė ir Indiana sutarė susitikti penktą valandą Rosinio kavinėje, naudodamosi proga, kad vienas pacientas atsisakė reiki ir aromaterapijos seanso. Susitikti pasiūlė Kerolė, telefonu paskambinusi draugei, ji, baigusi chemoterapijos kursą, po dviejų savaičių poilsio pradėjo radioterapijos procedūras. Kerolė atėjo pirma, vilkėdama įprastais etniniais drabužiais, menkai dangstančiais nedailią figūrą: su kelnėmis ir daugmaž marokietiško stiliaus medvilnine tunika, apsiavusi teniso bateliais ir pasipuošusi afrikietiškų sėklų vėriniu ir apyrankėmis. Padavėjas Denis D'Andželas, jau ne kartą ją aptarnavęs, pasitiko su tokiu perdėtu paslaugumu, kad kai kuriems lankytojams sukėlė įtarimą. Vyriškis gyrėsi, kad pusė Nort Bičo gyventojų esą jo draugai, ypač tie, kurie lankosi Rosinio kavinėje, kur jis tarnavo tiek metų, kad niekas jos neįsivaizdavo be D'Andželo.

– Klausyk, brangute, šitas turbanas tau tinka kur kas geriau nei perukas, – šiais žodžiais pasitiko jis Kerolę Andevoter. – Kai buvai atėjusi pastarąjį kartą, tariau sau: Deni, turėtum patarti šitai damai nusitraukti nuo galvos tą sumautą nustipusią lapę, bet, prisipažįstu, neišdrįsau.

– Aš sergu vėžiu, – įsižeidė ji.

– Na, žinoma, širdele, visiems aišku. Betgi kuo puikiausiai atrodytum plika galva. Dabar madinga. Ko pageidautum?

– Ramunėlių arbatos ir biskočio, bet palauksiu Indianos.

– Indiana – tai lyg toji suknista Motina Teresė, tiesa? Ji išgelbėjo man gyvybę, – tarė Denis, pasiruošęs atsisėsti prie stalo ir papasakoti keletą smagių istorijų apie savo mylimąją Indianą Džekson, bet kavinė lūžo nuo žmonių, ir savininkas ženklais liepė kuo greičiau aptarnauti kitus staliukus. Pro langus Denis

pastebėjo Indianą, Kolumbo gatve einančią kavinės link, ir nuskuodė sutaisyti jos mėgstamo dvigubo kapučino su grietinėlės kepurėle, kad galėtų ją pasitikti prie slenksčio su puodeliu rankoje. „Ei plebėjai, pasveikinkit karalienę!“ – kaip paprastai sušuko iš visos gerklės, ir lankytojai, pripratę prie to ritualo, pakluso. Pakštelėjusi jam į skruostą, Indiana nusinešė kapučiną prie Kerolės staliuko.

– Vėl pykina, Indi, nebeturiu jėgų. Nežinau, ką daryti, nieko kita nebelieka, kaip šokti nuo tilto, – atsiduso Kerolė.

– Nuo kokio tilto? – su padėklu rankoje eidamas prie kito staliuko, paklausė Denis D'Andželas.

– Taip tik sakoma, Deni, – nusijuokė Indiana.

– Klausiu todėl, širdele, kad šokti nuo Aukso Vartų nepatarčiau. Ten dabar ištemptas vielinis tinklas ir įrengtos stebėjimo kameros savižudžiams atgrasinti. Važiuoja iš viso pasaulio psichai, sergantys maniakine depresija, šokti nuo to suknisto tilto – tai toks masalas turistams vilioti. Ir visi kaip vienas šoka į tą pačią pusę, į įlanką. Niekas nešoka jūros pusėn – bijo ryklių.

– Deni! – sušuko Indiana, Kerolei paduodama popierinę servetėlę nosiai nusišnypšti.

Padavėjas nuėjo toliau, nešinas padėklu, bet neilgai trukus vėl atsidūrė šalia klausydamasis, kaip Indiana stengiasi guosti nelaimingąją draugę. Ji padovanojo Kerolei keraminį medalioną pasikabinti ant kaklo ir tris tamsaus stiklo buteliukus su mirtenių, levandų ir mėtų aliejumi, paaiškino, kad eteriniai aliejai – tai natūralūs vaistai, per kelias minutes susigeria į odą, idealūs žmonėms, negalintiems nuryti tablečių. Kad nepykintų, turinti kasdien į medalioną įvarvinti du lašus mirtenių aliejaus, o nuotaikai pagerinti – keliais lašais levandų aliejaus sudrėkinti pagalvę ir mėtų aliejumi įtrinti pėdas. Ar ji žinanti, jog seniems buliams į sėklides įšvirkščiama mėtų aliejaus, idant...

– Indi! – nutraukė ją Kerolė. – Nenoriu apie tai nė girdėti! Vargšai buliai!

Tuo metu atsidarė medinės durys su briaunoto stiklo langeliu, senovinės ir sunkios, kaip beveik viskas Rosinio kavinėje, ir prie slenksčio išdygo Lulu Gardner, pradedanti savo įprastą kvartalo apeigą. Toji bedantė senučiukė, suvytusi kaip pernykštis obuoliukas, ilga nuknebusia nosimi, su Raudonkepurės kepuraite ir apsiaustu, visiems, išskyrus Kerolę Andevoter, buvo gerai pažįstama nuo seniai pamirštų bitnikų laikų ir skelbėsi esanti oficiali Nort Bičo gyvenimo fotografė. Pasak vaizdingosios senutės, buvusius kvartalo gyventojus fotografuojanti nuo XX amžiaus pradžios, kai po 1906 metų žemės drebėjimo čia įsikūrę italų emigrantai, o drauge su jais keletas įsimintinų garsenybių, kaip antai: Džekas Keruakas, jos žodžiais tariant, puikiai rašęs rašomąja mašinėle; Alenas Ginzburgas, jos mėgstamiausias poetas ir aktyvistas; Džo Dimadžas, legendinis beisbolo žaidėjas, šeštajame dešimtmetyje čia gyvenęs su žmona Merilina Monro; „Kondoro klubo“ striptizo šokėjos, šeštajame dešimtmetyje susibūrusios į kooperatyvą; pagaliau visi doruoliai ir nusidėjėliai, globojami miesto globėjo šventojo Pranciškaus Asyžiečio, stebinčio visus iš savo koplyčios Valjecho gatvėje. Lulu vaikščiojo ramstydamasi tokio pat aukščio kaip ji pati lazda, su seniai dingusiu iš apyvartos polaroidu ir storu albumu po pažastimi.

Apie Lulu sklido visokiausi gandai, kurių ji nė nebandė neigti: kad iš pažiūros elgeta, o turi kažkur pasislėpusi milijonus, kad išliko gyva koncentracijos stovykloje ir kad neteko vyro, japonams užpuolus Perl Harborą. Tikrai buvo žinoma, kad ji žydė, laikosi savo tikėjimo, bet švenčia Kalėdas. Prieš metus Lulu paslaptingai dingo, ir žmonės, tris savaites nepastebėję jos kvartalo gatvėse, pagalvojo, kad bus mirusi, ir nu-

tarė pagerbti jos atminimą. Iškilesnėje Vašingtono parko vietoje įtaisė padidintą šimtametės Lulu Gardner nuotrauką, o aplink ją prinešė gėlių, pliušinių žaislų, jos darytų nuotraukų, jausmingų eilėraščių ir žinučių. Sekmadienio popietę, kai kelios dešimtys žmonių su degančiomis žvakutėmis nesitarę susirinko atsisveikinti su velione, parke pasirodė Lulu Gardner ir paklausė, kas mirė, norėdama nupaveiksluoti gedinčius artimuosius. Tardamiesi, kad iš jų pasityčiota, kai kurie žmonės niekad jai neatleido už tai, jog ji gyva. Dabar fotografė šokio žingsneliais ėjo nuo vieno staliuko prie kito, bliuzo ritmu per garsiakalbį siūlydama savo paslaugas. Priėjusi prie Kerolės ir Indianos, įsistebeilijo į jas ašarojančiomis akimis; moterims nespėjus susivokti, Denis D'Andželas įsiterpė tarp jų, pritūpė, kad būtų tokiame pat lygmenyje, ir Lulu Gardner spragtelėjo užraktu. Plykstelėjus blykstei, Kerolė Andevoter pašoko taip staigiai, kad apvirto kėdė. „Man nereikia tavo suknistų nuotraukų, sena ragana!“ – suriko, bandydama jai iš rankų išplėšti fotoaparatą. Lulu atšoko išsigandusi, ir Denis pripuolęs sulaikė Kerolę. Indiana stengėsi raminti draugę, nustebinta tokio audringo išpuolio, tuo tarpu kavinės lankytojai subruzdo pasipiktinę, įskaitant ir tuos, kurie jautėsi įžeisti netikėto fotografės „prisikėlimo“. Paraudusi iš gėdos, Kerolė susmuko ant kėdės ir susiėmė rankomis veidą. „Mano nervai visai pakrikę“, – sukūkčiojo ji.

Ketvirtadienis, 5

Palaukusi, kol kambario draugėms nusibos pliaukšti apie galimas Tomo Kruzo skyrybas ir jos sumigs, Amanda paskambino seneliui.

– Jau antra valanda nakties, Amanda. Tu mane pažadinai. Kada tu miegi, mergele?

– Klasėje. Ar turi naujienų?

– Buvau nuėjęs pasikalbėti su Henrieta Post, – nusižiovavo senelis.

– Ar tai toji kaimynė, kuri aptiko Konstantų kūnus? – paklausė mergina.

– Ta pati.

– Tai ko gi laukei ir man nepaskambinai? – papriekaištavo dukraitė.

– Laukiau ryto.

– Jau kelios savaitės praėjo po tos žmogžudystės. Ar ne lapkritį tai atsitiko?

– Taip, Amanda, bet anksčiau nueiti negalėjau. Nesijaudink, moteriškė prisimena viską. Iš baimės vos neiškeliavo į kitą pasaulį, bet įsiminė viską iki menkiausių smulkmenų, ką pamatė tą dieną, pasak jos, pačią baisiausią jos gyvenime.

– Pasakok, Keiblai.

– Negaliu. Jau vėlu, ir tavo mama gali grįžti bet kurią akimirką.

– Šiandien ketvirtadienis, mama dabar pas Kelerį.

– Ne visada ji praleidžia naktį pas jį iki pat ryto. Be to, noriu miego. Bet aš tau atsiųsiu visą pokalbį su Henrieta Post ir tai, ką išgavau iš tavo tėčio.

– Ar turi užsirašęs?

– Kada nors parašysiu knygą, – paaiškino seklys. – Užsirašau tai, kas, mano galva, įdomu, nežinia, kas gali praversti ateity.

– Rašyk prisiminimus, visi senukai taip daro, – patarė dukraitė.

– Būtų nuobodulio pasaka, nėra man nutikę nieko, ką būtų verta pasakoti, esu nuobodžiausias našlys pasaulyje.

– Žinoma. Atsiųsk tai, ką turi užsirašęs apie Konstantus. Labos nakties, sekly. Ar myli mane?

– Ne.

– Ir aš tavęs nemyliu.

Po kelių minučių Amanda elektroniniu paštu gavo Bleiko Džeksono pokalbį su pirmąja sutuoktinių Konstantų žmogžudystės liudytoja.

Lapkričio 11-ąją apie 10.15 val. Henrieta Post, gyvenanti toje pačioje gatvėje, išėjo pavedžioti šuns ir pastebėjo, kad Konstantų namų durys plačiai atlapotos – neįprastas dalykas tame kvartale, kur siautėja gaujos ir narkotikų pirkliai. Henrieta Post paskambino prie durų, norėdama įspėti gerai pažįstamus kaimynus, o kai niekas nepasirodė, pašaukė įėjusi į vidų. Perbėgo per svetainę, kur veikė televizorius, valgomąjį ir virtuvę, paskiau vargais negalais užlipo į antrą aukštą – ji septyniasdešimt aštuonerių ir serga širdies liga. Jai sukėlė nerimą tyla namuose, paprastai pilnuose šurmulio; ne kartą ji pati skundėsi dėl triukšmo.

Nieko neradusi vaikų miegamuosiuose, trumpu koridoriumi nuėjo į didįjį miegamąjį, iš paskutiniųjų šaukdama šeimininkus. Triskart pasibeldė į duris, paskui išdrįso kyštelėti galvą į vidų. Pasak jos, kambary tvyrojo prieblanda, dieninės ir naktinės užuolaidos užtrauktos, šalta ir tvanku, lyg jau keletą dienų nebūtų vėdinta. Žengė kelis žingsnius, stengdamasi geriau įsižiūrėti, ir tuojau pat pasitraukė atgal pakuždom atsiprašinėdama, nes vedybinėje lovoje pastebėjo gulint sutuoktinius.

Kaimynė buvo beišeinanti, bet instinktas pakuždėjo, kad šiuose namuose kažkas įtartina: pernelyg tylu ir sutuoktiniai Konstantai neatsiliepia šaukiami, paprastą dieną miega kone iki pietų. Grįžo į miegamąjį, apčiuopomis ant sienos sugraibė jungiklį ir uždegė šviesą. Dorisė ir Maiklas Konstantai gulė-

jo aukštielninki, atviromis akimis, iki pat smakro užkloti antklode. Moteriškė buvo besuklinkanti, bet spazmas užgniaužė gerklę, pajuto, lyg kas būtų smogęs į krūtinę, lyg būtų plyšusi širdis. Atsipeikėjo tik išgirdusi lojant savo šunį, tuomet išbėgo į koridorių, galvotrūkčiais nusileido laiptais ir, laikydamasi baldų, nukėblino į virtuvę prie telefono. Lygiai 10.29 surinko numerį 911, kelissyk pakartojo, kad jos kaimynai negyvi, kol pagaliau operatorė pertraukusi pateikė kelis atitinkamus klausimus, liepė niekur neiti ir nieko neliesti – beregint atvažiuosianti pagalba. Po septynių minučių atlėkė du patruliai, budėję tame kvartale, o netrukus – greitosios pagalbos automobilis ir policijos pastiprinimas. Greitosios pagalbos gydytojai niekuo negalėjo padėti Konstantams, bet nugabeno į ligoninę Henrietą Post su tachikardijos ir pernelyg aukšto arterinio kraujospūdžio požymiais. Apie vienuoliktą, kai gatvė jau buvo užtverta, pasirodė vyriausiasis inspektorius Bobas Martinas, teismo medicinos gydytojos Ingridos Dan ir žmogžudysčių skyriaus fotografo lydimas. Martinas užsimovė gumines pirštines ir drauge su gydytoja užlipo į Konstantų miegamąjį. Išvydus sutuoktinius lovoje, pirmiausia dingtelėjo mintis apie dvigubą savižudybę, bet teko laukti, kol gydytoja Dan kruopščiai apžiūrės sutuoktinius Konstantus, jų nejudindama iš vietos, ir tars savo žodį. Fotografui bedirbant savo darbą, atvažiavo visa teismo medicinos brigada, paskui gydytoja įsakė atnešti neštuvus ir sutuoktinius nugabenti į lavoninę. Nusikaltimo vieta atiteko policijai, tačiau lavonai – jai.

Dorisė ir Maiklas, gerbiami ir veiklūs bendruomenės nariai, priklausė metodistų bažnyčiai, jų namuose dažnai vykdavo Anoniminių alkoholikų susirinkimai. Likus savaitei iki tos lemtingos nakties, Maiklas su draugais šventė savo keturioliktąsias blaivybės metines, vidiniame kieme visi vaišinosi mėsai-

niais ir dešrelėmis, užsigerdami vaisių punšu. Rodos, Maiklas susikibo su vienu svečiu, bet neatsitiko nieko rimta.

Konstantai neturėjo vaikų, bet 1991 metais gavo laikinųjų tėvų licenciją ir teisę teismo nutartimi įsivaikinti našlaičius arba vaikus iš socialinės rizikos šeimų. Tad su jais gyveno trys skirtingo amžiaus vaikai, tačiau lapkričio 10-osios naktį, kai įvyko nusikaltimas, jų nebuvo namie – Vaiko teisių apsaugos tarnyba buvo juos išvežusi į keturių dienų ekskursiją prie Taho ežero. Namuose viskas buvo sujaukta, nešvaru, ir, sprendžiant iš krūvos neskalbtų drabužių, išmėtytų batų ir žaislų, neklotų lovų, buvo aišku, kad čia esama vaikų. Šaldytuve buvo šaldytų picų ir mėsainių, gazuotų gėrimų, pieno, kiaušinių ir užkimštas butelis nežinomo gėrimo.

Iš skrodimo paaiškėjo, kad Dorisė, keturiasdešimt septynerių, ir Maiklas, keturiasdešimt aštuonerių, mirė nuo itin didelės heroino dozės, įšvirkštos į kaklo veną, be to, mirusiesiems buvo išdeginti sėdmenys.

Po dešimties minučių Bleiką Džeksoną vėl pažadino telefono skambutis.

– Sekly, turiu klausimą, – tarė dukraitė.

– Amanda, man jau nusibodo! Jau nebenoriu būti tavo seklys! – sušuko senelis.

Sulig tais žodžiais stojo kapų tyla.

– Amanda? – po kelių sekundžių prabilo senelis.

– Ką? – virpančiu balsu atsiliepė ji.

– Aš pajuokavau. Ko nori paklausti?

– Paaiškink, kaip išdeginti sėdmenys.

– Tai paaiškėjo lavoninėje, kai jiems buvo nuvilkti drabužiai, – pasakė senelis. – Pamiršau savo užrašuose paminėti, kad vonios kambaryje buvo aptikti du švirkštai su heroino pėdsakais ir dujų degiklis, kuriuo, be abejo, buvo išdeginti sėdmenys, bet nebuvo jokių pirštų atspaudų.

– Sakai, pamiršai paminėti? Čia tai bent!

– Ketinau užrašyti, bet per išsiblaškymą pamiršau. Man regis, tie daiktai palikti specialiai, lyg patyčia, aiškiai sudėti ant padėklo ir užkloti balta servetėle.

– Ačiū, Keiblai.

– Labanakt, viršininke.

– Labanakt. Daugiau neskambinsiu. Saldžių sapnų.

Tai buvo viena tų naktų, kurias Indiana leido su Alenu Keleriu kaip širdies draugė, nors jie mylėjosi kaip sena sutuoktinių pora – meilė tapo rutina, beveik be jokių malonių staigmenų. Ketveri metai drauge, žodžiu, sena sutuoktinių pora. Gerai pažinę vienas kitą, mylėjosi neskubėdami, spėdami ir pasijuokti, ir pavalgyti, ir pašnekučiuoti. Pasak Kelerio, mylėjosi ramiai, kaip prosenelių pora; pasak Indianos, kaip pasileidę proseneliai. Neturėjo kuo skųstis, nes, išbandę kai kurias įprastas pornografijos industrijos akrobatines išmones, nuo kurių jam įskaudo strėnas, o jai sugedo nuotaika, ir išmėginę beveik viską, ką gali pasiūlyti sveika vaizduotė, išskyrus santykius trise ar su gyvuliais, tenkinosi keturių tradicinių pozų repertuaru. Be to, prisidurdavo dar kelis variantus, kuriuos kartą kitą per savaitę įtvirtindavo Fermonto viešbutyje, nelygu natūralus kūno poreikis.

Belaukiant, kol į viešbučio kambarį patarnautojas atneš užsisakytų austrių ir rūkytos lašišos, Indiana papasakojo Alenui Keleriui Kerolės Andevoter tragediją ir nešvankius Denio D'Andželo tauškalus. Keleris jį pažinojo – kartais Rosinio kavinėje laukdavo Indianos, be to, praeitais metais Denis efektingai privėmė jo naujintelį *Lexus*, kai, Indianos paprašytas, vežė jį į greitosios pagalbos ligoninę. Teko kelis kartus plauti prismirdusį automobilį, kad nebeliktų dėmių ir išsivėdintų.

Birželio mėnesį per gėjų paradą Denis pradingo, nepasirodė darbe, ir niekas apie jį nieko negirdėjo, kol pagaliau po šešių dienų kažkoks anonimas ispaniška tartimi Indianai paskambino, kad jos draugo būklė kritiška, jis serga, merdi vienui vienas kambaryje, ir kad nuvažiuotų jo aplankyti, jeigu nenorinti pamatyti jo mirusio. Denis gyveno varganame name, Tenderloine, pavojingame kvartale, kur policija nakčia bijojo kišti nosį. Jau iš pat pirmų gyvavimo dienų kvartalas masino valkatas ir nusikaltėlius, garsėjo svaigalais, narkotikais, viešnamiais ir blogos šlovės klubais. Nuodėmių židinys, kaip savotiškai didžiuodamasis skelbė Denis, lyg ten gyvendamas būtų nusipelnęs medalio už narsą. Namas, pastatytas penktajame dešimtmetyje, buvo skirtas jūreiviams, tačiau ilgainiui nusmuko iki benamių, ligonių ir narkomanų prieglobsčio. Indiana ne kartą ten lankėsi, vežiojo maisto ir vaistų draugui, paprastai po besaikio ūžavimo besivaduojančiam mirtimi.

Vos gavusi žinią, Indiana vėl nuskubėjo gelbėti Denio. Nešvankiais žodžiais ir piešiniais išmargintais laiptais užkopė į penktą aukštą, šmurkštelėdama pro praviras duris, lindynėmis virtusius būstus, kur smilko vargo nugaluoti girtuokliai, išprotėję seniai ir vaikinai, parsiduodantys už dozę kvaišalų. Denio kambaryje, tamsiame ir prasmirdusiame vėmalais ir pačiuliais, stovėjo į kampą įsprausta lova, drabužių spinta, lyginimo lenta, dailus tualetinis staliukas su atlasine staltiesėle, įskilusiu veidrodžiu ir ištisu rinkiniu makiažo indelių. Pasienyje rikiavosi gal dešimt porų aukštakulnių batų ir dvi kabyklos, ant kurių nelyginant nugaišę paukščiai kabojo plunksnomis papuošti kabareto dainininkės drabužiai. Dienos šviesa negalėjo patekti į vidų pro nevalytą, per dvidešimt metų storu nešvarumų sluoksniu aptekusį vienintelį langą.

Indianai įėjus, Denis tysojo ant lovos su prancūzės kambarinės apranga – tais pačiais drabužiais, su kokiais dalyvavo gėjų parade, keliantis šleikštulį, karščiuojantis, netekęs skysčių, apsirgęs plaučių uždegimu ir drauge siaubingai apsinuodijęs alkoholiu ir narkotikais. Tame pastate kiekviename aukšte būta tik vieno tualeto, kuriuo naudojosi dvidešimt įnamių, ir ligos išsekintas Denis neturėjo jėgų iki jo nukėblinti. Jis nerodė gyvybės ženklų, kai Indiana bandė jį pasodinti lovoje, pagirdyti, nuprausti. Supratusi, kad viena nieko neįstengs padaryti, ji paskambino Alenui Keleriui.

Skaudama širdimi Keleris nujautė, jog Indiana jam paskambino tik todėl, kad remontuojamas jos tėvo automobilis ir kad tikriausiai kur nors išvykęs tas šunsnukis Rajanas Mileris. Jam patiko bežodis susitarimas su Indiana tenkintis vien maloniais pasimatymais, tačiau jis įsižeidė įsitikinęs, kad ji tvarkosi savo gyvenimą negalvodama apie jį. Indianai visada trūko pinigų, bet ji niekada apie tai neužsimindavo, o kai jis siūlydavosi jai padėti, atsisakydavo juokaudama. Prireikus pagalbos, ji paprastai kreipdavosi į tėvą, be to, Keleris, nors ir neturėdamas įrodymų, galėjo galvą guldyti, kad ji mielai priima iš Rajano Milerio tai, ko atsisako, kai pasiūlo jis. „Aš tavo meilužė, o ne išlaikytinė“, – atrėždavo Indiana, kai jis pasiūlydavo apmokėti kabineto nuomą arba Amandos dantų gydytojo sąskaitą. Gimimo dienos proga ketino jai nupirkti pasibaisėtiną vabalą folksvageną, jos mėgstamos spalvos – geltoną kaip ančiukas arba raudoną kaip nagų lakas, bet Indiana griežtai atsisakė prasimesdama aplinkosauga: esą, jai gana visuomeninio transporto ir dviračio. Taipgi kratėsi jo peršamos kreditinės kortelės ar banko sąskaitos ir juo labiau drabužių, nes manė – ir ne be pagrindo, – kad jis trokšta ją išpuošti. Indianai atrodė juokingi brangūs šilkiniai nėriniuoti apatiniai, kuriuos jis jai pirkdavo,

bet, norėdama jam įtikti, vilkėdavo jais kaip erotinių žaidimų priedą. Keleris žinojo, kad, jam neapsižiūrėjus, ji dovanodavo juos Deniui, o šis tikriausiai imdavo juos kaip duoklę.

Keleris žavėjosi Indianos dorumu, bet pyko jausdamasis esąs jai nereikalingas, menkas ir niekingas, palyginti su ta moterimi, nusiteikusia veikiau duoti nei imti. Visus tuos drauge praleistus metus ji prašė jo pagalbos tik išimtiniais atvejais, todėl dabar, kai paskambino iš Denio D'Andželo kambario, atsiliepė nedelsdamas.

Tenderloinas – filipiniečių, kinų ir vietnamiečių, vagių, užpuolikų ir žmogžudžių teritorija, tad Keleris labai retai ten lankydavosi, nors ji buvo pačiame San Fransisko centre, visai netoli jo mėgstamo bankų, įstaigų, korporacijų, prabangių parduotuvių ir restoranų kvartalo. Jo požiūris į Tenderloiną buvo pasenęs ir romantiškas: 1920 metai, slapti lošimų salonai, bokso čempionatai ir nelegalūs barai, palaidas gyvenimas. Prisiminė, kad ten vyko vieno Dešilo Hameto* romano, regis, „Maltos sakalo", veiksmas. Jis nežinojo, kad po Vietnamo karo, suvilioti nedidelio nuomos mokesčio ir kinų kvartalo artumo, ten plūdo pabėgėliai iš Azijos ir kad butuose, skirtuose vienam asmeniui, gyveno po dešimt žmonių. Išvydęs miegmaišiuose ant žemės tysančius elgetas ir ryšulių prikrautus prekybos centrų vežimėlius, gatvės kampe tykojančius keistos išvaizdos tipus ir su savimi šnekančias susivėlusias bedantes moteris, suprato, kad nedera automobilio palikti gatvėje, ir susirado mokamą aikštelę.

Buvo nelengva rasti Denio namą, nes numeriai buvo išblukę ir nusitrynę, o klausinėti jis nedrįso. Pagaliau rado reikiamą

* Samuel Dashiell Hammett (1894–1961) — amerikiečių detektyvinių romanų ir apsakymų autorius.

pastatą, kur kas nešvaresnį ir skurdesnį, nei tikėjosi. Kopdamas į penktą aukštą, susidūrė su girtuokliais, valkatomis ir panašiais į nusikaltėlius tipais, riogsančiais savo lindynių tarpdury arba slampinėjančiais koridoriais. Baimindamasis, kad jo neužpultų arba kad ant galvos nenukristų utėlė, ėjo pro šalį nežiūrėdamas jiems į akis ir vos valdėsi neužsiėmęs nosies – puikiai suvokė, kaip kvaila rodytis šioje aplinkoje su itališkais zomšiniais batais ir anglišku gabardino švarku. Beeinant iki Denio kambario, dilgsėjo mintis, kad jam gresia pavojus, o kai atsidūrė prie durų, sustojo kaip įdiegtas, tvokstelėjus nepakenčiamai smarvei.

Palubėje švietė plika lemputė, o prie lovos palinkusi Indiana drėgna marška plovė Deniui veidą. „Reikia vežti į ligoninę, Alenai. Apvilkim marškinius ir kelnes", – tarė ji. Keleriui supyko širdis, spazmas sutraukė skrandį, bet jis susitvardė: tokią akimirką nevalia išskysti kaip paskutiniam bailiui. Stengdamasis nesusitepti, padėjo Indianai apiplauti ir aprengti tą kliedintį žmogų. Denis buvo laibas, bet tokios būklės pasirodė sunkus kaip negyva avis. Paėmę už rankų ir kojų, nukėlė nuo lovos ir pusiau nešte, pusiau vilkte nubogino ilgu koridoriumi ir laiptais, pakopa po pakopos, iki apatinio aukšto, pašaipiai stebint sutiktiems namo gyventojams. Prie pastato durų pasodino Denį ant žemės šalia šiukšlių konteinerių, Indiana liko jo sergėti, o Keleris nubėgo automobilio, stovinčio netoliese aikštelėje. Kai ligonis tulžimi apvėmė jo auksaspalvio *Lexus* sėdynę, Keleriui dingtelėjo, kad jie galėjo iškviesti greitąją pagalbą, bet tokia mintis Indianai į galvą nešovė: Denis neapsidraudęs, ir tai kainuotų tūkstantį dolerių.

D'Andželas vieną savaitę išgulėjo ligoninėje, kol gydytojai grūmėsi su plaučių uždegimu, žarnyno infekcija ir aukštu kraujospūdžiu, ir dar vieną savaitę pas Indianos tėvą, kuriam

teko nepalenkiamo sanitaro vaidmuo, kol ligonis pagaliau galėjo apsieiti be pagalbos ir sugrįžti į savo kiaulidę ir darbą. Tuomet Bleikas Džeksonas jo beveik nepažinojo, bet, dukters prašomas, sutiko paimti iš ligoninės, priglausti savo namuose ir slaugyti.

Pirmiausia Indiana Džekson sudomino Aleną Kelerį išdidžios sirenos išvaizda, ir tik paskiau jis susižavėjo jos optimistišku būdu; apskritai ji patiko jam, nes buvo priešingybė toms nepasotinamoms džiūsnoms, su kuriomis paprastai bendraudavo. Kaip gyvas nebūtų prisipažinęs, kad įsimylėjo: kaip banalu, kuriems galams įvardyti tą jausmą? Gana ir to, kad maloniai leidžia su ja laiką, visada žino, kas jo laukia, jokių staigmenų. Per kassavaitinius seansus su psichiatru, žydu, atvykusiu iš Niujorko, beveik kaip visi Kalifornijos psichiatrai praktikuojančiu dzenbudizmą, Keleris suprato, kad labai ją myli, o tai buvo ne juokas, juo labiau kad gyrėsi esąs apsaugotas nuo aistrų ir žavisi jomis tik operoje, kur tie jausmai sugriauna tenoro ir soprano likimą. Indianos grožis žadino jam estetinį pasitenkinimą, kur kas stipresnį nei lytinis geismas, jaudino jos nesivaržymas, ir tas žavėjimasis ja ilgainiui tapo tikru narkotiku, be kurio neįmanoma apsieiti. Vis dėlto aiškiai suprato, kokia bedugnė juodu skiria: ji priklausė žemesniam visuomenės sluoksniui. Viešumoje jis gėdijosi jos putlaus kūno ir neslepiamo juslingumo, nors akis į akį be saiko juo mėgavosi. Indiana valgydavo iš malonumo čepsėdama, duonos gabalėliu išdažydavo padažą, apčiulpdavo pirštus ir užsisakydavo antrą porciją deserto, stebindama Kelerį, pripratusį prie savo aplinkos moterų, kurioms anoreksija atrodo dorybė, o mirtis – geresnė išeitis negu pasibaisėtina nutukimo neganda. Turtuoliams ga-

lima kaulus skaičiuoti. Indiana toli gražu nebuvo stora, tačiau Kelerio draugams nė iš tolo nebūtų patikęs jos jaudinantis flamandų pienininkės grožis nei paprastumas, kartais prilygstantis vulgarumui. Todėl jis stengėsi vengti tų vietų, kur galėtų susidurti su pažįstamais, o tais retais atvejais, kai vesdavosi ją į tokias vietas, pavyzdžiui, į koncertą ar teatrą, nupirkdavo deramų drabužių ir prašydavo plaukus susisukti į kuodą. Indiana žaismingai sutikdavo persirengti, bet netrukus kukli juoda suknelė imdavo veržti ir prislėgdavo nuotaiką.

Viena geriausių Kelerio dovanų buvo gyvų gėlių puokštė, daili ikebana, kurią kiekvieną savaitę tam tikrą dieną iš japonų kvartalo gėlių parduotuvės į holistinę kliniką atnešdavo žiedadulkėms alergiškas jaunuolis su baltomis pirštinėmis ir chirurgo kauke. Kita skoninga dovana buvo auksinė grandinėlė su mažyčiais deimantais nusagstytu obuoliuku, kurią jai nupirko, kad segėtų vietoj įprasto šuns antkaklio. Indiana nekantriai laukdavo pirmadienio ikebanos, grožėdavosi kuklia kompozicija – kreivu stiebu, dviem lapais ir vieninteliu žiedu, o grandinėlę, priešingai, segėjo tik kelis kartus, norėdama įtikti Keleriui, paskiau įdėjo į aksominį dėklą ir įkišo į komodos stalčių, nes įspūdingame jos iškirptės kraštovaizdyje obuoliukas atrodė kaip menkas vabalėlis. Be to, buvo mačiusi dokumentinį filmą apie kruvinuosius deimantus šiurpiose Afrikos kasyklose. Iš pradžių Keleris žadėjo atnaujinti visą garderobą, įpratinti prie deramo stiliaus ir išmokyti tinkamo elgesio, bet Indiana užsiožiavo trenkusi nenuginčijamą argumentą, kad pernelyg sunku pasikeisti, norint įtikti vyrui: būtų geriausia, jeigu jis pasiieškotų moters pagal savo skonį.

Išprusęs, anglų aristokrato išvaizdos Alenas Keleris buvo salonų liūtas, jo draugių nuomone, geidžiamiausias San Fransisko viengungis, nes masino ne tik savo žavesiu, bet ir turtu.

Jo pinigų niekas neskaičiavo, bet jis gyveno pasiturimai, nors ir saikingai, vaišino ne per dažniausiai ir metų metus vilkėjo tais pačiais drabužiais, nesivaikė madų nei puikavosi dizainerių firminiais ženklais kaip naujaturčiai. Pinigais nesidomėjo, nes niekada jų nestokojo ir, iš inercijos paveldėjęs tėvų socialinę padėtį, nesirūpino ateitimi. Neperėmė nei verslininko grubumo iš senelio, susikrovusio turtus alkoholio draudimo metais, nei moralinio lankstumo iš tėvo, pagausinusio juos nešvariais sandėriais Azijoje, nei besaikio gobšumo iš brolio ir sesers, kurie stengėsi juos išsaugoti spekuliuodami biržoje.

Fermonto viešbučio apartamentuose su gelsvo atlaso užuolaidomis, klasikinio stiliaus baldais tekintomis kojomis, krištolo sietynais ir elegantiškomis prancūziškomis graviūromis ant sienų Alenas Keleris prisiminė nemalonų nuotykį su Deniu D'Andželu, kai dar kartą įsitikino, jog gyventi su Indiana būtų neįmanoma. Jis buvo nepakantus palaido būdo žmonėms, tokiems kaip D'Andželas, bjaurasčiai ir skurdui, taipgi nežabotam Indianos gerumui, kuris iš šalies priminė dorybę, bet iš arti slėgė kaip nepakeliama našta. Tą vakarą, kai Indiana mirko sūkurinėje vonioje, laukdamas užsakytų užkandžių Keleris vis dar apsirengęs sėdėjo krėsle su taure baltojo vyno, *Sauvignon Blanc*, kurį iš savo vynuogyne išaugintų vynuogių gamino sau, savo draugams ir trims brangiems San Fransisko restoranams.

Iš savo krėslo stebėjo ją nuogą vandenyje su neklusnių šviesių plaukų kupeta, viršugalvy susmeigta pieštuku, ir keliomis sruogomis, nusvirusiomis ant veido, paraudusia oda, įkaitusiais skruostais, iš palaimos tviskančiomis akimis, susižavėjusia karusele skriejančios mergaitės išraiška. Kai jie susitinka viešbutyje, pirmiausia ji įpuola į sūkurinę vonią, jos nuomo-

ne, nuopuolio ir prabangos viršūnę. Jis nelipa pas ją į vandenį – saugosi infarkto, nes nuo karščio pakyla kraujospūdis, – stebi ją patogiai įsitaisęs krėsle. Indiana kažką pasakoja apie Denį D'Andželą ir tokią Kerolę, vėžininkę, dar vieną keistą jos draugę, bet, vandeniui ūžiant, jis ne viską išgirsta. Jis visiškai nesidomi jos kalbomis, jam malonu žavėtis jos atvaizdu, atsispindinčiu dideliame veidrodyje ant sienos, belaukiant tos akimirkos, kai ant stalo rasis austrės ir lašiša, kai jis atkimš antrą butelį *Sauvignon Blanc* ir ji išlips iš vandens kaip Afroditė iš jūros. Tuomet jis apsiaus ją rankšluosčiu, apkabins ir išbučiuos tą jauną, drėgną, įkaitusį kūną; paskiau prasidės meilės žaidimai, tas lėtas, gerai pažįstamas šokis. Ir tai gražiausia pasaulyje: iš anksto mėgautis malonumu.

Šeštadienis, 7

„Riperio" žaidėjai, įskaitant Keiblą, kuklų seklį be balso teisės, nuolankiai vykdantį viršininkės įsakymus, susitarė susisiekti per skaipą ir numatytą valandą jau sėdėjo prie monitorių, kaip paprastai laukdami žaidimo vedėjos nurodymų. Amandai ir Keiblui San Fransiske, taipgi Šerlokui Holmsui Reno mieste buvo aštunta valanda vakaro, vienuolikta vakaro – serui Edmondui Pedingtonui Naujajame Džersyje ir Abatai Monrealyje, rytojaus dienos penkta valanda ryto Esmeraldai, gyvenančiai ateityje, Naujojoje Zelandijoje. Iš pradžių tarp jų vyko tikralaikiai pokalbiai internetu, bet, pradėję tirti Amandos Martin siūlomus nusikaltimus, pasirinko vaizdo konferenciją. Jie buvo taip pripratę prie įsivaizduotų personažų, jog, išvydę vienas kito veidus, akimirką visi nuščiuvo iš nuostabos. Buvo sunku atpažinti įprastus draugus, vietoj čiauškutės čigonės

Esmeraldos pamačius vaikinuką neįgaliųjų vežimėlyje, vietoj garsiojo Konan Doilio seklio – juodaodį su beisbolo kepuraite, o vietoj buvusių anglų kolonijų pulkininko – liesutį paauglį spuoguotu veidu, atvirų erdvių baimės įkalintą kambaryje. Tik anoreksijos nukamuota monrealietė atrodė panaši į Abatą, pamišėlę, džiūsną, gyvą veikiau dvasia nei kūnu. Paeiliui pasisveikinę su žaidimo vedėja, paaugliai išdėstė savo būgštavimus dėl praeito seanso, kurio metu ne kažin kiek pasistūmėjo nagrinėdami Edo Steitono bylą.

– Prieš kalbėdami apie Konstantus, pažiūrėkime, kas yra nauja apie „nusikaltimą, įvykdytą netinkamai panaudota beisbolo lazda", – pasiūlė Amanda. – Pasak tėčio, Edas Steitonas nesigynė, ant lavono nepastebėta kovos žymių nei mėlynių.

– Vadinasi, galima daryti išvadą, kad žudikas jam buvo pažįstamas, – tarė Šerlokas Holmsas.

– Bet neaišku, ar Steitonas klūpojo ant kelių, ar sėdėjo, kai gavo kulką į kaktą, – pasakė vedėja.

– O kaip galėtume sužinoti? – paklausė Esmeralda.

– Iš kampo, kuriuo kulka perkirto kiaušą. Šauta iš arti, iš keturiasdešimties centimetrų; kulka įstrigo galvoje, nėra angos, pro kurią ji būtų galėjusi išlėkti. Ginklas – nedidelis pusiau automatinis pistoletas.

– Labai įprastas, kompaktiškas, lengva paslėpti kišenėje arba moters rankinuke; nerimtas ginklas. Užkietėjęs nusikaltėlis paprastai naudoja grėsmingesnius ginklus, – įsiterpė pulkininkas Pedingtonas.

– Kad ir kaip būtų, bet juo nudėjo Steitoną. Paskui žudikas paguldė jį skersai gimnastikos arklio... ir jau žinome, ką padarė su beisbolo lazda.

– Tai nebuvo lengva – numauti kelnes ir užkelti lavoną ant gimnastikos arklio. Steitonas buvo aukštas ir sunkus. Kodėl taip padarė? – paklausė Esmeralda.

– Žinutė, raktas, perspėjimas, – sukuždėjo Abata.

– Beisbolo lazda – labai paplitęs ginklas. Statistikos duomenimis, dažnai naudojamas šeiminių kivirčų atveju, – pabrėžtinai britiška tartimi patikslino pulkininkas Pedingtonas.

– Kodėl žudikas atsinešė beisbolo lazdą, užuot pasinaudojęs mokyklos inventoriumi? – neatlyžo Esmeralda.

– Manė, kad mokykloje nėra beisbolo lazdų, todėl iš namų atsinešė savo, – spėjo Abata.

– Vadinasi, žudikas savotiškai susijęs su Arkanzasu, arba tai kokia nors ypatinga lazda, – įsikišo Šerlokas.

– Ar galėčiau tarti žodį? – paklausė Keiblas.

– Prašom, – leido žaidimo vedėja.

– Tai buvo paprasta aliumininė lazda, aštuoniasdešimties centimetrų ilgio, kokią naudoja keturiolikos–aštuoniolikos metų vidurinės mokyklos mokiniai. Lengva, tvirta, patvari.

– Beisbolo lazdos paslaptis... – sumurmėjo Abata. – Nujaučiu, kad žudikas ją pasirinko vadovaudamasis jausmais.

– Cha! Vadinasi, žudikas jausmingas! – nusišaipė seras Edmondas Pedingtonas.

– Niekas nesivadovauja jausmais, turėdamas polinkį į sodomiją, – tarė Šerlokas Holmsas, vienintelis, vengiąs eufemizmų.

– Ką galėtum apie tai pasakyti? – paklausė jį Esmeralda.

– Nelygu jausmai, – įsiterpė Abata.

Dar penkiolika minučių prabėgo aptariant įvairias galimybes, kol pagaliau vedėja pareiškė, kad jau gana kalbėti apie Edą Steitoną, reikia nagrinėti „dvigubą nusikaltimą su degikliu“ – taip ji pavadino žmogžudystę, įvykusią praeitų metų lapkričio 10 dieną. Paskiau įsakė sekliui išdėstyti faktus. Keiblas perskaitė savo pastabas, kaip gabus pradedantysis rašytojas pagražindamas pasakojimą. Paaugliai ėmė žaisti pagal tą scenarijų. Visi sutiko, kad „Riperis“ išsivystė į kur kas įdomesnį žaidimą,

nei buvo iš pradžių, ir dabar nevalia remtis vien kauliukais ir kortomis, kurių deriniai anksčiau lemdavo tolesnius veiksmus. Visi nutarė spręsti bylas tik laikydamiesi logikos; visi, išskyrus Abatą, kuriai buvo leista naudotis psichiatrijos metodais. Trys žaidėjai atsidėsią žmogžudysčių tyrimui, Abata bandysianti ieškoti dvasių pagalbos, Keiblas seksiąs, o Amanda apsiimsianti koordinuoti visų darbą ir numatyti veiksmų planą.

Skirtingai nuo dukraitės, kreiva akimi žiūrinčios į Aleną Kelerį, Bleikas Džeksonas jį gerbė ir puoselėjo viltį, kad jo meilės nuotykis su Indiana baigsis santuoka. Dukrai praverstų kas nors pastovaus, galvojo jis, jai reikia protingo žmogaus, kuris globotų ją ir saugotų, žodžiu, antro tėvo, nes jis amžinai negyvensiąs. Keleris buvo vos devyneriais metais jaunesnis už jį, tikriausiai turėjo kokių nors keistybių, išryškėsiančių senatvėje, kaip tai atsitinka visiems, bet, palyginti su buvusiais Indianos draugais, atrodė svajonių karalaitis. Beje, buvo vienintelis, su kuriuo Džeksonas galėjo laisvai pasišnekėti apie knygas ir apskritai visais kultūros klausimais, ankstesnieji, pradedant Bobu Martinu, visi kaip vienas buvo sportininkų tipo, jaučio raumenimis ir to paties gyvūno smegenine. Duktė buvo ne intelektualų skonio: reikėjo dėkoti dangui, jog pačiu laiku apsireiškė Keleris.

Vaikystėje Amanda dažnai klausinėdavo Bleiką apie tėvus – buvo pasiruošusi suvirškinti saldžią močiutės Enkarnasjonos pasakėlę. Mažylė ėjo trečius, kai Indiana ir Bobas išsiskyrė, ji nieko neprisiminė iš to laiko, kai gyveno su jais po vienu stogu, ir vargiai įsivaizdavo juos drauge, nors ir kaip gražbyliaudavo donja Enkarnasjona. Močiutė, karšta katalikė, kasdien kalbanti rožinį, penkiolika metų sielvartavo dėl sūnaus skyrybų ir to-

lydžio degė žvakes prie šventojo Judo Tado, beviltiškų vilčių išsipildymo globėjo, altoriaus, idant sutuoktiniai susitaikytų.

Bleikas mylėjo Bobą Martiną kaip sūnų, kurio niekada neturėjo. Buvęs žentas jaudino jį netikėtais meilės proveržiais, nuoširdžiu atsidavimu Amandai ir ištikima draugyste su Indiana, bet vis dėlto jis nebuvo linkęs šventąjį Judą Tadą melsti susitaikymo stebuklo. Tik tuo ir buvo panašūs: išsiskyrę bendravo kaip geri draugai, o kai pabūdavo kartu, prasidėdavo grumtynės. Jie susipažino vidurinėje mokykloje, ji buvo penkiolikos, jis – dvidešimties. Bobas per ilgai užsisėdėjo mokyklos suole, bet kuris kitas mokinys būtų buvęs pašalintas aštuoniolikos metų, bet jis buvo amerikietiškojo futbolo komandos kapitonas, trenerio numylėtinis ir mokytojų siaubas ir laikėsi tik todėl, kad buvo geriausias sportininkas nuo pat 1956 metų, mokyklos atidarymo dienos. Bobas Martinas, gražuolis ir išpuikėlis, kurstė aistras merginoms, neduodančioms jam ramybės gundančiais pasiūlymais ir grasinimais nusižudyti, ir žadino tiek baimę, tiek susižavėjimą vaikinams, kurie liaupsino jo žygdarbius ir nešvankius sąmojus, bet laikėsi per tam tikrą atstumą, nes, nelygu nuotaika, Bobas galėjo vienu niuksu išversti iš koto. Indiana pasisekimu prilygo futbolo komandos kapitonui – dėl angelo veidelio, subrendusios moters išvaizdos ir nepalaužiamo užmojo eiti per gyvenimą atvira širdimi. Ji buvo nekaltybės pavyzdys, o jis garsėjo kaip demonas. Jų meilė atrodė neišvengiama, bet tie, kurie tikėjosi, kad Indiana jį perauklės, didžiai apsiriko, nes atsitiko kitaip: Bobas buvo barbaras, toks ir liko, o ji pasidavė į meilę, alkoholį ir marihuaną.

Netrukus Bleikas Džeksonas pastebėjo, kad dukteriai pasidarė per ankšti visi drabužiai ir ji braukia ašaras. Šoko negailestingai kvosti, kol pagaliau ji prisipažino, kad jau trys ar keturi mėnesiai, kai neturi menstruacijų, galbūt penki, ji nesanti

tikra, nes paprastai jos vėluojančios, niekad neėmusi to į galvą. Džeksonas nusiminęs griebėsi už galvos: vienintelis pasiteisinimas, kad anksčiau nesiėmė priemonių, kai duktė parsvyruodavo namo nusigėrusi arba plaukdama marihuanos debesy, buvo sunki žmonos Marianos liga, reikalavusi viso jo dėmesio. Griebė dukrą už rankos ir nuvedė pas ginekologą, kuris pareiškė, kad nėštumo jau keli mėnesiai ir apie abortą nesą ko nė galvoti, paskiau pas mokyklos direktorių ir galiausiai susitiko su suvedžiotoju.

Martinų namas Misijų kvartale nustebino Bleiką Džeksoną, kuris tikėjosi kai ko kuklesnio. Duktė buvo minėjusi nebent, kad Bobo motina prekiauja tortilijomis, ir jis buvo nusiteikęs susidurti su nepasiturinčių imigrantų šeima. Sužinojęs, kad Indiana ateina su tėvu, Bobas išgaravo be pėdsakų, ir motinai teko dėl jo raudonuoti. Bleikas išvydo žavią brandaus amžiaus moterį juodais drabužiais, tačiau skaisčiai raudonomis lūpomis ir tokiais pat nagais, prisistačiusią kaip Enkarnasjona, Martino našlė. Viduje buvo jauku, baldai tvirti, kiliminė danga nudėvėta, ant grindų primėtyta žaislų, pristatyta šeimyninių nuotraukų, lentyna su sportiniais apdovanojimais, ant žalios pliušinės sofos drybsojo dvi riebios katės. Prezidentiniame krėsle aukšta atkalte ir liūto kojomis sėdėjo Bobo senelė, tiesi kaip nendrė, kaip ir duktė juodais drabužiais, žilais plaukais, taip stipriai suveržtais į mazgą, kad iš priekio atrodė lyg nuplikusi. Nužvelgė juos iš aukšto, neatsakydama į pasisveikinimą.

– Man labai nemalonu, pone Džeksonai, kad sūnus taip pasielgė. Neatlikau motinos pareigos, nesugebėjau Bobui įskiepyti atsakomybės jausmo. Ko verti šie apdovanojimai, jeigu jis

neturi gėdos, ar ne? – retoriškai paklausė našlė, rodydama į lentyną su futbolo taurėmis.

Tėvas paėmė puodelį juodos kavos, kurį iš virtuvės atnešė patarnautoja, ir atsisėdo ant kačių plaukais apėjusios sofos. Duktė liko stovėti visa išraudusi, susigėdusi, rankomis ištempusi marškinėlius, kad nekristų į akis didokas pilvas, tuo metu donja Enkarnasjona ėmė glaustai dėstyti šeimos istoriją.

– Mano motina, tesaugo ją Dievas, Meksikoje buvo mokytoja, o tėvas, atleisk jam, Viešpatie, žmogus be jokios atsakomybės, neilgai trukus po vestuvių išvyko į Jungtines Valstijas laimės ieškoti. Ji gavo tik kelis laiškus, o paskui mėnesių mėnesius nesulaukė jokios žinios, ir tuo metu gimiau aš, Enkarnasjona, jūsų paslaugoms. Motina išpardavė visą menką labą ir, pasiėmusi mane į glėbį, leidosi mano tėvo pėdomis. Keliavo per visą Kaliforniją apsistodama nakvynės pas meksikiečius, kurie mus užjautė, kol pagaliau atvyko į San Fransiską ir ten sužinojo, kad vyras muštynėse nužudė žmogų ir pakliuvo į kalėjimą. Tuomet nuvažiavo į kalėjimą jo aplankyti, paprašė, kad jis saugotųsi, paskui pasiraitojo rankoves ir ėmė dirbti. Mokytojauti čia negalėjo, bet mokėjo virėjauti.

Džeksonas pagalvojo, kad iškiliame krėsle sėdinti senelė nemoka angliškai, nes duktė kalbėjo apie motiną, lyg pasakodama kieno nors kito gyvenimo istoriją, lyg toji būtų mirusi. Donja Enkarnasjona dėstė toliau, kaip ji augo įsikibusi į motinos sijoną, pradėjo dirbti nuo mažų dienų. Po penkiolikos metų tėvas, atlikęs bausmę, išėjo iš kalėjimo pasenęs, paliegęs, nuo kojų iki galvos išmargintas tatuiruotėmis ir buvo deportuotas, kaip to reikalavo įstatymas, bet žmona atsisakė grįžti su juo į Meksiką, nes meilė jau buvo išblėsusi, be to, ji sėkmingai prekiavo nacionaliniais patiekalais vidury Misijų, lotynų amerikiečių kvartalo. Netrukus jaunoji Enkarnasjona susipažino su

Chosė Manueliu Martinu, antros kartos meksikiečiu ir Jungtinių Amerikos Valstijų piliečiu, lakštingalos balsu suokiančiu drauge su visa mariačių grupe. Jiedu susituokė, ir jis įsitraukė į uošvės valgių prekybą. Iki netikėtos šeimos galvos mirties sutuoktiniai Martinai įsimiklino susilaukti penkių vaikų, atidaryti tris restoranus ir tortilijų kepyklėlę.

– Mirtis ištiko Manuelį, tesaugo jį Viešpats savo šventoje globoje, bedainuojant rančeras, – baigė našlė ir pridūrė, kad kiti du sūnūs dirba pagal specialybę, abu dori krikščionys, rūpinasi savo šeima. Bobas, jaunėlis, vienintelis pridaręs jai rūpesčių, nes, kai ji netekusi vyro, buvęs vos dvejų metukų ir nepažinęs kietos tėvo rankos.

– Atsiprašau, ponia, – atsiduso Bleikas Džeksonas. – Tiesą pasakius, nebeišmanau, ko čia atėjome, ką beveiksi, duktė nėščia daugiau kaip trys mėnesiai.

– Kaip tai „ką beveiksi", pone Džeksonai? Bobas turi prisiimti atsakomybę! Mūsų giminėj niekas neblaško pavainikių po pasaulį. Atleiskit, bet kitos išeities nėra, ir būtų geriausia išsiaiškinti iki galo. Bobas turi vesti.

– Vesti? Bet mano duktė tik penkiolikos! – sušuko Džeksonas, pašokdamas ant kojų.

– Kovą sueis šešiolika, – sukuždėjo Indiana.

– Užsičiaupk! – suriko tėvas, niekada nekeldavęs balso.

– Mano mama turi šešis provaikaičius, o aš šešis vaikaičius, – tarė našlė. – Du padėjome auginti, padėsime auginti ir tą, kurio susilauksime, jei Dievas duos.

Po to pareiškimo stojus tylai, prosenelė pasikėlė iš sosto, ryžtingai žengė prie Indianos, apžiūrėjo griežtu žvilgsniu ir sklandžia anglų kalba paklausė:

– Kuo tu vardu, dukrele?

– Indi. Indiana Džekson.

– Nesu girdėjusi tokio vardo. Negi esama šventosios Indianos?

– Nežinau. Man davė tokį vardą todėl, kad mama gimusi Indianos valstijoje.

– Oho! – apstulbusi sušuko moteriškė. Priėjusi atsargiai apčiupinėjo pilvą. – Nešioji mergaitę. Kai pagimdysi, suteik jai katalikišką vardą.

Rytojaus dieną Bobas Martinas prisistatė į Džeksonų senus namus Potrero Hile tamsia eilute, laidotuviniu kaklaraiščiu, su puokštele vystančių gėlių, lydimas motinos ir vieno brolio, kuris vedė jį suspaudęs ranką kalėjimo prižiūrėtojo gniaužtais. Indiana nepasirodė: kiaurą naktį verkusi, atrodė pasigailėtinai. Tuo metu Bleikas Džeksonas jau buvo susitaikęs su mintimi apie vedybas, nes nesugebėjo įtikinti dukters, jog esama ir lengvesnių išeičių. Veltui stengėsi palenkti įprastais argumentais, vis dėlto vengdamas griebtis niekingiausio grasinimo patupdyti Bobą Martiną į kalėjimą už mažametės tvirkinimą. Jaunavedžiai santuoką įregistravo slapta civilinės metrikacijos skyriuje, donjai Enkarnasjonai pažadėję susituokti bažnyčioje, kai tik tėvų agnostikų auginta Indiana pasikrikštysianti.

Po keturių mėnesių, 1994 metų gegužės 30 dieną, gimė mergaitė, kaip ir buvo spėjusi Bobo močiutė. Kelias valandas iš paskutiniųjų dėjusi pastangas, naujagimė ištrūko iš motinos įsčių ir pakliuvo į rankas Bleikui Džeksonui, ir šis perkirpo virkštelę budinčio gydytojo paduotomis žirklėmis. Paskiau nunešė dukraitę, suvyniotą į rausvą antklodėlę, su užsmaukta iki pat akių kepuraite, parodyti Martinams ir gimdyvės klasės draugams, urmu atskubėjusiems su pliušiniais meškučiais ir balionėliais. Donja Enkarnasjona graudžiai apsiverkė, lyg būtų atėjusi į laidotuves: tai buvo vienintelė dukraitė, kiti šeši nesiskaitė – visi buvo berniukai. Tai dienai ruošėsi kelis mėnesius,

jau turėjo lopšį su krakmolytomis užuolaidėlėmis, du kraitelius su gražiais drabužėliais ir perlinius auskariukus, kuriuos įsegsianti slapčia nuo motinos. Abu broliai kelias valandas ieškojo Bobo, kad ateitų aplankyti naujagimės dukrytės, bet jaunasis tėvas šventė savo futbolo komandos pergalę ir parsirado tik paryčiais.

Kai tik Indiana paliko gimdyvių palatą ir galėjo atsisėsti į neįgaliųjų vežimėlį, tėvas nuvežė ją drauge su naujagime į ketvirtą aukštą, kur merdėjo kita močiutė.

– Kuo bus vardu? – vos girdimu balsu paklausė Mariana.

– Amanda. Reiškia „toji, kurią dera mylėti".

– Gražu. Kokia kalba?

– Sanskrito, bet, Martinų nuomone, tai katalikiškas vardas, – paaiškino duktė, nuo jaunų dienų svajojanti apie Indiją.

Prieš mirtį Mariana tik kelis kartus matė dukraitę. Dūsaudama davė Indianai paskutinį patarimą: „Tau labai reikės pagalbos dukrelei auginti, Indi. Kliaukis tėčiu ir Martinų šeima, bet neleisk Bobui nusiplauti rankų. Amandai reikia tėvo, o Bobas – geras vaikinas, tik dar turi subręsti." Ji neklydo.

Sekmadienis, 8

Laimė, kad yra internetas, tarė sau Amanda Martin, ruošdamasi šventei: apsijuoktų, jeigu imtų klausinėti koledžo bendramokslių. Buvo girdėjusi apie *raves*, slaptas jaunimo šėliones, bet negalėjo nė įsivaizduoti, kas tai per daiktas, kol susiieškojo internete, kur pasitikslino netgi tai, kaip dera rengtis. Tarp savo drabužių rado visa, kas reikalinga, tik teko nuplėšti marškinėlių rankoves, žirklėmis kreivai šleivai susitrumpinti sijoną ir nusipirkti tūbelę fosforescuojančių dažų. Prašyti tėvą leidimo

eiti į šventę buvo taip kvaila, kad tokia mintis nė į galvą neatėjo, niekada nebūtų prašiusi, o jeigu jis būtų sužinojęs, su visu policijos eskadronu būtų atlėkęs sugadinti pasilinksminimo. Pasisakė, kad vežti jos nereikia, į koledžą važiuosianti su drauge, ir jis net nepasidomėjo, kodėl ji grįžta į bendrabutį karnavaliniu apdaru – buvo pripratęs prie keistų dukters pašvitų.

Amanda sėdo į taksi, šeštą valandą vakaro išlipo Sąjungos aikštėje, kur buvo nusiteikusi ilgokai laukti. Tuo metu jau turėjo būti bendrabutyje, bet apdairiai pranešė grįšianti pirmadienio rytą, kad mokytojai nepaskambintų tėvams. Smuiką paliko miegamajame, bet negalėjo išsivaduoti nuo sunkios kuprinės. Penkiolika minučių prabėgo aikštėje bestebint atrakcioną: jaunuolis, nuo batų iki plaukų nusidažęs aukso spalva, sustingęs kaip statula, o šalia jo prieš fotoaparatų objektyvus pozuojantys turistai. Paskiau nuėjo pasišlaistyti po *Macy's*, užsuko į tualetą ir dryžiais nusidažė rankas. Lauke jau buvo tamsu. Norėdama nustumti laiką, užėjo į kinų užeigą ir devintą valandą grįžo į aikštę, kur buvo jau nedaug žmonių, tik keli atsilikę turistai, o sezoniniai elgetos, iš šaltesnių šalies kraštų atkeliavę žiemoti į Kaliforniją, taisėsi nakvoti miegmaišiuose.

Įsisiautusi į senelio megztinį, paprastai raminantį nervus, ji atsisėdo po gatvės žibintu ir, išsitraukusi mobilųjį telefoną, ėmė žaisti šachmatais. Kas penkios minutės žiūrėjo į laikrodį nerimaudama, ar draugės atvažiuos jos paimti, kaip buvo žadėjusi Sintija, bendraklasė, kuri, daugiau nei trejus metus ją kankinusi, staiga nei iš šio, nei iš to pakvietė į šventę ir, negana to, pasisiūlė nuvežti į Tiburoną už keturiasdešimties minučių kelio nuo San Fransisko. Netikėdama savo ausimis, nes pirmąsyk pakliuvo tarp išrinktųjų, Amanda beregint sutiko.

Dingtelėjo mintis, kad jaustųsi kur kas saugesnė, jei kartu važiuotų bent Bredlis, vaikystės draugas ir būsimasis vyras.

Dieną keliskart su juo kalbėjosi, bet neužsiminė apie savo planus baimindamasi, kad jis bandys ją atkalbėti. Bredliui, kaip ir tėvui, geriausia pasakoti, kas atsitiko, tik įvykus nelaimei. Arčiau prie širdies buvo ankstesnis Bredlis, vaikiškas, švelnesnis ir įdomesnis už tą pedantą, kokiu tapo pradėjęs skustis barzdą. Vaikystėje juodu žaisdavo vyrą ir žmoną, prasimanydavo įvairiausių dingsčių, stengdamiesi patenkinti nepasotinamą smalsumą, tačiau, kai tik jis įžengė į paauglystę keleriais metais anksčiau už ją, nuostabi draugystė pasuko kreiva vėže. Vidurinėje Bredlis pagarsėjo kaip plaukimo čempionas, ėmė bendrauti su dailesnės figūros merginomis, o su ja elgtis kaip su jaunesniąja seserimi, tačiau Amanda viską gerai prisiminė, nebuvo pamiršusi slaptų žaidimų sodo gale ir rugsėjį ketino važiuoti į Masačusetso technologijos institutą ir priminti apie juos Bredliui. Tuo tarpu stengėsi jam neįkyrėti tokiomis smulkmenomis kaip šis pasilinksminimas.

Motinos šaldytuve paprastai būdavo stebuklingų karamelių ir sausainių, dailininko Matėjaus Pereiros dovanų, kurių Indiana neprisimindavo ištisus mėnesius, kol jos apsitraukdavo žaliais gaureliais ir atsidurdavo šiukšlių dėžėje. Stengdamasi neatsilikti nuo savo kartos, Amanda ne kartą jų ragavo, bet nesusigundė malonumu vaikščioti tuščia galva – pražudytos valandos, kurias verčiau skirti „Riperio“ žaidimui; vis dėlto tą sekmadienio vakarą, po gatvės žibintu įsisupusi į nudėvėtą senelio megztinį, ilgesingai prisiminė Pereiros sausainius, kurie padėtų nuslopinti baimę.

Pusę vienuoliktos Amanda vos neapsibliovė įsiteigusi mintį, kad Sintija piktybiškai ją apgavo. Kai tik pasklis gandas apie šį gėdingą laukimą, iš jos tyčiosis visa mokykla. Neverksiu, neverksiu. Tą akimirką, kai jau buvo besiekianti mobiliojo telefono, pasiryžusi paskambinti seneliui ir paprašyti, kad atvažiuotų

jos pasiimti, Girio ir Pauelo gatvių sankryžoje stabtelėjo furgonėlis, kažkas išsisvėrė pro langą ir pamojo jai ranka.

Padūkusiai plakančia širdimi Amanda šoko bėgti. Viduje sėdėjo trys vaikinai, paskendę dūmų debesyje, žaliai apsirūkę, įskaitant vairuotoją. Vienas jų nulipo nuo priekinės sėdynės ir liepė jai sėsti šalia vairuotojo, išvaizdaus juodaplaukio gotų stiliaus drabužiais. „Sveika, aš – Klaivas, Sintijos brolis", – prisistatė ir, jai nespėjus uždaryti durelių, numynė akceleratorių. Amanda prisiminė, kad Sintija supažindino su juo per Kalėdų koncertą, kur moksleiviams ir jų tėvams grojo koledžo orkestras. Klaivas buvo atėjęs su tėvais – mėlyna eilute, baltais marškiniais ir blizgančiais batais, visai nepanašus į mirtinai išbalusį pamišėlį juodais paakiais, koks dabar atrodė. Po koncerto Klaivas labai oficialiai, pašaipiai pagyrė jos solo smuiku. „Tikiuosi, dar pasimatysim", – atsisveikindamas tarė ir mirktelėjo, ir ji pagalvojo, kad bus klaidingai supratusi, nes, kaip žinia, ligi tol nė vienas vaikinas nebuvo pažvelgęs į ją antrą kartą. Dingtelėjo į galvą, kad tikriausiai jo paprašyta Sintija taip neįprastai ją pakvietė. Jai sukėlė nerimą Klaivo vaiduokliška išvaizda ir abejotinas vairavimas, bet pagalvojo, kad bus bent vienas pažįstamas, kurį rytoj galėsianti paprašyti laiku pavėžėti į koledžą.

Klykaudamas kaip pamišėlis, Klaivas gėrė iš plokščio butelio, kuris ėjo per rankas, bet sugebėjo nenulėkti nuo Aukso Vartų tilto ir nuskriejo 101-uoju greitkeliu nei ištikšdamas į betoninę sieną, nei atkreipdamas į save policijos dėmesį. Sausalite į automobilį įlipo Sintija ir dar viena mergina, įsitaisė ant sėdynių ir ėmė gerti iš to paties butelio, nė nežvilgtelėjusios į Amandą nei atsakiusios į pasisveikinimą. Klaivas įsakmiai atkišo butelį Amandai, ir ji nedrįso jo neimti. Tikėdamasi šiek tiek atsipalaiduoti, ji gurkštelėjo gėrimo – nudegino gerklę ir

akys prisipildė ašarų. Pasijuto nevykėlė, ne savo vietoje, kaip paprastai atsitikdavo, kai pakliūdavo į kokį sambūrį, ir, be to, juokinga, nes merginos nebuvo išsidarkiusios kaip ji. Buvo per vėlu dangstytis išdažytas rankas, nes senelio megztinį įkišo į kuprinę prieš lipdama į automobilį. Stengėsi nekreipti dėmesio į pašaipų kuždesį ant galinės sėdynės. Klaivas pasuko į Tiburoną ir vingiais leidosi plačiu keliu palei įlanką, paskiau pakilo į kalvą ir ėmė sukiotis ieškodamas adreso. Kai pagaliau atvažiavo į vietą, Amanda pamatė, jog tai privatus namas, pažiūrėti neįveikiamos sienos atskirtas nuo kitų, o gatvėje stovi kelios dešimtys automobilių ir motociklų. Drebančiomis kojomis išlipo iš furgonėlio ir per tamsų sodą nusekė paskui Klaivą. Prie namo laiptų paslėpė kuprinę po krūmu, tačiau mobiliojo telefono laikėsi kaip gelbėjimosi rato.

Viduje šurmuliavo kelios dešimtys jaunuolių, vieni kratėsi griaudžiant muzikai, kiti gėrė, o keli tysojo ant laiptų tarp išmėtytų alaus skardinių ir butelių. Nei lazerių, nei psichodelinių spalvų, vien plika erdvė be jokių baldų, tik riogsojo kelios dėžės daiktams pakuoti; buvo tvanku, dvokė dažais, marihuana ir nešvara. Amanda stabtelėjo kaip įdiegta, apstulbusi, bet Klaivas priglaudė ją prie krūtinės ir ėmė darkytis pagal beprotiškos muzikos ritmą, stumdamas ją toliau nuo durų į vidurį salės, kur visi šoko kaip kas išmano. Kažkas jai atkišo popierinį puodelį su alkoholiu ir ananasų sultimis, ir ji išmaukė gėrimą trimis gurkšniais, nes džiūvo gerklė. Pajuto, kaip, klaustrofobijos priepuolio ištikta, dūsta iš baimės, kaip tai buvo atsitikę vaikystėje, kai pasislėpė savo pačios pasidarytoje palapinėje, bandydama sprukti nuo siaubingų pasaulio pavojų, nepakenčiamos žmonių, slogių spalvų ir trenksmingų garsų aplinkos.

Klaivas pabučiavo jai į kaklą, taikydamasis priglusti prie lūpų, bet ji atsakė mobiliojo telefono smūgiu į veidą, kone per-

skeldama jam nosį: tai jo nė kiek nesulaikė. Nevilties apimta, Amanda ištrūko iš rankų, lendančių į palaidinukės iškirptę ir po trumpu sijonu, ir bandė išsiveržti. Ligi tol nieko daugiau neprisileidusi, išskyrus artimuosius ir naminius gyvūnėlius, ji pasijuto tampoma, stumdoma, maigoma ir ėmė klykti, klykti be perstojo, bet griausminga muzika nustelbė jos klyksmus. Ji buvo jūros dugne, duso be žado, pritrūkusi oro.

Amanda, kuri gyrėsi, kad be laikrodžio geba nusakyti laiką, negalėjo apskaičiuoti, ar ilgai išbuvo tuose namuose. Taip pat neprisiminė, ar tą naktį buvo dar kartą susidūrusi su Sintija ir Klaivu, nei kaip sugebėjo prasiskverbti pro minią ir užsiglausti tarp pakavimo dėžių, ant kurių buvo sustatyta garso aparatūra. Ten glūdojo ištisą begalybę, susirietusi kaip akrobatė, konvulsyviai drebėdama, užsimerkusi ir rankomis užspaudusi ausis. Jai nepavyko išsprukti į gatvę, susisiekti su seneliu nei paskambinti tėvams.

Vienu tarpu atkaukė policija, apsupo namą ir įsiveržė į vidų, bet tuo metu Amanda buvo tokia apdujusi, kad tik po kelių minučių susivokė, jog vietoj jaunimo šėlsmo ir muzikos girdi įsakymus, švilpimą ir riksmus. Pradrįsusi atsimerkė ir atsargiai žvilgtelėjo pro slėptuvės lentas, išvydo žibintuvėlių šviesos pluoštus ir uniformuotų vyrų varomų jaunuolių kojas. Kai kurie bandė sprukti, bet diduma pakluso įsakymui išeiti ir išsirikiuoti gatvėje, kur policininkai juos iškratė ieškodami ginklų ir narkotikų ir ėmė kvosti, atskirdami nepilnamečius. Visi sekė tą pačią pasaką: gavę pakvietimą per feisbuką ar SMS žinutę, nežinoję nei kieno tas namas, nei kad tuščias ir parduodamas, taipgi negalėjo paaiškinti, kaip atidarę duris. Mergina tūnojo slėptuvėje užkandusi žadą, niekas neieškojo tarp dėžių, nors du ar trys policininkai aplakstė visą namą nuo viršaus iki apačios,

varstydami duris ir iššniukštinėdami visas pakampes, tikrindami, ar nieko daugiau neliko. Viduje pamažu įsivyravo tyla, balsai ir triukšmas sklido iš lauko, ir tuomet Amanda sugebėjo sukaupti mintis. Stojus ramybei ir dingus grėsmingai miniai, pasidingojo, kad sienos lyg prasiplėtė ir ji vėl gali kvėpuoti visa krūtine. Nutarė palaukti, kol visi išsiskirstys, ir tuomet išlįsti iš slėptuvės, bet staiga išgirdo valdingą balsą: pareigūnas įsakė užrakinti namą ir pastatyti sargybą, kol atvyksiąs technikas sutvarkyti signalizacijos.

Po pusantros valandos policija suėmė apkvaišusius nuo svaigalų ir narkotikų jaunuolius, kitus išvaikė, surašiusi jų asmens duomenis, o nepilnamečius nusivežė į komisariatą, kur šie turėjo laukti tėvų. Tuo tarpu draudimo kompanijos tarnautojas uždarė duris ir langus, sutvarkė signalizaciją. Amanda liko įkalinta tuščiame tamsiame, dar šleikščiai dvokiančiame name, negalėdama nei pajudėti iš vietos, nei juo labiau bandyti atidaryt lango – bijojo, kad nesuveiktų signalizacija. Įsikišus policijai, jos padėtis atrodė be išeities: negalėjo šauktis motinos, nes ši neturėjo automobilio, nei tėvo, nes dėl savo dukters kvailystės šis turėtų raudonuoti iš gėdos prieš savo kolegas, nei juo labiau senelio, kuris niekada jai nedovanotų, kad, jo neatsiklaususi, važiavo į tokią vietą. Jai į galvą atėjo vienintelis vardas, vienintelis žmogus, kuris galėtų jai padėti nieko neklausinėdamas. Rinko numerį kelis kartus, kol pagaliau išsikrovė mobilusis telefonas, bet atsiliepė tik atsakiklis. Atvažiuok, atvažiuok, atvažiuok. Paskiau sužvarbusi susirietė dėžėje, laukdama ryto ir melsdama, kad kas nors atvažiuotų jos gelbėti.

Naktį, tarp antros ir trečios valandos, toli nuo lovos, kraunantis akumuliatoriui prismeigtas prie sienos, tolydžio čirškė Raja-

no Milerio mobilusis telefonas. Buvo šalta kaip Arktyje jo lofte, erdviame būste, įrengtame buvusioje spaustuvėje, plytinėmis sienomis, betoninėm grindim ir metalinių vamzdžių rezginiu palubėje, apstatytame tik būtiniausiais baldais, be užuolaidų, kiliminės dangos, šildymo. Mileris miegojo su kelnaitėmis po elektrine antklode, po galva pasikišęs pagalvę. Penktą valandą ryto Atila, netveriantis ilgų žiemos naktų, užšoko ant lovos pranešdamas, kad metas pradėti rytmetines apeigas.

Pripratęs prie kariško gyvenimo vyriškis automatiškai atsikėlė dar nenusikratęs slogaus sapno vaizdinių ir prisitvirtino protezą, sugraibęs jį tamsoje prie lovos. Atila džiugiai sulojo niuktelėdamas jam galva, ir jis atsakė į pasisveikinimą, paplekšnodamas šuniui per nugarą, paskiau uždegė šviesą, apsivilko megztinį, apsiavė storas kojines ir nuėjo į vonios kambarį. Kai išėjo, Atila tykojo dėdamasis abejingas, bet nekantriai vizginama uodega išdavė jį belaukiant kasdien pasikartojančios tos pačios procedūros. „Einu, drauguži, palauk", – tarė Mileris, rankšluosčiu šluostydamasis veidą. Atseikėjo Atilai davinį ir įkrėtė į dubenį, tuo tarpu šuo, nustojęs apsimetinėti, šokinėjo aplink kaip paprastai prieš pusryčius, bet laukė Milerio ženklo – nesiartino prie dubens.

Prieš pradėdamas lėtus kigongo pratimus, kasdienį judesio meditacijos pusvalandį, Mileris dirstelėjo į telefoną, pastebėjo Amandos žinutes, tokią gausybę, kad nė nebandė skaičiuoti. Atvažiuok, aš pasislėpusi, atvažiavo policija, negaliu išeiti, užrakinta, atvažiuok, nieko nesakyk mamai, atvažiuok... Surinkus merginos numerį ir nesulaukus signalo, krūptelėjo širdis, bet paskiau vėl apėmė ramybė, ramybė, išugdyta per pačias sunkiausias karines pratybas. Padarė išvadą, kad Indianos duktė pakliuvo į bėdą, bet ne per didžiausią: nei pagrobta, nei ištikta tikro pavojaus, bet veikiausiai yra labai išsigandusi ir nega-

li paaiškinti nei kas atsitiko, nei kur yra. Apsirengė per kelias sekundes ir atsisėdo prie savo kompiuterių. Turėjo pačią geriausią įrangą, tokią pat kaip Pentagonas, kad galėtų dirbti per atstumą. Nustatyti vietą, iš kur skambinta mobiliuoju telefonu aštuoniolika kartų, buvo juokų darbas. Paskambino į Tiburono policijos skyrių, prisistatė, pareiškė pageidaująs kalbėti su viršininku ir paklausė, ar turėję bėdų praeitą naktį. Manydamas, jog ieškomas kuris nors nakčia suimtas jaunuolis, pareigūnas paminėjo pasilinksminimą, nurodė adresą ir nuramino: nebe pirmą kartą vykstą tokie dalykai, vandalizmo atvejų nebuvę.

Viskas gerai, pridūrė, signalizacija įjungta, nekilnojamojo turto agentūra, parduodanti namą, įspėta nusiųsti valytojus. Kas be ko, paaugliams nepareikšta jokių kaltinimų, bet tai jau ne policijos darbas. Mileris padėkojo ir po valandėlės kompiuterio ekrane jau matė vietovės žemėlapį, patį namą ir kelią iki jo. „Eime, Atila!“ – sušuko šuniui, kuris nieko negirdėjo, bet iš šeimininko elgesio suprato, kad neteks liuoksėti po kvartalą: laukia rimtas darbas.

Skubėdamas prie savo furgonėlio, paskambino Pedrui Alarkonui, kuris tuo metu tikriausiai ruošėsi paskaitoms, gurkšnodamas matę. Išsaugojęs kai kuriuos gimtojo Urugvajaus įpročius, jo draugas negalėjo gyventi be to žalio kartaus gėrimo, kuris Mileriui atrodė koktus. Kruopščiai laikėsi tradicijų: vartojo tik paveldėtą iš tėvo sidabrinį indelį matei plikyti, iš Montevidėjo atvežtas arbatžoles ir tam tikros temperatūros filtruotą vandenį.

– Apsirenk, po vienuolikos minučių užvažiuosiu, pasiimk viską, kas reikalinga signalizacijai išjungti, – pranešė Mileris.

– Taip anksti, drauguži? Ką ketini daryti?

– Įsilaužti, – atsakė Mileris.

– Kokia signalizacija?

– Gyvenamojo namo, neturėtų būti sudėtinga.

– Laimė, kad bent neiname plėšti banko, – atsiduso Alarkonas.

Kai Rajanas Mileris, Pedras Alarkonas ir Atila kirto Aukso Vartų tiltą, buvo tamsu ir dar nebuvo prasidėjęs pirmadienio eismas. Gelsvų šviesų užlieta raudonos geležies konstrukcija tarytum kybojo erdvėje, iš tolo sklido gailus švyturio ūbavimas, rūke rodantis laivams kelią. Truputį vėliau, atvykus į Tiburono gyvenamąją zoną, dangus ėmė giedrėti, pasirodė vienas kitas automobilis, išbėgo pirmieji rytmetinės mankštos mėgėjai. Numanydamas, kad šio prabangaus kvartalo gyventojai iškart pastebi pašalinius, „jūrų ruonis“ sustabdė furgonėlį per tam tikrą atstumą ir, dėdamasis, kad atvažiavo pavedžioti šuns, ėmė stebėti.

Pedras Alarkonas tvirtais žingsniais nuėjo prie namo, tarsi savininko pasiųstas, viela pakrapštė vartų spyną – vaikiškas darbas tokiam Hudiniui*, užmerktomis akimis atidarančiam seifą, ir atrakino ją greičiau nei per minutę. Apsauga buvo Rajano Milerio specialybė, jį samdė karinės ir vyriausybinės organizacijos, prireikus išvengti informacijos nutekėjimo. Jo uždavinys buvo perprasti žmogų, kuris galėtų kėsintis į tą medžiagą, permanyti priešo mintis, įsivaizduoti gausybę įsismelkimo galimybių, o paskiau numatyti būdą užkirsti tam kelią. Žiūrėdamas į Alarkoną su viela, pagalvojo, kad bet kuris apsukrus ir ryžtingas žmogus galėtų nulaužti sudėtingiausią apsaugos kodą – tokią grėsmę kelia terorizmas: klastūnas, įsi-

* Harry Houdini (1874–1926; *tikrasis vardas* Ehrich Weiss) – vienas garsiausių visų laikų iliuzionistų, daugelio šiuolaikinių triukų ir metodų pradininkas.

maišęs į minią, stoja prieš galingiausios pasaulio valstybės titanišką jėgą.

Pedras Alarkonas, penkiasdešimt devynerių metų urugvajietis, 1976-aisiais pabėgo iš savo šalies įsigalėjus kruvinai karinei diktatūrai. Aštuoniolikos metų prisidėjo prie tupamarų, kairiosios pakraipos partizanų, kurie, įsitikinę, kad tik smurtu įmanoma pakeisti savivale, korupcija ir neteisybe pagrįstą viešpataujančią sistemą, su ginklu rankose kovojo prieš Urugvajaus vyriausybę. Be kita ko, jie sprogdino bombas, plėšė bankus ir grobė žmones, kol pagaliau kariuomenė palaužė jų pasipriešinimą. Daugelis žuvo mūšiuose, kiti buvo sušaudyti arba nukankinti pakliuvę į nelaisvę, dar kiti paspruko iš šalies. Alarkonas, į suaugusiojo gyvenimą įžengęs gamindamas bombas ir drauge su tupamarais lauždamas užraktus, laikė įsirėminęs seną, pageltusį aštuntojo dešimtmečio skelbimą, kuriame buvo jo ir trijų bendražygių nuotraukos ir kariškių siūlomas atlygis už jų galvas. Nuotraukoje buvo išblyškęs ilgaplaukis barzdotas vaikinas nustebusia veido išraiška, visiškai nepanašus į nedidelį, sudžiūvusį žilaplaukį vyriškį, iš vienų gyslų sudėtą, išmintingą ir nedrumsčiamos ramybės, apsukrių rankų iliuzionistą, kokį pažinojo Mileris.

Urugvajietis Stanfordo universitete skaitė paskaitas apie dirbtinį intelektą ir triatlono rungtyse varžėsi su dvidešimčia metų jaunesniu Rajanu Mileriu. Abu domėjosi technologijomis ir sportu, buvo mažakalbiai, todėl gerai sutarė. Visur ir visada laikėsi saiko, buvo viengungiai, o klausiami, kodėl neieško sau poros, atsakydavo, jog esą patyrę ir šilta, ir šalta, kad galėtų patikėti meilės žavesiu ir susieti gyvenimą su vienintele moterimi, kai pasaulyje netrūksta geros valios gražuolių, bet patys širdies gilumoje įtarė, kad jiems paprasčiausiai nepasisekė. Pasak Indianos Džekson, susenti be gyvenimo draugo – tai lyg mirti iš sielvarto, ir juodu su tuo sutiko, bet niekada nebūtų to pripažinę.

Per kelias minutes Pedras Alarkonas atrakino paradines duris, išjungė signalizaciją, ir juodu įėjo į vidų. Mileris įjungė mobiliojo telefono žibintuvėlį ir stipriai patempė pavadėlį: Atila veržėsi iššiepęs iltis, grėsmingai urgzdamas, pasiruošęs pulti į grumtynes.

Akimoju, kaip paprastai tokiais atvejais, Rajanas Mileris tarytum vėl atsidūrė Afganistane. Sveikas protas suvokė, kas vyksta: potrauminio streso sindromas, pasikartojantys trauminiai efektai, košmarai, depresija, ašarų arba pykčio priepuoliai. Jis įveikė pagundą nusižudyti, polinkį į alkoholizmą ir narkomaniją, prieš keletą metų vos neiškeliavęs į anapus, bet žinojo, kad požymiai gali pasireikšti bet kurią akimirką, nevalia nusiraminti, dabar tai jo pikčiausi priešai.

Jis išgirdo tėvo balsą: nė vienas vyras, vertas vilkėti uniformą, neverkšlena teisindamasis, kad vykdė įsakymus, ir nekaltina karo tarnybos dėl savo košmarų, į karą eina tik stiprūs ir narsūs, jei bijai kraujo, ieškok kito amato. Sveikas protas išgriebė atmintinai žinomus skaičius: pastarąjį dešimtmetį Irake ir Afganistane tarnavo 2,3 milijono amerikiečių karių, žuvo 6179, sužeista 47 000, diduma suluošinta, 210 000 veteranų gydoma nuo to paties sindromo, kokį patyrė jis, nors tas skaičius neatspindi visos negandos, ištikusios ginkluotąsias pajėgas: pagal statistikos duomenis, 700 000 kareivių turi psichikos sutrikimų arba smegenų pažeidimų. Tačiau pažeistas Rajano Milerio protas, kurio jis negebėjo valdyti, vis dar buvo anos ypatingos nakties, Afganistano nakties, spąstuose.

„Jūrų ruonių“ būrys žygiuoja dykuma, artinasi prie kaimelio aukštų kalnų papėdėje. Įsakyta sulyginti su žeme kiekvieną namą, sunaikinti teroristų gaują, kaip manoma, siautėjančią re-

gione, paimti į nelaisvę keletą kovotojų ir ištardyti. Svarbiausias tikslas – sučiupti Osamą bin Ladeną, tą nepagaunamą šmėklą. Užduotis vykdoma naktį, kad priešas būtų užkluptas iš netyčių ir nukentėtų kuo mažiau pašalinių: naktį nėra moterų turgavietėje ir dulkėse nežaidžia vaikai. Be to, užduotis slapta, būtina vykdyti greitai ir nepastebimai, tam ir parinktas jo būrys, išmankštintas veikti nepakenčiamame dykumos karštyje, Arkties ledynuose, jūrų gelmėse, skardžiuose kalnuose, džiunglių tvaike. Giedra naktis, šviečia mėnesiena, tolumoje Mileris įžiūri kaimelį, o jiems priėjus arčiau – dešimtį iš molio nudrėbtų trobų, šulinį ir diendaržius su galvijais. Krūpteli pamėkliškoje nakties tyloje subliovus ožkai, per pečius ir sprandą perbėga šiurpas, padidėja adrenalino kiekis kraujyje, įsirężia kiekvienas raumuo, visi vyrai, žygiuojantys drauge, – kaip jo esybės dalis: šešiolika bendražygių ir viena širdis. Tai įkalė į galvą instruktorius per pirmąsias pratybas, pragariškąją savaitę, garsiąją *hell week*, kai teko peržengti žmogaus galimybių ribas, išlaikyti paskutinį išbandymą, kurį pajėgė įveikti tik penkiolika procentų: jie – nenugalimieji.

– Ei Rajanai, kas tau, bičiuli?

Balsas atsklido iš toli ir dusyk pakartojo jo vardą, kol pagaliau iš Afganistano kaimo jis grįžo į Kalifornijos miestelį Tiburoną, į apleistą namą. Jį purtė Pedras Alarkonas. Rajanas Mileris atsipeikėjo, giliai įkvėpė oro, stengdamasis nuvaikyti prisiminimus ir sutelkti dėmesį į dabartį. Išgirdo, kad Pedras patyliukais šaukia Amandą, stengdamasis jos neišgąsdinti, ir tuomet susivokė paleidęs Atilą. Pasišvietęs pamatė, kad jis, suklaidintas įvairių kvapų, šniukštinėdamas bėgioja aplink. Buvo išmokytas ieškoti sprogmenų ir žmonių, tiek gyvų, tiek mirusių, ir, spragtelėdamas dukart per sprandą, Mileris buvo jam įsakęs ieškoti žmogaus. Nepašaukė jo, nes šuo buvo kurčias,

tik timptelėjo pavadėlį, ir Atila sustojo budrus kaip visada, nukreipė į jį protingas akis. Rajanas liepė jam nejudėti iš vietos ir palaukė, kol šis nusiramins, tada įsakė ieškoti toliau. Sekė iš paskos tvirtai laikydamas pavadėlį, nes šuo nuožmiai veržėsi į virtuvę, skalbyklą ir galiausiai į svetainę, tuo metu Alarkonas laukė prie paradinių durų. Atila veikiai nuvedė jį prie pakavimo dėžių ir, iššiepęs iltis, apuostė tarpus tarp lentų.

Mileris pašvietė į vieną dėžę, kurią įniko nagais braižyti Atila, ir, viduje išvydęs susirietusią žmogystę, vėl grįžo į praeitį: beregint atmintyje iškilo du vaikai, drebantys ankštame urve: ketverių ar penkerių metų mergaitė su skarele ant galvos, iš siaubo išplėstomis didelėmis žaliomis akimis, apsikabinusi kūdikį. Atilos urzgimas ir pavadėlio timptelėjimas grąžino jį į tikrovę, į šią akimirką.

Iki soties išsiverkusi, Amanda užmigo dėžėje, susirietusi kaip kačiukas, kad būtų šilčiau. Atila išsyk atpažino merginą iš kvapo ir atsitūpęs ėmė laukti tolesnių nurodymų, o Mileris tuo tarpu bandė ją prižadinti. Ji sunkiai pasikėlė sustingusiais sąnariais, apakinta į veidą nukreipto žibintuvėlio, ir ne išsyk susivokė, kur esanti. „Čia aš, Rajanas, viskas gerai“, – sukuždėjo Mileris padėdamas jai atsistoti ir išlipti iš dėžės. Atpažinusi Milerį, ji puolė jam ant kaklo ir prisiglaudė prie plačios krūtinės, o jis, plekšnodamas jai per nugarą, kuždėjo švelnius žodžius, kokių niekam niekada nebuvo sakęs, susigraudinęs iki širdies gelmių, lyg ašaromis laistytų jį ne ši lepūnėlė, o kita mergaitė, žaliaakė, su broliuku, vaikai, kuriuos jis turėjo atsargiai ištraukti iš urvo ir nešti ant rankų, kad jie nematytų, kas atsitiko. Apsiautė Amandą savo odiniu švarku ir prilaikydamas nuvedė per sodą, paėmė po krūmais paslėptą kuprinę ir, nuėjęs prie furgonėlio, palaukė, kol Pedras Alarkonas užrakins namus.

Amanda buvo užkimusi nuo verksmo ir slogos, kuri, prasidėjusi prieš dvi dienas, naktį ne juokais įsisiautėjo. Mileris ir Alarkonas tarė, kad tokios būklės ji negalinti važiuoti į koledžą, bet, kai ji nesutiko, užsuko į vaistinę nupirkti vaistų ir spirito fluorescenciniams dažams nuvalyti nuo rankų, paskiau papusryčiavo vieninteleje tuo metu atidarytoje kavinėje, – linoleumo danga, plastikiniai stalai ir kėdės, – kur buvo šilta ir gardžiai kvepėjo keptais lašinukais. Pusryčiavo tik keturi vyrai su kombinezonais ir statybininkų šalmais. Aptarnavo mergina styrančiais kaip ežio spygliai plaukais, mėlynais nagais ir tokia apsnūdusi, lyg čia būtų praleidusi visą naktį.

Belaukdama, kol atneš užsakytus valgius, Amanda paėmė iš savo gelbėtojų žodį, kad niekam nė neužsimins, kas jai atsitiko. Ji, „Riperio" vedėja, patyrusi nusikaltėlių gaudytoja ir pavojingų nuotykių sumanytoja, praleido naktį pakavimo dėžėje apsibliovusi ir apsisnargliavusi. Pasistiprinus blyneliais su medumi ir dideliu puodeliu karšto šokolado, išgėrus dvi tabletes aspirino, nuotykis, kurį papasakojo jiems springdama, atrodė apgailėtinas, bet nei Mileris, nei Alarkonas nesišaipė ir nepiršo savo patarimų. Rajanas šveitė kiaušinienę su dešrelėmis, o Pedras slėpė šypsnį įsikniaubęs į puodelį su kava, varganu matės pakaitalu.

– Iš kur esi? – paklausė Amanda Alarkoną.

– Iš čia.

– Tartis ne vietinė.

– Jis iš Urugvajaus, – įsiterpė Mileris.

– Iš tokios mažytės šalelės Pietų Amerikoje, – pridūrė Alarkonas.

– Šį semestrą turiu paruošti projektą apie socialinį teisingumą kurioje nors savo pasirinktoje šalyje. Ar neprieštarautum, jei pasirinkčiau tavąją?

– Didžiuočiausi, bet verčiau pasirinktum kokią nors Afrikos ar Azijos šalį, nes manojoje niekada nieko nevyksta.

– Todėl man ir tinka, bus lengviau. Dalis to projekto – pokalbis su šalies atstovu, galimas daiktas, vaizdo įrašas. Ar sutiktum?

Juodu pasikeitė telefonais ir elektroniniais adresais, susitarė susitikti vasario pabaigoje arba kovo pradžioje ir įrašyti pokalbį. Tą įsimintiną rytą, pusę aštuntos, vyrai paliko merginą prie koledžo durų. Atsisveikindama ji droviai pabučiavo kiekvienam į skruostą, užsimetė kuprinę ant peties ir, nuleidusi galvą, nupėdino vilkdama kojas.

Pirmadienis, 9

Alenas Keleris labiausiai slėpė savo paslaptį – erekcijos sutrikimą, nuo jaunų dienų gėdijosi tos ydos ir todėl vengė lytinių santykių su patinkamomis moterimis, bijodamas apsijuokti, ir su prostitutėmis, nes po to jausdavosi prislėgtas arba siusdavo iš pykčio. Su savo psichiatru metų metus gvildeno Edipo kompleksą, kol pagaliau abiem nusibodo kartoti tą patį ir jie nutarė pereiti prie kitų temų. Trokšdamas išlyginti tą trūkumą, panūdo iš esmės pažinti moters jausmingumą ir sužinoti tai, ką būtų turėjęs išmokti mokykloje, jeigu, pasak jo, švietimo programos skirtų mažiau dėmesio musių dauginimuisi, o daugiau – žmonių lytiniam auklėjimui. Permanė, kaip įmanoma mylėtis nesureikšminant erekcijos, potencijos trūkumą pakeičiant išmone. Vėliau, kai jau buvo pelnęs suvedžiotojo šlovę, atsirado viagra ir ankstesnė bėda nustojo kamuoti. Kai žengė į penkiasdešimt pirmuosius metus, nelyginant pavasario viesulas į jo gyvenimą įsisuko Indiana, pasiryžusi nušluoti

menkiausius nepasitikėjimo savimi pėdsakus. Kelias savaites draugavo su ja nenueidamas toliau neskubrių bučinių, su pagirtina kantrybe ruošdamas dirvą, kol pagaliau jai nusibodo tos įžangos, ir ji, netardama nė žodžio, griebė jam už rankos ir ryžtingai nutempė į savo patalą, čiužinį, užkeltą ant keturių kojų po nei šiokiu, nei tokiu šilkiniu baldakimu su varpeliais. Indiana gyveno tėvo namuose, virš garažo įrengtame būste, niekada madų vėjų neliestoje Potrero Hilo zonoje, netoli vaistinės, kurioje Bleikas Džeksonas dvidešimt devynerius metus pelnėsi duonos kąsnį. Į darbą ji galėjo važiuoti dviračiu beveik lygia vieta – pusiaukelėje buvo tik viena kalva – privalumas San Fransiske, kalvynų mieste. Pėsčiomis sparčiais žingsniais nusigaudavo per valandą, dviračiu – ne daugiau kaip per dvidešimt minučių. Į jos būstą vedė dveji laiptai: sraigtiniai, susisiekiantys su Bleiko butu, ir statūs laiptai iš gatvės, išklerę ir slidūs žiemą, tėvas kasmet vis žadėdavo juos taisyti. Du gana erdvūs kambariai, balkonas, nedidelis vonios kambarėlis ir virtuvėlė. Be to, dar buvo dirbtuvė, artimųjų vadinama raganos ola, kur, išskyrus lovą, tualetą ir virtuvėlę, visa erdvė buvo skiriama aromaterapijos menui ir reikmenims. Tą dieną, kai pasiguldė Kelerį į lovą, juodu buvo vieni, nes Amanda gyveno bendrabutyje, o Bleikas Džeksonas, kaip ir kiekvieną trečiadienio vakarą, žaidė skvošą. Nebuvo ko baimintis, kad grįš anksti, nes pažaidęs eidavo su draugais pasilinksminti: vokiečių bare vaišindavosi kiauliena su troškintais kopūstais ir alumi, kol paryčiais juos išgrūsdavo į gatvę.

Tą vakarą Keleris neturėjo stebuklingosios mėlynos tabletės, bet, atsidūręs lovoje, po penkių minučių apsvaigo nuo aromatinių aliejų, neįstengdamas suvaikyti minčių. Atsidavė tai jaunai ir linksmai moteriai, kuri padarė stebuklą: sujaudino jį be vaistų, vien savo juoku ir išdykavimais. Nespėjo nei su-

abejoti savo vyriškumu, nei išsigąsti, apdujęs nusekė ten, kur ji vedė, ir didžiai dėkingas grįžo iš iškylos į tikrovę. Ir ji, turėjusi ne vieną meilužį ir palyginusi jį su kitais, irgi buvo dėkinga, nes jis pirmas stengėsi ne tiek pats pasitenkinti, kiek patenkinti ją. Nuo tos dienos Indiana visada ieškodavo Kelerio, skambindavo telefonu aistrindama savo geismu ir nuotaika, siūlydavo susitikti Fermonte, liaupsindavo jį ir lepindavo.

Keleris niekada nepajusdavo apsimetimo ar kokių nors užmačių. Indiana atrodė nuoširdi, linksma, meilės apakinta. Tad buvo lengva ją mylėti; vis dėlto jis stengėsi per daug neįsijausti, laikė save svečiu šioje žemėje, praeiviu, kuris nestabteli kuo nors susidomėjęs, išskyrus meną, žadantį jam amžinybę. Buvo pasiekęs daug pergalių, bet nė karto nebuvo rimtai įsimylėjęs, kol susitiko su Indiana, vienintele jį prisijaukinusia moterimi. Buvo įsitikinęs, kad ši meilė negęsta tik todėl, jog nei vienas, nei kitas nesieja jos su asmeniniu gyvenimu. Indiana tenkinosi mažu, o jam patiko tas nesavanaudiškumas, nors atrodė įtartinas: jis laikėsi tos nuomonės, jog žmonių santykiai – tai lyg mainai, laimi tas, kas bukliausias. Jie nugyveno drauge ketverius metus nežiūrėdami į ateitį, ir, nors jis ir neketino jos vesti, vis dėlto jautėsi įžeistas, kad ir ji apie tai negalvoja: laikė save puikia partija bet kuriai moteriai, ypač neturinčiai išteklių kaip Indiana. Beje, būta ir amžiaus skirtumo, bet pažinojo keletą penkiasdešimtmečių, vedusių dvidešimčia metų jaunesnę moterį. Iš pat pradžių, nuo tos nepamirštamos nakties po indišku baldakimu, Indiana nieko daugiau iš jo nereikalavo, tik ištikimybės.

– Man taip gera su tavimi, Indi, – gana reto atvirumo priepuolio ištiktas, prisipažino jis džiaugdamasis tuo, ką patyrė be piliulių. – Tikiuosi, kad niekada nesiskirsime.

– Kaip sutuoktiniai?

– Kaip įsimylėjėliai.

– Kitaip tariant, išimtiniai santykiai.

– Atseit, monogamija? – nusijuokė jis.

Jis mėgo bendrauti, susitikti su įdomiais išprususiais žmonėmis, ypač su moterimis, savaime linkstančiomis prie jo, nes mokėjo jas vertinti. Būdavo visada kviečiamas į pobūvius, aprašomus aukštuomenės kronikoje, turėjo aibę pažįstamų garsenybių, žinojo visas paskalas, skandalus. Dėjosi Kazanova, moterims žadindamas viltį, o vyrams pavydą, bet meilės nuotykiai trukdė mėgautis gyvenimu ir teikė mažiau malonumo nei intelektualus pokalbis ar geras spektaklis. Indiana Džekson sugebėjo įrodyti, jog esama išimčių.

– Susitarkime, Alenai. Ištikimybė turi būti abipusė, kad nei tu, nei aš nesijaustume apgauti, – pasiūlė ji su netikėtu rimtumu. – Teko tiek kentėti dėl buvusio vyro meilės nuotykių ir melo, kad nebenoriu dar sykį to patirti.

Nė nedvejodamas jis pasirinko monogamiją – nebuvo toks kvailas, kad prisipažintų ir taip neteikiąs pirmenybės tam dalykui. Ji pritarė, bet perspėjo, kad jų santykiai iškart nutrūksią, jeigu jis būsiąs jai neištikimas.

– Dėl manęs gali būti ramus: jeigu aš įsimylėjusi, man lengva išsaugoti ištikimybę, – pridūrė.

– Tuomet stengsiuos, kad visada mane mylėtum, – atsakė jis.

Pustamsiame kambaryje, spingsint žvakėms, nuoga Indiana, sėdinti lovoje pariestomis kojomis ir susitaršiusiais plaukais, buvo meno kūrinys, kurį Keleris stebėjo eksperto akimis. Prisiminė Miuncheno pinakotekoje matytą Rubenso „Leukipo dukterų pagrobimą“– apvalios krūtys su rausvais speniukais, plačios strėnos, vaikiškos duobutės ant kelių ir alkūnių, – tik šios moters lūpos paputusios nuo bučinių, o veide nedviprasmiška patenkinto geismo išraiška. Geidulinga, tarė sau ir nustebo pajutęs kaip niekad anksčiau ūmai ir ryžtingai kūną atsiliepiant į dirginimą.

Po mėnesio ėmė ją sekti negalėdamas patikėti, kad tokioje palaidų papročių San Fransisko aplinkoje ši jauna gražuolė būtų jam ištikima tik todėl, jog davė žodį. Pavyduliavimo apakintas, jis taip pasikeitė, kad pasisamdė privatų seklį, tokį Samuelį Hamiltoną Jaunesnįjį, nurodė jam stebėti Indianą ir surašyti visus bendraujančius su ja vyrus, įskaitant ir pacientus. Hamiltonas, menkas žmogelis, iš pažiūros neišvaizdus buitinių elektros prietaisų pardavėjas, turėjo tokią pat puikią uoslę kaip ir tėvas, garsus reporteris, septintajame dešimtmetyje San Fransiske atskleidęs keletą nusikaltimų, įamžintas Viljamo C. Gordono detektyviniuose romanuose. Sūnus buvo iš akies trauktas tėvas: žemo ūgio, rudaplaukis, gerokai plikteléjęs, pastabus, užsispyręs ir kantrus kovoje su padugnėmis, bet gyvendamas gimdytojo legendos šešėlyje negalėjo išvystyti visų savo gebėjimų ir pelnėsi duonos kąsnį kaip įmanydamas. Ištisą mėnesį sekęs Indianą, Hamiltonas nepastebėjo nieko įdomaus, ir Keleris kurį laiką tuo tenkinosi, tačiau neilgai ištvėrė, vėl kreipėsi į tą patį seklį, ir tokiu pat gėdingu nuoseklumu pasikartojo visas įtarimų ciklas. Laimė, Indianai nekilo įtarimo, jog jis rezga pinkles, nors ji taip dažnai susidurdavo su Samueliu Hamiltonu pačiose neįprasčiausiose vietose, kad net ėmė sveikintis.

Antradienis, 10

Devintą valandą ryto vyriausiasis inspektorius Bobas Martinas atvyko į Aštonų būstą, esantį Ramiojo Vandenyno Aukštumose. Trisdešimt šešerių metų, lyg ir per jaunas žmogžudysčių skyriaus viršininko postui užimti, bet niekas nebandė ginčyti jo kompetencijos. Vidurinę mokyklą baigė vargais negalais, pasižymėjęs nebent kaip sportininkas, ir visą savaitę šventė pa-

baigtuves su draugeliais, visiškai pamiršęs, kad neseniai vedė, o žmona pagimdė dukrelę, paskui motina ir močiutė pristatė plauti indų viename šeimos restoranėlyje petys į petį su pačiais skurdžiausiais imigrantais meksikiečiais, pusė jų nelegalų, kad permanytų, kaip uždirbama duona be mokslo ir amato. Keturių mėnesių po dviejų tironių matronų padu užteko nuo tinginystės pagydyti; dvejus metus pasimokęs universitete, įstojo į Policijos akademiją. Buvo gimęs vilkėti uniformą, nešioti ginklą ir mėgautis galia, išmoko drausmės, buvo nepaperkamas, drąsus ir užsispyręs, turėjo ganėtinai jėgų bet kuriam nusikaltėliui įbauginti, garsėjo tvirta ištikimybe policijos skyriui ir kolegoms.

Vairuodamas automobilį, pasikalbėjo telefonu su patikima padėjėja Petra Hor, glaustai apibūdinusia smurto auką. Ričardas Aštonas, žinomas psichiatras, dešimtajame dešimtmetyje pagarsėjęs dviem knygomis „Paauglių lytinio brendimo sutrikimai“ bei „Asocialaus tipo asmenybės sutrikimo gydymas“ ir visai neseniai dalyvavęs vienoje konferencijoje, kurioje išdėstė autizmo sutrikimą turinčių vaikų gydymo hipnoze pranašumus. Konferencija pasklido po internetą kaip virusas, nes sutapo su žinia, kad pastaraisiais metais grėsmingai padaugėjo autizmo atvejų, be to, konferencijos metu Aštonas atliko eksperimentą, kokį būtų galima priskirti nebent Svengaliui*: norėdamas išsklaidyti klausytojų abejones ir įrodyti, kokie paveikūs esame hipnozei, paprašė visus sunerti rankas ant pakaušio; po kelių minučių du trečdaliai dalyvių negalėjo atnerti rankų, nors ir kaip tempė jas ir raitėsi, kol pagaliau Aštonas nutraukė įtaigą. Bobas Martinas neprisiminė girdėjęs to žmogaus vardo ir juo labiau knygų pavadinimų. Petra Hor paaiški-

* Anglų rašytojo George'o du Maurier (1834–1896) romano „Trilby“ pagrindinis veikėjas, neprilygstamas muzikantas ir hipnotizuotojas.

no, kad Aštono gerbėjai laiko jį vaikų ir paauglių psichiatrijos autoritetu, bet kritikai vadina jį nacistu, kaltina grindžiant savo teoriją iškreiptais faktais ir naudojant draudžiamus neįgaliųjų ir nepilnamečių ligonių gydymo metodus. Be to, pridūrė, kad jis dažnai reiškiasi spaudoje ir televizijoje kaip paprastai poleminėmis temomis, ir atsiuntė vaizdo įrašą, kurį inspektorius peržiūrėjo savo mobiliojo telefono ekrane.

– Pažiūrėkit, viršininke, jei norit pamatyti jo žmoną. Aštono trečioji žmona – Ajanė, – tarė Petra.

– Kas ji tokia?

– Ak viršininke! Tik nesakykit, kad nežinot, kas tokia Ajanė! Tai viena garsiausių pasaulio manekenių. Gimė Egipte. Ji iškėlė aikštėn moterų lytinių organų žalojimo praktiką.

Mažyčiame mobiliojo telefono ekrane Bobas Martinas atpažino žavingą moterį išsišovusiais skruostikauliais, mieguistomis akimis ir ilgu kaklu, matytą iliustruotų žurnalų viršeliuose, ir nejučia švilptelėjo susižavėjęs.

– Gaila, kad anksčiau su ja nesusipažinau! – sušuko.

– Dabar ji našlė, galite pabandyti. Tiesą pasakius, neblogai atrodote. Jeigu nusiskustumėte tuos savo narkotikų prekeivio ūsus, atrodytumėte tikras gražuolis.

– Meilinatės, panele Hor?

– Nebijokite, viršininke, jūs ne mano skonio.

Sustabdęs automobilį prie Aštonų būsto, inspektorius išjungė telefoną. Namą užstojo aukšta balto mūro siena, virš kurios kyšojo amžinai žaliuojančių sodo medžių viršūnės. Iš išorės būstas neatrodė itin prašmatnus, tačiau, sprendžiant iš adreso Ramiojo Vandenyno Aukštumų rajone, jo savininkai užėmė aukštą padėtį visuomenėje. Dviveriai metaliniai vartai

automobiliams buvo uždaryti, bet varteliai pėstiesiems atlapi. Gatvėje pastebėjęs teismo medicinos ekspertų automobilį, Bobas Martinas pro dantis iškeikė uolius tarnautojus, kurie dažniausiai atvyksta anksčiau už visus ir, nelaukdami policijos, paknopstomis skuba suteikti pirmąją pagalbą. Vienas pareigūnas nuvedė jį per tankų apleistą sodą prie namo, pasibaisėtino griozdo, netvarkingai sukrauto iš betono ir stiklo kubų, lyg nukentėjusio nuo žemės drebėjimo. Sode keliolika policininkų laukė nurodymų, bet inspektorius, nenukreipdamas žvilgsnio į šalį, spoksojo į tamsiaodę pasakų fėją, lyg sklendžiančią oru jo link žydriems šydams plevenant, moterį, ką tik matytą telefono ekrane. Ajanė buvo beveik tokio pat ūgio kaip jis, išstypusi, trešnių medžio spalvos, tiesi kaip bambukas ir lanksčių judesių kaip žirafa – tie trys palyginimai beregint šovė į galvą Martinui, nelabai linkusiam į poeziją. Jis žiūrėjo į ją apdujęs, kai ji priėjo basa, šilkine vandenų ir padangių spalvos tunika ir atkišo ilgapirštę ranką nelakuotais nagais.

– Ponia Ašton, manding... Aš vyriausiasis inspektorius Bobas Martinas, žmogžudysčių skyriaus vadovas.

– Galite vadinti mane Ajane, inspektoriau. Aš pati skambinau į policiją, – tarė manekenė, turint galvoje aplinkybes, pernelyg ramiu balsu.

– Prašom papasakoti, kas atsitiko, Ajane.

– Šiąnakt Ričardas nenakvojo namie. Šįryt nunešiau jam į kabinetą kavos ir...

– Kelintą valandą?

– Regis, tarp penkiolika minučių devintos ir dvidešimt penkios minutės devintos.

– Kodėl jūsų vyras nenakvojo namie?

– Ričardas dažnai naktimis dirbdavo arba skaitydavo kabinete. Buvo nakviša, neimdavau į galvą, jei negrįždavo, kartais

net nepastebėdavau, nes miegojome kiekvienas savo miegamajame. Šiandien mūsų vedybų sukaktis, pirmosios metinės, ir norėjau padaryti vyrui staigmeną, todėl nunešiau jam kavą vietoj Galango.

– Kas tas Galangas?

– Tarnas. Galangas gyvena čia, filipinietis. Be to, turime virėją ir ateinančią namų darbininkę.

– Norėčiau pasikalbėti su visais trimis. Tęskite.

– Buvo tamsu, užuolaidos užtrauktos. Uždegiau šviesą ir tuomet pamačiau... – suvapėjo moteris ir akimirką neteko nepriekaištingos savitvardos, bet tuojau pat suėmė save į rankas ir ženklu paprašė Martiną sekti iš paskos.

Inspektorius įsakė patruliams iškviesti pastiprinimą ir apsupti pastatą, kad nesiveržtų žiopliai ir žurnalistai, kurie, be abejo, sulėksią ilgai netrukus, turint omeny Aštono vardą, ir šaliniu taku nuėjo įkandin manekenės prie priestato, tokio pat ultramodernaus stiliaus kaip ir pagrindinis pastatas. Ajanė paaiškino, kad vyras ten priimdavo savo privačiai konsultuojamus pacientus.

– Peršalsite, Ajane, apsirenkite ir apsiaukite, – tarė Bobas Martinas.

– Aš užaugau basa, esu pripratusi.

– Tuomet palaukite lauke. Jums neverta dar sykį viso to matyti.

– Ačiū, inspektoriau.

Martinas žvilgsniu palydėjo ją, nusiūbuojančią per sodą, ir pasitaisė kelnes, susigėdęs nederamo, nelabai profesionalaus impulso, deja, gana dažnai ištinkančio tokiais atvejais. Papurtė galvą, stengdamasis nuvyti tos Afrikos deivės sužadintus vaizdinius, ir įžengė į kabinetą, kurį sudarė du erdvūs kambariai. Pirmajame pasieniais rikiavosi knygų lentynos, langus dengė

storos lininės užuolaidos, stovėjo krėslas, šokolado spalvos odinė sofa ir senovinis raižyto medžio stalas. Ant smėlio spalvos kiliminės dangos buvo pakloti du gerokai susidėvėję persiški kilimai, kurių kokybė buvo akivaizdi net tokiam menkai išmanančiam dekorą žmogui kaip jis. Įsidėmėjo pūkinę antklodę ir pagalvę ant sofos ir, taręs sau, kad čia miegodavo psichiatras, pasikasė pakaušį nesuvokdamas, kodėl Aštonui kabinetas patiko labiau nei Ajanės lova. „Juo dėtas..." – dingtelėjo mintis, bet tuojau pat jis sutelkė dėmesį į policijos pareigūnui deramas pareigas.

Ant stalo išvydęs padėklą su kavinuku ir švariu puodeliu, padarė išvadą, jog, padėjusi jį, Ajanė iškart nepastebėjo vyro. Nuėjo į kitą kambarį, kuriame stovėjo didelis raudonmedžio rašomasis stalas. Lengvai atsiduso įsitikinęs, kad gaisrininkai nepripėdavo kabineto: vos užmetę akį, įvertino padėtį ir pasišalino palikdami neliestą nusikaltimo vietą. Dar turėjo kelias minutes iki atvykstant teismo medicinos ekspertų brigadai. Užsimovė gumines pirštines ir pradėjo pirminę apžiūrą.

Ričardo Aštono kūnas gulėjo aukštielninkas ant grindų, šalia rašomojo stalo, surištomis rankomis, lipnia juosta užklijuota burna. Buvo pilkomis kelnėmis, melsvais marškiniais, atsagstytu mėlynu kašmyriniu megztiniu, basas. Išsprogusios akys sklidinos nežmoniško siaubo, tačiau nė ženklo, kad būtų grūmęsis dėl gyvybės, kambarys tvarkingas, tik ant rašomojo stalo apversta stiklinė su vandeniu. Kai kurie popieriai ir knyga peršlapę, dokumentuose kai kur išsiliejęs rašalas, ir Bobas Martinas atsargiai juos kilstelėjo, nuvarvindamas vandenį. Apžiūrėjo lavoną, jo neliesdamas: pirmiausia jį turėjo nufotografuoti ir ištyrinėti Ingrida Dan. Nepastebėjo nei žaizdų, nei kraujo. Apsižvalgė ieškodamas ginklo, bet, nežinodamas mirties priežasties, pasitenkino bendra apžiūra.

Savitas Indianos gebėjimas gydyti savo energiniu lauku ir nustatyti žmonių negalias pasireiškė dar vaikystėje, ir ji nešė tą kryžių, kol pagaliau pradėjo juo naudotis gyvenime. Išmoko anatomijos pradmenų, gavo fizioterapeutės diplomą ir po ketverių metų holistinėje klinikoje atidarė konsultaciją, padedama tėvo ir buvusio vyro, kurie iš pradžių mokėjo patalpų nuomą, kol ji susirado nuolatinių pacientų. Pasak tėvo, ji turėjo šikšnosparnio sonarą – gebėjimą aklai aptikti savo pacientų negalios vietą ir stiprumą. To sonaro padedama, nustatydavo diagnozę, numatydavo gydymą ir tikrindavo rezultatus, tačiau gydydama pasikliaudavo širdies balsu ir blaiviu protu.

Jos naudojamas ligos nustatymo metodas buvo užgaidus, reikšdavosi įvairiai, kartais pasisekdavo, kartais ne, bet nepavykus pasitelkdavo nuojautą, kuri, tiriant paciento sveikatą, niekada neapgaudavo. Užtekdavo vieno arba dviejų seansų nuspręsti, ar pacientas sveiksta, priešingu atveju siųsdavo pas kitą holistinės klinikos kolegą, akupunktūros, homeopatijos, vaistažolių, vizualizacijos, refleksologijos, hipnozės, jogos, muzikos ir šokio, žalios gyvos mitybos ar kurios kitos terapijos, kurių netrūksta Kalifornijoje, specialistą. Tik labai retais atvejais patardavo kreiptis į gydytoją, nes pacientai, ateinantys pas ją, būdavo išbandę visas tradicinės medicinos priemones.

Indiana iš pradžių išklausydavo naujojo paciento istoriją, taip suteikdama progą išlieti širdį, kartais to užtekdavo: atidus klausymasis daro stebuklus. Paskiau imdavo gydyti rankomis, įsitikinusi, kad žmogų glostyti būtina; paprasčiausiu masažu daugelį buvo pagydžiusi nuo vienatvės, sielvarto ar atgailos. Jei liga nemirtina, sakydavo ji, organizmas beveik visada pats pasveiksta. Jos vaidmuo buvo tik duoti laiko organizmui ir pa-

skatinti procesą: nekantriems žmonėms jos metodas netiko. Ji naudojo ištisą rinkinį priemonių, jos žodžiais tariant, visapusio gydymo kursą, anot Bleiko Džeksono, raganavo – tas žodis galėjo atbaidyti pacientus netgi tokiame tolerantiškame mieste kaip San Fransiskas. Indiana slopino ligos požymius, maldė skausmą, stengėsi pašalinti neigiamą energiją ir suteikti jėgų pacientui.

Kaip tik tai dabar ji ir darė su Gariu Bransviku, kuris gulėjo aukštielninkas ant stalo, užsimerkęs, užklotas paklode, su šešiais stipriais magnetais ant liemens, užliūliuotas raminamojo vetiverijų ir vos girdimo vandens čiurlenimo, vėjo ūžesio ir paukščių čiulbėjimo įrašo. Jausdamas, kaip Indiana delnais spaudžia jam galvą, liūdnai skaičiavo minutes, likusias iki seanso pabaigos. Tą dieną kaip niekad jam reikėjo tos moters pagalbos. Išsikamavęs naktį, atsikėlė paryčiais lyg nuo pagirių skaudama galva, nors svaigalų nevartojo, ir atėjo į Indianos kabinetą kankinamas nepakenčiamos migrenos, kurią ji sugebėjo nuslopinti savo magiškais metodais. Ištisą valandą vaizdavosi, kaip iš kosmoso tolybių leidžiasi srautas žvaigždžių dulkių ir, perėjęs per jos rankas, užkloja pacientą.

Nuo praeitų metų lapkričio, kai Bransvikas pirmąsyk atėjo į jos kabinetą, Indiana naudojo įvairius metodus pasiekdama tokių menkų rezultatų, kad apėmė neviltis. Jis tvirtino, kad gydymas jam padeda, bet ji jautė jo negalią taip aiškiai, lyg peršvietusi rentgeno spinduliais. Buvo įsitikinusi, kad sveikatą nulemia harmoninga kūno, proto ir dvasios pusiausvyra, o kadangi Bransviko fizinė būklė nekėlė jokių įtarimų, vadinasi, negalios priežastis – iškankintas protas ir belaisvė dvasia. Vyriškis ją patikino turėjęs laimingą vaikystę ir normalią jaunystę, tad, galimas daiktas, būta kažko, kas siejosi su ankstesniais gyvenimais. Indiana laukė progos atsargiai užsiminti apie būtinybę išvalyti karmą. Šios rūšies specialistas buvo vienas tibetietis.

Bransvikas buvo sudėtinga asmenybė. Indiana tai suprato iš karto, jam dar nespėjus ištarti nė žodžio per pirmąjį seansą – pajuto, kad jam galvą veržia geležinis žiedas, o pečius slegia maišas akmenų: nelaimingasis vilko nepakeliamą naštą. Chroniška migrena, nustatė ji, ir jis, nustebintas jos aiškiaregystės, paaiškino, jog galvos skausmai pastaraisiais metais taip sustiprėjo, kad jis turėjo atsisakyti geologo darbo. Šios profesijos žmogus turi būti geros sveikatos, pridūrė, tenka landžioti po olas, kopti į kalnus ir gyventi po atviru dangumi. Buvo dvidešimt devynerių, malonaus veido, silpno kūno sudėjimo, trumpai kirptais plaukais, kad nebūtų tokia ženkli ankstyva plikė, pilkomis akimis ir nešiojo akinius juodais aptaisais, anaiptol neteikiančiais grožio. Ateidavo į kabinetą Nr. 8 kiekvieną trečiadienį, visada laiku, o labai prireikus paprašydavo papildomo seanso.

Paprastai atnešdavo Indianai kuklių dovanėlių, kaip antai: gėlių arba poezijos knygelių manydamas, kad moterims patinka rimuoti eilėraščiai gamtos tema apie paukštelius, debesėlius ir upelius, ir ji iš tikrųjų juos mėgo prieš susipažindama su Alenu Keleriu, negailestingu meno ir literatūros klausimais. Meilužis supažindino ją su japonų tradiciniais haiku ir šiuolaikiniais gendai, bet slapčia ji taipgi skaitydavo saldžius eilėraštukus.

Bransvikas avėjo batus storais guminiais padais, vilkėjo džinsus ir odinę striukę su metalinėmis kniedėmis – drabužius, nelabai derančius prie triušelio išvaizdos. Indiana bandė kaip ir visus savo pacientus pažinti jį iš panagių, kad paaiškėtų jo negalios priežastis, tačiau vyriškis buvo jai užskleista knyga. Beveik nieko apie jį nežinojo, o kai jis išeidavo, pamiršdavo ir tai, ką būdavo išpešusi.

Tą trečiadienį, baigiantis seansui, Indiana davė jam buteliuką rožinių snapučių eterinio aliejaus, kad prisimintų sapnus.

– Aš nesapnuoju, bet mielai susapnuočiau tave, – tarė Bransvikas įprastu ilgesingu tonu.

– Visi žmonės sapnuoja, bet mažai kas domisi sapnais, – atsakė ji, nekreipdama dėmesio į jo užuominą. – Pavyzdžiui, Australijos aborigenams sapnai prilygsta tikrovei. Ar esi matęs aborigenų piešinių? Jie piešia sapnus, tai nuostabūs paveikslai. Aš laikau užrašų knygelę ant naktinio staliuko ir vos atsibudusi užsirašau reikšmingiausius sapnus.

– Kuriems galams?

– Kad nepamirščiau, nes jie nurodo man kelią, padeda darbe ir išaiškina abejones, – atsakė ji.

– Ar mane sapnuoji?

– Sapnuoju visus pacientus. Patariu tau, Gari, užsirašyti sapnus ir juos apmąstyti, – atsakė ji, vėl dėdamasi neišgirdusi klausimo.

Pirmuosius du seansus Indiana paskyrė išimtinai mokymui: pasakojo Bransvikui apie meditavimo naudą, apie tai, kaip sveika valyti protą nuo minčių, giliai įkvėpti, kad oras patektų į visas kūno ląsteles, ir iškvėpti atsipalaiduojant nuo įtampos. Patarė jam, migrenos priepuoliui prasidėjus, susirasti ramią vietelę ir penkiolika minučių medituoti – atsipalaiduoti įdėmiai stebint ligos pasireiškimus, užuot juos slopinus. „Skausmas, kaip ir visi pojūčiai, – tai dvasios vartai, – aiškino ji. – Apmąstyk, ką jauti ir ko nenori jausti. Domėkis savo kūnu. Jei sugebėsi taip susikaupti, pamatysi, kad skausmas keičiasi ir tavyje atsiveria kažkas kita, bet perspėju – protas neduos tau ramybės, stengsis brukti mintis, vaizdus ir prisiminimus, nes neurozė jam dera, Gari. Svarbiausia, rask laiko save pažinti, pabūti vienas, tyloje, be televizijos, be mobiliojo telefono, be kompiuterio. Pažadėk, kad taip darysi bent penkias minutes per dieną.“ Tačiau nors ir kaip giliai Bransvikas kvėpavo, nors

ir kaip susikaupęs meditavo, vis viena buvo, kaip buvęs, nervų kamuolys.

Indiana atsisveikino su pacientu, išgirdo, kaip laiptų link koridoriumi nukaukši jo batai, ir atsidususi sudribo ant kėdės, išsekinta to nelaimingojo spinduliuojamos neigiamos energijos ir jo romantiškų užuominų, kurios iš tiesų jau ėmė nusibosti. Užuojauta jos darbe buvo būtina, bet kai kuriems pacientams ji troško sprandą nusukti.

Trečiadienis, 11

Pašėlusiai vaikantis skvošo kamuoliuką, Bleiko Džeksono telefone susikaupė bent šešios dukraitės žinutės. Pasibaigus paskutiniam setui, jis pailsėjo, nusiprausė ir persirengė. Buvo jau devinta vakaro, ir jo bičiulis alpte alpo elzasietiško patiekalo ir alaus.

– Ar čia tu, Amanda?

– O kas dar galėtų būti? Juk man skambini, – atšovė dukraitė.

– Ar man skambinai?

– Žinoma, seneli, todėl tu man ir atskambini.

– Gerai jau, gerai! Kurių velnių nori, geltonsnape? – neištvėrė Bleikas.

– Noriu sužinoti apie psichiatrą.

– Psichiatrą? Aha! Tą, kurį šiandien nužudė.

– Šiandien tik paskelbta laikraščiuose, o nužudytas užvakar naktį arba vakar rytą. Gauk kuo daugiau žinių.

– Iš kur?

– Pasikalbėk su tėčiu.

– O kodėl pati nepaklausinėji?

– Paklausinėsiu, kai tik pamatysiu, bet tuo tarpu galėtum tęsti tyrimą. Paskambink rytoj, praneši, ką sužinojai.

– Turiu dirbti, be to, negaliu kas minutė trukdyti tavo tėčio.

– Ar nori žaisti „Riperį“?

– Noriu.

Vyriškis buvo anaiptol ne prietaringas, bet įtarė, kad žmonos dvasia įsimiklino atiduoti jį Amandos valiai. Prieš mirdama Mariana patikino, kad visada jį globos ir padės rasti paguodą vienatvėje. Jis pagalvojo, kad ji, ko gero, turi omeny antrą žmoną, bet iš tikrųjų ji kalbėjo apie Amandą. Tiesą pasakius, jis neturėjo laiko gedėti mylimos žmonos, nes pirmuosius našlystės mėnesius vos spėdavo valgydinti dukraitę, migdyti, keisti vystyklus, maudyti, sūpuoti. Net naktį netekdavo lovoje ilgėtis Marianos šilumos – mergaitei amžinai sopėdavo pilvuką ir ji klykdavo iš visų plaučių. Jos klyksmas prižadindavo Indianą, ši galiausiai irgi pratrūkdavo verkti, kol jis viena pižama vaikščiodavo po kambarį su mažyle ant rankų, sekdamas jai chemijos formules, mintinai iškaltas farmacijos mokykloje. Tuo metu Indiana buvo šešiolikos, nieko neišmanė apie jai visiškai naujas motinos pareigas, graužėsi, kad stora kaip banginis ir kad vyras niekam tikęs. Kai pagaliau Amandai nustojo sopėti pilvuką, pradėjo dygti dantukai, paskiau, apsirgusi vėjaraupiais, degė karščiu, perdėm išberta vandeningomis pūslelėmis.

Logiškai mąstantis senelis kartą susigriebė balsu klausiąs žmonos šmėklos, ką turėtų daryti su ta vargo mergaite, ir atsakymas atėjo įsikūnijęs į Elsą Dominges, imigrantę gvatemalietę, jo svočios donjos Enkarnasjonos siųstą. Elsa turėjo darbo per akis, bet jai pagailo Džeksono, gyvenančio kiaulide virtusiame būste su netikusia dukterimi, bėgliu žentu ir verksne išlepėle dukraite, todėl atsisakė kitų darbdavių ir visa širdimi atsidavė tai šeimynai. Atvažiuodavo senu automobiliu, įsispyrusi į šle-

pes, sportiškai apsirengusi, nuo pirmadienio iki penktadienio imtinai, tuo laiku, kai Bleikas Džeksonas eidavo į vaistinę, o Indiana į vidurinę mokyklą, galiausiai padarė tvarką ir sugebėjo perauklėti Amandą, kad iš pajodžargos ji taptų daugmaž normalia mergaite. Kalbėjo su ja ispaniškai, mokė valgyti taip, kad lėkštėje neliktų nė trupinėlio, žengti pirmuosius žingsnius, paskiau dainuoti, šokti, valyti su dulkių siurbliu ir dengti stalą. Kai Amandai sukako treji ir jos tėvai galutinai išsiskyrė, padovanojo jai rainiukę katytę, kad turėtų draugę ir augtų sveika. Jos kaime vaikai auga tarp gyvulių ir geria nešvarų vandenį, todėl niekad neserga kaip amerikiečiai, iškrintantys nuo pirmos pasitaikiusios bakterijos. Jos teorija pasitvirtino: katė Džina išgydė Amandą nuo dusulio ir pilvasopio.

Penktadienis, 13

Indiana atsisveikino su paskutiniu tos savaitės ligoniu, reumatu sergančiu pudeliu, kurį gydė nemokamai, nes širdį skaudėjo jį išvydus, o jo šeimininkė, dukters mokytoja, buvo amžinai skolose paskendusi per savo vyrą lošėją, ir pusę septintos užrakino kabinetą Nr. 8. Nuskubėjo į Rosinio kavinę, kur jos laukė tėvas su dukterimi.

Bleikas Džeksonas kiekvieną penktadienį važiuodavo į koledžą dukraitės. Ištisą savaitę laukdavo tos valandėlės, kada turės savo automobilyje nelaisvėn paimtą Amandą, o paskiau stengdavosi važiuoti tomis gatvėmis, kur didžiausias eismas, kad kuo ilgiau užsitęstų kelionė. Senelis ir dukraitė buvo *bičeliai*, sąmokslininkai, nusikaltimo bendrininkai, jų žodžiais tariant. Visas tas penkias dienas, kai mergina gyvendavo bendrabutyje, jie beveik kas dieną susisiekdavo ir naudodavosi

menkiausia proga, kad galėtų pažaisti šachmatais ar „Riperį". Telefonu aptardavo jo surinktas naujienas apie visokias keistenybes: Pekino zoologijos sode gimė dvigalvis zebras, Oklahomoje nuo savo bezdalų užtroško storulis, nusikaltėliai rūsyje laikė pagrobtus neįgaliuosius, savindamiesi jų socialinio draudimo išmokas. Pastaraisiais mėnesiais aptardavo tik vietinius nusikaltimus.

Įėjusi į kavinę, Indiana susiraukė išvydusi, jog Bleikas ir Amanda sėdi drauge su Gariu Bransviku, kurio nesitikėjo pamatyti su savo artimaisiais. Nort Biče, kur buvo uždraustos didžiųjų prekybos tinklų įmonės, kad palengva neišmirtų smulkusis verslas, teikiantis savito žavesio italų kvartalui, daugmaž dvylikoje senų kavinių galima atsigerti puikios kavos. Vietiniai gyventojai pasirinkdavo tinkamiausią ir likdavo jai ištikimi: pagal kavinę sprendžiama apie žmogų. Bransvikas negyveno Nort Biče, tačiau pastaraisiais mėnesiais taip dažnai lankėsi Rosinio kavinėje, kad jį imta laikyti nuolatiniu klientu. Pasėdėdavo prie staliuko palei langą, prikepęs prie savo kompiuterio, su niekuo nesikalbėdamas, išskyrus Denį D'Andželą, kuris begėdiškai meilindavosi vien trokšdamas pasimėgauti jo pasipiktinimu, kaip prisipažino Indianai. Jam būdavo smagu, kad vyriškis gūžiasi ant kėdės susigėdęs, kai jis, prisikišęs prie ausies, nepadoriu kuždesiu klausia, ko pageidautų užsisakyti.

Denis pastebėjo, kad, geologui esant kavinėje, Indiana geria kavą stovėdama prie baro ir paskubomis atsisveikina – nenori įžeisti paciento sėsdama prie kito staliuko ir ne visada turi laiko su juo pasišnekėti. Tiesą pasakius, tai būdavo ne tiek pašnekesiai, kiek apklausos – jis klausinėdavo kasdienių dalykų, o ji atsakydavo mintimis nuklydusi kitur: kad birželį sueis trisdešimt ketveri, kad išsiskyrė būdama devyniolikos, o buvęs vyras – policininkas, kad kartą lankėsi Stambule ir nuo seno

trokšta nuvykti į Indiją, kad duktė Amanda griežia smuiku ir nori katės, nes buvusioji nugaišo. Vyriškis klausydavosi neįprastai susidomėjęs, o ji, slapčia žiovaudama, galvodavo, kad šis žmogelis gyvena migloje, kad jo paveikslas – tai lyg išplaukusi akvarelė. Ir šįkart jis pasėdėjo su visais kaip per draugišką šeimos susibūrimą, pažaidė šachmatais su Amanda be lentos ir be figūrų.

D'Andželas juos supažindino: iš vienos pusės – Indianos tėvas ir jos duktė, iš kitos – vienas iš pacientų. Apskaičiavęs, kad senelis su dukraite turėtų laukti mažų mažiausiai valandą, kol Indiana baigs seansą su pudeliu, o kadangi Indiana minėjo, jog Amandai patinka stalo žaidimai, Garis pasiūlė jai sužaisti šachmatų partiją. Juodu susėdo prie lentos, o Bleikas žiūrėjo į laikrodį su dviem ciferblatais, kurį visada įsimesdavo į kišenę kur nors eidamas su Amanda. „Mergaitė gali žaisti iškart su keliais varžovais", – perspėjo Bransviką Bleikas. „Ir aš galiu", – atsakė šis. Ir iš tiesų pasireiškė kaip kur kas gudresnis ir karingesnis varžovas, nei būtų galima spręsti iš baugščios išvaizdos. Indiana nekantraudama susinėrė rankas ir apsižvalgė laisvo staliuko, bet visi buvo užimti. Viename kampe pastebėjo iš pažiūros pažįstamą žmogų, įgulusį į knygą, nors neprisiminė jo vardo, ir paklausė, ar galėtų atsisėsti prie jo staliuko. Apstulbęs vyriškis pašoko taip staigiai, kad knyga iškrito jam iš rankų, ir ji pakėlė ją – tokio Viljamo C. Gordono detektyvą, matytą tarp daugybės tėvo kolekcionuojamų knygų, tiek gerų, tiek prastų. Vyriškis taip sodriai nuraudo, jog priminė susigėdusį raudonodį, ir rankos mostu parodė į kitą kėdę.

– Lyg esame susitikę, ar ne? – paklausė Indiana.

– Neturėjau laimės susipažinti, bet ne kartą esame susidūrę. Samuelis Hamiltonas Jaunesnysis, pasiruošęs jums patarnauti, – oficialiai prisistatė jis.

– Indiana Džekson. Atsiprašau, nenorėčiau jums trukdyti, jūs taip susidomėjęs skaitėte.

– Jūs man nė kiek netrukdote, panele.

– Ar tikrai mudu nepažįstami? – neatlyžo ji.

– Tikrai.

– Jūs kur nors čia dirbate?

– Kartais.

Ir taip jie pilstė iš tuščio į kiaurą, kol ji gėrė kavą laukdama, kada atsilaisvins tėvas ir duktė – jie užtruko daugiau nei dešimt minučių, nes Amanda žaidė su Bransviku prieš laikrodžio rodyklę. Pasibaigus partijai, Indiana vos tvėrė iš nuostabos, jog tas menkysta nugalėjo dukterį. „Pažiūrėsim, kas laimės kitą kartą“, – atsisveikindama Gariui Bransvikui tarė Amanda su užgauta savimeile, nes buvo pratusi laimėti.

Senovinis restoranas *Cuore d'Italia**, įsteigtas 1886 metais, garsėjo nepakartojama virtuve ir gangsterių skerdynėmis 1926-aisiais. Italų mafija tuomet susirinko didžiojoje salėje mėgautis gardžiausiais mieste makaronais, gerti gerą kontrabandinį vyną ir draugiškoje aplinkoje dalytis Kalifornijos teritoriją, bet staiga viena grupė išsitraukė automatus ir iššaudė varžovus. Per kelias minutes ant grindų liko tysoti dvidešimt nusikaltėlių vadeivų ir restoranas virto kiaulide. To nemalonaus įvykio išliko tik prisiminimas, bet to užteko turistams masinti: liguisto smalsumo vedami, jie traukė voromis ragauti makaronų ir fotografuoti nusikaltimo vietos, kol pagaliau restoranas sudegė ir savininkas atidarė jį kitur. Nort Biče sklido gandas, kad jį sulaistė benzinu ir padegė savininko žmona, keršydama neiš-

* Italijos širdis (*it.*).

tikimam vyrui, bet draudimo kompanija nesugebėjo to įrodyti. Naujasis *Cuore d'Italia* žavėjo naujais baldais, bet išsaugojo seną aplinką: didžiulius paveikslus su idealizuotais Toskanos peizažais, tapytus fajansinius ąsočius ir plastikines gėles.

Kai atėjo Bleikas, Indiana ir Amanda, Rajanas Mileris ir Pedras Alarkonas jų jau laukė. Rajanas pakvietė visus atšvęsti naujos savo įmonės sutarties – puiki proga susitikti su Indiana, kurios nematė jau kelios dienos. Buvo išvykęs į Vašingtoną su gynybos sekretoriumi ir CŽV vadovais aptarti saugumo programų, kurias tobulino su Pedru Alarkonu, – aišku, jo vardo neminėjo, nes tasai partizanavo trisdešimt penkerius metus, o žmonėms, išsaugojusiems šaltojo karo laikų mąstymą, partizanas – komunisto sinonimas, o geriau susipažinusiems su šiuolaikine istorija partizanas prilygo teroristui.

Išvydęs Indianą, apsiavusią idiotiškais batais, vilkinčią per kelius išdilusiais džinsais, paprastu švarkeliu ir siaura palaidinuke, kurioje vos tilpo krūtys, Mileris kaip paprastai pajuto geismą ir graudulį. Moteriškė atėjo tiesiai iš darbo, pavargusi, nepasigražinusi, plaukus susirišusi į uodegą, bet atrodė tokia linksma ir guvi, kad vyrai, sėdintys prie kitų staliukų, nejučia gręžėsi ja pasigrožėti. Jos eisena buvo gundanti, tik Afrikoje moterys taip begėdiškai strapalioja, tarė sau Mileris, suerzintas pirmykščio vyrų dėmesio. Ir vėl kaip daugelsyk anksčiau pagalvojo, kiek vyrų klajoja po pasaulį negalėdami jos pamiršti, slapčia ją mylėdami, kiek jų trokšta jos glamonių ar geidžia, kad ji gerosios raganos burtais išvaduotų juos nuo nuodėmių ir skausmo.

Nepajėgdamas daugiau kovoti su nežinia, neviltimi ir ūmai atgijusiais neatlieptos meilės lūkesčiais, Mileris galiausiai prisipažino Pedrui Alarkonui esąs įsimylėjęs. Bičiulis išklausė naujieną šypsodamasis ir paklausė, kodėl jis taip ilgai laukęs ir tik dabar pranešęs jam, vieninteliam žmogui, kurį galėtų

sudominti tokia kvailystė. Anaiptol ne kvailystė, šįkart rimtai įsimylėjęs: dar niekada nejautęs tokio stipraus potraukio, patikino jį Mileris. Argi juodu nebuvo priėję prie išvados, kad meilė – beprasmiška rizika? – neatlyžo Alarkonas. Taip, ir kaip tik todėl trejus metus kovojąs stengdamasis sutramdyti Indianos sužadintą jausmą, bet Amūro strėlė kartais paliekanti nepagydomą žaizdą. Šiurpas nukrėtė Alarkoną, išgirdus tokiu iškilmingu tonu tartus žodžius. Jis nusiėmė akinius ir ėmė lėtai juos valytis marškinių kraštu.

– Ar jau esi su ja gulėjęs? – paklausė.

– Ne!

– Tai ir yra visa bėda.

– Tu nieko nesupranti, Pedrai. Mes kalbame apie tikrą meilę, ne apie seksą, to gero gali rasti kur tinkamas. Indiana turi meilužį, tokį Kelerį, jie draugauja jau keletą metų.

– Kas toliau?

– Jei bandyčiau ją palenkti, netekčiau draugės. Žinau, kad, jos akimis žiūrint, labai svarbu saugoti ištikimybę, apie tai esame kalbėję. Ji ne iš tų moterų, kurios draugauja su vienu vyru ir koketuoja su kitais, tai viena jos didžiausių dorybių.

– Liaukis seilėjęsis, Mileri. Kol ji netekėjusi, tu turi teisę ją medžioti. Toks gyvenimas. Pavyzdžiui, į Dženiferę Jang neturi jokių teisių. Jei užsižiopsosi, pasitaikys koks apsukruolis ir nujos tau moteriškę. Lygiai taip pat ir tu gali pasielgti su Keleriu.

Mileris nelaikė reikalinga jam pasakoti, kad santykiai su Dženifere Jang nutraukti, bent jau jis to tikėjosi, nors ji dar galėjo netikėtai iškrėsti kokią nors šunybę. Ji buvo kerštinga – vienintelis trūkumas, kurį galėjo jai prikišti, o šiaip atrodė kaip geriausias „jūrų ruonio“ laimikis: graži, protinga, šiuolaikiška, nė menkiausio noro ištekėti ar turėti vaikų, gera alga ir apsėsta geismo būti verge. Nežinia kodėl ši jauna *Wells Fargo* banko

vadybininkė negebėdavo įsiaistrinti nebūdama verčiama aklai klausyti, žeminama ir baudžiama. Dženiferė būtų buvusi kiekvieno protingo vyro svajonė, bet Mileriui, kasdienių poreikių vyrui, buvo taip sunku priprasti prie žaidimo taisyklių, kad ji įbruko jam neseniai išleistą knygą akims atsišviesti. Tai būta romano, kurio antraštėje minima lyg gelsva, lyg pilkšva spalva, nebuvo tuo tikras, itin skaitomo moterų, tradicinio turinio, savito romantiškiems pasakojimams, su dalele švelnios pornografijos, apie storalūpės skaistuolės ir valdingo gražuolio multimilijonieriaus sadomazochistinius santykius. Romane Dženiferė pabraukė tą vietą, kur kalbama apie sutartį, apibrėžiančią, kaip turėtų būti nubausta skaistuolė, netekusi nekaltybės: bizūnu, garota, rykštėmis, žaginimu ar kokia kitokia bausme, dingtelėjusia šeimininkui į galvą, tik su ta sąlyga, kad neliktų randų ir per daug neišsiteptų sienos. Mileris nesuprato, mainais į kokius malonumus pagrindinė veikėja geidžia tokio kraštutinio šeiminio smurto, bet Dženiferė išaiškino: kentėdama kančias, buvusioji skaistuolė ramia sąžine mėgaujasi didžiausia palaima.

Milerio ir Jang santykiai nesiklostė taip sklandžiai kaip knygoje, jis niekada rimtai nežiūrėjo į savo vaidmenį, o ji patirdavo orgazmą, kai jis juokdamasis sušerdavo jai susuktu laikraščiu. Jos nusivylimas buvo puikiai suprantamas, bet ji anaiptol nesilaikė Rajano Milerio įsikibusi iš paskutiniųjų kaip skęstantysis šiaudo. Prieš savaitę, kai jis pasiūlė nesusitikti kurį laiką, – eufemizmas, paprastai vartojamas ketinant nusikratyti meilužės, – Dženiferė sukėlė tokią audringą sceną, kad Mileris pasigailėjo apie tai prašnekęs elegantiškoje arbatinėje, kur suklusо visi lankytojai, įskaitant ir konditerį, kuris kyštelėjo galvą pažiūrėti, kas vyksta. Pirmą kartą gyvenime jam nepravertė „jūrų ruonių“ pratybos. Jis apmokėjo sąskaitą ir gana šiurkščiai, stumdamas ir mankydamas, išvilko klykiančią Dženiferę

iš arbatinės. „Sadiste!“ – suriko moteris prie kito staliuko, ir Dženiferė, net kritinės emocinės būklės išsaugojusi blaivų protą, atsakė jai per petį: „Deja, ponia, kad taip būtų!“

Rajanas Mileris vargais negalais įgrūdo Dženiferę į taksi ir sprukdamas tekinas priešinga kryptimi išgirdo, kaip pro langelį ji paleido ištisą virtinę keiksmų ir grasinimų, be kita ko, regis, minėdama Indianos Džekson vardą. Įdomu, kaip Dženiferė sužinojo apie Indianą: gal pasinaudojo kinų horoskopu, nes jis niekada nebuvo apie ją prasitaręs.

Atila laukė svečių drauge su Mileriu ir Alarkonu prie restorano *Cuore d'Italia* durų, apsiaustas tarnybine skraiste, leidžiančia eiti visur. Mileris gavo ją kaip sužeistas karo veteranas, nors jam reikėjo ne šuns pagalbos, tik draugijos. Indiana stebėjosi, kad duktė, niekada neprisilietusi prie kito žmogaus, išskyrus artimuosius, sveikindamasi su „jūrų ruoniu“ ir urugvajiečiu pabučiavo juos į skruostą ir atsisėdo tarp jų prie staliuko. Atila mėgaudamasis uodė Indianos gėlių kvapą, bet buvo patupdytas tarp Milerio ir Amandos, kuri, žiūrėdama į valgiaraštį, atsainiai kasė jam randus. Ji viena iš nedaugelio nesibaidė Atilos titaninių ilčių ir primušto vilko išvaizdos.

Indiana, niekada nesusigrąžinusi mergystės laikų figūros, bet ir nesisielojanti dėl kelių kilogramų viršaus ar stygiaus, užsisakė Cezario salotų, *gnocchi al ragù d'ossobuco** ir karamelizuotų kriaušių; Bleikas pasitenkino *linguini*** su valgomaisiais moliuskais; Rajanas Mileris laikėsi dietos, todėl pasirinko keptą plekšnę, o Pedras Alarkonas – patį didžiausią kepsnį, koks tik buvo valgiaraštyje, nors jis niekada nebūsiąs toks gardus

* Bulviniai kukuliukai su veršienos troškiniu (*it.*).

** Makaronai (*it.*).

kaip tėvynėje; Amanda, tokius patiekalus laikiusi pastipusio gyvulio mėsgaliu ir nepakentusi daržovių, paprašė trijų porcijų deserto, kokakolos ir kuo daugiau popierinių servetėlių nosiai nusišnypšti, nes pasibaisėtinai slogavo.

– Ar patikrinai, ko prašiau, Keiblai? – paklausė senelį.

– Daugmaž, Amanda, bet prieš kalbėdami apie lavonus iš pradžių pavalgykime.

– Žinoma, nekalbėsime prisikimšę burną, bet galime pasišnekėti baigę vieną patiekalą ir belaukdami kito.

– Apie ką čia norite šnekėti? – įsiterpė Indiana.

– Apie Konstantų nužudymą, mama, – atsakė Amanda, kišdama pastalėn gabalą duonos šuniui.

– Kieno?

– Jau šimtą kartų tau pasakojau, bet tu manęs nesiklausai.

– Nešerk Atilos, Amanda. Jis ėda tik tai, ką aš duodu, bijau, kad kas nors nenunuodytų, – perspėjo ją Mileris.

– Kas norėtų jį nunuodyti? Gal sergi paranoja, žmogau?

– Nesiginčyk. Vyriausybė išleido dvidešimt šešis tūkstančius dolerių Atilai apmokyti, ir aš nenorėčiau jo netekti. Ką bendra tu turi su ta žmogžudyste?

– Ir aš tą patį galvoju. Nesuprantu, kodėl ta mergiščia domisi, kaip žuvo visai nepažįstami žmonės, – atsiduso Indiana.

– Mudu su Keiblu savo iniciatyva tiriame Edo Steitono bylą, to žmogėno, kuriam žudikas įkišo beisbolo lazdą į užpakalį...

– Amanda! – pertraukė ją motina.

– Kas čia tokio? Internete parašyta, kokia čia paslaptis! Tai atsitiko spalio mėnesį. Taip pat tiriame Konstantų bylą: vyras ir žmona, nužudyti mėnesiui praslinkus po Steitono mirties.

– Ir dar antradienį nužudytas psichiatras, – pridūrė Bleikas.

– Dėl Dievo meilės, tėti! Kodėl eini mergiūkštės pėdomis? Tai pavojinga manija! – sušuko Indiana.

– Nieko pavojinga, eksperimentas, ir tiek. Tavo duktė tikisi pati viena išbandyti astrologijos veiksmingumą, – paaiškino tėvas.

– Ne aš viena, su manimi ir tu, ir Esmeralda, ir seras Edmondas Pedingtonas, ir Abata, ir Šerlokas, – pataisė jį dukraitė.

– Kas jie tokie? – paklausė Alarkonas, kuris, visiškai abejingas prie stalo vykstančiam pokalbiui, ligi tol susikaupęs šveitė kepsnį.

– Žaidžia vaidmenų žaidimą „Riperis“. Aš esu Keiblas, žaidimo vedėjos patarnautojas, – pareiškė Bleikas.

– Tu ne patarnautojas, tu – mano seklys. Vykdai mano įsakymus.

– Tai ir yra patarnautojas, – paaiškino senelis.

– Edas Steitonas nužudytas spalį, Konstantai lapkritį, psichiatras antradienį, vadinasi, turime keturias žmogžudystes, kurias paskelbė krikštamotė. Statistikos požiūriu tai anaiptol ne skerdynės. Reikėtų daugiau žmogžudysčių, – pridūrė Amanda.

– Daugmaž kiek? – paklausė Alarkonas.

– Sakyčiau, mažų mažiausiai keturių ar penkių.

– Nevalia į astrologiją žiūrėti paraidžiui, Amanda, žinias reikia deramai įvertinti, – tarė Indiana.

– Man regis, Selestei Roko astrologija – tiesiog intuicijos priemonė, maždaug kaip švytuoklė hipnotizuotojui, – pakišo mintį Alarkonas.

– Krikštamotei tai ne kokia nors švytuoklė, o tikslus mokslas. Bet jeigu taip būtų, žmonės, gimę tuo pačiu metu toje pačioje vietoje, tarkim, Niujorko ar Kalkutos ligoninėje, kur vienu metu gimsta keli vaikai, būtų vienodo likimo.

– Daug paslapčių pasaulyje, dukrele. Bene galėtume ginčyti visa tai, ko nesugebame paaiškinti ar valdyti? – atrėžė Indiana, dažydama duoną į alyvuogių aliejų.

– Esi pernelyg patikli, mama. Tiki aromaterapija, magnetais ir net to tavo bičiulio veterano homeopatija.

– Ne veterano, o veterinaro, – pataisė motina.

– Et, koks skirtumas! Gydyti homeopatinėmis priemonėmis – tai lyg Ramiajame vandenyne ištirpinti aspirino tabletę ir ligoniui prirašyti po penkiolika lašų. Keiblai, kur duomenys? Ką žinome apie psichiatrą?

– Labai nedaug, dabar atsidėjęs tiriu Konstantų bylą.

Indiana ir Rajanas Mileris kuždėjosi sau vieni, o Amanda tuo tarpu klausinėjo senelį, įdėmiai klausantis Pedrui Alarkonui, regis, susižavėjusiam Amandos nupasakotu žaidimu. Bleikas Džeksonas įsiaudrinęs iš lagaminėlio išsitraukė užrašų knygutę ir, padėjęs ant staliuko, atsiprašė deramai netyręs psichiatro bylos: turįs daug darbo vaistinėje, dabar kaip tik gripo protrūkis, bet susirašęs beveik viską, kas pasirodė žiniasklaidoje apie Konstantus, ir gavęs Bobo Martino, tebevadinančio jį uošviu ir nieko negalinčio jam atsakyti, leidimą panaršyti po policijos skyriaus archyvus, taipgi po visuomenei neprieinamus dokumentus. Padavė Amandai kelis lapus – teismo medicinos ekspertų protokolo santrauką ir tai, ką išpešė iš dviejų seniai pažįstamų detektyvų, tiriančių bylą, buvusio žento bendradarbių.

– Nei Steitonas, nei Konstantai nesipriešino, – tarė jis dukraitei.

– O psichiatras?

– Regis, irgi nesipriešino. Konstantai buvo apkvaišinti ksanaksu, kai jiems sušvirkštė heroino. Tai vaistas, vartojamas panikos priepuoliams bei fobijoms šalinti, ir, priklausomai nuo dozės, sukelia mieguistumą, letargiją ir atminties praradimą, – paaiškino senelis.

– Vadinasi, jie miegojo? – paklausė Amanda.

– Taip mano tavo tėtis, – atsakė senelis.

– Žudikas galėjo gauti ksanakso tik būdamas gydytojas, sanitaras arba vaistininkas kaip tu, – tarė mergina.

– Nebūtinai. Bet kas gali gauti receptą arba nusipirkti jo juodojoje rinkoje. Kiekvienąsyk, kai būdavo įsilaužiama į mano vaistinę, dingdavo kaip tik tokie vaistai. Be to, jų galima gauti per internetą. Jei įmanoma nusipirkti pusiau automatinį ginklą arba medžiagų bombai pagaminti ir užsakymą gauti paštu, be jokios abejonės, galima įsigyti ir ksanakso.

– Ar kas nors įtariamas? – paklausė urugvajietis.

– Maiklas Konstantas buvo labai bjauraus būdo. Likus savaitei iki žmogžudystės, susiginčijo ir susimušė su Brajenu Terneriu, elektriku, tokiu pat kaip ir jis anoniminių alkoholikų būrelio nariu. Terneris jau senokai pateko į policijos akiratį: nešvari praeitis, įvairūs nusižengimai, sunkus nusikaltimas, treji metai nelaisvės. Trisdešimt dvejų metų, bedarbis, – išdėstė Bleikas.

– Linkęs į smurtą?

– Regis, ne. Šiaip ar taip, puolė Maiklą Konstantą su gazuoto vandens buteliu. Vyrai spėjo jį sulaikyti.

– Ar žinoma, dėl ko susiginčijo?

– Maiklas apkaltino Ternerį lendant prie jo žmonos Dorisės. Sunku tuo patikėti, nes Dorisė keturiolika metų vyresnė ir labai negraži.

– Dėl skonio nesiginčijama... – įsiterpė Alarkonas.

– Negyvi jie buvo deginami ugnimi, – tarė Amanda urugvajiečiui.

– Iš kur žinoma, kad negyvi?

– Iš odos spalvos, gyvi audiniai reaguoja kitaip. Manoma, jog deginta dujiniu degikliu, aptiktu vonios kambaryje, – paaiškino Bleikas Džeksonas.

– Kam naudojami tie degikliai? – pasidomėjo Amanda, dorodama trečią desertą.

– Maistui gaminti. Pavyzdžiui, štai šitam krembriulė, kurį dabar valgai. Juo kaitinamas cukrus, kad plutele padengtų atšaldyto kremo paviršių. Jie parduodami namų apyvokos reikmenų parduotuvėse po dvidešimt penkis dolerius keturiasdešimt centų. Aš niekada nesu tokių naudojęs, kas be ko, menkai išmanau virtuvės reikalus, – patikslino senelis. – Keisčiausia, kad Konstantai turėjo tokių reikmenų – jų virtuvėje rasta tik pusfabrikačių, neįsivaizduoju, kad tokie žmonės galėtų gamintis krembriulė. Degiklis buvo visiškai naujas.

– Iš kur žinai? – paklausė dukraitė.

– Butano balionėlis buvo beveik tuščias, bet degiklio metalas atrodė kaip naujas. Ko gero, jis buvo ne Konstantų.

– Gal žudikas jį atsinešė kaip ir švirkštus. Sakei, kad šaldytuve stovėjo butelis alkoholio, ar ne? – paklausė Amanda.

– Taip. Tikriausiai kas nors padovanojo Konstantams, bet labai jau lengvabūdiška nešti tokias dovanas buvusiam alkoholikui, – tarė Bleikas.

– Koks tai alkoholis?

– Lyg *vodka*, lyg serbiška degtinė. Čia neparduodama, klausinėjau keliose vietose, niekas tokios negirdėjęs.

Išgirdęs minint Serbiją, Rajanas Mileris susidomėjo pokalbiu ir papasakojo buvęs Balkanuose su būriu „jūrų ruonių“, ir patikino, kad ta degtinė, ko gero, nuodingesnė už terpentiną.

– Kas ją gamina?

– Protokole neparašyta. Bene tai svarbu?

– Viskas svarbu, Keiblai! Patikrink! – įsakė Amanda.

– Tuomet, manding, man reikės sužinoti švirkštų ir degiklio gamintojus. O jeigu jau pradėjome, taipgi ištirkime, koks tualetinis popierius naudojamas jų namuose.

– Visiškai teisingai, sekly. Nesiblaškyk!

Sekmadienis, 15

Alenas Keleris priklausė įtakingai šeimai, daugiau nei šimtmetis garsėjančiai San Fransiske pirmiausia turtu, o paskiau sena gimine ir pažintimis. Per kiekvienus rinkimus Keleriai tradiciškai aukojo stambias sumas demokratų partijai tiek pagal politines pažiūras, tiek siekdami užmegzti naudingus ryšius, be kurių mieste būtų labai sunku turėti balsą. Filipas ir Flora Keleriai, devyniasdešimtmečių sutuoktinių pora, buvo nuolatiniai svečiai aukštuomenės kronikos puslapiuose – dvi išprotėjusios mumijos, pasiryžusios gyventi per amžius. Jų atžalos Markas ir Lusilė tvarkė šeimos turtą, neprileisdami prie reikalų jaunėlio Aleno, kurį laikė menininku, nes jis vienintelis išmanė abstraktųjį meną ir atoninę muziką.

Per savo gyvenimą Alenas nedirbo nė vienos dienos, bet studijavo meno istoriją, spausdino išmanius straipsnius specializuotuose žurnaluose ir retkarčiais konsultuodavo muziejininkus ir kolekcininkus. Turėjo trumpų meilės nuotykių, nebuvo vedęs ir nė neketino susilaukti vaikų ir pagausinti šiaip jau per didelį planetos gyventojų skaičių – jo spermatozoidų kiekis buvo toks menkas, kad jų išvis kaip ir nebuvo. Jam nebūtų reikėję nė vazektomijos. Užuot auginęs vaikus, jis verčiau būtų auginęs žirgus, vis dėlto nesiryžo, nes tai labai brangus hobis, kaip prisipažino Indianai pirmosiomis pažinties dienomis, ir pridūrė, kad jo palikimas atiteksiąs simfoniniam orkestrui, jeigu po jo mirties liksią šio to, – jis trokštąs mėgautis gyvenimu, nekreipdamas dėmesio į išlaidas. Tai buvo netiesa: jis buvo priverstas skaitytis su išlaidomis, visada prašokančiomis pajamas, kaip tolydžio jam kalė į galvą brolis ir sesuo.

Draugai ir artimieji nuolat šaipydavosi iš jo negebėjimo imtis verslo. Jis leisdavosi į pasakiškas komercines avantiūras,

pavyzdžiui, oro balionu paskraidęs virš Burgundijos, užsigeidė Napoje įsigyti vynuogyną. Puikiai išmanė vynus ir vynuogininkystę, bet neturėjo jokio supratimo apie pačius paprasčiausius to verslo dalykus, todėl jo negausūs gaminiai vargiai skynėsi kelią gana ankštame konkurencingame pasaulyje, juoba kad daug kas priklausė nuo nelabai patikimų vadybininkų.

Jis didžiavosi savo sodyba, iš visų pusių apsodinta rožėmis, meksikiečių stiliaus *hacienda*, kur laikė Lotynų Amerikos meno dirbinių kolekciją – nuo molinių ir akmeninių inkų statulėlių, nelegaliai įsigytų Peru, iki kelių vidutinio formato Botero* paveikslų. Visa kita saugojo savo namuose Vudsaide. Uolus kolekcininkas, galėdavo apkeliauti visą pasaulį, ieškodamas kokios nors retenybės – prancūziško porceliano dirbinio ar kiniško nefrito, bet, turėdamas keletą tiekėjų, tik kartais leisdavosi į kelionę.

Gyveno viloje, kurią senelis pastatė Vudsaide, kai ten dar buvo kaimo vietovė, tik daug vėliau, paskutiniajame amžiaus dešimtmetyje, pamėgta Silicio slėnio milijonierių. Žiūrint iš šalies, vila atrodė įspūdingai, bet viduje buvo apleista, ištisus keturis dešimtmečius niekas nepasirūpino padažyti sienų ar pakeisti vamzdžių. Alenas Keleris ketino ją parduoti, mat, itin brangus buvo sklypas, bet tėvai, teisėti savininkai, nežinia kodėl laikėsi jos įsikibę, nors niekada ten kojos nekėlė. Alenas linkėjo jiems ilgiausių metų, bet nejučia skaičiavo, kaip pagerėtų jo padėtis, jei Filipas ir Flora Keleriai pagaliau ryžtųsi atgulti amžino poilsio. Gavęs savo dalį pardavus namą arba jį paveldėjęs, svajojo San Fransiske nusipirkti šiuolaikinę mansardą, tokiam bendrauti linkusiam viengungiui labiau deramą

* Fernando Botero Angulo (1932) — Kolumbijos dailininkas, skulptorius, figūratyvinio meno atstovas.

nei senovinė kaimo sodyba, kur negalėtų nė kokteilio pasiūlyti baimindamasis, kad svečiams tarp kojų nešmurkštelėtų žiurkė.

Indiana nebuvo mačiusi nei vilos, nei vynuogyno Napoje – jis pats nenuvežė parodyti, o ji nedrįso pirštis į svečius. Tikėjosi, kad deramu laiku jis pats susivoks. Prašnekus apie tai, Amanda sakydavo, kad Keleris gėdijasi rodytis su jos motina ir kad jai būtų atgrasu turėti tokį patėvį. Indiana nekreipė į tai dėmesio – duktė per jauna, kad galėtų deramai įvertinti pavydėtinas Aleno Kelerio dorybes: sąmojingumą, išprusimą, rafinuotumą. Būtų galėjusi pridurti, kad Alenas, be kita ko, įgudęs meilužis, bet Amanda vis dar manė, jog tėvai – belyčiai, kaip bakterijos. Merginos akimis žiūrint, Keleris, nors ir pagyvenęs, buvo gana išvaizdus, panašus į dailaus stoto gražiaplaukį anglų aktorių, Los Andžele užkluptą automobilyje jodant prostitutę, bet ji neprisiminė jo vardo, nes jis nevaidino filmuose apie vampyrus.

Meilužis vežėsi Indianą į Stambulą, išmokė vertinti gerą virtuvę, meną, muziką ir senus nespalvotus bei užsieninius kino filmus, kuriuos turėdavo aiškinti, nes ji neįskaitydavo titrų. Keleris buvo smagus bendras, neimdavo į galvą, jei kas palaikydavo jį Indianos tėvu, nedrausdavo jai kada, kur ir kiek tinkamai rūpintis artimaisiais, darbo reikalais, plėtė jos akiratį, paikino ją ir linksmino, kaip neprilygstamas draugas tenkindamas menkiausias užgaidas. Kita moteris, ja dėta, būtų pagalvojusi, kodėl jis neįsileidžia jos į savo aplinką ir nesupažindina nė su vienu Kelerių giminės atstovu, bet Indiana, širdyje niekada neslėpusi klastos, manė, kad jis, būdamas dvidešimt dvejais metais vyresnis, varžosi dėl amžiaus skirtumo. Jai dingojosi, jog Alenas, blaivaus proto vyras, nori ją apsaugoti nuo nuobodulio bendraujant su vyresnio amžiaus žmonėmis – mat pats jausdavosi nei šiaip, nei taip, pakliuvęs į jos jaunatvišką

aplinką. „Kai sulauksi šešiasdešimties, Keleris bus Alzheimerio ligos nustekentas aštuoniasdešimt dvejų metų senis su implantuotu širdies stimuliatoriumi", – kartą išklojo jai Amanda, bet ji kliovėsi ateitimi: gal tuomet jis būsiąs sveikas kaip ridikas, o ji bėdosianti širdimi, apsirgusi senatvine silpnaprotyste. Gyvenimas dažnai pasityčioja iš žmogaus, geriau dabar juo mėgautis negalvojant, kas gali atsitikti vėliau, svarstė ji.

Aleno Kelerio ir Amandos meilė plaukė beveik ramia vaga, apginta nuo kasdienių rūpesčių ir apsaugota nuo pašalinių akių, bet pastaraisiais mėnesiais jam radosi finansinių sunkumų ir pašlijo sveikata, o tai atsiliepė gyvenimo įpročiams ir nusistovėjusiems santykiams su Indiana. Jis savotiškai didžiavosi negebėjimu tvarkytis su pinigais, tuo skirdamasis nuo artimųjų, bet negalėjo nekreipti dėmesio į savo nevykusias investicijas, nuostolingą vynuogyną, savo akcijų kurso kritimą ir tai, kad jo meno kūrinių vertė kur kas mažesnė, nei jis tikėjosi. Taipgi pagaliau suprato, kad jo nefritų kolekcija ne tokia jau sena ir vertinga, kaip jam buvo teigiama. Be to, per metinį sveikatos patikrinimą paaiškėjo, kad jis galbūt serga prostatos vėžiu, ir kokias penkias dienas kone mirė iš baimės, kol nuo to siaubo jį išgelbėjo urologas, pakartotinai atlikęs kraujo tyrimą. Laborantui teko prisipažinti, kad apsiriko – pateikė kito paciento tyrimus. Įžengusiam į penkiasdešimt šeštus metus Keleriui vėl atgijo abejonės savo sveikata ir vyriškumu, prislopusios tada, kai susipažino su Indiana ir pasijuto atjaunėjęs. Prislėgė bloga nuotaika, pasigedus praeity tokių darbų, kurie galėtų atsispindėti epitafijoje. Nuėjęs du trečdalius gyvenimo kelio, ėmė skaičiuoti, kiek liko metų, kol taps savo tėvo atvaizdu: bijojo dėl savo fizinių ir dvasinių galių.

Galiausiai įklimpus į skolas, buvo bergždžia kreiptis pagalbos į brolį ir seserį, kurie valdė šeimos turtą lyg būdami vieninteliai savininkai ir neleido jam naudotis savo dalimi: esą jis vienintelis pridaręs aibę nuostolių. Jis prašė parduoti namą Vudsaide, tą dinozaurą, kurio neįmanoma išlaikyti, ir gavo atsakymą, kad nebūtų toks nedėkingas, juk už dyką jį turįs. Vyresnysis brolis siūlėsi nupirkti vynuogyną Napoje, kad, pasak jo, įmanytų išbristi iš skolų, bet Alenas žinojo, kad jis peršasi, vedamas anaiptol ne altruistinių paskatų, tiesiog tikisi pusvelčiui jį įsigyti. Su bankais irgi nesisekė, kreditas buvo išsemtas, ir jis nebegalėjo draugiškai išspręsti kokio nors klausimo kaip prieš ekonominę krizę su valdytoju žaisdamas golfą. Netrukus gyvenimas, visai neseniai dar atrodęs pavydėtinas, pasidarė nebepakeliamas, ir jis pasijuto nelyginant musė, pakliuvusi į voratinklį.

Psichiatras nustatė laikiną krizę, būdingą tokio amžiaus vyrams, ir prirašė testosterono ir raminamųjų tablečių. Per visus tuos rūpesčius jis pamiršo Indianą, ir dabar jį apniko baisus pavydas, visiškai normalus dalykas, pasak psichiatro, kuriam jis vis dėlto neprisipažino vėl pasisamdęs privatų seklį Samuelį Hamiltoną Jaunesnįjį.

Jis bijojo netekti Indianos. Neviltis ėmė vien pagalvojus, kad liks vienas ir turės su kita moterimi pradėti viską iš naujo: jau buvo per senas bėgioti į romantiškus pasimatymus, kurti strategijas, grumtis ir nuolaidžiauti lytinio gyvenimo baruose, grynas vargas. Buvo labai patogu palaikyti su ja santykius, juo labiau kad jo nekentė Amanda, toji stačiokė pienburnė. Vadinasi, nereikia prisiimti jokių įsipareigojimų. Netrukus Amanda stosianti į universitetą, ir jos motina galėsianti daugiau laiko skirti jam, tačiau Indiana laikėsi atstu, nekreipė į jį dėmesio, neskyrė meilės pasimatymų, sakėsi neturinti laiko, kai jis užsi-

manydavo su ja susitikti, taip pat nesižavėjo juo kaip anksčiau, prieštaravo ir menkiausia proga imdavo ginčytis. Keleris nepageidavo nuolankios moters, tokia būtų jam mirtinai nusibodusi, bet nenorėjo ir nuolaidžiauti, stengdamasis išvengti susikirtimų su meiluže: užteko ginčų su tarnautojais ir artimaisiais.

Indianos elgesys pasikeitė dėl Rajano Milerio, kitos priežasties negalėjo būti, nors privatus seklys patikino, kad tuo ją kaltinti nesą pagrindo. Vien išvydus Milerį, jo sulaužytą nosį ir gorilos išvaizdą, nesunku įspėti, kad jis pavojingas. Jį pykino įsivaizdavus tą gladiatorių lovoje su Indiana. Ar ji pasibjaurėtų kojos bige? Nežinia, gal tai jo didžiausias privalumas: moterys smalsios, susigundo visokiomis keistenybėmis. Jis negalėjo įtarti Indianos, pavydas nedera tokiam žmogui kaip jis, žemina orumą, kartais šnektelėdavo apie tai su savo psichiatru. Pasak Indianos, kareivis – jos geriausias draugas, o tai jau savaime nepakenčiama, nes tas vaidmuo priklauso jam, bet jis neabejojo, jog tokiam vyrui kaip Mileris neįmanoma platoniškai draugauti su tokia moterimi kaip ji. Reikėjo sužinoti, kas vyksta, kai juodu lieka vienui vieni kabinete Nr. 8, kai dažnokai eina pasivaikščioti į mišką arba Milerio lofte, kur jai nėra ko veikti.

Samuelio Hamiltono Jaunesniojo ataskaitos buvo gana miglotos. Keleris nebesikliovė tuo žmogumi, ko gero, dangstančiu Indianą. Hamiltonas taip suįžūlėjo, kad išdrįso jam patarti bandyt iš naujo pelnyti Indianos palankumą, užuot ją sekus, lyg jam tokių dalykų nebūtų atsitikę, tačiau kaip jį pelnysi, jei be perstojo maišosi Rajanas Mileris? Reikėjo kaip nors jį atitolinti ar apskritai pašalinti. Vieną silpnybės valandėlę sekliui užsiminė, kad tasai tikriausiai turįs ryšių ir už tam tikrą kainą galėtų rasti taiklų šaulį, pavyzdžiui, vieną tų galvažudžių korėjiečių, bet Hamiltonas griežtai atsisakė. „Nedėkit į mane vilčių, jei ieškote samdomo žudiko, pats jį susiraskite." Išspręsti klausimą

šūviais – ne juokas, juo labiau kad visiškai nedera tokios padėties žmogui kaip jis, ir, be to, į Milerį šaudyti pavojinga. Ką jis darytų, gavęs neginčijamų Indianos neištikimybės įrodymų? Šis klausimas nelyginant bimbalas birzgė ausyse, nedavė ramybės.

Reikės iš naujo pelnyti Indianos palankumą, kaip sakė seklys. Tie žodžiai dirgino jį, „pelnyti palankumą", lyg seriale, bet, šiaip ar taip, reikia ką nors daryti, nevalia sėdėti rankas sudėjus. Savo psichiatrą patikino, kad galėtų sugundyti ją kaip pažinties pradžioje, galėtų pasiūlyti jai kai ką daugiau nei tas luošys, gerai ją pažįsta ir sugeba jai suteikti laimę, ne veltui ketverius metus ugdė jos jausmus ir smagino taip, kaip joks kitas vyras pasaulyje nemokėtų, o juo labiau tas netašytas kareivis Mileris. Psichoanalitikas klausydavosi netardamas nė žodžio, ir Keleriui jo paties argumentai sulig kiekvienu seansu rodės vis neįtikimesni.

Sekmadienį, šeštą valandą vakaro, užuot laukęs Indianos Fermonto viešbučio apartamentuose, kur jie kaip paprastai galėtų pavakarieniauti vieni du, pažiūrėti filmą ir pasimylėti, Keleris nutarė padaryti jai malonią staigmeną. Atvažiavo pas tėvą jos paimti ir nuvedė pažiūrėti „Venecijos šedevrų" *De Young* muziejuje, Vienos muziejaus paskolintų penkiasdešimties paveikslų. Nenorėjo žiūrėti parodos minios grūstyje ir, naudodamasis pažintimi su direktoriumi, susitarė dėl apžiūros su gidu, uždarius muziejų. Tylus, be lankytojų, modernus muziejus atrodė kaip futuristinė šventovė iš stiklo, plieno ir marmuro su šviesos sklidinomis didelėmis geometrinėmis erdvėmis.

Gidas pasirodė besąs spuoguotas jaunuolis, atmintinai iškalęs tekstą, ir Keleris valdingu meno istoriko balsu beregint liepė jam nutilti. Indiana vilkėjo žydrą suknelę, tokią trumpą

ir siaurą, kad ji daugiau ryškino kūno formas, nei slėpė, savo kasdienį smėlio spalvos švarkelį, kurį muziejuje nusivilko, ir avėjo savo iškleiptus dirbtinės krokodilo odos batus. Keleris bergždžiai maldavo ją apsiauti kokius nors padoresnius batelius, bet ji griežtai atsisakė teisindamasi, kad jie labai patogūs. Gidas sveikindamasis išsižiojo iš nuostabos ir iki pat apžiūros pabaigos negebėjo atsipeikėti. Jos klausiamas, vapėjo kažką neaiškaus, pakerėtas tos, jo galva, neprilygstamo grožio moters mėlynų akių, apkvaitęs nuo gundančio muskuso ir gėlių kvapo, įaistrintas jos gelsvų garbanų, tokių pasišiaušusių, lyg ji būtų ką tik išlipusi iš lovos, ir akiplėšiško jos kūno liūliavimo.

Emocinės krizės ištiktas, Keleris būtų pasimėgavęs tokiu gido elgesiu, kokį ne kartą teko stebėti praeityje. Paprastai jam patikdavo vaikščioti su vyrų geidžiama moterimi, tačiau šįkart nebuvo nusiteikęs tokioms pramogoms – troško, kad Indiana vėl imtų juo žavėtis. Suirzęs įsiterpė tarp jos ir gido, suspaudė jai ranką stipriau nei dera, ėmė vedžioti nuo vieno paveikslo prie kito, pasakodamas apie šešioliktojo šimtmečio epochą ir Venecijos svarbą – Venecijos, nepriklausomos respublikos, jau tūkstančius metų buvusios prekybos ir kultūros centru, kai tie meistrai tapę savo drobes, ir, aptardamas kai kurias paveikslo detales, stengėsi įrodyti, kaip patobulėjo tapybos technika, išradus aliejinius dažus. Ji klausėsi kaip stropi mokinė, pasirengusi suvirškinti viską, ko jis užsimanytų ją mokyti, pradedant Kamasutra ir baigiant artišokų valgymu, juo labiau meno dalykų.

Po valandos jie atsidūrė paskutinėje salėje prie didžiulės drobės, kurią ypač norėjo parodyti Indianai: Tintoreto „Suzana ir išminčiai“. Ant sienos kabojo tik vienas paveikslas, priešais stovėjo suolas, jie atsisėdo pasigrožėti ir jis ėmė pasakoti, kad Suzanos temą plėtojo įvairūs renesanso ir baroko dailininkai. Tai būta to meto pornografijos: siekta parodyti moters nuogy-

bę ir vyrų gašlumą. Turtuoliai užsisakydavo paveikslų miegamiesiems ir dailininkai už tam tikrą atlygį Suzanai nupiešdavo mecenato meilužės veidą.

– Pagal legendą Suzana buvo dora ištekėjusi moteris, ją, besimaudančią sode po medžiu, užklupo du gašlūs seniai. Kai ji atsisakė patenkinti jų geidulius, seniai apkaltino ją turėjus santykių su vienu jaunuoliu. Moterys už svetimavimą tuomet buvo baudžiamos mirtimi, – aiškino Keleris.

– Ar tik moterys? – paklausė Indiana.

– Žinoma. Tai biblinė istorija, todėl tokia nesuderinama su šiuolaikiniu požiūriu į moterį, ji aprašyta graikiškojo Šventojo Rašto Danieliaus knygoje.

– Ir kas tuomet atsitiko?

– Teisėjas skyrium apklausinėjo senius, ir nesutapo jų atsakymai, po kokiu medžiu maudėsi moteris. Vienas sakė, kad po maumedžiu, kitas – po ąžuolu ar panašiai. Paaiškėjo, kad jie meluoja, ir taip buvo apgintas tauriosios Suzanos geras vardas.

– Tikiuosi, šmeižikai buvo nubausti, – pasitikslino Indiana.

– Pagal vieną tos istorijos variantą buvo nubausti mirtimi, o pagal kitą – tik papeikti. Kuris tau labiau tinka, Indiana?

– Nei vienas, nei kitas. Mirties bausmei nepritariu, bet teisingumas turi būti. Kaip tu žiūri į tai, kad jie gautų kalėjimo, piniginę baudą ir turėtų viešai atsiprašyti Suzanos ir jos vyro?

– Esi labai atlaidi. Suzana būtų buvusi nubausta mirtimi, jei nebūtų įrodžiusi savo nekaltumo. Būtų buvę teisinga, jeigu gašlius senius būtų deramai nubaudę, – pareiškė Keleris vien norėdamas papriešgyniauti, juo labiau kad ir jis nepritarė mirties bausmei, išskyrus tam tikrus atvejus.

– Dantis už dantį, akis už akį... Laikydamiesi to principo, visi būtume vienakiai ir su dėtiniais dantimis, – atsakė ji gerai nusiteikusi.

– Apskritai mums nerūpi tų melagių likimas, tiesa? – tarė Keleris, pirmąsyk kreipdamasis į gidą, kuris linktelėjo netardamas nė žodžio. – Seni ištvirkėliai beveik nematomi tamsiojoje drobės dalyje. Visas dėmesys sutelktas į Suzaną, tik į ją. Matai, koks tos moters kūnas, karštas, švelnus, vakaro saulės apšviestas. Koks jis gležnas, kokia tingi poza! Tai ne mergina, žinome, kad ji ištekėjusi, kad jai ne paslaptis lytinio gyvenimo malonumai. Tintoretas įžiūri aiškią pusiausvyrą tarp nekaltos mergelės ir goslios moters, jos abi įsikūnijusios į Suzaną šią trumpą akimirką, kol laikas dar nespėjo paženklinti jos savo antspaudu. Tai stebuklinga valandėlė. Na, sakyk, žmogau, ar tų senių gašlumas nėra pateisinamas?

– Žinoma, pone...

– Suzana neabejoja savo patrauklumu, myli savo kūną, tobula kaip ką tik nuo šakos nurėkštas persikas, kvapni, rausva, gundanti. Gražuolė nenuvokia, kad jau prasidėjo neišvengiamas brendimo, senėjimo ir artėjimo prie mirties procesas. Atkreipk dėmesį į aukso ir vario atspalvio plaukus, grakščias rankas ir laibą kaklą, į alsią veido išraišką. Aišku kaip diena, kad ji ką tik pasimylėjusi ir dabar mėgaujasi prisiminimais. Jos judesiai lėti, ji trokšta kuo ilgiau džiaugtis maudyne, vėsiu vandeniu ir šiltu sodo vėjeliu, glosto save jausdama, kaip virpa raumenys, drėgnas, plastantis šakumas. Ar supranti, ką turiu galvoje?

– Taip, pone...

– Na, Indiana, sakyk, ką tau primena Suzana?

– Neįsivaizduoju, – atsakė ji, nustebinta meilužio elgesio.

– O jums, jaunuoli? – paklausė Keleris gidą nekalta veido išraiška, nesiderinančia su pašaipiu tonu.

Buvusių spuogų randai suliepsnojo lyg krateriai to tarytum nusikaltimo vietoje užklupto paauglio veide, ir jis nudūrė akis į žemę, bet Keleris nė neketino palikti jo ramybėje.

– Na, vaike, nesikuklink. Įsižiūrėk į paveikslą ir pasakyk, į ką panaši žavioji Suzana.

– Tiesą pasakius, pone, nežinau, – suvebleno vargšelis, pasirengęs leistis į kojas.

– Nežinai ar nedrįsti pasakyti? Suzana labai panaši į mano draugę Indianą. Pažiūrėk. O jeigu pamatytum ją nuogą vonioje kaip Suzaną... – tarė Keleris, kaip savininkas uždėdamas ranką meilužei ant peties.

– Alenai! – sušuko ji ir, staigiai atstūmusi, sparčiais žingsniais išėjo iš salės, įpėdžiui lydima drebančio gido.

Keleris pasivijo Indianą tik prie muziejaus durų ir atsiprašinėdamas nuvedė prie automobilio, ne ką mažiau nei ji sutrikęs dėl savo elgesio. Leptelėjo nesąmonę, kvailo impulso pagautas, ir tuojau pat pasigailėjo. Nesuvokė, kas jam atsitiko, kvailumo priepuolis, ir tiek, nes, būdamas blaivaus proto, niekada nebūtų iškrėtęs tokios kiaulystės, tai jam visai nebūdinga, tarė jis sau.

Paveikslas, dingtelėjo mintis, visa kuo kaltas paveikslas. Jį nukrėtė šiurpas, nejučia palyginus Suzanos jaunystę ir grožį su slapčia stebinčių ją vyrų atgrasumu. Įsivaizdavo save kaip vieną tų nusenusių turčių, beprotiškai geidžiantį nepasiekiamos moters, kurios yra nevertas, ir burnoje pajuto kartėlį. Paveikslas nė kiek jo nenustebino, Vienoje buvo matęs originalą ir reprodukcijų meno albumuose, tačiau tuščio muziejaus šviesoje ir tyloje jį taip pritrenkė, lyg veidrodyje būtų išvydęs savo kaukolę. Per beveik penkių šimtų metų atstumą Tintoretas atskleidė jam vieną baisiausių siaubų: karšatį ir mirtį.

Valandėlę juodu ginčijosi tuo metu tuščioje automobilių stovėjimo aikštelėje, kol pagaliau Keleriui pavyko įkalbinti Indianą kur nors pavakarieniauti ir ramiai pasišnekėti. Galiau-

siai jie atsisėdo prie nuošalaus kampinio stalelio viename iš jo mėgstamiausių restoranėlių, prigludusiame Sakramento gatvės pasaže, kur visada laukia itališki patiekalai ir puikūs vynai. Išgėrusi taurę Pjemonto *Dolcetto* ir apsiraminusi, ji prisipažino, kokia niekinga pasijuto muziejuje, lyg kekšė sumenkinta gido akyse.

– Nemaniau, kad tu gali būti toks žiaurus, Alenai. Tiek metų mudu draugavome, ir niekada nebuvai man toks pasirodęs. Pagalvojau, kad nori mane nubausti, o ir vargšas vaikinas, man regis, taip pagalvojo.

– Neišsigalvok, Indi. Už ką norėčiau tave bausti? Priešingai, neįsivaizduoju, kaip galėčiau tau atsilyginti už visa tai, ką man esi davusi. Maniau, kad pamaloninsiu tave lygindamas su žaviąja Suzana.

– Su ta lašinine?

Keleris nusikvatojo, ji užsikrėtė jo gera nuotaika, ir nemalonios scenos muziejuje kaip nebūta. Keleris desertui pateikė iš anksto paruoštą malonią staigmeną: dviejų savaičių kelionę į Indiją jos sąlygomis, auką, kurią buvo pasiryžęs padaryti meilės labui, nepaisydamas neseniai jį ištikusių ekonominių sunkumų ir baimės, kurią jam kėlė tūkstantmetis indų skurdas. Jie galėsią arba apsistoti maharadžų rūmuose, paverstuose prabangiais viešbučiais su pūkiniais patalais, šilkinėmis paklodėmis ir asmeniniais tarnais, arba miegoti ant žemės ašrame tarp skorpionų, kaip ji pageidausianti, pasiūlė jis. Netvardomas Indianos džiaugsmas išsklaidė jo būgštavimus, kad nemalonumas muziejuje gali sugadinti staigmeną: moteris puolė jo bučiuoti, pašaipiai stebint kelneriui, atnešusiam patiekalus. „Gal nori išpirkti kokią nors savo kaltę?“ – paklausė Indiana spindinčiu veidu, nė neįtardama, kokie pranašingi pasirodys jos žodžiai.

Pirmadienis, 16

„Riperio" žaidėjai kelias dienas praleido nebendravę, nes Abata gulėjo ligoninėje, pririšta prie lovos, maitinama pro žarnelę, įkištą į skrandį. Jos liga ūmėjo, kiekvienas prarastas svorio gramas buvo žingsnis prie dvasių pasaulio, kur ji troško persikelti. Išskyrus „Riperio" žaidimą ir užsibrėžtą tikslą atskleisti San Fransiske įvykdytus nusikaltimus, niekas negalėjo paveikti jos tvirto ryžto dingti iš šios žemės. Iš intensyviosios terapijos skyriaus perkelta į atskirą palatą, prižiūrima ištisą parą, iškart paprašė skreitinio kompiuterio ir susisiekė su vieninteliais draugais – keturiais paaugliais ir asmeniškai nepažįstamu seneliu. Tą naktį įvairiose pasaulio šalyse nušvito šeši ekranai, pradėdami naują žaidimą, vedėjos pavadintą „elektros iškrova nužudytojo byla".

Amanda pirmiausia pateikė skrodimo duomenis, kuriuos aptiko tėvo bute, įdėtus į voką, ir nufotografavo savo mobiliuoju telefonu.

– Ingrida Dan pirmoji pamatė Ričardą Aštoną rytą, dešimt minučių dešimtos, ir padarė prielaidą, kad mirtis ištiko prieš aštuonias ar dešimt valandų, vadinasi, apie vidurnaktį, pirmadienį, nors šiuo metu, atliekant tyrimą, kelių minučių skirtumas neturi ypatingos reikšmės. Dar nežinomos nusikaltimo paskatos ir neaišku, kur ieškoti jo vykdytojo. Šią bylą tėtis patikėjo keliems detektyvams.

– Peržiūrėkime turimą medžiagą, – pasiūlė pulkininkas Pedingtonas.

– Pasakok, Keiblai. Dėstyk tai, ką žinome, – įsakė Amanda seneliui.

– Ričardas Aštonas mirė nužudytas elektros impulsiniu prietaisu „Taser". Skrodimo metu pastebėtos punkcijų žymės, aplink jas oda paraudusi, sudirginta.

– Kas tai per daiktas? – paklausė Esmeralda.

– Ginklas, policijos naudojamas agresyviems asmenims tramdyti arba riaušėms slopinti. Didumo sulig pistoletu, šaudo elektros iškrovomis per elektrodus, prijungtus prie maitinimo šaltinio, – paaiškino ginklų ekspertas pulkininkas Pedingtonas.

– Ar juo įmanoma nužudyti?

– Nelygu, kaip naudojamas. Kai kuriais atvejais žmogus miršta, bet labai retai. Stipri elektros iškrova paveikia centrinę nervų sistemą, paralyžiuoja raumenis ir apsvaigina auką net per kelis metrus. Įsivaizduokite, kas atsitinka, paleidus kelias iškrovas.

– Taipgi nelygu auka. Žmogus miršta, jei serga širdies nepakankamumu, bet Aštonui tai negrėsė, – pridūrė Amanda.

– Tarkim, kad pirmoji iškrova paralyžiavo Aštoną. Tuomet žudikas surišo jam rankas ir lipnia juosta užklijavo burną, paskui dar paleido kelias iškrovas, kol šis mirė, – išdėstė savo prielaidas Šerlokas Holmsas.

– Ar tuo tazeriu galima paleisti daugiau nei vieną iškrovą? – pasidomėjo Esmeralda.

– Reikia iš naujo pakrauti, tai užtrunka ne daugiau kaip dvidešimt sekundžių, – paaiškino Pedingtonas.

– Vadinasi, naudojo du, – tarė Abata.

– Teisingai, Abata! Žudikas turėjo kelis tazerius ir paleido kelias iškrovas, kad Aštonas nespėtų atsitokėti, ir galiausiai jam neišlaikė širdis, – pritarė Šerlokas Holmsas.

– Nužudytas elektros iškrova... mirtis lyg elektros kėdėje, – pridūrė Abata.

– Kaip galima įsigyti tokį tazerį? – pasiteiravo Esmeralda.

– Juos naudoja policija, bet esama ir viešo naudojimo modelių savigynai: jie nepigūs, kainuoja apie penkis šimtus dolerių, – paaiškino Pedingtonas.

– Kaip rašoma tėčio protokole, psichiatras buvo basas. Batai gulėjo po rašomuoju stalu, bet puskojinių nerasta, – tarė Amanda.

– Žiemą nemūvėjo puskojinių? – pasitikslino Esmeralda.

– Jo žmona Ajanė vaikščioja basa. Pasak tėčio... Pasak inspektoriaus Martino, Ajanės kojos kaip princesės. Tiek to, tai mūsų nedomina. Kilimas Aštono kabinete buvo vienoje vietoje drėgnas, tikriausiai vanduo išsipylė iš apverstos stiklinės, nors dėmė tolokai nuo rašomojo stalo.

– Elementaru, bičiuliai. Vanduo puikus elektros laidininkas. Žudikas nuavė aukai batus ir sudrėkino puskojines, kad galėtų nužudyti elektros iškrova, – padarė išvadą Šerlokas.

– Kažką panašaus esu mačiusi viename filme. Kalinys, nuteistas mirti elektros kėdėje, nebuvo sudrėkintas ir beveik iškepė, – tarė Amanda.

– Tau negalima žiūrėti tokių filmų! – sušuko Keiblas.

– Jis ne tik suaugusiesiems, ten nebuvo sekso.

– Nemanau, kad būtinai reikėjo Aštonui drėkinti kojas, bet žudikas gal to nežinojo. Paskiau pasiėmė puskojines, kad neliktų įkalčių, kad suklaidintų policiją ir laimėtų laiko. Puiki strategija, – tarė pulkininkas Pedingtonas.

– Nebuvo reikalo vargintis, – paaiškino Amanda. – Policija ir šiaip sugaiš daug laiko tirdama pėdsakus. Aštono kabinete begalė baldų, kilimų, užuolaidų, knygų ir taip toliau, be to, valoma tik kartą per savaitę. Valytoja buvo perspėta neliesti popierių. Ten tiek daug pėdsakų, plaukų, pleiskanų, plaušelių, tad būtų neįmanoma nustatyti, kas turi ką nors bendra su žmogžudyste.

– Pažiūrėkime, kokie yra DNR tyrimai, – tarė Abata.

– Klausiau tėčio, – atsakė Amanda. – Pasak jo, DNR tyrimų atliekama mažiau nei vienas procentas, nes tai labai brangu,

sudėtinga, be to, policijos skyriaus biudžetas labai ribotas. Kartais juos apmoka draudimo kompanija arba paveldėtojai, jeigu būtina juos atlikti.

– Kas paveldi Aštono turtą?

– Jo žmona Ajanė.

– Nėra ko nertis iš kailio ieškant žmogžudystės paskatų, beveik visada tai būna pinigai, – tarė Šerlokas Holmsas.

– Prašau žodžio, – įsiterpė Keiblas.

– Kalbėk.

– Nors ir kokie būtų mėginiai, jie nieko verti, jei nėra su kuo jų palyginti. Kitaip sakant, reikia rasti tokių mėginių, kurie atitiktų kada nors suimto ir įrašyto į kartoteką asmens DNR. Šiaip ar taip, policija domisi visais žmonėmis, buvusiais kabinete po to, kai jis buvo valomas paskutinį kartą prieš Aštono mirtį.

– Užduotis ateinančiai savaitei – pasiūlyti savo hipotezę apie šią bylą, na, žinot, kaip paprastai turėkite galvoje paskatas, aplinkybes, įtariamuosius, metodą. Ir nepamirškite, kad mums dar trūksta duomenų apie Edą Steitoną ir Konstantus, – atsisveikindama nurodė žaidimo vedėja.

– Aišku, – vienbalsiai atsakė žaidėjai.

Galangas atnešė į svetainę kavos. Ant padėklo stovėjo ąsotėlis su ilga raižyto vario rankenėle, du mažyčiai puodeliai ir krištolinis indelis, lyg flakonas su kvepalais. Padėjo padėklą ant stalo ir išėjo.

– Rožių vandens? – paklausė Ajanė, pildama į puodelius tirštą kaip nafta kavą.

Bobas Martinas, niekada negirdėjęs apie rožių vandenį ir pratęs prie puslitrinių puodelių skystos kavos, nesumetė, ką atsakyti. Ajanė įvarvino į puodelį kelis lašus iš krištolinio inde-

lio ir įsipylė sau aiškindama, kad Galangas išmoko virti tokią arabišką kavą, kokia jai patinka: variniame ąsotėlyje tris kartus užvirina kavą su cukrumi ir kardamonų sėklomis ir patiekia palaukęs, kol nusės tirščiai. Martinas paragavo to tiršto ir saldaus gėralo mąstydamas, kokią kofeino dozę suvartoja penktą valandą vakaro ir kaip sunku bus užmigti šią naktį. Ponia Ašton vilkėjo juoda, aukso gijomis siuvinėta tunika, siekiančia kulkšnis: jis galėjo grožėtis tik jos dailiais pirštais, gazelės kaklu ir garsenybės veidu, kurstančiu jo vaizduotę nuo tos akimirkos, kai ją išvydo. Plaukus dviem smeigtukais buvo susegusi ant pakaušio, segėjo didelius auksinius auskarus, ant riešo mūvėjo kaulinę apyrankę.

– Atsiprašau, kad vėl jus trukdau, Ajane.

– Priešingai, inspektoriau, malonu su jumis pasikalbėti, – tarė ji, su puodeliu rankoje sėsdamasi į krėslą.

Bobas Martinas susižavėjusiu žvilgsniu vėl paglostė jos ilgas kojas sidabriniais žiedais apmaustytais pirštais, pėdas, nuostabias nepaisant įpročio vaikščioti basomis, įsižiūrėjo jas pirmąkart pamatęs sode tą įsimintiną antradienį, Aštono mirties dieną, kai ji įžengė į jo gyvenimą. Įžengti – nelabai tinkamas veiksmažodis, nes to dar neatsitiko: Ajanė buvo miražas.

– Ačiū, kad atėjote pas mane į namus. Prisipažįstu, komisariate jaučiuosi lyg užspeista į kampą, bet, man regis, taip atsitinka visiems. Keista, kad šiandien jūs dirbate. Juk šiandien nedarbo diena, ar ne?

– Taip, Martinui Liuteriui Kingui atminti, bet man visos dienos dirbamos. Jeigu jūs sutiktumėte, galėtume peržvelgti kai kurias jūsų pareiškimo vietas, – pasiūlė Bobas Martinas.

– Jūs manote, kad aš nužudžiau Ričardą.

– Aš to nesakau. Mes ką tik pradėjome tyrimą, būtų per anksti spėlioti, kas tai padarė.

– Kalbėkime atvirai, inspektoriau, neverta vaikščioti apylankomis. Paprastai įtariama sutuoktinė, juo labiau šiuo atveju. Manding, žinote, kad esu vienintelė Ričardo turto paveldėtoja.

Bobas Martinas tai žinojo. Jo padėjėja Petra Hor, kuriai nebuvo paslapčių, pažėrė užtektinai informacijos apie Aštonus.

Ajanė atrodė dvidešimt penkerių, bet jau artėjo prie penktos dešimties, ir manekenės karjera, pradėta ankstyvoje jaunystėje, buvo baigta. Madų kūrėjams ir fotografams nusibosta tie patys veidai, bet ji ištempė ilgiau nei kitos, nes publika ją įsidėmėjo: juodaodė, įgudusi į baltųjų profesiją, egzotiška, kitoniška. Bobui dingtelėjo, kad ši moteris bus gražiausia pasaulyje net įžengusi į aštuntą dešimtį. Kurį laiką Ajanė buvo viena geriausiai mokamų manekenių, madų pasaulio numylėtinė, bet prieš penkerius ar šešerius metus pasitraukė nuo podiumo. Pajamų šaltinis išseko, santaupų ji neturėjo, nes nesiskaitė su pinigais ir šelpė gausybę artimųjų, gyvenančių viename Etiopijos kaimelyje. Prieš tekėdama už Aštono, manipuliavo kreditinėmis kortelėmis, skolinosi iš draugų ir bankų, kad galėtų išlaikyti įvaizdį ir nedingtų iš akiračio. Turėjo rengtis kaip anksčiau, kai dizaineriai dovanodavo sukneles, rodytis diskotekose ir *jet set** pobūviuose. Važinėjo limuzinu, pozuodama fotografams, bet gyveno labai kukliai vieno kambario bute, toli gražu ne prestižinėje Grinvič Vilidžo dalyje. Su Ričardu Aštonu susipažino per labdaringą pobūvį, skirtą kovai su moterų lytinių organų žalojimu, kur ji pasakė įžanginę kalbą: tai buvo jos mėgstamiausia tema, ir ji naudodavosi kiekviena proga, stengdamasi atskleisti tos praktikos siaubą, kurį jai pačiai teko patirti vaikystėje. Aštoną, kaip ir visus su-

* Grupė turtingų žmonių, kurie naudojasi gyvenimo malonumais, neprieinamais paprastiems žmonėms (*angl.*).

sirinkusiuosius, sukrėtė Ajanės grožis ir atvirumas, su kokiu ji pasidalijo savo patirtimi.

Bobui Martinui knietė sužinoti, kuo ją sudomino Ričardas Aštonas, šiurkštus, išpuikęs žmogėnas, trumpų kojų, pilvotas, išsprogusiomis it varlės akimis. Psichiatras garsėjo siaurame savo profesijos žmonių pasaulėlyje, bet tai vargu ar galėjo padaryti įspūdį moteriai, bendravusiai su tikromis įžymybėmis. Petros Hor nuomone, nesą ko kvaršinti galvos, viskas ir šiaip aišku: Ričardas Aštonas garsėjo turtais, anaiptol ne grožiu.

– Kaip sakote, judu su būsimuoju vyru susipažinote 2010 metų gruodį Niujorke ir po mėnesio susituokėte. Jam tai buvo trečia santuoka, jums – pirma. Kas jus paskatino žengti tokį žingsnį, jei tas žmogus jums buvo menkai pažįstamas? – paklausė Bobas Martinas.

– Jo protas. Tai buvo nuostabus žmogus, inspektoriau, bet kas tai galėtų patvirtinti. Kai susipažinome, rytojaus dieną jis pakvietė mane pietų ir mudu praleidome keturias valandas gyvai šnekučiuodami. Jis pasiūlė man drauge rašyti knygą.

– Kokio pobūdžio knygą?

– Apie moters lytinių organų žalojimą; aš turėjau papasakoti savo atvejį ir paimti interviu iš nukentėjusiųjų, daugiausia Afrikoje. Jis būtų išnagrinėjęs fizines ir psichologines šios praktikos pasekmes, paliekančias pėdsaką visam gyvenimui – pasaulyje nuo jos nukenčia šimtas keturiasdešimt milijonų moterų.

– Ar spėjote parašyti?

– Ne. Jau buvome aptarę knygos struktūrą ir pradėję rinkti medžiagą, bet... mirė Ričardas, – atsakė Ajanė.

– Aišku. Išskyrus knygą, tikriausiai daktaras Aštonas sužavėjo jus dar kuo nors, kad jį įsimylėjote? – pasidomėjo Bobas Martinas.

– Įsimylėjau? Mes realistai, inspektoriau, aš nesu iš tų moterų, kurios pasiduoda jausmams. Romantika ir aistros dera kine, bet ne tokios moters kaip aš gyvenime. Aš gimiau kaime, drėbtinėje lūšnelėje, vaikystė praslinko benešiojant vandenį ir ganant ožkas. Kai buvau aštuonerių, šlykšti senė mane sužalojo, ir aš vos nenumiriau nuo kraujoplūdžio ir infekcijos. Kai suėjo dešimt, tėvas ėmė ieškoti man vyro, tokio pat amžiaus kaip jis. Išsivadavau iš to gyvenimo, kur man, kaip ir seserims, buvo skirta dirbti ir skursti, nes mane pastebėjo amerikietis fotografas ir sumokėjo tėvui, kad jis leistų man važiuoti į Jungtines Amerikos Valstijas. Aš esu praktiška moteris, nekuriu jokių iliuzijų apie pasaulį, žmoniją ar savo likimą, o juo labiau nesu linkusi idealizuoti meilės. Už Ričardo ištekėjau tik dėl pinigų.

Tie žodžiai lyg akmenų kruša smogė Bobui Martinui į krūtinę. Juk jis nepatikėjo Petra Hor.

– Kartoju, inspektoriau: ištekėjau už Ričardo, kad galėčiau gyventi saugiai ir patogiai.

– Kada daktaras Aštonas surašė testamentą?

– Iki santuokos likus vienai dienai. Advokato patariama, iškėliau tokią sąlygą. Sutartyje nurodyta, kad po jo mirties paveldžiu visą jo turtą, o skyrybų atveju – tik penkiasdešimt tūkstančių dolerių. Tokie pinigai Ričardui prilygo arbatpinigiams.

Inspektorius turėjo kišenėje Petros įduotą Ričardo Aštono turto aprašą: vila Ramiojo Vandenyno Aukštumose, butas Paryžiuje, penkių kambarių namelis Kolorado slidinėjimo centre, trys automobiliai, septyniolikos metrų jachta, keliolikos milijonų investicijos ir jo knygų autorinės teisės, duodančios kuklias, bet pastovias pajamas, nes tekstai buvo privalomi psichikos sveikatos priežiūros specialistams. Be to, Ajanės vardu jo gyvybė buvo apdrausta vienu milijonu dolerių. Vaikai iš ankstesnių Ričardo Aštono santuokų kiekvienas turėjo gauti po nustatytą

tūkstančio dolerių sumą, o jeigu imtų ginčyti testamentą – negautų nieko. Šis straipsnis netektų galios, jeigu būtų įrodyta, kad dėl jų tėvo mirties kalta Ajanė.

– Žodžiu, inspektoriau, geriausia išeitis buvo tapti našle, bet aš nenužudžiau savo vyro. Kaip žinote, kol nerasite žudiko, negalėsiu panaudoti nė vieno dolerio iš man atitekusio palikimo, – baigė Ajanė.

Penktadienis, 20

Bleikas Džeksonas taip susitvarkė savo darbą vaistinėje, kad penktadienį popiet būtų laisvas ir trečią valandą galėtų iš bendrabučio parvežti dukraitę – tuo metu baigiasi pamokos. Parveždavo namo arba pas Bobą Martiną, nelygu, kam tą savaitgalį priklauso ja rūpintis, o kadangi buvo jo eilė, ištisas dvi dienas jie galėjo bendrauti ir dykaduoniauti – užtektinai laiko „Riperiui" žaisti. Tempdama savo nešulius, drauge su visu būriu moksleivių ji išrūko iš mokyklos išsidraikiusiais plaukais, žvalgydamasi jo nerimastinga veido išraiška, kuri visada jį sugraudindavo. Kai Amanda buvo maža, jis dažnai pasislėpdavo, kad galėtų pamatyti, kaip ji šypsosi su palengvėjimu jį išvydusi. Jis vijo šalin mintis apie tai, kaip ji gyvens isskridusi iš artimųjų lizdo. Amanda jį pabučiavo, ir juodu sukrovė į bagažinę kuprinę, krepšį su nešvariais skalbiniais, knygas ir smuiką.

– Kai ką sugalvojau dėl tavo knygos, – tarė dukraitė.

– Na?

– Tai bus detektyvinis romanas. Pasirinksi kokį nors mūsų tirtą nusikaltimą, šiek tiek išpūsi, pridėsi daugiau kraujo, šiek tiek sekso, gausybę kankinimų ir vaikymosi automobiliais. Aš tau padėsiu.

– Reikės pagrindinio veikėjo. Kas bus detektyvas?

– Aš, – pareiškė Amanda.

Namie jau darbavosi Elsa Dominges, atskubėjusi su puodu vištienos, o Indiana skalbė darbe naudotus rankšluosčius ir paklodes su sena tėvo skalbimo mašina, užuot kaip visi kiti nuomininkai skalbusi su automatine skalbykle holistinės klinikos rūsyje. Prieš ketverius metus, kai Amanda baigė pradinę mokyklą, Elsa nutarė sutrumpinti darbo valandas ir valyti kambarių ateidavo tik dukart per mėnesį, bet gana dažnai lankydavosi pas Bleiką Džeksoną. Slapčia palikdavo šaldytuve plastikinių indelių su jo mėgstamiausiais patiekalais, skambindavo telefonu primindama, kad jau metas kirptis plaukus, išnešti šiukšles ir keisti patalynę – nei Indianai, nei Amandai tokie niekniekiai neateidavo į galvą.

Atėjus Selestei Roko, Bleikas Džeksonas užsidarydavo vonios kambaryje ir skambindavo Elsai šaukdamasis pagalbos – bijodavo akis į akį susidurti su pitija, nes, kai jis neteko žmonos, ilgai netrukus ji pareiškė, kad jųdviejų horoskopai itin gerai atitinka vienas kitą ir kad dabar, kai jie vieniši ir laisvi, būtų ne pro šalį susidėti. Tokiais atvejais Elsa atskubėdavo kaip ant sparnų, užplikydavo arbatos ir sėdėdavo svetainėje palaikydama Bleikui draugiją, kol Selestė susivokdavo pralaimėjusi ir išlėkdavo trinktelėdama durimis.

Elsa buvo keturiasdešimt šešerių, bet atrodė šešiasdešimties, sirgo artritu, venų varikoze, skundėsi chroniškais strėnų skausmais ir vis dėlto visada buvo geros nuotaikos, be perstojo niūniavo psalmes. Niekas nebuvo jos matęs be palaidinukės ar švarkelio ilgomis rankovėmis, nes gėdijosi randų, likusių po to, kai kareiviai sužeidė ją mačetėmis ir negyvai užkapojo vyrą ir du brolius. Atvyko į Kaliforniją dvidešimt trejų metų, keturis mažus vaikus palikusi giminėms Gvatemalos pasienio

kaimelyje, dirbo nuo tamsos lig tamsos, kad juos išmaitintų, o paskiau atsigabeno vieną po kito: naktimis važiavo ant vagonų stogų, pakeleivingais sunkvežimiais kirto Meksiką ir, rizikuodama gyvybe, slaptais takais sėlino per sieną, įsitikinusi, kad nors ir sunku gyventi kaip nelegaliai imigrantei, gimtojoje šalyje būtų dar sunkiau. Vyresnysis sūnus įstojo į kariuomenę, tikėdamasis prasisiekti ir gauti Jungtinių Amerikos Valstijų pilietybę, triskart vyko į Iraką ir Afganistaną, artimųjų nematė dvejus metus, bet per trumpus pokalbius telefonu sakėsi esąs labai patenkintas. Dvi dukterys Alisija ir Noemė turėjo polinkį į vadybą ir sugebėjo gauti leidimą dirbti; Elsa neabejojo, kad reikalai eisią į gerąją pusę, ir ateity, jeigu būsianti paskelbta amnestija nelegaliems imigrantams, joms būsią leista gyventi šalyje. Merginos buvo sutelkusios būrelį nelegalių lotynų amerikiečių moterų rausvomis suknelėmis dirbti valytojomis. Vežiojo jas į darbo vietą furgonėliais, irgi rausvais, ant šonų dažais išvedžiotu įdomiu pavadinimu „Darbščiosios Pelenės“.

Amanda iškrovė daiktus prieškambaryje, pabučiavo motiną ir Elsą, vadinančią ją „angelu“ ir lepinusią jau vien todėl, kad negalėjo lepinti savo vaikų, kai tie buvo maži. Indianai ir Elsai lankstant iš džiovyklės išimtus skalbinius, ji iš virtuvės ėmė aklomis žaisti šachmatais su seneliu, svetainėje sėdinčiu prie lentos.

– Iš drabužių spintos dingo mano naktiniai marškiniai, liemenėlės ir kelnaitės, – paskelbė Indiana.

– Nežiūrėk į mane, mama. Mano antras dydis, o tu vos telpi į dešimtą. Be to, nieku gyvu negalėčiau dėvėti apatinių su nėriniais, nes graužia, – atsakė Amanda.

– Aš tavęs nekaltinu, bet kažkas paėmė mano apatinius.

– Gal pametei... – pakišo mintį Elsa.

– Kur, Elsa? Kelnaites nusimaunu tik namie, – atsakė Indiana, nors tai buvo netiesa, bet jeigu būtų palikusi Fermonte, būtų susivokusi prieš lipdama į liftą. – Nebėra rausvos liemenėlės ir juodos, dviejų rausvų kelnaičių, taip pat plonų naktinių marškinių, dar nespėjau nė karto apsivilkti, laikiau ypatingai progai.

– Keista, mieloji. Tavo butas visada užrakintas.

– Kas nors buvo įėjęs, neabejoju. Be to, tas žmogus prikišo nagus prie mano aromaterapijos buteliukų, bet, regis, nieko neišsinešė.

– Ar sumaišė? – ūmai susidomėjo Amanda.

– Išrikiavo pagal abėcėlę, ir dabar nieko negaliu surasti. Kitaip buvau juos sustačiusi.

– Žodžiu, turėjo užtektinai laiko raustis po tavo stalčius, pasirinkti patinkamų drabužių ir surikiuoti tavo buteliukus. Ar dar ką nors išsinešė? Ar patikrinai spyną, mama?

– Regis, nieko daugiau neišsinešė. Spyna nesugadinta.

– Kas dar turi durų raktą?

– Ne aš viena: Elsa, tėtis ir tu, – atsakė Indiana.

– Ir Alenas Keleris, nors jis neimtų vogti tų kvailų apatinių, kuriuos pats dovanoja, – pro dantis prakošė Amanda.

– Ar Alenas? Jis neturi rakto ir niekada nebuvo čia atėjęs.

Svetainėje Bleikas Džeksonas paėjo žirgu, visu balsu pranešė dukraitei, o ji lygiai taip pat atsakė pareikšdama, jog po trijų ėjimų paskelbsianti matą.

– Tėtis turi tavo buto raktą, – priminė duktė Indianai.

– Bobas? Iš kur jis gali turėti? Juk aš neturiu jo buto rakto!

– Tu pati jį prašei prijungti televizorių, kai su Keleriu važiavai į Turkiją.

– Bet, Amanda, kaip tu gali įtarti tėtį, dėl Dievo meilės. Tavo tėtis ne vagis, jis – policininkas, – įsiterpė sutrikusi Elsa Dominges.

Apskritai Indiana sutiko su ja, nors ir turėjo šiokių tokių abejonių – Bobas Martinas buvo nenuspėjamas. Svarbiausia, dažnai pridarydavo nemalonumų netesėdamas Amandai duoto žodžio, bet paprastai elgdavosi su ja pagarbiai ir švelniai, kaip vyresnysis brolis. Be to, pamalonindavo staigmenomis, pavyzdžiui, per paskutinį gimtadienį į darbą atsiuntė tortą. Kolegos su Matėjum Pereira priešaky sulėkė iš visos holistinės klinikos, nešini šampanu ir popieriniais puodeliais, pakelti tosto ir paragauti torto. Raikydama jį peiliu popieriui pjaustyti Indiana viduje aptiko plastikinį maišelį su penkiais šimto dolerių banknotais, anaiptol ne tokia jau menka suma buvusiam vyrui, gyvenančiam vien iš policininko algos, o jai – tiesiog pasaka. Vis dėlto tas žmogus, užsakęs jai tortą su lobiu maišelyje, galėjo neatsiklausdamas įsibrauti į jos būstą.

Per trejus vedybinio gyvenimo metus po Bleiko Džeksono stogu Bobas sekė ją kaip maniakas, o po skyrybų tik geram laiko tarpui praėjus išmoko laikytis per tam tikrą atstumą ir nesikišti į jos reikalus. Subrendo, bet vis dar išsaugojo karingą ir valdingą futbolo komandos kapitono būdą, beje, labai praverčiantį dirbant policijos skyriuje. Nuo mažų dienų jam užeidavo pykčio priepuoliai, daužydavo viską, kas pakliūva po ranka; tokiomis valandėlėmis Indiana, sugriebusi į glėbį dukrelę, bėgdavo slėptis pas kaimynus ir ten laukdavo, kol grįš tėvas, kuriam beregint skambindavo į vaistinę. Išvydęs uošvį, Bobas kaipmat nusiramindavo, vadinasi, iš tikrųjų nepamesdavo galvos. Vyrai stipriai susidraugavo, ir jų santykiai nepakito Bobui ir Indianai išsiskyrus. Bleikas visada elgdavosi su juo kaip geraširdis tėvas, o Bobas, savo ruožtu, buvo paslaugus kaip geras sūnus. Drauge eidavo į futbolo varžybas, į kino teatrą žiūrėti veiksmo filmų ir į *Camelot*, jų mėgstamiausią barą, ko nors išgerti.

Prieš susipažindama su Rajanu Mileriu, bėdos prispirta Indiana pirmiausia kreipdavosi į tėvą, paskiau į buvusį vyrą, įsi-

tikinusi, kad jis viską sutvarkys, nors ta pačia proga apiberdavo ją patarimais ir priekaištais. Ji žavėjosi jo gebėjimais ir labai jį mylėjo, bet Bobas galėjo kaip niekur nieko iškrėsti tokį pokštą, išsinešti jos apatinius drabužius, vien norėdamas parodyti, kaip lengva ją apvogti. Jau kuris laikas primygtinai reikalavo įsidėti naujas spynas ir įsirengti signalizaciją.

– Ar prisimeni, kad žadėjai man padovanoti katytę? – paklausė Amanda motinos, pertraukdama jos svarstymus.

– Dukrele, rugpjūčio pabaigoje eisi į universitetą. Kas rūpinsis kate, tau išvažiavus?

– Senelis. Mudu jau tarėmės, ir jis sutiko.

– Ponui Džeksonui labai patiks rūpintis kokiu nors žvėreliu. Dukraitei išvykus, jausis be galo vienišas, – atsiduso Elsa.

Sekmadienis, 22

Bobo Martino butas buvo penkioliktame aukšte, viename tų daugiaaukščių pastatų, pastaraisiais metais it grybai išdygusių Marketo gatvės pietiniame gale. Ten, palei prieplauką, kur prieš kelerius metus buvo nesveika uosto sandėlių zona, dabar už kelių kvartalų nuo finansinio centro ir Sąjungos aikštės plytėjo vienas turtingiausių miesto rajonų su restoranais, meno galerijomis, naktiniais klubais, prabangiais viešbučiais ir gyvenamaisiais namais. Inspektorius nusipirko butą tuo metu, kai rajonas dar buvo planuojamas ir kainos nebuvo pašokusios iki dangaus, kad paskolą reiktų mokėti iki mirties. Pasak Selestės Roko, investuoti į tą pastatą, įspūdingą bokštą, suvis nevertėjo, nes jis sugriūsiąs per artimiausią žemės drebėjimą. Deja, planetos nerodančios, kada tai įvyksią. Pro didelį svetainės langą buvo galima grožėtis marguojančia nuo burlaivių įlanka ir tiltu.

Amanda, į plaukus prisikaišiusi plunksnų, apsiavusi puskojines geltonais ruoželiais ir kaip paprastai apsivilkusi senelio megztinį kiauromis alkūnėmis, valgė virtuvėje drauge su tėvu, ant aukštų taburečių susėdę prie juodo granitinio stalo. Viena buvusių Bobo Martino draugių, želdinių dizaino inžinierė, apstatė jo butą nepatogiais ultramoderniais baldais ir ištisu mišku augalų, kurie nuvyto iš ilgesio, vos tik jai išėjus. Be augalų butas atrodė nesvetingas kaip sanatorija, išskyrus visokių niekniekių pilnutėlį Amandos kambarį, muzikos grupių ir jos numylėtinių – Čaikovskio, Stiveno Hokingo ir Brajeno Grino – afišomis nuklijuotomis sienomis.

– Ar lenkė šiandien ateis? – paklausė mergina tėvą.

Ji buvo pripratusi prie jo trumpalaikių meilės nuotykių, nepaliekančių jokių pėdsakų, išskyrus kalnus nuvytusių augalų.

– Ji turi vardą, puikiai žinai, kad jos vardas Karla. Šiandien neateis, jai ištraukė proto dantis.

– Juo geriau. Turiu galvoje ne dantis. Ko ta moteris nori iš tavęs, tėti? Jungtinių Valstijų vizos?

Kumščiu trinktelėjęs į granitinį stalą, Bobas Martinas leidosi postringauti apie prideramą dukters pagarbą tėvams, trindamasis sumuštą vietą. Amanda valgė kuo ramiausiai.

– Amžinai kimbi prie mano draugių!

– Neperdėk, tėti... Apskritai didumą jų neblogai pakenčiu, tik šita mane šiurpina: kvatoja kaip hiena, o ir jos širdis plieninė. Apskritai nėra ko pyktis dėl tokių niekų. Ar seniai su ja draugauji? Man regis, pusantro mėnesio. Dar pora savaičių, ir lenkės nebeliks nė kvapo, ir man vėl bus ramu. Nenoriu, kad ši moteris tave išnaudotų, – pareiškė Amanda.

Bobas Martinas nesusitvardęs šyptelėjo, mylėjo dukterį labiau už viską pasaulyje, labiau už gyvybę. Vienu rankos mostu nubraukė jai nuo galvos indėnų plunksnas ir nuėjo deserto at-

nešti. Aptariant laikinas drauges, reikėjo tik žavėtis Amandos nuovoka, kuria, kaip įsitikino, galima kliautis labiau nei savąja. Jis nesiruošė aiškintis, bet nuotykis su Karla išties jau artėjo prie pabaigos. Ištraukė iš šaldytuvo kokosinius ledus ir sudėjo į sodų dizainerės parinktas juodo stiklo taureles, tuo metu mergina plovė lėkštes, iš kurių jie valgė picą.

– Laukiu, tėti.

– Ko?

– Neapsimesk kvailiu. Man reikia detalių apie psichiatro nužudymą, – pareikalavo Amanda, šveisdama ledus su šokoladiniu sirupu.

– Ričardas Aštonas. Nužudytas antradienį, dešimtą dieną.

– Ar tikrai?

– Žinoma, tikrai. Protokolas mano stalčiuje, Amanda.

– Bet neįmanoma nustatyti tikslios mirties valandos, visada esti kelių valandų skirtumas, esu skaičiusi knygą apie lavonus. Turėtum perskaityti, vadinasi „Šaltas ant lentos“ ar kažkaip panašiai.

– Nieko sau knygas skaitai, dukrele!

– Kur kas baisesnes, nei galėtum įsivaizduoti, tėti. Psichiatras vertas dėmesio, ir, jei gali pasirinkti geriausias bylas, negaišk laiko terliodamasis su smulkme – mažareikšmiais numirėliais.

– Jei šešiolikos metų esi tokia cinikė, net nenoriu galvoti, kokia būsi trisdešimties, – tragiškai atsidusęs, atsiliepė inspektorius.

– Šalta ir viską apskaičiuojanti kaip lenkė. Pasakok.

Susitaikęs su likimu, Bobas Martinas nusivedė ją prie kompiuterio, parodė įvykio vietos ir lavono nuotraukas, taip pat leido perskaityti pastabas apie nužudytojo drabužius ir teismines medicinos ekspertų pažymą, kurią ji jau anksčiau buvo nutraukusi mobiliuoju telefonu.

– Žmona jį rado rytą. Kad tu ją pamatytum, Amanda, tiesiog protas neneša, kaip gyvas nebuvau matęs gražesnės moters.

– Ajanė manekenė. Apie ją dabar daugiau rašoma nei apie nužudytąjį. Jos nuotraukos spausdinamos visur, ji vilki gedulingai kaip senų laikų našlės, įsivaizduoji, kaip juokinga, – išrėžė Amanda.

– Nieko juokinga nematau. Gal tai jos krašto paprotys.

– Ja dėta, džiaugčiausi mirus tokiam pasibaisėtinam vyrui ir tapusi turtinga. Ką galėtum pasakyti apie Ajanę? Turiu galvoje asmenybę.

– Įspūdingos išvaizdos, puikiai valdo emocijas. Nusikaltimo dieną buvo gana rami.

– Rami ar lengva širdimi? Kur ji buvo vyro žūties valandą? – paklausė Amanda, galvodama apie informaciją, kurios pareikalaus „Riperio“ žaidėjai.

– Ingridos Dan nuomone, mirtis Aštoną ištiko daugmaž tarp aštuntos ir dešimtos valandos, dar neturime galutinių skrodimo duomenų. Jo žmona miegojo namie.

– Kaip patogu...

– Namų tarnas Galangas man pasakė, kad ji geria migdomuosius ir raminamuosius; manding, kaip tik dėl to kitą dieną ji atrodė tokia rami. Ir dėl traumos, savaime suprantama.

– Negali garantuoti, kad tą naktį Ajanė gėrė migdomųjų.

– Galangas kaip paprastai nunešė juos kartu su puodeliu karšto šokolado, bet nematė, ar juos išgėrė, jeigu tai nori sužinoti.

– Ji yra pagrindinė įtariamoji.

– Taip būtų detektyviniame filme. Tikrame gyvenime aš vadovaujuos savo patirtimi. Turiu uoslę tokiems dalykams, todėl ir esu policininkas. Nėra jokių įkalčių prieš Ajanę, ir uoslė man sako...

– Pasistenk, kad pagrindinės įtariamosios išvaizda nenustelbtų tavo uoslės, tėti. Šiaip ar taip, tavo tiesa, reikia ieškoti kitų galimybių. Jei Ajanė būtų planavusi nužudyti vyrą, būtų sugalvojusi kur kas geresnį alibi nei tie migdomieji.

Trečiadienis, 25

Grįžusi pas tėvą, Indiana peržiūrėjo paštą ir tarp sąskaitų bei politinės reklamos skrajučių aptiko prabangų žurnalą, skirtą užsisakyti garbingiausiems tam tikrų kreditinių kortelių turėtojams, – matė jį kelis kartus dantų gydytojo laukiamajame. Namuose buvo tylu, tą vakarą tėvas žaidė skvošą, o paskiau su draugais ėjo gerti alaus į vokiečių užkandinę. Nusinešė žurnalą su visa korespondencija į virtuvę, užkaitė vandenį arbatai ir atsisėdusi ėmė atsainiai jį sklaidyti. Pastebėjo, kad vienas lapas paženklintas sąvaržėle, ir pamatė straipsnį, aukštyn kojomis apvertusį jos gyvenimą.

Žurnale buvo nuotrauka: Alenas Keleris savo vynuogyne pasitinka svečius su šviesiaplauke moterimi, įsikibusia jam į parankę, Ženevjeva van Haut, kaip parašyta po nuotrauka, belgų baroniene, kelių Europos madų dizainerių atstove. Indiana gana susidomėjusi perskaitė iki trečios pastraipos, iš kurios sužinojo, kad Ženevjeva gyvena Paryžiuje, bet tikisi veikiai persikelti į San Fransisko, ištekėjusi už Aleno Kelerio. Straipsnyje buvo išsamiai aprašoma šventė, surengta simfoninio orkestro dirigento garbei, pateikiamos svečių nuomonės apie neišvengiamą santuoką, kurios būsimoji sutuoktinių pora neginčijo, ir apie panelės van Haut genealoginį medį, kurio šaknys, pasak baronų kilme puikuojančios giminės, siekiančios XVII amžių. Kitame puslapyje buvo dar daugiau Aleno Kelerio nuotraukų

su ta pačia moterimi įvairiose vietose: kažkokiame Los Andželo klube, kruiziniame laive Aliaskoje, iškilmingame pobūvyje ir vienoje Romos gatvėje, kur jie ėjo susikibę už rankų.

Tvinksinčiais smilkiniais ir drebančiomis rankomis Indiana apdujusi pastebėjo, kad keliose nuotraukose Ženevjeva trumpais plaukais, o kitose ilgais, kad Aliaskoje Alenas Keleris vilki smėlio spalvos kašmyrinį megztinį, kurį jai padovanojo vos išgirdęs, kad jai labai patiko. Kadangi tai atsitiko pirmosiomis jų pažinties savaitėmis, ji priėjo prie neišvengiamos išvados, jog jos meilužis jau seniai mylisi su baroniene. Ji dar sykį perskaitė straipsnį ir peržiūrėjo nuotraukas tikėdamasi rasti kokį faktą, kuris visa tai paneigtų, bet nerado. Padėjo žurnalą ant stalo, ant kelionės į Indiją lankstinukų, ir liko besėdinti akis įsmeigusi į indaplovę, o tuo tarpu arbatinukas švilpė, užvirus vandeniui. Jau penkiolika metų, kai nebuvo patyrusi tokios gėdingos išdavystės. Ištekėjusi už Bobo Martino, ji kentė patrakusio jaunuolio siautėjimą, alaus skardines ant grindų, jo draugus, išsipleikusius prie televizoriaus, ir jo isterijos priepuolius, tačiau ryžosi išsiskirti tik tada, kai buvo nebeįmanoma nekreipti dėmesio į jo neištikimybę. Išsiskyrus, po trejų metų, Bobas prašė atleisti, bet ji nebetikėjo jo žodžiais. Vėlesniais metais ji turėjo meilės nuotykių, kurie baigdavosi be pagiežos, nes nė vienas vyras nei apgavo ją, nei pametė. Jei aistra išvėsdavo, ji įsimiklindavo mandagiai išsiskirti. Galbūt Alenas Keleris nebuvo idealus draugas, kaip tolydžio kartojo duktė, buvęs vyras ir Rajanas Mileris, bet ligi šiol ji neabejojo jo ištikimybe, jųdviejų bendravimo pamatu, jos akimis žiūrint. Tie du blizgantys spalvoto žurnalo puslapiai įrodė, kad ji klydo.

Kad galėtų gydyti kitus žmones, Indiana pirmiausia turėjo gerai pažinti savo kūną ir, intuityviai derindamasi prie savo pacientų, mokėjo derintis prie savo organizmo. Alenas Kele-

ris sakydavo, kad ji bendraujanti su pasauliu per savo jusles ir jausmus, gyvenanti epochoje, ankstesnėje už telefono išradimą, magiškame pasaulyje, tikėdama žmonių gerumu; jis pritarė Selestei Roko, skelbiančiai, kad ankstesnė Indianos inkarnacija buvęs delfinas ir kad ateinantį kartą ji grįšianti į jūrą, nes nesanti sukurta gyventi sausumoje, ji neturinti savisaugos geno. Prie to prisidėjo keleri metai ėjimo dvasinio tobulėjimo keliu, nuvedusiu nuo materialaus gyvenimo ir išlaisvinusiu protą ir širdį. Bet visa tai nesušvelnino smūgio, ištikusio žurnale pamačius Aleną Kelerį ir Ženevjevą van Haut.

Ji grįžo į savo butą, įjungė šildymą ir, atsigulusi ant lovos, tamsoje ėmė nagrinėti savo jausmus, dėmesingai kvėpuoti ir šauktis *qi*, kosminės energijos, kurią stengdavosi perteikti savo pacientams, *pranos*, gyvybinės jėgos, vieno iš globėjos deivės Šaktės pavidalų. Lyg širdis būtų plyšusi. Pravirko ir ilgai verkė, kol pagaliau po vidurnakčio, nuovargio įveikta, užsnūdo ir kelias valandas numigo.

Ketvirtadienis, 26

Indiana atsibudo anksti, nukamuota košmarų, kurių nebeprisiminė. Kad nusiramintų, keliais apelsinžiedžių eterinio aliejaus lašeliais pasitrynė riešus ir nusileido į tėvo virtuvę užsiplikyti ramunėlių arbatos, išgėrė su medumi ir ant patinusių vokų užsidėjo ledo. Kūnas buvo kaip sudaužytas, bet po arbatos ir dvidešimties minučių meditacijos prašviesėjo protas, ir ji sugebėjo iš šalies apžvelgti susidariusią padėtį. Neabejodama, kad dzeno būklė ilgai neužsitęs, nutarė veikti, kol viršaus vėl nepaėmė jausmai, ir, paskambinusi Alenui Keleriui, paskyrė pasimatymą popiet ant mėgstamiausio suoliuko Prezidijo parke, kur jie pa-

prastai susitikdavo. Rytas praslinko ramiai, įknibus į darbą, vidurdienį ji užrakino kabinetą, užsuko išgerti kapučino į Denio D'Andželo barą ir dviračiu nuvažiavo į parką. Į pasimatymą atėjo dešimčia minučių anksčiau ir su žurnalu užantyje atsisėdo laukti. Raminamasis ramunėlių arbatos ir apelsinžiedžių eterinio aliejaus poveikis jau buvo spėjęs išsisklaidyti.

Alenas Keleris pasirodė laiku, šypsodamas iš laimės, kad ji vėl jam paskambino kaip senaisiais meilės laikais, kai nežabotas geismas šlavė iš kelio visas kliūtis. Būdamas tikras, kad puikiausiai pavyko jo taktika nustebinti ją kelione į Indiją, jis atsisėdo šalia ir juokaudamas bandė ją apkabinti, bet ji atšlijo ir atkišo jam žurnalą. Keleriui nereikėjo jo atskleisti, žinojo, kas ten parašyta, ir dėl to iki šiol nė kiek nesirūpino – tikimybė, kad jis paklius jai į rankas buvo kuo mažiausia. „Tikiuosi, Indi, jog neimi į galvą tų paistalų. Maniau, kad esi protinga moteris, kad manęs neapvilsi", – tarė lengvabūdišku tonu. Tai buvo pati prasčiausia taktika.

Kokį pusvalandį jis stengėsi ją įtikinti, kad Ženevjeva van Haut – tiesiog draugė, kad jie susipažino, kai Briuselyje jis rašė doktoratą iš meno istorijos, ir palaikė ryšį abiejų labui: jis įvesdavo ją į uždarus aukštuomenės ratus, o ji remdavo jį ir patardavo, kur derėtų investuoti pinigus, bet jie niekada ir negalvojo tuoktis, kokia kvailystė, juokingi gandai, ir tiek. Paskiau ėmė vardyti naujausias finansines nesėkmes, o Indiana klausėsi, atsitvėrusi aklina tylėjimo siena, nes jos tikrovė buvo matuojama vienu kitu doleriu, o jo – šimtais tūkstančių.

Praeitais metais, jiems bevaikščiojant už parankių po Stambulą, iškilo pinigų ir jų eikvojimo tema. Turguje ji nesusigundė jokiomis bizantinėmis senienomis, o vėliau prieskonių prekyvietėje išuostė viską, ką tik matė, bet nusipirko tik kelis gramus ciberžolės. Keleris, priešingai, ištisą savaitę derėjo senovinius

kilimus ir Otomanų imperijos laikų ąsočius, o paskiau skundėsi dėl kainos. Kartą Indiana neištvėrusi paklausė, kiek pinigų turėtų užtekti, kada reikėtų sustoti, kuriam galui kaupiama tiek daiktų ir kaip jis gauna pinigų, nieko nedirbdamas. „Niekas nepraturtėja iš darbo“, – atsakė jis juokdamasis ir perskaitė jai paskaitą apie turtų paskirstymą ir apie tai, kaip įstatymai ir religijos gina skurdžių sąskaita lobstančių turtingųjų nuosavybę ir privilegijas, ir užbaigė sutikdamas, kad sistema nežmoniškai neteisinga, bet, laimė, jis priklausąs likimo globotinių grupei.

Sėdėdama parke ant suoliuko, Indiana prisiminė tą pokalbį, o jis tuo tarpu aiškino, kiek nesumokėta mokesčių, kiek turi kredito kortelės skolų ir šiaip visokių skolų, kad paskutinės investicijos nuėjo perniek ir kad veikiai nebegalės raminti kreditorių pažadais ir savo garbingu vardu.

– Tu nesupranti, kaip nemalonu būti turtingam ir neturėti pinigų, – baigdamas atsiduso Keleris.

– Tikriausiai kur kas blogiau nei būti įžūliam skurdžiui. Bet mes ne dėl to čia atėjome, o pasikalbėti apie mus. Matau, Alenai, kad niekada manęs nemylėjai taip, kaip aš myliu tave.

Atsiėmė žurnalą, įteikė voką su kelionės į Indiją dokumentais, užsidėjo šalmą ir nuvažiavo dviračiu neatsisveikinusi su meilužiu, kuris liko besėdįs apstulbęs ir įtūžęs, širdies gilumoje prisipažindamas, kad Indianai pasakė tik pusinę tiesą: jis iš tikrųjų neketino vesti Ženevjevos, bet nepridūrė, jog jau šešiolika metų palaiko su ja *amitié amoureuse**.

Keleris ir belgė matydavosi retai, ji nuolat važinėjo iš Europos į įvairius Jungtinių Amerikos Valstijų miestus, ir jie susitikdavo

* Meilės ryšys (*pranc.*).

tik atsidūrę toje pačioje vietoje. Ženevjeva buvo linksma ir rafinuota, dalį nakties jie praleisdavo žaisdami tik jiems patiems žinomus ironija ir išdaigomis atmieštus intelektualius žaidimus, ir, jai įsigeidus, jis mokėdavo be atilsio ją tenkinti lovoje, panaudodamas vieną kitą erotinį žaislą, visada jos vežiojamą lagamine. Juodu buvo giminingos sielos, priklausė tai kosmopolitinei socialinei grupei, kurios atstovai atpažįsta vieni kitus bet kuriame planetos kampelyje ir, keliaudami po pasaulį, lyg niekur nieko mėgaujasi įprasta prabanga. Abu buvo aistringi melomanai, pusę jo turimų muzikos įrašų buvo padovanojusi Ženevjeva, prasidėjus muzikiniam sezonui jie retkarčiais susitikdavo Milane, Niujorke arba Londone. Ši jo draugė, Plačido Domingo ir Renė Fleming asmeniškai kviečiama į spektaklius, ryškiai skyrėsi nuo Indianos Džekson, niekada nebuvusios operoje, išskyrus tą kartą, kai jis nusivedė ją į „Toską“. Tąsyk muzika jos nesužavėjo, bet sugraudino melodrama, ir ji apsiverkė įsikniaubusi jam į petį.

Apmaudo pagautas, Keleris tarė sau, kad nesulaužė Indianai duoto žodžio, juodu su Ženevjeva siejo anaiptol ne meilė, jam nusibodo nesusipratimai ir atsiprašymai dėl menkniekių, buvo metas nutraukti ir šiaip per ilgai užsitęsusius santykius. Vis dėlto, žvilgsniu lydėdamas ją nuvažiuojančią dviračiu, nejučia pagalvojo, kaip jis pats būtų pasielgęs, jeigu būtų atsitikę priešingai: būtų atsiskleidęs Indianos ir Milerio meilės ryšys. „Nešdinkis po velnių, kvaile!“ – prakošė, jausdamasis nei šiaip, nei taip. Nė neketino darsyk su ja susitikti, kokia gėdinga scena, to niekada nebūtų atsitikę su tokia moterimi kaip Ženevjeva. Išmesti Indianą iš galvos, pamiršti ją, štai ką reikia daryti, ir iš tikrųjų jau buvo nusiteikęs ją pamiršti. Atgalia ranka perbraukęs per akis, sparčiais žingsniais nuskubėjo prie automobilio.

Tą naktį jis klaidžiojo po namus Vudsaide ant pižamos užsimetęs apsiaustą, užsimovęs pirštines, nes menką šilumą

vaikė skersvėjai, pro sienų plyšius su baugiu švilpesiu verždamiesi į vidų. Išbaigė butelį geriausio vyno, mintyse narstydamas gausybę dingsčių galutinai išsiskirti su Indiana: tai, kas įvyko, dar sykį patvirtino, kokia lėkšta ir kokio riboto proto toji moteriškė. Ko ji tikėjosi? Kad jis atsisakysiąs savo draugų ir visuomenės sluoksnio? Trumpi kivirčai su Ženevjeva būdavo nereikšmingi, tik tokio siauro akiračio moteris kaip Indiana galėjo kelti vaidus dėl menko nieko. Net neprisiminė kada nors prisiekęs ištikimybę. Kada tai būta? Gal protas buvo aptemęs, o jeigu ir prisiekė, tai veikiausiai juoko dėlei, pažadėjo, ir tiek. Juodu netinka į porą, tai jis suprato iš pat pradžių ir padarė klaidą be reikalo leidęs Indianai puoselėti nepagrįstas viltis.

Vynas neišėjo į naudą. Atsibudus ėdė rėmuo ir skaudėjo galvą. Išgėręs dvi tabletes raminamųjų ir šaukštą skystos magnezijos, pasijuto geriau ir per pusryčius suvalgė kelis skrebučius su anglišku džemu, išgėrė kavos. Prisivertęs permetė akimis laikraštį. Tą dieną turėjo kai ką numatęs ir neketino keisti planų. Ilgai maudėsi po dušu, tikėdamasis atsigaivinti po sunkios nakties, ir galiausiai lyg ir atgavo įprastą pusiausvyrą, bet, pradėjęs skustis, suvokė, kad pečius netikėtai prislėgė dešimties metų našta ir kad iš veidrodžio žvelgia vienas tų senių iš Tintoreto paveikslo. Nuogas atsisėdo ant vonios krašto, spoksodamas į venomis išraizgytas kojas, šaukdamasis Indianos ir keikdamas ją paskutiniais žodžiais.

Šeštadienis, 28

Rytą kaip paprastai San Fransisko įlanką gaubė tirštas rūkas, sušvelnindamas kraštovaizdžio kontūrus. Rūkas leidosi nuo kalvų nelyginant medvilnės lavina, dengdamas aliuminiu spin-

dintį vandens paviršių. Buvo viena tų tipiškų dienų, kai priešinguose Aukso Vartų tilto galuose tvyro skirtingas oras: San Fransiske jau žiema, o už keturių kilometrų šiaurėje dar šviečia rudens saulė. Rajanas Mileris džiaugėsi palaimingu šios vietovės klimatu: ištisus metus galėjo treniruotis po atviru dangumi. Jau keturiskart dalyvavo „Geležinio žmogaus" triatlono varžybose – 3,86 km plaukimo, 180,25 km dviračiu ir 42,2 km bėgimo – įveikdamas distanciją per keturiolika valandų, pakenčiamai vidutinišku rezultatu, kiekvieną sykį žiniasklaidos vadinamu „ištvermės pavyzdžiu", ir tai jį siutino, nes tokia gausybė karo veteranų buvo be kojos, kad nevertėjo to nė minėti. Bent jau jo protezai buvo geriausios kokybės, tuo jis lenkė kitus neįgaliuosius, kurie neturėjo užtektinai išteklių ir gavo tenkintis paprastais protezais. Jis šlubavo beveik nepastebimai ir galėtų šokti tango, jei geriau jaustų ritmą ir mažiau bijotų apsijuokti: niekada nebuvo geras šokėjas. Jo akimis žiūrint, ištvermės pavyzdys buvo Dikas Hoitas, tėvas, kuris dalyvavo triatlone, tempdamas neįgalų suaugusį sūnų, tokį pat sunkų kaip jis pats. Vyriškis plaukė vilkdamas guminę valtį su vaikinu, vežė dviračiu, pririšęs ant užpakalinės sėdynės, ir bėgo stumdamas neįgaliųjų vežimėlį. Kiekvienąsyk, kai tekdavo jį pamatyti varžybose, Mileriui nejučia išspausdavo ašarą nepalaužiama tėvo meilė, tokia skirtinga nuo jo tėvo griežtumo.

Jo diena prasidėdavo kaip paprastai penktą valandą ryto kigongo pratimais, suteikiančiais gyvybinių jėgų visai dienai ir beveik visada sutaikančiais su sąžine. Vienoje knygoje apie samurajus jis buvo skaitęs mintį, kurią paskelbė savo gyvenimo šūkiu: karys, nepripažįstąs dvasinio augimo, – tai tik žudikas. Paskiau pasigamino pusryčius – tirštų vaisių ir daržovių sulčių, kuriose tiek proteinų, skaidulinių medžiagų ir angliavandenių, kad jų užtektų išgyventi Antarktidoje, ir išsivedė Atilą pabėgioti,

kad neaptingtų. Šuo buvo nebejaunas, aštuonerių metų, tačiau turėjo ganėtinai jėgų ir, ilgokai tarnavęs kare, bodėjosi ramiu gyvenimu San Fransiske. Buvo išmokytas ginti ir pulti, ieškoti minų ir teroristų, bauginti priešus, šokti su parašiutu, plaukti lediniame vandenyje ir kitokių dalykų, netinkamų civiliniame gyvenime. Buvo kurčias ir aklas viena akimi, bet savo trūkumus atpirko neprilygstama uosle, kurios būtų pavydėjęs kiekvienas šuo. Su Mileriu susikalbėdavo ženklais, įspėdavo jo ketinimus ir vykdydavo jo įsakymus, jeigu jie atrodydavo pamatuoti, priešingu atveju apsimesdavo visiškai kurčias, kad nieko nereiktų daryti. Pabėgiojęs vieną valandą, vyriškis su šunimi uždusęs grįždavo namo, Atila susirangydavo kampe, o Mileris eidavo prie treniruoklių, lyg makabriškos statulos sustatytų jo lofte, tuščioje erdvėje, atstojančioje valgomąjį, darbo kambarį, dirbtuvę, kur užteko vietos plačiai lovai, televizoriui, grotuvui ir kaimiškam stalui. Ant milžiniškos konsolės rikiavosi kompiuteriai, tiesiogiai siejantys jį su vyriausybinėmis agentūromis, perkančiomis jo paslaugas. Nebuvo matyti nuotraukų, diplomų, gražmenų... nieko asmeniška, lyg būtų ką tik atsikraustęs arba pasiruošęs išvykti, tačiau ant sienų puikavosi ištisa kolekcija ginklų, kuriuos malonumo dėlei ardydavo ir valydavo.

Jo būstas užėmė visą buvusios spaustuvės antrą aukštą pramoniniame San Fransisko rajone: pastatas iš plytų ir betono, nesvetingas, neįmanomas apšildyti žiemą, bet užtektinai erdvus jo neramiai dvasiai, su dideliu garažu ir pramoniniu keltuvu, geležine dėže, kuria prireikus būtų galima pakelti tanką. Tą loftą pasirinko dėl ploto ir dar todėl, kad jam patiko vienatvė. Buvo vienintelis įnamis, ir po šeštos valandos vakaro ir savaitgaliais tame kvartale nebūdavo nė gyvos dvasios.

Kas antrą dieną Mileris plaukiodavo olimpiniame baseine, o kitomis – įlankoje. Tą šeštadienį nuvažiavo į Vandens parką,

kur gatvėje galima keturias valandas nemokamai laikyti automobilį, ir su Atila patraukė į „Delfino klubą“. Buvo vėsu, ir šią ankstyvą rytmečio valandą tik vienas kitas žmogus išnerdavo iš miglos ir vėl dingdavo kaip vaiduoklis. Šunį jis vedėsi su pavadėliu, dėl visa ko uždėjęs antsnukį: dar galėtų bėgti penkiasdešimties kilometrų per valandą greičiu, iltimis sudraskyti neperšaunamą liemenę, o sugriebęs ką nors dantimis, nieku gyvu nebepaleistų laimikio iš nasrų. Mileriui teko ištisus metus pratinti jį prie gyvenimo mieste, bet baiminosi, kad įerzintas arba išgąsdintas šuo gali ką nors užpulti, o jeigu atsitiktų toks dalykas, tektų griebtis eutanazijos. Sutiko su ta sąlyga, atsiimdamas Atilą, tačiau mintis paaukoti savo bendražygį ir geriausią draugą atrodė nepakenčiama. Buvo dėkingas jam už gyvybę. 2007 metais sužeistas Irake per puolimą, prieš nualpdamas dar spėjo timpa susiveržti suknežintą koją ir būtų miręs, jei nebūtų išgelbėjęs Atila, kuris vilko jį daugiau nei šimtą metrų, nepaisydamas spiestinės ugnies, o paskui atsigulė ant viršaus, dengdamas savo kūnu, kol atskubėjo pagalba. Gabenamas gelbėjimo sraigtasparniu, Mileris šaukė savo šunį, šaukė lėktuvu skrisdamas į amerikiečių ligoninę Vokietijoje.

Po kelių mėnesių, dar ilgai kęsdamas reabilitacijos kančias, Mileris sužinojo, kad Atilai paskirtas naujas kinologas ir kad jis tarnauja su kitu „jūrų ruonių“ būriu Al Kaidos valdomoje zonoje. Kažkas jam atsiuntė nuotrauką, ir jis nebeatpažino šuns: kad atrodytų dar baisesnis, buvo ištisai nuskustas, tik palikta skiauterė ant keteros kaip mohikanui. Padedamas „jūrų ruonių“ 6-ojo būrio bendražygių, paprastai siunčiančių jam naujienas, atsekė jo pėdsakus ir taip sužinojo, kad 2008 metų lapkritį šuo buvo sužeistas.

Iki to laiko šuo dalyvavo gausybėje puolimų ir gelbėjimo operacijų, išgelbėjo daug gyvybių ir tapo „jūrų ruonių“ legen-

da. Tačiau vieną dieną, važiuojant su kinologu ir keliais vyrais, kelyje pasitaikė mina. Sprogimas ištaškė du sunkvežimius, žuvo du kariai ir penki buvo sužeisti, neskaičiuojant Atilos. Šuo taip nukentėjo, jog manyta, kad jis negyvas, bet kariai jį paėmė drauge su kitais – nevalia mūšio lauke palikti kritusio bendražygio, tai šventa pareiga. Atila pateko į ligoninę, buvo apdovanotas žaizdoms sugijus, bet nebetiko karo tarnybai: ceremonijos nuotrauką ir Atilos medalį Rajanas Mileris laikė dėžutėje drauge su savo regalijomis.

Sužinojęs, kad šuo atleistas nuo tarnybos, Mileris pradėjo ilgą ir vargingą jo grąžinimo į Jungtines Valstijas procesą ir, įveikęs gausybę biurokratinių kliūčių, tapo jo globėju. Tą dieną, kai pagaliau nuvyko į karinę bazę jo atsiimti, Atila beregint jį pažino, šoko ant jo, ir juodu ėmė raičiotis žeme, žaisdami kaip kadaise.

Plaukimo ir irklavimo klubas „Delfinas", įsteigtas 1877 metais, draugiškai varžėsi su kaimynu, „Pietų kraštu", įsikūrusiu greta, palaikiame mediniame barake, atitvertame lentine tvora su nerakinamais vartais. Rajanas parodė ženklą Atilai ir, kai šis tyliai įsmuko į persirengimo kambarį, ant kurio durų kabojo didelis geltonas skelbimas, draudžiantis vestis šunis, laiptais užlipo į sekyklą, apskritą terasą su dviem išklibusiomis taburetėmis ir viena supamąja kėde. Ten jau sėdėjo administratorius Frenkas Rinaldis – aštuoniasdešimt ketverių metų, bet visada ateidavo pirmas ir, įsitaisęs supamojoje kėdėje, grožėdavosi nuostabiausiu miesto vaizdu: rytmečio šviesos nutviekstu Aukso Vartų tiltu.

– Reikia savanorių tualetams plauti. Užsirašyk, vaikine, – tarė tasai, užuot pasisveikinęs.

– Gerai. Ar šiandien maudysies, Frenkai?

– O kaip tu manai? Kad kiaurą dieną sėdėsiu prie krosnelės? – suniurzgė senis.

Jis buvo ne vienintelis aštuoniasdešimtmetis, kuriam nebaisus ledinis įlankos vanduo. Neseniai mirė vienas klubo narys, kuris devyniasdešimt šešerių nerdavo į vandenį, tas pats, kuris šešiasdešimties plaukė nuo Alkatrazo su grandinėmis ant kojų, vilkdamas iš paskos valtį. Rinaldis, kaip ir Rajanas Mileris ir Pedras Alarkonas, priklausė „Arkties“ klubui, kurio nariai žiemą plaukte nuplaukdavo šešiasdešimt keturis kilometrus. Kiekvienas užsirašydavo dienos normą keturiais smeigtukais prie sienos prismeigtame languoto popieriaus lape. Nuplauktam atstumui matuoti kabojo Vandens parko žemėlapis ir sumazgyta virvelė – primityvus metodas, kurio niekas neketino keisti. Kaip ir kiekviename klube buvo tikima plaukiko žodžiu, kiek kilometrų nuplaukta, ir sistema puikiai veikė jau šimtą trisdešimt penkerius metus.

Persirengimo kambaryje Rajanas Mileris apsimovė glaudes ir, prieš leisdamasis į paplūdimį, paglostė keterą Atilai, kuris nusiteikė paslapčia jo laukti kamputyje, pasidėjęs snukį ant priekinių letenų, tikėdamasis, kad niekas jo nepastebės. Paplūdimyje susitiko Pedrą Alarkoną, kuris atėjo dar anksčiau, bet nenorėjo bristi į vandenį – sirgo gripu. Buvo pasiruošęs išplaukti irkline valtimi: vilkėjo stora striuke, mūvėjo megzta kepuraite, kaklą apsirišęs šaliku, rankoje laikė matės lapų, o po pažastimi termosą su karštu vandeniu. Jie pasisveikino beveik nepastebimu mostu. Alarkonas pastūmė valtį, įšoko į ją ir dingo rūke, o Mileris užsimovė geltoną kepuraitę ir apsauginius akinius, nusisegė protezą ir numetė ant smėlio, būdamas tikras, kad niekas jo nelies, ir puolė į jūrą. Šaltas vanduo smogė nelyginant vėzdu, bet tuojau pat pasijuto devintame danguje, mėgaudamasis plaukimu. Tokią valandėlę lengvas kaip pūkas,

nepaisydamas klastingų srovių ir vos aštuonių laipsnių Celsijaus vandens, nuo šalčio brązgančiais sąnariais, nešamas galingų rankų ir pečių raumenų, vėl jausdavosi toks, koks buvo kadaise. Po kelių grybšnių nustojo krėsti šiurpas, ir jis sutelkė dėmesį į kvėpavimą, greitį ir kryptį, orientuodamasis pagal plūdurus, vos įžiūrimus pro apsauginius akinius ir rūką.

Pasimankštinę vieną valandą, vyrai drauge grįžo į paplūdimį. Alarkonas ištempė valtį į krantą ir padavė Mileriui protezą.

– Nesu geros formos, – suniurzgė šis, remdamasis į draugo petį ir šlubčiodamas, nes skaudėjo sutinusią bigę, kai jie pasuko į klubą.

– Plaukiant prireikia tik dešimties procentų kojų jėgos. Tavo raumenys kaip arklio, žmogau. Neeikvok jėgų plaukiodamas. Pataupyk jas dviračiui ir bėgimui per artimiausias triatlono varžybas.

Jie nutilo, kai nuo laiptų sušvilpė Frenkas Rinaldis, duodamas ženklą, kad atėjo viešnia. Šalia jo stovėjo Indiana Džekson su dviem popieriniais puodeliais rankoje, paraudusia nosimi ir apsiašarojusi nuo važiavimo dviračiu, jos įprasta transporto priemone.

– Atnešiau jums iš Girardelio aikštės tai, kas geriausia: karšto šokolado su jūros druska ir karamelizuotu cukrumi, – pasakė.

– Ar kas nors atsitiko? – paklausė Rajanas sunerimęs, kad ji atėjo į klubą, kur anksčiau nė karto nebuvo kojos kėlusi.

– Nieko ypatinga...

– Tuomet tegu Mileris trupučiuką pabūna saunoje. Pasitaiko nutrūktgalvių, kurie šiuose vandenyse miršta nuo hipotermijos, – tarė Rinaldis.

– Pasitaiko ir tokių, kuriuos suryja rykliai, – nusišaipė Mileris.

– Ar tikrai? – paklausė Indiana.

Rinaldis paaiškino, kad jau seniai nėra matęs ryklių, bet prieš metus į Vandens parką buvo atplaukęs jūrų liūtas. Apkandžiojo kojas keturiolikai žmonių, dešimtį pavaikė, bet jiems pavyko pasprukti. Pasak ekspertų, gynė savo haremą, bet, Rinaldžio nuomone, jo smegenys buvo nuodingų dumblių pažeistos.

– Kiek sykių tau esu sakęs, Mileri, kad nesivestum šuns į klubą?

– Daug, Frenkai, ir kiekvienąsyk tau aiškinau, kad Atila – tarnybinis šuo, panašiai kaip neregių vedlys.

– Norėčiau sužinoti, kuo gali pasitarnauti šitas žvėris?

– Ramina man nervus.

– „Delfino“ nariai skundžiasi, Mileri. Tavo šuo gali kam nors įkąsti.

– Kaip jis įkąs, jeigu jam užmautas antsnukis, Frenkai? Be to, jis puola tik mano įsakymu.

Rajanas greitai išsimaudė po karštu dušu ir mikliai apsirengė stebėdamasis, kad Indiana prisiminė, jog šeštadieniais tokiu metu jis mankštinasi klube. Manė, kad ji visada skrajoja padebesiais. Jo bičiulė buvo šiek tiek kvanktelėjusi, pamiršdavo kasdienes smulkmenas, pasiklysdavo gatvėse, nemokėdavo apskaičiuoti išlaidų, pamesdavo telefoną ir piniginę, bet nežinia kaip visur ateidavo laiku ir darbe laikėsi tvarkos. Kai savo kabinete gumele susiveržsaid plaukus ir apsivilkdavo baltą chalatą, tapdavo anos kitos moters susivėlusiais plaukais ir ankštais drabužiais blaivaus proto seserimi. Rajanui Mileriui patiko abi: išsiblaškiusi ir padūkusi draugė, jo gyvenimo džiaugsmas, kurią jis troško apsaugoti, ta pati moteris, kuri, jam stebint iš šalies, šoka apsvaigusi nuo ritmo ir pinakolados lotynų ame-

rikiečių klube, kur juos vesdavosi dailininkas brazilas, ir kita moteris, blaivi ir rimta gydytoja, slopinanti jam raumenų skausmus, sveikatos specialistė, išmananti pasakiškus eterinius aliejus, magnetus, visatos galių gaivintojus kristalus, švytuokles ir žvakes. Nė viena jųdviejų neįtarė, kokią meilę jis puoselėja širdyje, meilę, apvejančią jį nelyginant vijoklis.

Davęs ženklą Atilai, gulinčiam savo kampe, jis nuėjo į sekyklą pas Indianą, kuri, Alarkonui ir Rinaldžiui išėjus, laukė jo viena. Žuvėdroms klykiant, įsitaisę prie didelių langų išklerusiuose krėsluose, juodu stebėjo miglotą kraštovaizdį ir aukštus tilto taurus, išneriančius iš besisklaidančio rūko.

– Kam turėčiau dėkoti už malonumą tave regėti? – paklausė Rajanas, bandydamas gerti jau spėjusį atvėsti jos atneštą šokoladą, užtrauktą sustingusia it kleisteris plakta grietinėle.

– Spėju, kad žinai, jog tarp mūsų su Alenu viskas baigta.

– Ką tu sakai? Kas atsitiko? – neslėpdamas pasitenkinimo, paklausė Mileris.

– Dar klausi! Tu visa kuo kaltas. Atsiuntei man tą žurnalą. Buvau tokia tikra Aleno meile... Kaip galėjau taip apsigauti? Kai pamačiau tas nuotraukas, Rajanai, man pasidingojo, lyg kas būtų smogęs. Kodėl taip padarei?

– Aš nieko tau nesiunčiau, Indi, bet labai džiaugiuosi, jeigu jis taip puikiai pravertė, kad nusikratei savo seneliuko.

– Jis ne toks senas, penkiasdešimt penkerių, ir puikiai atrodo. Bet man jau vis viena, iškrito iš gyvenimo, ir baigta, – pareiškė ji, šnypšdamasi į popierinę nosinę.

– Papasakok, kas atsitiko.

– Pirmiausia prisiek, kad ne tu man atsiuntei žurnalą.

– Regis, visai manęs nepažįsti! – supyko Mileris. – Aš nemėgstu klastos, veikiu tiesiai šviesiai. Ar kada nors turėjai progą, Indiana, įtarti mane nesąžiningumu?

– Niekada, Rajanai. Atsiprašau, jaučiuosi nei šiaip, nei taip. Radau savo laiškų dėžutėje, – tarė paduodama du perpus sulenktus popieriaus lapus, jis greit perskaitė juos ir grąžino.

– Toji van Haut panaši į tave, – lengvapėdiškai leptelėjo jis pirmą mintį, šovusią į galvą.

– Mudvi kaip du vandens lašai! Tik ji dvidešimčia metų vyresnė, sveria dešimčia kilogramų mažiau ir vilki *Chanel* drabužius, – atšovė ji.

– Tu nepalyginamai gražesnė.

– Negaliu pakęsti nesąžiningų žmonių, Rajanai. Toks mano būdas.

– Ką tik kaltinai mane išdavyste.

– Priešingai, maniau, kad atsiuntei tą straipsnį kaip ištikimas draugas, darydamas man paslaugą, norėdamas atverti man akis.

– Būčiau bailys, jei to nepasakyčiau tiesiai į akis, Indiana.

– Taip, žinoma. Įdomu, kas tai padarė, Rajanai. Atsiųsta ne paštu, ant voko nebuvo ženkliuko. Kažkas teikėsi atnešti ir įkišti į mano laiškų dėžutę.

– Gal kuris nors iš tavo gerbėjų, Indi, ir padarė tai geriausių norų vedamas: kad žinotum, kas per paukštis tasai Alenas Keleris.

– Tas žmogus atnešė žurnalą man į namus, ne į kliniką, jis žino, kur gyvenu, žino apie mano asmeninį gyvenimą. Ar esu tau sakiusi, kad man dingo kai kurie apatiniai drabužiai? Nebejoju, jog kažkas buvo įėjęs į mano butą, ko gero, ir ne kartą, nežinia kaip. Į mano butą lengva įeiti nepastebimam iš gatvės, nes laiptai namo šone, juos užstoja šakota pušis. Amanda papasakojo Bobui, o kadangi, kaip žinai, jis baisus savininkas, atėjo nieko neperspėjęs, atsivedė šaltkalvį ir tėvo namuose bei mano bute pakeitė durų spynas. Nuo to laiko niekas nedingo,

bet kartais man atrodo, jog kažkieno būta, negaliu tau paaiškinti kodėl, tiesiog jaučiu kažką buvus, lyg vaiduoklį. Manding, kažkas mane seka, Rajanai...

Pirmadienis, 30

Prieš trejus metus pirmąkart apsilankiusi holistinėje klinikoje, Deniza Vest tapo mėgstamiausia daugelio gydomųjų kabinetų paciente. Pirmadienį popiet, kad ir perkūnijai griaudžiant, rūpindamasi savo sveikata ir menu, ateidavo pas Indianą Džekson reiki terapijos, limfos drenažo ir aromaterapijos, pas Jumiką Sato akupunktūros, pas Deividą Makį saldžių homeopatinių preparatų, laimingą popietę užbaigdavo tapybos pamoka pas Matėjų Pereirą. Nepraleisdavo nė vieno seanso, nors turėdavo pusantros valandos dardėti tuo pačiu kledaru sunkvežimiu, kuriuo iš savo nedidelio ūkio prekeiviams gabendavo produktus. Išvažiuodavo anksti, nes reikėdavo drąsos statyti sunkvežimį Nort Biče, ir visada savo mieliems gydytojėliams akis atšviesti, jos žodžiais tariant, veždavo kokių nors lauktuvių iš savo daržo: citrinų, salotų, svogūnų, puokštę narcizų, šviežių kiaušinių.

Šešiasdešimtmetė Deniza tvirtino, kad už savo gyvybę ji dėkinga tik holistinei klinikai, grąžinusiai jai sveikatą ir gyvenimo džiaugsmą po nelaimingo atsitikimo, kainavusio šešis lūžusius kaulus ir smegenų sukrėtimą. Klinikoje ji išliedavo savo nusivylimą politika ir visuomene – buvo anarchistė – ir pasikraudavo užtektinai pozityvios energijos, kad išliktų karinga iki savaitės pabaigos. *Mielieji gydytojėliai* be galo ją mylėjo, įskaitant Matėjų Pereirą, nors jį ir dirgino jos tapybos stilius. Pereira tapė didelius paveikslus – iškankintas žmogystas ryškiais potėpiais pagrindinėmis spalvomis, o ji – paukštelius ir

avinėlius, visiškai pateisinamus siužetus, nes gyveno iš žemės ūkio ir gyvulių auginimo, nieko bendra neturinčio su jos, kaip amazonės, charakteriu. Nors jų požiūriai į stilių ir skyrėsi, per pamokas abu būdavo kuo geriausios nuotaikos. Deniza kruopščiai mokėdavo po penkiasdešimt dolerių už pamoką, o Pereira imdavo pinigus nepaisydamas sąžinės priekaištų, nes per trejus metus ji išmoko nebent gruntuoti drobę ir plauti teptukus. Per Kalėdas moteriškė dalydavo savo meno kūrinius draugams, taipgi savo mieliesiems gydytojėliams; Indiana tėvo garaže turėjo ištisą kolekciją paukštelių ir avinėlių, o Jumika, žemai lankstydamasi ir plačiai šypsodamasi, kaip įprasta jos šalyje, imdavo dovanas, bet vėliau slapčia nežinia kur nukišdavo. Tik Deividas Makis vertino tuos tapybos darbus ir kabindavo savo kabinete, nes iš profesijos buvo veterinaras, nors homeopatijos srityje buvo pasiekęs tokių didelių laimėjimų, kad visi jo pacientai buvo žmonės, išskyrus reumatu sergantį pudelį, kurį gydė ir Indiana.

Į holistinę kliniką pirmąkart Denizą Vest atvežė Rajanas Mileris ir Pedras Alarkonas ir patikėjo ją Indianai, tikėdamiesi, kad ši galės jai padėti. Deniza ir Alarkonas buvo geri draugai, gana trumpai buvo meilužiai, bet nė vienas jų to niekada neminėdavo – abu dėjosi pamiršę praeitį. Po trijų sudėtingų operacijų Denizos kaulai sugijo, bet liko silpni keliai ir klubai, taipgi nemalonus pojūtis, lyg į nugarkaulį būtų įsmeigta ietis – keblumas, kurį ji kentė saujomis rydama aspiriną bei maukdama džiną ir dirbo nekreipdama į jį dėmesio. Iš pradžių, nemigos kamuojama, jautėsi nuvargusi ir pyko ant viso pasaulio, kol galiausiai sutelktinės mielųjų gydytojėlių pastangos ir aliejinės tapybos malonumai padarė stebuklą – grąžino gyvenimo džiaugsmą, prieš kelerius metus sužavėjusį Pedrą Alarkoną.

Tą pirmadienį, baigusi seansą su Indiana, Deniza lengvai atsiduso ir nulipo nuo lovelės, apsivilko velvetines kelnes, medkirčio marškinius, kaip paprastai apsiavė vyriškus batus ir ėmė laukti Rajano Milerio, po jos ateinančio pas Indianą. Holistinių procedūrų pažvalinta ji galėdavo užlipti į antrą aukštą, laikydamasi *art déco* turėklų, bet nepajėgdavo užkopti sraigtiniais laiptais į mansardą, tad tapybos pamoka vykdavo jau daugel metų nenaudojamame kabinete Nr. 3. Investuotojas kinas, pastato savininkas, nesugebėjo jo išnuomoti, nes jame nusižudė du nuomininkai: vienas slapčia pasikorė, o kitas pistoletu šovė sau į galvą, aptaškydamas viską krauju ir smegenimis. Ne vienas alternatyviosios medicinos specialistas domėjosi tomis patalpomis, esančiomis patogioje vietoje ir, negana to, prestižinėje holistinėje klinikoje, kur visada galima gauti paramą, bet atsisakė sužinojęs, kas ten įvyko. Nort Biče sklido gandai, kad kabinete Nr. 3 kenčia savižudžių vėlės, bet Pereira, gyvenantis tame pastate, nebuvo pastebėjęs nieko antgamtiška.

Rajanas Mileris, apsilankantis pas Indianą pirmadieniais, po seanso eidavo pas Denizą ir po tapybos pamokos palydėdavo ją iki sunkvežimio. Jam taipgi pasisekė Kalėdoms gauti naminių gyvūnų paveikslų, kurie atsidūrė kasmetiniame aukcione, renkančiame lėšas moterų krizių centrui statyti, ir buvo deramai įvertinti.

Mileris išėjo iš Indianos kabineto susitaikęs su pasauliu ir savimi, visu kūnu tebejausdamas jos rankas ir turėdamas prieš akis jos paveikslą. Koridoriuje susidūrė su Kerole Andevoter, su kuria jau ne kartą buvo susitikęs klinikoje.

– Kaip laikotės, ponia? – paklausė iš mandagumo, iš anksto žinodamas atsakymą, visada tą patį.

– Sergu vėžiu, bet vis dar gyva, kaip matote.

Baigus seansą su Mileriu, Indianai išgaravo ramybė, apimanti darbe, kai ji įsijaučia į gydymą, vėl pasidarė liūdna dėl žuvusios meilės ir širdį užgulė neįveikiama miglota baimė, kad ji sekama. Kelioms valandoms praslinkus po išsiskyrimo su meilužiu parke, pyktis nuslūgo ir ji ėmė gailėtis jo netekusi: niekad nebuvo tiek verkusi dėl meilės. Niekaip negalėjo suvokti, kaip nepastebėjo, kad reikalai krypsta kreiva vėže. Alenas atrodė mintimis nukilęs kitur, susirūpinęs ir prislėgtas, juodu nutolo vienas nuo kito. Užuot pasidomėjusi, kas jį slegia, nutarė verčiau kuriam laikui atstoti nuo jo galvos, nė neįtardama, jog visa ko priežastis galėtų būti kita moteris. Surankiojo paklodes ir rankšluosčius, sutvarkė mažytį kabinetą ir parašė kelias pastabas apie Denizos Vest ir Rajano Milerio sveikatos būklę, kaip rašydavo apie kiekvieną pacientą.

Tą dieną Kerolei Andevoter teko guosti Indianą, prisiėmusią aukos vaidmenį – negirdėtas dalykas jų draugystei. Sekmadienį Kerolė sužinojo, kas atsitiko su Keleriu, kai paskambino norėdama pakviesti į kiną ir, pastebėjusi, kad draugė nuliūdusi, iškvotė viską iš panagių. Indiana pamatė ją ateinant nešiną pintine ir, tos moters gerumo sujaudinta, – juk jai gresia neišvengiama mirtis ir ji turi kur kas didesnį pagrindą pulti į neviltį, – negalėjo nesigraužti ne kartą pristigusi su ja kantrybės. Pamatė ją, vilkinčią storu sijonu, žemių spalvos striuke, su skarele, sėdint ant kėdės laukiamajame su pintine ant kelių ir pasižadėjo: kai ji baigs radioterapijos procedūras ir geriau pasijus, nuvesti į mėgstamiausias dėvėtų drabužių parduotuves ir nupirkti jai ką nors jaunatviška, moteriai derama. Laikė save dėvėtų drabužių žinove, išlavinusi akį tarp skudurų pastebėdavo neįkainojamus lobius, pavyzdžiui, taip rado elegancijos viršūnę – gyvačių odos batus, kuriuos galėjo avėti ramia sąžine, nes nenukentėjo joks roplys: buvo plastikiniai, pagaminti Taivane.

– Užjaučiu tave, Indi. Žinau, kad sielvartauji, bet netrukus apsidžiaugsi su juo išsiskyrusi. Esi verta geresnio vyro nei Alenas Keleris, – tarė Kerolė.

Ji kalbėjo virpančiu, lūžtančiu balsu, mėšlungišku kuždesiu, lyg jai trūktų oro ar maišytųsi galvoje: tokiu balsu kalbėdavo senojo kino kvailos blondinės, sudėtos kaip Balkanų valstietės, – apibūdino ją Alenas Keleris, pirmąsyk išvydęs Rosinio kavinėje tą vienintelį kartą, kai jie susitiko trise. Indiana turėjo įtempti klausą, kad išgirstų jos žodžius, ir vos tvardėsi – suerzinta Kerolės kalbėsenos pagalvojo, jog tikriausiai liga bus pažeidusi jos balso stygas.

– Patikėk, Indiana, Keleris tau netiko.

– Kai myli žmogų, negalvoji, ar jis tau tinka, ar ne. Mudu su Alenu draugavome ketverius metus ir buvome laimingi, bent man taip atrodė.

– Ilgokai. Kada ketinote tuoktis?

– Apie tai nekalbėjome.

– Keista! Juk abu laisvi.

– Mums nebuvo ko skubėti. Norėjau palaukti, kol Amanda įstos į universitetą ir išvažiuos.

– Kodėl? Ar tavo dukteriai jis nepatiko?

– Amandai nepatinka nei mano draugai, nei tėvo draugės, ji pavydi.

– Neverk, Indiana. Netrukus prie tavo durų rikiuosis virtinės gerbėjų, tikiuosi, kad tąkart būsi išrankesnė. Keleris – praeitis, lyg būtų miręs, išmesk jį iš galvos. Žiū, atnešiau Amandai dovaną. Ką pasakysi?

Ji užkėlė pintinę ant rašomojo stalo ir nutraukė nuo viršaus maršką. Viduje, ant vilnonio šaliko, tarytum lizdelyje miegojo kačiukas.

– Štai, – tarė.

– Kerole! – sušuko Indiana.

– Sakei, kad tavo duktė norėtų katės...

– Kokia pasakiška dovana! Amanda labai apsidžiaugs.

– Man ji nieko nekainavo, gavau gyvūnų globos draugijoje. Ji šešių savaičių, sveika, skiepyta. Jokių rūpesčių neturėsit. Ar galėčiau pati atiduoti tavo dukteriai? Norėčiau su ja susipažinti.

Antradienis, 31

Vyriausiasis inspektorius sėdėjo savo kabinete ant ergonominės kėdės, neįprastos pavaldinių dovanos penkiolikos metų darbo policijos skyriuje proga, užkėlęs kojas ant rašomojo stalo ir susinėręs rankas ant pakaušio. Petra Hor kaip paprastai įėjo nepasibeldusi, nešina popieriniu maišeliu ir kava. Anksčiau, dar gerai jos nepažinęs, Bobas Martinas buvo įsitikinęs, kad toks skambus vardas netinka tai vaikiškos išvaizdos moteriškutei, bet vėliau pakeitė nuomonę. Petra buvo trisdešimties metų, mažutė ir liekna, trikampiu veidu, plačia kakta ir smailiu smakru, strazdanota, trumpais, žele suteptais ir pašiauštais plaukais, prie šaknų dažytais juodai, per vidurį oranžine spalva, galai geltoni, tad panašiais į lapenų kepurę. Iš tolo atrodė kaip vaikas, o ir iš arti taip pat, bet, vos jai ištarus žodį, trapumo įspūdis dingdavo. Ji padėjo ant stalo maišelį ir padavė puodelį su kava.

– Kiek valandų praėjo, kai nieko burnoj neturėjot, viršininke? Susirgsit hipoglikemija. Suvalgykit kąsnelį organinės vištienos su gryna duona. Labai sveika. Valgykit.

– Mąstau.

– Tai bent naujiena! Apie ką?

– Apie psichiatro bylą.

– Greičiau apie Ajanę, – teatrališkai atsiduso Petra. – Ir jeigu jau apie tai prašnekome, viršininke, noriu pranešti, kad pas jus atėjo svečias.

– Ji? – paklausė inspektorius, nukeldamas kojas nuo stalo ir taisydamasis marškinius.

– Ne. Labai išvaizdus jaunuolis. Aštonų tarnas.

– Galangas. Įleisk.

– Ne. Pirmiausia pavalgykit, suteneris gali palaukti.

– Suteneris? – pakartojo inspektorius, atsikąsdamas sumuštinio.

– Ak viršininke! Koks jūs naivus! – išeidama sušuko Petra.

Po dešimties minučių Galangas sėdėjo priešais inspektorių, kitapus rašomojo stalo. Bobas Martinas jau buvo dusyk jį klausinėjęs Aštonų namuose, kur jaunasis filipinietis vilkėjo juodomis kelnėmis ir baltais marškiniais ilgomis rankovėmis, kukliais drabužiais, neatkreipiančiais į jį dėmesio, kaip ir neįžvelgiamas veidas ir pasali it katės eisena. Vis dėlto, atėjęs į policijos skyrių, vyriškis, priešingai, itin krito į akis: stotingas, atletiškas, juodais plaukais, kaip toreadoro į uodegą susegtais ant sprando, išpuoselėtomis rankomis ir amžinai šypsantis baltutėliais dantimis. Jis nusivilko mėlyną apsiaustą, ir iš pamušalo su klasikiniais škotiškais juodais ir smėlio spalvos dryžiais Bobas Martinas atpažino *Burberry* firmą, neįperkamą už jo atlyginimą. Dingtelėjo mintis, kiek galėtų uždirbti tas žmogus, o gal kas nors jam perka drabužius. Galangas elegantiškais drabužiais ir egzotišku veidu galėtų reklamuoti vyrišką odekoloną, pagalvojo, paslaptingus, juslingumą žadinančius kvepalus, bet Petra būtų jį pataisiusi: tuomet jis turėtų pozuoti nuogas ir nesiskutęs.

Martinas peržvelgė mintyse turimą informaciją: Galangas Tolosa, trisdešimt ketverių metų, gimęs Filipinuose, 1995 metais imigravo į Jungtines Amerikos Valstijas, metus mokėsi

universitete, dirbo *Club Med* kompanijoje, sporto klubuose ir fizinio bei dvasinio programavimo institute. Jis klausė Petros, ką tai galėtų reikšti, ir ši paaiškino, kad teoriškai tai tiesiog masažas, atliekamas siekiant teigiamo poveikio organizmui ir, kaip manoma, gerinantis kūno audinių atsinaujinimą. Raganavimas, toks pat, kokiu užsiima Indiana, padarė išvadą Bobas, kuris, išgirdęs žodį „masažas", įsivaizduodavo blogos šlovės salonus ir jaunutes nuogakrūtes azijietes trumpomis kelnaitėmis ir guminėmis pirštinėmis.

– Atsiprašau, kad jums trukdau, vyriausiasis inspektoriau. Važiuodamas pro šalį, sumaniau užsukti su jumis šnektelėti, – šypsodamas tarė filipinietis.

– Apie ką?

– Kalbėsiu atvirai, inspektoriau. Gyvenu čia rezidento teisėmis ir noriu gauti Jungtinių Amerikos Valstijų pilietybę, todėl negaliu įsivelti į kriminalinę bylą. Bijau, kad daktaro Aštono byla man nepridarytų nemalonumų, – pasakė Galangas.

– Turit galvoje daktaro Aštono žmogžudystę? Labai gerai, kad susirūpinote, jaunuoli. Tuo metu buvote namie, galėjote laisvai patekti į kabinetą, žinojote aukos įpročius, neturite alibi, o jeigu labiau pasidomėtume, tikriausiai rastume paskatą. Ar norite ką nors pridėti prie ankstesnių parodymų?

Policininkas kalbėjo maloniu tonu, bet jo žodžiai skambėjo grėsmingai.

– Taip... Ką gi, jūs ką tik minėjote paskatą. Daktaras Aštonas buvo nesugyvenamas žmogus, ir keliskart teko su juo susikivirčyti, – jau nustojęs šypsoti suvapėjo Galangas.

– Prašom paaiškinti.

– Daktaras bjauriai elgdavosi su žmonėmis, ypač išgėręs. Tiek pirmoji žmona, tiek antroji per skyrybas kaltino jį smurtavus, galite patikrinti, inspektoriau.

– Ar prieš jus kada nors irgi naudojo smurtą?

– Taip, tris kartus, bet tik tada, kai bandžiau apginti ponią.

Stebėdamas veido išraišką, judesius, beveik nepastebimą nervinį tiką, inspektorius susivaldęs palaukė, kol jaunuolis ims kalbėti toliau. Buvo pripratęs prie melo ir pusinės tiesos, susitaikęs su mintimi, kad beveik visi meluoja, vieni iš tuštybės, trokšdami pasirodyti iš geresnės pusės, kiti iš baimės, o diduma tiesiog iš įpratimo. Policijos klausinėjami, žmonės visada nervinasi, nors ir niekuo nenusikaltę, ir jis turi aiškintis jų atsakymus, atskleisti apgaulę, įminti nutylėjimus. Iš patyrimo žinojo, kad žmonės, norintys įtikti, tokie kaip Galangas, nepakenčia nepatogių pauzių ir neraginami iškloja daugiau, nei reikia.

Ilgai laukti neteko: po trisdešimties sekundžių filipinietis išrėžė visą prakalbą, ko gero, paruoštą iš anksto, bet šiek tiek susipainiojo stengdamasis, kad ji skambėtų įtikinamai. Pasak jo, su Ajane susipažino Niujorke prieš dešimt metų, buvo draugai, kai ji iškilo į sėkmės viršūnę, daugiau nei draugai, veikiau kaip brolis ir sesuo, padėjo vienas kitam, matėsi beveik kiekvieną dieną. Prasidėjus ekonominei krizei, jie abu pristigo darbo, o 2010 metų pabaigoje, kai ji susipažino su Aštonu, jos padėtis buvo beviltiška. Vos susituokusi su Aštonu, Ajanė atsivadino jį į San Fransiską kaip vyriausiąjį liokajų – tos pareigos neatitiko jo kvalifikacijos, bet jis troško dingti iš Niujorko, kur turėjo visokiausių nemalonumų ir skolų. Alga buvo menka, bet Ajanė atsilygindavo slapčia nuo vyro. Jam buvo labai sunku matyti, kaip kenčia draugė, žmonėse Aštonas elgėsi su ja kaip su karaliene, o namie – kaip su paskutine kekše. Iš pradžių kankino ją psichologiškai, tuo niekas jam neprilygo, o vėliau ėmė mušti. Kelis kartus matė Ajanę, išmargintą mėlynėmis, kurias ji bandė nuslėpti makiažu. Galangas mėgino jai padėti, bet, nors ir

pasikliaudama juo, ji nenorėjo kalbėti apie tą santuokos bėdą, gėdijosi, lyg pati būtų buvusi kalta dėl vyro smurtavimo.

– Jie labai dažnai pykdavosi, inspektoriau, – užbaigė jis.

– Dėl ko?

– Dėl niekų. Kad jam nepatiko koks patiekalas, kad ji skambina saviškiams į Etiopiją, kad visur, kur tik jie eina, ji iškart atpažįstama, o jis – ne. Jis norėjo ir puikuotis jos draugija, ir laikyti ją įkalintą. Žodžiu, dėl to.

– Ir dėl jūsų, pone Tolosa?

Klausimas Galangą užklupo netikėtai. Jis išsižiojo norėdamas paneigti, bet pagalvojo ir linktelėjo netardamas nė žodžio, sutrikęs, pirštais trindamasis kaktą. Pasak jo, Ričardas Aštonas nepakentė jo draugystės su Ajane, įtarė, kad ji perka jam visokius daiktus ir duoda pinigų, žinojo, kad jis saugo jos paslaptis – nuo išlaidų ir išėjimų iki Aštono draudžiamų draugysčių. Psichiatras stengėsi išbandyti juos abu, žemindamas jį prieš Ajanę arba tol ją skriausdamas, kol jis neištvėręs ją užsistodavo.

– Klausykit, inspektoriau, prisipažįstu, kartais man užvirdavo kraujas, vos tvardydavausi nesmogęs jam kumščiu. Nepamenu, kiek kartų teko juos skirti, reikėdavo jį nustumti į šalį arba laikyti kaip neklusnų vaiką. Kartą turėjau jį užrakinti vonios kambaryje ir palaukti, kol nusiramins, nes vaikėsi ponią su peiliu rankoje.

– Kada tai atsitiko?

– Praeitą mėnesį. Pastaruoju laiku padėtis buvo pagerėjusi: pasitaikydavo gerų valandėlių, jie susitaikė ir vėl prašneko apie knygą, kurią ketino rašyti. Ajanė... ponia Ajanė džiaugėsi.

– Kas dar?

– Viskas, inspektoriau. Norėjau paaiškinti padėtį, kol kiti namų patarnautojai nenusakė jos savaip. Ko gero, užsitrauksiu

įtarimą, bet patikėkite: aš neturiu nieko bendra su daktaro Aštono mirtimi.

– Ar turite ginklą?

– Ne, pone. Nemokėčiau naudotis.

– O mokėtumėte naudotis skalpeliu?

– Skalpeliu? Ne, žinoma, ne.

Galangui Tolosai išėjus iš kabineto, inspektorius pakvietė padėjėją.

– Ką galėtum pasakyti apie tai, ką girdėjai už durų, Petra?

– Kad ponia Ašton turėjo ganėtinai paskatų nusikratyti vyro, o vaikinas – jai padėti.

– Ar nemanai, kad Ajanė yra iš tų moterų, kurios galėtų tazeriu nužudyti savo vyrą?

– Ne. Ji būtų įleidusi abisinišką gyvatę jam į lovą. Bet, man regis, Galangas Tolosa pamiršo paminėti vieną smulkmeną.

– Kokią?

– Kad juodu su Ajane meilužiai. Palaukit, viršininke, nepertraukit manęs! Jųdviejų santykiai įvairialypiai, jie bendrininkai ir patikėtiniai, ji gina jį, o jis, ko gero, vienintelis pažįsta ją iki panagių ir sugeba ją lytiškai patenkinti.

– Vajėzau! Kokios iškrypėliškos mintys tau lenda į galvą, moterie!

– Ne tiek jau daug, bet Galangui tikriausiai jų netrūksta. Jei norite, plačiau paaiškinsiu, kaip Ajanė buvo lytiškai sužalota aštuonerių metų: jai buvo pašalinta varputė ir lytinės lūpos. Tai ne paslaptis, ji pati apie tai pasakojo. Galiu jums gauti vaizdo įrašą, kad pamatytumėte, kaip be jokios anestezijos ši operacija atliekama mergaitėms atšipusiu peiliu ar surūdijusiu skutimosi peiliuku.

– Ne, Petra, apsieisiu, – atsiduso Bobas Martinas.

VASARIS

Ketvirtadienis, 2

Prie gausybės Bleiko Džeksono priedermių prisidėjo Tuniukė, Kerolės Andevoter dovanota dukraitei katė, o sykiu ir ganėtinai rūpesčių, bet teko pripažinti, kad gyvūnėlio draugija buvo labai maloni, kaip ir sakė Elsa Dominges. Amanda parinko jai vaikystės nematomos draugės Tuniukės vardą, ir niekas nenustebo, kad katė šeriama tunų konservais. Bleikas kiekvieną vakarą skambindavo į bendrabutį – duodavo išsamią ataskaitą.

– Kaip laikosi Tuniukė, seneli? Labai jos pasiilgau, – pasiskundė Amanda.

– Drasko nagais baldų apmušalus.

– Nieko baisaus, vis viena baldai labai seni. Kaip sekasi rašyti knygą?

– Apmąstau tavo pasiūlymą rašyti detektyvą.

– Šiandien apie tai galvojau, – atsiliepė dukraitė. – Mes dabar nagrinėjame misterijas. Ar žinai, kas tai per daiktas?

– Ne.

– Viduramžių dramos, didaktinės alegorijos, kuriose vaizduojama gėrio ir blogio kova. Visada nugali gėris, tačiau blogis įdomesnis, nes, jei nebūtų ydų, nuodėmių ir blogio, misterijos nesutrauktų žiūrovų.

– Ką tai turi bendra su mano knyga?

– Pagal panašią schemą rašomas detektyvas. Blogis įsikūnijęs į nusikaltėlį, kuris meta iššūkį teisingumui, pralaimi, būna nubaudžiamas, ir nugali gėris, tad visi džiaugiasi patenkinti. Supratai?

– Daugmaž.

– Klausyk mano patarimo, seneli. Jei rašysi pagal tą schemą, nepralaimėsi. Vėliau duosiu daugiau patarimų, o dabar imkimės „Riperio". Ar viskas paruošta?

– Viskas. Iki!

Po kelių minučių žaidėjai sėdėjo prie kompiuterių, ir vedėja pradėjo žaidimą.

– Atidėkime valandėlei Steitoną ir Konstantus ir sutelkime dėmesį į Ričardą Aštoną. Keiblas ketina kai ką jums pranešti. Sekly, gauni žodį.

– Tą naktį, nužudęs Ričardą Aštoną, žudikas jam ant krūtinės išraižė svastiką: kryžių su užlenktais galais, simbolį, per amžius plačiai naudojamą daugelio kultūrų – nuo actekų iki keltų ir budistų, bet ypač būdingą naciams.

– Žinom, Keiblai, – pertraukė jį dukraitė.

– Perskaičiau apie tai Ingridos Dan ataskaitoje. Amandos tėtis, tai yra inspektorius Martinas, man davė raštišką leidimą panaršyti po žmogžudysčių skyriaus archyvus, paieškoti duomenų apie Konstantų ir Edo Steitono bylą, o tuo pačiu žygiu paprašiau parodyti Ričardo Aštono bylą ir ją gavau. Ingridos Dan žodžiais, svastika jam išraižyta labai aštriu vienuolikto numerio skalpeliu trikampiais ašmenimis. Įsigyti jį labai lengva, jis itin tinka tiksliems stačiakampiams pjūviams. Svastika išraižyta labai taisyklingai, matyt, naudotasi šablonu.

– Apie tai spaudoje nesu nieko skaitęs, – įsiterpė seras Edmondas Pedingtonas.

– Inspektorius neleido skelbti tos informacijos, laiko ją atsargai, gali praversti žudikui nustatyti, tad jos platinti nedera.

Aptikus kūną, svastikos nebuvo matyti, nes Aštonas vilkėjo marškinėliais, marškiniais ir megztiniu; pastebėta tik lavoninėje, kai buvo nurengtas.

– Ar drabužiai nebuvo kruvini? – paklausė Esmeralda.

– Pjauta buvo negiliai ir kuriam laikui praslinkus po mirties. Lavonai nekraujuoja.

– Kurioje vietoje išraižyta svastika?

– Nuotraukoje ji matyti viršutinėje kūno dalyje, ant krūtinės, – paaiškino Amanda.

– Žudikas tikriausiai nuvilko megztinį ir marškinius, kitaip nebūtų galėjęs ištraukti Aštono rankų iš marškinėlių, užversti jų iki kaklo ir viršutinėje krūtinės dalyje išpjauti simbolio. Paskiau vėl juos užvilko, – pasakė Šerlokas Holmsas.

– Svastika – tai žinia, – tarė Abata.

– Kam buvo žinoma, kad Aštonas miega kabinete ir kokie jo įpročiai? – pasiteiravo Esmeralda.

– Tik jo žmonai ir vyriausiajam liokajui, – paaiškino Amanda.

– Ajanė nebūtų išpjovusi svastikos vyrui, net ir negyvam, – pareiškė Abata.

– Kodėl gi ne? Galėjo išpjauti, kad sumėtytų pėdas. Aš būčiau taip padariusi, – atrėžė Esmeralda.

– Tu čigonė, galėtum bet ką padaryti. Tačiau dama niekada nebūtų padariusi tokios šlykštybės, be to, neturėtų jėgų vartyti lavono. Tikriausiai tai vyriausiojo liokajaus darbas, – patikino Pedingtonas, kaip ir pridera jo vaidmeniui, teigdamas vyrų viršenybę.

Visi nusijuokė išgirdę klasikinę išvadą – vyriausiasis liokajus – ir iškėlė ideologiniais sumetimais grįsto nusikaltimo galimybę: Aštonas buvo pagarsėjęs kaip nacis. Šerlokas Holmsas pasiūlė žudiką sugretinti su Džeku Skerdiku, skalpeliu žudžiusiu aukas.

– Pagal vieną teoriją garsusis Londono žudikas turėjo medicininių žinių, – priminė jis.

– Aš neimčiau to domėn. Nereikia būti gydytoju, norint išpjauti svastiką, naudojantis šablonu ir skalpeliu. Tai labai paprasta, net moteris galėtų tai padaryti, – toliau kalbėjo Edmondas Pedingtonas.

– Nežinia... Man atėjo viena mintis į galvą, lyg vizija, lyg nuojauta. Man rodos, visos trys mūsų nagrinėjamos bylos savotiškai susijusios, – tarė Abata, kuriai, ilgai badavusiai, prasidėjo haliucinacijos.

Atėjo laikas baigti, ir Amanda nutraukė seansą, davusi nurodymą ieškoti tų bylų galimų sąsajų, kaip siūlė Abata. Gal tai ne šiaip skerdynės, kaip išpranašavo Selestė Roko, o kas nors įdomesnio: pavyzdžiui, serijinis žudikas.

Šeštadienis, 4

Bobas Martinas nesilaikė darbotvarkės ir kartais, nesudėdamas bluosto, dirbdavo dvi paras pagret. Nepaisė nei švenčių dienų, nei atostogų, tačiau mokėjo taip susitvarkyti, kad galėtų su dukterimi praleisti kuo daugiau laiko jam atitenkančiais savaitgaliais. Kas antrą savaitę penktadienio vakarą buvęs uošvis atveždavo merginą į jo butą arba kabinetą, pavakarieniavusią pas motiną, paskiau užsukdavo sekmadienį jos nuvežti į bendrabutį tuo atveju, kai tėvas neturėdavo laiko. Po skyrybų, įvykusių prieš penkiolika metų, tiek kartų lankėsi nusikaltimo vietoje su dukterimi, neturėdamas kur jos palikti, kad ją pažinojo visa San Fransisko policija. Petra Hor, artimiausia jos draugė, jai perduodavo visą informaciją, kurią bandydavo nuslėpti Bobas Martinas. Pasak Indianos, jis kaltas dėl to, kad mergaitė taip

liguistai domisi nusikaltimais, bet, Bobo nuomone, ji iš prigimties turėjo tokį pašaukimą: Amanda galų gale būsianti advokatė, tyrėja, policininkė, o blogiausiu atveju – nusikaltėlė. Imsianti viršų abiejose įstatymo pusėse. Tą šeštadienį nežadino jos iki vėlaus ryto, nuvažiavo į treniruoklių salę, užsuko į kabinetą, paskui grįžo apie vidurdienį ir nusivežė pietauti į mėgstamiausią Rosinio kavinę, kur toji prisikimšdavo angliavandenių ir cukraus. Šiuo atžvilgiu taip pat kildavo nesutarimų su Indiana.

Amanda laukė apsisiautusi netradiciškai vilkimu sarongu ir įsispyrusi į šlepes. Kai jis priminė, kad lauke lyja, ji apsivyniojo kaklą šaliku ir užsimaukšlino bolivietišką megztą kepuraitę, dviem įvairiaspalvėmis kasomis dengiančią ausis. Paguldė Tuniukę į gvatemalietišką krepšį, Elsos Dominges dovaną, kuriame paprastai nešiodavo katę, kaip reta ramią: susirietusi ant dugno, gulėdavo ištisas valandas nė nekniauktelėdama ten, kur jai būdavo draudžiama kišti nosį. Rosinio kavinėje visi, išskyrus savininką, žinojo, kas guli krepšyje, tačiau Denis D'Andželas buvo visus perspėjęs, kad tie, kurie išduosią Tuniukę, turėsią reikalą su juo. Kelneris pasitiko juos kaip paprastai su perdėtu mandagumu ir nė neklausė, ko jie pageidautų, nes visada užsisakydavo to paties: inspektorius – omleto su sūriu ir kavos, duktė – rinkinio pyragaičių ir karšto šokolado su kalnu plaktos grietinėlės. Jis atnešė pietus ir atsiprašė, kad negali nė trupučio su jais šnektelėti: kavinė pilnutėlė, gatvėje eilutė laukia, kol patuštės stalų, kaip paprastai atsitinka savaitgaliais.

– Tėti, senelis matė Ričardo Aštono skrodimo protokolą. Tu man nieko nesakei apie svastiką. Ar žinai dar ką nors apie tą bylą, ko nebuvai man pasakojęs?

– Būk rami, dukrele, Ajanės grožis nė kiek nepaveikė mano policininko uoslės, kaip baiminaisi. Įtariamųjų sąraše Ajanė

pirmoji. Išklausinėjome ją iš panagių, taip pat namų patarnautojus. Didžiausia naujiena: atsirado dingusios puskojinės.

– Ką sakai!

– Taigi, ir labai keistai. Įsivaizduoji, ponia Ašton gavo pašto siuntinį su knyga ir vyro puskojinėmis! Paketas perėjo per daug rankų, bet daiktai viduje be jokių pirštų atspaudų – arba sudėti apsimovus pirštines, arba kruopščiai nuvalyti.

– Kokia knyga? – paklausė mergina.

– Romanas, „Stepių vilkas“, autorius – vokiečių kilmės šveicaras Hermanas Hesė, klasika, išleista 1928 metais, truputį anksčiau, nei radosi fašizmas. Vienas skyriaus psichologas ją nagrinėja, ieškodamas kokio nors kodo. Jei nebūtų kodo, kuriam galui būtų ją siuntę Ajanei?

– Ar tiki, kad visus tris nusikaltimus padarė vienas žmogus?

– Kokius nusikaltimus turi omeny?

– Tuos, kuriuos dabar tiriame, tėti: Steitono, Konstantų ir Aštono nužudymą.

– Nesvaičiok, dukrele! Jie neturi nieko bendra.

– Visi trys padaryti San Fransiske.

– Tai nieko nereiškia. Serijiniai žudikai visada renkasi to paties tipo auką, paprastai veikia iš lytinių paskatų ir tuo pačiu metodu. Šiuo atveju aukos labai skirtingos, taip pat skiriasi ir metodas, ir ginklas. Visas policijos skyrius dirba.

– Tiriate kiekvieną bylą atskirai? Kas nors turėtų susidaryti bendrą vaizdą.

– Tam esu aš. Tačiau visi šie atvejai nėra susiję, Amanda.

– Tėti, paklausyk mano žodžio ir turėk galvoje, kad gal čia veikia serijinis žudikas. Tokios rūšies nusikaltimų labai reta.

– Šiuo atžvilgiu tavo teisybė. Diduma žmogžudysčių, kurias mums tenka tirti, susijusios su gaujomis, rietenomis, narkotikais. Paskutinis čionykštis serijinis žudikas Džozefas Nasas,

kaltinamas žudęs moteris tarp 1977 ir 1994 metų. Jam septyniasdešimt aštuoneri, bus teisiamas Marino apygardoje.

– Taip, visa tai turiu savo archyve. Nasas atsisakė advokato, nori pats gintis. Nesigaili to, ką darė, labai išdidus, – pasakė Amanda. – Jeigu dabar veikė tas pats žudikas, manau, kad jis toks pat išdidus ir paliko ženklų ar pėdsakų, norėdamas paženklinti savo teritoriją.

– Taip rašoma vadovėlyje? – nusišaipė inspektorius.

– Pala, štai čia jį turiu, – tarė ji, skaitydama mobiliajame telefone rastą informaciją. – Klausyk: Jungtinėse Amerikos Valstijose serijiniai žudikai paprastai būna baltieji, nors pasitaiko ir kitos rasės, 25–30 metų amžiaus, vidurinio arba žemiausio visuomenės sluoksnio, trokšta psichologinės kompensacijos, vaikystėje nepatyrę meilės, lytiškai ir emociškai nuskriausti, pakliuvę į teisėsaugos akiratį dėl įvairių nusižengimų, kaip antai: vagysčių, chuliganizmo. Tai piromanai ir sadistai, kankina gyvūnus. Neturi savigarbos, nejaučia jokio gailesčio savo aukoms, kitaip sakant, yra psichopatai. Kartais tai pamišėliai, regi haliucinacijas, tiki, kad Dievas arba šėtonas jiems liepia žudyti homoseksualus, prostitutes arba kitos rasės ar religijos žmones. Tavo minimų lytinių paskatų vedami, kankina ir luošina aukas, mėgaujasi jų kančiomis. Pavyzdžiui, Džefris Dameris bandė nužudytas moteris paversti zombiais, pragręždavo joms kaukolę ir pildavo rūgštį, net valgė žmogieną, norėdamas...

– Liaukis, Amanda! – sušuko perbalęs Bobas Martinas.

– Dar vienas dalykas, tėti...

– Ne! Visa tai man žinoma, mokiausi akademijoje, bet tau nedera tuo domėtis.

– Paklausyk, būk geras. Kai kas man nesiderina. Diduma serijinių žudikų menko išsilavinimo ir jų intelekto koeficientas palyginti žemas. Man regis, šiuo atveju žudikas nepranokstamas.

– O gal tai žudikė, nors moterų pasitaiko rečiau, – tarė Bobas Martinas.

– Gryna teisybė, gal tai mano krikštamotė.

– Selestė? – nustebo tėvas.

– Kad išsipildytų jos pranašystė ir visi įsitikintų, jog žvaigždės nemeluoja, – pamerkė akį mergina.

Vyriausiasis inspektorius tikėjosi, kad dukters liguistas domėjimasis nusikaltimais netrukus praeis, kaip praėjo domėjimasis slibinais, požeminiais kalėjimais ir vampyrais. Bent taip tvirtino vaikystėje Amandą gydžiusi psichologė Florensė Levi, su kuria jis ką tik tarėsi telefonu. Pasak jos, tai tiesiog dar viena nepasotinamo merginos smalsumo apraiška, dar vienas jos intelektualinis žaidimas. Kaip tėvui, jam nedavė ramybės ta nauja Amandos pramoga, bet kaip detektyvas jis puikiausiai suprato jos žavėjimąsi nusikaltimais ir teisingumu.

Indiana laikėsi nuomonės, kad nesą nei „gėrio", nei „blogio": „blogis" – tai tiesiog įgimto gerumo negalia, paliegusios sielos išraiška. Jos akimis žiūrint, teisėsauga – tai kolektyvinio keršto forma, visuomenės naudojama baudžiant įstatymų pažeidėjus, jie įkalinami, ir baigta, ir nė neketinama jų gelbėti, nors ji pripažindavo atkala širdimi, jog esama nepataisomų nusikaltėlių, kuriuos būtina uždaryti, kad nepridarytų bėdos kitiems. Jį varė į neviltį buvusios žmonos naivumas. Iš principo jam nederėjo paisyti jos paistalų, bet ji kalė Amandai į galvą tas nesąmones, nesaugojo jos, kaip pridera, nesiėmė nė menkiausių atsargumo priemonių, kaip normaliai motinai priklauso. Indiana tokia pat romantiška mergelė, kokia ir buvo, kai penkiolikos metų jį įsimylėjo. Amandai gimus, juodu buvo pienburniai, bet jis pamažu subrendo, įgavo patirties, užsigrūdino,

tapo įvairiais atžvilgiais puikiu vyru, kaip sakydavo Petra Hor, išgėrusi daugiau nei dvi skardines alaus, o Indiana, priešingai, įstrigo amžinoje paauglystėje.

Savo profesijoje man tenka prisižiūrėti visokiausių baisybių, svarstė jis, kokias iliuzijas galėčiau puoselėti dėl žmonių, gebančių pridaryti žiauriausių nusikaltimų, labai nedaug padorių žmonių šiame suknistame pasaulyje, ne veltui kalėjimai net braška perpildyti, nors, tiesą pasakius, ten daugiausia skurdžiai, narkomanai, alkoholikai ir smulkūs nusikaltėliai, kai tuo tarpu mafiozai, spekuliantai, korumpuoti pareigūnai ir pagaliau nusikalstamo pasaulio grietinėlė tik labai retai pajunta teisingumo kirtį, nėra ko savęs apgaudinėti, bet, šiaip ar taip, privalau dirbti savo darbą; kai kurie nusikaltimai mane varo iš proto, taip ir norisi pačiam vykdyti teisingumą pedofilams, tiems, kurie verčiasi nepilnamečių prostitucija, žmonių prekyba, o ką jau kalbėti apie smurtą šeimoje. Kiek moterų nužudo meilužiai arba teisėti vyrai? Kiek vaikų primušta, išprievartauta, palikta be globos? Ir San Fransisko gatvėse kasdien vis nesaugiau. Kalėjimai – Kalifornijoje pats pelningiausias privatus verslas, ir vis dėlto nusikalstamumas nemažėja. Indianos nuomone, tai neginčijamas įrodymas, jog sistema neveikia, o kur išeitis? Jei nebus tvarkos, jei nebus verčiama laikytis įstatymų, visuomenėje įsiviešpataus suirutė. Baimė. Smurto pagrindas – baimė. Žinia, esama žmonių, pasiekusių aukščiausią sąmoningumo lygmenį, kaip, pavyzdžiui, Dalai Lama, nieko nebijančių, bet aš nepažįstu tokių, ir man atrodo, kad kvaila gyventi nieko nebijant, tai neapdairumo viršūnė. Nesakau, kad Dalai Lama kvailas, kas be ko, tas šventas vienuolis ne veltui amžinai šypsosi, bet aš, tėvas ir policininkas, suvokiu, ką reiškia smurtas, ištvirkimas ir palaidas gyvenimas, ir turiu tam paruošti savo dukterį. O kaip tai padaryti nepažeidžiant jos nekaltybės?

Betgi blaiviai žiūrėkime į gyvenimą, tarė jis pagaliau. Kokią nekaltybę turiu galvoje? Amanda septyniolikos metų gvildena siaubingas žmogžudystes, lyg pati jas planuodama.

Sekmadienis, 5

Nekreipdamas dėmesio į nepalankų orų pranešimą per televiziją, Rajanas Mileris atvažiavo pas Indianą į jos namus Potrero Hile devintą valandą ryto – jųdviejų buvo iš anksto optimistiškai sutarta pasiimti dviračius ir visą dieną duotis po miškus ir kalvas į vakarus nuo Marino. Virš galvos tvyrojo pajuodęs dangus, įlankoje šiaušė bangas ledinis vėjas, kuris būtų įvaręs neviltį žmogui, tik ne tokiam užsispyrusiam ir įsimylėjusiam kaip Mileris. Jis buvo nusiteikęs užkariauti Indianos širdį, kupinas tokio pat nepalaužiamo ryžto, su kokiu eidavo į žygį per karą, bet šįkart reikėjo neskubėti. Nevalia pulti beatodairiškai – išgąsdinsi ir prarasi tą nuostabią, jųdviejų išugdytą draugystę. Reikėjo palaukti, kol ji atsigaus po skyrybų su Keleriu, bet ne per ilgai, nes viskas jau buvo gerai apgalvota, ir, be to, kaip sakė Pedras Alarkonas, galėtų staiga išdygti kitas vyras, ryžtingesnis, ir ją paveržti. Verčiau apie tai nė negalvoti, nes tuomet tektų jį nudėti, apimtas savotiško džiugesio svarstė jis apgailestaudamas, kad šiomis aplinkybėmis neįmanoma taikyti kovos taisyklių. Kaip paprasta būtų be jokių ceremonijų nusikratyti varžovo! Atrodė, kad juodu su Indiana bendrauja visą gyvenimą, nors susitiko tik prieš trejus metus, ir kad pažįsta ją geriau nei save. Dabar pasitaikė puiki proga, bet ji dar nebuvo pasiruošusi naujai meilei, atrodė prislėgta. Dirbo kaip paprastai, bet netgi jis, laikęs save nejautriausiu jos pacientu, negebančiu įvertinti reiki terapijos ar magnetų privalumų, suvokė, kad ji nebe tokia energinga kaip anksčiau.

Indiana laukė jo su šviežia kava, kurią jie išgėrė virtuvėje stačiomis. Ji nelabai norėjo važinėti dviračiais artėjant audrai, bet buvo gaila nuvilti Milerį, visą savaitę kalbėjusį apie iškylą, juo labiau kad prie durų laukė Atila. Išplovė puodelius, parašė laiškutį tėvui, kad grįš vakarop ir norėtų susitikti su Amanda, prieš jai išvažiuojant į bendrabutį, apsivilko striukę ir padėjo Mileriui įkelti dviratį į furgoną. Paskiau įsitaisė kabinoje tarp jo ir Atilos, kuris niekada neužleisdavo savo vietos prie lango.

Vėjas švilpė tarp tilto lynų, kratydamas retus tokiu dienos metu automobilius. Nebuvo matyti sekmadieniais įprastų burlaivių nei turistų, atvykusių iš toli pasivaikščioti po Aukso Vartų tiltą. Viltis, kad kitame įlankos krante bus giedra, kaip dažnai pasitaikydavo, išgaravo kaip dūmas, bet Mileris, nekreipdamas dėmesio į Indianos pasiūlymą atidėti iškylą, 101-uoju greitkeliu nuvažiavo iki Sero Frensio Dreiko prospekto, o paskui pasuko į Samuelio P. Teiloro valstybinį parką, kur jie andai susipažino.

Per tas keturiasdešimt ir kelias minutes audra tiesiog įsišėlo, juodi debesys pritvinko elektros, ir, tvyksčiojant baltiems žaibams, vėjo lankstomi medžiai atrodė kaip vaiduokliai. Dukart teko sustoti, nes per lietaus šuorus toliau lango valytuvų nieko nebuvo matyti, bet, audrai vos nuščiuvus, Mileris važiavo lenkdamas slidžius posūkius ir nulaužtas šakas, gresiant pavojui ištikšti atsitrenkus į užtvarą arba iškepti automobiliui užsiliepsnojus nuo žaibo. Galiausiai, gamtos gaivalų įveiktas, jis sustabdė automobilį kelkraštyje, įsikniaubė į rankas ant vairo ir kareiviškai prakeikė savo likimą, tuo metu Atila, tupėdamas ant rausvos pagalvėlės, stebėjo tą vaizdą apimtas tokios nevilties, kad Indiana neištvėrusi pratrūko juoktis. Netrukus jos nuotaika užsikrėtė ir Mileris, ir juodu vis garsiau kvatojo iš savo kvailos padėties, kol pagaliau ašaros ištryško jiems iš akių,

o sutrikęs šuo žiūrėjo į juos nepatenkintas: jau verčiau lakstyti po mišką, nei tupėti uždarytam automobilyje.

Paskui abu nuščiuvo, paveikti staiga pašokusio meilės jausmo, nežinia kokių galių pažadinto: gal pasaulį drebinančios audros kauksmo, gal palengvėjimo abiem išsijuokus iki soties, gal fizinio artumo ankštoje furgonėlio kabinoje, o gal tai buvo neišvengiama – abu tam buvo pasiruošę. Impulsą pajuto abu drauge, susižvalgė, kiaurai kaip niekados permatė vienas kitą, ir ji išvydo jo akyse meilę, jausmą tokį nuoširdų, kad šis pažadino slopinamą geismą, per pastaruosius metus subrendusį iki taurumo.

Kaip niekam kitam Indianai buvo pažįstamas šis vyras, nuo galvos iki vienintelės kojos pėdos, su rausva blizgančia bige: randų išmargintos standžios šlaunys, stangrus liemuo, stuburo linija, slankstelių virtinė, galingi pečių raumenys, krūtinė ir rankos, dailios plaštakos, liauni pirštai, kietas kaip medis sprandas, visada įsitempęs, jautrios ausys, kurių masažuodama stengdavosi neliesti, kad nepaskatintų erekcijos; užmerktomis akimis atpažindavo jo muilo ir prakaito kvapą, trumpai kirptus plaukus, balso virpėjimą; jai patiko jam būdingi judesiai, įprotis vairuoti viena ranka, kaip vaikui žaisti su Atila, savitas būdas dėti lėkštes ant stalo, nusivilkti marškinėlius, prisisegti protezą; žinojo, kad jis verkia kino teatre žiūrėdamas sentimentalius filmus, kad labiausiai mėgsta pistacijų ledus, kad būdamas su ja niekada nežiūri į kitas moteris, kad ilgisi kareiviško gyvenimo, kad jam skauda širdį ir kad jis niekada nesiskundžia. Per nesuskaitomus gydymo seansus sprindis po sprindžio išglostė tą kūną, iš pažiūros kur kas jaunesnį, nei turėtų būti keturiasdešimties metų, žavėdamasi jo šiurkščiu vyriškumu ir slypinčia jėga ir kartais lyg netyčia lygindama jį su Alenu Keleriu. Jos meilužis, lieknas ir išvaizdus, subtilus, jausmingas ir ironiškas,

iš esmės skyrėsi nuo Rajano Milerio. Šiuo metu furgonėlio kabinoje Keleriui nėra vietos, niekada nebuvo, vienintelis tikras dalykas Indianai buvo nenumaldomas geismas to žmogaus, staiga tapusio mįsle.

Tuo ilgu žvilgsniu jie pasakė vienas kitam viską, ką norėjo pasakyti. Apkabinęs viena ranka, Mileris ją priglaudė prie savęs, ji kilstelėjo galvą, ir jie pasibučiavo nedvejodami, lyg tai būtų nebe pirmas kartas, taip karštai, su tokia aistra, kokia kankino jį jau trejus metus ir kokios ji nebesitikėjo patirti, pripratusi mylėtis su įgudusiu Alenu Keleriu. Per ilgus meilės žaidimus su buvusiu meilužiu, narkotikais, erotiniais žaislais ir išmone papildančiu išvėsusias jėgas, ji mėgaudavosi malonumu ir smagindavosi, bet nepatirdavo to aistringo geismo, kokiu degdama dabar glaudėsi prie Rajano Milerio, apglėbusi jį, dusdama nuo bučinių, stebėdamasi jo lūpų švelnumu, seilių skoniu ir judriu liežuviu, ir, stengdamasi nusivilkti striukę, liemenę, palaidinukę, neatplėšdama lūpų bandė jį užsiversti ankštoje kabinoje su vidury styrančiu vairu. Gal ir būtų pasisekę, jei ne Atila, pratrūkęs pasipiktinusio šuns kauksmu. Jie buvo visiškai jį pamiršę. Prablaivėję akimirką atšlijo vienas nuo kito svarstydami, ką daryti su neklusniu liudininku, o kadangi per audrą negalėjo išgrūsti jo lauk, priėjo logišką išvadą: būtina susirasti viešbutį.

Mileris lėkė aklomis per lietų nepaisydamas saugaus eismo taisyklių, o Indiana jį glamonėjo bučiuodama kur pakliūva, stebint įsižeidusiam Atilai. Pirmas sužėrėjo savo žiburiais tas pats pretenzingas viešbutukas, kur kartais sekmadieniais jie eidavo per pusryčius pasimėgauti gardžiais prancūziškais skrebučiais su šviežia vietine grietinėle. Tokiu oru niekas nelaukė svečių, bet pasiūlė geriausią kambarį, akinantį gėlėtais apmušalais, baldais su raižytomis kojomis ir kutuotomis užuolaidomis,

kur stovėjo tvirta plati lova, galinti išlaikyti padūkusios meilės šėlsmą. Atila gavo kelias valandas laukti furgonėlyje, kol Mileris jį prisiminė.

Antradienis, 7

Penkiolika minučių devintos vakaro teisėja Reičelė Rozen pastatė volvą savo namo garaže, iš bagažinės ištraukė sunkų lagaminėlį su dokumentais, kuriuos ketino peržiūrėti tą vakarą, ir maišelį su vakariene ir rytojaus pusryčiais: gabalu lašišos, brokoliais, dviem pomidorais ir avokadu. Buvo užaugusi spartietiškoje aplinkoje, tad pinigų švaistymas, jos akimis žiūrint, buvo tėvų, išvaduotų iš koncentracijos stovyklos Lenkijoje, atminimo įžeidimas: atvykę kaip stovi į Ameriką, jie vargais negalais susikūrė pasiturimą gyvenimą. Ji pirkdavo tik tai dienai ir nieko neišmesdavo; vakarienės likučius suvartodavo rytojaus dieną, sukrovusi į plastikinius indelius veždavosi į nepilnamečių teismą, kur pietaudavo viena savo kabinete. Gyveno neblogai, bet ištaigos nesivaikė, taupė kiekvieną centą tikėdamasi išeiti į pensiją šešiasdešimt penkerių ir gyventi iš santaupų. Buvo paveldėjusi tėvų baldus ir kuklius motinos papuošalus, brangius nebent kaip atminimas, gyveno savo mansardoje, turėjo *Johnson* & *Johnson, Apple* ir *Chevron* akcijų, ir taupomąją sąskaitą, kurią prieš mirtį ketino ištuštinti iki paskutinio cento – nenorėjo, kad sūnus ir marti naudotųsi jos darbo vaisiais, nebuvo to verti.

Paskubomis išėjo iš dvokiančio, tamsaus garažo, pačios nesaugiausios patalpos visame pastate: buvo girdėjusi, kad tokiose vietose tyko piktadariai, užpuola vienišas pagyvenusias moteris, tokias kaip ji. Jau kuris laikas ji jautėsi pažeidžiama,

saugojosi, buvo nebe tokia kaip anksčiau – policijos ir kolegų gerbiama drąsi ir ryžtinga moteris, kurios bijo žiauriausi galvažudžiai. Dabar tie patys žmonės kuždėjosi už akių, pravardžiavo, vadino Skerdike ar kažkaip panašiai, žinoma, niekas nedrįso į akis to sakyti. Ji jautėsi pavargusi, tiesą sakant, pavargusi gyventi, jau nebepajėgė bėgioti, vos įstengdavo apeiti vieną ratą per parką, metas į pensiją, iki užtarnauto poilsio trūko tik kelių mėnesių.

Ji pasikėlė liftu tiesiai į savo butą, neužsukdama paimti pašto, nes durininkė paprastai išeidavo šeštą ir viską užrakindavo. Sugaišo kelias minutes, kol atrakino abi durų spynas, ir, įžengusi į vidų, susivokė, kad išeidama neįjungė signalizacijos – nedovanotinas aplaidumas, kurio dar niekada nebuvo pasitaikę. Bandė teisintis pernelyg dideliu užimtumu pastarąsias savaites: dažnai būdavo išsiblaškiusi, rytais paskubomis išlėkdavo iš namų, kad nepavėluotų į darbą, bet be perstojo nedavė ramybės mintis, jog ji pamažu praranda atmintį. Paskiau ją ėmė kankinti baimė, jog kažkas bus įsibrovęs į butą; mat prisiklausė gandų, kad nedera kliautis signalizacija, kad dabar esama tokių elektroninių įtaisų, kuriais galima ją išjungti.

Reičelei Rozen nelabai patiko būstas: mintis įsigyti tą senovinį, nejaukų butą aukštomis lubomis dingtelėjo jos vyrui, niekada jo nepertvarkė, kaip kadaise svajojo, ir jis liko toks, koks buvo prieš trisdešimt metų – dvelkiantis mauzoliejaus šalčiu. Ketino jį parduoti išėjusi į pensiją ir persikelti ten, kur saulėta, kur nereikia šildymo, pavyzdžiui, į Floridą. Išvargusi per dieną nuo grumtynių su advokatais ir nusikaltėliais, prieškambaryje uždegė šviesą, valgomajame ant stalo pasidėjo lagaminėlį, tamsiu koridoriumi apčiuopomis nuėjo į virtuvę, numetė ant stalo pirkinių maišelį ir pasuko į savo kambarį nusivilkti darbinių drabužių ir persirengti, kad jaustųsi kaip namie. Po penkioli-

kos minučių grįžo į virtuvę vakarienės ruošti, apsivilkusi pižamą, flanelinį chalatą ir įsispyrusi į avikailiu pamuštas šlepetes. Iškrauti produktų nespėjo.

Pirmiausia pajuto kažką užpakaly, lyg kokį pasalūną, lyg negerą prisiminimą, ir nė nekrustelėjo, perimta tos pačios baimės, kuri apniko ją garaže išlipus iš automobilio. Bandė tramdyti liguistą vaizduotę, nenorėdama užbaigti gyvenimo kaip motina, kuri paskutinius gyvenimo metus praleido užsidariusi bute, nekeldama kojos į lauką, įsitikinusi, kad už durų jos tyko gestapininkai. Seni žmonės visko bijo, pagalvojo ji, bet aš ne tokia kaip mama. Jai pasigirdo lyg popieriaus, lyg plastiko šiurenimas, ir ji grįžtelėjo virtuvės durų link. Tarpduryje dūksojo žmogystė, miglotas išsipūtęs beveidis siluetas, lėtas ir nerangus tarytum astronautas Mėnulyje. Ji siaubingai sukriokė dusliu balsu, kuris lyg ugnies pliūpsnis išsiveržė iš krūtinės, kai išvydo pabaisą sėlinant artyn; paskui klyksmas užstrigo gerklėje – pritrūko oro.

Reičelė Rozen atšlijo, atsitrenkė į stalą ir virto ant šono, rankomis prisidengdama galvą. Parkritusi ant grindų maldavo, kad nieko bloga jai nedarytų, siūlėsi atiduoti visus pinigus ir namuose turimas vertybes, palindo po stalu, susigūžė drebėdama, derėdamasi ir verkdama tris nežmoniškai prailgusias minutes, kol pagaliau neteko sąmonės. Nė nepajuto bakstelėjimo į šlaunį.

Penktadienis, 10

Inspektoriui Bobui Martinui buvo neįprasta penktadienį, pusę aštuntos ryto, tysoti lovoje – įprasta darbo diena prasidėdavo auštant. Jis gulėjo patogiausia poza susinėręs rankas už galvos, stebėdamas, kaip pro baltas užuolaidas į kambarį smelkiasi ne-

drąsi ryto šviesa, ir grumdamasis su noru užsirūkyti. Cigarečių atsižadėjo prieš septynis mėnesius, nešiojo nikotino pleistrą, Jumika Sato smaigstė ausis mažytėmis adatėlėmis, bet noras rūkyti atrodė beveik neįveikiamas. Ajanė per pokalbius, iš apklausų virtusius pašnekesiais, jam patarė pabandyti hipnozę, vieną iš psichologijos priemonių, išgarsinusių jos vyrą, bet jam šis metodas nepatiko. Jo galva, hipnoze piktnaudžiaujama, kaip matė tame filme, kur magas užhipnotizavo Vudį Aleną ir privertė vogti brangenybes.

Trečiąsyk baigė mylėtis su Karla penktą valandą, tai buvo toli gražu ne rekordas, nes viso labo užtruko dvidešimt tris minutes, ir dabar, jai plikant kavą virtuvėje, jis svajojo apie ponią Ašton, apie gardžiai kvepiantį jos kūną, kaip spėjo, nes niekada nebuvo priėjęs taip arti, kad užuostų jos kvapą, apie ilgą kaklą, medaus spalvos akis mieguistais vokais, balsą, lėtą ir gilų kaip upės srautas ar džiovyklės variklis. Po Aštono mirties jau buvo praslinkęs visas mėnuo, o jis, prasimanydamas kokią nors dingstį, beveik kasdien eidavo pas našlę. Ir sulaukė pašaipių Petros Hor pastabų. Padėjėja nustojo reikšti deramą pagarbą. Reikėjo susigrąžinti pasitikėjimą, nurodyti Petrai jos vietą.

Tamsoje jodydamas Karlą svajodavo, kad jodo Ajanę: abi moterys buvo aukštos, lieknos, stambių kaulų ir išsišovusiais skruostikauliais, bet burtai išsisklaidydavo, kai tik Karla išsižiodavo lenkiška tartimi paleisdama virtinę nešvankybių, kurios iš pradžių jam sukurstydavo geismą, tačiau netrukus ėmė nusibosti. Ajanė mylisi tylomis, neabejojo jis, o galbūt murkia kaip Tuniukė, bet jokių šlykštybių abisinų kalba. Jis kratėsi Petros peršamų minčių apie Ajanės santykius su Galangu, o juo labiau apie lytinių organų žalojimą, kurį vaikystėje patyrė ši moteris. Niekada nebuvo regėjęs tokios nepaprastos moters kaip Ajanė. Tuo pat metu, kai nosį paglostė kavos aromatas, sučirškė telefonas.

– Bobai, čia Bleikas. Ar gali atvažiuoti? Skubiai.

– Kas nors atsitiko Amandai? Indianai? – sušuko inspektorius, šokdamas iš lovos.

– Ne, bet atsitiko kai kas rimta.

– Važiuoju.

Bleikas Džeksonas, anaiptol ne karštakošis, skambino tikriausiai turėdamas rimtą pagrindą. Per dvi minutes apsiprausė veidą, apsirengė po ranka pasitaikiusiais drabužiais ir nukūrė prie automobilio, neatsisveikinęs su Karla, kuri liko bestovinti nuoga virtuvėje su puodeliais kavos rankose.

Atvykęs į Potrero Hilą, pamatė rausvą „Darbščiųjų Pelenių" furgonėlį prie savo buvusio uošvio namo durų – jis pats buvo virtuvėje su Elsa Dominges ir jos dviem dukterimis, Noeme ir Alisija. Jaunos, gražutės, stuomeningos ir veiklios merginos nepaveldėjo nei motinos naivumo, nei švelnumo. Pradėjo valyti namus dar mokydamosi vidurinėje, po pamokų, kad prisidėtų prie šeimos išlaikymo, ir per kelerius metus tapo verslininkėmis. Surasdavo klientų, susiderėdavo dėl darbo sąlygų, paskui siųsdavo moteris valyti patalpų ir mėnesio pabaigoje, klientams atsiskaičius, išmokėdavo atlyginimus ir pirkdavo valymo priemonių. Tarnautojoms negrėsė beširdžių darbdavių išnaudojimas, o klientai nesidomėjo tų moterų teisine padėtimi ir nesivargino į ispanų kalbą versdami nurodymus – susitardavo su Noeme ir Alisija, atsakingomis už paslaugų kokybę ir darbuotojų sąžiningumą.

Per pastaruosius kelerius metus darbščiųjų pelenių gerokai pagausėjo, jų aptarnavimo sfera apėmė didoką miesto dalį ir susidarė nemažas jų paslaugų pageidaujančių klientų sąrašas. Paprastai jos tvarkydavo namus kartą per savaitę, atvažiuodavo po dvi ar tris ir iškart kibdavo į darbą su tokiu įkarščiu, kad po kelių valandų nelikdavo nė dulkelės. Taip jos kelerius

metus valė teisėjos Reičelės Rozen butą Bažnyčios gatvėje ligi to penktadienio ryto, kai rado ją kabančią ant ventiliatoriaus.

Alisija ir Noemė paaiškino inspektoriui, jog Reičelė Rozen prasimanydavo begalę dingsčių, kad tik nereikėtų atsiskaityti laiku, tad pagaliau, nusibodus kiekvieną mėnesį amžinai su ja kariauti, jos nutarė laikinai nevalyti teisėjos buto. Tą rytą jiedvi nuvažiavo atsiimti čekių už gruodį ir sausį ir pranešti, kad pelenės nebepasirodys. Atvažiavo septintą valandą, kai dar nebuvo durininko, pradedančio pamainą aštuoniomis, tačiau jos žinojo paradinių durų kodą ir turėjo klientės buto raktą. Viduje buvo tamsu ir šalta, šildymas išjungtas, nustebino tyla ir ramybė, nes Rozen keldavosi anksti ir tokiu metu paprastai gerdavo arbatą, visu garsu paleidusi televizijos žinių laidą, sportiškai apsirengusi, apsiavusi sportiniais bateliais – pasiruošusi bėgti į Dolores parką. Visada tuo pačiu keliu: iš Bažnyčios gatvės pėsčiųjų tiltu pereina į kitą pusę, pusvalandį kapoja sparčiais žingsniais, Gerero ir 18-osios gatvės kampe užsuka į duoninę „Sumuštinis“, nusiperka dvi bandeles ir grįžta namo, nusimaudo po dušu, apsirengia ir važiuoja į teismo rūmus. Moterys aplakstė svetainę, kabinetą, valgomąjį ir virtuvę, šaukdamos ją vardu, pasibeldė į uždaras miegamojo duris ir, neišgirdusios atsakymo, ryžosi įeiti.

– Ji kabojo palubėje, – tarė Alisija pakuždomis, lyg bijodama, kad ją gali kas nors išgirsti.

– Nusižudė? – paklausė inspektorius.

– Iš pradžių taip ir pagalvojome ir pažiūrėjome, ar gyva ir ar galėtume ją nukabinti, bet mums pasirodė, kad ji nužudyta, nes žudydamasis niekas neužsiklijuoja burnos lipnia juosta, ar ne? Tuomet išsigandome, ir Alisija pasiūlė mikliai dingti iš ten.

Prisiminėme apie pirštų atspaudus, todėl nuvalėme duris ir viską, ką buvome lietusios, – labai susijaudinusi paaiškino Noemė.

– Sunaikinote nusikaltimo pėdsakus! – sušuko inspektorius.

– Nieko nesunaikinome. Nuvalėme drėgnomis servetėlėmis. Na, žinote, tomis vienkartinėmis, visados jų nešiojamės, jos dezinfekcinės.

– Iš furgonėlio paskambinome mamai, – pridūrė sesuo, rodydama į Elsą, kuri verkdama sėdėjo ant kėdės, įsikibusi Bleikui į ranką.

– Aš joms liepiau važiuoti tiesiai pas poną Džeksoną. Ką kita jos galėjo padaryti? – sukūkčiojo Elsa.

– Pavyzdžiui, paskambinti numeriu 911, – pakišo mintį Bobas.

– Merginos bijo įkliūti Imigracijos tarnybai į nagus, Bobai. Jiedvi turi darbo leidimą, bet diduma pelenių neturi jokių dokumentų, – paaiškino Bleikas.

– Jeigu jos gyvena teisėtai, nėra ko bijoti.

– Tu taip manai, nes niekada nesi buvęs ispaniška tartimi kalbančio imigranto kailyje, – atkirto buvęs uošvis. – Reičelė Rozen buvo labai nepatikli. Niekada nekviesdavo svečių, net sūnus neturėjo jos buto rakto, tik Alisija ir Noemė, o jos kiekvieną savaitę duodavo jį valytojoms. Jos ir bus įtariamosios.

– Poniai niekada nieko nedingo, todėl galiausiai ji davė mums raktą. Iš pradžių likdavo stebėti, skaičiuodavo lėkštes ir kiekvieną skalbinį, bet paskui atlyžo, – paaiškino Alisija.

– Niekaip nesuprantu, kodėl jos nepaskambino į policiją, – nesiliovė Bobas Martinas, griebdamasis mobiliojo telefono.

– Palauk, Bobai! – sustabdė jį Bleikas.

– Mes tiek metų dirbame šioje šalyje, esame sąžiningi žmonės! Jūs pažįstate mus, įsivaizduokite, kas bus, jeigu mus apkaltins tos ponios nužudymu, – rypavo Elsa Dominges.

– Viskas greit paaiškės, Elsa, nebijok, – nuramino ją Bobas Martinas.

– Elsai neramu dėl Hugo, jaunėlio sūnaus, – įsiterpė Bleikas. – Kaip žinai, vaikinukas buvo pakliuvęs į policiją, tu padėjai porąsyk jam išsisukti, prisimeni? Sėdėjo kalėjime už muštynes ir vagystę. Hugas galėjo paimti to buto raktą.

– Kaip? – paklausė inspektorius.

– Brolis gyvena su manimi, – pasakė Noemė. – Visų mūsų valomų namų raktai su prisegta kliento pavarde kabo mano kambaryje. Hugas bukagalvis, prisiverda košės, bet užmušti nė musės negalėtų.

– Gal tavo brolis įsibrovė į Rozen butą, ketindamas ją apiplėšti... – pakišo mintį inspektorius.

– Nejaugi tu manai, kad jis būtų galėjęs pakarti tą moterį? Liaukis, Bobai! Padėk, reikia apsaugoti vaikinuką nuo tos bėdos, – paprašė Bleikas.

– Neįmanoma. Turėsime apklausti visus, vienaip ar kitaip susijusius su auka, ir tyrimo metu išlįs Hugo vardas. Stengsiuos dvi dienas duoti jam ramybę, – tarė inspektorius. – Važiuoju į darbą. Po dešimties minučių anonimiškai paskambinkite numeriu 911 iš telefono automato ir keliais žodžiais praneškite, kas atsitiko. Nebūtina aiškinti, kas nužudytas, tik pasakykit Rozen adresą.

Inspektorius stabtelėjo prie degalinės prisipilti bako ir, kaip ir tikėjosi, per mobilųjį telefoną išgirdo Petros Hor balsą – ji pranešė, kad Bažnyčios gatvėje rastas lavonas. Jis nuskubėjo į nusikaltimo vietą, tuo metu padėjėja kariškai operatyviai perdavė pirmuosius aukos duomenis. Reičelė Rozen, gimusi 1948 metais, baigusi Hastingso teisės koledžą, dirbo privačios firmos

advokate, vėliau valstybės kaltintoja ir galiausiai iki pat mirties teisėja nepilnamečių teisme.

– Šešiasdešimt ketverių, ateinančiais metais turėjo išeiti į pensiją, – pridūrė Petra. – Ištekėjo už Deivido Rozeno, atsiskyrė, bet oficialiai neišsiskyrė, turėjo sūnų, vardu Izmaelis, kuris gyvena San Fransiske ir, regis, dirba alkoholio produktų didmeninės prekybos firmoje, bet dar reikia pasitikslinti. Apie motinos mirtį jam dar nepranešta. Žinau, ką galvojate, viršininke: pirmas įtariamasis – vyras, bet mums netinka, nes turi gerą alibi.

– Kokį?

– 1998 metais mirė nuo infarkto.

– Nepasisekė, Petra. Dar kas nors?

– Ponia Rozen nesutarė su marčia, todėl artimai nebendravo su sūnumi ir trimis vaikaičiais. Iš artimųjų dar du broliai gyvena Brukline, bet su jais, regis, seniai nesimatė. Nelabai draugiška, irzlaus, uždaro būdo moteris. Teisme garsėjo griežtumu, negailestingomis nutartimis.

– O kaip dėl pinigų? – pasidomėjo Bobas.

– Nežinau, bet dabar tiriu. Norite išgirsti mano nuomonę, viršininke? Tai buvo sena ragana, jos vieta – degti pragaro ugnyje.

Bobui Martinui atvažiavus į Bažnyčios gatvę priešais Dolores parką, policija jau buvo apjuosusi pusę kvartalo ir eismą nukreipusi į kitas gatves. Pareigūnas palydėjo jį į pastatą, ir budintis durininkas Manuelis Valensuela, daugmaž penkiasdešimties metų lotynų amerikietis, juoda eilute ir tokiu pat kaklaraiščiu, paaiškino, kodėl nepaskambino numeriu 911. Sužinojęs, kas atsitiko, tik tada, kai pasirodę du pareigūnai ir pareikalavę visrakčiu atrakinti Reičelės Rozen butą. Pasak jo, paskutinįsyk ponią matęs pirmadienį, kai ji atėjusi atsiimti paš-

to, bet nesirodžiusi nei antradienį, nei trečiadienį, nei ketvirtadienį, todėl jis manęs, kad ji išvykusi. Kartais jos nebūdavę po kelias dienas, važinėdavusi darbo reikalais. Tą rytą skambinęs jai po aštuntos, kai tik pradėjęs budėjimą, norėjęs paklausti, ar ji nepageidaujanti, kad jis užneštų susikaupusią korespondenciją ir siuntinį, atėjusį vakar popiet, bet niekas neatsiliepęs. Manuelis Valensuela pagalvojęs, kad moteris tikriausiai parke, jei jau grįžusi iš kelionės. Dar nespėjus susirūpinti, sulėkę gaisrininkai, policija ir greitoji pagalba, taip kaukdami, kad sukėlę ant kojų visą kvartalą.

Bobas Martinas liepė durininkui palaukti savo vietoje ir glaustai painformuoti namo gyventojus, kad nekiltų panika, paskiau, paėmęs korespondenciją ir siuntinį, užlipo į Reičelės Rozen aukštą, kur jo laukė seržantas Džozefas Dizivas, pirmas atskubėjęs pagal skambutį 911. Inspektorius nudžiugo jį išvydęs: tai buvo patyręs vyras, ilgus metus tarnavęs policijoje, apdairus, išmanė, kaip dera elgtis tokiomis aplinkybėmis. „Įsakiau nieko neleisti į šitą aukštą. Į įvykio vietą buvau įėjęs tik aš vienas. Teko jėga išgrūsti reporterį, įsimiklinusį atsigauti čionai. Nesuvokiu, kaip žiniasklaida anksčiau už mus sužinojo apie įvykį“, – pranešė seržantas.

Dideli mansardos langai žvelgė į parką, bet vaizdą užstojo dieninės ir storos naktinės užuolaidos, teikiančios gedulingą nuotaiką. Šeimininkė buvo apstačiusi butą senais rakandais, išklojusi netikrais persų kilimais, ant sienų kabojo pastelinių spalvų peizažai auksiniais rėmais, puikavosi dirbtinės gėlės, indaujoje už stiklinių durelių rikiavosi ištisas zoologijos sodas iš Svarovskio krištolo, kurį inspektorius akies krašteliu pastebėjo eidamas į miegamąjį.

Budintis prie durų policininkas pasitraukė į šalį, juos išvydęs, ir Džozefas Dizivas liko tarpdury, o inspektorius įėjo į

vidų su mažyčiu diktofonu, norėdamas užrašyti savo pirmąjį įspūdį, kuris dažniausiai būdavo teisingiausias. Kaip buvo sakiusios Noemė ir Alisija, teisėja, basa, su pižama, lipnia juosta užklijuota burna, kabojo vidury kambario ant ventiliatoriaus. Jis iškart pastebėjo, kad kojomis ji siekė lovą, vadinasi, merdėjo kelias valandas, instinktyviai stengdamasi stiebtis ant pirštų galų, kol pagaliau įveikė nuovargis arba apalpo ir uždusο nuo kūno svorio.

Pasilenkęs apžiūrėjo kilimą ir patikrino, ar lova neperkelta iš įprastos vietos, atsitiesęs įsmeigė akis į ventiliatorių, bet nelipo ant kėdės ar naktinio stalelio, nes iš pradžių reikėjo paimti pirštų atspaudus. Nustebino tai, kad ventiliatorius neatitrūko nuo lubų, beviltiškai blaškantis aukai.

Gedimo procesas jau buvo prasidėjęs, kūnas išpurtęs, veidas iškreiptas, akys išsprogusios, liežuvis išsikoręs, oda išmarginta juodų ir žalių dryžių. Spręsdamas iš lavono išvaizdos, Martinas padarė prielaidą, kad mirtis ištiko mažų mažiausiai prieš trisdešimt šešias valandas, tačiau nutarė nebespėlioti ir palaukti Ingridos Dan.

Išėjęs iš kambario, nusiėmė kaukę ir nusimovė pirštines, paskiau įsakė užrakinti butą ir prie durų pastatyti sargybą. Tuomet paskambinęs Petrai liepė susisiekti su teismo medicinos ir kitomis tarnybomis, kad apžiūrėtų nusikaltimo vietą, nubraižytų buto planą, viską filmuotų ir fotografuotų, prieš išgabenant lavoną. Pajutęs krečiant šiurpą, užsisegė striukės užtrauktuką ir susivokė, kad nori valgyti, kad negėrė kavos, įprastos kiekvieną rytą vos pabudus. Mintyse šmėstelėjo vaizdas – Karla su dviem puodeliais rankose, nuoga, išstypusi kaip gervė, išsišovusiais klubikauliais ir raktikauliais, pūpsančiomis krūtimis, kainavusiomis jam trejų metų santaupas, pasakiška ateivė iš kitos planetos, per klaidą atsidūrusi jo virtuvėje.

Seržantui Dizivui išėjus į gatvę rikiuoti žiniasklaidos atstovų ir žioplių, Bobas Martinas sudarė pirmą apklaustinų asmenų sąrašą, paskiau peržiūrėjo paskutinį Reičelės Rozen paštą, kelias sąskaitas, vieną kitą katalogą, tris laikraščius ir voką iš *Bank of America*. Pakete buvo dar vienas krištolinis žvėrelis. Bobas Martinas paskambino durininkui ir šis paaiškino, kad ponia Rozen jau keleri metai gaudavo vieną kas mėnesį.

Netrukus atvažiavo visa teismo medicinos tarnybos brigada, vadovaujama Ingridos Dan ir lydima Petros Hor, kuri ten neturėjo ką veikti: prasimetusi kažkokia dingstimi, atvežė inspektoriui didžiausios talpos popierinį puodelį kavos su pienu, lyg perskaičiusi jo mintis. „Atsiprašau, viršininke, niekaip neįstengiau susivaldyti: norėjau pamatyti ją savo akimis“, – pasiteisino ji. Bobas Martinas prisiminė istoriją, kurią Petra jam pasakojo apie vieną pasilinksminimą, prasidėjusį kokteiliais ir alumi senoviniame *Camelot* bare Pauelo gatvėje, kur po darbo paprastai rinkdavosi policininkai ir detektyvai, ir pasibaigė Petros būste ašaromis ir išpažintimis. Keli kolegos susirinko atšvęsti O. Dž. Simpsono nuosprendį Las Vegase, – ginkluotas užpuolimas ir pagrobimas, trisdešimt treji metai kalėjimo, – sveikindami jį kaip neginčijamą dieviškojo teisingumo įrodymą. Žavėjimasis futbolininko meistriškumu virto visišku nusivylimu, kai prieš septynerius metus jis išvengė bausmės už buvusios žmonos ir jos draugo nužudymą, nors įkalčiai buvo nepaneigiami. Visos šalies policija pasijuto taip, lyg iš jos būtų pasityčiota.

Pasilinksminimas *Camelot* bare vyko vieną 2008 metų gruodžio vakarą, Petra buvo neseniai pradėjusi dirbti policijos skyriuje. Bobas Martinas paskaičiavo, kiek metų jie išdirbo drauge, ir nusistebėjo, kad ji atrodo nepasenusi nė viena diena,

tebėra tokia pati pasakų fėja, kokia buvo kadaise, ta pati, kuri, išgėrusi tris kokteilius, įsijausmino ir parsivedė jį į vienuose namuose nuomojamą kambarėlį. Tuo metu Petra gyveno kaip neturtinga studentė, vis dar mokėjo skolas, kurias paliko vienadienis vyras, pasprukęs į Australiją. Abu buvo laisvi, su niekuo nesusisaistę, ji troško šilumos, todėl ėmėsi iniciatyvos, pasiuto jį glamonėti, bet Bobas Martinas geriau atlaikė alkoholį ir, dar nepraradęs blaivaus proto, švelniai atsisakė glamonių. Rytą abu būtų nesmagiai jautęsi, tuo jis neabejojo. Dėl kelių girtų bučinių nederėjo pražudyti tokių puikių darbinių santykių.

Nenusirengę išsitiesė ant lovos, ji atrėmė galvą jam į petį ir išliejo savo trumpo gyvenimo sielvartus, o jis klausėsi viena ausimi, grumdamasis su snauduliu. Sučiupta su marihuana, šešiolikmetė Petra gavo dvejus metus kalėjimo iš dalies dėl valdiško advokato neišmanymo, bet apskritai bausmę nulėmė legendinis teisėjos Reičelės Rozen griežtumas. Dveji metai užsitęsė ketverius, nes kita jauna kalinė, susiginčijusi su Petra, atsidūrė ligoninėje. Pasak Petros, moteris paslydusi parvirto ir galva trenkėsi į betoninę koloną, tačiau Rozen įvardijo įvykį kaip užpuolimą sunkinančiomis aplinkybėmis.

Po pusvalandžio, kai Reičelė Rozen buvo nukabinta nuo ventiliatoriaus ir paguldyta ant neštuvų, Ingrida Dan išdėstė inspektoriui savo pamąstymus:

– Iš akies sprendžiu, kad mirtis ištiko mažų mažiausiai prieš dvi paras, gal tris, kūnas ỹra labai lėtai, nes butas – lyg šaldytuvas. Ar jis nešildomas?

– Pasak durininko, kiekvienas gyventojas pats tvarkosi šildymą ir pagal tai atsiskaito. Reičelei Rozen netrūko išteklių, bet jai patiko šalti. Mirties priežastis akivaizdi?

– Pasmaugta, bet ne kilpa, užnerta ant kaklo, – tarė Ingrida.

– Tikrai?

Medikė parodė ilgą mėlyną ruožą, skirtingą nei virvės žymė, ir paaiškino, jog ji radosi trūkus kraujo indams ir išsiliejus kraujui, kai teisėja buvo dar gyva. Kita žymė buvo nuo kilpos, įsirėžusios į kaklą, bet, nepaisant kūno svorio, mėlynės nepalikusios, nes buvusi pakarta jau mirusi.

– Moteris buvo pasmaugta ir pakarta tikriausiai mažų mažiausiai po dešimties ar penkiolikos minučių, kai lavono audiniuose nebesusidaro išsiliejusio kraujo sankaupų.

– Dabar aišku, kodėl ventiliatorius nenutrūko nuo lubų, – pasakė Bobas Martinas.

– Nesupratau.

– Jeigu moteris būtų kovojusi dėl savo gyvybės, stiepdamasi ant pirštų galų, kaip maniau anksčiau, ventiliatorius būtų neišlaikęs tolydžio traukomas.

– Jeigu ji buvo jau negyva, tai kuriems galams ją pakorė? – paklausė teismo medicinos ekspertė.

– Į šį klausimą tu man turėtum atsakyti. Man regis, burną jai užklijavo, kad nerėktų, žodžiu, kai buvo dar gyva.

– Per skrodimą nuplėšime lipnią juostą ir sužinosime, bet niekaip netelpa galvoje, kuriems galams būtų reikėję užklijuoti burną negyvai moteriai.

– Vadovaujantis tais pačiais sumetimais, kaip ir kariant lavoną.

Išgabenus lavoną, inspektorius įsakė teismo medicinos ekspertų grupei tęsti darbą ir Ingridą Dan su Petra Hor pakvietė pusryčių. Tai buvo tinkamiausia valandėlė atsipalaiduoti, prieš puolant į naujo tyrimo akivarą.

– Ar tikite astrologija? – paklausė jis moterų.

– Kuo? – perklausė medikė.

– Astrologija.

– Žinoma, – atsakė Petra. – Visada skaitau Selestės Roko horoskopą.

– Aš tuo netikiu, – atsiliepė Ingrida. – O tu, Bobai?

– Iki vakardienos netikėjau, bet šiandien ėmiau dvejoti, – atsiduso inspektorius.

Šeštadienis, 11

Atiduodamas duoklę Elsai, auginusiai jo dukterį ir septyniolika metų gyvenančiai jų šeimos rūpesčiais, inspektorius nutarė apklausinėti Hugą Domingesą jo sesers Noemės bute, Kanalo zonoje, San Rafaelio gyvenvietėje, užuot pagal taisykles kvotęs policijos skyriuje. Drauge vežėsi Petrą Hor, kad ji įrašytų jo parodymus. Jiems važiuojant automobiliu, ji išdėstė, kad septyniasdešimt procentų Kanalo gyventojų – labai žemų pajamų ispanakalbiai, atvykėliai iš Meksikos ir Centrinės Amerikos, daugelis jų neturi dokumentų, gyvena po kelias šeimas viename bute, kad pigiau atsieitų nuoma. „Ar esate girdėjęs apie šiltas lovas, viršininke? Tai lova, kurioje paeiliui miega keli žmonės pagal tam tikrą tvarkaraštį", – paaiškino Petra. Pravažiavo pro „paradą", kur trečią valandą popiet gera dešimtis vyrų dar laukė, gal pasirodys koks automobilis ir nuveš kur nors padirbėti keletą valandų. Priemiestis neginčijamai dvelkė Lotynų Amerika su savo užkandinėmis, atvežtinėmis Pietų prekėmis ir ispaniškomis iškabomis.

Pastatas, kur gyveno Noemė, vienas iš daugelio, buvo majonezo spalva dažytas betoninis gremėzdas su mažučiais langais, išoriniais laiptais ir dengtais balkonais, kur suaugusieji eidavo paplepėti, o vaikai pažaisti. Pro atviras duris sklido tų pačių ispaniškų radijo ir televizijos laidų griausmas. Jie užlipo į antrą aukštą, priešiškai stebimi įnamių: visi čia įtariai žiūrėjo į pašalinius, iš tolo užuosdami policininkus, kad ir nedėvinčius uniformų.

Dviejų kambarių su vonia bute jų laukė įnamiai: Noemė su trimis vaikais, paauglė dukterėčia su pilvu kaip arbūzas ir Hugas, dvidešimtmetis Elsos pagrandukas. Noemės vaikų tėvas išgaravo kaip dūmas, kai jauniausiajam suėjo penkeri, ji turėjo draugą nikaragvietį, kuris gyvendavo kartu, kai pasirodydavo tame krašte, bet šiaip beveik niekada nebūdavo namie – dirbo tolimųjų reisų vairuotoju. „Matai, kaip man sekasi, turiu gerą vyrą, dirbantį“, – sakydavo apie jį Noemė. Svetainėje vos tilpo šaldytuvas, televizorius ir sofa.

Nėščia paauglė iš virtuvės atnešė padėklą su migdolų pienelio gėrimu, traškučiais ir avokadų salotomis. Viršininko perspėta, jog nevalia atsisakyti vaišių, kad neįsižeistų šeimininkai, Petra prisivertusi paragavo to įtartinai atrodančio balkšvo gėrimo, ir jis patiko. „Ryžių nuoviras su maltais migdolais, pagaminta pagal mamos receptą“, – paaiškino ką tik tuo metu atėjusi Alisija. Ji gyveno su vyru ir dviem dukterimis už vieno kvartalo, tokiame pat kaip sesers bute, tik turėjo daugiau vietos, nes po tuo pat stogu niekas daugiau nesiglaudė.

Prieš pusę metų San Rafaelio apygardos policijai išsakęs savo nuomonę apie vietines gaujas, Bobas Martinas nesileido suklaidinamas Hugo Domingeso išvaizdos. Suprato, kad seserys tikriausiai liepė jam vilkėti marškinius ilgomis rankovėmis ir kelnes vietoj berankovių marškinėlių ir plačių, žemiau bambos nusmukusių džinsų su nukarusiu ligi kelių klynu, kokius dėvi jo amžiaus vaikinai. Po marškiniais nebuvo matyti tatuiruočių ir grandinių ant krūtinės, bet ilgi plaukai, išskusti palei smilkinius, pradurtos ausys ir lūpos, įverti žiedai, o svarbiausia – begaline panieka dvelkianti laikysena sakyte sakė, kad jis priklauso kokiai nors gaujai.

Inspektoriui buvo gaila vaikino, užaugusio jo akyse. Kaip ir jis, išauklėtas nepalaužiamos valios senelės, motinos ir seserų,

Hugas augo stiprių moterų valdomas. Visi jį laikė tinginiu ir puskvaišiu, bet, Martino nuomone, vaikinas iš prigimties nebuvo blogas, šiek tiek pagelbėjus nebaigtų gyvenimo kalėjime. Jis nenorėjo, kad Elsos sūnus atsidurtų už grotų. Būtų vienas iš dviejų milijonų dviejų šimtų tūkstančių kalinių – tiek jų Jungtinėse Valstijose, daugiau nei bet kurioje kitoje pasaulio šalyje, įskaitant pačias žiauriausias diktatūras, ketvirtadalis pasaulio nusikaltėlių, valstybėje įkalinta valstybė. Jam buvo sunku įsivaizduoti, kad Hugas būtų galėjęs įvykdyti iš anksto apgalvotą žmogžudystę, bet jo profesijoje pasitaikė tiek netikėtumų, jog jis buvo pasiruošęs viskam. Hugas metė mokslą vos pradėjęs lankyti vidurinę, buvo pakliuvęs į teisėsaugos akiratį – jaunuolis be savimonės, be dokumentų, be darbo ir ateities. Kaip ir likimo draugai, neturėdamas kitos išeities, priklausė nusikalstamam gatvės pasauliui.

Jau kelis dešimtmečius policija kariavo su lotynų amerikiečių gaujomis įlankos rajone: šiauriečiais, kurių daugiausia, vilkinčiais raudonais drabužiais ir ant krūtinės ir nugaros išsitatuiravusiais raidę Š; pietiečiais, pasirinkusiais mėlyną spalvą ir raidę P – jiems priklausė ir Hugas Domingesas; Pasienio brolija, samdomais žudikais juodais drabužiais, ir grėsmingąja Meksikos mafija, MM, iš kalėjimo prekiavusia narkotikais, moterimis ir ginklais. Lotynų amerikiečių gaujos kariavo tarpusavy, grūmėsi su juodaodžių ir azijiečių gaujomis dėl įtakos zonų, vogė, prievartavo ir platino narkotikus, skleidė siaubą priemiesčiuose ir skelbė begalinį karą policijai. Gausybei jaunuolių gauja atstodavo šeimą, aprūpindavo tapatybės liudijimu ir užtikrindavo saugumą, garantuodavo vienintelę galimybę išsaugoti gyvybę kalėjime, kur kaliniai suskirstyti pagal etnines grupes

arba pilietybę. Atlikę bausmę už grotų, gaujų nariai būdavo deportuojami į tėvynę, kur jie telkdavosi į kitas gaujas, susijusias su saviškiais Jungtinėse Amerikos Valstijose, taip narkotikų ir ginklų prekyba ilgainiui peržengė visas valstybių sienas.

Hugas Domingesas buvo, kaip ir dera, įšventintas į pietiečius: taip gavo į kailį, kad lūžo keli šonkauliai. Buvo paženklintas: ant nugaros randas nuo peilio, ranka kulkos nubrozdinta, kelis kartus buvo suimtas, penkiolikos metų pakliuvęs į nepilnamečių kalėjimą, o šešiolikos Bobas Martinas išgelbėjo jį iš suaugusiųjų kalėjimo, kur būtų turėjęs užtektinai progų lavinti piktadario įgūdžius.

Nekreipdamas dėmesio į tokią praeitį, inspektorius abejojo, kad Hugas būtų gebėjęs padaryti tokį rafinuotą nusikaltimą ir taip toli nuo savo teritorijos, bet negalėjo atmesti tokios tikimybės, juo labiau kad teisėja Reičelė Rozen garsėjo griežtomis bausmėmis mažamečiams nusikaltėliams. Ne vienas paauglys, jos nuteistas keleriems metams nelaisvės, prisiekė atkeršyti, ir, galimas daiktas, Hugui buvo patikėtas šis uždavinys kaip įšventinimo į gaują dalis.

Puikiai išmanydamas įtariamojo kantrybės išbandymo strategiją, Bobas Martinas nė nežvilgtelėjo į Hugą, visą dėmesį nukreipė į traškučius ir avokadų salotas ir leidosi į kalbas su moterimis, lyg būtų tiesiog atėjęs į svečius. Išsiklausinėjo, kada gimdysianti nėščioji paauglė, kas būsimo kūdikio tėvas ir ar jau kreipėsi į moterų konsultaciją, paskiau su Noeme ir Alisija ėmė narstyti praeities prisiminimus, papasakojo keletą smagių nutikimų ir išgėrė dar vieną stiklinę migdolų pienelio, tuo metu trys vaikai, sustoję virtuvės tarpdury, stebėjo jį rimtais it senukų veidais, o Petra bandė žvilgsniu jį paraginti greičiau pradėti apklausą. Hugas Domingesas dėjosi siunčiąs žinutes mobiliuoju telefonu, bet veidu ritosi prakaito lašai.

Pagaliau inspektorius pradėjo visiems rūpimą kalbą. Noemė paaiškino jau aštuonerius metus pažinojusi Reičelę Rozen ir iš pradžių pati valiusi jos butą. Vėliau, kai su seserimi įsteigusi „Darbščiųjų Pelenių“ firmą, teisėja atsisakiusi jos paslaugų – nenorėjusi įsileisti nepažįstamų žmonių. Noemė išmetusi ją iš galvos, bet vieną dieną Rozen paskambinusi.

– Labai tvarkingai vedu klientų apskaitą, turiu užsirašiusi, kada tiksliai vėl pradėjome valyti jos butą, – dėstė ji. – Ponia Rozen ilgai derėjosi dėl kainos, bet pagaliau susitarėme. Tik daugiau nei po metų ji davė mums raktą ir apsisprendė išeiti, pelenėms atėjus valyti buto. Kadangi buvo labai priekabi ir nepatikli, visada siųsdavome tas pačias moteris, kurios žinojo jos nikius.

– Bet penktadienį jos nevažiavo, važiavai tu su seserimi, – įsiterpė Bobas.

– Nes du mėnesius neapmokėjo sąskaitų, o reikia mokėti kas dvi savaitės, paskutinįsyk mokėta gruodžio pradžioje, – atsakė Alisija. – Norėjome jai pranešti, kad nebevalysime jos buto, nes ji ne tik laiku neatsiskaito, bet ir nemandagiai elgiasi su valytojomis.

– Nemandagiai?

– Pavyzdžiui, neleisdavo atidaryti šaldytuvo arba naudotis tualetu, pasak jos, kad neužkrėstų kokia liga. Išrašydama čekį, amžinai skųsdavosi: girdi, po komoda pilna dulkių, indaplovėje pastebėjusi rūdžių, ant kilimo atsiradusi dėmė... Visada rasdavo kokią kliautį. Kartą sudužo lėkštutė, pasak jos, antikvarinė, ir ji pareikalavo šimto dolerių. Kolekcionavo stiklinius žvėrelius, kurių neleido liesti.

– Vienas atėjo paštu trečiadienį, – tarė inspektorius.

– Tikriausiai koks nors ypatingas. Kartais pirkdavo internetu arba pas antikvarus. Užsakytieji visada ateidavo mėnesio pabaigoje, supakuoti į dėžutę su parduotuvės pavadinimu.

– Svarovskis? – paklausė Martinas.

– Aha.

Petrai darant įrašus diktofonu ir kai ką užsirašant ranka, Noemė ir Alisija rodė Bobui Martinui klientų apskaitos knygą, sąskaitas ir spintą, kur kabojo valomų butų raktai, išduodami tik senoms ir labai patikimoms valytojoms.

– Turime tik vieną ponios Rozen buto raktą, – pasakė Alisija.

– Bet spintą gali atidaryti kas tik nori, – įsiterpė inspektorius.

– Aš niekada neliečiau tų raktų! – ilgiau nebeištvėręs subliovė Hugas Domingesas.

– Matau, kad esi „pietietis“, – atsiliepė inspektorius, nužvelgęs jį nuo galvos iki kojų ir ant kaklo pastebėjęs mėlyną skarelę, kurios seserys, matyt, nesugebėjo priversti nusirišti. – Pagaliau esi gerbiamas, Hugai, nors anaiptol ne dėl savo sumautų privalumų. Dabar niekas nedrįsta tavęs pričiupti, tiesa? Deja, klysti, aš išdrįsiu.

– Ko nori iš manęs, suknistas faraone?

– Padėkok motinai, kad netardau tavęs policijos skyriuje, mano vyrukai per daug nesiterlioja su tokiais kaip tu. Tu man pasakysi minutė minutėn, ką veikei praeitą savaitę nuo antradienio penktos valandos popiet iki trečiadienio vidurdienio.

– Ar dėl tos nužudytos senės? Nežinau nė kuo ji vardu, su tuo neturiu nieko bendra.

– Atsakyk į klausimą!

– Buvau Santa Rozoje.

– Gryna teisybė, jis nenakvojo namie, – įsiterpė Noemė.

– Ar kas nors matė tave Santa Rozoje? Ką ten darei?

– Nežinau, kas mane matė, man į visa tai nusišvilpt. Vaikščiojau, ir tiek.

– Tau teks sugalvoti geresnį alibi, Hugai, jeigu nenori būti apkaltintas žmogžudyste, – perspėjo jį inspektorius.

Pirmadienis, 13

Petra Hor kirposi plaukus trumpai kaip berniukas, nenaudojo makiažo ir visada vienodai rengėsi: avėjo aulinius batus, dėvėjo juodas kelnes, baltą medvilninę palaidinę, o žiemą – plonytę striukę su gobtuvu. Vienintelė nuolaida tuštybei buvo lapės uodegos spalva dažyti plaukų kuokšteliai ir ryškiai nulakuoti kojų ir rankų nagai, kuriuos labai trumpai apsikarpydavo – lankydavo kovų treniruotes. Jai skaisčiai geltona spalva lakuojantis nagus savo skyrelyje, atėjo Elsa Dominges, išsipuošusi lyg į bažnyčią - aukštakulniais bateliais ir su senoviniu boa ant kaklo, – ir pasiteiravo inspektoriaus. Stengdamasi alsiai neatsidusti, padėjėja paaiškino, kad viršininkas tiria nusikaltimą ir tikriausiai popiet nebepasirodys darbe.

Pastarosiomis savaitėmis ji kaip niekad nėrėsi iš kailio dangstydama Bobą Martiną, kuris tarnybos valandomis dingdavo, prasimesdamas neįtikimiausia dingstimi. O kad nesirodo pirmadienį – tai jau viršūnė, piktinosi Petra. Buvo nebeįmanoma suskaičiuoti visų moterų, sužavėjusių Bobą Martiną per tą laiką, kai juodu buvo pažįstami, nuobodus ir beprasmiškas triūsas, šiaip ar taip, jos apskaičiavimu išeidavo apie dvylika ar penkiolika moterų per metus, daugmaž viena moteris kas dvidešimt penkios dienos, remiantis jos aritmetika. Šiuo atžvilgiu Martinas nebuvo itin išrankus, bet kuri moteris mirktelėjusi galėjo jį nusivesti kur tik nori, bet, prieš pasirodant Ajanei, jo draugių sąraše nepasitaikė nė vienos, įtariamos žmogžudyste, ir nė viena nebuvo sugundžiusi aplaidžiai žiūrėti į darbą. Petros nuomone, kaip meilužis Bobas Martinas, be abejo, turėjo rimtų trūkumų, bet kaip policininkas dirbo pavyzdingai, ne veltui toks jaunas pasiekė karjeros viršūnę.

Jaunoji padėjėja žavėjosi Ajane, kaip galėtų žavėtis iguana – egzotiška, įdomia, pavojinga, – nesistebėjo, kad kai kurie vyrai

leidosi jos sugundomi, vis dėlto toks elgesys buvo neatleistinas žmogžudysčių skyriaus viršininkui, turinčiam užtektinai duomenų, kad ne tik ja nepasitikėtų, bet ir galėtų suimti. Šiuo metu, kai Elsa Dominges jo kabinete glamžo popierinę nosinę, inspektorius tikriausiai vėl yra pas Ajanę, ko gero, lovoje, kurioje prieš mėnesį ji gulėjo su velioniu vyru. Petrai dingojosi, kad Bobas Martinas nieko nuo jos neslepia tiek iš nerūpestingumo, tiek iš tuštybės: jam smagu, kad ji žino apie jo pergales, bet jeigu jis tikisi sukelti jai pavydą, tik veltui gaišta laiką, tarė ji sau, pūsčiodama nagus.

– Kuo galėčiau padėti, Elsa?

– Atėjau dėl Hugo, sūnaus... Anądien jį matėt...

– Na, žinoma. Kas jam atsitiko?

– Hugas turėjo bėdų, kodėl turėčiau slėpti, panele, bet jis nieku gyvu nelinkęs į smurtą. Įžūlus elgesys, grandinės ir tatuiruotės – dabar tiesiog tokia mada. Kodėl jis įtariamas? – šluostydamasi ašaras, paklausė Elsa.

– Be kita ko, todėl, kad priklauso blogiausios šlovės gaujai, galėjo paimti ponios Rozen raktą ir neturi alibi.

– Ko neturi?

– Alibi. Jūsų sūnus negalėjo įrodyti, kad žmogžudystės naktį buvo Santa Rozoje.

– Kad jis ten ir nebuvo, todėl ir negali įrodyti.

Petra Hor įsidėjo nagų laką į stalčių, paėmė pieštuką ir knygelę.

– Kur jis buvo? Geras alibi galėtų jį apsaugoti nuo kalėjimo, Elsa.

– Man rodos, geriau sėsti į kalėjimą negu žūti.

– O kas jį gali nužudyti? Sakykit, Elsa, kuo verčiasi jūsų sūnus. Prekiauja narkotikais?

– Ne, ne, tik marihuana ir šiek tiek kristalais. Antradienį Hugas buvo įsivėlęs į kitą dalyką, bet aš negaliu apie tai kalbėti. Ar žinot, kaip keršijama skundikams?

– Įsivaizduoju.

– Jūs nenumanot, ką jie jam padarytų!

– Nusiraminkit, Elsa, pabandysime padėti jūsų sūnui.

– Hugas nė žodžio nepasakys, bet aš viską išklosiu, tik niekas neturi žinoti, panele, kad aš išdaviau, nes tuomet jie nužudys ne tik jį, bet ir visą mano šeimą.

Padėjėja nuvedė Elsą į Bobo Martino kabinetą, kur niekas negalėjo nusiklausyti, kas kalbama, nuėjo į koridorių prie kavos aparato, grįžo su dviem puodeliais ir atsisėdo klausytis moters išpažinties. Po dvidešimties minučių, Elsai Dominges išėjus, mobiliuoju paskambino Martinui.

– Atsiprašau, kad trukdau itin svarbią įtariamosios apklausą, viršininke, bet būtų geriausia, jeigu tuojau pat atvažiuotumėte. Turiu jums naujienų, – pranešė ji.

Antradienis, 14

Nutraukęs santykius su Indiana, kitą dieną Alenas Keleris susirgo ir daugiau nei dvi savaites viduriavo – taip paleido vidurius, kaip prieš kelerius metus keliaujant po Peru, kai baiminosi, kad jį ištiko inkų prakeikimas už tai, jog juodojoje rinkoje įsigijo ikikolumbinės Amerikos lobių ir slapta išsivežė juos iš šalies. Atsisakė anksčiau prisiimtų įsipareigojimų, nebepajėgė parašyti straipsnio apie Garbės legiono muziejaus parodą – karalienės Viktorijos laikų grožio kultą – ir taipgi nespėjo atsisveikinti su Ženevjeva van Haut, vykstančia į Milano mados savaitę. Numetė keturis kilogramus ir atrodė jau nebe

stotingas, o paliegęs. Skrandis virškino tik vištienos sultinį ir drebučius, jis vaikščiojo svyruodamas, naktimis kankindavo nemiga, jei neišgerdavo migdomųjų, arba klaikūs košmarai, jei išgerdavo. Tabletės nugramzdindavo į agonijos būseną, jis tardavosi pakliuvęs į Jeronimo Boscho triptiką „Žemiškųjų malonumų sodas", kuris jaunystėje pakerėjo jį Prado muziejuje ir ligi šiol neišdilo iš atminties, nes išgvildeno jį viename geriausių savo straipsnių, parašytame žurnalui „Amerikos menas". Jis buvo ten, tarp tų pasakiškų olando padarų, kergėsi su gyvuliais, varstomas grėsmingo Indianos žvilgsnio, šakute savo bankininko badomas, skendo šūduose, spjaudėsi skorpionais, brolio ir sesers pamažu ryjamas, negailestingai išjuokiamas Ženevjevos. Kai pasibaigdavo tablečių poveikis ir jis pagaliau atsibusdavo, sapno vaizdiniai neduodavo ramybės ištisą dieną. Nesunku būdavo juos išaiškinti, viskas buvo kaip ant delno, bet negalėjo nuo jų išsivaduoti.

Šimtąsyk susigriebė, kad stovi su telefonu rankoje, pasiruošęs skambinti Indianai, įsitikinęs, jog ji atskubės jam padėti, ir ne todėl, kad atleido ar myli, – tiesiog vedama įgimto siekio gelbėti visus iš bėdos, bet sugebėjo nepasiduoti impulsui. Niekuo nebuvo tikras, netgi tuo, kad ją mylėjo. Susitaikė su kančiomis kaip su apsivalymu ir atpildu, šlykštėdamasis savimi, savo bailiu būdu vengti pavojų, savo jausmų skurdumu, egoizmu. Negalėdamas kreiptis į savo psichiatrą, tuo metu lankiusį Japonijos senovinius vienuolynus, vienatvėje pažino save iki panagių ir priėjo išvadą, kad menkiems malonumams lengvabūdiškai iššvaistė penkiasdešimt penkerius metus, neprisiimdamas jokių įsipareigojimų. Praūžė jaunystę, nespėjęs išsiugdyti jausmų, kaip mažvaikis stebėdamas savo bambą, nepermaldaujamai senstant kūnui. Kiek liko gyventi? Geriausius metus jau nugyveno, o likusieji, nors jų būtų net trisdešimt, – neišvengiamas krytis.

Antidepresantai, migdomieji, skausmą malšinantys vaistai, antibiotikai ir vištienos sultinys – visa tai galų gale paveikė ir jis ėmė taisytis. Vis dėlto dar drebėjo kojos, burnoje buvo justi lyg sugedusių kiaušinių tvaikas, kai artimieji paskyrė jam pasimatymą, pasak jų, sprendimui priimti. Tai buvo bloga žinia, nes jie niekada su juo nesitardavo. Susitikimas sutapo su šventojo Valentino, įsimylėjėlių, diena, kurią pastaruosius ketverius metus skirdavo Indianai, o dabar neturėjo su kuo švęsti. Įtarė, kad norima susitikti dėl naujausių jo skolų – žinia apie jas tikriausiai pasiekė artimųjų ausis. Nors jis buvo labai atsargus, brolis sužinojo, kad jis išsiuntė Botero paveikslus į Niujorko Marlboro galeriją, tikėdamasis juos parduoti. Žūtbūt reikėjo pinigų; kaip tik dėl to įvertino savo nefritus ir patyrė, kad jie kainuoja kur kas mažiau, nei jis pats už juos mokėjo, o apie neteisėtai įsigytus inkų dirbinius nebuvo nė kalbos – būtų pavojinga bandyti juos parduoti.

Šeimos pasitarimas įvyko jo brolio Marko kontoroje, vidury finansinio kvartalo, daugiaaukščio pastato viršutiniame aukšte, iš kur vėrėsi panoraminis vaizdas į įlanką, toje šventykloje su sunkiais baldais, gauruotais kilimais ir graviūromis, vaizduojančiomis graikų statulas, tūkstantį dolerių per valandą uždirbančių advokatų kontoros marmurinio tvirtumo simbolį. Išvydo tėvą Filipą Kelerį, drebantį, sukumpusį, dėmių išmargintą, vilkintį jachtos kapitono uniforma, kadaise buvusio valdingo patriarcho šešėlį; motiną, vardu Flora, amžina nustebusio veido išraiška – plastinės operacijos pasekme, apsikarsčiusią auksinėmis apyrankėmis, su lakuotos odos kelnėmis ir *Hermes* skarele, dengiančia kaklo raukšles; seserį Lusilę, elegantišką, sudžiūvusią, išbadėjusiu veidu, panašią į afganų kurtą, lydimą

vyro, iškilmingo mulkio, turinčio pritariamojo balso teisę; ir galiausiai Marką, begemotiškais pečiais laikantį vos pakeliamą Kelerių dinastijos naštą.

Alenas puikiai suprato, kad vyresnysis brolis jo nemėgsta, mat buvo aukštas, gražus, vešliais, vietomis pražilusiais plaukais, kerintis moteris, malonios išvaizdos, išsilavinęs, o nelaimėlis Markas, matyt, buvo paveldėjęs pasibaisėtinus kokio nors tolimo protėvio genus. Dėl viso to Markas jo ir nekentė, bet svarbiausia dėl to, kad jis, Markas, visą gyvenimą triūsė kaip juodas jautis, gausindamas giminės turtą, o Alenas nieko kita nedarė, tik švaistė jį ir eikvojo, progai pasitaikius.

Svetainėje, kur susirinko šeima prie prašmatnaus raudonmedžio stalo, dvelkė oro gaivikliu – pušų kvapu, kuriam susimaišius su stipriais ponios Keler *Prada* kvepalais dar nespėjusiam atsigauti Alenui supyko širdis. Kad nekiltų abejonių dėl jo padėties šeimoje, Markas įsitaisė stalo gale, krėsle su aukšta atkalte, pasidėjo priešais keletą bylų ir pasiūlė visiems sėstis ant nepalyginamai kuklesnių kėdžių abipus stalo, kur kiekvienam buvo pastatyta po butelį mineralinio vandens. Alenui pasidingojo, kad amžius, pinigai ir galia išryškino brolio panašumą į beždžionę ir joks siuvėjas, nors ir koks puikus meistras jis būtų, niekada nesugebėtų to nuslėpti. Markas paveldėjo finansinę įžvalgą ir jausminį trumparegiškumą, būdingą kelioms jo pirmtakų kartoms, žmonėms, kuriems žiaurumas ir nesąžiningumas paženklino veidus pagiežos raukšlėmis ir amžinos puikybės antspaudu.

Vaikystėje, drebėdamas prieš savo tėvą ir žavėdamasis vyresniuoju broliu, Alenas troško būti toks kaip jie, bet šis noras išnyko paaugus, kai tik jis suvokė, jog yra nulipdytas iš kitokios, tauresnės medžiagos. Kartą, per pokylį, kai Keleriai šventė Floros septyniasdešimtmetį, Alenas nutaikė valandėlę, kai ji buvo išgėrusi daugiau nei pridera, ir paklausė, ar Filipas Keleris iš

tikrųjų jo tėvas. „Galiu užtikrinti, kad nesi įvaikintas, Alenai, bet neprisimenu, kas buvo tavo tėtis", – gaikščiodama sukikeno motina.

Markas ir Lusilė, nebepakęsdami jaunėlio brolio užgaidų, dar prieš susitikimą susitarė Alenui galutinai uodegą prikirpti, – tėvus pakvietė tik dėl akių, – bet jiems pritrūko ryžto išvydus jį tokios apgailėtinos būklės, išblyškusį, susivėlusį, su Drakulos ratilais aplink akis.

– Kas tau? Ar sergi? – sukriokė Markas.

– Hepatitas, – atsakė Alenas, ilgai nesvarstydamas, nes ir šiaip prastai jautėsi.

– To mums dar betrūko! – sušuko sesuo, keldama rankas į dangų.

Tačiau brolis ir sesuo nebuvo visiški beširdžiai, susižvalgę ir kilstelėję kairįjį antakį, kaip jų giminėje įprasta, nutarė šiek tiek sušvelninti strategiją. Tuo posėdžiu Alenas jautėsi pažemintas, kitaip nė būti negalėjo. Išliedamas apmaudą, Markas pirmiausia išvadino jį siurbėle, dabita, išlaikytiniu, iki ausų įklimpusiu į skolas, dykaduoniu, neturinčiu orumo, ir perspėjo, kad tiek šeimos kantrybė, tiek ištekliai jau pasiekė ribą. Gana, ryžtingai užbaigė jis, iškalbingai plodamas delnu per aplankus. Jo pamokslas, retkarčiais Lusilės įtaigiai papildomas, tęsėsi apie dvidešimt minučių, ir Alenas sužinojo, kad aplankuose pagal datas surašyta ir deramai patvirtinta viskas: kiekvienas jo išleistas centas, kiekviena paskola, kiekvienas nesėkmingas sandėris. Metai po metų Alenas išrašydavo vekselius, laikydamas tai grynu formalumu, ir išmesdavo juos iš galvos lygiai taip pat greitai, kaip, jo manymu, užmiršdavo juos Markas. Jis neįvertino brolio.

Antrojoje susitikimo dalyje Markas Keleris išdėstė sąlygas, kurias tyliai derino su Lusile, kilstelėdamas antakį. Užuot pri-

mygtinai reikalavęs, kad Alenas parduotų vynuogyną ir išmokėtų dalį skolų, kaip buvo nutaręs iš pradžių, pripažino kaip neginčijamą faktą, jog, 2009 metais prasidėjus ekonominei krizei, nuosavybės vertė tragiškai sumažėjo ir dabar būtų pats netinkamiausias laikas jį parduoti. Priešingai, pareiškė, kad, paskutinįsyk gelbėdamas Aleną iš bėdos, pasiima jį kaip laidą. Visų pirma, pasak jo, Alenas turįs sumokėti mokesčius, kad neatsidurtų kalėjime, o tai būtų Keleriams absoliučiai nepriimtinas skandalas. Paskiau Markas pareiškė ketinąs atsikratyti nuosavybės Vudsaide, nustebindamas tiek Filipą, tiek Florą Kelerius, kurie net nesugebėjo pasipriešinti. Markas paaiškino, kad viena finansinė firma norėtų toje vietoje pastatyti du daugiaaukščius gyvenamuosius namus, ir, turint omeny tragišką nekilnojamojo turto padėtį rinkoje, nederėtų atsisakyti tokio puikaus pasiūlymo. Daug metų puoselėjęs planą nusikratyti to griozdo ir įsidėti kišenėn atitinkamą dalį, Alenas klausėsi su apsimestiniu abejingumu stovėdamas prie didelio lango ir grožėdamasis įlankos panorama.

Šeimos balta varna aiškiai suprato brolio ir sesers panieką ir apmaudą, taipgi savo pasmerkimo dydį: jis išstumiamas iš šeimos, naujas ir netikėtas dalykas. Jis netenka savo padėties ir ekonominės gerovės, įtakos, pažinčių ir privilegijų: toje visuomeninėje vištidėje vienu spyriu nutrenkiamas ant apatinės laktos. Šį rytą greičiau nei per valandą, nė nenujausdamas katastrofos, prilygstančios visuotiniam karui arba susidūrimui su meteoritu, jis prarado tai, ką laikė prigimtine teise.

Apstulbęs Alenas susivokė, kad, užuot įsiutus ant brolio ir sesers arba sunerimus dėl ateities, pasidarė savotiškai įdomu. Kaip jis jausis įsiliejęs į tą žmonijos dalį, kurią Ženevjeva van

Haut vadina atgrasia minia? Prisiminė vieną citatą, jo paties pavartotą straipsnyje, apie pradedantįjį menininką, vieną iš tų, kurie turi didelių užmojų ir kruopelę talento: kiekvienam ateina valanda, kai jis pasiekia savo negebėjimo slenkstį. Dingtelėjo mintis, kad, išėjęs iš brolio kontoros, turės manytis pats vienas ir atsitrenks į savo negebėjimo slenkstį.

Žodžiu, jis žlugęs. Vudsaido pardavimas galėjo užsitęsti, ir, šiaip ar taip, jis vis viena nieko negaus, nes artimieji išskaičiuos tuos pinigus, kuriuos davė jam visą gyvenimą ir kuriuos jis vadino palikimo avansu, bet Keleriai laikė paskola. Jis niekada neskaičiavo savo skolos, bet ji buvo įamžinta aplankuose, šiuo metu gulinčiuose po sunkia it mūrininko Marko ranka. Tarė sau, kad galės išgyventi parduodamas savo meno kūrinius, nors sunku buvo apskaičiuoti, ar ilgai jų užteks, nes išlaidų irgi niekada neskaičiavo. Jeigu pasiseks, gaus pusantro milijono už Boterą, turint galvoje įprastas galerijos kainas; Lotynų Amerikos dailininkai dabar vertinami, bet nedera skubėti, o jam laukti neišeina. Skolingas daug pinigų bankams, – vynuogynas buvo brangus užgaidas, – o ir mažesnių kreditorių netrūksta, pradedant dantų gydytoju ir baigiant vienu kitu antikvaru, jau nekalbant apie kreditines korteles. Kiek iš viso? Jokio supratimo. Markas jam paaiškino, kad jis turi nedelsdamas išsikelti iš Vudsaido, ir tas namas, prieš valandą Aleno taip nekenčiamas, dabar žadino savotišką ilgesį. Susitaikęs su likimu tarė sau, kad bent galės išvengti pažeminimo prašydamas prieglobsčio pas trečius asmenis ir keliems mėnesiams įsikurti Napos vynuogyne, kol jį perims Markas.

Pabučiavęs motinai ir Lusilei į skruostą, Alenas atsisveikino su broliu ir tėvu, patapšnodamas jiems per pečius. Išlipęs iš lifto pamatė, kad šią lemtingą valandą žiema atsitraukė ir virš San Fransisko spindi kitų metų laikų saulė. Pasuko į Vestin St. Frensio viešbučio „Laikrodžio“ barą išgerti viskio, pirmą kartą

nuo tos dienos, kai susirgo: labai jo reikėjo; alkoholis atgaivino, išsklaidė abejones ir būgštavimus. Susibraukė pirštais plaukus džiaugdamasis, kad jie tebėra vešlūs, ir atsitiesė nusimesdamas nuo pečių slegiančią naštą, nes jau nebepriklausė nuo brolio ir sesers, padarė gudrybę su kreditinėmis kortelėmis, kad išsaugotų orumą ir savo vardui deramą pagarbą. Jo kortų namelis sugriuvo, ir jis atsidūrė griuvėsiuose, bet buvo laisvas. Apsidžiaugęs pasijuto nerūpestingas, pajaunėjęs. Trūko tik Indianos, bet ji taip pat priklausė praeičiai, kurią nušlavė audra.

Ketvirtadienis, 16

Priešpiet Amanda paskambino Bleikui Džeksonui. Jis buvo vaistinėje ir turėjo mesti pradėtą darbą – aptarnaudamas pirkėją, skaičiavo tabletes, – nes dukraitės tonas sukėlė nerimą.

– Ar tu dabar ne klasėje? – paklausė susirūpinęs.

– Skambinu tau iš tualeto. Dėl Bredlio, – atsakė ji tokiu balsu, kad jis suprato, jog ji stengiasi užgniaužti ašaras.

– Kas atsitiko?

– Jis turi draugę, seneli! – Ir nesusivaldžiusi sukūkčiojo.

– Ak aukseli, kaip tave užjaučiu... Kaip sužinojai?

– Pasigyrė feisbuke. Žodžiu, iš pradžių mane išdavė, o paskui viešai išsityčiojo. Ir įkėlė jos nuotrauką, ji plaukimo čempionė, kaip ir jis, vyriškais pečiais ir gera nežadančiu veidu. Ką daryti, seneli?

– Nežinau, Amanda.

– Ar tau niekad nebuvo taip atsitikę?

– Neprisimenu. Tokie dalykai pasimiršta...

– Pasimiršta! Kol gyva to nedovanosiu Bredliui! Nusiunčiau jam žinutę, kad mudu susituoksime, o jis neatsakė. Tikriausiai svarsto, kaip galėtų pasiteisinti, visi vyrai neištikimi

kaip Alenas Keleris ir tėtis. Niekuo negalima pasitikėti, – verkdama pasiskundė mergina.

– Aš ne toks, Amanda.

– Bet tu senas! – sušuko dukraitė.

– Žmonėmis galima pasitikėti, kas be ko, diduma jų labai padorūs. Tavo tėtis viengungis, tai yra išsiskyręs, ir niekam neprivalo saugoti ištikimybės.

– Vadinasi, ir Bredlis viengungis ir neturi būti man ištikimas, nors mudu tuoksimės?

– Man rodos, aukseli, dėl šios santuokos nebuvo tartasi. Galbūt Bredlis ir nežinojo, kad ketinai už jo tekėti.

– Nekalbėk būtuoju laiku, aš tebeketinu už jo tekėti. Palauk, va įstosiu į Masačusetso technologijos institutą ir suriesiu tą kvailę į ožio ragą.

– Lengva kalbėti, Amanda.

Dukraitė dar paverkė kelias minutes, o jis laukė neišmanydamas, kaip ją paguosti, paskui išgirdo, kad ji garsiai šnypščiasi.

– Man reikia grįžti į klasę, – atsiduso Amanda.

– Manding, šiuo metu nelabai dera kalbėti apie skrodimą. Paskambinsiu vakare, – tarė Bleikas.

– Kokį skrodimą?

– Reičelės Rozen. Teismo medicinos ekspertės nuomone, žudikas įšvirkštė jai narkotikų, nes kairėje šlaunyje matyti dūrio žymė. Jai užkimšo burną, paskui pasmaugė, tiesą pasakius, aprišo kaklą meškerės valu ir užveržė veržikliu, galiausiai pakorė ant ventiliatoriaus.

– Gana sudėtinga, ar ne, Keiblai?

– Taip. Ištirta, kokių narkotikų įšvirkšta. Tai midazolamas, vartojamas įvairiais atvejais, be kita ko, jo kaip raminamųjų suleidžiama ligoniams prieš operaciją; galima sakyti, per kelias minutes Rozen neteko sąmonės, nelygu, kokia dozė jai buvo suleista.

– Įdomu, – tarė dukraitė, regis, gerokai aprimusi nuo meilės traumos.

– Eik į klasę, aukseli. Ar myli mane?

– Ne.

– Ir aš tavęs nemyliu.

Penktadienis, 17

Indiana pasiruošė priešpaskutiniam savaitės seansui, pasitrynusi riešus dviem lašais citrinų eterinio aliejaus, padedančio sutelkti dėmesį, ir uždegė smilkalų lazdelę prie deivės Šaktės paveikslo, melsdama kantrybės. Tai buvo viena tų savaičių, kai Garis Bransvikas prašydavo dviejų gydymo seansų, ir ji turėdavo tartis su kitais pacientais ir keisti dienotvarkę. Paprastai po sunkaus seanso ji atsigaudavo suvalgiusi du ar tris juodojo šokolado saldainius, bet, nutraukus santykius su Alenu Keleriu, jie nustojo stiprinamosios galios, ir tokie gyvenimo nepatogumai kaip Bransviko įgeidžiai išmušdavo ją iš vėžių. Reikėjo ko nors paveikesnio nei šokoladas.

Bransvikas nebe pirmą kartą pasirodė jos kabinete, slaptų užmačių vedamas, kaip ir kiti, kurie ateidavo prasimetę tariamomis ligomis, ketindami išbandyti su ja laimę. Ne vienas jų sugebėjo apgauti Indianą, puikuodamasis nuogas ir tikėdamasis ją sužavėti, kol pagaliau ji išmoko jų nusikratyti, jiems dar nespėjus sukelti tikros grėsmės, tačiau kartais tekdavo prašyti pagalbos Matėjų Pereirą. Po masažo stalu dailininkas įtaisė mygtuką, kad, neįstengdama suvaldyti padėties, ji galėtų jam paskambinti. Ne vienas tų įžūlėlių grįžo atgailaudamas ir melsdamas atleidimo, bet ji niekada neatleisdavo, nes gydant tenka sukaupti visą dėmesį, o kaip jį sukaupsi, jei po paklode į ją

nutaikytas stačias daiktas. Garis Bransvikas nebuvo iš tų, atėjo siunčiamas Jumikos Sato, kuri stebuklingosiomis akupunktūros adatomis, įveikiančiomis beveik visas ligas, nepajėgė numaldyti nesiliaujančio galvos skausmo, tad atsiuntė jį pas kaimynę, į kabinetą Nr. 8.

Niekada Indianos nematęs, Bransvikas nustebo, kai ji atidarė duris, nes susidūrė su slaugytoja persirengusia valkirija, visiškai nepanašia į jo įsivaizduotą gydytoją. Juo labiau nesitikėjo susitikti moters, manė, kad Indiana – vyras, kaip Indiana Džonsas, jo paauglystės laikų filmų didvyris. Prieš pirmojo seanso pabaigą vos neuždusо, užplūdus sunkiai sutramdomų niekada nepatirtų jausmų srautui. Jis laikė save šaltakraujišku, nestokojančiu savitvardos, tačiau, atsidūręs šalia Indianos, moteriškos, karštos ir kupinos užuojautos, jausdamas jos stiprius pirštus ir goslumą kurstančių įvairių kvapų derinį jos kabinete, apsalo ir visą tą valandą, kol truko seansas, jautėsi devintame danguje. Todėl ėjo pas ją alkana širdimi ne tiek gydytis savo migrenos, kiek trokšdamas ją pamatyti ir dar sykį patirti pirmojo seanso ekstazę, niekada daugiau nepasikartojusią tokiu pat stiprumu. Kiekvienąsyk reikėdavo vis daugiau, kaip įgijusiam priklausomybę.

Iš prigimties drovus ir nemitrus, jis negebėjo nuoširdžiai išreikšti Indianai savo jausmų, bet užuominų apie juos grėsmingai gausėjo. Kitam žmogui Indiana nė nesvarstydama būtų parodžiusi duris, bet šis atrodė toks silpnas, nors ir apsiavęs žygio batais ir apsivilkęs tikro vyro striuke, todėl nesiryžo jo įžeisti. Kartą probėgšmais užsiminė apie tai Rajanui Mileriui, mačiusiam Bransviką vieną kitą sykį. „Kodėl nepavarai šalin to apgailėtino žmogystos?“ – atsakė jis. Kaip tik todėl ir nepavarė, kad buvo gaila.

Seansas praėjo geriau, nei tikėtasi. Indiana pastebėjo, kad iš pradžių jis atrodė nervingas, paskiau masažuojamas atsipa-

laidavo ir reiki masažui skirtas paskutines dvidešimt minučių miegojo. Pabaigoje teko jį truputį papurtyti, kad atsipeikėtų. Ji išėjo, palikusi jį rengtis, ir pasėdėjo laukiamajame, kur jau išdegė visi smilkalai, bet tvyrojo Azijos šventyklos kvapas. Ji atidarė duris į koridorių, kad išsivėdintų kabinetas, ir tuo metu atėjo pasisveikinti Matėjus Pereira, visas išsitepęs dažais, nešinas dovana – vazonėliu su kažkokiu augalu. Dailininko dienos bėgo tai ilgomis popietėmis mėgaujantis marihuana, tai karštligiškai neriant į tapybą, bet niekas neužgoždavo jo dėmesio: pastebėdavo viską, kas vyksta Nort Biče, o juo labiau holistinėje klinikoje, kurią laikė savo namais. Kaip buvo sutaręs su namo savininku, turėjo informuoti jį apie nuomininkus mainais į arbatpinigius ir nemokamą mansardą, tačiau labai retai atsitikdavo kas nors verta dėmesio, ir jo sutartis su kinu ėjo perniek. Įprotis vaikščioti po visus aukštus, dėlioti paštą į laiškų dėžutes, klausytis skundų ir nuoširdžių išpažinčių ilgainiui paskatino užmegzti draugystę su visais namo gyventojais, vieninteliais jo artimaisiais, ir ypač su Indiana ir Jumika, gydančiomis jam sėdimojo nervo uždegimą: viena masažu, kita akupunktūra.

Pereira pastebėjo, kad japonų gėlių parduotuvė neatsiuntė pirmadieninės ikebanos, ir padarė išvadą, jog Indianai kažkas atsitiko su meilužiu. Gaila, pagalvojo, Keleris buvo išprusęs, išmanė meną, kada nors gal būtų nusipirkęs jo paveikslą, gal net vieną didesniųjų, pavyzdžiui, skerdyklą, jo šedevrą, kurį nutapė Sutino išdarytų gyvulių įkvėptas. Žinoma, dingus Keleriui, jis galėtų retkarčiais pakviesti Indianą į savo mansardą, parūkyti ir laisvai pasimylėti, tai nė kiek nepakenktų jo tapybai, svarbu, kad svečiavimasis netaptų įpročiu. Platoniška meilė šiek tiek nusibodo. Indiana tyru bučiniu atsidėkojo už dekoratyvinį augalą ir kuo skubiau atsisveikino, nes tarpdury pasirodė pacientas, jau apsirengęs.

Matėjus Pereira dingo koridoriuje, o Bransvikas tuo tarpu apsimokėjo už abu tos savaitės seansus – grynaisiais, kaip paprastai, nereikalaudamas pakvitavimo.

– Šį augalą geriau laikyti kuo toliau nuo pacientų, Indiana. Tai marihuana. Ar šitas tipas čia dirba? Esu pastebėjęs jį kelis kartus.

– Jis dailininkas, gyvena ant stogo. Hole kabo jo paveikslai.

– Man jie pasirodė pasibaisėtini, bet aš neišmanau tapybos. Rytoj Rosinio kavinėje bus šernienos... Nežinau... galėtume nueiti. Aišku, jei pageidautumėt... – nudelbęs akis į grindis, suveblenо Bransvikas.

To patiekalo niekada nebūdavo kavinės valgiaraštyje, jis buvo siūlomas tik nuolatiniams svečiams, žinantiems tą paslaptį, ir tai, kad Bransvikas buvo vienas jų, rodė jo atkaklumą: sugebėjo greičiausiai įsilieti į Nort Bičo bendruomenę. Kitiems tekdavo įkyrėti ištisus dešimtmečius. Rosinio kavinės savininkas kartais iškildavo pamedžioti po Monterėjaus apylinkes ir parsiveždavo šerną, kurį pats išmėsinėdavo virtuvėje, – šiurpus darbas! – ir, be kitų gardumynų, pagamindavo skanių dešrelių, kokių niekur pasaulyje negautum, pagrindinę šernienos patiekalų dalį. Prieš kelias savaites Indiana suklydo priimdama Bransviko pakvietimą pietų ir ištisas dvi valandas iš paskutiniųjų stengėsi neužmigti, kol jis skaitė paskaitą apie geologines formacijas ir San Andreaso lūžį. Neketino antrąsyk patirti tokio išmėginimo.

– Ne, dėkui, Gari. Šį savaitgalį praleisiu su šeima, turime daug ką atšvęsti. Amanda įstojo į Masačusetso technologijos institutą ir pusei metų gavo stipendiją.

– Tavo duktė tikras genijus.

– Taip, bet tu ją aplošei šachmatais, – mandagiai priminė Indiana.

– Kitais kartais laimėdavo ji.

– Ką? Dar sykį buvote susitikę? – sunerimo ji.

– Kartais mes žaidžiame telefonu. Ji žada mane pamokyti žaisti *go*, tai kur kas sudėtingiau nei šachmatai. Tai kinų žaidimas, išrastas daugiau nei prieš du tūkstančius metų...

– Žinau, kas tai per žaidimas, Gari, – pertraukė ji, neslėpdama nepasitenkinimo: tas žmogus – tikra Dievo rykštė.

– Ar pyksti? Kas nors negerai?

– Nepageidauju, kad duktė bendrautų su mano pacientais, Gari. Prašau nutraukti su ja bet kokius ryšius.

– Kodėl? Juk aš ne koks iškrypėlis!

– Apie tai niekada man mintis nėra atėjusi į galvą, – traukdamasi tarė Indiana, nustebusi, kad šis toks baugštus žmogėnas drįso kelti balsą.

– Suprantu, jog kaip motina privalai saugoti dukterį, bet manęs tau nėra ko bijoti.

– Žinoma, bet, šiaip ar taip...

– Negaliu nutraukti santykių su Amanda, nieko jai nepaaiškinęs, – atkirto Bransvikas. – Turiu bent jau pasikalbėti su ja. Jei man leistum, labai norėčiau jai ką nors padovanoti. Sakei, kad tavo duktė norėtų katės?

– Tu labai geras, Gari, bet Amanda turi katytę, vardu Tuniukė. Jai padovanojo mano draugė Kerolė Andevoter, tikriausiai esi čionai ją matęs.

– Vadinasi, turėčiau Amandai sugalvoti kokią nors kitą dovaną.

– Ne, Gari, nieku gyvu. Mūsų santykiai turės apsiriboti šiomis keturiomis kabineto sienomis. Neįsižeisk, asmeniškai nieko prieš tave neturiu.

– Čia viskas labai asmeniška, Indiana. Nejaugi nesupranti, ką tau jaučiu? – springdamas atsakė Bransvikas, paraudęs iš gėdos ir nusiminęs.

– Betgi mudu beveik nepažįstami, Gari!

– Jei nori mane geriau pažinti, klausk, Indiana, aš esu atvira knyga. Aš viengungis, vaikų neturiu, tvarkingas, darbštus, geras pilietis, padorus žmogus. Būtų per anksti dėstyti savo materialinę padėtį, bet galėčiau iš anksto tau pasakyti, kad ji labai gera. Per šią krizę daug žmonių neteko savo turto, bet aš išsilaikiau ir net uždirbau, nes gerai išmanau biržos reikalus. Jau seniai investuoju...

– Aš su tuo neturiu nieko bendra, Gari.

– Tu tik apgalvok tai, ką tau sakiau, Indiana, aš lauksiu.

– Verčiau atsisakytum tos minties. Ir, be to, verčiau paieškotum kitos sveikatos specialistės, aš nebegalėsiu tavęs gydyti, ir ne vien dėl to, apie ką kalbėjome, – tiesiog, pasirodo, mano gydymas buvo visai neveiksmingas.

– Neatstumk manęs, Indiana! Tik tu sugebi mane gydyti, tik tavo dėka geriau jaučiuosi. Pažadu, nebekvaršinsiu tau galvos savo jausmais.

Jis atrodė toks nusiminęs, kad jai pritrūko drąsos spyriotis, ir, išvydęs ją dvejojant, Bransvikas, pasinaudojęs proga, atsisveikino su ja iki ateinančio antradienio, lyg nieko nebūtų įvykę, ir šovė pro duris.

Indiana uždarė kabinetą ir užsirakino iš vidaus, jausdamasi taip, lyg ja būtų žaidžiama kaip mažvaike. Nusiprausė veidą ir rankas, kad nusiplautų apmaudą, ilgesingai prisimindama Fermonto viešbučio sūkurinę vonią. Ak, kvapnus vanduo, didžiuliai medvilniniai rankšluosčiai, šaltas vynas, gardūs valgiai,

išmanios glamonės, Aleno Kelerio humoras ir meilė. Kartą, per televiziją žiūrėjusi „Kleopatrą", – trys valandos išsigimusių egiptiečių dažytomis akimis ir žiaurių romėnų dailiomis kojomis, – ji pareiškė, kad geriausias dalykas, kokį ji mačiusi filme, tai pieno vonia. Alenas Keleris pašoko iš lovos, apsirengė, išėjo netardamas nė žodžio ir po pusvalandžio, kai ji jau snaudė, sugrįžo nešinas trimis paketais pieno miltelių, ištirpdė juos prileidęs sūkurinę vonią karšto vandens, kad ji išsimaudytų kaip Holivudo faraonė. Nusijuokė tai prisiminusi ir sopulio perverta širdimi paklausė savęs, kaip gyvensianti be šito žmogaus, suteikusio jai tiek malonumo, ir ar mylėsianti Rajaną Milerį, kaip mylėjo Aleną.

Fizinis potraukis buvusiam kareiviui buvo toks stiprus, kad galėjo palyginti jį nebent su tuo, kurį Bobas Martinas sužadino jai vidurinėje mokykloje. Tai buvo lyg karštligė, kai neslūgsta temperatūra. Ji svarstė, kaip galėtų nepaisyti to, be abejo, neseniai gimusio valdingo fizinio potraukio ar jam priešintis, ir piršosi vienintelis atsakymas, kad meilė Alenui Keleriui buvo dar stipresnė. Išmanydama savo temperamentą, žinojo, kad negali rimtai mylėti vieno ir lengvabūdiškai gulėti su kitu, bet, su Rajanu pabuvusi tame audros talžomame viešbutėlyje, geriau suprato atsiduodančiuosius geismo beprotybei.

Nuo to laiko prabėgo dvylika dienų, ir ji kiekvieną naktį praleido su Rajanu, išskyrus šeštadienį ir sekmadienį, kai namie nakvojo Amanda, ir dabar, dar nespėjusi aptarnauti paskutinio paciento, nekantriai laukė, kada galės jį apsikabinti nulėkusi į loftą, kur Atila, susitaikęs su likimu, jau nebekaukė nepatenkintas. Mėgavosi prisimindama šiurkščius rankšluosčius, spartietišką aplinką, kur buvo taip šalta, kad teko mylėtis nenusirengus – su megztiniu ir vilnonėmis puskojinėmis. Jai patiko nepranokstamas Rajano vyriškumas, spinduliuojanti

jėga, didvyriško kario laikysena, nors jos glėbyje jis atrodydavo silpnas ir pažeidžiamas. Taipgi patiko ir tai, kad jis elgiasi kaip pramuštgalvis vaikėzas – matyt, niekada nebuvo taip aklai įsimylėjęs, niekas jo nemokė, kaip reikia įtikti moteriai. Visa tai pasikeis, kai nuslūgs ką tik užgimusios meilės įkarštis, tarė ji sau, kai jie turės laiko neskubėdami pažinti vienas kitą. Jų laukė maloni perspektyva. Rajanas buvo nuostabus žmogus, kur kas švelnesnis ir jausmingesnis, nei ji tikėjosi, bet jiems trūko bendro gyvenimo patirties, visiems santykiams būtina įsitvirtinti, jie spės vienas kitą pažinti ir pamiršti Aleną.

Ji sutvarkė masažo kambarį, suvyniojo panaudotą paklodę ir rankšluosčius ir pasiruošė paskutiniam šios savaitės seansui – susitikimui su pudeliu, jos mylimiausiu pacientu, mielu senutėliu kreivakoju žvėreliu rusvu kailiuku, su aiškiu dėkingumu atsiduodančiu jos gydymui. Turėdama dar kelias laisvas minutes, ištraukė Bransviko kortelę, – deja, nebuvo įrašyta jo gimimo data, kuri būtų pravertusi jo horoskopui nustatyti, – ir surinko Selestės Roko telefono numerį, norėdama sužinoti karmas valančio tibetiečio pavardę.

Šeštadienis, 18

Pedras Alarkonas ir Rajanas Mileris, pėda pėdon sekami Atilos, šeštadienio rytą paskambino į Indianos duris lygiai pusę devintos, lydimi už kelių žingsnių atsilikusių Matėjaus Pereiros, Jumikos Sato ir jos gyvenimo draugės Nanos Sasaki. Indiana, pakvietusi juos Denio D'Andželo prašymu, pasitiko svečius kuklia juodo šilko suknele, apsiavusi aukštakulniais bateliais, Aleno Kelerio dovanotais tada, kai jis bandė paversti ją aukštuomenės dama. Vyrai švilptelėjo iš susižavėjimo, niekada ne-

buvo jos matę tokios elegantiškos ir tokios spalvos suknele: ji buvo įsitikinusi, kad juodi drabužiai sugeria neigiamą energiją, ir labai apdairiai jais vilkėdavo. Atila mėgaudamasis uodė eteriniais aliejais dvelkiantį butą. Šuo nemėgo sintetinių kvepalų, bet pripažino natūralius, todėl turėjo silpnybę Indianai, kurią atpažindavo tarp kitų žmonių. Mileris griebė Indianą į glėbį ir įsisiurbė į lūpas, o svečiai apsimetė, kad nieko nepastebi. Paskiau namų šeimininkė atkimšo butelį *Primus*, švelnų karmenero ir kabernė derinį, taipgi Kelerio dovaną, juo labiau kad ji negalėjo leisti sau tokios prabangos – pirkti butelį vyno, kainuojantį brangiau nei žieminis paltas, o Milerį pavaišino jo mėgstamiausiu gazuotu gėrimu. Anksčiau „jūrų ruonis" girdavosi esąs vynų *connaisseur**, o vėliau, metęs gerti, vertino tik kokakolą, supilstytą į buteliukus, ne į skardines, atvežtinę iš Meksikos, saldesnę nei vietinė, ir be ledo.

Penktadienį Denis buvo pakvietęs Indianą į savo šeštadieninį spektaklį. Tai buvo ypatingas atvejis: jis šventė savo gimtadienį, ir klubo savininkė, pagerbdama jo scenai paaukotus metus, paskyrė jam svarbiausią vaidmenį, kurį jis kruopščiai paruošė. „Kas iš to, kad būsiu scenos žvaigždė, jeigu tai niekam neįdomu? Ateik, Indi, ir atsivesk savo draugus, kad man paplotų." Denis pakvietė ją per vėlai, tad ji nespėjo sukviesti gausybės žiūrovų, kaip būtų norėjusi, ir turėjo pasitenkinti penkiais ištikimais draugais. Ta proga visi pasipuošė, net Matėjus, kaip paprastai dažais išterliotais džinsais, tik šįkart apsivilkęs krakmolytus dryžus marškinius ir pasirišęs kaklaraištį. Nort Biče brazilą dailininką visi laikė išvaizdžiausiu vyru, ir jis tai žinojo. Labai aukštas ir lieknas, gilių raukšlių išvagotu veidu, tarytum káltu iškaltu, žaliomis katės akimis geltona rainele, jusliomis

* Žinovas (*pranc.*).

lūpomis ir į afrikiečių kasytes supintais plaukais. Taip traukė dėmesį, kad turistai dažnai sustodavo gatvėje, norėdami su juo nusifotografuoti, lyg jis būtų vietinė įžymybė.

Jumika ir Nana susipažino vaikystėje Japonijoje, Ivatės prefektūroje, drauge emigravo į Jungtines Amerikos Valstijas, kartu gyveno ir dirbo, net rengėsi vienodai. Tą vakarą jos vilkėjo išeiginiais drabužiais: kelnėmis ir juodais švarkeliais, Mao stiliaus baltomis šilkinėmis palaidinėmis. Jos susituokė 2008 metų birželio 16-ąją, tą pačią dieną, kai Kalifornija įteisino tos pačios lyties porų santuokas, ir tą vakarą atšventė vestuves „Šeriuotojo vikšro“ galerijoje, prie sušiais ir ryžių degtine nukrautų stalų, dalyvaujant visiems mieliems holistinės klinikos gydytojėliams.

Matėjus padėjo Indianai pagaminti vakarienę – tailandiečių restorano gardumynus, valgomus su lazdelėmis iš popierinių lėkštučių. Draugai susėdo valgyti ant grindų, nes vienintelis stalas buvo paverstas aromaterapijos laboratorija. Kalba kaip paprastai tomis dienomis pakrypo apie tai, kad Obama pralaimės prezidento rinkimus ir kad „Vidurnaktis Paryžiuje“ laimės „Oskarą“. Svečiai ištuštino butelį vyno ir deserto gavo ledų su žaliąja arbata, kurių atnešė japonių pora, paskiau visi susėdo į Jumikos automobilį ir Milerio furgonėlį su Atila ant priekinės sėdynės, į kurią niekas nedrįso kėsintis.

Nuvykę į Kastro gatvę, šunį paliko automobilyje, nusiteikusį kantriai kaip budistas laukti valandų valandas, ir nuėjo į netoliese esantį „Narcizo“ klubą. Tuo metu kvartale knibždėjo būriai jaunimo, nakvišų ir homoseksualų turistų, užplūdusių barus ir žaismingo turinio teatrus. Jie būtų ir nepastebėję žydromis šviesomis nutviekstų Denio klubo durų, jei prie jų nebūtų driekusis ilga eilė ir būriavęsi gėjai, kurie stovėjo rūkydami ir plepėdami. Alarkonas ir Mileris paleido keletą sąmojų

apie klubo paskirtį, bet klusniai nusekė paskui Indianą, kuri pasisveikino su žaliūku, budinčiu prie durų, ir pristatė savo draugus, pasak jos, ypatingus Denio D'Andželo svečius. Viduje buvo kur kas erdviau, nei būtų galima tikėtis, tvanku, pilna lankytojų, beveik išimtinai vyrų. Tamsiuose kampuose buvo matyti apsikabinę ar lėtai šokantys siluetai, nekreipiantys dėmesio į aplinką, bet dauguma vaikščiojo šen bei ten, garsiai šnekėjo, stengdamiesi perrėkti triukšmą, arba rymojo prie baro, gerdami alkoholį ir šveisdami meksikietiškus užkandžius.

Šokių aikštelėje, kur taipgi buvo scena, blykčiojant šviesoms ir šaižiai žviegiant muzikai, raitėsi baltomis plunksnomis apsikaišiusios keturios šokėjos su bikiniais. Atrodė kaip viena, visos to paties ūgio, su perukais, vienodais papuošalais ir tokiu pat makiažu, dailiomis kojomis, standžiais sėdmenimis, ilgomis atlasinėmis pirštinėms ir putliomis krūtimis, vos telpančiomis blizgučiais apkraštuotose liemenėlėse. Tik iš arčiau įsižiūrėjus į jas dienos šviesoje, aiškėjo, kad tai anaiptol ne moterys.

Denio draugai alkūnėmis prasiskynė kelią per šurmulį, ir tarnautojas nuvedė juos tiesiai prie scenos – prie Indianai rezervuoto staliuko. Alarkonas, Jumika ir Nana nuėjo prie baro nupirkti gėrimų ir kokakolos Mileriui, kuris vis dar nesuvokė, jog juodu su dailininku traukia visų dėmesį, – manė, kad lankytojai žiūri į Indianą.

Ilgai netrukus plunksnuotosios choristės baigė savo šokį, šviesos užgeso ir klubas nugrimzdo į visišką tamsą, kurią visi pasitiko juoku ir švilpimu. Taip praslinko užsitęsusi minutė, ir tuomet, kai juokai nutilo, sukrėsdamas visų širdis, salę užtvindė krištolinis Vitnės Hjuston balsas, ilga meilės aimana. Geltonas prožektoriaus spindulys nukrypo į scenos vidurį, kur, palenkusi galvą, vienoje rankoje laikydama mikrofoną, kitą pridėjusi prie širdies, užsimerkusi stovėjo prieš savaitę

mirusios dainininkės šmėkla trumpais plaukais, su ilga, krūtis paryškinančia suknele atvira nugara. Išvydusi vaiduoklį, publika neteko žado. Vitnė Hjuston iš lėto atlošė galvą, pakėlė mikrofoną prie lūpų, ir iš sielos gelmių ištrūko pirmieji žodžiai: *I will always love you**. Suskardėjo plojimai, po to stojo pagarbi tyla, ir suskambėjo atsisveikinimo giesmė, glamonių, pažadų ir dejonių srautas. Tai buvo ji: nepakartojamas veidas, išraiškingos rankos, judesiai, energija, elegancija. Po penkių minučių užgeso paskutinės dainos gaidos, nustelbtos griausmingų plojimų. Iliuzija buvo tokia tobula, jog Indianai ir jos draugams nė nedingtelėjo mintis, kad ši garsenybė, burtais prikelta iš numirusiųjų, galėtų būti Denis D'Andželas, Rosinio kavinės džiūsna kelneris, kol pagaliau įsižiebė šviesos, Vitnė Hjuston nusilenkė ir nusiėmė peruką.

Tokiuose klubuose kaip „Narcizas" Rajanas Mileris lankėsi su draugais kitose šalyse. Šiurkščiais sąmojais dangstydami gėjų spektaklių kurstomą susijaudinimą, jie mėgavosi transvestitais, kuriuos laikė nekenksmingais egzotiškais, lyg visai kitos padermės padarais. Jis tarėsi esąs plačių pažiūrų žmogus, matęs pasaulio ir niekuo nesipiktinantis, pakantus kitokios lytinės orientacijos asmenims, svarbu, kad jie, pasak jo, netvirkintų vaikų ir gyvulių. Tiesa, buvo nusiteikęs prieš gėjų tarnybą ginkluotosiose pajėgose, baimindamasis, kad dėl jų, kaip ir dėl moterų, gali pakrikti drausmė ir kilti konfliktų. Jų drąsa jis nė kiek neabejojo, tačiau mūšyje, jo žodžiais tariant, išbandomas vyriškumas ir patikimumas, kariauti be testosterono neįmanoma: kiekvienas karys turi kliautis bendražygiais, ir jam būtų

---

* Aš visada tave mylėsiu (*angl.*).

neramu, jeigu jo gyvybė priklausytų nuo homoseksualo ar moters. Tą vakarą „Narcizo" klube jam teko išbandyti savo pakantumą, nejaučiant kitų „jūrų ruonių" peties.

Ankšta patalpa, pritvinkusi gašlumo ir gundymo, vyrų grumdymasis aplink, prakaito, alkoholio ir skutimosi losjono tvaikas – visa tai dirgino nervus. Dingtelėjo mintis, kaip elgtųsi tėvas tokiomis aplinkybėmis, ir, kaip visada, kai jį prisimindavo, įsivaizdavo jį šalia tvarkinga uniforma, ordinais nusagstyta krūtine, tiesų, kietai sukandusį dantis, surauktais antakiais, smerkiantį sūnaus elgesį. Ką veikia mano sūnus šioje kiaulidėje, tarp šitų gėdos neturinčių bobvyrių? – kaip paprastai, nekrutindamas lūpų, prakoštų pro dantis tėvas.

Jis negalėjo mėgautis Denio D'Andželo vaidyba, nes tuo metu susivokė, kad aržūs žvilgsniai krypsta ne į Indianą, o į jį, ir pasijuto gniuždomas tos vyriškos energijos, žavios, grėsmingos ir gundančios, keliančios pasišlykštėjimą ir podraug kerinčios. Nejučia griebė Pedro Alarkono viskio stiklinę ir išmaukė trimis dideliais gurkšniais. Alkoholis, kurio kelerius metus nebuvo ėmęs į burną, nudegino gerklę ir ištvino venomis po visą kūną, užliejo karščio ir energijos banga, nušluodamas visas mintis, prisiminimus ir abejones. Niekas neprilygsta šiam stebuklingam gėrimui, tarė sau, šiam lydytam auksui, šiam dievų nektarui, įelektrinančiam, teikiančiam jėgų, uždegančiam, niekas neprilygsta viskiui, kurio kaip paskutinis kvailys nežinia kodėl buvau atsisakęs. Pasirodė, jog tėvas pasitraukė per kelis žingsnius ir dingo spūstyje. Mileris atsigręžė į Indianą ir pasilenkė siekdamas jos lūpų, bet knaptelėjo ir, užuot ją pabučiavęs, apvertė stiklinę su alumi – Vitnės Hjuston užhipnotizuota, ji nieko nepastebėjo.

Mileris neprisiminė, kada pasikėlė nuo stalo ir puolė įnirtingai skintis kelią prie baro, neprisiminė, kaip pasibaigė spek-

taklis nei kiek viskio išgėrė prieš galutinai netekdamas nuovokos; neprisiminė, kaip pašoko tas pyktis, apakinęs jį akinamu tvykstelėjimu, kai kažkoks jaunuolis apkabino jį per pečius ir kažką pakuždėjo į ausį, paliesdamas ją lūpomis; neprisiminė, kada viską aplink aptraukė migla ir jis pajuto, kaip pučiasi, nebetelpa savo kailyje, kad tuojau sprogs; neprisiminė, kaip prasidėjo muštynės, kiek vyrų nuosekliai sutalžė kumščiais nei ko rėkė Indiana ir Alarkonas, nei kaip su antrankiais atsidūrė policijos automobilyje kruvinais marškiniais ir nubrozdintais krumpliais.

Pedras Alarkonas pakėlė nuo grindų Milerio striukę, išėmė furgonėlio raktus ir nuvažiavo įkandin automobilio, gabenančio jo draugą į policijos skyrių. Netoliese pastatęs automobilį, nuėjo į policiją ir turėjo pusantros valandos laukti, kol jį priėmė budėtojas. Paaiškino, kas atsitiko, stengdamasis sušvelninti Milerio elgesį, o pareigūnas atsainiai klausėsi nenukreipdamas akių nuo kompiuterio ekrano.

– Pirmadienį suimtasis galės išdėstyti savo bylą teisėjui, o dabar uždarytas į kamerą, kad išsiblaivytų ir nusiramintų, – mandagiai atsakė policininkas.

Alarkonas pareiškė, kad Rajanas Mileris nėra girtas, tik apsvaigęs nuo vaistų, nes Irako kare buvęs kontūzytas, be to, ten neteko kojos ir kartais būna nenuspėjamo elgesio, bet nepavojingas.

– Nepavojingas? Paaiškinkite tiems trims žmonėms, kuriuos jis nusiuntė į greitosios pagalbos ligoninę.

– Pirmą kartą jam atsitiko toks dalykas kaip „Narcizo“ klube, pareigūne. Mano draugas buvo išprovokuotas.

– Kaip?

– Kažkas bandė jį graibyti.

– Ką jūs sakote? Tame klube? Pirmą kartą girdžiu! – nusišaipė policininkas.

Tuomet Pedras Alarkonas metė kortą, laikomą kraštutiniam atvejui, ir pareiškė, kad Rajanas Mileris, FTB ir CŽV darbuotojas, turėjo slaptą užduotį: jeigu pareigūnas abejojąs jo žodžiais, galįs patikrinti suimtojo piniginę, kur yra reikiamas liudijimas, o jeigu ir to neganėsią, galėsiąs duoti kodą, kad jis tiesiogiai susisiektų su FTB biuru Vašingtone. „Suprasite, kad mums nereikia skandalo", – užbaigė jis. Išjungęs kompiuterį ir išklausęs jį skeptiška veido išraiška, policininkas liepė atsisėsti ir laukti.

Praslinko dar viena valanda, kol policininkai susisiekė su Vašingtonu ir patikrino Alarkono informaciją, ir dar viena, kol išleido Milerį, pareikalavę pasirašyti protokolą. Per tą laiką jis šiek tiek išsiblaivė, bet vis dar svyravo. Iš policijos išvyko apie penktą valandą ryto: Alarkonas skubėjo kuo greičiau užsiplikyti pirmą puodelį matės, Mileriui beprotiškai skaudėjo galvą, o nelaimėlis Atila, praleidęs naktį furgonėlyje, svajojo kilstelėti koją prie pirmo pasitaikiusio medžio.

– Sveikinu, Mileri, sugadinai spektaklį Vitnei Hjuston, – tarė Pedras Alarkonas, padėdamas namo grįžusiam draugui nusirengti, prieš tai nuvedęs Atilą nusišlapinti ir palakti vandens.

– Man galva sprogsta, – sumurmėjo Mileris.

– Taip ir reikia. Einu užplikyti kavos.

Atsisėdęs ant lovos krašto šalia Atilos, padėjusio snukį jam ant kelio, susiėmęs veidą rankomis, Mileris bergždžiai bandė atkurti praeito vakaro įvykius; jį slėgė baisi gėda: plaukai prisivėlę smėlio, lūpa perskelta, akys užputusios, rankos ištinusios, šonkauliai taip sudaužyti, kad sunku kvėpuoti. Tai buvo jo vienintelis nuopuolis: praėjo treji metai ir vienas mėnuo visiškos blaivybės, nė lašo alkoholio, jokių narkotikų, tik retkarčiais

marihuanos suktinė. Laikėsi vyriškai, nesikreipdamas į psichiatrą, nors kaip veteranas turėjo teisę į nemokamą reabilitacijos programą, tik gėrė antidepresantus. Kaipgi negalėtų atsispirti kaušui alaus, išmokytas per karą ištverti baisesnį skausmą ir dėti didesnes pastangas nei bet kuris mirtingasis? Negalėjo suprasti, kas jam atsitiko nei kada išgėrė pirmą gurkšnį ir pamažu nusirito į bedugnę.

– Paskambinsiu Indianai. Duokš telefoną, – tarė Alarkonui.

– Šiandien sekmadienis, dabar penkiolika minučių šeštos ryto. Tokiu metu niekas neskambina. Še, išgerk ir pailsėk, o aš eisiu pavedžioti Atilos, – atsakė Alarkonas.

Rajanas Mileris vargais negalais nurijo dvi tabletes aspirino, užgerdamas juoda kava, o jo draugas tuo tarpu bergždžiai stengėsi įkalbinti Atilą leisti užmauti jam antsnukį ir prisegti pavadį. Šuo nė neketino palikti Milerio tokios prastos būklės ir kaukė atsitūpęs prie vonios kambario durų, pastatęs vienintelę ausį ir vienintele akimi žiūrėdamas, kokį nurodymą duos nelaimės draugas. Kelias minutes palaikęs galvą po šaltu dušu, Mileris išnėrė iš vonios kambario vienomis puskelnėmis, šlapias, strykčiodamas vienintele koja, ir leido šuniui išeiti su Alarkonu. Paskiau griuvo kniūbsčias ant lovos.

Gatvėje sučirškė Alarkono mobilusis telefonas: pasigirdo pučiamaisiais instrumentais atliekama melodija – Urugvajaus valstybinio himno kariniai akordai. Tvirtai laikydamas už pavadžio besiveržiantį šunį, iš kišenės jis išsitraukė telefoną ir išgirdo Indianos balsą, klausiantį apie Rajaną. Paskutinįsyk matė jį, kai du augaloti policininkai vilkte vilko į policijos automobilį, o kiti du, padedami prie durų budinčio gorilos, bandė daryti tvarką klube, kur kai kurie girti svečiai įsismaginę švaistėsi kumščiais, klykaujant spektaklio žvaigždėms, vis dar apsikaišiusioms plunksnomis. Denis D'Andželas, pasislėpęs už baro,

stebėjo visą tą šėlsmą su kojine ant galvos, Vitnės Hjuston peruku rankoje, skruostais ritosi ašaros, susimaišiusios su akių dažais. Trumpai drūtai, kaip jam įprasta, Alarkonas išdėstė Indianai, kas dėjosi vėliau. „Aš važiuoju pas jus. Ar sumokėsi už taksi?“ – paklausė ji.

Po trisdešimt penkių minučių Indiana pasirodė Milerio lofte su mėlyne paaky, apsiavusi krokodilo odos batais, ant juodos suknelės, kurią vilkėjo tą vakarą, užsimetusi lietpaltį. Pabučiavusi urugvajietį ir šunį, priėjo prie lovos, kur tiek kartų mylėjosi, o dabar knarkė šiurkščia stora antklode Pedro apklotas Mileris. Indiana ėmė jį purtyti ir atlyžo tik tada, kai jis ištraukė galvą iš po pagalvės ir pasikėlė lovoje, stengdamasis geriau įžiūrėti, kas vyksta.

– Kas tavo akiai? – paklausė Indianos.

– Bandžiau tave sulaikyti ir gavau kumščiu.

– Ar aš tau trenkiau? – sušuko Mileris, visiškai atsibusdamas.

– Netyčia, nieko baisaus.

– Kaip aš galėjau taip žemai nusiristi, Indi!

– Visi mes kartais suklumpame, net virstame kniūbsti, o paskui pasikeliame. Renkis, Rajanai.

– Negaliu pajudėti.

– Tai bent narsuolis „jūrų ruonis“! Kelkis! Važiuosi su manimi.

– Kur?

– Pamatysi.

Sekmadienis, 19

„Sveiki, aš vardu Rajanas, esu alkoholikas, jau šešios valandos, kai negeriu.“ Taip prisistatė jis, mėgdžiodamas kitus, prieš jį

kalbėjusius toje salėje be langų, ir jo žodžius palydėjo karšti plojimai. Prieš tai Pedras Alarkonas nuvežė jį su Indiana prie pastato su bokšteliu Teiloro ir Eliso gatvių sankryžoje, pačiame Tenderloino centre.

– Kas čia per pastatas? – paklausė Mileris, kai Indiana, įsikibusi į parankę, nuvedė jį prie durų.

– Glaido atminimo bažnyčia. Kaip gali nežinoti, tiek metų nugyvenęs šiame mieste?

– Aš netikintysis. Nesuprantu, Indiana, ko čia atvažiavome.

– Pažiūrėk į bokštą, ar matai, kad nėra kryžiaus? Afroamerikietis Sesilis Viljamsas daug metų buvo Glaido bažnyčios siela, bet dabar jau senokai išėjo į pensiją. Septintajame dešimtmetyje atsiųstas į šią merdėjančią metodistų bažnyčią, pavertė ją San Fransisko dvasiniu centru. Liepė nuimti kryžių, nes tai mirties simbolis, o jo kongregacija šlovina gyvenimą. To ir atvažiavome čionai, Rajanai: tavo gyvenimo šlovinti.

Paaiškino jam, kad Glaidas – turistų traukos centras, viliojantis visus neprilygstama chorų muzika ir atvirų durų politika: visi mielai priimami, nekreipiant dėmesio į jų tikėjimą, rasę ar lytinę orientaciją, bet kurios Bažnyčios krikščionys, musulmonai ir judėjai, narkomanai ir elgetos, milijonieriai iš Silicio slėnio, *drag queens**, kino žvaigždės ir nusikaltėliai – niekas neatstumiamas, ir pridūrė, kad Glaidas turi šimtus programų vargšams ir nelaimėliams padėti, priglausti, aprengti, šviesti, ginti ir reabilituoti. Jie prasiskynė kelią per tvarkingą eilę žmonių, laukiančių nemokamų pusryčių. Mileris sužinojo, kad Indiana padeda dalyti pusryčius kelias valandas per savaitę, nuo septintos iki devintos, tuo metu, kai turi laisvo laiko, ir kad bažnyčia ištisus metus tris kartus per dieną maitina tūkstan-

---

* Transvestitai (*angl.*).

čius vargdienių. Tam reikia šešiasdešimt penkių tūkstančių valandų savanoriško darbo. „Aš dirbu maždaug šimtą valandų, bet tų savanorių tiek daug, jog mes sudarome sąrašus, ir jie laukia savo eilės“, – paaiškino ji.

Tuo ankstyvu metu žmonės dar nesirinko į sekmadienio pamaldas. Indianai viskas buvo pažįstama ir ji nuvedė Milerį tiesiai į nedidelę vidinę salę, kur telkėsi pirmas anoniminių alkoholikų būrelis. Pasienyje prie termosais su kava ir lėkštėmis su sausainiais nustatyto stalo jau trypčiojo šešetas žmonių, kiti turėjo ateiti po dešimties minučių. Visi susėdo ratu ant plastikinių kėdžių, viso labo penkiolika, skirtingos kilmės, odos spalvos ir skirtingo amžiaus, diduma vyrai, beveik visi daugiau ar mažiau priklausomybės nualinti, o vienas, kaip ir Mileris, paženklintas nesenų muštynių žymėmis. Indiana, iš pažiūros sveika ir linksma, atrodė per klaidą pakliuvusi į tą draugiją. Mileris tikėjosi pamokos ar paskaitos, bet vietoj to pasirodė džiūsna storo stiklo trumparegio akiniais ir pradėjo susirinkimą. „Sveiki, aš esu Benis Efronas, sergu priklausomybe. Matau naujų veidų. Sveiki atvykę, bičiuliai“, – prisistatė jis, ir kiti irgi prabilo paeiliui sakydamiesi savo vardus.

Efrono tolydžio skatinami ir klausinėjami, kai kurie papasakojo savo patirtį: kaip įprato gerti, kaip neteko darbo, artimųjų, draugų ir kaip bandė gydytis anoniminių alkoholikų draugijoje. Vienas vyriškis didžiuodamasis parodė kortelę su skaičiumi 18 – tiek mėnesių laikėsi blaivybės, ir visi jam paplojo. Viena iš keturių būrelio moterų, apsileidusi, pasmirdusi, išgedusiais dantimis ir baugščiu žvilgsniu, prisipažino praradusi viltį, nes jau ne kartą nuslydusi, ir jai irgi paplota už tai, kad ryžosi ateiti į susirinkimą. Efronas ją pagyrė pasirinkus teisingą kelią, nes pirmiausia reikia prisipažinti netekus valios, ir pridūrė, kad viltis atgyja, kai žmogus atsiduoda aukščiau-

siosios galios malonei. „Aš netikiu Dievo“, – nepatikliai tarė ji. „Aš irgi netikiu, – atsakė akiniuotasis džiūsna, – bet kliaujuos aukščiausiąja meilės galia, meilės, kurią gebu teikti ir priimti.“ „Manęs niekas nemyli, niekas manęs nėra kada nors mylėjęs!“ – atrėžė moteriškė ir, pašokusi iš vietos, buvo beišeinanti, bet Indiana užstojo jai kelią ir apkabino. Moteriškė valandėlę spyrėsi, bandydama išsilaisvinti, paskiau kūkčiodama suglebo, ir jaunoji moteris tvirtai kaip motina priglaudė ją prie krūtinės. Taip jos stovėjo apsikabinusios valandėlę, nepakenčiamai prailgusią Mileriui, kol pagaliau moteriškė nusiramino, ir abi grįžo į savo vietas.

Rajanas Mileris tarė vos kelis žodžius prisistatydamas, o šiaip klausėsi kitų liudijimų susigūžęs, alkūnėmis pasirėmęs į kelius, grumdamasis su pykinimu ir skausmu smilkiniuose. Su tais žmonėmis turėjo kur kas daugiau bendra, nei įtarė iki vakarykštės dienos, kai išsiblaškęs ar apmaudo pagautas išmaukė pirmą stiklinę ir akimoju vėl tapo neįveikiamu galiūnu, kokiu vaizdavosi vaikystėje. Kaip tie vyrai ir moterys šalia, jis irgi buvo savo kūno belaisvis, įbaugintas viduje tykančio priešo, laukiančio patogios progos jį sunaikinti, tokio užsislaptinusio, jog kartais beveik jį pamiršdavo. Prisiminė auksinę viskio spalvą, skaistų spindesį, malonų ledo gabaliukų skimbčiojimą stiklinėje, prisiminė stiprų alaus kvapą, tylų burbuliavimą ir švelnias putas.

Dingtelėjo mintis, kas gi atsitiko, kad patyrė tokią nesėkmę. Treniravosi siekdamas tobulybės, grūdinosi, ugdė valią, atsisakydamas silpnybių, ir tuomet, kai mažiausiai to tikėjosi, užpuolė priešas, išlindęs iš savo urvo. Anksčiau, kai, teisindamasis vienatve ir neatliepta meile, galėjo pasiduoti pagundai ir pasigerti, kietai laikėsi blaivybės. Negalėjo suvokti, kodėl palūžo dabar, kai turėjo viską, ko troško. Jau dvi savaitės, kai jau-

tėsi visiškai laimingas ir patenkintas. Tą palaimingąjį sekmadienį, kai pagaliau apkabino Indianą, pasikeitė jo gyvenimas: jis džiaugėsi visa širdimi suteikta malone ją mylėti ir mylėtis, stebuklu būti mylimam ir atsisveikinti su vienatve, iliuzija jaustis pelniusiam atleidimą ir amžinai išgydytam nuo visų žaizdų. „Aš esu Rajanas Mileris, alkoholikas“, – pakartojo mintyse ir pajuto, kaip peršti akys nuo tramdomų ašarų, ir jam pašoko noras bėgti iš tos salės, bet Indianos ranka ant peties sulaikė jį vietoje. Po keturiasdešimt penkių minučių, kai atėjo laikas atsisveikinti, prie durų kai kas draugiškai plekšnojo jam per pečius, kreipdamasis į jį vardu. Jis niekam neatsakė.

Vidurdienį Indiana ir Rajanas nuvažiavo paiškylauti į tą patį sekvojų parką, kur prieš dvi savaites audra pakišo jiems progą pasimylėti. Oras buvo nepastovus, tai lynojo, tai, prasisklaidžius debesims, nedrąsiai švystelėdavo saulė. Jis atvežė vištienos, limonado, anglių ir kaulą Atilai, ji pasirūpino sūriu, duona ir vaisiais. Indiana turėjo senovinę pintinę, trauktą drobe baltais ir raudonais langeliais, vieną iš kelių kaip palikimas atitekusių motinos daiktų, labai patogią į iškylas vežiotis maistą, lėkštes ir stiklines. Parke, vasarą knibždėte knibždančiame žmonių, nebuvo nė gyvos dvasios ir jie galėjo įsitaisyti mėgstamoje vietoje, už kelių žingsnių nuo upės. Susėdę ant storo rąsto, apsisiautę pončais, laukė, kol sužerplės anglys, kad galėtų pakepti vištieną, tuo metu Atila kaip pasiutęs vaikėsi voveres.

Milerio galva buvo kaip sudaužytas moliūgas, o kūnas išmargintas mėlynėmis, bet jis džiaugėsi, nes pagal pirmykštį tėvo diržu įskiepytą teisingumą bausmė išperka nusižengimą. Vaikystėje taisyklės buvo aiškios: kas prasikalsta ar padaro žioplystę, turi atsiteisti, tai nepermaldaujamas gamtos dėsnis. Kai

tėvas nežinodavo, jog jis iškirto kokią nors šunybę, džiaugsmas išvengus bausmės trukdavo labai neilgai, veikiai apimdavo baimė ir nuojauta, kad jis vis viena neišvengs keršto. Šiaip ar taip, atrodydavo, kad geriau išpirkti kaltę keliais diržo kirčiais, užuot laukus, kol išsipildys bausmės grėsmė. Prasikaltimas ar žioplystė... Dingtelėjo mintis, kiek tokių nusižengimų bus padaręs per keturiasdešimt gyvenimo metų, ir jis nutarė, kad jų, be abejo, būta.

Tarnaudamas kariuomenėje, jaunas, stiprus, ištroškęs nuotykių, karo įkarštyje, tarp bendražygių, jausdamasis saugus su ginklu rankose, jis niekada nesvarstė savo elgesio, taipgi negalvojo apie nebaudžiamumą. Kare buvo leistini nešvarūs žaidimai, niekam nereikėjo atsiskaityti už savo veiksmus. Garbingai atliko pareigą tėvynei, buvo „jūrų ruonis", vienas iš mitinių karių elito. Svarstyti ėmė vėliau, kai kelis mėnesius gulėjo ligoninėje, o paskiau gydėsi reabilitacijos centre, šlapindamasis krauju ir mokydamasis vaikščioti su protezu, pritvirtintu prie bigės, ir nutarė, kad, jei kuo ir nusikalto, su kaupu išpirko kaltę netekdamas kojos, bendražygių ir atsisveikindamas su karine karjera. Kaina buvo tokia aukšta, – didvyrišką gyvenimą iškeisti į lėkštą, – kad jis pasijuto apmulkintas. Griebėsi apgaulios alkoholio ir stiprių kvaišalų paguodos, grumdamasis su vienatve ir pasišlykštėjimu savimi, merdėdamas slogiame Betesdos kondominiume.

Tuomet, kai tapo beveik neįmanoma atsispirti pagundai nusižudyti, Atila antrąsyk išgelbėjo jam gyvybę. Praslinkus keturiolikai mėnesių nuo tos dienos, kai paliko Iraką pririštas prie neštuvų ir apkvaišintas morfijumi, už penkiolikos kilometrų nuo Bagdado sprogus minai buvo sunkiai sužeistas šuo. Tai pažadino Milerį iš letargo ir pastatė ant kojų: jis gavo naują uždavinį.

Atskubėjo į pagalbą Megė, kaimynė Betesdoje, septyniasdešimties su kaupu metų našlė, su kuria susidraugavo lošdamas pokerį. Iš jos Mileris pasiskolino kitą gyvenimo šūkį: kas ieško pagalbos, visada suranda. Tai buvo griežta senė, kalba ir elgesiu panaši į piratą, dvidešimt metų praleidusi kalėjime, apkaltinta kelis kaulus jai sulaužiusio vyro nužudymu. Tą galingą moteriškę, kurios bijojo visi kaimynai, tuo neramiu gyvenimo laikotarpiu vienintelę pakentė Mileris, ir ji atsakė jam įprastu šiurkštumu ir stebėtinu gerumu. Iš pradžių, kai jis dar negalėjo apsieiti be pagalbos, ji gamindavo jam valgį, savo automobiliu vežiodavo pas gydytojus, vėliau pakeldavo jį nuo žemės, kai aptikdavo prisisiurbusį alkoholio ar apkvaišusį nuo narkotikų, bandydavo palinksminti lošdama kortomis ir drauge žiūrėdama veiksmo filmus. Sužinojusi, kas atsitiko Atilai, Megė nutarė, jog, norėdamas gauti šunį, jeigu tas liktų gyvas, pirmiausia Mileris turėtų susirūpinti savo galva, nes tokiam nugeibėliui kaip jis niekas nepatikėtų keturkojo didvyrio.

Mileris atsisakė gydymosi nuo priklausomybės programų karo ligoninėse, kaip ir psichologo, potrauminių sindromų specialisto, paslaugų, ir ji pritarė, jog tos priemonės tinka nebent bobvyriams, esama greitesnių ir veiksmingesnių metodų. Išpylė visus butelius į kriauklę, sumetė narkotikus į tualetą, paskiau liepė nusirengti ir išsinešė visus drabužius, kompiuterį, telefoną ir protezą. Atsisveikino optimistiškai iškeldama nykštį ir užrakino duris, palikdama jį nuogą, viena koja. Mileris gavo vienui vienas kęsti pirmųjų abstinencijos dienų kančias drebėdamas, klejodamas, vemdamas, apdujęs iš baimės ir skausmo. Bandė kumščiais išlaužti duris, surišęs paklodes nusileisti pro langą, bet gyveno dešimtame aukšte. Trankė sieną, skiriančią nuo Megės buto, kol ligi kraujo nusidaužė krumplius, ir taip kaleno dantimis, kad vienas nulūžo. Trečią dieną krito išsekęs.

Vakare atėjo Megė ir rado jį susirietusį ant grindų, tyliai dejuojantį, daugmaž nusiraminusį. Nuvedė į dušinę, atnešė lėkštę karštos sriubos, paguldė į lovą ir, kol jis miegojo, budėjo šalia sekdama viena akimi – neva žiūrinti televizorių.

Taip Rajanui Mileriui prasidėjo naujas gyvenimas. Priprato prie kasdienės rutinos laikytis blaivybės ir prie kovos dėl Atilos, kuriam tuo metu jau buvo sugijusios žaizdos ir įteiktas apdovanojimas. Tokie rūpesčiai būtų įvarę neviltį bet kam, jei žmogus nebūtų buvęs vedamas begalinio dėkingumo. Megės padedamas, parašė šimtus prašymų karinėms įstaigoms, penkiskart vyko į Vašingtoną ginti savo bylos ir pasinaudojęs „jūros ruonių" 6-ojo būrio bendražygių pasirašytu laišku sugebėjo gauti asmeninę audienciją pas gynybos sekretorių. Iš jo kabineto išėjo išgirdęs pažadą, kad Atila būsiąs atgabentas į Jungtines Valstijas ir po įstatymų numatyto karantino galėsiąs jį pasiimti. Tais biurokratinių derybų mėnesiais jis nuvyko į Teksasą, pasiryžęs išleisti visas santaupas geriausiems pasaulyje protezams, ėmė treniruotis, pasiryžęs dalyvauti triatlono varžybose, ir suvokė, kaip derėtų naudotis karinėje tarnyboje įgytomis pažintimis. Buvo patyręs ryšių ir saugumo priemonių specialistas, turėjo pažinčių karinėje vadovybėje, charakteristiką apie pavyzdingą tarnybą ir keturis apdovanojimus, jo ryžtingo būdo įrodymą. Paskui paskambino į San Fransiską Pedrui Alarkonui.

Su Pedru Alarkonu Mileris susidraugavo būdamas dvidešimties metų. Baigęs vidurinę, stojo į „jūrų ruonius" trokšdamas tėvui įrodyti, kad galėtų būti toks pat vyras kaip ir jis, o jaučiasi per silpnas siekti aukštojo mokslo todėl, kad pernelyg skurdus žodynas ir nesugeba sukaupti dėmesio. Mokykloje kuo ma-

žiausiai domėjosi mokslu, tačiau garsėjo kaip sportininkas, buvo vien iš raumenų sudėtas ir tarėsi esąs pajėgus atlikti bet kokią fizinių pastangų reikalaujančią užduotį, vis dėlto buvo pašalintas iš „jūrų ruonių" per vadinamąją pragariškąją savaitę, sunkiausią pratybų savaitę, kai per šimtą dvidešimt valandų išmėginama kiekvieno vyro tvermė, gebėjimas žūtbūtinai pasiekti tikslą. Permanė, jog stipriausias raumuo – tai širdis, ir, kai būdavo įsitikinęs, kad pasiekė ribą ir nebesugeba ištverti skausmo ir nuovargio, viską pradėdavo iš naujo, galėdavo kartoti tą patį be galo, bet vis tiek nieko nepešdavo. Prie patirto pažeminimo pralaimėjus prisidėjo begalinė panieka, kurią parodė tėvas, gavęs žinią apie sūnaus nesėkmę. Tam žmogui, karininkų sūnui ir vaikaičiui, išėjusiam į atsargą kontradmirolo laipsniu, tai, kad sūnus neišlaikė išmėginimo, tik patvirtino jau seniai susidarytą prastą nuomonę. Mileris su tėvu niekada apie tai neužsiminė, abu užsisklendė tylos kiaute, beveik dešimt metų atsisakę bendravimo.

Ketverius metus Mileris studijavo kompiuteriją, tuo pat metu nuožmiai treniravosi ketindamas dar sykį stoti į „jūrų ruonius": tai buvo jau nebe iššūkis tėvui, o tikras pašaukimas – išmanė, ką tai reiškia, ir troško tam paskirti savo gyvenimą. Universitete jam sekėsi, nes vienas dėstytojas juo itin susidomėjo, išmokė sukaupti dėmesį, padėjo praturtinti žodyną ir įgusti prie studijų, išugdė pasitikėjimą savo protiniais gebėjimais ir įkalbino, prieš stojant į jūros pėstininkus, baigti universitetą. Tas žmogus buvo Pedras Alarkonas.

1995 metais, kai pasiekė tikslą ir tapo „jūrų ruoniu", o per Tridančio ceremoniją vadas prisegė jam prie krūtinės ženklą, Mileris pirmiausia paskambino buvusiam dėstytojui ir viską papasakojo. Išgyveno pragariškąją savaitę ir ištisus mėnesius nuožmių pratybų vandenyje, ore ir sausumoje, ištvėrė karštį

ir šaltį, be miego ir be poilsio užsigrūdino grumdamasis su kliūtimis ir kęsdamas kančias, užmegzdamas nesutraukomus draugystės saitus su bendražygiais, susitaikė su mintimi, jog privalo gyventi ir mirti kaip didvyris. Vėliau, ištisus šešiolika metų, iki tol, kol buvo sužeistas ir išėjo į atsargą, retai susitikdavo su Alarkonu, bet palaikė ryšį. Tuo metu, kai jis vykdavo į pavojingiausias vietas su slaptomis užduotimis, urugvajietis Stanfordo universitete skaitė paskaitas apie dirbtinį intelektą. Taip Mileris sužinojo, kad jo senas draugas – tikras genijus.

Pedras Alarkonas džiaugsmingai pritarė draugo minčiai ginkluotąsias pajėgas aprūpinti sudėtingomis saugumo sistemomis ir pareiškė, kad Mileris viena koja turėtų būti Vašingtone, o kita – Silicio slėnyje, vienintelėje vietoje, kur vystoma tokia technologija. Mileris išsinuomojo biurą, pagrindinę būstinę, už dešimties minučių kelio nuo Pentagono, susikrovė negausų turtą ir drauge su Atila persikėlė į Kaliforniją. Urugvajietis laukė jų San Fransisko oro uoste, pasiruošęs padėti slapta – dėl įtartinos politinės praeities.

Indiana bendrais bruožais žinojo Milerio gyvenimo istoriją, netgi tai, kad susitaikė su tėvu prieš jo mirtį, bet nebuvo girdėjusi apie jo uždavinį Afganistane, kurį jis iš naujo išgyvendavo sapnuodamas košmarus. Sekvojų parke stebėdamas, kaip drėgname ore be galo lėtai kepa vištiena, jis papasakojo tos nakties įvykius. Anot jo, žudyti iš tolo šiuolaikiniame kare – gryna abstrakcija, vaizdo žaidimas, nėra jokio pavojaus, nesukyla jokie jausmai, aukos lieka beveidės, tačiau mūšyje vyras prieš vyrą išbandomas kiekvieno kario drąsumas ir žmogiškumas. Akivaizdi tikimybė žūti ar būti sunkiai sužeistam turi psichologinių ir dvasinių pasekmių, tai nepakartojamas potyris, ne-

perteikiamas žodžiais, suvokiamas tik tiems, kuriems teko išgyventi tuos jausmus, siaubą, sumišusį su džiūgavimu. „Kodėl mes kariaujame? Todėl, kad mus valdo pirmykštis instinktas, kur kas stipresnis už kovos dėl būvio instinktą“, – tarė Mileris ir paskiau pridūrė, kad vėliau civiliniame gyvenime niekas neprilygsta karui, viskas atrodo pilka. Smurtas pažeidžia ne tik aukas, jis atsiliepia ir smurtininkams. Jie išmokomi mirti ir kentėti, gali žudyti ir žudo ramia sąžine, nieko neimdami į galvą; gali kankinti, prireikus išgauti informaciją, bet jis palikdavęs tai kitiems, jam būdavę šlykštu. Žudyti kovos įkaršty arba keršyti už žuvusį draugą – tai viena, tokią akimirką nieko negalvoji, veiki aklai, kurstomas siaubingos neapykantos, priešas atrodo nebe žmogus, ir tu neturi nieko bendra su juo. Tačiau žudyti civilius, žvelgiant jiems į akis, moteris, vaikus... Tai visai kas kita.

2006 metų pradžioje žvalgyba pranešė, kad Osama bin Ladenas slapstosi kalnų grandinėje palei Pakistano sieną, kur po amerikiečių invazijos įsikūrė „Al Kaida“. Žemėlapyje pažymėtas rajonas buvo pernelyg platus, kad būtų įmanoma jį šukuoti, šimtai gamtinių urvų ir tunelių, nesvetingi kalnai, gyvenami įvairių genčių, kurias vienijo islamas ir bendra neapykanta amerikiečiams. Jūrų pėstininkai surengė kelis žygius į tuos kalnuotus tyrus, patirdami daug gyvosios jėgos nuostolių, nes musulmonų kovotojai, puikiai pažįstantys kraštą, puldavo juos iš pasalų.

Kiek tų varganų ožkaganių, kurių protėviai šimtus metų vertėsi tuo pačiu amatu, buvo tikrieji kovotojai? Kur, kokiose plūktinėse lūšnelėse slypėjo ginklų sandėliai? Ką nešiojo moterys po savo juodais apdangalais? Ką žinojo vaikai? Įsitikinusi, kad Osama bin Ladenas ranka pasiekiamas, vadovybė išsiuntė jūrų pėstininkus su slapta užduotimi jį nukauti, o jeigu nepavyktų jo surasti, bent jau sutrukdyti vietiniams gyventojams

jam padėti ar gauti žvalgybinių duomenų. Kaip paprastai būna kare, priemonės pateisino tikslą. Kodėl buvo pasirinkta kaip tik ši gyvenvietė? Tai buvo ne Rajano Milerio reikalas, jis turėjo nedvejodamas vykdyti įsakymą: ne jam buvo spręsti, ar tas žygis pagrįstas ir teisėtas.

Jis prisiminė žygį kuo smulkiausiai, sapnuodavo jį, nepermaldaujamai iš naujo jį išgyvendavo. Vedini šunimi, „jūrų ruoniai“ sėlino sukandę dantis su keturiasdešimčia kilogramų apsaugos priemonių ir ekipuotės ant pečių: amunicija, vandeniu ir maistu dviem paroms, baterijomis, timpomis ir morfijumi, neskaitant asmeninio ginklo, šalmo su prožektoriumi, vaizdo kameros, ausinių. Turėjo pirštines ir naktinio matymo prietaisus. Rinktiniai kariai, skirti itin slaptoms ir pavojingoms užduotims vykdyti. Žygiavo iššokę iš sraigtasparnio už trijų kilometrų nuo tikslo, remiami oro pajėgų ir jūrų pėstininkų dalinio, bet tuo metu buvo vieni. Atila iššoko su savo parašiutu, prisegtas prie jo diržais, su antsnukiu, sustingęs, baimės sukaustytas: bijojo tik to šuolio į tuštumą, bet, vos atsidūręs ant žemės, buvo pasiruošęs veikti.

Priešas galėjo glūdėti bet kur, pasislėpęs vienoje iš tų trobelių, kalnų urvuose, jų užnugary. Mirtis tykojo kiekviename žingsnyje, sprogus minai, snaiperiui paleidus šūvį, staiga išdygus sprogmenimis apsirišusiam savižudžiui. To karo ironija: iš vienos pusės geriausiai pasaulyje išmankštinta ir apginkluota kariuomenė, triuškinanti stipriausios istorijoje imperijos galybė, o iš kitos – fanatikų gentys, pasiryžusios žūtbūtinai ginti savo kraštą, net akmenimis, jei pritrūktų šaudmenų. Galijotas ir Dovydas. Vienas apsišarvavęs neprilygstama technologija ir ginkluote, bet nepaslankus kaip storaodis gyvūnas, apkrautas sunkiais nešuliais, o priešas lengvas, judrus, gudrus, pažįstantis vietovę. Tai sekinantis okupacinis karas, nes neįmanoma

palaužti maištingos tautos, pasiryžusios kovoti iki paskutinio kraujo lašo. Karas, kurį galima laimėti mūšio lauke, bet pasmerktas žmogiškąja prasme, ir abi pusės tai supranta, viską lemia laikas. Amerikiečiai stengėsi kaip įmanydami vengti šalutinių nuostolių, nes tai brangiai kainuoja: sulig kiekvienu žuvusiu civiliu, sulig kiekviena sugriauta troba auga kovotojų skaičius ir žmonių rūstybė. Priešas apsukrus, nepastebimas, dingsta kaimuose, įsimaišęs tarp piemenų ir valstiečių, rodo beprotišką drąsą, o „jūrų ruoniai“ gerbia narsuolius, net priešus.

Rajanas Mileris ėjo pirmas, vedinas Atila. Šuo, apvilktas neperšaunama liemene, su specialiais akiniais ir kamera ant galvos vaizdui perduoti, per ausines išgirsdavo įsakymus. Šuo buvo jaunas, mėgo siausti, bet, vos apvilktas liemene, virsdavo mitologiniu žvėrimi. Nė nekrūpčiodavo drioksint šūviams, sprogstant granatoms ir bomboms, skirdavo amerikiečių ginklų šaudymą nuo priešo, saviškių sunkvežimio ir gelbėjimo sraigtasparnio ūžesį, buvo išmokytas aptikti minas ir pasalas. Nesitraukdavo nuo Milerio nė per žingsnį, neišvengiamo pavojaus atveju glausdavosi jį perspėdamas, o išvydęs jį griūvant saugodavo, pasiryžęs gelbėti net savo gyvybės kaina. Jis buvo vienas iš dviejų tūkstančių aštuonių šimtų amerikiečių kariuomenės kovinių šunų Artimuosiuose Rytuose. Mileriui buvo aišku, kad negali jo mylėti: Atila – ginklas, kovinės ekipuotės dalis, ir vis dėlto tai jo draugas, juodu supranta vienas kito mintis, kartu valgo ir miega. Be žodžių padėkojęs, Mileris paplekšnojo šuniui per sprandą.

Staiga Atila įsirężė, pašiaušė keterą, pakėlė snukį ir iššiepė pasakiškus dantis su titano iltimis. Jis pirmas turėjo peržengti slenkstį: patrankų mėsa. Sėlino atsargiai ir ryžtingai, dabar

jį galėjo sustabdyti nebent ausinėse pasigirdęs Milerio balsas. Palinkęs, tylus, neregimas tamsoje, Rajanas Mileris sekė įkandin, sugniaužęs savo M4, artimame mūšyje patikimiausią ginklą. Jau nieko negalvojo, buvo pasiruošęs, žvilgsnis įsmeigtas į tikslą, tačiau juslėmis jautė aplinką žinodamas, jog bendražygiai vėduokle išsisklaidę aplink kaimelį, kad galėtų visi drauge pradėti puolimą. Netikėtai užkluptas priešas nesusivokia, kas vyksta: žaibiškas smūgis.

Mileriui teko pirmoji troba pietų pusėje. Vos įžiūrima blyškioje mėnesienoje, plokščia, kvadratinė, nudrėbta iš molio ir akmenų, tokia įaugusi į žemę, lyg būtų paprasčiausias gūbrys. Jis krūptelėjo, subliovus ožkai, antrąsyk sutrikdžiusiai nakties ramybę. Per dešimtį metrų nuo durų sustojo, lyg nugirdęs verkiant vaiką, bet paskui vėl įsitvyrojo tyla. Dingtelėjo mintis, kiek teroristų slapstosi toje piemenų lūšnoje. Jis giliai įkvėpė oro, mostelėjo šuniui, įdėmiai žvelgiančiam į jį pro apskritus akinių stiklus, ir abu puolė prie trobos. Tą pačią akimirką į kaimelį įsiveržė bendražygiai, rėkdami, šaudydami, keikdamiesi. „Jūrų ruonis“ paleido papliūpą į duris, paskui išspyrė jas koja. Atila įšoko pirmas ir sustojo, pasiruošęs pulti, laukdamas įsakymo. Mileris įbėgo įkandin, pro naktinio matymo akinius įvertindamas padėtį, apskaičiavo trobos dydį, atstumą iki sienų – lubos tokios žemos, kad teko pritūpti, – automatiškai peržvelgė plūktinę aslą, gorę su žarijomis, puodus, kabančius virš išblėsusio ugniakuro, tris ar keturias medines taburetes. Troba buvo vieno kambario ir iš pažiūros atrodė tuščia. Suriko angliškai, kad niekas nejudėtų iš vietos, o Atila suurzgė. Viskas įvyko taip greitai, kad vėliau jis neprisiminė, kas atsitiko: kartais atmintyje netikėtai atgyja padriki vaizdai, skaudūs kaip kumščio smūgiai, košmaruose tūkstančius kartų jis vėl išgyvena tos nakties įvykius, kurių neįmanoma nei surikiuoti, nei suvokti.

Kareivis vėl suriko savo kalba, užpakaly pajuto kažką subrazdant, apsisuko, nuspaudė gaiduką, papliūpa, kažkas krito dusliai kriokdamas. Po griausmingų šūvių ūmai stojo tyla, siaubinga atvanga, kareivis nusivožė akinius ir pašvietė žibintuvėliu, šviesos pluoštas perbėgo per trobą, stabtelėjo ties kažkokiu ryšuliu ant aslos, Atila šoko į priekį, griebė jį dantimis. Mileris priėjęs pašaukė šunį, teko dar kartą pašaukti, įsakyti, kad paleistų grobį. Paspyrė kūną, norėdamas įsitikinti, ar negyvas. Krūva juodų skarmalų, nugairintas pagyvenusios moters veidas, senolė.

Rajanas Mileris nusikeikė. Šalutiniai nuostoliai, tarė sau, bet suabejojo: kažkas nepavyko. Jau buvo beišeinąs, bet kitame trobos gale viena akimi pastebėjo kažką pasislėpusį tamsoje, vikriai apsisuko ir žibintuvėliu apšvietė pasieny už kelių žingsnių prisiglaudusią žmogystą. Suriko, kad nejudėtų iš vietos, bet žmogysta atsistojo dusliai sudejavusi, lyg sukūkčiojusi, ir jis išvydo, kad rankoje ji laiko kažkokį daiktą, ginklą. Nedvejodamas spustelėjo gaiduką, kulkų varstomas priešas sutrūkčiojo ant aslos, ir kraujas švirkštelėjo jam į veidą. Jis pastovėjo nejudėdamas, palaukė, lyg iš tolo abejingai stebėdamas sceną ekrane. Ir staiga pasijuto nuvargęs, po adrenalino iškrovos išmušė prakaitas ir kūną nukrėtė šiurpas.

Pagaliau kareivis suvokė, kad nebėra pavojaus, ir priėjo prie kūno. Jauna moteris. Kulkos nekliudė veido, ji jauna ir labai graži, vešlūs juodi plaukai pasklidę ant aslos, akys atviros, didelės šviesios akys, ilgos blakstienos ir tamsūs antakiai, apsivilkusi lengva tunika, matyt, naktiniais marškiniais, basa, o šalia, netoli atgniaužtos rankos, virtuvinis peilis. Po kruvina tunika – iškilus pilvas, vadinasi, nėščia. Moteris žvelgė Mileriui

į akis, ir jis suprato, kad joje dar rusena gyvybė, bet jis niekuo negalėjo jai padėti. Šviesios akys susidrumstė. Kareivis pajuto, kaip burna prisipildė seilių, ir jis pasilenkė, kad neapsivemtų.

Praslinko vos dvi ar trys minutės nuo tos akimirkos, kai Mileris išspyrė duris, ir viskas buvo baigta. Reikėjo eiti toliau, išnaršyti visą kaimelį, bet iš pradžių turėjo įsitikinti, kad troboje nieko nebėra. Išgirdo urzgiant Atilą ir susivokė, kad šuo už ugniakuro, prie podėlio maistui laikyti, mažyčio kambarėlio be langų, šiaudais pakreikta asla, pastebėjo ant kablių sukabintus vytintos mėsos gabalus, maišą su kažkokiais grūdais, gal ryžiais, gal kviečiais, kelis indus su aliejumi, kelias skardines persikų konservų, be abejo, kontrabandines, labai panašias į matytas amerikiečių bazės valgykloje.

Atila buvo pasiruošęs pulti, bet Mileris įsakė jam pasitraukti ir, pasišviesdamas žibintuvėliu, apžiūrėjo gruoblėtas molines sienas, paskui koja praskleidė šiaudus ir, pastebėjęs, kad asla ne plūktinė kaip visoje troboje, tarė sau, kad po lentinėmis grindimis turėtų būti arba sprogmenų sandėlis, arba teroristų urvas. Turėjo šauktis pastiprinimo ir drauge su jais tirti toliau, bet buvo sutrikęs ir nieko negalvodamas priklaupė ant vieno kelio, paskui viena ranka pabandė plėšti lentas, kita laikydamas M4. Per daug stengtis nereikėjo, trys lentos pasikėlė pačios savaime, kaip durelės.

Pašokęs ant kojų, nusitaikė į angą neabejodamas, kad apačioje kas nors slepiasi, angliškai surikęs įsakė išeiti, bet neišgirdo atsakymo; nenukeldamas piršto nuo gaiduko, nukreipė žibintuvėlio šviesą ir tuomet juos pamatė. Iš pradžių mergaitę skarele aprišta galva, tokiomis pat kaip motinos akimis, susigūžusią ankštame urvelyje, paskui vaiką ant jos rankų, vienerių ar dvejų metų kūdikį su žinduku burnoje. Šūdas, šūdas, šūdas, sumurmėjo kareivis lyg maldą ir priklaupė prie urvelio, vos at-

gaudamas kvapą – tas vaizdas pervėrė širdį: tarė sau, kad motina, paslėpusi vaikus ir liepusi jiems tyliai glūdoti, ryžosi ginti juos su atšipusiu virtuviniu peiliu.

„Jūrų ruonis“ klūpojo griežto mergaitės žvilgsnio užhipnotizuotas – apkabinusi broliuką, dengė jį savo kūnu. Jis buvo girdėjęs daug visokių pasakojimų: esą, priešas žiaurus, verčia moteris tapti savižudėmis teroristėmis ir prisidengia vaikais kaip gyvu skydu. Reikėjo patikrinti, ar mergaitė su kūdikiu neužstoja tunelio ar sprogmenų sandėlio angos, reikėjo iškrapštyti juos iš urvo, bet jis pristigo ryžto. Galiausiai atsistojo, kilstelėjo pirštinėtą ranką, prisidėjo pirštą prie lūpų, liepdamas mergaitei tylėti, užvožė dureles, apskleidė šiaudais ir išėjo svyruodamas.

Užduotis Afganistano kaimelyje buvo nesėkminga, bet, išskyrus amerikiečius ir gyvus išlikusius afganus, niekas apie tai nesužinojo. Jeigu šioje atokioje vietovėje ir būta teroristų lizdo, kažkas tikriausiai juos laiku perspėjo ir jie spėjo išardyti savo įrenginius ir dingti be pėdsakų. Nebuvo rasta nei ginklų, nei sprogmenų, tačiau tai, kad kaimelyje buvo tik seniai, moterys ir vaikai, vadovybė palaikė rimtu įrodymu, jog CŽV įtarimai pagrįsti. Puolimo metu buvo sužeisti keturi afganai, vienas sunkiai, ir pirmoje troboje nukautos dvi moterys. Kaimo puolimas oficialiai nebuvo užregistruotas, nebūta jokio tyrimo, o jeigu imtų klausinėti, „jūrų ruonių“ bendražygiai visi kaip vienas būtų pateikę tą patį atsakymą, bet niekas jų neklausinėjo. Rajanas Mileris būtų turėjęs atsakyti tik už savo veiksmus; bendražygiai nereikalavo jokių pasiaiškinimų remdamiesi tuo, kad jis veikė pagal aplinkybes ir šaudė savigynos ar atsargumo dėlei. „Kiti užėmė kaimelį su kuo mažiausiais nuostoliais, tik aš nesusivaldžiau“, – prisipažino Mileris Indianai. Kas be ko,

mūšyje kyla sumaištis, tyko begalė pavojų. Gali būti sužeistas, kontūzytas ar suluošintas, žūti grumtynėse, pakliuvęs į nelaisvę nukankintas ir sušaudytas; jis nepuoselėjo iliuzijų apie karą, stojo į kariuomenę iš pašaukimo, nesvajodamas apie uniformą, ginklus ir garbę. Buvo pasiruošęs žūti ir žudyti, didžiuodamasis savo tėvyne, šlovingiausia istorijoje valstybe. Visada buvo ištikimas savo pareigai, niekada nedvejojo dėl gautų nurodymų nei metodų, naudojamų pergalei pasiekti. Suvokė, kad turės žudyti civilius, tai neišvengiama, bet kokiame šiuolaikiniame kare žūva vienas kareivis ir dešimt civilių; Irake ir Afganistane pusė šalutinių nuostolių tenka teroristų išpuoliams, o kita pusė – amerikiečių ugniai. Vis dėlto per tokius žygius, kokį teko jam atlikti su savo būriu, niekada nebuvo susidūręs su beginklėmis moterimis ir vaikais.

Po tos nakties kaimelyje Mileris neturėjo laiko svarstyti, kas atsitiko: jo būrys buvo skubiai išsiųstas į kitą užduotį, šįkart į Iraką. Jis nugrūdo tuos įvykius į tolimiausią, dulkių nugultą atminties užkaborį ir gyveno toliau. Žaliaakė mergaitė ėmė jį kankinti tik kitais metais, kai po anestezijos atsigavo Vokietijos ligoninėje, o ji, tyli ir susikaupusi, už kelių žingsnių nuo lovos sėdėjo ant metalinės kėdės su broliuku ant rankų.

Indiana Džekson klausėsi drebėdama, nuo drėgnos miško vėsos apsigaubusi ponču, ir nieko neklausinėjo, nes, jam pasakojant, tą naktį irgi buvo tame kaimelyje, įėjo į trobą įkandin Milerio ir Atilos, o kai jie išbėgo, įlindo į urvą po lentiniu dangčiu, prigludo prie vaikų ir sėdėjo apsikabinusi juos, kol baigėsi antpuolis ir pasirodė kitos moterys, pakėlė nuo žemės senelės ir motinos kūnus, suskato juos šaukti ir šoko ieškoti, kol pagaliau rado, išvedė iš slėptuvės, ir tada prasidėjo ilgos budynės prie žuvusiųjų. Viskas vyksta tuo pačiu metu, nėra laiko, erdvės ribų, mes – dalelė dvasinio vienio, kuriame telpa visos kadaise

įsikūnijusios ir kada nors įsikūnysiančios sielos, visi mes – milžiniško vandenyno lašeliai, tylomis kartojo ji, kaip ne kartą jau buvo sakiusi ir jautusi medituodama. Atsigręžė į Milerį, kuris, nuleidęs galvą, sėdėjo šalia ant medžio kamieno, ir išvydo, kad jo skruostai sudrėkę nuo pirmųjų lietaus lašų, o gal nuo ašarų. Ištiesusi ranką, nušluostė juos taip liūdnai ir nuoširdžiai, kad jis gailiai atsiduso.

– Aš žuvęs, Indi, galutinai žuvęs. Nesu vertas kieno nors meilės, o juo labiau – tavo!

– Jeigu taip manai, esi juo labiau žuvęs, nes tik meilė gali tave išgydyti, jeigu, aišku, tu jos neatstumsi. Tu esi sau pats didžiausias priešas, Rajanai. Ryžkis ir atleisk sau, jei neatleisi, amžinai gyvensi praeities nelaisvėje, atminties baudžiamas, o ji visada būna šališka.

– Tai, ką padariau, – tikra, ne šališka.

– Neįmanoma pakeisti faktų, bet tu gali kitaip juos vertinti, – patarė Indiana.

– Aš tave taip myliu, Indi, kad man skauda. Man skauda čia, kūno vidury, lyg krūtinę slėgtų akmeninis antkapis.

– Kai myli, neskauda, žmogau. Tave slegia karo žaizdos, sąžinė, kaltė, visa tai, ką buvai matęs ir ką turėjai daryti, niekam nepavyksta nusikratyti tokios patirties.

– Ką man daryti?

– Važiuojam, palikim varnoms tą vištieną, vis viena ji niekad neiškeps, neriam į lovą pasimylėti. Tai geriausia išeitis. Sušalau, ima tikrai lyti, noriu prisiglausti prie tavo krūtinės. Ir liaukis bėgiojęs, Rajanai, nes nuo tam tikrų prisiminimų niekad nepabėgsi, jie visada tave prisivys, susitaikyk su savimi ir su žaliaake mergaite, pašauk ją, papasakok savo istoriją ir atsiprašyk.

– Pašaukti? Kaip?

– Mintimis. Ir, be to, gali pašaukti jos motiną ir močiutę, jiedvi kažkur čia netoliese, sklando tarp sekvojų. Nežinia, kuo vardu ta mergaitė, būtų lengviau kreiptis į ją vardu. Tarkim, kad jos vardas Šarbat, kaip ir tos žaliaakės merginos, kurios nuotrauka išspausdinta *National Geographic* viršelyje.

– O ką aš jai pasakysiu? Ji gyva tik mano mintyse, Indi. Negaliu jos pamiršti.

– Ir ji negali tavęs pamiršti, todėl nuolatos tave lanko. Įsivaizduok, kaip ji jautėsi tą naktį, susigūžusi urve, drebėdama iš baimės, baisėdamasi ją sudraskyti pasiruošusiu milžinu ateiviu ir siaubingu žvėrimi. O paskui ji išvydo kruviną motiną ir močiutę. Jeigu tu nepadėsi, Rajanai, ji niekada nesugebės nusikratyti tų siaubingų vaizdų.

– Kaip galėčiau jai padėti? Tai įvyko prieš daugelį metų kitame pasaulio krašte, – atsakė jis.

– Šiame pasaulyje viskas susiję. Pamiršk atstumą ir laiką, įsivaizduok, kad visa tai atsitiko amžinoje dabartyje, štai šiame miške, tavo atmintyje, tavo širdyje. Pasišnekėk su Šarbat, atsiprašyk, pasiaiškink, pažadėk, kad atvažiuosi, pabandysi padėti jai ir jos broliukui. Pažadėk, kad, jeigu jų nerasi, padėsi kitiems vaikams, tokiems pat našlaičiams kaip jie.

– Gal negalėsiu tesėti pažado, Indi.

– Jei tu negalėsi, važiuosiu aš, – atsakė ji ir, abiem rankomis suėmusi jam veidą, pabučiavo į lūpas.

Pirmadienis, 20

Siekiant apgauti policiją, šunų kovos vykdavo įvairiose vietose. Elsa Dominges vyriausiajam inspektoriui pranešė, kad viena jų vyks šio mėnesio trečią pirmadienį, per Prezidentų dienos

iškilmes, tik nežinia kur. Bobas Martinas liepė vienam informatoriui patikrinti faktą ir paskambino savo kolegoms į San Rafaelio policijos skyrių – papasakojo, ko reikėtų laukti, ir pasiūlė savo pagalbą. Policininkai, kuriems netrūko rūpesčių dėl kitų Sąsiaurio gaujų nusikaltimų, ne per daugiausia tuo susidomėjo, nors ir žinojo, kad per šunų kovas vyksta lažybos, girtuokliaujama, prekiaujama moterimis ir narkotikais, kol Bobas Martinas jiems įrodė, kaip būtų naudinga, jei tokia žinutė pasirodytų spaudoje. Žmonės kur kas labiau užjaučia šunis nei vaikus. Vietinio laikraščio reporterė ir fotografas buvo pasiruošę važiuoti drauge su policininkais – mintis, dingtelėjusi į galvą Petrai Hor, kuri, būdama pažįstama su žurnaliste, pagalvojo, kad jai turėtų būti įdomu, kas dedasi netoli jos namų.

Ne visi kovinių šunų šeimininkai buvo užkietėję nusikaltėliai, kai kurie jų, jauni juodaodžiai arba bedarbiai imigrantai iš Lotynų Amerikos ir Azijos šalių, taip bandė manytis duonos kąsnį su savo čempionais. Įregistruojant šunį, tekdavo sumokėti tris šimtus dolerių, bet, nugalėjęs kelis varžovus, jis galėdavo dalyvauti varžybose, o jo savininkas gaudavo atlygį už kiekvieną kovą ir, be to, uždirbdavo iš lažybų. „Sportu“ vadinama slapta pramoga buvo tokia kruvina, jog reporterė vos neapsivėmė, kai Petra jai parodė kovos vaizdo įrašą ir dvesiančių šunų išdraskytais viduriais nuotraukas.

Hugas Domingesas kartu su kitu bendraamžiu vaikinu augino daug žadantį pėdsekį šunį, keturiasdešimt penkių kilogramų rotveilerį, šėrė žalia mėsa, neleido bendrauti su kitais šunimis nei pratintis prie žmonių, dresavo ištisas valandas versdami bėgti, kol šis krisdavo kaip pakirstas, siundė ir siutino švirkšdami kvaišalus ir į užpakalinę angą kimšdami aitriuosius pipirus. Kuo daugiau šuo kenčia, tuo nuožmesnis būna. Jo šeimininkai važiuodavo į varginguosius Oklando ir Ričmondo

priemiesčius, kur pilna benamių šunų, prie medžio pririšdavo rujojančią kalę ir laukdavo, kol, kvapo primasinti, subėgs valkatos šunys, tuomet sugaudavo juos tinklu, sugrūsdavo į automobilio bagažinę ir parsiveždavo savo rotveileriui treniruoti.

Tą pirmadienį buvo švenčiama 1732 metų vasarį gimusio Džordžo Vašingtono, o drauge ir visų Jungtinių Amerikos Valstijų prezidentų atminimo diena: parduotuvėse siūlomos nuolaidos, plevėsavo vėliavos, televizija rodė patriotines programas, parkuose vyko vaikų karnavalai. Diena buvo apsiniaukusi, anksti sutemo, ir pusę aštuntos vakaro, kai Bobas Martinas drauge su San Rafaelio policija susiruošė į gaudynes, buvo jau akla naktis. Petra Hor važiavo kartu su savo drauge reportere ir fotografu įkandin penkių policijos automobilių, trijų San Rafaelio ir dviejų San Fransisko, kurie, išjungę šviesas, tyliai prisiartino prie miesto pramoninės zonos, tuo metu jau ištuštėjusios.

Šalia apleisto statybinių medžiagų sandėlio, nenaudojamo jau keleri metai, gatvėje rikiavosi automobiliai, ir Bobas Martinas suprato, kad informatorius nemelavo. Didumą sėkmingų operacijų jis atliko tik informatorių padedamas; jeigu jų neturėtų, sunku būtų dirbti, todėl juos globojo ir saugojo. Jo nurodymu du policininkai nuėmė lenteles su automobilių registracijos numeriais, kad vėliau būtų galima nustatyti savininkų tapatybę, kiti paslapčiomis išsiskleidė aplink sandėlį, užkardydami visus įmanomus išėjimus, o jis vadovavo smogiamajam būriui. Policija planavo įsiveržti staigiai, tačiau šunų kovų rengėjai stebėjo aplinką.

Suskardėjo perspėjimo riksmai ispanų kalba, ir vyrai beregint puolė prie išėjimo, skaičiumi lenkdami policiją, o jiems iš paskos – kelios jaunos moterys, spiegdamos, braižydamosi nagais ir spardydamosi. Per kelias sekundes plykstelėjo patru-

lių automobilių prožektoriai, sumišai suskambėjo įsakymai, užgauliojimai, pasigirdo guminių lazdų smūgiai, driokstelėjo šūviai į orą. Pavyko sulaikyti apie dvylika vyrų ir penkias moteris, visiems kitiems pasisekė pasprukti.

Savotiškame angare, kur kūpsojo krūvelės plytų ir mėtėsi sulankstyti geležiniai strypai, skalijo šunys, dvokė cigarečių dūmais, prakaitu, krauju ir išmatomis, buvo įrengta kokių trijų metrų ilgio ir tokio pat pločio arena, o žiūrovus nuo įsiutusių šunų skyrė vieno metro dvidešimties centimetrų aukščio lentinė tvora. Kad šunys neslystų, ant žemės buvo paklota kiliminė danga, tokia pat kruvina kaip aptvaro lentos. Narvuose arba tiesiog pririšti grandinėmis laukė keli šunys, dar nedalyvavę kovoje, o pačiame sandėlio gale dvėsė du nugalėti čempionai. Bobas Martinas liepė pakviesti gyvūnų apsaugos draugijos darbuotojus, laukiančius automobilyje, ir du veterinarus.

Hugas nė nebandė sprukti nuo policijos, lyg suvokdamas, kad jo likimas nulemtas. Jam pabudo įtarimas jau tada, kai motina ir seserys, nustojusios kištis į jo gyvenimą, ėmė jį maldauti tą vakarą neiti iš namų. „Man bloga nuojauta“, – tarė motina, bet iš nenuoširdaus tono ir bėgiojančių akių jis suprato, jog tai daugiau nei nuojauta, tai išdavystė. Ką žino jo šeimos moterys? Užtektinai, kad jį paskandintų, neabejojo jis. Žinojo apie rotveilerį, kartą aptiko lagaminėlį su švirkštais ir kitokiais dalykais, palaikė tai narkomano reikmenimis ir pakėlė tokį triukšmą, kad jis turėjo aiškintis, jog tai pirmosios pagalbos rinkinys. Savininkai negali vesti sužeistų šunų pas veterinarą, kuris iškart suprastų, kodėl jie taip sukandžioti, tad reikėjo išmokti susiūti žaizdas, tvarstyti, švirkšti į venas kvaišalus ir antibiotikus. Paaukoję savo čempionams tiek laiko ir pinigų, jie stengdavosi juos gelbėti, kol įmanoma, priešingu atveju sumesdavo į kanalą arba palikdavo greitkelyje, kad atrodytų kaip automo-

bilio partrenkti. Niekas netiria, kaip padvėsė šuo, nors ir kaip jis būtų sukandžiotas. Motina ir seserys tikriausiai nenumanė vieno dalyko: įskųsdamos jį policijai, pasmerkia mirčiai ne tik jį, bet ir save, nes jeigu „pietiečiai“ arba šunų kovų rengėjai, du žiaurūs korėjiečiai, sužinotų apie išdavystę, visi sumokėtų už tai gyvybe, net seserų mažyliai. O rengėjai visada viską sužino.

Inspektorius aptiko Hugą Domingesą, užsiglaudusį viename kampe už maišų su žvyru. Jis laukė nutaręs, kad vienintelis būdas nukreipti įtarimą nuo savęs ir artimųjų – tai pasiduoti policijai. Kalėjime jam buvo saugiau nei gatvėje, ten galėjo įsimaišyti tarp kitų lotynų amerikiečių, nebūtų pirmasis „pietietis“, pakliuvęs į San Kventiną. Pasibaigus kalėjimo laikui, jo lauktų deportacija. Ką darytų Gvatemaloje, nepažįstamoje, priešiškoje šalyje? Prisidėtų prie kokios nors gaujos, ką daugiau galėtų daryti.

– Kuris tavo šuo, Hugai? – paklausė Bobas Martinas, nukreipdamas jam į akis žibintuvėlį.

Vaikinas parodė į vieną iš grandine pririštųjų, didelį, sunkų, randais išmargintą šunį, it žaizda iššieptu snukiu.

– Ar tas juodis?

– Taip.

– Prieš dvi savaites, vasario septintą, tavo šuo laimėjo svarbią kovą. Tu įsidėjai kišenėn du tūkstančius dolerių, „pietiečiai“ pasiėmė tiek pat, korėjiečiams sumokėję komisinius.

– Nieko nežinau, faraone.

– Man nereikia tavo išpažinties. Šunų kova, Hugai, – bjaurus nusikaltimas, bet tau pravers kaip alibi – išgelbėsi kailį nuo kur kas sunkesnio kaltinimo, Reičelės Rozen nužudymo. Apsisuk ir sudėk rankas ant nugaros, – paruošęs antrankius, įsakė Bobas Martinas.

– Pasakyk mano motinai, kad niekada jai nedovanosiu, – pravirkęs iš pykčio, rėžė vaikinas.

– Tavo motina nieko bendra su tuo neturi, snarglaiža. Vargšei Elsai širdis turėtų plyšti.

Penktadienis, 24

Selestės Roko namas buvo vienas tų Heit-Ešberio rajono „išsidažiusių damų“, vienas iš keturiasdešimt aštuonių tūkstančių Viktorijos ir Edvardo stiliaus būstų, nuo 1849-ųjų iki 1915-ųjų it grybai išdygusių San Fransiske: kai kurie jų buvo dalimis atgabenti iš Anglijos ir čia sunarstyti kaip kokios dėlionės. Jos namas buvo daugiau nei šimto metų senumo relikvija, pastatytas netrukus po 1906 metų žemės drebėjimo, pergyvenęs šlovės ir nuopuolio epochas. Per abu pasaulinius karus tyčiotasi, kad nudažytas kaip laivas, piktnaudžiaujant pilkais jūrų laivyno dažais, bet 1970 metais buvo restauruotas, išlieti betoniniai pamatai, perdažytas keturiomis spalvomis: sienos – tamsiai mėlynai, dekoratyvinės dalys – žydra ir turkio spalva, durų ir langų rėmai – baltai. Namas, tamsus, griozdiškas, kambarėlių ir stačių laiptų labirintas, kaip istorinis miesto paveldas ir turistų traukos centras, neseniai buvo įvertintas dviem milijonais dolerių. Selestė Roko įsigijo jį kur kas pigiau už savo santaupas, kurių pagausino pagal astronomines prognozes spėdama Volstrito biržos akcijų kursą ir pelningai investuodama.

Užkopusi penkiolika priebučio laiptelių, Indiana Džekson paspaudė durų skambutį, pasigirdo begalinė Vienos melodija, ir netrukus duris atidarė jos dukters krikšto motina. Selestė Roko tapo Amandos krikšto motina todėl, kad buvo sena donjos Enkarnasjonos Martin draugė ir praktikuojanti katalikė – nepaisydama, kad Vatikanas smerkia burtus. Selestės seneliai kroatai susipažino ir susituokė laive, kuriuo XIX am-

žiaus pabaigoje atplaukė į Elis salą. Sutuoktiniai įsikūrė Čikagoje, vadinamoje antrąja Kroatijos sostine, iš tos šalies į miestą suplaukus galybei emigrantų. Šeima iš pradžių dirbo statybose ir siuvyklose, vėliau išsklido į kitas valstijas gausėdama ir turtėdama, ypač suklestėjo palikuonys, atvykę į Kaliforniją, kur susikūrė gerovę iš maisto produktų prekybos. Selestės tėvas pirmas baigė universitetą, o vėliau ir ji įsigijo gydytojos psichiatrės specialybę, kuria vertėsi gana neilgai, kol suprato, kad astrologija kur kas greičiau ir veiksmingiau padeda gydyti žmones nei psichoanalizė. Derindama medicinos ir astrologijos žinias, ji pasiekė tokių puikių rezultatų, kad netrukus nebesugebėjo priimti visų norinčiųjų – žmonės po kelis mėnesius turėdavo laukti savo eilės. Tuomet ji sukūrė televizijos laidą, kurią vedė penkiolika metų pagret. Paskui, padedama jaunimo komandos, ėmė skelbtis internete. Rodydavosi ekrane tamsiu elegantišku drabužiu, šilkiniais marškiniais, su vėžlio kiaušinių didumo perlų vėriniu ant kaklo, šviesiais plaukais, viršugalvy dailiai susuktais į kuodą, ir senoviniais katės akių formos akiniais, išėjusiais iš mados 1950 metais. Buvo susikūrusi šiek tiek pasenusį Jungo mokyklos sekėjos paveikslą, bet namie vilkėdavo Berklyje pirktais kimono. T formos kimono plačiomis rankovėmis, toks įprastas geišai, nederėjo kroatės figūrai, bet, vilkėdama juo, vis dėlto ji atrodė gana grakšti.

Indiana laiptais nusekė paskui Selestę į šešiakampę salikę ir atsisėdusi ėmė laukti namų šeimininkės, panūdusios pavaišinti ją arbata. Seno namo aplinka atrodė slegianti, kambariai pernelyg prikaitinti, atsidavė suplėkusiais kilimais ir suvytusiomis gėlėmis, pristatyti fajansinių lempų ir geltono pergamento širmų, pilni buvusių įnamių šešėlių, kurie vaikščiojo kiaurai sienas ir, užsiglaudę kampuose, klausėsi pokalbių.

Netrukus grįžo iš virtuvės Selestė, nelyginant vėliavomis plevėsuodama plačiomis kimono rankovėmis, nešina padėklu

su dviem kiniško porceliano puodeliais ir ketiniu arbatinuku. Pakėlė arbatinuko dangtelį, kad Indiana pauostytų prancūziškos Marko Polo arbatos, vaisių ir gėlių mišinio, vienos iš tų ištaigų, praskaidrinančių vienišos moters gyvenimą. Įpylė arbatos ir atsisėdo krėsle, kaip fakyras pariesdama kojas.

Pūsdama arbatą, Indiana ėmė atvirai dėstyti savo rūpesčius, kaip buvo įpratusi per daugelį metų artimai bendraudama ir tardamasi astrologijos klausimais, bet nesileido į smulkmenas, nes Amandos krikšto motina žinojo viską, kas jai atsitiko su Alenu Keleriu. Gavusi žurnalą, vėjais paleidusį ketverius laimingos meilės metus, Indiana jai paskambino jau kitą dieną. Selestė bandė sumenkinti tą dalyką krimsdamasi, kad, įkopusi į ketvirtą dešimtį, Indiana tebėra vieniša: jaunystė prabėga veikiai, o senti vienai atgrasu, tarė ji mąstydama, kad jai pačiai būtų kur kas maloniau gyventi drauge su Bleiku Džeksonu – deja, vyriškis apsigimęs viengungis. Vis dėlto Indianai neištikimybė buvo rimtas pagrindas santykiams su meilužiu nutraukti. Jos prašymu Selestė sudarė Rajano Milerio horoskopą, nors akyse nebuvo jo mačiusi.

– Tasai Mileris atrodo labai vyriškas, ar ne?

– Taip.

– Vis dėlto aštuonios jo planetos moteriškos.

– Tik nesakyk, kad jis gėjus! – sušuko Indiana.

Selestė paaiškino, kad astrologija nerodo žmogaus lytinės orientacijos, tik atskleidžia jo likimą ir būdą, o Mileris turįs labai ryškių moteriškų bruožų: paslaugus, lipšnus, globėjiškas, beveik motiniškas – idealu gydytojui ar pedagogui, tačiau jo ryšys su herojaus archetipu neabejotinas, be to, jo horoskope gausu prieštaravimų, todėl jis, nepaisydamas žvaigždžių valios ir savo prigimties, blaškosi: čia pasiduoda jausmams, čia griebiasi kokių nors veiksmų. Elgiasi arba kaip valdingas tėvas,

arba kaip prieštaravimų nepakenčianti motina, stengiasi įrodyti savo vyriškumą ir drąsą, gebėjimą įsigyti ištikimų draugų, impulsyvus, turi polinkį į priklausomybę, net apie 2006 metus lemiamą gyvenimo akimirką panoro sužinoti savo horoskopą, bet nepasisakė tarnavęs kariuomenėje ar netekęs kojos ir vos nežuvęs.

– Tu jį įsimylėjusi, – užbaigė Selestė Roko.

– Taip sako planetos? – nusijuokė Indiana.

– Taip sakau aš.

– Gal įsimylėjusi, o gal ne, bet, šiaip ar taip, susižavėjusi. Jis geras draugas, bet galvoti apie meilę neverta – pernelyg viskas keblu. Tiesą pasakius, Seleste, man irgi ne taip paprasta.

– Jeigu nusigriebei jo, kad tik pamirštum Aleną Kelerį, sužeisi širdį tam doram vaikinui, ir tiek.

– Gyvenime Rajanas patyrė daug bėdų, tiesiog nežino, kur dėtis, kamuojamas sąžinės priekaištų, kaltės, agresyvumo, blogų prisiminimų, košmarų.

– O kaip lovoje?

– Neblogai, bet galėtų būti geriau: Alenui niekas negali prilygti.

– Negali prilygti? – nustebo Roko.

– Nepagalvok nieko blogo! Turiu omeny, kad Alenas mane pažįsta, supranta, romantiškas, rafinuotas, lakios vaizduotės.

– Viso to galima išmokti. Ar Mileris turi humoro jausmą?

– Nelabai.

– Kaip gaila, Indiana. To neišmokstama.

Jos išgėrė dar du puodelius arbatos ir priėjo prie išvados, kad, palyginus Indianos ir Milerio horoskopus, kai kas aiškėja. Prieš išlydėdama pro duris, Selestė davė Indianai karmą valančio vienuolio adresą.

Šeštadienis, 25

Kartą per metus Amanda įsiverždavo į virtuvę, vedama kur kas svarbesnio užmojo, nei mikrobangų krosnelėje pakaitinti puodelį šokolado, ir močiutės Enkarnasjonos gimimo dienai imdavosi gaminti sluoksniuotą karamelinį tortą, trynių, sviesto ir cukraus bombą. Nieko daugiau kepti ji nemokėjo, nors, tiesą pasakius, sunkiausias darbas tekdavo Elsai Dominges: iškočioti ir iškepti plonyčius tešlos lakštus. Amanda nebent apsiimdavo puode virinti keturias skardines sutirštinto pieno, kol pasidarys karamelė, susluoksniuoti tortą, susmaigstyti žvakutes, – ir viskas.

Enkarnasjona Martin, kuri lūpas vis dar dažėsi raudonai, o plaukus juodai, jau dešimt metų kiekvienąsyk šventė penkiasdešimt penktąjį gimtadienį, vadinasi, pirmojo sūnaus sulaukė būdama devynerių, bet niekas nesismulkino. Enkarnasjonos motinos amžiaus irgi niekas neskaičiavo: laikas bėgo aplenkdamas prosenelę, tiesią kaip tuopa, dailiai sušukuotu kuodu ant pakaušio, erelio akimis, gebančiomis įžvelgti ateitį. Enkarnasjonos gimimo diena visada buvo švenčiama paskutinę vasario savaitę *Loco Latino* diskotekoje, kur į pobūvį rinkdavosi tik Martinų šeimos svečiai linksmintis ir šokti sambos ir salsos. Į šventės pabaigą ateidavo senių mariačių grupė, kadaise suburta velionio Enkarnasjonos vyro Chosė Manuelio Martino. Enkarnasjona šokdavo, iki iškrisdavo iš kojų visi vyrai, o prosenelė stebėdavo iš aukšto sosto, kad niekas, nors ir koks girtas būtų, nenusižengtų padorumui. Ji buvo gerbiama, nes Martinų giminė susikrovė turtą, 1972 metais įsteigusi tortilijų fabriką, kur manėsi pragyvenimą kelios kartos imigrantų, atvykusių iš Meksikos ir Centrinės Amerikos.

Karamelinis tortas, tvirtas kaip uola, svėrė keturis kilogramus, neskaitant padėklo, užšaldytas galėjo laikytis kelis mėne-

sius: jo užteko devyniasdešimčiai žmonių, nes buvo pjaustomas permatomais luisteliais. Donja Enkarnasjona priėmė jį didžiai liaupsindama, nors saldumynų nevalgė: juk dovanoja mylimiausia dukraitė, jos akių šviesa, angelėlis, atrama senatvėje, kaip ją vadino įkvėpimo pagauta. Šešių vaikaičių vardus dažnai pamiršdavo, bet saugojo pasidėjusi Amandos plaukų kuokštelius ir pieninius dantis. Matriarchei būdavo didžiausias džiaugsmas, kai ateidavo visi septyni vaikaičiai, sūnūs su žmonomis ir dukterys su vyrais, taipgi Indiana ir Bleikas Džeksonas, kuriam jautė slaptą silpnybę: jis vienintelis našlės širdyje būtų galėjęs užimti Chosė Manuelio Martino vietą, bet, deja, buvo marčios tėvas. Kraujomaiša ar tiesiog nuodėmė? Nežinia. Savo sūnui Bobui buvo uždraudusi rodytis su kekšėmis, kurias vedžiojasi namo, nes prieš Dievą tebėra ir būsiąs Indianos vyras, kol negausiąs Vatikano atleidimo. „Ar neatsivedei lenkės?“ – pakuždomis paklausė Amanda tėvą, kai šis atėjo į diskoteką.

Jungtinių Amerikos Valstijų įtakos nepatyrusių meksikiečių patiekalų paradas prasidėjo anksti ir vidurnaktį svečiai vis dar valgė ir šoko. Pasibodėjusi pusbroliais, nepataisomais laukiniais, Amanda vargais negalais ištempė tėvą iš šokių aikštelės, o senelį iš užstalės, ir pasivedėjo juos į šalį.

– „Riperio“ žaidėjų komanda gerokai pažengė į priekį tirdama pastaruosius nusikaltimus, tėti, – pranešė ji.

– Amanda, kokių dar kvailysčių prisigalvojai?

– Tai ne kvailystės. „Riperis“ – žaidimas, kurį sugalvojome mindami vieną iš nusikaltimų istorijos paslaptį: kas buvo tas Džekas Skerdikas, legendinis moterų žudikas, 1888 metais siautėjęs skurdžiuose Londono kvartaluose? Esama daugiau kaip šimto teorijų apie Skerdiko tapatybę, netgi įtariama, kad jis buvęs karališkosios šeimos narys.

– Ką tai turi bendra su manimi? – paklausė tėvas, išprakaitavęs nuo tekilos ir šokių.

– Nieko. Turiu galvoje ne aną Džeką, o San Fransisko Skerdiką. Mes, „Riperio“ žaidėjai, jau beveik surademe siūlo galą. Ką apie tai pasakysi?

– Nieko gera, Amanda, jau anksčiau esu tave perspėjęs. Nusikaltimus tiria žmogžudysčių skyrius.

– Betgi, tėti, tavo skyrius nieko nedaro! Tai serijinis žudikas, patikėk manimi, – neatlyžo mergina, ištisą žiemos atostogų savaitę kruopščiai tikrinusi savo archyvų medžiagą ir kasdien bendravusi su „Riperio“ žaidėjais.

– Na, panele skerdike, kokių galite pateikti įkalčių?

– Atkreipk dėmesį į sutapimus: nužudyti penki žmonės, Edas Steitonas, Maiklas ir Dorisė Konstantai, Ričardas Aštonas ir Reičelė Rozen, visi San Fransiske, jokių požymių, kad būta grumtynių, žudikas niekur neįsilaužė, visur įėjo laisvai, mokėjo atrakinti bet kokią spyną ir, galimas daiktas, buvo pažįstamas su aukomis ar bent jau žinojo jų įpročius. Kiekvienu atveju atsinešdavo savo nusikaltimo įrankį, vadinasi, žmogžudystė būdavo iš anksto apgalvota: pistoletą ir beisbolo lazdą, du švirkštus su heroinu, tazerį, gal net du, ir meškerės valo gabalą.

– Iš kur sužinojai apie valą?

– Iš Reičelės Rozen skrodimo pirminio protokolo, kurį skaitė Keiblas. Taip pat jis matė Ingridos Dan protokolą, surašytą apie Edą Steitoną, mokykloje nužudytą apsaugininką, prisimeni?

– Žinoma, prisimenu, – atšovė inspektorius.

– Ar žinai, kodėl jis nesigynė ir atsiklaupęs gavo malonės šūvį į galvą?

– Ne, bet neabejoju, kad tu žinai.

– Mes, „Riperio“ žaidėjai, manome, kad žudikas naudojo tazerį, tą patį, kuriuo nužudė Ričardą Aštoną. Paralyžiavo paleidęs iškrovą, Steitonas suklupo ir, nespėjęs atsitiesti, buvo nušautas iš revolverio.

– Puiku, dukrele, – pritarė vyriausiasis inspektorius.

– Ar greitai atsigauna iškrovos paralyžiuotas žmogus? – paklausė Amanda.

– Nelygu žmogus. Tokio sudėjimo kaip Steitonas galbūt atsipeikėtų po trijų ar keturių minučių.

– Užtektinai laiko jam nužudyti. Ar Steitonas turėjo sąmonę?

– Taip, bet apkvaišintas. Kodėl?

– Šiaip sau... Abata, paranormalių gebėjimų „Riperio“ žaidėja, tvirtina, kad žudikas paprastai neskuba norėdamas pasikalbėti su auka. Jos manymu, nori pasakyti kai ką svarbaus. Kaip tu manai, tėti?

– Gali būti. Nė vienas jų nenužudytas iš pasalų ar netikėtai.

– Na, o beisbolo lazdą įkišo... žinai, ką turiu galvoje, taigi įkišo, kai Steitonas jau buvo miręs. Tai labai svarbu, tėti, tai bendras tų visų nusikaltimų bruožas, žudikas nekankino aukų, kol tie buvo gyvi, tiesiog išniekino mirusiuosius: Steitoną su beisbolo lazda, Konstantus paženklino degikliu kaip galvijus, Aštonui išpjovė svastiką, o Rozen pakorė kaip nusikaltėlę.

– Neskubėk, Rozen skrodimas dar nebaigtas.

– Trūksta vienos kitos detalės, bet šiaip viskas žinoma. Nusikaltimai skirtingi, bet iš kai kurių panašumų aišku, kad žudikas tas pats. Mintis apie išniekinimą *post mortem** pirmiausia atėjo Keiblui, – tarė Amanda, pabrėždama iš detektyvinių romanų išmoktą lotynišką posakį.

– Keiblas – tai aš, – paaiškino senelis. – Pasak Amandos, žudikas turėjo tikslą ne tiek kankinti aukas, kiek duoti žinią.

– Ar žinai, kelintą valandą mirė Reičelė Rozen? – paklausė Amanda tėvą.

– Lavonas karojo kelias dienas, tikriausiai bus mirusi antradienio naktį, bet mes tiksliai nežinome.

---

* Po mirties (*lot.*).

– Regis, visi nusikaltimai įvyksta apie vidurnaktį. Mes, „Riperio“ žaidėjai, tiriame, ar būta panašių atvejų per pastaruosius dešimt metų.

– Kodėl numatote tokį laiko tarpą?

– Turime numatyti tam tikrą laiko tarpą, tėti. Pasak Šerloko Holmso, – turiu omeny savo draugą, „Riperio“ žaidėją, o ne sero Artūro Konan Doilio personažą, – būtų grynas gaištas tirti senas bylas, nes jeigu tai serijinis žudikas, kaip mes manome, pagal įprastą schemą jis turėtų būti ne vyresnis kaip trisdešimt penkerių metų.

– Abejotina, kad tai galėtų būti serijinis žudikas, visai nepanašu. Aukos neturi nieko bendra, – atsakė inspektorius.

– Neabejoju, kad turi. Užuot tyrę bylas skyrium, tėti, pabandykite ieškoti kokių aukoms savitų bendrų bruožų. Taip daroma visada, kai pradedamas tyrimas, o visais šiais atvejais žudyta ne dėl pinigų, kaip paprastai atsitinka.

– Ačiū, Amanda. Ką darytų žmogžudysčių skyrius, jei negautų tavo neįkainojamos pagalbos?

– Gali sau juoktis, jei nori, bet perspėju tave, kad mes, „Riperio“ žaidėjai, rimtai dirbame. Tau bus baisi gėda, kai mes išnagrinėsime visas tas žmogžudystes anksčiau už tave.

Antradienis, 28

Alenui Keleriui gyvenimas pasikeitė tą dieną, kai brolio biure pasijuto netekęs privilegijų. Markas ir Lusilė Keleriai prisiėmė jo skolas ir pradėjo rūpintis Vudsaido pardavimu. Nereikėjo jo nė varyti iš senojo namo, jis pats skubėjo iš ten pasprukti. Metų metus jautęsis kaip kalėjime, greičiau nei per tris dienas į Napos vynuogyną pervežė drabužius, knygas, plokšteles, vieną kitą senovinį baldą ir savo neįkainojamas kolekcijas. Tikėjo-

si persikeliąs laikinai, nes Markas akimis ganė tą žemę ir tik laukė patogios progos ją atimti, jeigu neatsitiktų kas nors netikėta – staigi mirtis ištiktų Filipą ir Florą Kelerius, bet tai buvo tolima tikimybė: jo tėvai niekam nepadarys tokios malonės, o juo labiau jam. Tad nusiteikė džiaugtis gyvenimu Napoje kiek įmanoma ir nesirūpinti rytojumi: tai buvo vienintelis turtas, kurį troško išsaugoti labiau nei paveikslus, nefritus, porcelianą ir kontrabandinius senovės indėnų dirbinius.

Tą vasario savaitę Napoje buvo penkiolika laipsnių šilčiau nei San Fransiske, dienos buvo šiltos, naktys vėsios, akvarele nulietu dangumi plaukė įspūdingi debesys, kvepėjo snaudžiančios dirvos humusu, vynuogynai ruošėsi pavasariop mesti lapus, laukuose vyravo skaisti žydinčių garstyčių gelsvuma. Nieko neišmanydamas nei apie žemdirbystę, nei apie vynuogininkystę, Alenas vis dėlto mėgo žemę, savo nuosavybę: vaikščiodavo tarp tiesiomis virtinėmis susodintų vynuogienojų eilių, apžiūrinėdamas krūmus, rinkdavo glėbius laukinių gėlių, tikrindavo savo mažytę vyninę, skaičiuodamas ir perskaičiuodamas dėžes ir butelius, mokėsi iš negausių darbininkų genėti vynuogienojus. Tai buvo klajūnai meksikiečiai, iš kartos į kartą dirbantys žemę, genėdavo sparčiai, tiksliai ir apdairiai, žinodami, kaip dera retinti vainiką ir kokius ūglius palikti.

Alenas būtų viską atidavęs, kad tik galėtų išsaugoti palaimingąją valdą, bet, išpardavęs visus meno kūrinius ir kolekcijas, vargu ar padengtų kreditinių kortelių skolas, kurių palūkanos augo lupikautojo tempais. Būtų neįmanoma apginti vynuogyno nuo godaus brolio: pasigviešęs ko nors, Markas atkakliai siekdavo tikslo. Jo draugė Ženevjeva van Haut, patyrusi apie jo bėdas, pasiūlė susirasti kapitalistų kompanionų ir vynuogyną paversti pelningu verslu, bet Alenas buvo linkęs verčiau atiduoti jį Markui: taip bent atiteksiąs giminei, o ne

svetimų žmonių malonei. Svarstydavo, ką darysiąs jo netekęs, kur gyvensiąs. Buvo pasibodėjęs San Fransisku, amžinai tais pačiais veidais, tomis pačiomis šventėmis, tais pačiais išvėsusiais sąmojais ir lėkštais pokalbiais, niekas nedomino jo tame mieste, išskyrus kultūrinį gyvenimą, kurio neketino atsižadėti. Puoselėjo miglotą viltį gyventi kukliame name, viename iš ramių Napos slėnio miestelių, pavyzdžiui, Santa Helenoje, ir dirbti, nors mintis pirmą kartą per penkiasdešimt penkerius metus ieškoti darbo atrodė juokinga. Kuo galėtų dirbti? Žinios ir talentai, taip šlovinami salonuose, netiko pragyvenimui užsidirbti, jis negebėtų laikytis darbotvarkės ar vykdyti nurodymų, nepripažino valdžios, atsakydavo lengvabūdiškai, apie tai šnekinamas. „Vesk mane, Alenai. Mano amžiaus moteriai labiau dera sutuoktinis nei išlaikytinis", – kartą kvatodama pasiūlė Ženevjeva, jiems kalbant telefonu. „Ar tai būtų atvira santuoka, ar monogamija?" – paklausė Alenas, mąstydamas apie Indianą Džekson. „Daugeriopa, savaime suprantama!" – atsakė ji.

Toje viloje storomis moliūgų spalvos sienomis ir spalvotomis keraminėmis plytelėmis išklotomis grindimis Alenas mėgavosi vienuolyno ramybe, miegojo be migdomųjų, turėjo užtektinai laiko gludinti mintis, užuot beprasmiškai strakséjęs nuo vieno dalyko prie kito. Dengtoje verandoje atsisėdęs į pintą krėslą, žvilgsniu klaidžiodamas po apvalainas kalvas ir neaprėpiamus vynuogynus, su taure rankoje ir tarnaitės Marijos šunimi prie kojų, Alenas Keleris padarė svarbiausią gyvenimo sprendimą, prie kurio ėjo kelias savaites ir tikrovėje, ir sapne, protui įnirtingai grumiantis su jausmais. Kelis kartus surinko Indianos telefono numerį, bet negavo atsakymo ir tarė sau, kad ji tikriausiai vėl pametė mobilųjį, trečiąsyk per pastaruosius šešis mėnesius. Ištuštino taurę ir pareiškė Marijai važiuojąs į miestą.

Po valandos ir dvidešimties minučių palikęs savo *Lexus* Sąjungos aikštės požeminėje automobilių stovėjimo aikštelėje, Keleris nuėjo kelis šimtus metrų iki *Bulgari* juvelyrinės parduotuvės. Jis negalėjo suvokti, kuo žavi diduma brangenybių, itin vertingų, todėl saugomų seifuose, dešimčia metų pasendinančių jas segínčias moteris. Ženevjeva van Haut pirkdavo brangenybes kaip investiciją galvodama, kad, artimiausiu metu ištikus kataklizmui, vertę išsaugosią tik deimantai ir auksas, bet labai retai jas nešiodavo: jos gulėjo Šveicarijos banko seife, o ji puošdavosi padirbiniais. Kartą drauge su ja Manhatane Penktajame aveniu užėjęs į *Bulgari* parduotuvę, jis grožėjosi dizainu, drąsiais brangakmenių deriniais ir meistrišku juvelyrų darbu, bet San Fransiske niekada nebuvo užsukęs į juvelyrinę. Iš išvaizdos atpažįstantis klientų visuomeninę padėtį apsaugininkas mandagiai jį įleido, nekreipdamas dėmesio į nevalyvą apdarą ir purvu apskretusius batus. Aptarnavo šviesiaplaukė moteris juoda suknele ir profesionaliu makiažu.

– Pageidaučiau nepakartojamo žiedo, – tarė Keleris, nežiūrėdamas į vitrinose išdėstytas prekes.

– Su deimantais?

– Jokių deimantų. Ji įsitikinusi, kad jie aplaistyti afrikiečių krauju.

– Mūsų deimantai sertifikuoti ir gauti iš kitur.

– Pabandykite jai paaiškinti, – atvertė Keleris.

Pardavėja, kaip ir apsaugininkas prie durų, greitai įvertino kliento socialinę padėtį, paprašė luktelėti ir dingo už durų, paskui grįžo nešina baltu šilku aptrauktu juodu padėklu, ant kurio gulėjo žiedas su apvalaina akimi, nuostabus savo paprastumu, Keleriui primenantis griežto stiliaus senovės romėnų papuošalus.

– Šis žiedas yra iš senovinės kolekcijos, nieko panašaus nerastumėte šiuolaikinėse kolekcijose. Tai Brazilijos akvamarinas, kabošonas, labai retai taip šlifuojamas, įsodintas į 24 karatų matinį auksą. Savaime suprantama, turime kur kas vertingesnių brangakmenių, pone, bet, mano akimis žiūrint, jis nepakartojamas, nieko geresnio negalėčiau jums parodyti, – tarė pardavėja.

Keleris suvokė, kad daro nepataisomą klaidą, už kurią Markas įmanytų jį nukryžiuoti, tačiau, tą dailų dirbinį įvertinęs kolekcininko žvilgsniu, nebenorėjo žiūrėti kitų. Vienas jo kolekcijos Botero paveikslų parduodamas Niujorke, galėsiąs apmokėti dalį skolų, bet širdžiai neįsakysi.

– Jūsų tiesa, jis nepakartojamas. Perku, nors šis žiedas pernelyg brangus tokiam nuskurdusiam pleibojui kaip aš ir pernelyg subtilus tokiai moteriai kaip ji, neskiriančiai *Bulgari* nuo bižuterijos.

– Jei pageidaujate išsimokėtinai...

– Man jis reikalingas šiandien. Kam gi tada naudojamos kreditinės kortelės? – kuo maloniausiai šypsodamas atsakė Keleris.

Laiko turėjo užtektinai, o taksi pasigauti buvo beveik neįmanoma, tad linksma širdimi patraukė pėsčias į Nort Bičą, mėgaudamasis veidą glamonėjančiu vėsiu vėju. Įeidamas į Rosinio kavinę, meldė Dievą, kad nebūtų Denio D'Andželo, bet šis pasitiko jį be saiko reikšdamas pagarbą ir atsiprašinėdamas, kad privėmė jo *Lexus*.

– Nereikia prisiminti to, kas atsitiko pernai, Deni, – atsiliepė Alenas, stengdamasis ištrūkti iš jo glėbio.

– Prašykite, ko norite, pone Keleri, aš vaišinu, – kone šaukdamas pareiškė Denis. – Niekada negalėsiu atsilyginti už tai, ką man padarėte.

– Gali atsilyginti jau dabar, Deni. Pasiprašyk išleidžiamas penkioms minutėms ir nubėk pakviesti Indianos. Manding, ji

bus pametusi mobilųjį. Pasakyk, kad vienam žmogui jos labai prireikė, tik nesakyk, jog tai aš.

Denis, geraširdis žmogus, jau buvo atleidęs Indianai už „Narcizo" klube patirtą gėdą, nes po dviejų dienų ji atėjo drauge su Rajanu Mileriu atsiprašyti, kad sugadino jam sėkmingą vakarą. Atleido ir šaunuoliui „jūrų ruoniui", bet, naudodamasis proga, pamokė, kad, bijodami prisipažinti esą homoseksualai, tą baimę žmonės paprastai dangsto homofobija, ir kad kareiviška draugystė pasižymi erotinėmis savybėmis: kariai labai artimi tiek dvasiškai, tiek fiziškai, susaistyti meilės ir ištikimybės ryšiais, šlovina vyriškumą ir nepripažįsta moterų. Kitokiomis aplinkybėmis Mileris būtų aplamdęs jam šonus už tai, kad šis suabejojo jo vyriškumu, bet nuolankiai susitaikė su pažeminimu, nes nuo muštynių klube dar skaudėjo visą kūną, be to, po anoniminių alkoholikų susirinkimo jautėsi palaužtas.

Nutaisęs sąmokslininko miną, D'Andželas iškūrė į holistinę kliniką ir veikiai grįžęs pranešė Keleriui, kad Indiana ateisianti, kai tik užbaigsianti paskutinį seansą. Atnešė jam puodelį airiškos kavos ir milžinišką sumuštinį, kurį šis godžiai kibo valgyti, nors ir nebuvo užsisakęs. Po dvidešimties minučių Alenas Keleris išvydo Indianą einant skersai gatvės su darbiniu chalatu, klumpaitėmis, į uodegą surištais plaukais ir iš susijaudinimo pristigo jėgų pasikelti nuo kėdės. Ji atrodė kur kas gražesnė nei anksčiau, įraudusi, spindinti, tikras ankstyvojo pavasario gūsis. Įėjusi į vidų ir jį pamačiusi, susvyravo, buvo jau besitraukianti atgal, bet Denis griebė jai už rankos ir atvedė prie Kelerio staliuko – tik tada šis pajėgė atsistoti ant kojų. Pasodinęs Indianą, Denis paėjėjo į šalį, kad jie jaustųsi nevaržomi, bet ne per toliausiai, kad girdėtų, ką juodu šneka.

– Kaip laikaisi, Alenai? Atrodai sublogęs, – pasisveikino ji atsainiu tonu.

– Sirgau, bet dabar jaučiuosi gerai kaip niekad.

Tuo metu į kavinę įkandin Indianos įėjo Garis Bransvikas, paskutinis antradienio pacientas, ketindamas ją pakviesti pietų, bet, išvydęs sėdint su kitu vyru, sutrikęs sustojo. Pasinaudodamas ta proga, Denis nuvedė jį prie kito stalelio ir pakuždėjo į ausį, kad paliktų juos ramybėje – juk aišku kaip diena, jog tai meilės pasimatymas.

– Kuo galėčiau tau padėti? – paklausė Indiana Kelerį.

– Daug kuo. Pavyzdžiui, galėtum pakeisti mano gyvenimą. Padėti pasikeisti man pačiam, išversti mane kaip puskojinę.

Ji nepatikliai pašnairavo į jį, o jis tuo metu naršė po kišenes ieškodamas *Bulgari* dėžutės, pagaliau išmeškeriojęs nedrąsiai kaip moksleivis padėjo ant staliuko.

– Ar tekėtum, Indi, už vargšo senio? – paklausė neatpažindamas savo balso ir springdamas paskubomis papasakojo, kas atsitiko pastaruoju metu, pareiškė, kad džiaugiasi viską praradęs, na, ne viską, dar turįs užtektinai, badu neteksią mirti, bet šiuo metu išgyvenąs sunkiausią krizę, o krizė, pasak kinų, – tai ir grėsmė, ir proga, ir jam tai puikiausias šansas pradėti viską iš naujo ir gyventi su ja, vienintele meile, kaip jis to nesupratęs, kai tik su ja susipažinęs? Paskutinis kvailys, nebegalįs taip gyventi, pasibodėjęs būtimi ir savimi, savo egoizmu ir apdairumu. Jis pasikeisiąs, pažadėjo, bet ji turinti padėti, pats vienas nesugebėsiąs, juodu jau investavę ketverius metus į savo santykius, negi dabar leisią, kad viskas nueitų vėjais? Jie nusipirksią namelį Santa Helenoje, netoli Kalistogos šaltinių, tai ideali vieta atsidėti aromaterapijai, gyvensią gamtos prieglobstyje, auginsią šunis, tai kur kas protingiau, nei auginti žirgus. Ir dėstė toliau, išliedamas viską, ką turėjo širdyje, masindamas tuo, ką darysią drauge, ir prašydamas atleidimo, ir melsdamas: tekėk už manęs jau rytoj.

Palinkusi į priekį, Indiana ištiesė ranką per stalą ir delnu uždengė jam burną.

– Ar esi tuo tikras, Alenai?

– Kaip gyvas dar niekad nesu buvęs toks tikras!

– O aš nesu tikra. Prieš mėnesį būčiau sutikusi nedvejodama, bet dabar turiu nemažai abejonių. Atsitiko tai, kas man...

– Ir man! – pertraukė ją Keleris. – Kažkokia versmė atsivėrė krūtinėje, širdyje, užtvindė nuostabia, gaivališka jėga. Negaliu paaiškinti, ką jaučiu, esu pilnas energijos, galiu įveikti bet kokias kliūtis. Pradėsiu viską iš naujo ir ryžtingai žengsiu į priekį. Esu kaip niekad kupinas gyvybinių galių! Jau nebegaliu trauktis, Indiana, šiandien pirmoji mano naujo gyvenimo diena.

– Nežinia, ar rimtai šneki, Alenai.

– Visiškai rimtai, nėmaž nejuokauju, Indi, gryna teisybė kaip sentimentaliame romane. Aš dievinu tave, brangioji, myliu tik tave vieną, Ženevjeva man nė kiek nerūpi, prisiekiu tau visa kuo, kas man švenčiausia.

– Turiu omeny ne ją, o mus. Kas mus sieja, Alenai?

– Meilė, kas dar galėtų mus sieti!

– Man reikia pagalvoti.

– Ar ilgai? Man penkiasdešimt penkeri, aš neturiu laiko, bet, jeigu to nori, lauksiu. Dieną? Dvi? Patikėk manimi, nenusivilsi. Galėtume nuvažiuoti į vynuogyną, jis dar mano, nors neilgam. Uždaryk kelioms dienoms savo kabinetą, ir važiuojam.

– O mano pacientai?

– Dėl Dievo meilės, niekas nenumirs pasigedęs magnetų ar aromaterapijos! Atsiprašau, nenorėjau tavęs įžeisti, žinau, kad tavo darbas labai svarbus, bet juk gali išvykti kelias dienas atostogų! Aš taip stengsiuosi pavergti tavo širdį, Indi, jog tu pati imsi mane melsti, kad tave vesčiau, – nusišypsojo Keleris.

– Jeigu tai atsitiks, tuomet galėsi man įteikti šią dovaną, – atsakė Indiana ir grąžino *Bulgari* dėžutę, jos nė neatvožusi.

KOVAS

Penktadienis, 2

Amanda laukė tėvo mažyčiame jo padėjėjos kabinete, kurio sienos buvo nuklijuotos nuotraukomis: Petra Hor su baltu kimono ir juodu diržu Rytų dvikovų varžybose. Pusantro metro ūgio ir keturiasdešimt aštuonių kilogramų svorio moteris pajėgdavo pakelti dvigubai aukštesnį vyrą ir sviesti jį tolyn. Dirbdama žmogžudysčių skyriuje turėjo ne vieną progą panaudoti savo gebėjimus, bet labiausiai jie pravertė ginantis kalėjimo kieme, kur muštynės būdavo tokios pat žiaurios kaip ir vyrų kalėjimuose. Būdama dvidešimties metų, atliko Reičelės Rozen skirtą dvigubą bausmę ir trisdešimt mėnesių motociklu klajojo po šalį. Tų begalinių klajonių metu ji galutinai prarado viltį išsivaduoti nuo sunkaus palikimo: beglobės vaikystės ir paauglystės tarp nusikaltėlių. Vienintelis tikras dalykas klajojant buvo Rytų dvikovų gebėjimai, pravartūs ir savigynai, ir pragyvenimui.

Atvykusi į kokį nors miestelį, Petra ieškodavo baro, tikra, kad jis turi būti, nors ir koks skurdus būtų buvęs užkampis, ir, užsisakiusi skardinę alaus, stengdavosi kuo ilgiau pratęsti malonumą. Netrukus prieidavo vienas ar keli vyrai su nedviprasmišku pasiūlymu ir, jei nepasitaikydavo išties neatremiamas, – o tokių kartais pasitaikydavo, – atšaudavo, kad ji les-

bietė, paskui augaločiausiąjį iškviesdavo į grumtynes. Taisyklės būdavo paprastos: viskas leistina, tik nevalia naudoti ginklo. Susidarydavo būrelis, sukirsdavo lažybų ir išeidavo į kiemą arba kokį nuošalesnį skersgatvį, kur, vyrams kvatojant, Petra nusivilkdavo odinę striukę, pamankštindavo vaikiškas rankas ir kojas ir pareikšdavo, kad metas pradėti kovą. Šypsodamas ir pasikliaudamas savimi vyras, būdavo, iš pradžių juokais bando ją parblokšti, kol pagaliau susivokia, kad ji vedžioja jį už nosies ir kaip žebenkštis išsprūsta jam iš rankų. Tuomet, netekęs kantrybės, įsiutintas žiūrovų pašaipų, jau rimtai ją puola, pasiryžęs partrenkti vienu kumščio smūgiu. Nusiteikusi sąžiningai palinksminti žiūrovus, Petra kurį laiką dar žaidžia su priešininku, stengdamasi išvengti jo smūgių, kol pagaliau visiškai jį išvarginusi, apkvaitusį iš pykčio, pasruvusį prakaitu parverčia ant žemės, panaudojusi vieną iš savo triukų, kad jis įsibėgėjęs visu svoriu žlegtelėtų ant žemės. Visiems pagarbiai nuščiuvus iš nuostabos, pasiima per lažybas laimėtus pinigus, apsivelka striukę, užsideda šalmą ir išdidžiai išrūksta motociklu, kol pažemintas nugalėtasis dar nespėjo atsikvošėti ir nešoko vytis. Per vieną kovą išlošdavo du ar tris šimtus dolerių, kurių užtekdavo porai savaičių.

Į San Fransiską grįžo, ant užpakalinės motociklo sėdynės vežina naujai iškeptu vyru, romiu, išvaizdžiu narkomanu, apsigyveno su juo pensione ir griebėsi pirmo pasitaikiusio darbo, o jis parke brunzgino gitarą, kleisdamas jos uždirbtus pinigus. Buvo dvidešimt ketverių, kai vyras ją metė, ir dvidešimt penkerių, kai įsidarbino policijos skyriuje, nugalėjusi Bobą Martiną klajonių metais ištobulintu metodu.

Tai atsitiko *Camelot* bare, kur po darbo rinkdavosi policininkai atsipūsti ir išgerti ko nors stipresnio, lankytojai beveik visada būdavo tie patys, tad naujas veidas iškart patraukdavo

dėmesį, juo labiau tokia išpuikusi mergina. Barmenas nepatikėjo, kad ji pilnametė, ir, prieš paduodamas alų, pareikalavo tapatybės pažymėjimo. Griebusi butelį, Petra atsigręžė į Martiną ir kitus, kritiškai nužvelgusius ją nuo galvos iki kojų. „Ko spoksot? Gal norit iš manęs ko nors pirkti?“ – paklausė. Galų gale pasisiūlė susigrumti, pasak jos, su pačiu šauniausiu, ir visi vienbalsiai išrinko Bobą Martiną, bet, baimindamiesi dėl savo tarnybos, atsisakė eiti įstatymo draudžiamų lažybų, tad ji sutiko rodyti savo gebėjimus grynai iš meilės sportui. Bobas Martinas nė kiek neįsižeidė pralaimėjęs ir praleido pro ausis draugų pašaipas, priešingai, pasikėlęs nuo grindų, pasitaisė kelnes, pirštais susibraukė plaukus, nuoširdžiai pasveikino merginą, paspausdamas jai ranką, ir pasiūlė darbą. Taip prasidėjo Petros Hor sėslusis gyvenimas.

– Gal tėtis turi romaną su Ajane? – pasiteiravo Amanda.

– Iš kur aš žinau! Jo paties pasiklausk.

– Jis neigia, bet jam sublizga akys, kai tik apie ją užsimena. Ajanė man patinka labiau nei lenkė, nors nemanau, kad tiktų man į pamotes. Ar pažįsti ją?

– Buvo čia atėjusi kelis kartus duoti parodymų, graži, kas be ko, bet protas nenešа, ką tavo tėtis su ja darytų. Ajanė mėgsta brangius daiktus, be to, labai tvirto būdo. Tavo tėčiui reikia paprastos moters, kuri jį mylėtų ir nekvaršintų jam galvos.

– Tokios kaip tu?

– Neįžūlauk. Mano santykiai su inspektoriumi grynai profesinio pobūdžio.

– Užjaučiu! Man nė motais, Petra, ar būsi mano pamotė, ar ne. Pakeiskim plokštelę. Ar kalbėjai su Ingrida Dan?

– Kalbėjau, bet kas iš to? Tavo tėtis sudirbtų ją į miltus, jeigu ji leistų tau stebėti skrodimą.

– O kodėl turėtume jam tai sakyti?

– Nevelk manęs į tuos reikalus, pati tarkis su Ingrida.

– Bent jau galėtum man parodyti Ričardo Aštono ir Reičelės Rozen skrodimo protokolus.

– Tavo senelis juos matė.

– Jis dažnai pražiūri tai, kas svarbiausia, norėčiau pamatyti juos savo akimis. Ar bus atliekami DNR tyrimai?

– Tik Aštonui. Jeigu vaikai sugebėtų įrodyti, kad Ajanė nužudė vyrą, galėtų gvieštis į pinigus. Na, o Rozen, pasirodo, turėjo tris šimtus tūkstančių dolerių santaupų, bet užrašė juos ne sūnui, o angelams sargams.

– Kas jie tokie?

– Tai ne pelno organizacija. Savanoriai, jie budi gatvėse, stengdamiesi užkardyti nusikaltimus, man regis, visa tai prasidėjo Niujorke aštuntojo dešimtmečio pabaigoje, kai miestas garsėjo nesaugumu. Jie padeda policijai, dėvi uniformą, raudoną švarką ir beretę, turi teisę sulaikyti įtariamuosius, bet nenešioja ginklo. Dabar tų angelų sargų esama įvairiose šalyse, ir, be budėjimo, jie vykdo jaunimo auklėjimo ir nusikaltimų prevencijos programas.

– Nieko nuostabaus, kad teisėja remia su nusikalstamumu kovojančią draugiją, – pareiškė Amanda.

– Taip, bet sūnus nusivylęs. Jam skaudu ne tiek dėl motinos netekties, kiek dėl prarasto palikimo. Beje, jis turi alibi, buvo išvykęs su reikalais visai savaitei, mes patikrinome.

– Gal pasamdė žudiką. Juk jie nesutarė, ar ne?

– Tokių dalykų pasitaiko Italijoje, Amanda. Kalifornijoje niekas nežudo motinos, jei su ja nesutaria. Na, o Konstantams degikliu išdegintos vietos iš pirmo žvilgsnio atrodo bereikšmės, bet nuotraukoje matyti raidės.

– Kokios raidės?

– F ir A. Dar neišsiaiškinome, ką tai galėtų reikšti.

– Reikia išsiaiškinti, Petra. Kiekvienu atveju žudikas palieka ženklą arba žinią. Jau prieš dešimtį dienų sakiau tėčiui, bet jis neima į galvą: čia veikia serijinis žudikas.

– Ima, Amanda, ima. Visam skyriui įsakyta ieškoti visų tų nusikaltimų sąsajų.

Sekmadienis, 4

Kiekvieną pirmą mėnesio sekmadienį, nors tą savaitgalį ir turėtų praleisti pas tėvą, Amanda skirdavo vieną valandą primityviai motinos buhalterijai tvarkyti. Indianos skreitinis kompiuteris buvo šešerių metų, jau seniai reikėjo jį atnaujinti arba pirkti kitą, bet motina laikė jį kaip ir amuletu, pasiryžusi juo naudotis, kol užges savaime, nors visai neseniai juo bodėjosi. Ekrane nei iš šio, nei iš to išlįsdavo sueities ir kankinimų scenos, nuogi kūnai, šėlsmas, kančios – iš pažiūros nieko malonaus. Indiana beregint išjungdavo tuos gėdingus vaizdus, bet viskas prasidėdavo iš naujo, ir galiausiai tą iškrypėlį, apsigyvenusį standžiajame diske arba įsmunkantį pro langą ir įsiterpiantį į kompiuterio programas, pavadino markizu de Sadu.

Amanda, nuo dvylikos metų apsiėmusi su palūkininko kruopštumu tvarkyti sąskaitas, pirmoji suprato, kad motinos honorarų vos užtenka gyventi kukliai kaip vienuolei. Pacientų gydymas buvo ilgas procesas, sunkė Indianos jėgas ir išteklius, bet ji nebūtų iškeitusi jo į jokį kitą amatą; tiesą pasakius, laikė jį ne darbu, o apaštalavimu. Jos tikslas buvo ligonių sveikata, o ne pajamos, ji nebuvo vartotoja tikrąja to žodžio prasme, tenkinosi mažu, laimę apibrėždama paprastais žodžiais: „Šiandien gerai, rytoj irgi neblogai, vadinasi, gyvename gerai.“ Dukteriai nusibodo kartoti, kad ji turėtų pakelti kainą, – nelegalus imi-

grantas, skindamas apelsinus, per valandą uždirbąs daugiau negu ji, – nes galų gale ji suprato, kad motina Dievo įgaliota maldyti artimųjų kančias ir privalo vykdyti Jo valią, kitaip sakant, galėtų praturtėti tik tuo atveju, jeigu susirastų geradarį arba ištekėtų už tokio turčiaus kaip Keleris. Amanda tvirtino, kad jau verčiau gyvensianti skurde.

Nors ir netikėdama, kad kasdieniame gyvenime galėtų veiksmingai padėti maldos, mergina kreipėsi į močiutę Enkarnasjoną, tiesiogiai susisiekiančią su šv. Judu Tadu, idant pašalintų Kelerį iš motinos gyvenimo. Šventasis Judas darė stebuklus už tvirtą kainą, atsiskaitant arba grynaisiais šventykloje Bušo gatvėje, arba paštu siunčiamu čekiu. Kai donja Enkarnasjona paprašė jo pagalbos, žurnale pasirodė straipsnis, Indianai kainavęs marias ašarų, ir Amanda tikėjosi amžinai išsivadavusi nuo to žmogaus, vietoj kurio radosi Rajanas Mileris, bet viltis išblėso motinai su buvusiu meilužiu pasprukus į Napą. Močiutė turėjo pradėti naujas derybas su šventuoju.

Donjos Enkarnasjonos nuomone, skyrybos buvo nuodėmė, o Indianos ir jos sūnaus Bobo atveju – beprasmė nuodėmė, nes, turėdami bent krislelį geros valios, būtų galėję gyventi, kaip Dievas įsako. Apskritai juodu mylėjo vienas kitą, nes nei vienas, nei kitas neieškojo sau poros, ir ji tikėjosi, kad netrukus jie ateis į protą ir vėl gyvens drauge. Ji smerkė Bobą, draugaujantį su abejotinos doros moterimis, vyrams toli iki tobulybės, bet negebėjo susitaikyti su tuo, kad Indiana galėtų užmegzti nesantuokinius santykius su vyrais nesibaimindama susitepti gero vardo ir nepatekti į dangų. Kelerius metus artimieji susitarę slėpė nuo jos, kad Indiana bendrauja su Alenu Keleriu, kol pagaliau Amanda, be reikalo atvėrusi širdį, viską jai išpasakojo. Moterį apėmė toks neregėtas pasibaisėjimas, kad ji negalėjo atsigauti kelias savaites, kol pagaliau matriarchės širdis įveikė ka-

talikės priekaištus ir ji vėl priėmė Indianą po savo sparnu, nes, pasak jos, klysti žmogiška, o atleisti dieviška. Ji mylėjo marčią, nors tos jaunos moters gyvenime daug kas atrodė taisytina: ne tik Amandos auklėjimas, jos drabužiai ir šukuosena, o ir darbas, jos nuomone, pagoniškas, ir net apstatymas. Vietoj jos siūlomų stilingų baldų Indiana užgriozdė butą stalais, lentynomis ir spintomis, mėgintuvėliais, svarstyklėmis, piltuvėliais, pipetėmis ir šimtais įvairiausio dydžio buteliukų, į kuriuos pilstė nežinomus skysčius, kai kuriuos atvežtus iš tokių pavojingų šalių kaip Iranas ir Kinija. Jos būstas priminė slaptą laboratoriją, kokias rodo per televiziją, kur gaminami narkotikai. Į buvusios marčios duris ne kartą beldėsi policija, sunerimusi dėl ore jaučiamo stipraus kvapo, koks dvelkia nuo mirusios šventosios. Dukraitė prisiprašė Bleiką Džeksoną – koks paslaugus žmogus! – lentynose įrengti stovus, kad, įvykus žemės drebėjimui, neišsipiltų eteriniai aliejai ir neapnuodytų motinos ir kaimynų. Tai atsitiko po to, kai japonų erotinių apsakymų knygoje ji perskaitė, kad viena XV amžiaus kurtizanė kvepalais nunuodijo neištikimą meilužį. Donjos Enkarnasjonos nuomone, kas nors turėtų žiūrėti, ką skaito jo dukraitė.

Amanda šlovino genetinio paveldimumo dėsnius, nes jos motinos gydomoji galia nebuvo paveldima. Ji puoselėjo kitus ateities planus, ketino studijuoti branduolinę fiziką ar ką nors panašaus, padaryti karjerą, gyventi pasiturimai ir drauge vykdyti moralinę priedermę išlaikyti motiną ir senelį, kurie, jos apskaičiavimu, tuomet būtų seniai – atitinkamai keturiasdešimties ir septyniasdešimties metų.

Jos motina pinigų leido nedaug, važinėjo dviračiu, dukart per metus virtuvinėmis žirklėmis pati kirposi plaukus ir

rengėsi dėvėtais drabužiais, nes niekas nekreipė dėmesio į jos apdarus, jos žodžiais tariant, bet tai buvo netiesa, nes Alenui Keleriui labai rūpėjo, kaip ji rengiasi. Nepaisant saikingumo, į mėnesio pabaigą Indianai visada pritrūkdavo pinigų ir, bėdos ištiktai, tekdavo kreiptis į tėvą arba buvusį vyrą. Amandai tai atrodydavo normalu, nes jie priklausė tai pačiai giminei, bet ji piktindavosi, kai į pagalbą atskubėdavo Rajanas Mileris, kaip tai dažnai atsitikdavo. Mileris, bet ne Keleris, nes, pasak motinos, meilužis, nors ir koks dosnus jis būtų, galų gale skolas atsiima malonėmis.

Vienintelis daugiau ar mažiau pelningas dalykas Indianos sąskaitose buvo aromaterapija. Ji pagarsėjo savo eteriniais aliejais, kuriuos pirkdavo didmenomis, supilstydavo į tamsaus stiklo buteliukus su gražiomis etiketėmis ir pardavinėjo juos Kalifornijoje ir kitose valstijose. Amanda padėdavo juos pilstyti ir reklamavo internete. Indiana laikėsi nuomonės, kad aromaterapija – subtilus menas, kuriuo užsiimti dera atsargiai, pirmiausia būtina ištirti kiekvieno žmogaus negalias ir poreikius ir tik tada kiekvienu atveju numatyti tam tikrą aliejų derinį, bet Amanda jai bandė paaiškinti, jog ekonominiu požiūriu toks smulkmeniškumas neturi pagrindo. Ji siūlė kaupti lėšas brangiai žaliavai pirkti aromaterapijos priemonėmis prekiaujant viešbučiuose ir prabangiuose grožio centruose, kurie įsigydavo labiausiai paplitusius aliejus ir naudodavo po lašelį šen bei ten, lyg tai būtų kvepalai, nesiimdami jokių atsargumo priemonių, nesigilindami į jų savybes ir neskaitydami instrukcijų, nepaisydami Indianos perspėjimų, kad, netinkamai naudojami, gali pakenkti, pavyzdžiui, epileptikui krapų ir anyžių aliejus arba nimfomanei sandalo ir jazminų aliejus. Duktė ją ramino, kad dėl to nesą ko jaudintis: pagal gyventojų skaičių epileptikų ir nimfomanių procentas visai nežymus.

Mergina galėjo išvardyti visus motinos eterinius aliejus, bet jos nedomino jų savybės, nes aromaterapija – aikštingas menas, o ji turėjo polinkį į tiksliuosius mokslus. Jos įsitikinimu, nesą užtektinai įrodymų, kad pačiuliai skatina ieškoti meilės nuotykių, o snapučiai sužadina kūrybingumą, kaip tvirtina abejotino autentiškumo senoviniai rytiečių tekstai. Apelsinžiedžių aliejus nenumalšindavo pykčio tėvui, o motinai levandos neįkvėpdavo praktiško proto, kaip būtų turėjusios. Ji naudojo melisas nuo drovumo, nepastebėdama jokio poveikio, o šalavijų aliejų nuo menstruacijų skausmų, bet jis veikdavo tik drauge su skausmą malšinančiais vaistais, gautais iš senelio vaistinės. Ji troško gyventi tvarkingame pasaulyje, kur viešpatauja aiškios taisyklės, o aromaterapija, kaip ir visi kiti motinos gydymo metodai, dvelkė paslaptimi ir kėlė sumaištį.

Kai, baigusi tvarkyti sąskaitas, jau krovėsi kuprinę, ruošdamasi į bendrabutį, grįžo Indiana, nešina ryšuliu nešvarių skalbinių, gražiai įdegusi nuo blankios, bet Napos slėnyje žiemą debesų negožiamos saulės. Pasitiko motiną rūškanu veidu.

– Ko taip vėluoji, mama?

– Atleisk, dukrele, ketinau anksčiau atvažiuoti ir tave pavaišinti, bet eismas nežmoniškas, nespėjom. Jaučiausi baisiai išvargusi, būtinai reikėjo pailsėti tas tris dienas. Kaip pasisekė sutvarkyti sąskaitas? Manding, kaip paprastai, nekokios naujienos... Eime į virtuvę, paplepėsim, noriu arbatos užsiplikyti. Dar anksti, iki penktos senelis tikrai neveš tavęs į koledžą.

Ji bandė pabučiuoti dukterį, bet ši išsisuko ir, atsisėdusi ant grindų, mobiliuoju paskambino seneliui, kad paskubėtų. Indiana sėdo šalia, palaukė, kol ji baigs kalbėtis, ir suėmė jai veidą rankomis.

– Na, pažiūrėk į mane, Amanda. Negali važiuot į koledžą su manimi susipykusi, mums reikia pasikalbėti. Skambinau

tau trečiadienį, norėjau pasakyti, kad mudu su Alenu susitaikėme ir ketiname kelias dienas praleisti Napoje. Tau čia jokia naujiena.

– Jeigu ketini tekėti už Kelerio, nenoriu apie tai nė girdėti!

– Apie vedybas kalbėti dar ankstoka, bet jeigu ryšiuos tekėti, nori ar nenori, tu pirmoji tai sužinosi. Tu man svarbiausia gyvenime, Amanda, aš tavęs niekada neapleisiu.

– Galiu lažintis, kad apie Rajaną Milerį nė žodžiu Keleriui neužsiminei. Manai, nežinau, kad su juo gulėjai? Turėtum geriau pasirūpinti savo paštu.

– Tu skaitei mano laiškus!

– Tavo ar ne tavo, koks skirtumas! Galiu skaityti, ką tik noriu tavo skreitiniame kompe, juk žinau tavo slaptažodį: Šaktė. Pati man pasakei, kaip ir seneliui, tėčiui ir visai Kalifornijai. Žinau, ką darei su Rajanu, skaičiau tavo kvailus meilės laiškučius. Melage! Apkvaišinai jį iliuzijomis ir pabėgai su Keleriu. Kas tu tokia esi? Tavimi negalima pasitikėti! Nevadink manęs geltonsnape, nemanyk, kad nieko nesuprantu, puikiausiai žinau, kaip visa tai vadinasi!

Pirmą kartą gyvenime Indianai pašoko noras skelti jai antausį, bet ji susitvardė. Iš įpročio bandė perprasti, ką turėjo omeny duktė, nes žodžiai dažnai iškreipia mintį, ir, išvydusi, kad ji kaip nesava, paraudo sutrikusi – suvokė, jog, prieš išvažiuodama su Alenu, turėjo išsiaiškinti su Rajanu, bet dingo nepaisydama sudarytų savaitgalio planų. Jei būtų mylėjusi Rajaną taip, kaip jį tikino, ar bent jau gerbusi jį, kaip jis to buvo vertas, niekada nebūtų su juo taip pasielgusi, būtų nuoširdžiai su juo pasikalbėjusi, išdėsčiusi savo argumentus. Neišdrįso su juo susitikti teisindamasi tuo, kad turi apsispręsti, kuris vyras arčiau širdies, bet išrūko į Napą, nes jau buvo pasirinkusi Aleną Kelerį, su kuriuo ją siejo ketverių metų meilė. Išrūko ketindama

išsiaiškinti padėtį ir sugrįžo su žiedu rankinuke – nusimovė jį išlipusi iš Kelerio automobilio, kad nepamatytų duktė.

– Tavo teisybė, Amanda, – sutiko nuleidusi galvą.

Stojo ilga tyla. Jiedvi sėdėjo ant grindų viena šalia kitos nesiliesdamos, kol pagaliau duktė pakėlė ranką ir nušluostė ašaras motinai nuo skruosto. Indianą vis labiau ėmė siaubas pagalvojus, kad turės tekėti už dukters nekenčiamo žmogaus, o Amanda, savo ruožtu, mąstė, jog teksią stengtis mandagiai elgtis su Keleriu, jeigu jis tapsiąs jos patėviu.

Taip joms besėdint netikėtai sučirškė Amandos mobilusis. Skambino Kerolė Andevoter: nuo ketvirtadienio negalėdama susisiekti su motina, nutarė kreiptis pagalbos į dukterį. Paėmusi telefoną, Indiana papasakojo, kad kelias dienas ilsėjosi Napos vynuogyne. Įprastu verksmingu balsu Kerolė pasidžiaugė, kad Indianai viskas gerai: ir meilė, ir atostogos, ir sveikata, svarbiausia – sveikata, ir ji nuoširdžiai palinkėjo sveikatos, nes be sveikatos neverta gyventi, tai ji žinanti iš patirties. Paskutinė jos viltis esanti radioterapija. Pasidomėjo, kaip Indiana leido dienas Napoje ir kaip Keleriui pavyko ją susigrąžinti po to, kas įvyko: tokios išdavystės neįmanoma pamiršti. Indiana pasiaiškino, lyg privalėdama, ir jos susitarė susitikti trečiadienį pusę septintos vakaro Rosinio kavinėje.

– Kerolė man skambino kelis kartus, klausinėjo apie tave ir kone apsalo iš laimės išgirdusi, kad išvažiavai su Keleriu. Turbūt ji tavo vienintelė draugė, – tarė Amanda.

– Kodėl ji turi tavo telefono numerį?

– Klausinėja apie Tuniukę. Keliskart buvo atėjusi jos pažiūrėti. Ar senelis tau nėra sakęs? Kerolė myli kates.

Pirmadienis, 5

Tą sekmadienį Esmeralda dalyvavo „Riperio“ žaidime iš Oklando ligoninės, kur nuo mažens buvo gydoma kamieninėmis ląstelėmis: dar vienas valingas bandymas vėl mokytis vaikščioti.

Amanda, kaip žaidimo vedėja, surašė nuo sausio tiriamų penkių žmogžudysčių esamas prielaidas. Kiekvienas žaidėjas gavo po nuorašą, ir Šerlokas Holmsas, neginčijamos logikos priemonėmis išnagrinėjęs visus faktus, padarė išvadas, kitokias nei Abata, einanti prie jų vingiuotais ezoterinės karalystės takais, ar pulkininkas Pedingtonas, žvelgiantis į tikrovę kariškio akimis, ar Esmeralda, klajūnė čigonė, kuriai nebūtina kvaršinti sau galvos, nes beveik viskas išaiškėja savaime, tik reikia pateikti tinkamus klausimus. Paaugliai laikėsi tos pačios nuomonės, kad nusikaltėlis tikriausiai ne ką prastesnis nei Džekas Skerdikas.

– Pradėkime nuo „nusikaltimo, įvykdyto netinkamai panaudota beisbolo lazda“. Na, Keiblai, – paragino vedėja.

– Jaunystėje Edas Steitonas buvo trumpai vedęs. Vėliau nepastebėta, kad būtų turėjęs santykių su moterimis, tačiau naudojosi „palydovų“ paslaugomis ir domėjosi gėjų pornografija. Nei mokykloje, nei visureigyje nerasta uniforminės kepurės ir striukės, nors automobilių stovėjimo aikštelėje buvę moksleiviai matė jį išeinant ir atpažino iš uniformos.

– Kas tie „palydovai“? – paklausė Esmeralda.

– Du jauni puertorikiečiai, bet nė vienas jų tą vakarą neturėjo su juo pasimatymo, o ir jų alibi nepaneigiami. Liudytojai, buvę automobilių stovėjimo aikštelėje, nepastebėjo kito žmogaus automobilyje, kuriuo jis išvažiavo.

– Kodėl Steitonas nevažiavo savo automobiliu?

– Todėl, kad jų matytas žmogus – ne Steitonas, – padarė išvadą Šerlokas. – Žudikas apsivilko striukę, užsidėjo apsau-

gininko kepurę ir kuo ramiausiai išėjo iš mokyklos, matant trims liudytojams, pamojavo jiems ranka, sėdo į automobilį, kuriuo buvo atvažiavęs, ir išrūko. Apsaugininkas neišėjo iš mokyklos, juolab kad tuo metu sporto salėje gulėjo negyvas. Žudikas atvyko į mokyklą tuo metu, kai stovėjimo aikštelėje buvo pilna automobilių, ir niekas neatkreipė į jį dėmesio, kaip niekur nieko įėjo pro paradines duris, pasislėpė viduje ir palaukė, kol visi išeis.

– Užpuolė Steitoną sporto salėje, kai šis vaikščiojo po mokyklą užrakindamas duris ir įjungdamas signalizaciją. Įprasta strategija: užklupti iš netyčių. Paralyžiavo jį elektrošoku ir nudėjo šūviu į galvą, – pridūrė pulkininkas Pedingtonas.

– Ar Edas Steitonas kaip nors susijęs su Arkanzaso universitetu? – paklausė Esmeralda.

– Ne. Inspektorius Bobas Martinas tyrė šį klausimą. Niekas nepažinojo Steitono nei universitete, nei „Rudųjų vilkų" sporto komandose.

– „Rudieji vilkai"? Gal tai ne sąsaja, o kodas arba žinutė, – pakišo mintį Abata.

– Rudasis vilkas, *canis rufus*, – tai viena iš dviejų vilkų rūšių, kitos rūšies vilkas, didesnis, – pilkasis. 1980 metais buvo paskelbta, kad rudųjų vilkų rūšis išnyko, bet, sukryžminus kelis nelaisvėje buvusius vilkus, pavyko sukurti prievaisos programą, dabar manoma, kad laukinėje gamtoje jų gyvena apie du šimtai, – pranešė Keiblas, šį klausimą išstudijavęs pernai, kai dukraitė susidomėjo vilkolakiais.

– Su mūsų byla tai neturi nieko bendra, – pareiškė pulkininkas.

– Turi, – paprieštaravo Šerlokas Holmsas.

Žaidimo vedėja pasiūlė pereiti prie „dvigubos žmogžudystės su degikliu", ir Keiblas pateikė nuotrauką, kurioje buvo matyti

išdegintos žymės ant aukų sėdmenų: Maiklas buvo paženklintas raide F, o Dorisė – A. Taipgi parodė švirkštų, degiklio ir butelio su svaigalais nuotraukas ir paaiškino, kad ksanaksas, kuriuo buvo užmigdyti Konstantai, buvo ištirpintas pieno pakelyje.

– Kad vaistai paveiktų, išgėrus du puodelius, viename litre pieno žudikas ištirpino mažų mažiausiai dešimt ar penkiolika tablečių.

– Nelogiška vaistus tirpinti piene, nes paprastai jį geria vaikai, o ne suaugusieji, – įsiterpė pulkininkas.

– Vaikai buvo išvykę iškylon prie Taho ežero. Per vakarienę sutuoktiniai paprastai valgydavo sumuštinius su kumpiu ar sūriu ir išgerdavo po didelį puodelį tirpios kavos su pienu. Tai man papasakojo Henrieta Post, kaimynė, radusi jų kūnus. Kava nuslopina ksanakso prieskonį, – paaiškino Keiblas.

– Vadinasi, žudikas žinojo sutuoktinių įpročius, – padarė išvadą Šerlokas.

– Kaip tie svaigalai atsidūrė Konstantų šaldytuve? – paklausė Esmeralda.

– Šioje šalyje tokios degtinės nėra. Nuo butelio buvo kruopščiai nuplauti pirštų atspaudai, – paaiškino Amanda.

– Arba žudikas ėmė jį su pirštinėmis, kaip švirkštus ir degiklį, vadinasi, tyčia pastatė į šaldytuvą, – tarė Šerlokas.

– Dar viena žinutė, – pertraukė jį Abata.

– Visiškai teisingai.

– Vienas buvęs alkoholikas davė žinią kitam? Brajenas Terneris Maiklui Konstantui? – pasidomėjo Esmeralda.

– Brajenui Terneriui tai būtų buvę pernelyg sudėtinga, jis – labai primityvus žmogėnas. Norėdamas palikti žinutę, ant lavonų būtų išpylęs du butelius alaus, nebūtų ieškojęs nežinomos serbiškos degtinės, kad galėtų padėti ją į šaldytuvą, – pasakė Keiblas.

– Manot, kad žudikas serbas?

– Ne, Esmeralda. Bet manau, jog, šiaip ar taip, paliko mums ženklą, kad galėtume įminti jo tapatybę. Jis toks išpuikęs ir taip pasitiki savimi, kad leidžia sau prabangą žaisti su mumis, – įtūžo pulkininkas.

– Veikiau žaidžia su policija, nes mūsų nepažįsta, – patikslino Amanda.

– Tai ir turėjau omeny. Teisingai mane supratot.

– Nerasta jokių sąsajų tarp įtariamojo Brajeno Ternerio, įsivėlusio į muštynes su Maiklu Konstantu, ir kitų aukų. Tą naktį, kai žuvo psichiatras, Terneris buvo pakliuvęs į Petalumos kalėjimą dėl kitų muštynių, vadinasi, jis mušeika, todėl negali būti mūsų įtariamasis, – pareiškė Amanda.

– Tą naktį, kai žuvo... – suvapėjo Abata ir nutilo, iš alkio ir nuo vaistų neįstengdama sutelkti minčių.

Žaidimo vedėja paaiškino, kad „elektros iškrova nužudytojo byloje“ pagrindiniai įtariamieji tebėra Ajanė ir Galangas. Jos tėvas apklausinėjęs asmenis, bendravusius su psichiatru pastarąsias dvi savaites prieš jo mirtį, ypač buvusius jo kabinete, šiuo metu tiriąs, ar nėra dingęs tazeris policininkams ar kitiems asmenims, turintiems teisę jį naudoti, ir ieškąs žmonių, per pastaruosius tris mėnesius pirkusius vieną ar daugiau tokių elektrošokų Kalifornijoje, nors žudikas galėjęs jį gauti ir kitokiu būdu. Psichologas kriminologas, tyręs „Stepių vilką“, paštu atsiųstą Ajanei kartu su vyro puskojinėmis, radęs dešimtį galimų pėdsakų, bet visi vedę į aklavietę, nes knyga labai sudėtinga, įvairiopai aiškintina. Kabinete paimta daugiau nei šešiasdešimt DNR bandinių, ir tik Galango DNR atitikęs įregistruotąjį, nes 2006 metais Floridoje jis kalėjęs šešis mėnesius už narkotikų laikymą, bet, kadangi vyriškis dirbęs Aštonų namuose, savaime suprantama, visur aptikta jo atspaudų.

– Ir galiausiai „pakaruoklės byla“: turime galutinį skrodimo protokolą. Moteris buvo nukankinta su garota, – pranešė žaidimo vedėja.

– Garota – senovinis žudymo metodas, – paaiškino Pedingtonas. – Auka smaugiama iš lėto, kuo ilgiau pratęsiant agoniją. Paprastai nuteistąjį sodindavo ant suolo su basliu vietoj atkaltės, pririšdavo virve, ant kaklo užnerdavo vielinę kilpą arba geležinį lanką ir veždavo su brūzguliu, įtaisytu ant sprando. Kartais iš priekio būdavo mazgas gerkloms sutraiškyti.

– Kažkas panašaus buvo panaudota žudant Rozen: meškerės valas su rutuliuku, tikriausiai mediniu, – pasakė Amanda.

– Užnėrus garotą, budeliui labai lengva žudyti žmogų, tik suk brūzgulį, ir tiek, nereikia nei jėgos, nei įgūdžių. Be to, Rozen buvo apkvaišinta narkotikais, negalėjo priešintis. Net silpna moterėlė galėtų taip pasmaugti milžiną, – toliau kalbėjo Pedingtonas, visada pasiruošęs šiuo klausimu parodyti savo išmanymą.

– Moteris... Vadinasi, galėtų būti moteris, ar ne? – pakišo mintį Abata.

– Moteris tikriausiai galėtų nužudyti Steitoną, Aštoną ir Konstantus, bet prireiktų jėgos susidoroti su Rozen, pakelti kūną ir pakarti ant ventiliatoriaus, – atrėmė Amanda.

– Nežinia. Kai tik Rozen atsidūrė ant lovos su kilpa ant kaklo, reikėjo nebent kilstelėti ją, ir baigta, – tarė Pedingtonas.

– Be to, garota smaugiama moteris buvo apkvaišinta narkotikais, todėl nesigynė.

– Hm... Garota. Labai egzotiškas metodas... – sumurmėjo Šerlokas. – Aukos nubaudžiamos mirtimi. Kiekvienu atveju žudikas pasirenka kitokią mirties bausmę: *coup-de-grâce** Stei-

* Malonės smūgis (*pranc.*).

tonui, mirtina injekcija Konstantams, elektros iškrova Aštonui, garota, arba kartuvės, Reičelei Rozen.

– Jūsų manymu, tie žmonės buvo nusipelnę ypatingos mirties bausmės? – paklausė Esmeralda.

– Tai sužinosime, kai paaiškės paskatos ir sąsajos tarp aukų, – atsakė Šerlokas.

Penktadienis, 9

Pedras Alarkonas atėjo į Milerio būstą po dešimtos valandos vakaro, veltui bandęs susisiekti su juo telefonu. Vidurdienį jam paskambino Indiana, labai susirūpinusi dėl Rajano, nes iš vakaro buvo su juo kalbėjusi, ir pranešė, kad ketina tekėti už Aleno Kelerio.

– Maniau, kad tu myli Rajaną, – tarė Alarkonas.

– Labai myliu, jis šaunuolis, bet mudu su Alenu draugaujame jau ketverius metus ir turime kai ką bendra, ko neturiu su Rajanu.

– Ką tokio?

– Apie tai nėra ko kalbėti, Pedrai. Be to, Rajanas turi susitvarkyti kai kuriuos praeities reikalus, jis dar nepasiruošęs rimtiems santykiams.

– Jis man sakė, kad tu – jo pirmoji meilė. Nori tave vesti. Tipiška Mileriui: nutarti tokį dalyką ir nepranešti pagrindinei suinteresuotajai pusei.

– Pranešė, Pedrai. Aš visa kuo kalta, neatvėriau jam širdies. Regis, buvo labai negera, kai nutraukiau santykius su Alenu, tad griebiausi Rajano kaip skęstantysis šiaudo. Praleidome kelias nuostabias savaites, bet, būdama su Rajanu, galvodavau apie Aleną, tai neišvengiama.

– Lyginai juos?

– Turbūt. Nežinau.

– Sunku patikėti, kad Keleris galėtų turėti pirmenybę.

– Viskas ne taip paprasta, Pedrai. Yra ir kita priežastis, bet Rajanui nepasakiau, nes su tuo jis neturi nieko bendra. Jis pasipiktino. Pasakė, kad Alenas mane valdo ir šokdina pagal savo dūdelę, kad aš nesugebu protingai apsispręsti, kad jis mane saugos, jog nepridaryčiau kvailysčių, ėmė rėkti, pagrasino, kad savaip sutvarkys šitą reikalą. Persimainė, Pedrai, tiesiog išprotėjo kaip anąsyk Denio D'Andželo klube, tik tada buvo pasigėręs. Rajanas kaip ugnikalnis: ūmai išsiveržia ir prapliumpa kunkuliuojančia lava.

– Ką aš turėčiau padaryti, Indiana?

– Nuvažiuok pas jį, pasikalbėk, pabandyk atvesti į protą, manęs jis klausyti nenorėjo, neatsako į telefono skambučius nei į žinutes.

Alarkonas vienintelis turėjo Milerio būsto raktą, nes rūpindavosi Atila, šeimininkui išvykus: jeigu jo nebūdavo vieną ar dvi paras, nakvodavo su šunimi būste, o jeigu šis išvažiuodavo ilgesniam laikui, parsivesdavo šunį į savo butą. Alarkonas paskambino kelis kartus ir, neišgirdęs atsakymo, surinko spynos kodą, atidarė buvusios spaustuvės duris, įlipo į milžinišką pramoninį liftą ir pasikėlė į vienintelį gyvenamą pastato aukštą, Milerio duotu raktu atrakino sunkias metalines duris ir atsidūrė erdvioje tuščioje patalpoje – savo draugo būste.

Buvo tamsu, neišgirdo lojant šuns, niekas neatsakė į jo balsą. Ant sienos užčiuopė jungiklį, uždegė šviesą ir kuo greičiau išjungė signalizaciją, kuri galėjo nutrenkti neprašytą svečią, ir stebėjimo kameras, įsijungiančias sulig menkiausiu judesiu ir visada veikiančias, Mileriui išėjus. Lova paklota, nė vieno nešvaraus indo indaplovėje, švaru ir tvarkinga kaip vienuolyne.

Atsisėdo ir belaukdamas ėmė sklaidyti Milerio kompiuterių vadovėlius.

Po valandos, bergždžiai bandęs mobiliuoju susisiekti su savo draugu, Alarkonas nusileido iš automobilio pasiimti matės ir skaitomo romano ispanų kalba ir grįžo į Milerio būstą. Pasiskrudino dvi duonos riekes, užsivirino vandens matei plikyti, atsisėdo į krėslą ir ėmė skaityti, šįkart pasiėmęs pagalvę ir Milerio elektrinę antklodę – būste buvo pasiutiškai šalta, o jis dar nebuvo išsigydęs nuo gripo, kamavusio nuo pat sausio pradžios. Vidurnaktį pavargęs užgesino šviesą ir užmigo.

Dvidešimt penkios minutės septintos ryto Alarkonas kniostelėjo iš miegų, pajutęs į kaktą įremtą pistoleto tūtą. „Vos tavęs nenupyliau, idiote!" Pro neužtrauktus langus smelkėsi rūškano ryto šviesa, ir Milerio figūra atrodė milžiniška: nuožmi žudiko išraiška, palinkęs pulti liemuo, abiem rankomis apgniaužtas pistoletas. Toks vaizdas išblanko akimoju, kai tik Mileris atsitiesė ir įsikišo pistoletą į dėklą, prisegtą po odine striuke, tačiau išliko jo draugo atmintyje nelyginant apreiškimas. Atila stebėjo visą sceną prigludęs lifte, kur Mileris veikiausiai įsakė jam laukti.

– Kur buvai, žmogau? – dėdamasis ramus, paklausė urugvajietis nerimo kupina širdimi.

– Nedrįsk čia daugiau kojos kelti, manęs neatsiklausęs! Išjungta signalizacija ir elektra, pagalvojau, kad velniaižin kas atsitiko.

– Įsibrovė rusų mafiozas arba Al Kaidos teroristas? Atsiprašau, kad tave taip nuvyliau.

– Aš nejuokauju, Pedrai. Juk žinai, kad čia laikau itin slaptą informaciją. Daugiau manęs taip negąsdink.

– Niekaip negalėjau tau prisiskambinti. Ir Indiana nesugebėjo. Ji priprašė, todėl ir atvažiavau. Dar sykį tave klausiu: kur buvai?

– Pasišnekėti su Keleriu.

– Su pistoletu rankoje! Puiku. Tikiuosi, jį nudėjai.

– Tik šiek tiek pamokiau. Kuo Indianą sužavėjo tas nusmurgėlis? Į tėvus jai tiktų.

– Bet ne tėvas.

Mileris papasakojo, kad buvo nuvažiavęs į Napos vynuogyną vyriškai pasikalbėti su Keleriu. Ištisus trejus metus stebėjęs, kaip jis elgiasi su Indiana lyg su laikina meiluže, viena iš daugelio, su ja beveik nesirodo, nes puikuojasi su kitomis, kad ir belgų barone, kurią, anot gandų, žada vesti. Kai Indiana pagaliau susiėmusi ir nutraukusi su juo santykius, Keleris kelias savaites net nebandęs su ja susisiekti, vadinasi, tiek jam tebuvęs svarbus tas ryšys.

– Kai tik sužinojo, kad ji su manimi, atrūko su žiedu siūlydamasis vesti – dar viena taktika laikui vilkinti. Tik per mano lavoną! Kaip įmanydamas ginsiu savo moterį.

– Šiuo atveju „jūrų ruonių“ metodai gali netikti, – pakišo mintį Alarkonas.

– Galėtum pasiūlyti ką nors geresnio?

– Pabandyk įtikinti Indianą, užuot grasinęs Keleriui. Užsiplikysiu dar vieną matės, prieš važiuodamas į universitetą. Gal nori kavos?

– Ne, jau pusryčiavau. Padarysiu kigongo mankštą ir eisiu pabėgioti su Atila.

Po valandos urugvajietis jau važiavo 280-uoju greitkeliu netoli Palo Alto, mėgaudamasis jausmingu Sezarijos Evoros balsu, važiavo neskubėdamas, kaip ir kasdien metų metus visa širdimi grožėdamasis žalių kalvų panorama. Tą penktadienį neturėjo paskaitų, bet universitete laukė du tyrinėtojai, drau-

ge su juo plėtoją vieną projektą, du jauni genijai, drąsumu ir vaizduote veikiai padarę tas pačias išvadas, kurios jam kainavo daug pastangų ir studijų. Dirbtinio intelekto barai priklauso naujosioms kartoms, tegu jos kuria DNR užkoduotą technologiją, tokiam tipui kaip man per vėlu kištis į tuos reikalus, metas apie pensiją pagalvoti, atsiduso Alarkonas. Praleidęs nemigo naktį ant Milerio sofos ir išgėręs tik du puodelius matės, svajojo papusryčiauti vos atvykęs į Stanfordą, kur bet kurioje kavinėje galima karališkai pavalgyti. Mintis pertraukė Urugvajaus nacionalinis himnas, pasigirdęs iš mobiliojo telefono, ir jis atsiliepė per automobilio garsiakalbį.

– Indiana? Jau ruošiausi tau skambinti dėl Milerio, viskas gerai...

– Pedrai! Alenas mirė! – pertraukė jį Indiana ir, springdama ašaromis, nutilo.

Telefoną perėmė inspektorius Bobas Martinas, pasakė, kad jie kalba iš jo automobilio, kad prieš dvidešimt minučių Indianai paskambino iš Napos policijos skyriaus ir pranešė, jog Alenas Keleris miręs savo vynuogyne. Į smulkmenas nesileidę, tik pridūrę, kad miręs ne savo mirtimi, ir paprašę atvykti atpažinti lavono, nors tai jau padarę namų šeimininko tarnautojai, ir pasisiūlę atvažiuoti jos paimti, bet jis nusprendęs pats ją nuvežti, nes nenorėjęs, kad Indiana viena be jo akis į akį susidurtų su tikrove. Martinas kalbėjo glaustai, sausu tonu ir išjungė telefoną, Alarkonui nespėjus nieko daugiau paklausti.

Tą rytą Indiana išėjo iš dušinės nuoga, šlapiais plaukais, ir tuo metu paskambino iš Napos policijos. Praslinko ne daugiau kaip pusė minutės, kol ji susivokė ir, įsisupusi į rankšluostį, klykdama nubėgo į tėvo būstą. Bleikas Džeksonas griebė telefoną ir kreipėsi pagalbos į pirmą žmogų, kuriam tą sunkią akimirką dingtelėjo mintis paskambinti: buvusiam žentui. Indianai

ir tėvui vos spėjus apsirengti ir pasidaryti kavos, patrulių automobiliu atvažiavo Bobas Martinas su dar vienu policininku ir, įjungę sireną, jie visu greičiu nulėkė į šiaurę 101-uoju greitkeliu.

Jiems bevažiuojant, inspektorius susisiekė su savo kolega iš Napos, leitenantu Maklolinu, kuris nė kiek neabejojo, kad tai žmogžudystė, nes nepanašu nei į nelaimingą atsitikimą, nei į savižudybę. Pasak jo, septyniolika minučių aštuntos numeriu 911 paskambinusi moteris, prisistačiusi kaip Marija Peskadero, namų darbininkė. Jis atvažiavęs pirmas ir ėmęs tikrinti faktus, greitosiomis apžiūrėjęs ir užantspaudavęs įvykio vietą, apklausęs abu tarnautojus, Mariją ir Luisą Peskaderus, meksikiečius, vienuolika metų teisėtai dirbančius vynuogyne, anksčiau tarnavusius buvusiam savininkui, o vėliau – velioniui. Angliškai kalbėję prastai, bet netrukus atvažiavęs policininkas, mokantis ispaniškai, ir jis galėjęs su jais susišnekėti. Bobas Martinas pasisiūlė vertėjauti, paprašė nieko neleisti į valdą, ne tik į namą, ir paklausė, kas apžiūrėsiąs kūną. Leitenantas atsakė, kad jo apygardoje labai ramu, tokių atvejų kaip šis nepasitaiką, jie neturį teismo medicinos gydytojo ar eksperto, mirties liudijimą paprastai pasirašąs vietos gydytojas, dantų gydytojas, vaistininkas arba vietos laidojimo biuro savininkas. Kilus abejonėms dėl mirties priežasties ir prireikus skrodimo, jie išsikviečią specialistą iš Sakramento.

– Pasikliaukite mumis, leitenante, mes jums padėsime, – pažadėjo Bobas Martinas. – San Fransisko žmogžudysčių skyrius jūsų paslaugoms. Turime visas reikiamas priemones. Ponas Alenas Keleris mūsų mieste priklauso garbingai giminei ir vynuogyne gyveno laikinai. Jeigu jūs sutinkate, tuojau pat duosiu įsakymą, kad atvažiuotų teismo medicinos ekspertų brigada paimti lavono ir atlikti įvykio vietos apžiūros. Ar Kelerių šeimai jau pranešta?

– Tą ir darome. Radome panelės Indianos Džekson telefono numerį, magnetu prisegtą prie šaldytuvo. Peskaderams buvo nurodyta skambinti jai nelaimės atveju.

– Sukame į 29-ąjį greitkelį, leitenante Maklolinai, netrukus atvažiuosime.

– Laukiame, vyriausiasis inspektoriau.

Indiana paaiškino, jog Alenas baiminosi dėl savo sveikatos, kas dieną matuodavosi kraujospūdį manydamas, kad jo amžiaus vyrą bet kada gali ištikti infarktas, be to, daug baimės jam įvarė klaidingi laboratoriniai tyrimai, todėl jis turėjo jos telefono numerį, vieną kortelę nešiojosi piniginėje, kitą buvo prisegęs prie šaldytuvo. „Nelabai pravertė, nes tu tikriausiai pametei savo mobilųjį arba išsikrovė akumuliatorius“, – atsiliepė inspektorius, bet susivokė, kad šiuo metu turėtų būti jautresnis Indianai, be paliovos verkiančiai visą kelią. Jo buvusioji žmona mylėjo Kelerį labiau, nei tas tipas buvo vertas, padarė jis išvadą.

Vynuogyne juos pasitiko leitenantas Maklolinas, iš pažiūros airis, kokių penkiasdešimties metų, žilas, raudona girtuoklio nosimi ir dideliu pilvu, pūpsančiu virš diržo. Nerangus kaip ruonis sausumoje, bet mitraus proto, per dvidešimt šešerius metus policijoje kantriai, be ypatingų nuopelnų išsitarnavo Napoje šią vietą ir dabar galėjo ramiai laukti pensijos. Kelerio mirtis pridarė rūpesčių, bet jis ėmėsi darbo tvarkingai, kaip buvo įpratęs per ilgus metus. San Fransisko žmogžudysčių skyriaus vyriausiojo inspektoriaus atvykimas jo nė kiek nesutrikdė. Bobas Martinas, savo ruožtu, elgėsi su juo labai mandagiai, stengdamasis išvengti trinties.

Maklolinas jau buvo įsakęs įspėjamąja juosta iš visų pusių aptverti namą, aplink valdą išdėstyti kelis policijos automo-

bilius, kad niekas neįsibrautų, Luisą Peskaderą nuvesti į valgomąjį, o jo žmoną į virtuvę, kad būtų galima juos apklausti skyrium ir kad jie negautų progos susitarti dėl atsakymų. Į kambarį, kur buvo lavonas, leido eiti tik Bobui Martinui, kad, pasak jo, panelė nepamatytų to vaizdo, lyg būtų pamiršęs, jog pats ją pakvietė. Nieko kito neliko, kaip laukti Petros Hor išsiųstos teismo medicinos ekspertų brigados.

Alenas Keleris drybsojo patogiame tabako spalvos krėsle galvą atrėmęs į atkaltę pokaičio prigulusio žmogaus poza. Vien pažvelgus į kruviną veidą, perskeltą lūpą ir strėlės pervertą krūtinę, buvo aišku, kad mirtis smurtinė. Bobas Martinas apžiūrėjo kūną ir įvykio vietą, savo pirmąsias įžvalgas įrašydamas į kišeninį diktofoną, tuo metu Maklolinas stebėjo jį nuo tarpdurio, susidėjęs rankas ant pilvo. Strėlė buvo įsmigusi giliai, prismeigdama kūną prie krėslo atkaltės, vadinasi, šaulio būta įgudusio arba šauta iš arti. Inspektorius padarė išvadą, kad ant marškinių rankogalio kraujas bus nutiškęs iš nosies, ir nusistebėjo, kad taip menkai kraujavusi padaryta žaizda, bet, iki atvykstant teismo medicinos ekspertams, negalėjo atidžiau apžiūrėti kūno.

Virtuvėje Marija visiems padarė kavos, paglostė galvą rudam labradorui, paskui ranką Indianai nuo ašarų užtinusiomis akimis. Indianos manymu, ji paskutinė mačiusi Aleną Kelerį gyvą, aišku, išskyrus žudiką. Jie anksti pavakarieniavę San Fransiske, jis parvežęs ją namo ir jie atsisveikindami sutarę susitikti sekmadienį, Amandai grįžus iš koledžo. Keleris nuvažiavęs į vynuogyną, kelionė turėjusi būti lengva – vėlai vakare eismo beveik nesą ir jis klausęsis garsinės knygos.

Bobas Martinas ir leitenantas Maklolinas apklausė Mariją Peskadero bibliotekoje, kur sienų nišose už rakinamų storo stiklo durelių gulėjo Lotynų Amerikos meno dirbinių ir nefri-

tų kolekcijos. Atvykus Maklolinui, Marija išjungė signalizaciją, bet perspėjo, kad neliestų stiklinių durelių, prijungtų prie atskiros signalizacijos. Kartais Keleris apsirikęs surinkdavęs ne tą kodą ir suveikdavusi signalizacija, o nemokėjęs jos išjungti, todėl namų signalizacijos nejungdavęs, tik bibliotekos, kur, be kita ko, esą judesio jutikliai ir televizijos kameros. Peržiūrėjęs praeitos nakties vaizdo įrašus, Maklolinas nieko ypatinga nepastebėjo, prieš atvažiuojant policijai į tą kambarį niekas nebuvo įėjęs.

Moteris, viena iš tų retų puikios atminties ir skurdžios vaizduotės liudytojų, atsakinėjo į klausimus, nesileisdama į svarstymus. Pasak jos, ji su vyru gyvenanti toje pat valdoje, trobelėje už dešimties minučių kelio nuo didžiojo namo, ji virėjaujanti ir einanti apyvoką, o jos vyras prižiūrįs ūkį, esąs sodininkas ir vairuotojas. Labai gerai sutarę su Keleriu, dosniu ir nelabai reikliu šeimininku. Šuo esąs jų, gimęs ir augęs šioje valdoje, bet tai ne sarginis, daugiau nei dešimties metų, sunkiai bepaeinąs, vasarą miegąs priebutyje, o žiemą – savo būdoje, tad nepajutęs, kada žudikas įėjęs į didįjį namą. Vakar apie septintą valandą vakaro jos vyras atnešęs malkų židiniui Kelerio miegamajame ir svetainėje pakurti, paskiau jie užrakinę duris, bet signalizacijos neįjungę, ir išeidami išsivedę šunį.

– Ar vakar pastebėjote ką nors neįprasta?

– Iš mūsų namo nematyti įėjimo nei į vynuogyną, nei į šį namą. Bet vakar popiet, prieš Luisui atnešant malkų, buvo atėjęs žmogus pasikalbėti su ponu Keleriu. Paaiškinau, kad jo nėra namie, ir jis, nepasisakęs vardo, išvažiavo.

– Ar pažįstate jį?

– Niekad nebuvau mačiusi.

Marija paaiškino, kad tą rytą, be penkiolikos septintą, kaip paprastai atėjusi į didįjį namą šeimininkui pusryčiams užkaisti

kavos ir paskrudinti skrebučių. Eidama į virtuvę, įleidusi šunį, nes Keleriui patikę, kad jį žadina šuo, kuris įsiropšdavo į lovą ir atsiguldavo ant viršaus. Netrukus Marija išgirdo lojant labradorą. „Nuėjau pažiūrėti, kas vyksta, ir pamačiau poną svetainėje sėdintį krėsle. Širdį suspaudė pagalvojus, kad jis tikriausiai miegojo neužsiklojęs, išblėsus židiniui, ko gera, ten labai šalta. Kai priėjau ir pamačiau... pamačiau, kas atsitiko, nubėgau į virtuvę ir paskambinau mobiliuoju – iš pradžių Luisui, paskui numeriu 911."

Sekmadienis, 11

Aleno Kelerio kūnas gulėjo lavoninėje laukdamas Ingridos Dan dėmesio, velionio brolis Markas ir sesuo Lusilė iš paskutiniųjų stengėsi nuslopinti skandalą, atsiduodantį gangsteriais ir visuomenės padugnėmis. Nežinia, į ką buvo įsivėlęs tasai jų šeimos menininkas. Indiana, šiek tiek atgavusi ramybę aromaterapijos priemonėmis – cinamono antpilu ir meditacija, ėmė planuoti atminimo ceremoniją tam žmogui, tokiam svarbiam jos gyvenime, juo labiau kad artimiausioje ateityje nebūsią jo laidotuvių. Sužinojęs klaidingą diagnozę, jog serga prostatos vėžiu, Keleris pasirašė notarinį dokumentą pareikšdamas savo valią, kad nepageidauja intensyviosios terapijos – nori, kad po mirties jį sudegintų, o pelenus išbarstytų Ramiajame vandenyne. Jam ir į galvą neatėjo, kad teks patirti skrodimo pažeminimą ir kelis mėnesius gulėti šaldytuve, kol galutinai paaiškės jo mirties aplinkybės.

Leitenantui Maklolinui Bobo Martino pasiūlyta kriminalistų brigada urmu atgriuvo į Napą ir surinko neįprastai daug įkalčių įvykio vietoje ir apylinkėse. Minkštoje ir drėgnoje kie-

mo ir sodo žemėje liko padangų ir batų pėdsakų, tarpdury aptiko gyvūno plaukų, nepanašių į Peskaderų labradoro, ant durų skambučio, ant durų ir svetainėje daug įvairių pirštų atspaudų, kuriuos būtų galima atpažinti, atmetus namų gyventojų atspaudus. Keraminėmis plytelėmis išklotos grindys buvo pripėduotos nešvaria avalyne, anot ekspertų, plačiai paplitusiais ir jaunimo itin mėgstamais kariškais batais, kurių galima nusipirkti bet kurioje karinės aprangos parduotuvėje. Neaptikta jokių įsilaužimo žymių, ir Bobas Martinas padarė išvadą, kad Keleriui žudikas buvo pažįstamas, ir jis pats atidarė duris. Iš dėmių buvo aišku, jog ant aukos marškinių daugiausia kraujo nutekėjo iš nosies, kaip ir numanė vyriausiasis inspektorius, jis tiesiog pliaupė, kai vyriškis dar buvo gyvas.

Apžiūrėjusi lavoną, Ingrida Dan pranešė, kad Keleris jau kurį laiką buvo miręs, kai krūtinę pervėrė strėlė, nes priešingu atveju būtų ištryškęs kraujas. Strėlė, ar veikiau trumpa ietis, buvo paleista iš priekio, daugmaž iš pusantro metro atstumo, iš arbaleto, kokius naudoja sportininkai ir medžiotojai, palyginti su kitais modeliais, nedidelio ginklo, bet dėl savo formos sunkiai paslepiamo. Jei žmogus būtų buvęs gyvas nušautas, žaizda būtų stipriai kraujavusi.

Marijos Peskadero apibūdintas svečias, nusikaltimo dieną popiet atvykęs į vynuogyną ir klausęs Aleno Kelerio, Bobui Martinui pasirodė toks pažįstamas, lyg ji būtų parodžiusi Rajano Milerio nuotrauką: to žmogaus jis negalėjo pakęsti, nes buvo aišku, kad jis įsimylėjęs Indianą. Marija paminėjo juodą furgonėlį su didele pakabos eiga ir sunkvežimio ratais, keistą, randais išmargintą šunį vietomis nuplikusiu kailiu, aukštą augalotą vyriškį trumpais, kariškai kirptais plaukais, šiek tiek raišuojantį. Viskas atitiko.

Indiana nenorėjo patikėti, kad Mileris lankėsi Kelerio namuose, bet turėjo susitaikyti su faktu ir negalėjo uždrausti buvusiam vyrui įsakyti iškratyti jo būsto ir pusę skyriaus pasiųsti medžioti dingusio įtariamojo. Pasak apklaustų Pedro Alarkono ir „Delfino“ klubo partnerių, Rajanas Mileris dažnai išvykdavo darbo reikalais, bet jie negalėjo paaiškinti, kur palikdavo šunį ir furgonėlį.

Sužinojusi, kas atsitiko, Elsa Dominges atsikraustė į Džeksonų namus pasiryžusi rūpintis šeima, gaminti stiprinamuosius patiekalus ir priimti Indianai užuojautos pareikšti ateinančių svečių, pradedant holistinės klinikos kolegomis ir baigiant Kerole Andevoter, kuri atskubėjo su obuolių pyragu ir pabuvo tik penkias minutes. Pareiškusi nuomonę, kad Indiana rytojaus dieną nepajėgs grįžti į darbą, pasisiūlė susiskambinti su visais pacientais. Visi jai pritarė ir įpareigojo Matėjų Pereirą ant kabineto Nr. 8 durų pakabinti skelbimą, kad dėl gedulo procedūros nebus atliekamos iki ateinančios savaitės.

Pastarąsias dvi dienas Bleikas Džeksonas visur sekiojo buvusį žentą ir sukaupė užtektinai medžiagos liguistam „Riperio“ žaidėjų smalsumui pasotinti, o tuo metu jo dukraitę graužė sąžinė. Mergina ne kartą svajojo apie lėtą motinos meilužio mirtį ir šaukėsi šventojo Judo Tado antgamtinių galių, kad jį pašalintų, nė neįsivaizduodama, jog šventasis galėtų įvykdyti jos pageidavimą. Tikėjosi, kad nakčia pasivaidens keršto geidžiantis Keleris. Taip pat laikė nuodėme neišvengiamą jaudulį, kurį kurstė naujas nusikaltimas, dar vienas iššūkis „Riperio“ žaidėjams. Ir dukraitė, ir senelis besąlygiškai pasidavė astrologijai: Selestės Roko išpranašautos skerdynės buvo nepaneigiamas faktas.

Šeštadienis, 17

Kai tik į namus grįžo ramybė ir išseko ašaros motinai, kuri, nespėjusi ištekėti, patyrė našlės skausmą, Amanda sušaukė „Riperio“ žaidėjus. Bandydama numaldyti nelaimingąjį Kelerį, kuris vaidenosi jai su krūtinėje strygsančia strėle, ji galėjo nebent surasti ją paleidusį žmogų. Alenas Keleris buvo didžioji motinos gyvenimo meilė, kaip pro ašaras įstengė išlementi Indiana, ir tragiška jo mirtis buvo įžūlus iššūkis jos šeimai. Savo bičiuliams ji papasakojo viską, ką žinojo apie „strėlės bylą“, ir kaip asmeninės paslaugos paprašė sugauti tikrąjį kaltininką, idant Rajanui Mileriui netektų atsiteisti už nusikaltimą, kurio jis nepadarė.

Šerlokas Holmsas pasiūlė peržiūrėti visą turimą informaciją ir pareiškė, kad, milimetras po milimetro išstudijavęs Keiblo atsiųstas nuotraukas, kurias padidino savo kompiuteryje, atskleidė kai ką labai svarbaus.

– Buvusio alkoholiko Maiklo Konstanto šaldytuve rasto alkoholio markė yra *Crni Vuk*, serbiškai tai reiškia „juodas vilkas“, – tarė Šerlokas. – Apie vilką rašoma ir knygoje, kurią paštu gavo Ričardo Aštono žmona, kelioms dienoms praėjus po nusikaltimo. Policijos psichologai ieškojo mįslės įminimo romane, bet, man rodos, atsakymą duoda antraštė: „Stepių vilkas“. Edo Aštono atveju beisbolo lazdos logotipas – Arkanzaso universiteto „Rudieji vilkai“.

– Ir Abata sakė, kad tai žinia, – priminė Amanda.

– Nei žinia, nei mįslės įminimas, o žudiko parašas, – tvirtai pareiškė pulkininkas Pedingtonas. – Tas parašas prasmingas tik jam vienam.

– Vadinasi, tokiu atveju jis būtų turėjęs patvirtinti visus nusikaltimus. Kodėl to nepadarė nužudęs Rozen ir Kelerį? – įsiterpė Esmeralda.

– Pala! – sušuko Amanda. – Keiblai, paskambink tėčiui ir paklausk, kokį krištolinį žvėrelį po mirties gavo teisėja.

Paaugliams besvarstant įvairius klausimus, senelis susisiekė su buvusiu žentu, neatsiliepiančiu tik tada, kai būdavo vonios kambaryje arba lovoje su kokia nors moterimi, ir šis atsakė, jog Svarovskio figūrėlė vaizdavusi šunį. O gal vilką? – neatlyžo Bleikas Džeksonas. Galimas daiktas: atrodė kaip vokiečių aviganis, užvertęs galvą, lyg būtų kaukęs. Iš tos pačios senovinės žvėrelių serijos, nutrūkusios 1998 metais, vadinasi, figūrėlė esanti juo vertingesnė, Rozen tikriausiai nupirkusi ją internete, nors pirkimo pėdsakų nepastebėta.

– Jeigu tai vilkas, vadinasi, žudikas pasirašė kiekvienu atveju, išskyrus Aleno Kelerio, – padarė išvadą Amanda.

– Visi nusikaltimai panašūs savo *modus operandi*, nors iš pirmo žvilgsnio atrodo skirtingi, išskyrus Kelerio žmogžudystę. Kodėl? – paklausė Esmeralda.

– Kelerio atveju nėra vilko, be to, nusikaltimas įvykdytas ne San Fransiske, astrologinės pranašystės apibrėžtoje teritorijoje, kurioje ligi šiol veikė mūsų žudikas. Keleris vienintelis buvo primuštas prieš mirtį, bet, kaip ir visi kiti, nesigynė, – pasakė Amanda.

– Mane kankina nuojauta... žudikas gal ir tas pats, bet, ko gero, paskata kita, – pakišo mintį Abata.

– Nė vienu atveju nežinome, kokių paskatų vedamas veikė žudikas, – patikslino Pedingtonas.

– Bet turime atsižvelgti į Abatos žodžius. Jos nuojauta beveik visada pasitvirtina, – perspėjo Amanda.

– Todėl, kad gaunu žinių iš Aukštybių. Su manimi kalba angelai ir dvasios. Gyvieji ir mirusieji esame drauge, esame visi kaip vienas, – sulemeno Abata.

– Jeigu aš misčiau oru, irgi regėčiau vizijas ir girdėčiau balsus, – pertraukė ją Esmeralda baimindamasi, kad ši nuklys į okultizmą ir nukreips žaidimą klaidinga linkme.

– O kodėl to nedarai? – paklausė pamišėlė, įsitikinusi, kad, nustojusi valgyti, žmonija pasiektų aukštesnę vystymosi stadiją.

– Gana, prašom nepamiršti, jog, žaidžiant „Riperį", nevalia šaipytis vieniems iš kitų. Ką gi, laikykimės faktų, – įsakė žaidimo vedėja.

– Nuojautos – ne faktai, – sumurmėjo pulkininkas Pedingtonas.

– Mūsų žudikas pasityčiojo iš savo aukų kaip Džekas Skerdikas ir kiti mūsų aptarti nusikaltėliai, bet pasityčiojo nužudęs. Štai jums žinia. Paliko tiek parašą, tiek žinią, – tarė Šerlokas.

– Tu taip manai?

– Elementaru, Esmeralda. Ir pats nužudymas – žinia. Žudikas neatsitiktinai pasirinko tokią mirties formą. Tai tvarkingas nusikaltėlis, apeigų mėgėjas.

– Apgalvoja kiekvieną žingsnį ir pasišalina nepalikdamas įkalčių, matyt, karinių pratybų ragavęs, puikus strategas, būtų nuostabus generolas, – žavėdamasis pareiškė pulkininkas.

– Priešingai, tai šaltakraujis žudikas, – paprieštaravo Amanda.

– Gal tai net ne vyras. Sapnavau, jog tai moteris, – įsikišo Abata.

Keiblas paprašė balso ir, gavęs leidimą, žaidėjams išdėstė, kaip vyksta Aleno Kelerio bylos tyrimas. Iš kirčio į veidą kampo teismo medicinos ekspertai nustatė, jog kumščiu tiesiai į veidą smogė kairiarankis, nepaprastai stiprus žmogus, mažų mažiausiai metro aštuoniasdešimties ar metro aštuoniasdešimt penkių centimetrų ūgio, jam atitiktų didelių batų pėdos, paliktos prie namo durų ir ant keraminėmis plytelėmis išklo-

tų grindų, vadinasi, atmestina prielaida, kad į namus įsibrovė moteris. Po skrodimo paaiškėjo, kad mirtis ištiko pusvalandžiu anksčiau, nei kūną pervėrė paleista iš arbaleto strėlė. Iš neįprastai rausvos Kelerio odos spalvos buvo numanu, kad mirties priežastis – kalio cianidas, ir tai pasitvirtino per skrodimą.

– Paaiškink, Keiblai, – paprašė Amanda.

– Sudėtinga, bet pasistengsiu išdėstyti kuo paprasčiau. Cianidas – veiksmingi metaboliniai nuodai, trukdantys ląstelėms panaudoti deguonį. Atrodo, lyg visas deguonis būtų išnykęs iš kūno. Smaugia dusulys, svaigsta galva, pykina, žmogus vemia, netenka sąmonės ir, konvulsijų tampomas, miršta.

– O kodėl oda parausta?

– Raudonuosiuose kraujo kūneliuose įvyksta cianido ir hemoglobino ląstelių cheminė reakcija. Kraujas darosi skaisčiai raudonas, ryškus kaip dažai.

– Toks yra kraujas, nutiškęs ant Kelerio marškinių? – paklausė Esmeralda.

– Ne visur. Iš pradžių, kai jis dar nebuvo gavęs nuodų, jam bėgo kraujas iš nosies. Aptikta kraujo ir po to, kai gavo nuodų, bet nedaug. Žaizda suvis nekraujavo, nes tuomet jis buvo jau miręs.

– Paaiškink mums, Keiblai, kaip jis buvo nunuodytas, – paprašė Šerlokas.

– Cianido rasta vandens stiklinėje šalia aukos, taip pat kitoje stiklinėje, miegamajame ant naktinio stalelio. Žudikas įbėrė žiupsnelį baltų, beveik nematomų miltelių į stiklinę, norėdamas būti tikras, kad Alenas Keleris išgers nuodus naktį, jei neišgers jų su viskiu, kurio paprastai makteli prieš eidamas gulti.

– Cianidas – labai stiprūs nuodai, jų užtenka trupučio, kad žmogus mirtų per kelias minutes. Taip pat jie gali patekti į or-

ganizmą per odą arba pro kvėpavimo takus, tad žudikas turi būti labai atsargus, – paaiškino Šerlokas.

– Filmuose šnipai paprastai turi cianido kapsulę, kad galėtų nusižudyti, jeigu juos imtų kankinti. Kaip jų prasimano? – paklausė Esmeralda.

– Labai lengvai. Cianidas naudojamas apdorojant metalus, išgaunant auksą ir sidabrą, elektrolize gaunant tuos metalus, taip pat varį ir platiną. Žudikas gal nusipirko jo chemikalų parduotuvėje arba internetu.

– Nuodai – moterų ginklas. Tik bailiai jų griebiasi. Mes, vyrai, žudome ne nuodais, o stodami vyras prieš vyrą, – pridūrė Pedingtonas, ir jo žodžius palydėjo bendras juokas.

– Daugiau nei metro aštuoniasdešimties ūgio galiūnė kareiviškais batais, ko gero, sunkumų kilnojimo olimpinė čempionė. Tokiam vyrui ar moteriai nereikia nuodų – vienu kumščio smūgiu aukai sutraiško galvą, – neatlyžo pulkininkas.

– Ar nemanote, kad Keleriui smogė vienas žmogus, o nužudė kitas? – pakišo mintį Abata.

– Pernelyg rafinuota, per daug sutapimų, man nepatinka, – atsakė pulkininkas.

– Galbūt, bet reikia ištirti įkalčius ir atsižvelgti į tai, ką sako Abata, – įsiterpė Šerlokas Holmsas.

Šešiomis dienomis anksčiau, penktadienį, kovo 9-ąją, du jauni Stanfordo universiteto dirbtinio intelekto genijai bergždžiai laukė dėstytojo Pedro Alarkono, vėluojančio į sutartą susitikimą. Vos gavęs iš Indianos žinią apie Aleno Kelerio mirtį, urugvajietis apsisuko ir grįžo į San Fransiską. Bevažiuodamas kelis kartus bandė susisiekti su Mileriu. Atskubėjo į loftą tuo metu, kai, pabėgiojęs su Atila ir pasitaręs su vienu Pentagono genero-

lu Vašingtone, Mileris rengėsi išsimaudęs po dušu. Kai atsidarė metalinės lifto durys, Mileriui nespėjus paklausti, ko jis grįžo, Alarkonas vienu atokvėpiu papasakojo naujieną.

– Ką sakai?! Kaip mirė Keleris?

– Indiana man pranešė prieš valandą, bet negalėjo kalbėti, jos buvęs vyras inspektorius Martinas paėmė telefoną ir ji nespėjo nieko daugiau man pasakyti. Ji važiavo Martino automobiliu. Žinau tik tiek, kad jis mirė ne savo mirtimi. Galėčiau prisiekti, jog Indiana man paskambino norėdama, kad tave perspėčiau. Kas atsitiko tavo telefonui?

– Sušlapo, reiks nusipirkti kitą.

– Jeigu tai nusikaltimas, kaip įtariu, tau gresia bėda, Rajanai. Vakar buvai pas Kelerį, apsiginklavęs pistoletu, ir, tavo žodžiais tariant, šiek tiek jį pagąsdinai. Taigi tau tenka nepavydėtinas pagrindinio įtariamojo vaidmuo. Kur praleidai naktį?

– Ar kuo nors mane kaltini? – suniurzgė Mileris.

– Atskubėjau tau padėti, žmogau. Stengiausi atvažiuoti anksčiau už policiją.

Mileris bandė tramdyti krūtinėje kunkuliuojantį pyktį. Jis nejautė jokio gailesčio varžovui, kurio mirtis jam buvo labai naudinga, bet Pedras sakė tiesą: jo padėtis buvo sunki, jis turėjo ir paskatą, ir progą. Jis papasakojo draugui prie Kelerio vynuogyno atsidūręs vakarop, apie pusę septintos, bet į laikrodį nežiūrėjęs, vartai buvę atdari, pavažiavęs kokius tris šimtus metrų, pamatęs namą ir apskritą fontaną su vandeniu, sustojęs prie durų ir išlipęs, už pavadėlio vedinas Atila, nes šuniui reikėjo nusišlapinti. Paskambinęs prie durų gal tris kartus, kol pagaliau atidariusi ispaniškai kalbanti moteris, šluostydamasi rankas į prikyštę, ir pasakiusi, kad Aleno nesą namie. Pasišnekėti nepavykę, nes užpakaly jos, vizgindamas uodegą, išdygęs

palšas šuo, iš pažiūros ramus, bet, pamatęs Atilą, pratrūkęs loti. Atila irgi įsiutęs, ėmęs plėšytis, ir moteris prieš nosį užtrenkusi duris. Jis palikęs Atilą furgonėlyje, vėl paskambinęs prie durų, šįkart ji pravėrusi tik truputį ir pro plyšį pasakiusi prasta anglų kalba, kad Keleris grįšiąs vėlai vakare, ir jis, jei pageidaująs, galįs pasisakyti savo vardą; jis atsakęs, kad verčiau paskambinsiąs vėliau. Tuo tarpu šunys loję, vienas namo viduje, kitas furgonėlyje. Nutaręs palaukti Kelerio, bet negalėjęs: moteriškė nepakvietusi įeiti, o šeimininkui būtų pasirodę keista, kad jis laukiąs automobilyje, tad pagalvojęs, jog protingiausia būtų pastovėti gatvėje.

Mileris sustojo su užgesintais žibintais toje vietoje, iš kur buvo gerai matyti senovinių žibintų apšviestos vyno rūsio durys.

– Vartai buvo plačiai atidaryti. Keleris skundėsi, kad bijo vagių, bet nesiėmė jokių priemonių, nors, regis, turėjo meno kūrinių ir vertybių.

– Toliau, – paragino Alarkonas.

– Šiek tiek apžiūrėjau vietą, abipus vartų buvo kokių dešimties metrų ilgio mūrinė tvora, veikiau dėl grožio nei dėl saugumo, o toliau visa valda apsodinta rožynais. Pastebėjau, kad jau daug rožių žydi, nors dar tik prasidėjo kovas.

– Kelintą valandą grįžo Keleris?

– Laukiau kokias dvi valandas. Jo *Lexus* sustojo prie vartų, Keleris išlipo pasiimti pašto iš dėžės, įsėdo į automobilį ir uždarė vartus nuotolinio valdymo pulteliu. Tau nereikia nė aiškinti, kad rožių gyvatvorė negalėjo manęs sustabdyti. Palikau Atilą furgonėlyje ir kelio viduriu nudrožiau į namą, nemanyk, kad bandžiau slėptis ar užklupti iš netyčių, nieko panašaus. Paskambinau prie durų ir beveik tuojau pat atidarė pats Keleris.

Tikriausiai nepatikėsi, Pedrai, žinai, ką jis man pasakė? Labą vakarą, Mileri, aš tavęs laukiu.

– Tikriausiai moteriškė pasakė, kad jo klausinėjo tavo išvaizdos perėjūnas. Labai lengva tave apibūdinti, Mileri, ypač tada, kai vedžiojies Atilą. Keleris tave pažino. Be to, galimas daiktas, Indiana perspėjo, kad grasinai savaip išspręsti tą klausimą.

– Tuomet nebūtų manęs įsileidęs, būtų iškvietęs policiją.

– Na, matai, šiaip ar taip, nebuvo kinkadrebys.

Mileris glaustai papasakojo, kaip nuėjo paskui Kelerį į svetainę, atsisakė sėstis, atstūmė stiklinę siūlomo viskio ir stovėdamas išrėžė, ką apie jį galvoja, kad jis pralaimėjęs Indianą, dabar ji esanti su juo, Mileriu, ir verčiau jis nesikištų, nes labai pasigailėsiąs. Varžovas gal ir išsigandęs, bet sugebėjęs puikiai tai nuslėpti ir kuo ramiausiu balsu atsakęs, jog spręsti turinti Indiana. Tegu laimi geriausias iš mudviejų, pašaipiai taręs ir parodęs duris, o kadangi jis nepajudėjęs iš vietos, bandęs paimti jam už rankos. Be reikalo.

– Pasielgiau instinktyviai, Pedrai. Pats nesusivokiau, kaip smogiau jam į veidą, – tarė Mileris.

– Smogei?

– Ne per stipriausiai. Jis susvyravo, kraujas pliūptelėjo iš nosies, bet nenuvirto. Pasijutau nei šiaip, nei taip. Kas man darosi, Pedrai? Dėl menkiausio nieko netenku savitvardos. Anksčiau toks nebuvau.

– Ar buvai išgėręs?

– Žmogau, nė lašelio, nė trupučio.

– Ką darei paskiau?

– Atsiprašiau, nuvedžiau prie krėslo ir įpyliau vandens. Ant bufeto stovėjo butelis vandens ir butelis viskio.

Keleris marškinių rankove nusišluostęs kraują, paėmęs stiklinę ir pastatęs ant stalo šalia krėslo, antrąsyk Mileriui pa-

rodęs duris ir pareiškęs, kad Indianai nebūtina žinoti apie tą niekingą įvykį. Pasak Milerio, tuo viskas ir pasibaigę, jis pasukęs į San Fransiską, bet jautęsis nuvargęs, prasidėjęs lietus, ir jį apžilpinusi nuo šlapio asfalto atsispindinti žibintų šviesa – mat, buvo pamiršęs įsidėti kontaktinius lęšius, ir tarė sau, kad būtų protingiausia truputį pailsėti automobilyje. „Nekaip jaučiuosi, Pedrai. Anksčiau laikydavausi šaltakraujiškai net spiestinėje ugnyje, o dabar skauda galvą nuo menkiausio ginčo", – pasiskundė. Pridūrė, kad nuvažiavo nuo kelio, sustabdė furgonėlį, patogiau įsitaisė ant sėdynės ir beveik iškart užmigo. Atsibudo po kelių valandų, kai debesuotą dangų nušvietė pirmieji aušros spinduliai ir švelniai kepštelėjo Atila, prašydamasis išleidžiamas. Palaukė, kol šuo pastovėjo pakėlęs koją prie pirmo krūmo, nuvažiavo iki artimiausio „Makdonaldo", nupirko Atilai mėsainį, papusryčiavo ir grįžo namo, kur rado jo belaukiantį Alarkoną.

– Aš jo nenužudžiau, Pedrai.

– Jei manyčiau, kad nužudei, nebūčiau atėjęs. Palikai begalę įkalčių, pirštų atspaudų ant durų skambučio, stiklinės, butelio su vandeniu ir dar dievai žino ko.

– Man nebuvo ko slėpti, kodėl turėjau rūpintis sušiktais pirštų atspaudais? Kai išvažiavau, Keleris jautėsi kuo puikiausiai, tik nosis truputį kraujavo.

– Sunku bus įtikinti policiją.

– Ir neketinu jos įtikinėti. Bobas Martinas manęs nekenčia, ir tas jausmas abipusis, jam būtų didžiausias malonumas mane apkaltinti dėl Kelerio mirties ir, jeigu tai būtų įmanoma, dėl visų pastarųjų nusikaltimų. Jis žino, kad mudu su Indiana draugaujame, ir įtaria, kad mylėjomės. Kai susitinkame, oras įsielektrina, pažyra kibirkštys, kartais mes susiduriame šaudykloje, ir jis pučiasi, nes šaudo taikliau už mane, bet labiausiai

jį siutina tai, kad mane myli jo duktė. Amanda, nepakentusi nė vieno motinos gerbėjo, apsidžiaugė sužinojusi, kad mudu draugaujame. Bobas Martinas niekada man to nedovanos.

– Ką darysi?

– Kaip paprastai savaip išspręsiu šį klausimą. Surasiu Kelerio žudiką anksčiau, nei Martinas spės mane pasodinti už grotų ir paskelbs, kad byla baigta. Man reikia dingti.

– Ar išprotėjai? Bėgimas – puikiausias kaltės įrodymas, verčiau paieškokime gero advokato.

– Toli nevažiuosiu. Man reikia tavo pagalbos. Turime vos kelias valandas, kol policija nustatys mano pėdsakus ir atvažiuos manęs suimti. Reikia perkelti visų kompiuterių bylas į atmintuką ir ištrinti standžiuosius diskus, nes kompiuterius jie iškart konfiskuos, o juose laikoma informacija labai slapta. Aš vienas nespėsiu.

Jis paprašė draugą tuo tarpu gauti motorlaivį su kabina ir geru varikliu, bet perspėjo, kad nepirktų iš prekybos agentų, nes tiems kiltų įtarimas, jeigu jis mokėtų grynaisiais, ir jie praneštų policijai: valtis turėtų būti naudota, bet labai geros būklės. Taip pat jam reikėtų kelių bidonų degalų, kad užtektų keliolikai dienų, ir dviejų naujų mobiliųjų telefonų, nes jo senasis sugedęs, o ir Alarkonui reikia visiškai atskiro kalbėtis tik su juo.

„Jūrų ruonis“ atidarė sienoje slaptai įrengtą seifą ir ištraukė kelis pluoštus banknotų, kreditinių kortelių ir vairuotojo liudijimų. Padavė urugvajiečiui gumele suveržtą paką – penkiolika tūkstančių dolerių šimtinėmis kupiūromis.

– Jėzau! Taip ir maniau: tu šnipas! – sušuko Alarkonas ir susižavėjęs švilptelėjo.

– Išleidžiu nedaug, o moka neblogai.

– CŽV ar Arabų Emyratai?

– Ir vieni, ir kiti.

– Esi turtingas?

– Ne. Ir nenorėčiau būti. Beveik viskas, kiek turiu, guli šiame seife. Pinigai niekada manęs nedomino, Pedrai, tuo esu panašus į Indianą. Manding, galų gale mudu tapsime elgetų porele.

– Tai kas tave domina?

– Nuotykiai. Būtų geriausia, jei išsineštum viską, ką laikau seife, kad nekonfiskuotų policija. Reikės šiek tiek pinigų išlaidoms. Jei man kas nors atsitiktų, likutį atiduosi Indianai. Sutarta?

– Ir kalbos negali būti. Pasiimsiu viską sau, ir nė lapė nesulos. Apskritai tie pinigai neteisėti arba padirbti.

– Ačiū, Pedrai, žinau, kad galiu tavimi pasikliauti.

– Jeigu kas nors tau atsitiktų, Rajanai, tai tik dėl išpuikimo. Tu nejauti tikrovės, tariesi esąs Supermenas. Aha! Matau, turi penkis pasus skirtingomis pavardėmis, visus su savo nuotrauka, – tarė Alarkonas, peržvelgdamas dokumentus.

– Nežinia, kada gali praversti. Esu pasipūtęs, bet ir apdairus, Pedrai. Taip ir su ginklais: nors jų nenaudoju, jaučiuosi saugesnis, kai jų turiu.

– Būtum mafiozas, jei nebūtum kareivis.

– Be abejo. Po trijų valandų būsiu Ryklio prieplaukoje, lauksiu tavęs iki antros valandos popiet. Svarbiausia, nepalik jokių pėdsakų pirkdamas motorlaivį. Paskiau turėsi pradanginti mano furgonėlį. Taip tapsi mano bendrininku. Kas nors neaišku?

– Viskas aišku.

Pirmadienis, 19

Po dviejų savaičių, kai ilga astrologinės pranašystės ranka pasiekė jo šeimą, inspektorius Bobas Martinas prikišo sau ne-

kreipęs dėmesio į pakartotinius dukters perspėjimus. Amanda nuosekliai supažindindavo jį su naujausiais „Riperio" žaidėjų atradimais, bet jis žiūrėjo į juos kaip į penkių paauglių ir senelio vaidmenų žaidimą, kol pagaliau norom nenorom turėjo pripažinti, kad jų teisybė ir kad įspūdingi nusikaltimai San Fransiske – serijinio žudiko darbas. Iki Aleno Kelerio mirties žmogžudysčių skyrius tyrė įkalčius ir ieškojo sąsajų tarp bylų, nors paprastai stengdavosi atskleisti paskatas. Buvo neįmanoma įspėti, kas paskatino žudiką pasirinkti tokias skirtingas aukas. Vis dėlto po Kelerio nužudymo tyrimas pakrypo kita linkme: jau nebeieškota kaltininko, aklai sekant pėdomis, o stengtasi įrodyti, kad tam tikras įtariamasis kaltas, ir jį suimti. Įtariamasis buvo Rajanas Mileris.

Prabėgo kelios dienos, kol buvo gautas kratos orderis – leidimas apieškoti buvusią spaustuvę, Milerio būstą, nes reikėjo atsižvelgti į menkiausius teisinius reikalavimus. Kad būtų garantija, jog rastas įkaltis bus pripažintas teisme. Ne visi teisėjai buvo linkę pasirašyti tokį sudėtingą orderį. Įtariamasis buvo „jūrų ruonis", karo didvyris, tikriausiai vykdė slaptus projektus vyriausybei ir Pentagonui; menkiausia teisinė klaida galėjo turėti sunkių pasekmių, bet dar sunkesnės būtų uždraudus suimti galimą žudiką. Pagaliau teisėjas nusileido vyriausiajam inspektoriui, kuris, vos gavęs orderį, dešimties žmonių brigados priešaky įsiveržė į Milerio būstą, aprūpintą pačia šiuolaikiškiausia technologija.

Inspektorius vylėsi patvirtinsiąs, kad jo turimi įkalčiai atitiksią aptiktuosius būste. Jis rėmėsi Marijos Peskadero liudijimu, kad nusikaltimo dieną ji mačiusi žmogų su šunimi, kaip du vandens lašai panašius į Rajaną Milerį ir pasibaisėtiną žvėrį, nuolatinį jo palydovą. Įvykio vietoje buvo rasta šuns, kaip nustatyta, belgų aviganio, plaukų, batų pėdsakų prie įėjimo ir ant

keraminėmis plytelėmis grįstų grindų, Milerio pirštų atspaudų ant durų, elektrinio skambučio, butelio ir indo su vandeniu, sintetinio pluošto, atitinkančio rausvą pliušą, ir dar keletą įkalčių, kaip antai: nuo kumščio smūgio ant Kelerio veido aptiktų odos žvynelių ir plaukelių, pravertusių DNR tyrimui atlikti. Kratos metu būste buvo rasta tokių pat šuns plaukų, rausvų plaušelių, batų pėdsakų ant grindų, puspilnių buteliukų ksanakso ir lorazepamo, šaunamųjų ginklų ir šaunamasis lankas, naudojamas varžybose, su ištisa sistema timpų ir skridinių. Šaudmenys buvo kitokie nei kulka, rasta Edo Steitono galvoje, ir strėlės skyrėsi nuo tos, kuria buvo pervertas Keleris, bet iš viso arsenalo numanu, kad savininkas moka naudotis tais ginklais.

Paimti kompiuteriai buvo nugabenti į atitinkamą laboratoriją, bet, policijos specialistams nespėjus jų atidaryti, iš Vašingtono atėjo nurodymas juos užantspauduoti, iki FTB nuspręsiąs, ką su jais daryti. Visai galimas daiktas, Mileris buvo įrengęs automatinę trynimo programą, bet, nors to ir nebūtų padaręs, tik FTB gali prieiti prie duomenų bazės. Apklausiamas Pedras Alarkonas atsakė, kad jo draugas bendradarbiavo su Dubajaus saugumo tarnybomis ir kartais išvykdavo kelioms savaitėms, bet iš šalies nebuvo išvykęs nė vienas žmogus su Rajano Milerio pasu.

– Mileris nekaltas, tėti, – tarė Amanda, iš Petros Hor sužinojusi apie kratą. – Ar tau atrodo, kad jis galėtų būti serijinis žudikas?

– Man atrodo, kad jis įtariamasis dėl Aleno Kelerio mirties.

– Kodėl jis būtų turėjęs tai padaryti?

– Todėl, kad jis įsimylėjęs tavo motiną, – atsakė Bobas Martinas.

– Nuo Šekspyro laikų niekas nežudo iš pavydo, tėti.

– Klysti, tai pagrindinė šeiminės nesantaikos priežastis, nulemianti žmogžudystę.

– Gerai. Galbūt Kelerio atveju Mileris turėjo tam tikrą paskatą, bet paaiškink man, kodėl jis darė kitus nusikaltimus. Visi jie, be jokios abejonės, įvykdyti to paties žmogaus.

– Jis išmankštintas kariauti ir žudyti. Nesakau, kad visi kareiviai – potencialūs žudikai ar atvirkščiai, bet esama sutrikusios psichikos žmonių, kurie stoja į ginkluotąsias pajėgas, gauna apdovanojimus už tuos pačius veiksmus, už kokius civiliniame gyvenime būtų atsidūrę kalėjime arba psichiatrijos ligoninėje. Be to, per karą visiškai sveikiems žmonėms sutrinka psichika.

– Rajanas Mileris ne pamišėlis.

– Tu neišmanai tokių dalykų, Amanda. Nesuprantu, kodėl tau patinka tas žmogėnas. Jis pavojingas.

– Tau jis nepatinka todėl, kad jis mamos draugas.

– Mudu su tavo motina išsiskyrę, Amanda. Jos draugai manęs nedomina, bet Mileris turėjo fizinių ir emocinių traumų, sirgo depresija, priklausomybe nuo alkoholio ir narkotinių medžiagų, linkęs į smurtą. Gydėsi anksiolitikais ir migdomaisiais, tais pačiais, kuriais apkvaišino Konstantus.

– Pasak senelio, daug žmonių geria tuos vaistus.

– Kodėl tu jį gini, dukrele?

– Todėl, kad klausau blaivaus proto, tėti. Darydamas kitus nusikaltimus, žudikas stengėsi nepalikti įkalčių, be abejo, buvo apsidangstęs plastiku nuo galvos iki batų, nuvalė viską, ką lietęs, netgi tai, ką siuntė paštu, ir knygą Aštonui, ir krištolinį vilką Reičelei Rozen. Kodėl, tavo manymu, tas pats žmogus nuvalė pirštų atspaudus nuo strėlės, o paliko jų aibę Aleno Kelerio namuose, net ant stiklinės su užnuodytu vandeniu? Nesąmonė.

– Kartais žudikas netenka savitvardos ir palieka gausybę pėdsakų, nes širdies gilumoje trokšta, kad jį sulaikytų.

– Taip aiškina tavo psichologai kriminalistai? Rajanas Mileris mirtų iš juoko, išgirdęs tokią teoriją. Cianidas imamas tik

užsimovus gumines pirštines. Tavo manymu, Mileris užsimovė pirštines ir įbėrė cianido, o paskui jas nusimovė ir paėmė stiklinę? Nebūk kvailas!

– Dar nežinau, kaip viskas atsitiko, bet turi man pažadėti, kad iškart mane perspėsi, jei Mileris bandys susisiekti su tavo motina.

– Nė neprašyk, tėti, nes tuomet nekaltas žmogus galėtų būti nuteistas mirti.

– Amanda, aš nejuokauju. Mileris turės progą įrodyti savo nekaltumą, bet šiuo metu jis laikomas labai pavojingu. Nors ir nebūtų padaręs kitų nusikaltimų, Kelerio byloje visi įkalčiai byloja prieš jį. Supratai?

– Taip, tėti.

– Pažadėk.

– Pažadu.

– Ką?

– Kad įspėsiu tave sužinojusi, jog Rajanas Mileris susisiekė su mama.

– Ar laikai sukryžiavusi pirštus už nugaros?

– Ne, tėti, aš tavęs neapgaudinėju.

Pažadėjusi tėvui įduoti Rajaną Milerį, Amanda nė neketino tesėti žodžio, nes sulaužytas pažadas slėgtų sąžinę mažiau nei pražudytas draugo gyvenimas – iš dviejų blogių reikėjo pasirinkti mažesnį, bet, trokšdama išvengti bėdos, paprašė motiną, kad nieko jai nesakytų, jei „jūrų ruonis“ pasirodytų tarp pacientų arba jausmų akiratyje. Indiana, matyt, kažką suprato iš dukters išraiškos, tik linktelėjo ir nieko daugiau neklausinėjo.

Indiana žinojo, kad policija pasiruošė suimti Milerį kaip vienintelį įtariamąjį dėl Aleno Kelerio mirties, bet, kaip ir

Amanda, netikėjo, kad jis būtų galėjęs šaltakraujiškai padaryti nusikaltimą. Niekas taip netroško pagauti nusikaltėlio kaip ji, bet tas draugas, dvi savaites buvęs meilužiu, kiaurai pažįstamas žmogus, išglostytas jos, žiniuonės, rankomis ir jos, aikštingos moters, išbučiuotas, buvo nekaltas. Paklaustai, kodėl ji tokia tikra Milerio nekaltumu, Indianai būtų sunku logiškai atsakyti, ji tiesiog tikėjo tuo veteranu, kuris siusdavo, pykčio priepuolio ištiktas, šaudė civilius, net moteris ir vaikus, kankino belaisvius, bandydamas išgauti informaciją, bet niekas jos neklausė ir, išskyrus Pedrą Alarkoną, niekas nežinojo kario praeities. Indianos tikėjimas rėmėsi nuojauta ir planetomis, kuriom šiomis aplinkybėmis buvo linkusi kliautis labiau nei buvusio vyro nuomone. Bobui nekrito į akį nė vienas tų vyrų, kuriais ji domėjosi, jiems gyvenant skyrium, bet Rajanui Mileriui jis jautė ypatingą pavydą, Amandos apibūdintą keliais žodžiais: susidūrė du patinai, negalį pasidalyti teritorijos tarytum du orangutanai. Indiana, priešingai, džiaugėsi buvusio vyro pergalėmis tikėdamasi, kad, išbandęs tiek moterų, pagaliau ras gerą pamotę Amandai ir apsiramins. Selestės Roko sudarytas horoskopas nerodė, kad Rajanas Mileris turėtų žmogžudžio polinkių – būdo bruožą, kuris, be jokios abejonės, išryškėtų horoskope, jeigu tas žmogus būtų pridaręs tokių baisybių.

Indianai nieko nereikėjo slėpti nuo Amandos, o tai – meluoti tėvui, nes Rajanas Mileris, nedavęs žinios motinai, netiesiogiai susisiekė su dukterimi. Pedras Alarkonas atvažiavo į koledžą pamokoms baigiantis, palaukė, kol moksleiviai išvažiavo autobusais ir automobiliais, ir pasisakė norįs su ja pasikalbėti apie vaizdo įrašą. Jį priėmė sesuo Sesilė, bendrabučio auklėtoja, aukšta, stuomeninga škotė, iš pažiūros daug jaunesnė nei še-

šiasdešimt šešerių metų, kobalto mėlynumo akimis, iš anksto įžvelgiančiomis moksleivių išdaigas. Sužinojusi, kad jos auklėtinė su juo ruošia projektą apie Urugvajų, palydėjo į Tylos salę, šalia koplyčios esantį kambarėlį. Ekumeninis auklėjimas šioje mokymo įstaigoje lenkė katalikišką tradiciją, ir kitų tikėjimų merginos, taipgi ateistės, turėjo kampelį tiek savo dvasiniam tobulėjimui, tiek vienatvės poreikiams tenkinti, tuščią kambarį be baldų, glotniomis grindimis, ramybėn nuteikiančiomis melsvai dažytomis sienomis, su keliomis apskritomis pagalvėlėmis meditacijai ir kampe suvyniotais kilimėliais dviem vienintelėms moksleivėms musulmonėms. Tuo metu kambarys buvo tuščias, beveik skendėjo prieblandoje, vos apšviestas vakaro šviesos, plonyčiais dryželiais krintančios pro du langus. Už stiklų sode ryškėjo ilgos maumedžio šakos, ir ton šventyklon iš tolo sklido vienintelis garsas – pianino akordai. Susijaudinimo veržiama gerkle Alarkonas pasijuto lyg perkeltas į kitą laiką ir vietą, tokią tolimą, jog beveik pamirštą: į vaikystę, prieš partizaniniam karui sutraiškant jo naivų pasaulį, į senelio koplyčią, į Paisandu giminės dvarą, į bekraštes, ligi pat horizonto nusidriekusias lygumas po turkio spalvos dangumi, kur ganėsi gyvulių kaimenės.

Sesuo Sesilė atnešė dvi sulankstomas kėdes, pasiūlė svečiui butelį vandens, nuėjo pakviesti savo auklėtinės ir paliko juos vienu du, bet durų neuždarė ir nepasišalino – buvo girdėti, kaip vaikščioja netoliese, nes Alarkonas nebuvo įtrauktas į moksleivės svečių sąrašą.

Amanda atėjo su vaizdo kamera, kaip jie buvo susitarę elektroniniu paštu, užkėlė ant trikojo ir atsivertė bloknotą. Maždaug penkiolika minučių kalbėjosi apie Urugvajų ir dar dešimt praslinko kuždantis apie bėglį. Sausį, sužinojęs, kad „Riperio“ žaidėjai ėmė nagrinėti San Fransisko nusikaltimus, Alarkonas

beregint susidomėjo, ir ne tiek penkiais vienišais pienburniais, visažiniais intravertais, užsimaniusiais varžytis su sudėtingu policijos tyrimo mechanizmu, – tiesiog žmogaus smegenų veikla buvo jo specialybė. Dirbtinis intelektas, kaip aiškino jis studentams per paskaitą pirmąją dieną, – tai informacijos apdorojimo sistema, vykdanti uždavinius, kuriuos atlikti paprastai geba tik žmogaus protas. Kuo skiriasi žmogaus protas nuo dirbtinio intelekto? Ar gali mechanizmas kurti, jausti, įsivaizduoti, suvokti? Ar gali tik mėgdžioti ir tobulinti kai kuriuos žmogaus gebėjimus? Kilus tokiems klausimams, radosi nauja akademinė disciplina, sužavėjusi dėstytoją, pažintinis mokslas, kurio, kaip ir dirbtinio intelekto, prielaida remiasi tuo, kad kompiuterio ir žmogaus smegenų veikla pagrįsta tais pačiais principais. Pažintinio mokslo tikslas – atskleisti sudėtingiausio mums žinomo mechanizmo – žmogaus smegenų – paslaptis. Alarkono žodžiai, kad smegenų ląstelių yra daugiau nei atomų visatoje, sugriaudavo bet kokią išankstinę studentų mintį apie dirbtinį intelektą. „Riperio“ žaidėjai mąstė vadovaudamiesi logika, kuriai mechanizmas būtų galėjęs suteikti neregėtos galios, bet naudojosi tuo, kas būdinga tik žmogui: vaizduote. Jie žaidė nevaržomi jokių taisyklių, tiesiog pramogos dėlei, gebėdami pasiekti dirbtiniam intelektui neprieinamas vidines erdves. Pedras Alarkonas svajojo pajungti tą neapskaičiuojamą žmogaus proto elementą ir pritaikyti kompiuteriui.

Amanda nieko panašaus neįtarė, kasdien supažindindama Alarkoną su „Riperio“ žaidėjų atradimais tik todėl, kad laikė Milerį savo draugu ir kad juodu su seneliu buvo vieninteliai suaugusieji, šiek tiek besidomintys žaidimu.

– Kur Rajanas? – paklausė Amanda urugvajietį.

– Nesėdi vietoje. Judantį taikinį sunkiau kliudyti. Mileris – ne Džekas Skerdikas, Amanda.

– Žinau. Kuo galėčiau padėti?

– Kuo greičiau aptikdama žudiką. Tu su savo „Riperio“ žaidėjais galėtum būti šios operacijos smegenys, o Mileris – baudžiamoji ranka.

– Panašiai kaip agentas 007.

– Taip, tik be šnipo įrangos. Nei lazerinio parkerio, nei batų su reaktyviniais varikliais. Vienui vienas su Atila ir „jūrų ruonio“ ekipuote.

– Kokia?

– Nežinau, turbūt glaudėmis, kad nereikėtų plaukioti nuogam, ir peiliu tam atvejui, jei užpultų ryklys.

– Vadinasi, gyvena laive?

– Paslaptis.

– Šis koledžas turi keturiasdešimt hektarų parko ir neįžengiamos girios. Ten pilna kojotų, elnių, meškėnų, lapių, pasitaiko viena kita rudoji lūšis, bet nė vienas žmogus nekelia kojos. Tai puiki vieta slapstytis, ir aš galėčiau iš kavinės atnešti maisto. Čia skaniai maitinama.

– Ačiū, turėsime galvoje. Šiuo metu Rajanas negali susisiekti nei su tavimi, nei su kuo kitu, aš būsiu ryšininkas. Tau duosiu slaptą numerį. Tris kartus surink ir išjunk. Žinučių nepalik. Prireikus aš tave susirasiu. Reikia saugotis, nes mane seka.

– Kas?

– Tavo tėtis. Kitaip sakant, policija. Nieko baisaus, Amanda, moku mėtyti pėdas, jaunas būdamas Montevidėjuje ne vienus metus taip mulkinau policiją.

– Kodėl?

– Buvau idealistas, bet paskiau išsigydžiau nuo tos ligos.

– Anksčiau būdavo lengviau mulkinti policiją nei dabar, Pedrai.

– Nesijaudink, mulkinu, kaip mulkinęs.

– Ar moki įsilaužti į kitų kompiuterius kaip programišius?

– Ne.

– Maniau, kad esi kibernetikos genijus. Argi nedirbai prie dirbtinio intelekto?

– Dirbtinis intelektas negali apsieiti be kompiuterių kaip astronomija be teleskopų. Kam tau reikia programišiaus? – paklausė urugvajietis.

– Jis galėtų labai padėti mano tyrimui. Mums, „Riperio“ žaidėjams, labai praverstų programišius.

– Galėčiau surasti, jei labai prireiktų.

– Mano seklys galėtų būti ryšininkas. Mudu su Keiblu keičiamės koduotomis žinutėmis. Keiblas mano senelis.

– Žinau. Ar juo galima pasitikėti?

Užuot atsakiusi, Amanda pervėrė jį lediniu žvilgsniu. Jie oficialiai atsisveikino prie koledžo durų, iš arti stebimi sesers Sesilės. Moteris jautė Amandai Martin ypatingą palankumą, nes jiedviem patiko skandinavų detektyvai apie žiaurius nusikaltimus, be to, pagauta atvirumo impulso, kurio vėliau gailėjosi, mergina pasigyrė tirianti Selestės Roko išpranašautas skerdynes. Gailėjosi todėl, jog po to sesuo Sesilė, kuri būtų nežinia ką davusi, kad tik paaugliai leistų dalyvauti tame žaidime, kasdien neatlyždama klausinėdavo, kaip sekasi tyrimas, ir būdavo labai sunku ką nors nuslėpti ar ją apgauti.

– Labai mielas tas ponas urugvajietis, – prabilo ji tokiu tonu, jog Amanda iškart sukluso. – Kaip su juo susipažinai?

– Jis mūsų šeimos draugas.

– Ar turi ką nors bendra su „Riperiu“?

– Va, dailiausia, sesute! Jis atvažiavo dėl mano klasės darbo – projekto apie socialinį teisingumą.

– O kodėl kuždėjotės? Man pasirodė, kad kalbėjotės kaip sąmokslininkai...

– Profesinė liga, sesute. Įtarti – tai jūsų pareiga, ar ne?

– Ne, Amanda. Mano pareiga – tarnauti Jėzui ir auklėti merginas, – nusišypsojo škotė, šiepdama didelius kaip domino kauliukai dantis.

Šeštadienis, 24

Pirmąją savo naujo – bėglio nuo teisingumo – gyvenimo savaitę Rajanas Mileris plaukiojo po San Fransisko įlanką Alarkono gautu motorlaiviu, atviru penkių metrų ilgio „Stiuardu“, su galingu *Yamaha* varikliu, apsirūpinęs suklastota licencija. Naktį sustodavo užtakiuose, kur kartais išlipdavo su Atila pabėgioti tamsoje kelis kilometrus – vienintelė įmanoma mankšta, išskyrus plaukymą, laikantis visų atsargumo priemonių. Galėtų metų metus plūduriuoti tuose vandenyse, ir niekas nei licencijos klaustų, nei sulaikytų, jeigu tik neužsuktų į lankomiausias prieplaukas, juoba kad pakrančių apsaugos kateriai neplaukioja sekliais vandenimis.

Įlankoje slapstytis nuo teisingumo buvo nesunku, čia viskas jam pažįstama: ne kartą drauge su Alarkonu plaukė į įlanką pasiirstyti, paburiuoti ir žvejoti eršketų ir jūros ešerių. Žinojo, kad saugu tokiose vietose kaip Riviera Desdentada, mažytis palaikių valčių ir plūduriuojančių trobelių uostas, kur negausu žmonių, o ir tie, tatuiruotėmis išmargintais kūnais ir išgedusiais dantimis, beveik nesišneka vieni su kitais ir nežiūri prašalaičiui į akis, arba upių žiotyse išsimėčiusiuose kaimeliuose, kur gyventojai augina marihuaną arba gamina metamfetaminą ir niekas nepageidauja pakliūti į policijos akiratį. Vis dėlto gana greitai ir žmogui, ir šuniui pabodo glaustis ankštame motorlaivyje ir jie ėmė slapstytis sausumoje, apsistodami miš-

kuose. Prieš bėgdamas Mileris nespėjo deramai pasiruošti, bet turėjo visa, kas reikalinga: skreitinį kompiuterį, įvairių tapatybės dokumentų, grynųjų pinigų, sudėtų į neperšlampamą ir nedegamą krepšį, ir kai ką iš „jūrų ruonio“ ekipuotės – ne tiek savigynos sumetimais, kiek sentimentų skatinamas.

Tris dienas su šunimi slapstėsi Vinge, Sonomos miestelyje vaiduoklyje, kur riogsojo kiaurai surūdijęs nebenaudojamas senovinis tiltas, apgriuvę namai ir saulės išbalinti lentiniai šaligatviai. Būtų užsilaikę ilgiau tarp ančių, graužikų, varnų ir pasalių dvasių, kuriomis garsėjo Vingas, bet Mileris būgštavo, kad, artėjant pavasariui, priplūs žvejų, medžiotojų ir turistų. Naktimis, vėjui švilpaujant pro lentų plyšius, įlindęs į miegamąjį maišą, jausdamas prie šono šiltą Atilą, vaizduodavosi, jog šalia guli Indiana, prigludusi, padėjusi galvą ant peties, o ranką ant krūtinės, garbanotais plaukais kutendama jam lūpas.

Apsistojęs apleistame miestelyje, trečią naktį Mileris išdrįso pirmąsyk mintyse pašaukti Šarbat. Ji ne iškart atėjo, bet pasirodė ne kaip miglota ir kruvina košmarų pamėklė, o kaip prisiminimų mergina, sveika, išsigandusi, gėlėta skarele ir su broliuku ant rankų. Tuomet jis atsiprašė ir pažadėjo apvažiuoti visą pasaulį ir ją surasti, įsileidęs į begalinį monologą išklojo tai, ko niekam, išskyrus ją, nebūtų atskleidęs, nes, išskyrus didvyriškus žygdarbius, kuriuose nėra nė trupučio siaubo, niekas nenori pažinti karo tikrovės, niekam neįdomu klausytis kareivio pasakojimo apie patirtas kančias, papasakojo, kad po Antrojo pasaulinio karo sužinota, jog tik vienas kareivis iš keturių šaudė trokšdamas nužudyti. Karinis mokymas pasikeitęs, idant kareiviai nebejaustų instinktyvios atgrasos ir įprastų, gresiant net tariamam pavojui, nedvejodami automatiškai spausti gaiduką, kad motorinėje atmintyje prigytų naujas refleksas, ir taip pasiekta, jog 95 proc. kareivių žudo negalvodami, tikras

laimėjimas; bet iki šiol dar neišrastas metodas nutildyti sąžinės klyksmui, pasigirstančiam vėliau, po mūšio, kai tenka grįžti į normalų pasaulį ir retkarčiais susimąstyti, kai ima graužti gėda ir kankinti košmarai, kurių neišgali nuslopinti nei alkoholis, nei narkotikai. Ir kai nebėra kur išlieti susikaupusio pykčio, vieni švaistosi kumščiais baruose, kiti muša žmoną ir vaikus.

Papasakojo Šarbat, kad yra vienas iš nedaugelio specialiosios paskirties karių, geriausių pasaulyje. Kiekvienas jų – tai mirtinas ginklas, jo amatas – smurtas ir mirtis, bet kartais sąžinė pranoksta karinį mokymą ir visus kvailus pretekstus, kuriais grindžiama karo būtinybė, – pareigą, garbę, tėvynę, ir kai kurie pamato, kaip mūšio lauke viskas virsta griuvėsiais, pamato, kaip nuo priešo granatos miršta bendražygiai, ir susimąsto, kodėl jie kariauja, koks to karo tikslas – šalies užėmimas, tokių pat kaip jie žmonių kančios, ir kas atsitiktų, jeigu grobikų kariuomenė įsiveržtų su tankais į jų kvartalą, traiškytų namus, tryptų jų vaikų ir žmonų lavonus, ir klausia savęs, kodėl privalu būti ištikimesniam valstybei nei Dievui ar savo gėrio ir blogio sampratai ir kodėl jie įnirtingai sėja mirtį ir kaip vėliau sugyvens su pabaisa, kuria tapo.

Žaliaakė mergina įdėmiai klausėsi tylėdama, lyg suprasdama jo kalbą ir suvokdama, kodėl jis verkia, ir nepaliko jo, kol jis pagaliau užmigo nusikamavęs, uždėjęs ranką ant jo miegą sergstinčio šuns keteros.

Kai tik žiniasklaida paskelbė Rajano Milerio nuotrauką, prašydama visuomenę pranešti policijai jo buvimo vietą, Pedras Alarkonas susisiekė su savo drauge Deniza Vest, kuria besąlygiškai pasitikėjo, ir pareiškė, kad būtina padėti bėgliui, įtariamam tyčine žmogžudyste, kaip paaiškino juokaujamu

tonu, bet nemenkindamas grėsmės. Ji susižavėjo mintimi slėpti bėglį, nes buvo Alarkono draugė, o Mileris jai neatrodė nusikaltėlis, ir, be to, laikėsi nuomonės, kad vyriausybė, teisingumas apskritai ir policija – korumpuoti. „Jūrų ruonis" prisiglaudė jos namuose, kuriuos Alarkonas pasirinko todėl, kad jie buvo ūkininkų sodybų rajone, netoli Napos upės žiočių, prie San Pablo įlankos, esančios San Fransisko įlankos šiaurinėje dalyje.

Deniza turėjo pusantro hektaro daržą ir gėlyną savo malonumui, taip pat globojo nusenusius arklius, kuriuos savininkai atiduodavo jai, užuot papjovę, ir vertėsi naminių konservų gamyba, o konservuotus vaisius ir kiaušinius, taipgi konservuotą vištieną pardavinėjo turguose ir organinių produktų krautuvėse. Jau keturiasdešimt metų gyveno toje pačioje sodyboje, tarp tų pačių kaimynų, taip pat menkai linkusių bendrauti kaip ir ji, visas jėgas skirdama savo gyvuliams ir žemei. Toje kuklioje pastogėje, suręstoje pagal jos išteklius ir apsaugotoje nuo pasaulio triukšmo ir tuštybės, ji priėmė Rajaną Milerį ir Atilą, kurie turėjo priprasti prie kaimo gyvenimo, skirtingo nuo ankstesniojo, namuose, kur nebuvo nei televizoriaus, nei elektrinių namų apyvokos reikmenų, bet puikiai veikė internetas ir netrūko lepūnėlių naminių gyvulių ir pensininkų arklių. Juodviem niekada nepasitaikė gyventi moters draugijoje, ir jie nustebę suvokė, jog tai anaiptol ne taip jau baisu, kaip tikėjosi. Nuo pat pirmos dienos Atila pasirodė kariškai drausmingas ir stojiškai atsispyrė pagundai draskyti laisvai lasiojančias vištas ir pulti įžūliai erzinančias kates.

Deniza ne tik suteikė prieglobstį, bet ir įtraukė Milerį į „Riperį", juo labiau kad jis negalėjo rodytis. Amanda prašė jį dalyvauti žaidime, negalėdama be jo apsieiti, ir paskubomis buvo sukurtas naujas žaidėjas: ypač gabi tyrėja, vardu Jezabelė.

Jos tapatybė buvo žinoma tik žaidimo vedėjai ir jos ištikimam sekliui Keiblui, bet nei ji, nei jis nenumanė, kur slepiasi „jūrų ruonis“ nei kas toji brandaus amžiaus moteris ilga žila kasa, pasivadinusi Jezabele. „Riperio“ žaidėjams nieko nebuvo apie ją pasakyta, nes, nusikaltimams paūmėjus, Amanda pasidarė dar valdingesnė, bet tie, kurie iš pradžių priešgyniavo, ilgai netrukus įsitikino, kad naujoji žaidėja už auksą brangesnė.

– Peržiūrėjau visų bylų policijos protokolus, – paskelbė žaidimo vedėja.

– Kaip juos gavai? – paklausė Esmeralda.

– Mano seklys gali prieiti prie archyvų, o aš draugauju su Petra Hor, vyriausiojo inspektoriaus padėjėja, ji man parūpina duomenų. Visus dokumentų nuorašus perduodame Jezabelei.

– Niekas neturi teisės gauti daugiau duomenų už kitus žaidėjus! – užprotestavo pulkininkas Pedingtonas.

– Žinoma. Prašom atleisti, daugiau to nebus. Pažiūrėkime, ką sako Jezabelė.

– Pastebėjau vieną dalyką, bendrą visoms byloms, išskyrus Aleno Kelerio. Penkios pirmosios žudiko aukos dirbo su vaikais. Edas Steitonas buvo pataisos namų tarnautojas Arizonoje, Konstantai manėsi tvarkydami globos namus, kur gyveno Vaiko teisių apsaugos tarnybos jiems patikėti vaikai, Ričardo Aštono specialybė – vaikų psichiatrija, o Reičelė Rozen buvo nepilnamečių teismo teisėja. Gal tai tiesiog sutapimas, bet aš tuo netikiu. Keleris, priešingai, su vaikais neturėjo nieko bendra, net nenorėjo turėti vaikų.

– Tai labai įdomi detalė. Jeigu žmogžudystės paskata vaikai, galime manyti, kad ne jis nužudė Kelerį, – tarė Šerlokas Holmsas.

– Arba nužudė, kitų paskatų vedamas, – pertraukė jį Abata, anksčiau pati piršusi tą mintį.

– Turime omeny ne paprastus, o netinkamo elgesio arba didelės rizikos grupės vaikus ir našlaičius. Vadinasi, ratas mažėja, – pasakė pulkininkas Pedingtonas.

– Kitą kartą tikrinsime, ar aukos buvo pažįstamos ir kaip. Man regis, pasitaikys ne vienas vaikas, susijęs su keliomis bylomis, – tarė Amanda.

Pirmadienis, 26

Nusikaltimai, neduodantys ramybės inspektoriui Bobui Martinui, vienaip ar kitaip praslydo į San Fransisko žiniasklaidos priemones, bet nesukėlė nerimo žmonėms, nes žinia apie serijinį žudiką neišslydo iš siauro žmogžudysčių skyriaus darbuotojų rato. Spauda rašė apie kiekvieną nusikaltimą atskirai, jų nesusiedama. Šalyje jie nesulaukė atgarsio. Visuomenė, retai susijaudinanti, kai koks tariamas antžmogis ar apokalipsės apginkluotas studentas imdavo siautėti žudydamas nekaltus žmones, beveik nesidomėjo šešiais lavonais Kalifornijoje. Juos keliskart paminėjo vien garsusis kraštutinių dešiniųjų radijo diktorius, nusikaltimus skelbdamas Dievo bausme už homoseksualumą, feminizmą ir ekologiją San Fransiske.

Bobas Martinas tikėjosi, kad, naudodamasis šalies abejingumu, padarys savo darbą ir išvengs vyriausybinių įstaigų kišimosi. Taip ir vyko dvi savaites, bet kai tik įtarimai buvo pareikšti Rajanui Mileriui, į jo kabinetą atėjo du FTB agentai, ir tokie įsislaptinę, kad kilo mintis, ar jie nebūsią apsimetėliai. Deja, jų įgaliojimai buvo tikri, negana to, jis gavo vyresnybės nurodymą suteikti jiems visišką laisvę ir turėjo, sukandęs dantis, vykdyti įsakymą. San Fransisko žmogžudysčių skyrius radosi 1849 metais, aukso karštligės laikais, ir, anot vieno to

meto reporterio, buvo sudarytas iš galvažudžių, daug baisesnių už plėšikus, pasiryžusių gelbėti buvusius draugus nuo pelnytos bausmės, o ne ginti įstatymą; mieste viešpatavo suirutė, ir tik praslinkus daugeliui metų įsivyravo tvarka. Vis dėlto policija pasitaisė kur kas greičiau, nei buvo numatęs to straipsnio autorius, ir Bobas Martinas didžiavosi savo profesija. Jo skyrius garsėjo griežtumu nusikaltėliams ir atlaidumu prasižengėliams, nesulaukė kaltinimų žiaurumu, korupcija ir neišmanymu kaip kitų miestų policija, nors būta ir nemažai skundų dėl tariamai netinkamo elgesio. Labai retas skundas turėjo pagrindą. Pasak Martino, kalta buvo ne policija, bet prakeiktas nikis priešgyniauti valdžiai, būdingas San Fransisko policijai; jis visiškai pasitikėjo savo komanda, todėl nepageidavo federalinės valdžios atstovų, kurie, jo manymu, tik suveltų tyrimą.

Į Bobo Martino kabinetą atėjo du agentai: Napoleonas Furnjė III, afroamerikietis iš Luizianos, kuris, prieš paskiriamas į slaptąją tarnybą, dirbo narkotikų, imigracijos ir muitinių skyriuje, ir Lorenė Barkot iš Virdžinijos, FTB garsenybė, pasižymėjusi žygdarbiais per priešteroristinę akciją. Juodaplaukė rudakė agentė ilgomis blakstienomis gyva pasirodė kur kas patrauklesnė nei nuotraukose. Bobas Martinas bandė ją pakerėti šauniais ūsais, vyriška šypsena ir baltais dantimis, bet atlyžo, kai, spustelėjusi ranką, Barkot vos nesutraiškė jam pirštų: moteris atvyko turėdama tam tikrą uždavinį ir, regis, nebuvo nusiteikusi gaišti laiko juo žavėdamasi. Mandagiai, kaip buvo išmokytas meksikiečių šeimoje, jis atitraukė jai kėdę, bet ji atsisėdo į kitą. Petra Hor, nuo slenksčio stebėjusi sceną, krenkštelėjo slopindama juoką.

Inspektorius parodė svečiams šešių nusikaltimų bylas ir supažindino juos su tyrimu ir savo išvadomis, neminėdamas dukters Amandos ir buvusio uošvio Bleiko Džeksono įnašo,

nes atvykėliai tai būtų palaikę nepotizmu. Tą žodį jis išgirdo iš velionio Aleno Kelerio, susidomėjusio kraujomaiša Indianos šeimoje, o vėliau susirado žodyne, anksčiau kaip gyvas nebuvo jo girdėjęs.

Barkot ir Furnjė panoro iš karto įsitikinti, kad niekas nekišo nagų prie Rajano Milerio kompiuterių, saugiai laikomų skyriaus seife, o paskiau užsidarę įniko nagrinėti įkalčius, ieškodami bent užuominos į įprastų Jungtinių Amerikos Valstijų priešų sąmokslą. Bobui Martinui paaiškino tik tiek, kad „jūrų ruonis“ bendradarbiavo su privačia saugumo kompanija, dirbančia Jungtinių Amerikos Valstijų vyriausybei Artimuosiuose Rytuose: tokia esanti oficiali informacija ir daugiau atskleisti nevalia. Jo darbas esąs konfidencialus, aprėpiąs tam tikras pilkas sritis, kuriose būtina veikti apeinant tarptautines sutartis, idant būtų užtikrintas veiksmingumas. Esant tokiai sudėtingai padėčiai, kokia yra tame regione, būtina atsižvelgti į pareigą apsaugoti Jungtinių Amerikos Valstijų interesus iš vienos pusės, o iš kitos – laikytis tarptautinių sutarčių, toli gražu ne saikingai apribojančių galimybę veikti. Vyriausybei ir ginkluotosioms pajėgoms nevalia veltis į tam tikrą Konstitucijos draudžiamą veiklą, kuriai nepritaria visuomenė. Buvo aišku, kad Mileris dirbo CŽV, kuriai neleistina veikti šalies teritorijoje, esančioje FTB žinioje. Federalinių agentų nė kiek nedomino šešios San Fransisko aukos, jie turėjo uždavinį gauti Rajano Milerio sukauptą informaciją, kad ji nepatektų priešui į rankas, susitikti „jūrų ruonį“, apklausti ir pašalinti iš apyvartos.

– Vadinasi, Mileris padarė tarptautinio masto nusikaltimų? – susižavėjęs paklausė Bobas Martinas.

– Užduotys – tai ne nusikaltimai, – atšovė Furnjė III.

– O aš maniau, kad jis paprasčiausias serijinis žudikas!

– Jūs neturite jokių įrodymų, ir man nepatinka jūsų sarkastiškas tonas, inspektoriau Martinai, – atrėžė agentė Barkot.

– Kelerio byloje užtektinai nepaneigiamų jo nusikaltimo įrodymų, – priminė vyriausiasis inspektorius.

– Turite įrodymų, kad jis lankėsi pas Aleną Kelerį, bet neturite, kad nužudė.

– Ko gi jis būtų pabėgęs?

– Ar nemanote, kad mūsų žmogus galėtų būti pagrobtas? – paklausė moteris.

– Ne, tiesą pasakius, tokia mintis man nebuvo atėjusi į galvą, – atsakė policininkas, vargais negalais tvardydamasis, kad nenusišypsotų.

– Rajanas Mileris – labai vertingas grobis mūsų priešams.

– Kokius priešus turite omeny?

– To nevalia atskleisti, – atsakė Lorenė Barkot.

Iš Vašingtono FTB taipgi atvyko aukštos kvalifikacijos informatikos specialistas patikrinti Milerio būste paimtos įrangos. Inspektorius Martinas siūlė Furnjė III ir Barkot tam darbui savo žmonių, tokių pat patyrusių kaip iš Vašingtono, bet tie atsakė, kad turinys konfidencialus. Viskas konfidencialu.

Nė dviem paroms nepraėjus nuo federalinių agentų atvykimo, Bobui Martinui išseko kantrybė. Furnjė III pasirodė esąs maniakas, su kuriuo neįmanoma susikalbėti, kabinėjosi dėl menkiausios smulkmenos, trukdė visiems darbą, o su Lorene Barkot jau iš pat pradžių nesisekė ir vėliau bet kokie mėginimai įsiteikti ėjo perniek: moteris buvo abejinga inspektoriaus žavesiui ir net kratėsi jo draugystės. „Neįsižeiskit, viršininke, argi nematot, kad Barkot – lesbietė?“ – paguodė jį Petra Hor.

Informatikos specialistas atsidėjęs tyrė standžiuosius diskus, mėgindamas ką nors išgauti, nors ir numanė, kad Mileris labai gerai mokėjo ištrinti duomenis. Tuo tarpu Bobas Martinas toliau aiškino Furnjė III ir Barkot, kaip žmogžudysčių skyrius štai jau dvylika dienų stengiasi sučiupti Milerį. Pirmąją savaitę buvo tik paprašyta vietinės policijos ir įprastų informatorių pagalbos, bet vėliau žiniasklaidoje ir internete išplatinta Milerio nuotrauka su požymių aprašymu. Tuomet gauta dešimtys pranešimų iš žmonių, mačiusių slampinėjant šlubį gorilos snukiu, vediną žvėrimi, bet nė vienas nepasitvirtino. Per klaidą pakliuvo keli elgetos su šunimis, bet buvo tuojau pat paleisti. Į Ričmondo policijos skyrių prisistatęs Irako karo veteranas pareiškė esąs Rajanas Mileris, bet niekas rimtai į jį nežiūrėjo, nes vedžiojosi ne žvėrį, o Džeko Raselo terjerų veislės kalytę.

Buvo apklausti žmonės, vienaip ar kitaip bendravę su bėgliu, kaip Frenkas Rinaldis, Milerio nuolat lankomo „Delfino“ klubo prižiūrėtojas, pastato, kuriame jis gyveno, savininkas, blogos šlovės vaikinai, kuriuos jis mokė plaukymo, Rosinio kavinės padavėjas Denis D'Andželas, holistinės klinikos nuomininkai ir itin stropiai – jo artimiausias draugas Pedras Alarkonas. Bobas Martinas kalbėjosi su Indiana, bet FTB agentams užsiminė apie ją tik probėgšmais, kaip apie vieną iš daugelio holistinės klinikos gydytojų: to dar betrūko, kad atkreiptų jų dėmesį į savo šeimos narį. Jis žinojo, kad ji turėjo meilės nuotykį su Mileriu, bet negalėjo suvokti kodėl, tai buvo dar didesnė mįslė nei ketveri metai su Alenu Keleriu. Svarstė, kad Indianą gal sužavėjo Milerio žygdarbiai, bet paskiau nutarė, jog tikriausiai sugulė su juo iš pasigailėjimo: pagal savo būdą Indiana negalėjo atstumti luošio. Na ir kvailė! Kaip galima mylėtis su vienakoju? Cirkas, ir tiek, menkos galimybės, geriau nė neįsivaizduoti. Pagauti bėglį troško grynai profesinių paskatų

vedamas, nieko bendra tai neturėjo su kiaulystėmis, kurias tasai galbūt išdarinėjo su jo dukters motina.

– Ar tas Alarkonas komunistas? – paklausė Lorenė Barkot, per keturiasdešimt sekundžių radusi urugvajietį savo mobiliojo telefono FTB duomenų bazėje.

– Ne. Jis – Stanfordo universiteto dėstytojas.

– Tai nereiškia, kad jis negalėtų būti komunistas, – neatlyžo ji.

– Ar dar yra komunistų? Maniau, kad jų mada jau praeity. Alarkoną mes apklausėme telefonu ir stebime. Iki šiol nepastebėjome nieko tokio, kas jį sietų su Kremliumi, nieko neteisėto ar įtartino jo kasdieniame gyvenime.

FTB agentai priminė inspektoriui, kad tariamas bėglys – „jūrų ruonis", išmankštintas gyventi ekstremaliomis sąlygomis: slapstytis, vengti priešo arba žvelgti mirčiai į akis, todėl būsią labai sunku jį sugauti. Perspėdama visuomenę, policija tik sukelsianti paniką; tad būtų geriausia užčiaupti žiniasklaidos priemones, kad jos pamirštų tą bylą, ir jiems, agentams, padedant, tyliai tęsti tyrimą. Be kita ko, itin pabrėžė būtinybę neatskleisti nieko, kas susiję su Rajano Milerio ir tarptautinio saugumo biuro veikla.

– Mano pareiga ne saugoti FTB paslaptis, o tęsti tyrimą, atskleisti šešis nusikaltimus ir užkirsti kelią kitiems, – pareiškė Bobas Martinas.

– Žinoma, inspektoriau, – pritarė Napoleonas Furnjė III. – Mes neketiname kištis į jūsų darbą, bet perspėju, kad Rajanas Mileris – nenuspėjamo būdo, galbūt pažeistos psichikos, galimas daiktas, tuos jam priskiriamus nusikaltimus padarė būdamas nestabilios psichinės būklės. Šiaip ar taip, mums jis žuvęs.

– Vadinasi, jis jums nebereikalingas, tapo problema, ir jūs nežinote, ką su juo daryti. Mileris – vienkartinio naudojimo. Ar tai turite galvoje, agente Furnjė?

– Jūs tai turite galvoje, ne aš.

– Primename, kad Mileris gerai ginkluotas ir pavojingas, – pasakė Lorenė Barkot. – Visą gyvenimą buvo kareivis, pripratęs pirma šauti, o tik paskiau galvoti. Patariu daryti tą patį, rūpintis savo tarnautojų ir civilių asmenų saugumu, – pridūrė Lorenė Barkot.

– Nepageidautina, kad Mileris būtų suimtas ir imtų kalbėti, tiesa?

– Matau, kad mudu supratome vienas kitą, vyriausiasis inspektoriau.

– Man regis, priešingai, agente Barkot. Mano galva, jūsų biuro metodai kitokie nei mūsiškiai, – įsižeidė Martinas. – Rajanas Mileris nekaltas, kol neįrodyta jo kaltė. Mes ketiname jį suimti ir apklausti kaip įtariamąjį ir stengsimės, kad kuo mažiau nukentėtų jis pats ir tretieji asmenys. Aišku?

Jam išėjus iš pasitarimo, Petra Hor, kaip paprastai sekusi juos iš savo narvelio, griebė inspektoriui už rankovės, įstūmė už durų ir įsisiurbė į lūpas. „Štai kaip reikia kalbėti! Aš didžiuojuos jumis, viršininke!“ Bobas Martinas nustebęs nespėjo nė atsitokėti, o padėjėja ūmai dingo kaip velniūkštis, kokia iš tikrųjų ir buvo. Jis stovėjo atsirėmęs į sieną jausdamas bučinio – cinamonų kramtomosios gumos – skonį ir karštį, palengva užliejantį kūną.

Šeštadienis, 31

Dingus Indianai, pirmoji sunerimo duktė, kaip niekas kitas žinojusi jos įpročius: nustebo, kai penktadienį motina neatėjo vakarieniauti su ja ir seneliu, sulaužydama tradiciją, su retomis išimtimis nusistovėjusią per ketverius metus nuo tada, kai

ji apsigyveno koledžo bendrabutyje. Motina ir duktė nuo pat pirmadienio laukdavo susitikimo, ypač tada, kai šeštadienį ir sekmadienį Amandai tekdavo praleisti su tėvu. Netekusi Aleno Kelerio, retkarčiais pareikalaudavusio penktadienio, pavyzdžiui, kelionei į Turkiją ar kokiam ypatingam spektakliui aplankyti, Indiana neturėdavo jokios dingsties neateiti vakarienės. Aptarnavusi paskutinį pacientą, apsižergdavo dviratį, pasukdavo į Brodvėjaus gatvę, garsėjančią striptizo klubais ir barais, paskiau į Kolumbo gatvę, kur buvo įžymusis knygynas „Miesto žiburiai“, bitnikų lizdas, prašvilpdavo pro įspūdingą variu dengtą Frensio Fordo Kopolos pastatą, skriedavo iki Portsmuto aikštės šalia pat Kinų kvartalo, kur rinkdavosi seniai praktikuoti taiči ir žaisti įvairių stalo žaidimų, o nuo ten – iki Transamerikos pastato, San Fransisko panoramai įprastos piramidės. Tuo metu keisdavosi finansų kvartalo išvaizda: biurai uždaromi, prasideda naktinis gyvenimas. Praskuosdavo po Įlankos tiltu, jungiančiu San Fransiską su Oklandu, o iš ten nuo naujojo beisbolo stadiono iki jos kvartalo buvo mažiau nei dešimt minučių kelio. Kartais ji stabtelėdavo vakarienei nupirkti kokių skanėstų ir netrukus atsirasdavo namie, pasiruošusi sėsti prie stalo. Ji grįždavo vėlai, tad senelis ir Amanda nieko negamindavo, pasikliaudavo picos užsakymu arba Elsos Dominges gera valia – paprastai šaldytuve ji palikdavo ko nors valgoma. Tą penktadienį senelis su dukraite laukė Indianos iki devintos vakaro, kol pagaliau ryžosi šildyti picą, kietą kaip kartonas.

– Gal jai kas nors atsitiko? – sumurmėjo Amanda.

– Sugrįš. Mamai jau per trisdešimt, visai normalu, jei po darbo savaitės kartais užsuka išgerti taurelę su draugais.

– Bet galėtų paskambinti! Kuris nors iš tų draugų galėtų jai paskolinti mobilųjį.

Išaušo šeštadienis, oranžine spalva užliedamas dangų. Sprogstančios magnolijos skelbė artėjant pavasarį, sode tarp fuksijų tarytum mažyčiai sraigtasparniai sklandė kolibriai. Amanda kniostelėjo iš miegų, blogos nuojautos pažadinta, ir atsisėdo lovoje, drebėdama nuo košmaro – sapnavo, kad Alenas Keleris bando išsiplėšti iš krūtinės strėlę. Pro užuolaidas smelkėsi auksiniai saulės spinduliai, ant pagalvės, susisukusi į kamuoliuką, lengvutė kaip pūkas, saldžiu katės miegu miegojo Tuniukė. Mergina paėmė ją į rankas, įsikniaubė į šiltą pilvuką ir, stengdamasi nusikratyti įkyrių nakties vaizdinių, ėmė kuždėti užkeikimus.

Užuodusi iš virtuvės sklindantį kavos ir skrebučių kvapą, basa, vietoj pižamos vilkėdama senelio marškinėliais, nuėjo įpilti katytei pieno ir užsiplikyti puodelio karšto šokolado. Bleikas jau sėdėjo ten, peržiūrėdamas naujienas, įsispyręs į šlepetes ir apsivilkęs senu flaneliniu chalatu, kurį dėvėjo prieš septyniolika metų, kai žmona dar buvo gyva. Amanda patupdė jam ant kelių katę ir sraigtiniais laiptais nukūrė į „raganos olą“. Po minutės parlėkė į virtuvę klykdama, kad motinos kambaryje nė gyvos dvasios ir lova neliesta. Kiek prisiminė senelis su dukraite, Indiana visada perspėdavo, jei ketindavo negrįžti namo.

– Kur ji galėtų būti, seneli?

– Nesirūpink, Amanda. Ramiai apsirenk, aš tave nuvešiu pas tėtį, o paskiau užsuksiu į Indianos konsultaciją. Neabejoju, kad išsiaiškinsime, kas atsitiko.

Deja, jo žodžiai nepasitvirtino. Vidurdienį, apskambinęs visas jos lankomas vietas ir negavęs jokios žinios iš artimiausių draugių, įskaitant donją Enkarnasjoną, kurią labiausiai bijojo išgąsdinti, ir grasiąją Selestę Roko, kuri atsiliepė pertraukdama masažą tik todėl, kad pamatė savo svajonių princo numerį,

Džeksonas paskambino Bobui Martinui ir pasiteiravo, ar derėtų pranešti policijai. Buvęs žentas patarė truputį palaukti, nes policija nepuola ieškoti tariamai dingusio suaugusiojo, nežinia kur praleidusio naktį, ir pažadėjo pasidomėti ir paskambinti, kai tik gausiąs žinių. Abu būgštavo, kad Indiana galėtų susitikti su Rajanu Mileriu. Puikiai ją pažinodami, galėjo visiškai pagrįstai pateisinti tuos būgštavimus: pirmiausia, gal nežabotos užuojautos vedama nuskubėjo padėti bėgliui nuo teisingumo, o gal jausminga širdis paskatino ieškoti meilės vietoj ką tik prarastosios. Būta dar vienos tikimybės, kurios nė vienas nenorėjo balsu išsakyti: Rajanas Mileris laiko Indianą prieš jos valią kaip įkaitę. Pasak Bobo Martino, tuo atveju labai greit viską sužinosią, kai tik suskambės telefonas ir grobikas pateiks savo sąlygas. Jis pajuto, kad jį muša prakaitas.

Slaptas Pedro Alarkono mobilusis telefonas ėmė čirkšti kelnių kišenėje, kai jis buvo įveikęs tris iš šešių kilometrų – kasdien bėgiodavo Presidio parke ruošdamasis triatlonui, kuriame būtų dalyvavęs drauge su Rajanu Mileriu, jeigu šiam nebūtų sugriuvusi visa dienotvarkė. Tik du žmonės galėjo skambinti šiuo telefonu, jo draugas bėglys ir Amanda Martin. Pamatęs, jog skambina mergina, pasuko kita kryptimi ir nubėgo iki artimiausios *Starbucks* kavinės, kur nusipirko *frapuccino*, gėrimo, nė iš tolo neprilygstančio matei, nusipirko tik norėdamas sumėtyti pėdas, apgauti seklį, jeigu tokio būta, paprašė vieną lankytoją paskolinti mobilųjį ir paskambino Amandai, o ši perdavė telefoną seneliui. Pokalbis su Bleiku Džeksonu buvo viso labo keturių žodžių: keturiasdešimt minučių, „Delfino" klubas. Alarkonas tekinas nudūmė prie automobilio ir nuvažiavo į Vandens parką, neįtikėtinai lengvai rado vietą automobiliui

pastatyti ir, kaip paprastai šeštadieniais, su kuprine ant peties sparčiais žingsniais nužygiavo į klubą.

Džeksonas taksi automobiliu atvažiavo iki Girardelio aikštės ir pasuko į klubą, įsimaišydamas tarp turistų ir šeimų, išėjusių pasivaikščioti gražią saulėtą dieną, vieną iš tų dienų, kai įlanka spindi kaip Graikijoje. Alarkonas ėmė jo laukti tamsiame koridoriuje dėdamasis, kad atidžiai skaito prisegtame ketvirtainiame lape klubo narių įrašus, kiek kuris plaukiojęs žiemą. Linktelėjo Bleikui, ir šis siaurais laiptais nusekė iš paskos į antrą aukštą.

– Kur mano duktė? – paklausė jis urugvajietį.

– Indiana? Iš kur galėčiau žinoti?

– Ji su Mileriu, net neabejoju. Nuo vakar dienos negrįžo namo ir neskambino, anksčiau nieko panašaus nebuvo atsitikę. Aišku tik viena, kad Indiana su juo, neskambino mums iš atsargumo, jį saugodama. Jūs žinote, kur slapstosi Mileris, perduokite nuo manęs jai žinutę.

– Perduosiu, jei bus įmanoma, bet galėčiau prisiekti, kad Indianos nėra su juo.

– Nereikia priesaikų, pirmiausia pasišnekėkite su savo draugu. Jūs – bėglio bendrininkas, trukdote teisingumui ir taip toliau. Pasakykite Mileriui, kad jei Indiana nepaskambins man iki aštuntos valandos vakaro, už viską turėsite atsiteisti jūs.

– Negrasinkite, Bleikai. Aš jūsų pusėje.

– Taip, taip, atleiskite, Pedrai. Esu šiek tiek susinervinęs, – suvebleno senelis ir krenkštelėjo slėpdamas gerklę gniaužiantį nerimą.

– Sunku bus susisiekti su Mileriu, jis nesėdi vietoje, bet pabandysiu. Laukite mano skambučio, Bleikai, kai tik ką nors sužinosiu, paskambinsiu iš telefono automato.

Alarkonas palydėjo Bleiką Džeksoną koridoriumi, „Delfiną“ jungiančiu su varžovų klubu „Pietų pakraštys“, ir išvedė pro kitas duris, nei buvo įėjęs, paskui nudrožė į paplūdimį, kur galėjo ramiai pasikalbėti. Paskambino draugui, paaiškino, kas atsitiko, ir, kaip ir tikėjosi, Mileris patvirtino, kad apie Indianą nieko nežino. Paskutinįsyk šnekėjęsis iš savo būsto, penktadienį, kovo devintąją, tą pačią dieną, kai buvo aptiktas Aleno Kelerio lavonas. Šiomis dienomis slapstydamasis ne kartą norėjęs jai paskambinti, netgi nepaisydamas pavojaus nueiti pas ją į holistinę kliniką – ta neįprasta, skirianti juos tyla kas dieną darosi nepakenčiamesnė: trokštąs žūtbūtinai ją pamatyti, apkabinti, kartoti, kad myli, kaip nieko savo gyvenime nemylėjęs, ir kad niekada jos neatsižadėsiąs. Bet negalįs jos paversti savo bendrininke. Nieko negalįs jai pasiūlyti, iš pradžių turįs sučiupti Aleno Kelerio žudiką ir susigrąžinti gerą vardą. Jis papasakojo Alarkonui, kad sunaikinęs visą kompiuteriuose laikytą informaciją, prieš išeidamas iš savo būsto paskambinęs Amandai, nes buvo tikras, kad Indiana arba bus pamiršusi savo mobilųjį, arba bus išsikrovęs akumuliatorius.

– Jos buvo kartu, ir aš pasikalbėjau su Indiana, paaiškinau, kad ne aš nužudžiau Kelerį, nors, tiesą pasakius, ir trinktelėjau jam, ir kad turiu slėptis, nes esu įtariamas žmogžudyste.

– Ką ji atsakė?

– Jog neprašo pasiaiškinimų, nes niekada manimi neabejojusi, ir paprašė, kad pasiduočiau policijai. Atsisakiau, savaime suprantama, ir paprašiau, kad manęs neišduotų. Buvo pats netinkamiausias laikas kalbėti apie mūsų santykius, Keleris buvo miręs vos prieš kelias valandas, bet negalėjau tylėti, pasakiau, kad ją myliu ir kad aplinkybėms paaiškėjus stengsiuos iš paskutiniųjų pelnyti jos meilę. Dabar visa tai nesvarbu, Pedrai. Svarbiausia – išvaduoti ją.

– Tik kelios valandos, kai ji dingusi...

– Jai gresia baisus pavojus! – sušuko Mileris.

– Manai, jos dingimas turi ką nors bendra su Kelerio mirtimi?

– Be abejo, Pedrai. Ir, sprendžiant iš Kelerio nužudymo požymių, neabejotina, kad ir šį, ir ankstesnius nusikaltimus padarė tas pats žmogus.

– Ką bendra Indiana galėtų turėti su tuo serijiniu žudiku?

– Šiuo metu ir man neaišku, bet patikėk, Pedrai, yra kažkas bendra. Turime beregint surasti Indianą. Sujunk mane su Amanda.

– Su Amanda? Mergina tokia sukrėsta, neįsivaizduoju, kuo ji galėtų tau padėti.

– Pamatysi.

BALANDIS

Sekmadienis, I

Sportiškai apsirengęs vyriausiasis inspektorius, lydimas dukters, kuri atsisakė likti namie ir krepšelyje nešėsi Tuniukę, išvyko į Nort Bičą. Iš automobilio paskambino Petrai Hor, papasakojo, kas atsitiko, ir, suvokdamas, jog sekmadieniais jo padėjėja laisva ir neprivalo jam dirbti, paprašė, kad ji parūpintų visų holistinės klinikos gydytojų, taip pat Indianos pacientų ir Pedro Alarkono, prasidėjus Milerio paieškai užregistruotų žmogžudysčių skyriuje, telefonų sąrašą. Po dešimties minučių privažiavo prie žalio pastato dideliais, vištų išmatų spalvos langais, prie kurio stovėjo dviem eilėmis išrikiuoti automobiliai. Paradinės durys buvo nerakintos, nes kai kurie kabinetai veikė ir savaitgaliais. Lydimas Amandos, grįžusios į vaikystę, – ji vos tvardė ašaras ir čiulpė pirštą, nuleidusi galvą ir ant akių užsismaukusi striukės gobtuvą, – inspektorius šuoliais įveikė du aukštus ir kopėtėlėmis užlipo į Matėjaus Pereiros mansardą paprašyti Indianos kabineto rakto.

Dailininkas, be jokios abejonės, ką tik išplėštas iš lovos, pasirodė pusnuogis, susijuosęs nuspurusiu rankšluosčiu, kad prisidengtų gėdą, afrikietiškos kasytės styrojo į šalis nelyginant Medūzos plaukai, o veido išraiška buvo kaip žmogaus, kuris, prisirūkęs kai ko stipresnio nei tabakas, nesuvokia, kur atsidū-

ręs, bet, nors ir nevalyvas, atrodo tikras šaunuolis: giedros akys, juslios lūpos, žavus kaip bronzinė Benvenuto Čelinio statula.

Brazilo mansarda nieko nestebintų nebent skurdžiame Kalkutos kvartale. Pereira pamažu surentė ją ant plokščio pastato stogo tarp geriamojo vandens bako ir išorinių gaisrinių kopėčių su tokiu pat įkvėpimu, su kokiu kūrė savo meno kūrinius. Radosi gyvas kintamų formų organizmas, suręstas daugiausia iš kartono, plastiko, cinkuotos skardos lakštų ir presuotų plokščių, su cementinėmis grindimis, kai kur užklotomis linoleumu, kai kur sudriskusiais kilimais. Viduje buvo tikras labirintas netaisyklingų erdvių, skirtų įvairiam tikslui ir akimoju keičiamų, nutraukiant ceratos gabalą, perkeliant paravaną arba paprasčiausiai kitaip sudėliojant dėžes ir skrynias, pagrindinius to būsto baldus. Bobas Martinas iš pirmo žvilgsnio apibūdino jį kaip hipio lindynę, tvankią, nešvarią ir, be abejo, neteisėtą, bet širdies gilumoje pripažino jos žavesį. Šviesa, smelkdamasi pro melsvo plastiko plokštes, teikė akvariumo įspūdį, dideli pirminėmis spalvomis tapyti paveikslai, grasūs pastato vestibiulyje, šioje mansardoje atrodė vaikiški, o netvarka ir nešvara, kuri kitur būtų kėlusi pasišlykštėjimą, čia derėjo prie menininko keistuoliško būdo.

– Prilaikyk rankšluostį, Pereira, matai, čia mano duktė, – perspėjo Bobas Martinas.

– Sveika, Amanda, – pasisveikino dailininkas, užtverdamas kelią, kad už dušinės užuolaidų svečiai nepastebėtų marihuanos plantacijos.

Bobas Martinas ją pastebėjo ir taip pat užuodė savitą salsvą kvapą, kurio buvo pritvinkusi mansarda, bet apsimetė neišmanėliu, juoba kad atėjo visai kitu reikalu. Paaiškino, kodėl pasirodė tokiu neįprastu laiku, ir Pereira papasakojo šnekėjęs su Indiana penktadienį vakare, kai ji ėjusi namo.

– Sakė, kad eina susitikti su draugais Rosinio kavinėje, o paskui važiuosianti namo, kai aptuštės gatvės.

– Ar minėjo draugų vardus?

– Neprisimenu, tiesą pasakius, neatkreipiau dėmesio. Ji paskutinė išėjo iš pastato. Aš užrakinau paradines duris apie aštuntą, o gal devintą... – miglotai atsakė Pereira, nelabai nusiteikęs informuoti policiją – manė, kad Indiana tikriausiai prikrėtė kvailysčių, ir jis nė neketino padėti buvusiam vyrui ją aptikti.

Tačiau iš inspektoriaus elgesio buvo aišku, jog dera verčiau bendradarbiauti, bent jau apsimesti, ir jis apsivilko savo amžinuosius džinsus, paėmė ryšulį raktų ir nuvedė juos į kabinetą Nr. 8. Atrakino duris ir, paprašytas Martino, neįsivaizduojančio, ką jis galėtų rasti viduje, liko su Amanda laukti koridoriuje. Indianos kabinete viešpatavo tvarka, rankšluosčiai sudėti į krūvelę, švarios paklodės ant masažo lovelės, buteliukai su eteriniais aliejais, magnetai, žvakės ir pirmadieniui paruošti smilkalai išrikiuoti ant palangės šalia brazilo dovanoto vazono su augalu, pažiūrėti visai neseniai laistytu. Amanda iš koridoriaus pastebėjo laukiamajame ant stalo skreitinį kompiuterį ir paklausė tėvą, ar galėtų įjungti, nes žinojo slaptažodį. Bobas Martinas paaiškino, kad taip galima sunaikinti pirštų atspaudus, ir nusileido apačion iš automobilio paimti pirštinių ir plastikinio maišelio. Gatvėje prisiminęs dviratį, nuėjo prie pastato galo, kur buvo geležinis stovas dviračiams. Nukrėtė šiurpas išvydus, jog ten tebestovi prirakintas Indianos dviratis. Gerklėje pajuto tulžies skonį.

Tą dieną Denis D'Andželas nedirbo Rosinio kavinėje, bet Bobas Martinas apklausė kelis tarnautojus ir tie pareiškė nesą tikri, ar matę Indianą, nes penktadienį popiet kavinė lūžusi nuo lan-

kytojų. Inspektorius parodė Indianos nuotrauką, kurią Amanda turėjo mobiliajame, virtuvės darbuotojams ir lankytojams, tokiu metu gurkšnojantiems itališką kavą ir skanaujantiems gardžiausius Nort Bičo pyragaičius. Keletas nuolatinių lankytojų ją atpažino, bet neprisiminė matę ją penktadienį. Tėvas ir duktė buvo beišeiną, bet tuomet prie jų prisiartino rudaplaukis sumaigyta eilute, kuris ligi tol sėdėjo prie staliuko salės gale, kažką rašydamas į geltoną bloknotą.

– Kodėl jūs ieškote Indianos Džekson? – paklausė.

– Ar ją pažįstate?

– Tarkim, kad pažįstu, nors nežinau, su kuo turiu garbės...

– Žmogžudysčių skyriaus vyriausiasis inspektorius Bobas Martinas, o čia mano duktė Amanda, – tarė policininkas, rodydamas savo ženklą.

– Samuelis Hamiltonas Jaunesnysis, privatus seklys.

– Samuelis Hamiltonas? Kaip anas įžymusis Gordono romanų detektyvas? – paklausė inspektorius.

– Tai mano tėvas. Jis buvo ne detektyvas, o žurnalistas, ir, manding, autorius šiek tiek išpūtė jo gebėjimus. Tai vyko septintajame dešimtmetyje. Tėvas jau seniai mirė, bet jo šlovė – ar veikiau romantizuota šlovė – tebėra gyva.

– Ką galėtumėte pasakyti apie Indianą Džekson?

– Ganėtinai, inspektoriau, be kita ko, žinau, kad buvo ištekėjusi už jūsų ir kad ji Amandos motina. Palaukite, tuoj paaiškinsiu. Prieš ketverius metus mane pasamdė Alenas Keleris, kad ją sekčiau. Deja, didumą pajamų gaunu iš pavyduolių, įtariančių savo antrąją pusę, tai nuobodžiausias ir bjauriausias darbas. Ponui Keleriui negalėjau pateikti jokios jam naudingos informacijos, tad jis nutraukė sekimą, bet po kelių mėnesių, kai jį apniko pavydas, vėl man paskambino. Nieku gyvu negalėjo patikėti, kad panelė Džekson jam ištikima.

– Ar žinot, kad Alenas Keleris nužudytas?

– Taip, savaime aišku, visos žiniasklaidos priemonės skelbia. Užjaučiu panelę Džekson, labai jį mylėjo.

– Mes ieškome jos, pone Hamiltonai. Vakar dingo. Regis, paskutinis ją matė dailininkas, gyvenantis holistinėje klinikoje.

– Matėjus Pereira.

– Tas pats. Sakė matęs ją pavakariais, ėjusi čionai susitikti su draugais. Ar galėtumėte mums padėti?

– Vakar nebuvau čia atėjęs, bet galiu duoti pastarųjų ketverių metų panelės Džekson artimiausių draugų sąrašą. Visą informaciją turiu namie, gyvenu netoliese.

Po pusvalandžio Samuelis Hamiltonas atkūrė į policijos skyrių, nešinas storu aplankalu ir skreitiniu kompiuteriu, džiaugdamasis, kad pirmąsyk per pastaruosius keliolika mėnesių užsiima kai kuo įdomiu, ne vien persekioja žmones, laužančius ištikimybės priesaiką, pro teleskopą seka sutuoktinius ir grasina vargetoms, nemokantiems nuomos mokesčių ar palūkanų. Jo darbas buvo gryna nuobodybė, nieko poetiška ar romantiška kaip knygose.

Atsisakiusi laisvos dienos ir atskubėjusi į skyrių, Petra Hor bandė guosti Amandą, kuri be žado susigūžė ant grindų, apsikabinusi krepšį su Tuniuke. Tą rytą, kai paskambino viršininkas, padėjėja vonios kambaryje dažėsi plaukus trimis spalvomis ir vos spėjo palįsti po dušu, paskubomis apsirengti ir išrūkti motociklu. Nepasipurškusi laku plaukų, kad jie stovėtų pasišiaušę, apsivilkusi puskelnes, nublukusius marškinėlius, įsispyrusi į sportinius batelius, Petra atrodė lyg penkiolikinė.

Inspektorius jau buvo nurodęs teismo medicinos laboratorijai paimti pirštų atspaudus nuo Indianos kompiuterio, o

paskiau nuvažiuoti į holistinę kliniką ir ten surinkti įkalčius. Amanda vis labiau smaukė ant veido gobtuvą, klausydamasi tėvo įsakymų, nors Petra Hor jai paaiškino, jog tai įprastos priemonės, taikomos informacijai gauti, ir tai nereiškia, kad jos motinai atsitiko kas nors rimta. Amanda atsiliepė kūkčiojimu, karštligiškai čiulpdama nykštį. Suvokusi, kad mergina per kelias valandas grįš į ankstyvąją vaikystę ir galiausiai atsidurs vystykluose, Petra griebė telefoną ir paskambino seneliui. „Dar nieko nežinome, pone Džeksonai, bet vyriausiasis inspektorius iš paskutiniųjų stengiasi rasti jūsų dukterį. Gal atvažiuotumėt į skyrių? Jūsų dukraitė lengviau pasijustų, jeigu būtumėte šalia. Nusiųsiu patrulių automobilį jūsų atvežti. Šiandien maratonas Nekaltųjų vaikelių žudynių dienos proga, daugelyje gatvių uždarytas eismas."

Tuo tarpu Samuelis Hamiltonas išskleidė ant Bobo Martino rašomojo stalo visus storo aplankalo popierius – dokumentus apie asmeninį Indianos gyvenimą: jos išėjimo iš namų ir grįžimo registras, nuklausytų telefono pokalbių įrašai, dešimtys nuotraukų, diduma daryta iš tam tikro atstumo, bet gana aiškios, kad būtų galima padidinti ekrane. Būta ir šeimos narių, ir pacientų, įskaitant pudelį, draugus ir pažįstamus. Šiek tiek pasibjaurėjęs to žmogaus sekimo metodais ir pajutęs panieką jį pasamdžiusiam Alenui Keleriui, Bobas Martinas profesionaliai susidomėjo ta vertinga medžiaga, ir jam norom nenorom suspaudė širdį, išvydus tos moters, kurią beprotiškai troško globoti ir saugoti, asmeninį gyvenimą. Nuotraukos sujaudino jį: Indiana su medikės chalatu dviračiu važiuoja skersai gatvės, iškyla miške, apsikabinusi Amandą, šneka su kažkuo, kalbasi telefonu, perka turguje, nuvargusi, linksma, miega savo buto balkone virš tėvo garažo, neša milžinišką tortą donjai Enkarnasjonai, įsisprendusi piktai ginčijasi su juo gatvėje. Indiana,

pažeidžiama ir tyra, mergiškai skaisti, atrodė tokia pat graži, kokia buvo penkiolikos metų, kai jis suvedžiojo ją mokyklos sporto salėje už tribūnos abejingai ir nieko negalvodamas, kaip tuomet darė viską, ir jam pašoko neapykanta sau, kad jos nemylėjo ir neglobojo, kaip dera, ir praleido progą sukurti su ja jaukius namus, kuriuose būtų žydėjusi Amanda.

– Ką žinote apie Rajaną Milerį? – paklausė jis Hamiltoną.

– Išskyrus tai, kad ieškomas dėl pono Kelerio mirties, žinau, jog turėjo romaną su panele Džekson. Neilgai jis tęsėsi, tik tada, kai ji nutraukė santykius su ponu Keleriu, žodžiu, tai nebuvo neištikimybė, ir aš neužsiminiau apie tai ponui Keleriui. Man patinka panelė, ji geras žmogus, tokių reta pasaulyje.

– Ką jūs manote apie Milerį?

– Ponas Keleris pavyduliavo pusei pasaulio, o Mileriui ypač. Šimtus valandų jį sekiau. Kai ką žinau apie jo praeitį, įpročius, bet man tebėra mįslė, kaip jis užsidirba pragyvenimą. Neabejoju, kad turi daugiau išteklių, ne vien iš veterano pensijos manosi, gyvena gerai, keliauja į kitas šalis. Jo būste įrengta nepaprastai gera signalizacija, laiko visokių ginklų, beje, teisėtai, ir dukart per savaitę važiuoja į šaudyklą treniruotis. Niekada nesirodo be šuns. Čia turi labai mažai draugų, bet palaiko ryšį su buvusiais bendražygiais, to paties 6-ojo būrio „jūrų ruoniais“. Prieš kelis mėnesius nutraukė santykius su meiluže Dženifere Jang, kinų kilmės amerikiete, netekėjusia, trisdešimt septynerių metų banko vadybininke, tuomet ji įsiveržė į Indianos kabinetą ir pagrasino šliūkštelėsianti rūgšties jai į veidą.

– Kaip? Indiana niekada man nėra to sakiusi, – pertraukė jį Martinas.

– Tuo metu Indiana ir Mileris buvo tiesiog draugai. Manding, Mileris buvo minėjęs Indianai, kad turi, kaip sakoma, širdies draugę, bet jų nesupažindino, tad, kai Dženiferė Jang

klykdama įsiveržė į kabinetą, Indiana pagalvojo, kad moteris tikriausiai apsirikusi pataikė ne į tas duris. Išgirdęs triukšmą, Matėjus Pereira nusileido iš savo mansardos ir išgrūdo Jang iš pastato.

– Ar ta moteris buvo pakliuvusi į policijos akiratį?

– Niekada. Vienintelė jos elgesio keistybė yra ta, kad ji kasmet dalyvauja Folsomo gatvėje vykstančioje sadomazochistų šventėje. Turiu keletą nuotraukų, kur ji plakasi ant senovinio biuiko važiuoklės. Įdomu?

– Tik tuo atveju, jeigu ji būtų dar sykį įsiveržusi pas Indianą.

– Ne. Jumis dėtas, inspektoriau, negaiščiau laiko su Dženifere Jang. Grįžkime prie Rajano Milerio, pasistengsiu kuo glausčiau pasakoti. Jo tėvas pasiekė labai aukštą postą karinėse jūrų pajėgose, kur garsėjo kaip griežtas ir net žiaurus savo pavaldiniams; jo motina nusišovė tėvo tarnybiniu pistoletu, bet šeimoje visada tvirtinta, jog tai buvęs nelaimingas atsitikimas. Sekdamas tėvo pėdomis, Mileris įstojo į karines jūrų pajėgas, pavyzdinga tarnyba, ordinai ir medaliai, išėjo į atsargą, 2007 metais Irake netekęs kojos gavo atitinkamą apdovanojimą, bet greitai įklimpo į narkotikus ir alkoholį... Apskritai, tokiais atvejais visada taip atsitinka. Išsigydė ir dabar dirba vyriausybei ir Pentagonui, tik negalėčiau pasakyti, kuo užsiima, greičiausiai šnipinėjimu.

– Sausio aštuonioliktosios naktį Mileris sukėlė muštynes viename klube ir buvo areštuotas. Dėl jo kaltės trys žmonės atsidūrė ligoninėje. Ar nemanote, kad jis būtų galėjęs nužudyti Kelerį?

– Gal ir būtų, pykčio apimtas, bet tik ne taip. Jis – „jūrų ruonis“, inspektoriau. Būtų garbingai susirėmęs su varžovu ir suteikęs jam progą gintis, niekada nebūtų naudojęs nuodų.

– Apie nuodus spaudoje nebuvo rašyta. Kaip sužinojote?

– Toks mano darbas, aš daug ką žinau.

– Tuomet gal žinote, kur slapstosi Mileris?

– Aš nesiėmiau jo ieškoti, inspektoriau, bet jeigu imčiausi, tikrai surasčiau.

– Imkitės, pone Hamiltonai, mums labai reikia pagalbos.

Bobas Martinas uždarė kabineto duris, kad negirdėtų Amanda, ir prisipažino Samueliui Hamiltonui, kad įtaria Milerį pagrobus Indianą.

– Klausykit, inspektoriau, kai tik sužinojau, kad policija ieško Milerio, iškart ėmiau sekti panelę Džekson vildamasis, jog jie susitinka. Šiuo metu darbo turiu mažai, laiko per akis. Taip ilgai sekęs, laikau ją beveik drauge. Mileris ją įsimylėjęs, ir maniau, kad bandys su ja susisiekti, bet, kiek man žinoma, to neatsitiko, – tarė Hamiltonas.

– Kodėl taip manote?

– Jūs, inspektoriau, pažįstate ją geriau negu aš: ji skaidri. Jei būtų padėjusi Mileriui, nebūtų galėjusi to nuslėpti. Be to, nepasikeitė jos įpročiai. Šiuo požiūriu turiu gerą patirtį, suprantu, kada žmogus ką nors slepia.

Bobui Martinui besklaidant privataus seklio popierius, Bleikas Džeksonas atkūrė uždusęs į mažytį Petros Hor kabinetą, kur rado dukraitę sukniubusią ant grindų, kaktą įrėmusią į kelius, tokią mažytę, kad atrodė nelyginant skudurų krūvelė. Jis atsisėdo šalia, bet nelietė, – žinojo, kokia aikštinga būna mergina, – ir tylėdamas ėmė laukti. Po penkių minučių, kurios Petrai prailgo kaip valandos, Amanda iškišo ranką iš po suknelės klosčių ir ištiesė ieškodama senelio delno.

– Tuniukė nori gryno oro, palakti ir atlikti savo reikalus. Eime, aukseli, turime daug darbo, – tarė senelis tokiu tonu, kokiu raminamas išsigandęs gyvūnėlis.

– O mama...

– Tai ir turiu galvoje, Amanda. Turime ją surasti. Susitariau su „Riperio“ žaidėjais susisiekti po dviejų valandų. Visi sutinka, jog tai svarbiausias dalykas, ir jau ėmėsi darbo. Na, stokis, mergele, eime.

Senelis padėjo jai atsistoti ant kojų, pataisė drabužius, čiupo krepšį su kate, ir tuo metu, kai jau buvo beeinąs, paėmęs ją už rankos, Petra, kalbėdama telefonu, sustabdė juos rankos mostu.

– Laboratorijoje jau paimti pirštų atspaudai nuo kompiuterio, tuojau jį atneš.

Policininkas atnešė skreitinį kompiuterį, įmautą į tą patį plastikinį maišą, į kurį prieš kelias valandas buvo įkišęs Bobas Martinas, ir padavė laboratorijos tyrimų duomenis: rasta tik Indianos pirštų atspaudų. Inspektorius ištraukė kompiuterį iš maišo, ir visi susibūrė prie jo rašomojo stalo, o Amanda, užsimovusi gumines pirštines, atvožė dangtį – ji vienintelė mokėjo naudotis juo kaip savininkė. Pasijutusi reikalinga, išsivadavo iš sukausčiusio paralyžiaus ir nusibraukė nuo galvos gobtuvą, bet nevilties išraiška nepasikeitė. Indiana, menkai išmananti techniką ir elektroniką, naudojo menką kiekį atminties elektroniniam paštui, ligonių apskaitai, ligos istorijoms, buhalterijai ir dar kai kam. Jie perskaitė pastarųjų dvidešimt trijų dienų paštą, gautą po Aleno Kelerio mirties, bet rado tik kasdienį susirašinėjimą su įprastais adresatais. Bobas paprašė Petrą įsirašyti žinutes – vėliau peržiūrėsią, gal aptiksią kokią naudingą nuorodą. Staiga ekranas pajuodo, ir Amanda pakuždom nusikeikė – jau buvo susidūrusi su šia bėda.

– Kas atsitiko? – paklausė inspektorius.

– Markizas de Sadas. Mamos asmeninis iškrypėlis. Pasiruoškit, tuoj pamatysit tas šlykštybes, kurias siunčia tas nevidonas.

Sulig tais žodžiais ekranas vėl nušvito, tik dabar vietoj šiurpių žiaurumo ir sekso scenų, kurių tikėjosi Amanda, pasirodė mėnesienos apšviestas žiemos peizažo vaizdas, kažkokia šiaurės krašto vietovė, proskyna pušyne, sniegas, ledas, sukaukė vėjas. Po kelių sekundžių tarp medžių sušmėžavo vieniša figūra, lyg šešėlis, bet netrukus sniego fone išnėrė didelis šuo. Bindzinėdamas ratais, žvėris uostė žemę, paskiau atsitūpė, užvertė galvą į dangų ir pasveikino mėnulį ilgu staugimu.

Scena truko mažiau nei dvi minutes ir visus išmušė iš vėžių, išskyrus Amandą, kuri pašoko svyruodama, išsproginusi akis, ir sukliko nesavu balsu. „Vilkas, žudiko ženklas“, – vargais negalais išlemeno ir sulinkusi apvėmė tėvo ergonominį krėslą.

Ne kartą sakei man, Indiana, kad pasikliauji savo laime, tiki, kad tavo motinos dvasia sergsti tavo šeimą. Todėl nekuri jokių ateities planų, netaupai nė cento, gyveni šia diena, linksma kaip paukštelis ant šakos. Net nusikratei normaliai motinai būdingų būgštavimų, nėmaž neabejoji, kad Amanda prasimuš į žmones pati savaime arba padedama tėvo ir senelio: net čia tu nenori prisiimti jokios atsakomybės. Pavydžiu tau, Indiana. Man nesišypso laimė, nededu vilčių į angelus sargus, norėčiau tikėti, kad mane globoja motinos dvasia, bet visa tai vaikiškos kvailystės. Man niekas nepadeda – pati savimi rūpinuosi. Saugausi, nes pasaulis priešiškas ir man buvo negailestingas.

Esi labai rami, bet žinau, kad girdi mane. Gal ką nors rezgi? Liaukis! Pirmąsyk, kai pabudai šeštadienio naktį, buvo taip tamsu, drėgna ir šalta, ir taip beviltiškai tylu, kad pagalvojai, jog esi mirusi ir palaidota. Dar nebuvai pasiruošusi baimei. Man, priešingai, baimė puikiai pažįstama. Miegojusi ištisą parą, pakirdai sutrikusi, nuo tos valandėlės, man regis, beveik nebuvai

atgavusi blaivaus proto. Leidau tau rėkti kiek tinkamai, kad įsitikintum, jog niekas neateis į pagalbą, ir, kai išgirdai toje milžiniškoje tvirtovėje skardint savo balsą, baimė tau atėmė žadą. Atsargumo dėlei išeidama turiu tau užklijuoti burną, nors ir nelabai to norėčiau, nes lipni juosta dirgina odą. Galimas daiktas, kol manęs nebus, kartais atgausi sąmonę, kartais vėl jos neteksi – taip veikia vaistai, kurių tau daviau tavo pačios labui, kad nesikankintum. Tai paprasčiausias benzodiazepinas, visiškai nekenksmingas, nors tenka tau duoti didoką dozę. Vieninteliai rizikos veiksniai – traukuliai arba uždusimas, bet tai atsitinka labai retai. Tu stiprios sveikatos, Indi, tą dalyką gerai išmanau, metų metus studijavau ir tyriau. Ar prisimeni, kaip čia atsidūrei? Tikriausiai nieko neprisimeni. Ketaminas, kurio tau daviau penktadienį, ištrina atmintį, nieko baisaus. Labai geri vaistai, CŽV juos naudoja per tardymus, kur kas veiksmingesni nei kankinimai. Tiesą pasakius, bjauriuosi žiaurumu, alpstu išvydusi kraują, nė vienas mano nužudytas piktadarys nekentėjo ilgiau, nei derėtų. Migdomieji tau labai praverčia, greičiau bėga laikas, bet rytoj sumažinsiu dozę, kad išvengtume pavojaus ir galėtume pasišnekėti. Girdžiu tave murmant kažką apie mauzoliejų, tariesi esanti palaidota, nors tau paaiškinau padėtį. Pilvo greit nebeskaudės, duodu tau ir skausmą malšinančių, ir priešspazminių vaistų, rūpinuosi tavimi. Kartoju: tu nesapnuoji košmarų, Indiana, ir nesi išprotėjusi. Visiškai normalu, kad nesuvoki, kas atsitiko pastarosiomis dienomis, netrukus prisiminsi, kas esi, ir imsi ilgėtis dukters, tėvo, ankstesnio gyvenimo. Normalu ir tai, kad tau silpna, tai praeis, turėk kantrybės, bet nepasitaisysi, jei nevalgysi. Turi bent truputį valgyti. Nenorėk, kad imčiausi nemalonių priemonių. Tavo gyvenimas jau nebepriklauso tau, jis – mano, mano pareiga rūpintis tavo sveikata, aš nutarsiu, kaip ir kiek tu gyvensi.

Antradienis, 3

Įsijautusi į „Riperio“ žaidimą, Amanda sugebėjo įveikti baimę, apėmusią įsiteigus mintį, kad motiną pagrobė Vilkas. Tėvas nieku gyvu negalėjo jos įtikinti, jog Indianos dingimas nesusijęs su ankstesniais nusikaltimais, nors iš tikrųjų pats netikėjo savo žodžiais, kuriais stengėsi raminti dukterį. Vilko simbolis buvo vienintelė sąsaja, jungianti Indianą ir žudiką, bet ganėtinai aiški, kad būtų galima ją neigti. Kodėl Indiana? Kodėl Alenas Keleris? Vyriausiasis inspektorius jautė, kad jam nėmaž nepravers nei žinios, nei patirtis, sukaupta per ilgus tarnybos metus, ir meldė Dievą, kad jo neapviltų policininko uoslė, kuria taip didžiavosi.

Amanda niekaip nepajėgė nusikratyti baimės, tad Bleikas Džeksonas paskambino į koledžą, seseriai Sesilei išdėstė savo šeimos dramą ir paaiškino, kad dukraitė negalinti lankyti pamokų. Vienuolė leido merginai nesirodyti tiek, kiek reikės, pažadėjo, kad drauge su kitomis seserimis melsis už Indianą, ir paprašė pranešti, kaip vyksta paieška. Bleikas irgi negalėjo eiti į darbą: turėjo visomis išgalėmis rūpintis dukraite ir dalyvauti žaidime, iš pramogos virtusiame kraupia tikrove. „Riperio“ žaidėjai sutelkė visas jėgas į „visų žaidimų motiną“ – taip jie pavadino beviltišką Indianos Džekson paiešką.

Bobas Martinas priėjo prie išvados, kad žudikas – nepaprastai protingas psichopatas, nuoseklus ir negailestingas, vienas tų ypatingų, šėtoniškų nusikaltėlių, su kuriais kada nors buvo susidūręs. Savo kasdienį darbą jis laikė lengvu, nes turėjo ištisą tinklą informatorių, teikiančių žinias apie nusikalstamą pasaulį, be to, diduma įprastų nusikaltėlių įrašyti į įskaitą, jie recidyvistai, pasileidėliai, narkomanai, alkoholikai arba tiesiog kvailiai, nes palieka begalę įkalčių, bijo savo šešėlio, išsiduo-

da patys ir išduoda vieni kitus, pagaliau įkliūva per žioplumą; didžiausia bėda – aukšto rango nusikaltėliai, kurie pridaro siaubingų nusikaltimų patys nesipurvindami rankų, išsisuka nuo teisingumo ir pasenę miršta savo lovoje. Tačiau tarnybos metais niekada jam nebuvo pasitaikę tokių kaip Vilkas, jis neišmanė, kokiai kategorijai jį priskirti, kokių paskatų vedamas jis žudo, kaip pasirenka aukas ir kaip planuoja kiekvieną nusikaltimą. Maudė paširdžius, iš galvos nėjo mintis, kad Vilkas čia pat, netoliese, kad tai asmeninis jo priešas. Aleno Kelerio mirtis buvo perspėjimas, o Indianos dingimas – iššūkis jam, mušė šaltas prakaitas vien pagalvojus, jog kėsinamasi pasityčioti iš Amandos.

Indianai dingus, vyriausiasis inspektorius negrįžo į savo butą, maitinosi kavinėje arba Petros lauknešėliais, miegojo krėsle ir maudėsi policijos skyriaus sporto salės dušinėje. Pirmadienį Petra gavo atnešti švarius drabužius, o skalbinius nuvežti į skalbyklą. Ji irgi neturėjo ramybės susirūpinusi: niekada nebuvo mačiusi, kad jis būtų taip gilinęsis į darbo reikalus ir apsileidęs. Martinas stengėsi išlaikyti futbolininko išvaizdą sporto salėje mankštindamasis su treniruokliais, kvepėjo du šimtus dolerių kainuojančiu odekolonu, mokėjo didelius pinigus už plaukų kirpimą, pirkosi pagal užsakymą egiptietiško lino marškinius, vilkėjo rinktiniais drabužiais ir avėjo puikiausiais batais. Jei užsimanydavo sugundyti moterį, o tai atsitikdavo kas mielą dieną, nė viena neatsispirdavo, žinoma, išskyrus ją. Antradienio rytą atėjusi į darbą ir išvydusi viršininką, Petra sukliko išsigandusi: nebeliko ištisą dešimtmetį kruopščiai puoselėtų ūsų.

– Neturiu laiko terliotis su veido šeriais, – suniurzgė inspektorius.

– Man patinka, viršininke. Dabar atrodote kaip žmogus, o su ūsais buvote tikras Sadamas Huseinas. Pažiūrėsime, ką pasakys Ajanė.

– Labai jai rūpi mano ūsai!

– Na, įsivaizduoju, kas atsitinka, kai kutena ūsai... Suprantat, ką turiu galvoje.

– Ne, Petra. Nė nenumanau, ką turi galvoje. Mano santykiai su ponia Ašton apsiriboja jos vyro mirties tyrimu.

– Na, tuomet sveikinu jus, viršininke. Nedera įkliūti į įtariamosios raizgus.

– Puikiai žinai, kad ji nebe įtariamoji. Ričardo Aštono mirties byla prijungta prie kitų, visi nusikaltimai panašūs. Ajanė ne serijinė žudikė.

– Iš kur žinote?

– Vajėzau, Petra!

– Na, nepykit. Ar galiu paklausti, kada nutrūko santykiai?

– Ne, negali, bet aš atsakysiu. Mudu niekada nebuvome tokie artimi, kaip tu įsivaizduoji. Tuo ir baigiasi ši idiotiška apklausa, gerai?

– Gerai, viršininke. Tik turiu dar vieną klausimą. Kodėl nepasisekė su Ajane? Įdomu, ir tiek.

– Ji patyrė fizinę ir jausminę traumą, negali... mylėtis. Tą dieną, kai buvo atėjusi Elsa Dominges pranešti apie šunų kovas ir tu man skambinai, buvau pas Ajanę. Vakarieniavome pas ją namie, bet paskiau, užuot apdovanojusi mane romantiška akimirka, kaip tikėjausi, ji parodė man ilgą dokumentinį filmą apie lytinių organų žalojimą ir papasakojo, kokių bėdų dėl to turėjo, net dvi operacijas. Su Ričardu Aštonu neturėjo lytinių santykių, ši sąlyga buvo įrašyta į vedybų sutartį. Ajanė ištekėjo trokšdama ekonominio saugumo, o jis vedė geisdamas ja puikuotis kaip prabangos daiktu ir kurstyti pavydą.

– Bet tikriausiai santuokiniame gyvenime Aštonas nepaisė vedybų sutarties sąlygų, ir todėl jie dažnai mušdavosi, – padarė išvadą Petra.

– Gali būti, nors ji nieko apie tai nesakė. Dabar suprantu Galango vaidmenį: jis buvo vienintelis vyras, artimas Ajanei.

– Ir aš taip manau, viršininke. Gal norite kavos? Matau, kad vėl nakvojote kabinete. Jūsų akys kaip meškėno. Važiuokite namo pailsėti, ir jeigu bus naujienų, beregint jus perspėsiu.

– Nenoriu kavos, ačiū. Man dingtelėjo mintis, kad Kelerį Napoje nužudė ne tas pats žmogus, kuris San Fransiske padarė penkis nusikaltimus. Tai tik nuojauta, bet, galimas daiktas, Rajanas Mileris nužudė Aleną Kelerį iš pavydo ir, norėdamas sumėtyti pėdas, pamėgdžiojo Vilko metodą. Amanda tikriausiai jam papasakojo tai, ko nebuvo skelbta žiniasklaidoje. Mano duktė įklimpusi iki ausų į tą bylą, nežinia kodėl jaučia simpatiją Mileriui, gal dėl to šuns.

– Jei Amanda būtų susisiekusi su Mileriu, mes jau būtume žinoję.

– Tikrai? Ta mergelė galbūt vedžioja už nosies mus visus.

– Abejoju, kad Mileris būtų galėjęs nužudyti Aleną Kelerį tokiu kareiviui neįprastu būdu ir įvykio vietoje palikęs tokią gausybę įkalčių. Tai protingas žmogus, išmokytas saugoti paslaptį ir neišsiduoti, šaltakraujiškai vykdyti pačias sunkiausias užduotis karo metu. Nebūtų taip kvailai apsižioplinęs.

– Tokia ir Amandos nuomonė, – pritarė policininkas.

– Kas būtų galėjęs nužudyti Kelerį, išskyrus Vilką ir Milerį?

– Protas neneša, Petra. Taipgi nenumanau, kas būtų galėjęs pagrobti Indianą. Šiaip ar taip, akivaizdžiausias įtariamasis – Mileris. Paprašiau Samuelį Hamiltoną patikrinti Amandos pasiūlytą versiją: Steitonas, Konstantai, Aštonas ir Rozen dirbo su vaikais. Tais pėdsakais galėtume atsekti Vilką.

– Kodėl kreipėtės į Hamiltoną? – paklausė Petra.

– Jis gali tirti bylą, nesinaudodamas policijos skyriaus paslaugomis, nes esam įvaryti į kampą, be to, jis patyręs seklys. Tas žmogus man kelia pasitikėjimą.

„Riperio“ žaidėjai, įskaitant Jezabelę, atsisakę įprastų darbų ir užsiėmimų, kiekvienas pagal savo sugebėjimus įniko gvildenti bylas. Jie nuolatos palaikė ryšį mobiliaisiais telefonais ir iškart surengdavo vaizdo konferenciją, kai tik užčiuopdavo naują giją, dažnai ir vidury nakties. Iškilus tokiam svarbiam uždaviniui, Abata vėl ėmė valgyti, kad nepritrūktų jėgų, o seras Edmondas Pedingtonas išdrįso iškišti nosį iš kambario, kur ištisus metus gyveno užsidaręs, ir pasikalbėjo su senu airiu policininku iš Naujojo Džersio, pensininku, serijinių žudikų specialistu. Tuo tarpu Esmeralda ir Šerlokas Holmsas, ji Oklande, Naujojoje Zelandijoje, jis Rene, Nevadoje, dar sykį perkratė turimą informaciją nuo pradžios iki galo. Pandoros skrynios raktą rado Abata.

– Kaip andai mums paaiškino Šerlokas Holmsas, visi lavonai, išskyrus Reičelės Rozen, rasti trims paroms praslinkus po mirties, kitaip tariant, pagal *rigor mortis** įmanoma apskaičiuoti nusikaltimo valandą. Tikrai žinome, kad visos penkios aukos mirė apie vidurnaktį, ir galime daryti prielaidą, kad tokiu pat metu mirė ir Reičelė Rozen, – tarė Jezabelė, Milerio ir Alarkono atstovė.

– Ir kas iš to? – paklausė Esmeralda.

– Tas, kad žudikas darbuojasi tik naktį.

– O gal ir dieną, – pridūrė Šerlokas Holmsas.

---

* Lavono sustingimas (*lot.*).

– Nelygu mėnulis, – įsiterpė Abata.

– Kuo čia dėtas mėnulis? – nustebo Esmeralda.

– Mėnulis paslaptingas, rodo sielos reinkarnacijos kelią, mėnulis simbolizuoja moteriškumą, vaisingumą, vaizduotę ir tamsius pasąmonės užkaborius. Mėnulis veikia menstruacijas ir potvynius, – paaiškino pamišėlė.

– Liaukis, Abata, kalbėkim iš esmės, – pertraukė ją seras Edmondas Pedingtonas.

– Vilkas puola per mėnulio pilnatį, – užbaigė Abata.

– Paaiškink, Abata, tu kliedi.

– Prašau žodžio, – įsikišo Keiblas.

– Sekly, įsakau tau nuo šiolei neprašyti žodžio, o kalbėti, kai turi ką sakyti, – suirzusi pertraukė jį žaidimo vedėja.

– Ačiū, ponia. Ar pastebėjote, kad per mėnesį būna viena žmogžudystė? Gal ir Abatos teisybė, – tarė seklys.

– Visi nusikaltimai įvyko per mėnulio pilnatį, – pareiškė Abata tvirtesniu nei paprastai balsu, nes buvo suvalgiusi pusę riestės.

– Ar tikrai? – paklausė Esmeralda.

– Pažiūrėkim. Štai 2011 ir 2012 metų kalendoriai, – įsiterpė Jezabelė.

– Vilkas žudė pernai spalio 11-ąją ir lapkričio 10-ąją, šiemet sausio 9-ąją, vasario 7-ąją ir kovo 8-ąją, – pranešė Šerlokas Holmsas.

– Pilnatis! Kiekvieną kartą per mėnulio pilnatį! – sušuko Jezabelė.

– Gal manote, kad tai tokia būtybė, pusiau žmogus, pusiau žvėris, persikūnijantis per pilnatį? – tokios galimybės sužavėta, pakišo mintį Esmeralda.

– Mudu su seneliu studijuojame vilktakius, kai nusibosta vampyrai. Pameni, Keiblai? – tarė Amanda.

– Žmogus vilkas kur kas protingesnis ir agresyvesnis už vilktakius, – pareiškė senelis. – Yra trys žvėrtakių rūšys: žvėriažmogiai, mišrūnai ir vilktakiai. Šalinasi žmonių, gyvena vienatvėje, veikia naktimis. Mišrūnas arba vilktakys būna plėšrus mėsėdis, bet žvėriažmogiai niekuo nesiskiria nuo kitų žmonių.

– Visa tai fantazijos, mes nebežaidžiame, – priminė pulkininkas Pedingtonas. – Dabar tai tikras dalykas.

– Ligoninėje, kur pernai buvau atsidūrusi, buvo toks tipas, pasiversdavęs vortakiu. Gulėdavo pririštas prie lovos, kad neišskristų pro langą. Mūsų žudikas tariasi esąs vilktakys, – neatlyžo Abata.

– Vadinasi, tavo manymu, jis pamišėlis, – tarė Amanda.

– Pamišėlis? Nežinau. Žmonės sako, kad ir aš pamišėlė, – atšovė Abata.

– Kas atsitiko per mėnulio pilnatį gruodžio mėnesį?

Vyriausiasis inspektorius truputį išsigando, kai, paskambinusi penktą valandą ryto, duktė išdėstė savo versiją apie vilktakį ir mėnulio pilnatį: duktė kur kas keistesnė, nei visi mano, tikriausiai būtų laikas kreiptis į psichiatrą. Vis dėlto, vėliau palyginęs nusikaltimų datas su mėnulio fazėmis, apie kurias springdama aiškino Amanda, sutiko peržiūrėti įvykius, policijos užregistruotus pernai gruodžio 10-ąją, per pilnatį, ir šią savaitę. Visa tai atrodė taip kvaila, kad jis neišdrįso to patikėti vienam iš detektyvų, beje, užsiėmusių einamosiomis bylomis ir dviem FTB agentais, sutrikdžiusiais policijos skyriaus darbą, tad įpareigojo Petrą Hor. Po trisdešimt penkių minučių padėjėja padėjo reikalaujamus duomenis jam ant rašomojo stalo.

Tą naktį San Fransiske ūmi mirtis ištiko ne vieną žmogų – muštynės, nelaimingi atsitikimai, savižudybė, perdozavimas ir

pagaliau kasdienės bėdos, bet tik vienas atvejis atkreipė inspektoriaus ir jo padėjėjos dėmesį: nelaimė, įvykusi vieninteliame miesto kempinge, Rob Hile, ir aprašyta glaustu policijos protokolų stiliumi. Gruodžio 11-osios rytą keli žmonės, apsistoję Rob Hile, skundėsi vadybininkui, jog iš vieno vagonėlio dvokia dujomis. Kadangi, pasibeldus į duris, niekas neatsiliepė, vadybininkas jas išlaužė ir aptiko du lavonus: sutuoktinius Šeroną ir Džo Farkus, turistus, atvykusius iš Santa Barbaros, Kalifornijos, mirusius nuo anglies monoksido. Mirties priežastis buvo aiški: nelaimė atsitiko todėl, kad girti sutuoktiniai pamiršo užsukti virtuvėlės dujų baliono čiaupą. Vagonėlyje rasta pusė butelio džino. Policija Eurekoje rado Džo Farko brolį, kuris po dviejų dienų atvyko atpažinti kūnų. Vyriškis ketino išsivežti vagonėlį, bet policija pažadėjo jį grąžinti tik pasibaigus bylos tyrimui.

Bobas Martinas įpareigojo vieną detektyvą susisiekti su Džo broliu, pasikalbėti su Santa Barbaros policija ir gauti daugiau duomenų apie aukas ir įsakė teismo medicinos ekspertų brigadai kruopščiai apžiūrėti Farkų vagonėlį – gal aptiksią ką nors pravartaus. Paskiau paskambino dukteriai, padėkojo už nuorodą ir papasakojo apie sutuoktinių porą, mirusią gruodžio mėnesį per mėnulio pilnatį.

– Tai dar viena žmogžudystė, tėti, tokia pat kaip ankstesnės. Vagonėlis Farkams tapo dujų kamera.

– Alenas Keleris buvo nunuodytas.

– Tai irgi savotiškas žudymo būdas. Prisimink Sokratą.

– Ką tokį?

– Senokai mirusį graiką. Jam liepta išgerti cikutos. Naciai taip pat kalio cianidu nuodydavo malonės netekusius generolus. Bet visa tai mums nepadės rasti mamos.

– Pagrobimas – federalinis nusikaltimas. Jos ieško visos šalies policija, Amanda. Įsijunk televizorių ir visuose kanaluose pamatysi Indianos nuotrauką, – tarė inspektorius.

– Mačiau, tėti. Daug kas jau skambino, reiškė užuojautą, ir Elsa pažadėjo, kad bus su mumis, kol grįš mama. Ar apklausėte jos pacientus?

– Žinoma, tai įprastas dalykas, bet niekas nieko nežino. Jokių įtariamųjų. Nuoširdžiai prisipažink, dukrele. Ar nemanai, kad Indiana nuvyko pas Rajaną Milerį? Juodu abu dingo.

– Ją pagrobė Vilkas! Kaip tu nesupranti?

– Tai tik prielaida, bet aš ją labai rimtai nagrinėju.

– Tėti, iki mėnulio pilnaties liko trys dienos. Vilkas vėl puls, – pasakė mergina, ir ašaros užsmaugė jai gerklę.

Bobas Martinas pažadėjo pranešti, kaip vyksta tyrimas. Kai ji atsakė, kad savo ruožtu ieškosianti motinos, jis pagalvojo, jog ji turi omeny „Riperio“ žaidimą, ir lengviau atsiduso, lyg dangus būtų atsiuntęs stebuklingą pagalbą. Jis ėmė rimtai žiūrėti į paauglius.

Trečiadienis, 4

Tesėdamas žodį, vyriausiasis inspektorius paskambino dukteriai septintą valandą ryto – pranešė Samuelio Hamiltono tyrimo rezultatus. Apsaugininkas Edas Steitonas, ne kartą kaltintas fiziškai engęs berniukų pataisos namuose jam patikėtus paauglius ir 2010 metais atleistas iš darbo dėl vieno paauglio mirties, netrukus įsidarbino San Fransisko mokykloje, pateikęs teisėjos Reičelės Rozen rekomendacinį laišką.

Moteris, pravardžiuojama „Skerdike“ dėl drakoniškų bausmių prieš teismą stojusiems paaugliams, dažnai gaudavo kvie-

timų skaityti paskaitas įvairiuose pataisos namuose, kai kuriuose jų būdavo šimtai skundų dėl blogo elgesio su auklėtiniais. Honorarai už kiekvieną paskaitą siekdavo dešimtis tūkstančių dolerių. Kalifornija, garsėjanti augančiu nusikalstamumu, sudarydavo sutartis su kitų valstijų nepilnamečių nusikaltėlių pataisos namais, ir Reičelė Rozen siųsdavo nenutrūkstamą klientų srautą į vadinamąją Berniukų stovyklą ir kitas privačias panašaus profilio įstaigas. Nebūta tiesioginių įkalčių, kad ji gauna komisinius arba kyšius, jos pajamos buvo įforminamos kaip atlygis už paskaitas ir dovanos: teatro bilietai, dėžės alkoholinių gėrimų, atostogos Havajuose, kelionės kruiziniais laivais po Viduržemio jūrą ir Karibus.

– Tau, Amanda, būtų dar vienas įdomus dalykas: Reičelę Rozen ir Ričardą Aštoną siejo darbo santykiai. Psichiatras vertindavo patekusių į teisingumo ir Vaiko teisių apsaugos tarnybos akiratį vaikų ir paauglių psichologiją.

– Manding, Konstantų globos namuose gyveno Rozen siunčiami vaikai.

– Tuos reikalus tvarko ne teisėjas, o Vaiko teisių apsaugos tarnyba, bet, galimas daiktas, būta netiesioginių ryšių, – paaiškino tėvas. – Dar vienas dalykas, Amanda. 1997 metais buvo skundas prieš Ričardą Aštoną, beje, greitai užgniaužtas, kad, gydydamas mažametį, jis naudoja elektrošoką ir eksperimentinius vaistus. Aštono metodai buvo mažų mažiausiai abejotini.

– Reikia patikrinti Farkus, tėti.

– Tą ir darom, dukrele.

Tikriausiai atsigauni, Indiana, matau, kad vis jautriau reaguoji į vaistus. Galėtum būti dėkingesnė, aš stengiuosi pagal aplinkybes, kad jaustumeis kuo patogiau. Nors ir nėra ko lyginti su

Fermonto viešbučiu, turi padorią lovą ir šviežią maistą. Lova jau buvo čia, vienintelė, visa kita – neštuvai sužeistiesiems, dvi lazdos ir brezentas. Atnešiau tau dar vieną dėžutę pleistrų ir antibiotikų nuo karščiavimo. Tas karščiavimas šiek tiek gadina mano planus, jau būtų laikas tau atsibusti, nes iš tikrųjų nesi apkvaišinta, tau duodu tik skausmą malšinančiųjų, raminamųjų ir migdomųjų kokteilį, kad būtum rami, dozės normalios, visiškai ne dėl to esi prostracijos būsenos.

Pasistenk grįžti į dabartį. Kaip tavo atmintis? Ar prisimeni Amandą? Smalsuolė. Smalsumas – visų nuodėmių, bet taipgi pažinimo šaltinis. Daug ką žinau apie tavo dukterį, Indiana; pavyzdžiui, žinau, kad šiuo metu ji atsidėjusi ieško tavęs, ir jeigu ji tokia nuovoki, kaip visi mano, įmins mįslę, kurią jai užminiau, bet nespės laiku. Vargšė Amanda, užjaučiu ją, visą gyvenimą dėl to graušis.

Turėtum džiaugtis, Indiana, kad esi švari. Stengiausi iš paskutiniųjų numazgoti tave su kempine, būčiau ir galvą ištrinkusi, jei būtum buvusi bent kiek paslaugesnė. Mano mama sakydavo, kad dora priklauso nuo higienos: švarus kūnas, švari sąžinė. Net tada, kai gyvendavome automobilyje ar furgonėlyje, rūpindavosi, kad kasdien maudytumės po dušu, jos nuomone, švara taip pat svarbu kaip ir valgis. Čia turime šimtą statinių vandens, stovi nuo pat Antrojo pasaulinio karo, ir, ko gero, nepatikėsi, yra dailus raižyto medžio tualetinis staliukas su poliruotu veidrodžiu sklembtomis briaunomis, sveikutėlis, be jokio įbrėžimo. Antklodės irgi tų laikų, nuostabu, kokios švarios, kaip naujos, aišku, kad čia nesiveisia kandys. Pasikliauk manimi, neapeisi utėlėmis, neįsimes jokia infekcija, taip pat saugau tave nuo parazitų, regis, čia turėtų būti visokios bjaurasties, ypač tarakonų, nors gerai išrūkiau kambarėlį ir tik tada tave atvežiau. Negalėjau išrūkyti visų patalpų, kas be ko, per didelis plotas. Pelių nėra, nes išgaudo

pelėdos ir katės, čia šimtai pelėdų ir kačių, gyvena čia nuo amžių amžinųjų. Ar žinai, kad aplink pilna laukinių kalakutų?

Kai išmaudžiau tave, apvilkau elegantiškais naktiniais marškiniais, Kelerio dovana, kurią tausojai ypatingai progai. Kuo ne ypatinga ši proga? Tavo kelnaites turėjau išmesti, buvo kruvinos, o skalbti negaliu prisiversti. Ar supratai, kad turiu tavo buto raktą? Aš turiu tuos tavo apatinius drabužius, kurie dingo iš tavo spintos, troškau tavo atminimo ir paėmiau juos neįsivaizduodama, kad dabar jie mums pravers. Gyvenimo staigmenos! Galiu bet kada įeiti į tavo butą, tavo buvusio vyro įrengta signalizacija – žaislas, ir tiek, buvau ten sekmadienį, nulipau į tavo tėvo būstą, užmečiau akį į Amandą, kuri miegojo apsikabinusi katę ir, man regis, neblogai atrodė, nors, kaip žinau, labai sielvartavo ir todėl nevažiavo į koledžą, vargšelė, ir gerai padarė. Turiu ir tavo kabineto raktą, žinau tavo kompiuterio slaptažodį, sužinojau, kai internetu pirkau bilietus į kiną, paklausiau, ir tu pasakei nedvejodama, buvai labai nerūpestinga, bet, kas be ko, neturėjai pagrindo mane įtarti.

Dabar tau vėl užklijuosiu burną. Pabandyk pailsėti, grįšiu naktį, nes negaliu vaikščioti bet kuriuo metu. Turbūt nepatikėsi, bet lauke dabar rytas. Šio kambario sienos – labai keistos medžiagos užuolaidos, lyg juoda guma, lyg brezentas, sunkios, bet lanksčios, neperšlampamos, todėl tau atrodo, kad visą laiką naktis. Kai kuriose tvirtovės vietose stogas prakiuro ir dieną prasismelkia truputis šviesos, bet čia nesiekia. Turbūt supranti, kad negaliu palikti lempos, būtų pavojinga. Žinau, kad tau prailgsta laikas ir kad nekantriai manęs lauki. Be abejo, bijai, kad tave pamiršiu arba kad man gali kas nors atsitikti ir aš negrįšiu, tuomet mirsi iš bado, pririšta prie lovos. Ne, Indi, nieko man neatsitiks, grįšiu, duodu žodį. Atnešiu tau valgyti, nenoriu maitinti tavęs per jėgą. Sakyk, ko norėtum? Prašyk, ko tik pageidauji.

Vyriausiojo inspektoriaus sieninis laikrodis buvo penktojo dešimtmečio relikvija, žmogžudysčių skyriuje saugomas kaip paveldas ir dėl šveicariško tikslumo. Jis kabojo prieš rašomąjį stalą drauge su keliomis nuotraukomis – kelių meksikiečių dainininkių ir tėvo su mariačių grupe, – ir Bobas Martinas jautė, kaip kyla kraujospūdis, metalinėms rodyklėms rodant bėgantį laiką. Jeigu Amanda neklysta, – o ji, be abejo, neklydo, – norėdamas rasti Indianą gyvą iki penktadienio vakaro, turi viso labo dvi dienas ir kelias valandas. Duktė taipgi įteigė jam, kad, suradęs motiną, drauge pagaus kraugerį psichopatą, laisvai klajojantį po miestą, nors jis niekaip negalėjo Indianos susieti su tuo nusikaltėliu.

Devintą valandą ryto paskambino Samuelis Hamiltonas, vakardieną lyginęs Indianos skreitiniame kompiuteryje rastą draugų sąrašą su savuoju. Penkios minutės dešimtos inspektorius apsivilko striukę, liepė Petrai Hor važiuoti kartu ir patrulių automobiliu išrūko į Nort Bičą.

Holistinėje klinikoje visi jau buvo matę Indianos Džekson nuotrauką per televiziją arba laikraščiuose, ir keli jos kolegos aptarė įvykį antrojo aukšto koridoriuje priešais kabineto Nr. 8 duris, užantspauduotas geltona policijos juosta. Petra Hor liko su jais užsirašyti kai kurių duomenų, o inspektorius galvotrūkčiais užlėkė į trečią aukštą ir kaip beždžionė mikliai užsikorė kopėčiomis ant plokščio stogo. Į suklypusias duris nesibeldė, atidarė jas spyriu ir prunkšdamas iš nekantros priėjo prie lovos, kurioje miegojo Matėjus Pereira, apsirengęs, su batais, nuo savo pypkės saldžiai sapnuodamas. Dailininkas pabudo iškeltas į orą stiprių amerikietiškojo futbolo žaidėjo Bobo Martino rankų, kratančių jį kaip lėlę.

– Pasakysi man, su kuo penktadienį išėjo Indiana, ar ne?

– Jau pasakiau viską, ką žinau... – dar nespėjęs pabusti, atšovė Pereira.

– Ar nori artimiausius dešimt metų praleisti kalėjime už prekybą narkotikais? – suriaumojo prisikišęs inspektorius.

– Išėjo su moteriške, nežinau, kuo ji vardu, bet esu ją matęs čia kelis kartus.

– Aprašyk.

– Jei paleisi, geriau nupiešiu, – pasiūlė brazilas. Griebęs anglinį pieštuką per kelias minutes nupiešė ir padavė inspektoriui rusų *babuškos* paveikslą.

– Tyčiotis iš manęs užsimanei, šunsnuki? – subliovė Martinas.

– Kaip iš akies traukta, garbės žodis.

– Ar tai Kerolė Andevoter? – paklausė inspektorius.

Tą vardą pateikė Samuelis Hamiltonas, bet jo nebuvo Indianos elektroninio pašto adresyne. Petra Hor spėjo jį užsirašyti prieš tai, kai kompiuteris atsidūrė ant lentynos drauge su kitais įkalčiais.

– Taip, beveik neabejoju, jog tai buvo Kerolė, – pritarė Pereira. – Indianos draugė. Jos išėjo drauge, buvau apačioje, hole, mačiau jas išeinant.

– Ar ką nors tau sakė?

– Kerolė man pasakė, kad jos eina į kiną.

Policininkas nusileido į antrą aukštą ir parodė piešinį holistinės klinikos nuomininkams, tebestovintiems koridoriuje su Petra; kai kurie patvirtino ne kartą matę tą moterį drauge su Indiana. Jumika Sato pridūrė, kad Kerolė Andevoter serganti vėžiu ir nuo chemoterapijos jai nuslinkę plaukai, todėl ji ryšinti rusų valstietės skarele.

Atėjęs į savo kabinetą, vyriausiasis inspektorius prisegė Matėjaus Pereiros piešinį prie lentos, kabančios prieš rašomąjį stalą – ten buvo sudėliota visa informacija, pravarti Vilko ir Indianos paieškai. Tad, turint ją prieš akis, gali dingtelėti išganinga mintis. Jau ne kartą buvo atsitikę, kai informacijos perteklius ir būtinybė kuo greičiau išspręsti bylą trukdydavo blaiviai mąstyti. Šįkart prisidėjo baimė. Jis jautėsi nelyginant chirurgas, priverstas operuoti mylimą žmogų: nuo jo sumanumo priklausė Indianos gyvybė. Vis dėlto jis kliovėsi medžiotojo instinktu – taip vadino smegenų sritį, padedančią aptikti neregimus pėdsakus, įminti žvėries veiksmus, ne tik buvusius, bet ir būsimus, vadovautis logiškai nepagrįstomis ir beveik visada teisingomis išvadomis. Lenta ant sienos padėdavo susieti įvairias tyrimo dalis, o svarbiausia – kurstydavo medžiotojo instinktą.

Kai tik duktė prašneko apie serijinį žudiką, ne kartą buvo susitikęs su skyriaus teismo medicinos psichologais aptarti panašių atvejų, per pastaruosius dvidešimt metų įvykusių Kalifornijoje ir kitur. Toks metodiškas žudymo būdas neturėjo nieko bendra su gaivališku elgesiu, atitiko liguistą vaizduotę, kuria mėgaujamasi ilgus metus, kol galiausiai kas nors paskatina veikti. Kai kam kyla noras bausti homoseksualus ar prostitutes, kitiems pabunda rasinė neapykanta arba koks nors fanatizmas, bet Vilko aukos buvo tokios skirtingos, jog atrodė parinktos atsitiktinai. Inspektorius svarstė, kaip save vaizdavosi Vilkas, ką apie save galvojo, tardamasis esąs auka arba teisėjas. Visi mes esame savo gyvenimo istorijos herojai. Kokia Vilko gyvenimo istorija? Norėdamas jį sučiupti, inspektorius turėjo mąstyti kaip jis, turėjo įlįsti į Vilko kailį.

Vidurdienį Petra Hor pranešė neaptikusi nė menkiausio Kerolės Andevoter pėdsako. Tuo vardu nebuvo išduota vairuo-

tojo pažymėjimų, kreditinių kortelių, užregistruota automobilių, valdų, banko sąskaitų, telefonų ar verslo įmonių, taip pat nei San Fransisko įlankos rajone, nei jo apylinkėse nė vienoje ligoninėje ar klinikoje nebuvo vėžininkių tuo vardu. Kaip ji bendravo su Indiana? Gal kas turėjo prieigą prie jos kompiuterio ir ištrynė elektroninio pašto žinutes, kaip įrašė vilko sceną, o gal jos bendravo tik telefonu? Kadangi nebuvo rastas Indianos mobilusis telefonas, Bobas Martinas nedelsdamas paprašė teismo leidimo telefonų kompanijoje patikrinti tuo numeriu užregistruoto telefono pokalbius, bet tai galėjo užsitęsti kelias dienas. Šiuo metu Kerolė Andevoter, pastaraisiais mėnesiais matyta tiekos žmonių, buvo šmėkla.

Niekas nesiteikė pranešti Selestei Roko, kad dingo Indiana. Ji sužinojo tik po kelių dienų vieną popietę, kai paskambino iš proto besikraustanti draugė Enkarnasjona Martin, jau meldusi šventąjį Judą Tadą surasti dukraitės motiną. „Ar nematei Indianos per televiziją? Vargšė Amanda! Tu neįsivaizduoji, kaip graužiasi mergaitė! Jau baigia išprotėti, tvirtina, kad motina pagrobęs vilktakys“, – išdėstė jai Enkarnasjona.

Selestė, prieš dvi savaites per televiziją mačiusi Rajano Milerio nuotrauką, atvyko į žmogžudysčių skyrių, tvirtai pasiryžusi pasikalbėti su vyriausiuoju inspektoriumi, o kai Petra Hor bandė ją sustabdyti, niuksu pritrėškė ją prie sienos. Didžiai gerbdama astrologiją, padėjėja nedrįso panaudoti savo kovos gebėjimų žinių ir jos sulaikyti. Selestė įsiveržė į Bobo Martino kabinetą ir pakišo panosėn aplankalą, kuriame buvo du ką tik sudaryti horoskopai ir jų aprašymo santrauka. Paaiškinusi, kad ilgus metus studijavusi žvaigždes ir žmogaus psichologiją pagal Karlo Gustavo Jungo mokyklos reikalavimus, pareiškė, kad

niekada nebuvo mačiusi tokių psichiškai suderinamų žmonių kaip Indiana Džekson ir Rajanas Mileris. Jie buvę drauge ir ankstesniuose gyvenimuose. Trumpai drūtai, pastarąjį kartą juodu buvę motina ir sūnus, jiems lemta daug kartų susitikti ir išsiskirti iki tol, kol išsispręsiąs jų dvasinis ir psichinis konfliktas. Per šią reinkarnaciją jie turį galimybę užbaigti tą ciklą.

– Užsikišk! – suriko policininkas, pasipiktinęs neprašyta viešnia.

– Tokie reikalai. Perspėju tave, Bobai, jei Indiana pabėgo su Rajanu, kaip ir turėjo atsitikti, nes taip lemia jų žvaigždės, ir jei tu bandysi juos išskirti, baisiai pakenksi savo karmai.

– Man nusispjaut į karmą! Aš bandau dirbti savo darbą, o tu atėjusi trukdai man savo kvailystėmis. Indiana nepabėgo su Mileriu, ją pagrobė Vilkas! – nesivaldydamas suriko Bobas Mileris.

Pirmąsyk per daugelį metų Selestė Roko apdujusi nežinojo, ką sakyti. Kai pagaliau atsipeikėjo, susidėjo horoskopus į aplankalą, pasiėmė krokodilo odos rankinuką ir pasitraukė atatupsta, vos išlaikydama pusiausvyrą ant aukštų kulniukų.

– Gal kartais žinai, po kokiu Zodiako ženklu gimęs tas vilktakys? – nedrąsiai paklausė ji nuo durų.

Atsimerk, Indi, pabandyk įsiklausyti į tai, ką sakau. Matai, šitame vairuotojo pažymėjime, išduotame 1985 metais, vienintelė mano motinos nuotrauka: būta ir daugiau, bet ji visas sunaikino, labai baiminosi dėl savo privatumo. Taip pat neturiu savo nuotraukų iki vienuolikos metų. Ši nuotrauka prasta, dokumentinėse nuotraukose visi žmonės atrodo kaip nusikaltėliai, mano mama – stora ir nevalyva, nors iš tikrųjų nebuvo tokia. Kas be ko, svėrė keliais kilogramais per daug, bet veidas nebuvo kaip

pamišėlės, visada būdavo nepriekaištingos išvaizdos, nė vieno išsipešusio plaukelio, šiuo atžvilgiu buvo griežta, ir, be to, toks darbas buvo. Tokius įpročius ji man įskiepijo visam gyvenimui: švara, mankšta, sveikas valgis, nei rūkalų, nei alkoholio. Nuo mažumės negalėjau išbėgti sportuoti kaip kiti vaikai, turėjau sėdėti namie, bet ji mane išmokė, kokią naudą turi mankšta, todėl atsibudusi pirmiausia jos griebiuosi. Netrukus turėsi pradėti mankštintis, Indiana, reikia judėti, bet kol kas palaukime, kol nustosi kraujuoti ir atgausi pusiausvyrą.

Turėjau geriausią motiną pasaulyje, atsidavusią, mylinčią, ji globojo mane, rūpinosi manimi. Kuo būčiau tapusi be šitos šventos moters? Ji buvo man motina ir tėvas. Vakare pavalgius, ji peržiūrėdavo mano pamokas, paskaitydavo pasaką, mudvi pasimelsdavome, paskui atsiguldavau į lovą, ji pabučiuodavo man į kaktą ir sakydavo, kad esu jos dukrelė, gražuolėlė, gerulėlė. Rytą, eidama į darbą, nurodydavo, ką turiu mokytis, atsisveikindama stipriai apkabindavo, lyg bijodama, kad nebepasimatysime, ir, jei neverkdavau, duodavo man karamelę. „Netrukus grįšiu, aukseli, būk gerutė, niekam neatidaryk durų, nekelk ragelio ir netriukšmauk, nes kaimynai jau ima kuždėtis, žinai, kokie žmonės bjaurūs.“ Signalizacija įrengta mano labui, mieste gausybė pavojų, nusikaltimų, smurto, nelaimingų atsitikimų, mikrobų, niekuo nevalia pasikliauti, mokė ji mane. Diena man prailgdavo. Neprisimenu, kaip slinkdavo valandos pirmaisiais gyvenimo metais, regis, palikdavo mane diendaržyje arba virve per juosmenį pririšdavo prie kokio baldo kaip šunytį, kad nesusižeisčiau, padėdavo šalia žaislų ir valgio, bet, kai tik suaugau į protą, to nebereikėjo, nes išmokau tvarkytis pati viena. Jai išėjus, valydavau butą, skalbdavau, bet nevirdavau, nes ji bijojo, kad galiu įsipjauti ar nudegti. Taip pat žiūrėdavau televizorių ir žaisdavau, bet pirmiausia turėdavau išmokti pamokas. Mokiausi namie,

mama buvo gera mokytoja, ir aš mokiausi greitai, tad, kai pagaliau nuėjau į mokyklą, buvau pasiruošusi geriau nei kiti vaikai. Bet tai atsitiko vėliau.

Nori žinoti, kiek laiko čia esi, Indiana? Vos penkias ar šešias paras, kurios, palyginti su gyvenimu, yra niekis, juo labiau kad visą tą laiką miegojai. Teko tau mauti sauskelnes. Iš pradžių buvo geriau, kad miegi, priešingu atveju būčiau turėjusi užsmaukti tau ant galvos gobtuvą ir surakinti antrankiais kaip Gvantanamo arba Abu Graibo kalinius. Kariškiai išmano. Su gobtuvu žmonės dūsta, kartais išprotėja, o su antrankiais nepatogu, tinsta rankos, pamėlsta pirštai, metalas nubrozdina riešus, kartais užsipiktina žaizdos. Žodžiu, gyva bėda. Tu negalėtum viso to ištverti, todėl neketinu tavęs kankinti daugiau, nei dera, bet turi su manimi bendrauti ir gražiai elgtis. Taip būtų geriausia.

Pasakojau tau apie mamą. Žmonės vadino ją paranoike, sakė, kad ji serga persekiojimo manija, kad dėl to mane laiko užrakintą ir kad mes be perstojo slapstomės. Netiesa. Mama teisingai darė. Man patikdavo keliauti: degalinės, vietos, kur sustodavome pavalgyti, greitkeliai, įvairūs kraštovaizdžiai. Kartais nakvodavome moteliuose, kartais po atviru dangumi. Kokia laisvė! Keliaudavome be jokio plano, sustodavome bet kur; jei miestelis patikdavo, ilgėliau užsibūdavome, įsikurdavome kaip išmanydamos, nelygu, kiek turėdavome pinigų, iš pradžių viename kambaryje, o vėliau, kai ji susirasdavo darbą, keldavomės į geresnį būstą. Man būdavo vis viena, kur gyvename, visi būstai vienodi. Mama visada gaudavo darbo, gerai uždirbdavo, buvo labai tvarkinga, neišlaidi, taupi, tad visada būdavo pasiruošusi, kai tekdavo keltis kitur.

Tuo metu „Riperio“ žaidėjai kėlė naujus klausimus. Žaidimo vedėja jiems pranešdavo kiekvieną policijos atliekamo tyrimo smulkmeną, ir galiausiai teko spėti Kerolės Andevoter mįslę, tos pačios, kuri Amandai padovanojo Tuniukę.

– Mane sudomino tai, kad 1997 metais buvo vienas skundas prieš Ričardą Aštoną, nuskriaudusį vaiką, o 1998 metais – prieš Edą Steitoną. Pasiunčiau savo seklį išsiaiškinti, – tarė Amanda.

– Nenorėjau trukdyti vyriausiojo inspektoriaus, apsikrovusio darbais, bet kreipiausi į Jezabelę, turinčią prieigą prie įvairios informacijos. Nežinau, kaip tau pavyksta, Jezabele, tikriausiai esi patyrusi programišė, aukščiausios klasės informatikos piratė...

– Ar tai turi ką nors bendra su mūsų tema, sekly? – paklausė Esmeralda.

– Atsiprašau. Žaidimo vedėja laikėsi nuomonės, kad tiedu skundai susiję, ir Jezabelė patvirtino, kad susiję. Be to, jie susiję su teisėja Reičele Rozen. Abu skundus to paties vaiko, vardu Li Galespis, prašoma surašė socialinė darbuotoja.

– Ką žinome apie vaiką? – paklausė Esmeralda.

– Našlaitis, – skaitydama Milerio duotą popierių, tarė menamoji Jezabelė, o iš tiesų – Deniza Vest. – Keliavo per įvairius globos namus, bet visur turėjo bėdų, buvo sunkus vaikas, jam nustatyta depresija, liguistos fantazijos, bendravimo problemos. Buvo priskirtas prie psichiatro Ričardo Aštono, kuris jį gydė kurį laiką, bet socialinė darbuotoja įskundė jį naudojant elektrošoką. Galespis buvo drovus, traumuotas, mokykloje kankinamas žiaurių vaikų, tų nenaudėlių, kurių niekada netrūksta. Penkiolikos metų buvo apkaltintas ketinęs mokykloje

padegti tualetą, kur buvo susirinkę jo kankintojai. Niekas nenukentėjo, bet Galespis buvo nusiųstas į pataisos namus.

– Manding, nuteisė jį Reičelė Rozen, o pataisos namai buvo Arizonos berniukų stovykla, kur dirbo Edas Steitonas, – įsiterpė Šerlokas Holmsas.

– Visiškai teisingai, – pritarė Jezabelė. – Ta pati socialinė darbuotoja įskundė Edą Steitoną lytiškai skriaudžiant Li Galespį, bet Rozen neperkėlė jo iš Berniukų stovyklos.

– Ar galėtume pasikalbėti su ta socialine darbuotoja? – paklausė Esmeralda.

– Tai Andželika Larson, pensininkė, gyvena Aliaskoje, kur gavo mokytojos vietą, – paaiškino Jezabelė.

– Tam yra telefonas. Sekly, surask tos ponios telefono numerį, – įsakė žaidimo vedėja.

– Nereikia, aš jį žinau, – pareiškė Jezabelė.

– Nuostabu! Kodėl neskambiname? – paklausė Esmeralda.

– Nes ji neatsakinės į tokių paauglių kaip mes klausimus. Būtų visai kas kita, jei paskambintų policija, – tarė pulkininkas Pedingtonas.

– O kas atsitiktų, jei pabandytume? Kas išdrįstų? – paklausė Abata.

– Aš, bet, man rodos, mano senelio, kitaip sakant, Keiblo, balsas skambėtų įtaigiau. Prašom, sekly, skambink, pasakyk, kad esi policininkas, pabandyk kalbėti valdingu tonu.

Atsisakęs apsimesti policininku, nes taip, ko gero, nusižengtų įstatymui, Bleikas Džeksonas prisistatė rašytoju, tik iš dalies apsimeluodamas, nes ketino įvykdyti savo gyvenimo svajonę ir parašyti romaną. Dukraitės patartas, pagaliau turėjo siužetą: Vilką. Andželika Larson pasirodė besanti tokia nuoširdi ir maloni moteris, kad seklys susigėdo ją apgavęs, bet buvo jau per vėlu taisytis. Moteris gerai prisiminė Li Galespį, nes rūpinosi

juo kelerius metus, ir jo atvejis buvo vienas įspūdingiausių per visus jos darbo metus. Su Bleiku Džeksonu kalbėjosi trisdešimt penkias minutes, papasakojo viską, ką žinojo apie Galespį, ir prisipažino, kad nuo 2005 metų nieko apie jį negirdėjusi, bet iki to laiko visada susisiekdavę per Kalėdas. Andželika ir Bleikas atsisveikino kaip seni draugai. Ji pasiūlė jam skambinti jai, kada tik panorės, ir palinkėjo sėkmės rašant romaną.

Andželika Larson gerai prisiminė, kokį įspūdį jai padarė Li Galespis, ir viską nuosekliai išdėstė, nes tas vaikas buvęs kaip ir viso jos, kaip socialinės darbuotojos, darbo atspindys su visomis nesėkmėmis ir retomis pasitenkinimo valandėlėmis. Vaiko teisių apsaugos tarnyba šimtus tokių kaip Galespis vaikų gelbsti iš siaubingos padėties, o netrukus jie vėl pakliūva į dar baisesnes sąlygas ir gyvena dar pažeidžiamesni, suvis netekę vilties, vis svetimesni pasauliui, kol sulaukia aštuoniolikos metų ir, praradę tą nors ir šykščią globą, atsiduria gatvėje. Visus tuos vaikus Andželika vaizdavosi kaip Galespį, ir visi jie pereidavo tuos pačius etapus: drovumą, baimę, liūdesį ir siaubą, ilgainiui virstantį maištu ir įsiūčiu, o galiausiai cinizmu arba nejautrumu; tuomet jau nebūdavo kitos išeities, kaip atsisveikinti su jais – išleisti žvėrims į nagus.

Larson paaiškino Bleikui Džeksonui, kad 1993 metų vasarą vieną moterį autobusų stotelėje ištiko širdies smūgis, kilo sąmyšis, ir, prieš atvažiuojant policijai ir greitajai pagalbai, kažkas pavogė jos piniginę. Moteris, neatgavusi sąmonės, be dokumentų pakliuvo į San Fransisko centrinę ligoninę. Tris savaites išgulėjusi komos būsenos, mirė nuo antro ūminio infarkto. Tuomet įsikišo policija ir nustatė, kad ji – Meriona Galespi, šešiasdešimt vienų metų, laikina Laguna Hondos ligoninės slaugytoja, gyvena Deili Sityje, San Fransisko pietinėje dalyje. Du policininkai nuvyko nurodytu adresu prie kuklaus pastato,

kur gyveno menkų pajamų žmonės, ir, kadangi paskambinus niekas neatsiliepė, pakvietė šaltkalvį, bet šis negalėjo atidaryti durų, nes jos buvo dviem skląsčiais užšautos iš vidaus. Į koridorių išėjo kaimynai pažiūrėti, kas vyksta, ir taip sužinojo apie nuomininkės mirtį. Niekas jos nepasigedęs, pasak jų, tame pastate Meriona Galespi gyvenusi vos kelis mėnesius, nebuvusi draugiška, beveik nesisveikinusi, kai susitikdavusi laiptuose. Vienas žioplių pasidomėjo, kur esanti duktė, ir policininkams paaiškino, kad čia taipgi gyvenusi mergaitė, kurios niekas nebuvo matęs, nes niekada neišeidavusi. Pasak motinos, mergaitė sirgo psichikos negalia ir odos liga, paūmėjančia nuo saulės, todėl nelankė mokyklos ir mokėsi namie; buvo nedrąsi ir klusni, motinai išėjus į darbą, tyliai sėdėdavo namie.

Po valandos gaisrininkai atvežė ištumiamas kopėčias, išmušė langą, įlipo į vidų ir atidarė policininkams duris. Kuklus būstas buvo vieno kambario su mažyčiu miegamuoju, virtuve, įrengta sienos nišoje, ir tualetu. Baldų buvo mažai, tik keli lagaminai ir dėžės, jokių asmeninių daiktų, išskyrus Švenčiausiosios Širdies Jėzų ir gipsinę Švenčiausiosios Mergelės Marijos statulėlę. Buvo tvanku, atrodė, kad niekas ten negyvena, tad niekas nesusidomėjo, kodėl durys užsklęstos iš vidaus. Virtuvėje mėtėsi tušti dribsnių pakeliai, konservų skardinės, du buteliai nuo pieno ir vienas nuo apelsinų sulčių. Vienintelis požymis, kad ten gyvena mergaitė, buvo drabužėliai ir mokykliniai sąsiuviniai; nerasta nė vieno žaislo. Policininkai jau buvo beišeiną, bet vienam jų dingtelėjo mintis, praskleidus sukabintus drabužius, pažvelgti į sieninę spintą. Ten tupėjo mergaitė, susigūžusi kaip žvėrelis, pasislėpusi skudurų krūvoje. Išvydusi žmogų, leidosi taip klykti iš siaubo, kad jis nedrįso traukti jos iš slėptuvės ir paprašė pagalbos. Netrukus atvažiavo policininkė, kuri, valandėlę meldusi, galų gale sugebėjo išvilioti mergaitę iš

spintos. Ji buvo nešvari, susivėlusi, sulysusi, pamišėlės akimis. Moteris vos spėjo pagauti ją į glėbį: paėjėjusi tris žingsnius, ji neteko sąmonės.

Andželika Larson pirmąsyk išvydo Li Galespi ligoninėje, trims valandoms praslinkus po tragiško išvadavimo iš buto Deili Sityje. Ji gulėjo ant greitosios pagalbos neštuvų, prijungta prie lašelinės su serumu, snūduriavo krūpčiodama kam nors priėjus. Pasak budinčios gydytojos, atrodė išbadėjusi ir netekusi skysčių, surijo sausainius, putėsius, drebučius, viską, ką jai siūlė, bet tuojau pat išvėmė. Nors ir išsekusi, gynėsi kaip pasiutusi katė, kai bandyta ją nurengti ir apžiūrėti, ir gydytoja nutarė, kad neverta jos prievartauti: geriau palaukti, kol pradės veikti ką tik suleisti raminamieji vaistai. Ji paaiškino Larson, kad mergaitė spiegianti vos prisiartinus vyriškiui. Socialinė darbuotoja paėmė Li ranką, pasisakė, kas esanti, ko atėjusi, patikino, kad jai nesą ko bijoti, kad ji būsianti šalia, kol atvažiuosią artimieji. „Mama, noriu mamos“, – kartojo mergaitė, ir Andželika Larson neišdrįso pasakyti, kad jos motina mirusi. Kai Li Galespi kietai įmigo, slaugytoja ją nurengė, kad gydytoja galėtų apžiūrėti. Tuomet visi įsitikino, kad tai berniukas.

Galespis buvo paguldytas ligoninės vaikų skyriuje, o policija tuo tarpu bergždžiai stengėsi surasti kurį nors jo giminaitį: Meriona Galespi ir jos sūnus tarytum išnėrė iš nebūties, neturėjo artimųjų, praeities nei šaknų. Vaikas sirgo alergine kontaktine egzema ir alopatija, jam reikėjo gydyti dantis, daugiau būti atvirame ore, saulėje ir mankštintis, bet nebūta jokio požymio, kad jis būtų sirgęs kokia fizine ar psichikos liga, kaip manė jo kaimynai Deili Sityje. Jo gimimo liudijime, 1981 metų liepos 23 dieną pasirašytame gydytojo Žano Klodo Kastelio,

buvo užrašyta, kad kūdikis gimė namie, Kalifornijoje, Fresno mieste, vyriškos lyties, baltasis, 3,2 kilogramo svorio ir 50 centimetrų ūgio.

1994 metų sausį daktaras Ričardas Aštonas pateikė nepilnamečių teismui pirmą Li Galespio psichikos būklės vertinimą. Fiziškai vaikas buvo išsivystęs, kaip ir pridera tokio amžiaus paaugliui, intelekto koeficientas aukštesnis nei normalus, bet turėjo rimtų emocinio ir socialinio pobūdžio sutrikimų, sirgo nemiga ir priklausomybe nuo raminamųjų, kuriais šėrė motina, kad jis ištvertų gyvenimą tarp keturių sienų. Teko tiesiog grumtis, kad leistų pakirpti plaukus ir imtų vilkėti vyriškus drabužius: neatlyždamas kartojo, kad esąs mergaitė ir kad „berniukai blogi". Ilgėjosi motinos, šlapinosi į lovą, dažnai verkė, visada atrodė įbaugintas, ypač bijojo vyrų, todėl itin sudėtinga buvo bendrauti su terapeutu, teko naudoti hipnozę ir narkotikus. Motina augino jį uždariusi namuose ir aprengusi mergaitės drabužiais, mokė, kad žmonės pavojingi ir kad artėja neišvengiama pasaulio pabaiga. Jie be perstojo kraustėsi iš vieno buto į kitą, ir vaikas neprisiminė ar nežinojo, kokiuose miestuose gyveno, galėjo nebent pasakyti, kad motina dirbo ligoninėse arba senelių slaugos namuose ir keisdavo darbą, nes „turėdavo išvažiuoti". Psichiatras pateikė išvadą, kad, atsižvelgiant į simptomus, pacientui Li Galespiui būtina elektrokonvulsinė terapija.

Socialinė darbuotoja paaiškino teismui, kad psichoterapiją taikyti netikslinga, nes vaikas bijo daktaro Aštono, bet Reičelė Rozen nepareikalavo kito gydytojo nuomonės, įsakė tęsti gydymą, nukreipti Galespį į globos namus ir leisti į mokyklą. 1995 metais savo pažymoje Andželika Larson parašė, jog vaikas gerai mokosi, bet neturi draugų, bendramoksliai tyčiojasi, kad jis elgiasi kaip mergaitė, o mokytojai laiko jį nelabai aktyviu.

Trylikos metų jis atsidūrė Maiklo ir Dorisės Konstantų globos namuose.

Žinau, kad nori gerti, Indi. Atlygindama už pavyzdingą elgesį, duosiu tau apelsinų sulčių. Nebandyk keltis, gerk su šiaudeliu. Va taip. Dar? Ne, stiklinės tuo tarpu gana, prieš išeidama įpilsiu dar, jei valgysi tai, ką parnešiau, čia pupelės su ryžiais, tau reikia atgauti jėgas. Drebi, turbūt sušalai, čia labai drėgna, kai kur telkšo vanduo, smelkiasi iš po žemių. Nežinia, kiek jau laiko guli mirtinai sušalusi. Apklojau tave keliomis antklodėmis, net užmoviau vilnones kojines, bet ėmei blaškytis ir nusiklojai, gulėk ramiai, kai išeinu, nieko nelaimėsi muistydamasi, diržai stiprūs, nors ir kaip stengtumeis, neištrūksi. Negaliu saugoti tavęs visą laiką, mano gyvenimas anapus šitų sienų, kaip tikriausiai numanai. Jau kelis kartus tau aiškinau padėtį, bet tu nekreipi dėmesio arba pamiršti. Kartoju, niekas neateis, čia tuščia, ši vieta jau daug metų apleista, aptverta iš visų pusių, neprieinama, jeigu tau nebūtų užklijuota burna, galėtum užkimti berėkdama, niekas tavęs neišgirstų. Turbūt ir nereiktų užklijuoti, nes matau, kad tyli kaip triušis, bet nenoriu rizikuoti. Ką galvoji? Verčiau nepuoselėk vilčių pabėgti, jeigu apie tai galvoji, nes visų pirma nenustovi ant kojų, be to, iš čia neįmanoma išeiti. Šios patalpos sienos – keturios juodos užuolaidos, bet apskritai čia milžiniškas gelžbetoninis požemis su metalinėmis kolonomis. Durys irgi metalinės, o raktą turiu aš.

Esi šiek tiek apdujusi, turbūt sergi, gal todėl, kad netekai daug kraujo. Kas tau, Indiana? Gal jau nebebijai? Susitaikei su likimu? Man nepatinka tavo tylėjimas, aš tave čia laikau, kad galėtume pasišnekėti ir pagaliau sutartume. Esi lyg tie Tibeto vienuoliai, kurie medituodami pabėga iš šio pasaulio; sakoma,

kai kurie moka valdyti pulsą, kraujospūdį, širdies tvinksnius, panorėję net gali numirti. Ar tiesa? Dabar turi gerą progą pritaikyti tuos metodus, kuriuos rekomenduoji savo pacientams: medituok, atsipalaiduok, žodžiu, naudokis savo mėgstamomis Naujojo amžiaus nesąmonėmis. Jei nori, galiu tau atnešti magnetų ir aromaterapijos priemonių. O kadangi jau medituoji, ta proga pamąstyk, kodėl čia atsidūrei, būdama tokia užgaidi ir pasileidusi. Žinau, atgailauji, bet jau per vėlu grįžti atgal, gali pripažinti, kad supranti savo klaidas, ir žadėti pasitaisyti, gali žadėti, ką tik nori, bet aš ne tokia kvaila, kad tavimi patikėčiau. Duodu žodį, kad nesu tokia.

Ketvirtadienis, 5

Išklausę visą Galespio gyvenimo istoriją, „Riperio“ žaidėjai vienbalsiai nutarė su savo atradimais supažindinti vyriausiąjį inspektorių. Amanda surinko tėvo mobiliojo telefono numerį, o nesulaukusi atsakymo paskambino Petrai Hor, kuri paaiškino, kad FTB agentai pakvietė visą skyrių į susirinkimą.

– Jie mano, kad mes sabotuojame Milerio bylą. Girdi, sugaišo tiek laiko ir nieko nelaimėjo. Aš jiems patariau užsiimti turizmu, ir jie užsigavo. Labai įžeidūs, – tarė Petra.

– Gal Mileris išvyko į Afganistaną. Jis dažnai minėdavo turįs garbės skolą toje šalyje, – pakišo mintį Amanda, bandydama išmušti ją iš vėžių.

– Jie nori, kad ieškotume Milerio, lyg mes neturėtume ką veikti. Kodėl patys jo neranda? Juk visus seka. Nieko asmeniška nebeliko šioje sušiktoje šalyje, Amanda, kiekvieną sykį, kai ką nors perki telefonu, internetu arba su kreditine kortele, kiekvieną sykį, kai šnypštiesi, palieki pėdsaką, ir vyriausybė viską sužino.

– Ar tikrai? – sunerimusi paklausė Amanda, nes atsidurtų kalėjime, jeigu vyriausybė ir tėvas sužinotų, kad ji žaidžia „Riperį“ su Rajanu Mileriu.

– Absoliučiai.

– Pasakyk tėčiui, kad paskambintų, kai tik pasibaigs susirinkimas, labai skubu.

Bobas Martinas paskambino dukteriai po dvidešimties minučių. Pastarosiomis dienomis retkarčiais numigdavo kabinete ant sofos, maitinosi kava ir sumuštiniais, neturėjo laiko mankštintis, jautė, jog visas kūnas sustingęs kaip šarvai, ir buvo toks suirzęs, kad į susirinkimo pabaigą paleido gerklę. Nekentė Lorenės Barkot, tos gaižios moteriškės, o Napoleonas iš proto varė su savo liguistais prasimanymais. Amandos balsas, nuo mažens turėjęs jam gydomosios galios, šiek tiek praskaidrino blogą nuotaiką.

– Norėjai ką nors pasakyti? – paklausė dukters.

– Iš pradžių tu pasakyk, kas nauja.

– Farkų vagonėlis stovi pas mus nuo gruodžio, bet niekas jo neapžiūrėjo, skyriuje turime svarbesnių darbų. Tiriame ten buvusį butelį džino ir jame aptikome ksanakso. Žinai, Amanda, ką dar radome?

– Pliušinį vilkiuką, – atsakė ji.

– Farkų lankytų vietų nuotraukų albumą: jie klajojo po įvairias valstijas, kol galiausiai įsikūrė Kalifornijoje. Ten buvo įdomus atvirukas, kurį Džo brolis išsiuntė pernai lapkričio 14-ąją, kviesdamas gruodžio mėnesį atvažiuoti į San Fransiską į svečius.

– Kas ten įdomaus?

– Du dalykai. Pirma, atvirukas – vilko nuotrauka. Antra, Džo brolis tvirtina niekada jo nesiuntęs.

– Kitaip sakant, Vilkas juos kvietėsi ketindamas nužudyti.

– Be abejo, bet vien atviruko, kaip įkalčio, neužtenka, neišlaikytų menkiausios kritikos.

– Pridėk ksanaksą ir mėnulio pilnatį.

– Tarkim, Vilkas, kuo nors prasimetęs, atėjo į vagonėlį, dovanų atnešė butelį džino, nes žinojo, kad jie mėgsta išgerti. Į džiną įmaišyta vaistų. Jis palaukė pusvalandį, kol juos paveiks gėrimas, atsuko dujų čiaupą ir nuėjo. Butelį paliko, kad atrodytų kaip tipiškas nelaimingas atsitikimas, kokių dažnai pasitaiko girtuokliams, policija ir padarė tokią išvadą.

– Tai mūsų nepriartina prie Vilko, tėti. Mums liko 39 valandos mamai išgelbėti.

– Žinau, dukrele.

– Aš irgi turiu naujienų, – tarė Amanda sujaudintu balsu, kurį pastarosiomis savaitėmis jis išmoko vertinti.

Dukters naujienos nenuvylė vyriausiojo inspektoriaus. Jis iškart paskambino Vaiko teisių apsaugos tarnybos direktorei, ir ši per pasiuntinį nusiuntė jam Li Galespio bylą, Andželikos Larson sudarytą per septynerius metus, kai ji rūpinosi vaiku.

Socialinė darbuotoja ranka atskirame lape buvo surašiusi savo pasvarstymus, kad Li Galespis daug kentėjo ir kad Vaiko teisių apsaugos tarnyba, kaip ir diduma žmonių, turėjusių jam padėti, į savo pareigą žiūrėjo pro pirštus; ji pati jautė, kad ne kažin ką galėjusi padaryti jo labui. Vienintelė paguoda nelaimingajam Li buvo motinos dviejų šimtų penkiasdešimties tūkstančių dolerių gyvybės draudimas. Nepilnamečių teismas įsteigė globos fondą, kad jis galėtų pasiimti pinigus sulaukęs aštuoniolikos metų.

Širdžiai paguosti tau atnešiau šokoladinių saldainių, tų pačių, kuriais tave vaišindavo Keleris. Keistas derinys: šokoladas su

aštriaisiais pipirais. Cukrus kenkia, prideda svorio, nors tau nerūpi antsvoris, įsivaizduoji, kad patraukliau atrodysi, bet perspėju, kad po keturiasdešimties tapsi paprasčiausia storule. Dabar antsvoris teikia žavesio. Esi labai graži. Nesistebiu, kad vyrai netenka galvos dėl tavęs, Indiana, bet grožis – tai ne dovana, kaip sako fėjų pasakos, tai prakeikimas, prisimink Trojos Eleną, tarp graikų sukursčiusią kruviną karą. Prakeikimas beveik visada atsigręžia prieš gražuolę, kaip atsigręžė prieš Meriliną Monro, neprilygstamą sekso simbolį, depresija ir priklausomybe nuo narkotikų sirgusią žvaigždę, kuri mirė visų apleista ir niekas jos nepasigedo tris paras. Puikiai tai žinau, lemtingos moterys mane keri ir atstumia, žavi ir baugina kaip ropliai. Tu taip įpratusi, kad visi į tave žiūrėtų, tavimi grožėtųsi ir tavęs trokštų, jog neimi į galvą, kad dėl tavęs kenčia žmonės. Tokios koketės kaip tu skrajoja po pasaulį, provokuoja, gundo ir kankina kitus, nejausdamos nei gėdos, nei atsakomybės. Nėra nieko baisesnio kaip atstumta meilė, sakau tau iš patirties, tai siaubinga kančia, agonija. Prisimink, pavyzdžiui, Garį Bransviką, tą dorą žmogų, kuris tau siūlė nuoširdžią meilę, arba Rajaną Milerį, kurį nubloškei kaip šiukšlę, o ką jau kalbėti apie Aleną Kelerį, žuvusį dėl tavo kaltės. Tai nesąžininga. Turi už tai atsiteisti, Indiana. Pastarosiomis dienomis tave atidžiai tyriau, iš pradžių charakterį, bet svarbiausia – kūną, kurį pažįstu kaip savo penkis pirštus, nuo rando ant sėdmens iki didžiųjų lytinių lūpų. Net esu suskaičiavusi visas tavo strazdanas.

Li Galespis praleido dvejus metus pas Konstantus, kol per sveikatos patikrinimą buvo pastebėta, kad vaiko kūnas degintas cigaretėmis. Nors Galespis ir neigė, Andželika Larson padarė išvadą, kad Konstantai, matyt, naudoja tokį auklėja-

mąjį metodą, bandydami atpratinti nesišlapinti į lovą, ir atėmė iš jų vaiką, bet nesugebėjo išreikalauti, kad Konstantams būtų panaikinta licencija. Netrukus Galespis buvo nusiųstas į Berniukų stovyklą Arizonoje. Andželika Larson meldė teisėją Reičelę Rozen peržiūrėti sprendimą, nes ta įstaiga, garsėjanti karine drausme ir žiaurumu, visiškai netinka tokiam pažeidžiamam ir traumuotam vaikui kaip Galespis, bet Rozen nepaisė jos žodžių.

Iš vaiko gavusi kelis laiškus juodu žymekliu išbraukytomis vietomis, socialinė darbuotoja ryžosi vykti į Arizoną pasimatyti su vaiku. Berniukų stovykloje lankytojai buvo nepageidaujami, bet ji išsirūpino teismo leidimą. Li atrodė išblyškęs, sulysęs, užsidaręs, rankos ir kojos sumuštos ir subraižytos, bet, pasak patarėjo, buvusio kareivio Edo Steitono, tai savaime suprantama, nes berniukai mankštinasi gryname ore, be to, Li pešasi su draugais, pravardžiuojančiais jį skundiku ir verksniu, pedalu. „Aš padarysiu iš jo tikrą vyrą, tai taip pat tikra, kaip aš esu Edas Steitonas", – pridūrė patarėjas. Andželika pareikalavo, kad jai būtų leista pasikalbėti su Li prie keturių akių, bet nesugebėjo nieko iš jo išpešti, į visus klausimus atsakinėjo kaip automatas, kad niekuo negali skųstis. Ji apklausė pataisos namų slaugę, augalotą, nemalonios išvaizdos moteriškę, ir sužinojo, kad Galespis buvo paskelbęs bado streiką, kad jis ne pirmas išdarinėja tokius triukus, bet labai greitai atsisakė patyręs, kaip atgrasu būti maitinamam pro žarnelę, įkištą į gerklę. Savo ataskaitoje Larson parašė, kad Li Galespis esąs pačios blogiausios būklės, „panašus į zombį", ir pasiūlė nedelsiant perkelti iš Berniukų stovyklos. Reičelė Rozen vėl pažiūrėjo pro pirštus į jos raštą, tuomet ji savo vardu pateikė skundą dėl Edo Steitono, bet irgi nieko nelaimėjo. Li Galespis atliko tame pragare vienų metų bausmę.

Kai jis grįžo į Kaliforniją, Larson nukreipė jį į Džeinės ir Edgaro Fernvudų globos namus, į evangelikų šeimą, priėmusią jį su tokia užuojauta, kokios jis iš nieko nebesitikėjo. Edgaras Fernvudas, statybininkas, paėmė jį padėjėju, ir paauglys ėmė mokytis amato: regis, pagaliau rado saugią vietą pasaulyje. Dvejus metus Li Galespis gerai mokėsi vidurinėje mokykloje ir dirbo su Fernvudu. Buvo malonaus veido, šviesiaplaukis, palyginti su kitais tokio pat amžiaus amerikiečių vaikais, pernelyg mažas ir laibas, nedrąsus ir užsisklendęs savo kiaute, mėgo komiksus, vaizdo žaidimus ir veiksmo filmus. Kartą Andželika Larson jį paklausė, ar jis tebemano, kad „berniukai blogi, o mergaitės geros", bet Galespis nesuprato, ką ji turi omeny: savo atmintyje buvo užblokavęs tą metą, kai norėjo būti mergaite.

Aplankale buvo keletas Li Galespio nuotraukų, paskutinė daryta 2002 metais, kai jam sukako aštuoniolika ir Vaiko teisių apsaugos tarnyba nustojo juo rūpintis. Reičelė Rozen nutarė, kad, atsižvelgiant į ankstesnes jo elgesio ydas, motinos gyvybės draudimo išmokas jis gausiąs tik dvidešimt vienų metų. Tais pačiais metais Andželika Larson išėjo į pensiją ir apsigyveno Aliaskoje.

Vyriausiasis inspektorius įsakė savo pavaldiniams ieškoti Li Galespio, Andželikos Larson ir Fernvudų.

Atnešiau kokakolos, turi gerti daugiau skysčių, ir tau pravers truputis kofeino. Nenori? Liaukis, Indiana, nesiožiuok. Jei nevalgysi ir negersi manydama, kad noriu tave apduoti, labai klysti: jei norėčiau, sušvirkščiau tau narkotikų, kaip suleidau antibiotikų. Gerai padariau, nuslūgo temperatūra ir nebe taip kraujuoji, netrukus galėsi truputį pasivaikščioti.

Klausykis toliau mano gyvenimo istorijos, turi geriau mane pažinti, kad suvoktum mano pašaukimą. Štai 1993 metų liepos 21 dienos laikraščio iškarpa. Antraštė: „Motinos uždaryta mergaitė vos nemirė iš bado", o toliau dvi pastraipos melo. Rašoma, kad nežinoma moteris mirė ligoninėje nė žodžio nepasakiusi apie dukterį, ir tik po mėnesio policija rado vienuolikos metų mergaitę, visą gyvenimą kalintą tarp keturių sienų ir... Rašoma, kad pamatė kraupų vaizdą. Melas! Aš ten buvau ir duodu tau žodį, kad buvo švaru ir tvarkinga, nieko kraupaus nebuvo. Be to, policija atėjo ne po mėnesio, o tik po trijų savaičių, ir mano vargšė mama nekalta, kad taip atsitiko. Ištikta širdies smūgio, ji neatgavo sąmonės: kaip ji būtų galėjusi paaiškinti, kad paliko mane vieną? Puikiai prisimenu, kaip tai atsitiko. Ji išėjo rytą kaip paprastai, paruošusi man pusryčius ir perspėjusi, kad dviem skląsčiais užšaučiau duris ir nieko neįsileisčiau, nors ir ką sakytų. Kai ji negrįžo įprastu laiku, pagalvojau, kad gal užsibuvo darbe, suvalgiau lėkštę dribsnių su pienu ir žiūrėjau televizorių, kol užmigau. Atsibudau labai vėlai, ji dar nebuvo grįžusi, tuomet mane apėmė baimė, nes mama niekada manęs nepalikdavo tokiam ilgam laikui, visada nakvodavo namie. Kitą dieną laukiau nenuleisdama akių nuo laikrodžio, meldžiausi, šaukiausi jos visa širdimi. Buvo man įsakiusi nekelti ragelio, bet ketinau atsiliepti, jei suskambėtų telefonas, nes mama, be abejo, būtų paskambinusi, jei būtų atsitikę kas nors negera. Bet ji man nepaskambino, negrįžo nei vakare, nei kitą rytą, taip slinko dienos, skaičiavau jas kalendoriuje, kurį turėjome pasikabinusios ant šaldytuvo. Baigėsi maistas, galiausiai ėmiau valgyti dantų pastą, muilą, drėgną popierių, o paskui nieko nebeliko. Paskutines penkias ar šešias dienas tik vandenį gėriau. Buvau visai netekusi vilties, negalėjau įsivaizduoti, kodėl mama mane pametė. Man visokios mintys lindo į galvą: gal mama nori išban-

dyti mano klusnumą ir kantrybę; gal ją užpuolė plėšikai arba suėmė policija; gal ji nori mane nubausti už ką nors bloga, ką padariau netyčia. Kiek dar dienų galėjau tverti? Labai nedaug, nes mane būtų įveikę badas ir baimė. Meldžiausi ir šaukiausi mamos. Labai verkiau savo ašaras aukodama Jėzui. Tuo metu buvau labai tikinti, kaip ir mama, bet dabar niekuo nebetikiu: kaip galėčiau tikėti Dievą, tiek blogio regėjusi pasaulyje? Vėliau, kai mane rado policija, visi klausinėjo to paties: kodėl nekėlei kojos iš būsto? Kodėl neprašei pagalbos? Tiesą pasakius, neturėjau į ką kreiptis. Nei draugų, nei pažįstamų neturėjome, su kaimynais buvome nepažįstami. Tada jau žinojau, kad nelaimės atveju reikia skambinti 911, bet niekada nebuvau skambinusi telefonu, be to, siaubingai bijojau kalbėti telefonu su nepažįstamu žmogumi.

Pagaliau po dvidešimt dviejų dienų atėjo pagalba. Išgirdau beldžiant į duris, šaukiant, kad atidaryčiau, kad ten policija. Dar labiau išsigandau, nes mama buvo įkalusi į galvą, kad labiausiai saugočiausi policijos, kad niekada nieku gyvu neprisiartinčiau prie uniformuoto žmogaus. Pasislėpiau sieninėje spintoje, kurią buvau pavertusi lindyne, iš drabužių pasidariusi gūžtą. Jie įėjo pro langą, išdaužė stiklą, įsiveržė į butą... Paskui nuvežė mane į ligoninę, elgėsi su manimi kaip su bandomuoju triušiu, darė gėdingus tyrimus, aprengė mane berniuko drabužiais, niekas manęs neužjautė. Žiauriausias buvo Ričardas Aštonas, daręs su manimi eksperimentus: kvaišino mane narkotikais, hipnotizavo, maišė man protą, o paskiau paskelbė diagnozę, kad esu pamišėlė. Ar suvoki, Indi, ką reiškia elektrokonvulsinė terapija? Tai kažkas siaubinga, neapsakoma. Aštonas turėjo tai pajusti savo kailiu, todėl ir mirė nuo elektros iškrovos.

Gyvenau keliuose globos namuose, bet ilgai neištvėriau nė vienuose, nes buvau pripratusi prie mamos švelnumo, buvau vienturtė; kiti vaikai man trukdė, buvo nešvarūs, netvarkingi,

ėmė mano daiktus. Patys bjauriausi buvo Konstantų globos namai. Tuo metu Maiklas Konstantas dar gėrė, o pasigėręs būdavo baisus: auklėjo šešis vaikus, dar didesnius užsispyrėlius nei aš, bet manęs itin nekentė, kad žinotum, kaip mane bausdavo. Jo žmona buvo ne ką geresnė.

Abudu nusipelnę mirties už savo nusikaltimus, taip nutariau. Buvo apkvaišę nuo narkotikų, bet suvokė, kas vyksta, atpažino mane ir suprato, kas jų laukia. Visi aštuoni nuteistieji turėjo laiko mane išklausyti, ir visiems jiems paaiškinau, kodėl jiems skirta mirti, išskyrus Aleną Kelerį, nes kalio cianidas suveikė per greitai.

Ar žinai, Indiana, kokia šiandien diena? Ketvirtadienis, balandžio 5-oji. Rytoj Didysis Penktadienis, krikščionys mini Jėzaus nukryžiavimą. Romėnų laikais nukryžiavimas buvo įprasta mirties bausmė.

Bleikas Džeksonas, jau kelias dienas nebuvęs darbe, atlėkė į vaistinę patikrinti, ar viskas gerai: tarnautojais jis pasitikėjo, bet šeimininko priežiūros niekada nebūna per daug. Impulso pagautas, nutarė vėl paskambinti Andželikai Larson, su kuria pasijuto susietas neįtikėtina sielų giminyste. Anaiptol ne romantiškų polėkių, jis visada baimindavosi jausmų pinklių, bet iš Andželikos negrėsė joks pavojus: juos skyrė maždaug penki tūkstančiai kilometrų raižyto kraštovaizdžio. Vaizdavosi ją apsimuturiavusią kailiais ir mokančią rašto inuitų vaikus, o prie iglu stovint roges su šunų kinkiniu. Užsidaręs savo mažyčiame kabinete, jis surinko numerį. Moteriškė nė kiek nenustebo, po kelių valandų vėl išgirdusi tariamo rašytojo skambutį.

– Prisiminiau Li Galespį... – tarė Bleikas, tūždamas ant savęs už tai, kad iš anksto nesugalvojo protingo klausimo.

– Liūdna istorija! Tikiuosi, pravers jūsų romanui.

– Tai bus mano romano stuburas, Andželika, garbės žodis.

– Džiaugiuosi, kad galėjau jums padėti.

– Bet prisipažįstu, dar nesu parašęs tos knygos, tik tvarkau turinį.

– Aha! O pavadinimą turite?

– „Riperis".

– Ar tai detektyvas?

– Tarkim, taip. Ar jums patinka šis žanras?

– Tiesą pasakius, man labiau patinka kitokio žanro kūriniai, bet, šiaip ar taip, jūsų knygą tikrai perskaitysiu.

– Atsiųsiu, kai tik išeis. Sakykit, Andželika, gal prisimenate dar ką nors apie Galespį, kas galėtų man praversti?

– Hm... Taip, Bleikai. Dar viena smulkmena, gal nelabai svarbi, bet, šiaip ar taip, verta dėmesio. Ar įrašote?

– Užsirašau ranka, jeigu jūs neprieštaraujate. Kokia tai smulkmena?

– Aš visada abejojau, kad Meriona Galespi yra Li motina. Meriona mirė šešiasdešimt vienų, o vaikas tuomet buvo vienuolikos, vadinasi, gimdė penkiasdešimties, jeigu gimimo liudijime neįvelta klaida.

– Pasitaiko ir tokių dalykų, dabar paslaugas teikia vaisingumo klinikos. Kalifornijoje kas žingsnis tenka susidurti su penkiasdešimtmete moterimi, stumiančia vežimėlį su trynukais.

– Čia, Aliaskoje, ne. Na, o Meriona, man regis, vargu ar naudojosi vaisingumo klinikos paslaugomis, nes buvo prastos sveikatos, viengungė. Be to, per skrodimą paaiškėjo, kad jai pašalinta gimda. Niekas neišsiaiškino, kur ir kada ji buvo operuota.

– Kodėl nepateikėte savo įtarimų, Andželika? Būtų galėję vaikui padaryti DNR tyrimą.

– Tik dėl gyvybės draudimo. Pagalvojau, kad, kilus abejonei dėl paveldėtojo tapatybės, Li netektų Merionos paliktų pinigų. Paskutinįsyk, kai 2005 metais per Kalėdas kalbėjausi su Li, papasakojau jam, kad Meriona buvo nutukusi, sirgo diabetu, turėjo padidėjusį kraujospūdį, bėdų su širdimi ir kad dažniausiai visa tai paveldima. Jis mane patikino, kad yra puikios sveikatos. Probėgšmais jam užsiminiau, kad Meriona jį pagimdė būdama tokio amžiaus, kai diduma moterų jau seniai išgyveno menopauzę, ir pasiteiravau apie gimdos pašalinimą. Jis atsakė nieko apie tai nežinąs, bet taipgi pastebėjęs, kad motina labai pagyvenusi.

– Gal turite gerą berniuko nuotrauką, Andželika?

– Turiu keletą, bet geriausią man atsiuntė Fernvudai 2005 metais, tą dieną, kai Li turėjo atsiimti gyvybės draudimo čekį. Galiu tuojau pat atsiųsti. Pasakykite man savo elektroninio pašto adresą.

– Negaliu apsakyti, kaip jūs man padėjote, Andželika. Ar galėčiau paskambinti kitą kartą, jei kiltų koks klausimas?

– Žinoma, Bleikai. Vienas malonumas su jumis pasikalbėti.

Senelis atsisveikino ir paskambino buvusiam žentui ir dukraitei. Tuo metu Bobas Martinas jau turėjo ant stalo pirmąjį pranešimą apie Farkus ir klausydamasis lygino Bleiko Džeksono žodžius su tuo, ką jau žinojo apie Farkus. Nepaleisdamas ragelio, parašė Merionos Galespi vardą ir Taskalusos miesto pavadinimą ir padavė raštelį Petrai Hor, kuri susisiekė su duomenų baze. Inspektorius papasakojo buvusiam žentui, kad Farkai esą iš Taskalusos, Alabamos valstijos, kad turėję nedidelių nemalonumų su teisėsauga dėl narkotikų, smulkių vagysčių ir vairavimo išgėrus ir kad šiuo metu laikinai gyveną tai vienoje valstijoje, tai kitoje. 1986 metais Pensakoloje, Floridos valstijoje, mirusi jų dukrelė, penkių savaičių: uždususi po antklode

tuo metu, kai jie buvę bare – kūdikį palikę be priežiūros. Vienus metus atsėdėję kalėjime už aplaidumą. Persikėlę į Del Riją, Teksaso valstiją, ten išbuvę trejus metus, paskui iki 1997 metų gyvenę Sokore, Naujosios Meksikos valstijoje. Džo laikinai dirbo darbininku, o Šerona padavėja. Jie traukė toliau į vakarus, trumpai apsistodami tai šen, tai ten, kol pagaliau 1999 metais įsikūrė Santa Barbaroje.

– Ir įsidėmėkite, Bleikai: 1984 metais įtartinomis aplinkybėmis iš jų buvo pagrobtas dvejų metų kūdikis, – pridūrė inspektorius. – Kūdikis buvo triskart atsidūręs ligoninėje, pirmąsyk dešimties mėnesių su lūžusia ranka ir mėlynėmis, pasak tėvų, nukritęs. Po aštuonių mėnesių susirgo plaučių uždegimu, į greitosios pagalbos ligoninę pateko su aukšta temperatūra, labai išsekęs. Policija apklausė tėvus, bet nepareiškė jiems kaltinimų. Trečiąsyk, būdamas dvejų metų, vaikas buvo pristatytas į ligoninę su sužeista galva, sumuštas, lūžusiais šonkauliais; pasak tėvų, partrenkė motociklininkas, pabėgęs iš įvykio vietos. Po trijų dienų, išrašytas iš ligoninės, vaikas dingo. Farkai atrodė labai nusiminę, tvirtino, kad jų vaikas pagrobtas. Niekada nebuvo rastas.

– Kaip tu manai, Bobai? Ar tas vaikas negalėtų būti Li Galespis? – paklausė Bleikas Džeksonas.

– Jei Li Galespis – Vilkas, o Farkai irgi jo aukos, kaip mes manome, juos turėtų sieti koks nors ryšys. Luktelėkite, antai Petra atneša kažką apie Merioną Galespi.

Bobas Martinas permetė akimis porą lapų, kuriuos padavė padėjėja, ir perskaitė Bleikui Džeksonui svarbiausius duomenis: 1984 metais Meriona Galespi dirbo slaugytoja Taskalusos pagrindinės ligoninės vaikų skyriuje. Tais metais netikėtai išėjo iš darbo ir persikėlė į kitą miestą. Apie ją nebūta jokių žinių iki

1993 metų, iki jos mirties Deili Sityje, kur ji pasirodė kaip Li Galespio motina.

– Nėra ko daugiau ieškoti, Bobai, – tarė Bleikas Džeksonas. – Meriona pagrobė vaiką, gelbėdama nuo tėvų smurto. Pagyvenusi, viengungė, bevaikė, manding, tas kūdikis suteikė jos gyvenimui prasmę. Nuolat keitė gyvenamąją vietą, augino vaiką tarp keturių sienų, kad niekas nepastebėtų. Užjaučiu ją, įsivaizduoju, kaip ji gyveno, bijodama, jog kiekvieną akimirką sučiups policija. Neabejoju, kad labai mylėjo vaiką.

Per kelias valandas vyriausiasis inspektorius įsitikino, jog surasti Li Galespį ne ką lengviau nei Kerolę Andevoter. Fernvudai, kaip ir Andželika Larson, nuo 2006 metų neturėjo apie jį žinių. Tais metais pusę sumos, gautos iš draudimo kompanijos, Li investavo į prastą namą Kastro gatvėje, per keturis mėnesius suremontavo ir pardavė gėjų porai, užsidirbdamas daugiau nei šimtą tūkstančių dolerių. Per Kalėdas davė paskutinę žinią, kad kuriam laikui išvyksta išbandyti laimės į Kosta Riką. Vis dėlto imigracijos tarnyboje nebuvo užregistruotas pasas tuo vardu. Radosi tebegaliojanti licencija, 2004 metais išduota valdų statybininkui ir inspektoriui, bet, išskyrus namo Kastro gatvėje pirkimo aktą, nebuvo aptikta jokių jo ranka pasirašytų sutarčių.

Išties pritarsi man, Indiana, kad tikrieji tėvai – tai ne tie, kurie tave pagimdė, o tie, kurie užaugino. Mane augino Meriona Galespi, ji buvo mano vienintelė motina. Kiti, Šaron ir Džo Farkai, niekada nesielgė kaip tėvai, buvo porelė girtuoklių valkatų, kurie per aplaidumą pražudė mano sesutę, o mane kuldavo taip, kad, jeigu nebūtų išgelbėjusi Meriona Galespi, būtų negyvai užmušę.

Ilgai jų ieškojau, kol pagaliau radau ir ėmiau laukti. Susisiekiau su jais, kai jau turėjau visą sąrašą savo užduočiai vykdyti. Tuomet pasirodžiau jiems. Kad tu būtum mačiusi, kaip jie susijaudino, išvydę pražuvusį vaiką! Nė neįtarė, kokią jiems paruošiau staigmeną.

Koks žvėris gali mušti vaiką? Tu esi motina, Indiana, supranti, kokią meilę įkvepia vaikai, biologinis instinktas skatina juos globoti ir saugoti, skriaudžia tik tokie išsigimėliai kaip Farkai. Jeigu jau prašnekome apie vaikus, norėčiau pagirti Amandą, labai protinga mergina, garbės žodis, žaviuosi ja ir gerbiu. Tokio pat analitinio proto kaip ir aš. Jai patinka intelektiniai iššūkiai: man irgi. Nebijau Bobo Martino ir jo pavaldinių, jie liurbiai kaip ir visi policininkai, išsprendžia vieną iš trijų žmogžudysčių bylų, ir tai dar nereiškia, kad suima ir nuteisia tikrą nusikaltėlį. Daug lengviau apgauti policiją negu tavo dukterį.

Patikėk, aš neatitinku psichopato tipo, kuriam esu priskiriama. Esu racionali, apsišvietusi, išsilavinusi, skaitau, domiuosi ir studijuoju. Tą uždavinį planavau daug metų, ir, kai tik jį užbaigsiu, grįšiu į normalų gyvenimą toli nuo čia. Tiesą pasakius, uždavinį turėjau užbaigti vasarį, įvykdžiusi mirties bausmę Reičelei Rozen, paskutinei nuteistajai mano sąraše, bet tu sujaukei mano planus, ir aš supratau, kad mano pareiga pašalinti Aleną Kelerį. Tas sprendimas radosi staiga, negalėjau pasiruošti taip pat kruopščiai kaip kitoms užduotims. Būtų buvę idealu, jeigu tavo meilužis būtų miręs San Fransiske deramu laiku. Jei nori žinoti, kodėl jam buvo skirta mirti, pasakysiu, kad tu kalta: mirė todėl, kad grįžai pas jį. Kelis mėnesius klausiausi tavo šnekų apie Kelerį, o paskui apie Milerį, mane pykino tavo jausmingas melas ir širdies paslaptys, bet aš dėjausi viską į galvą, nes tai man

turėjo praversti. Esi iš tų moterėlių, kurios neištveria be vyro: vos baigei su Keleriu, puolei į glėbį Mileriui. Visai mane nuvylei, Indiana, pasišlykštėjau tavimi.

Jis buvo kareivis, kuriam lemta mirti, kad tu būtum laisva, bet išsigelbėjo, kai pametei jį nieko neaiškindama. Būtum galėjusi pasakyti teisybę. Kodėl nepasakei, kad esi pastojusi nuo Kelerio? Ką ketinai daryti? Abortą? Žinojai, kad Keleris nenori vaikų. O gal tikėjaisi įteigti Mileriui, kad tai jo vaikas? Netikiu, kad būtum išdrįsusi jam meluoti, bet, man regis, jis nebūtų apsigalvojęs: būtų apsiėmęs auginti svetimą vaiką, kaip ir dera jo, didvyrio, prigimčiai. Gardžiai juokiausi, kai išgirdau apie Selestės Roko sudarytą horoskopą.

Kadangi pažįstu tave, Indiana, manau, kad ketinai būti vieniša motina, kaip tau patarė tėvas. Tik du žmonės žinojo tavo paslaptį, tavo tėvas ir aš, ir nei jis, nei aš nenumatėme, kokia bus Kelerio reakcija. Rosinio kavinėje prašydamas tavo rankos, jis dar nežinojo apie nėštumą, tu pati ką tik buvai supratusi. Kai pranešei jam po dviejų dienų, vyriškis ėmė verkšlenti išsigandęs tėvo vaidmens – nesitikėjo tokio dalyko. Tai buvo tiesiog stebuklas. Įkalbino tave priimti žiedą. Juokingesnio vaizdo ir būti negalėjo!

Nieku gyvu neketinau sukelti tau persileidimo, Indiana, viskas įvyko netyčia. Viena ketamino dozė, kurią tau daviau, kad klusniai eitum čionai su manimi, tau nebūtų pakenkusi, bet vėliau kelias dienas turėjau tave šerti narkotikais, tikriausiai dėl to ir prasidėjo persileidimas. Klaikiai mane išgąsdinai. Pirmadienį atėjusi pas tave išvydau gulinčią kraujo klane ir vos nenualpau, negaliu žiūrėti į kraują. Išsigandau pagalvojusi, jog įsimiklinai nusižudyti, bet paskui prisiminiau, kad esi nėščia. Tavo amžiaus moterų persileidžia nuo dešimties iki dvidešimties procentų, tai

savaiminis procesas, tik retkarčiais prireikia gydytojo pagalbos. Man sukėlė nerimą aukšta temperatūra, bet padėjo antibiotikai. Labai tave slaugiau, Indi, įsidėmėk, nieku gyvu neleisčiau tau mirti nuo nukraujavimo, turiu kitokių planų.

Valandėlę atidžiai žiūrėjusi į Li Galespio nuotrauką, Andželikos Larson atsiųstą seneliui, Amanda pajuto lyg smūgį į paširdžius ir metalo skonį burnoje, kraujo skonį. Buvo tikra, kad pažįsta tą žmogų, bet negalėjo prisiminti. Pasukusi galvą, galiausiai numojo ranka ir kreipėsi pagalbos į senelį, kuris iš pirmo žvilgsnio pareiškė, jog labai panašus į ponią vėžininkę, padovanojusią jiems Tuniukę. Nieko daugiau nesvarstydami, juodu nuskubėjo į Rosinio kavinę – žinojo, kad Kerolė Andevoter ten skaitydama laukdavo arba savo procedūrų ligoninėje, arba Indianos.

Denis D'Andželas, kaip paprastai jausdamasis tarsi scenoje, pasitiko juos itin jausmingai. Nepamiršo paminėti, kaip Bleikas Džeksonas slaugė jį namie sergantį. Apsiverkė iš sielvarto prabilęs apie visus ištikusią tragediją. Negalimas daiktas, kad Indiana būtų dingusi be žinios, pagrobta ateivių, kaip kitaip būtų įmanoma paaiškinti tokį dalyką?.. Amanda pertraukė jį, panosėn pakišdama nuotrauką.

– Kas čia, Deni? – paklausė.

– Sakyčiau, kad tai Kerolės, Indianos draugės, jaunystės nuotrauka.

– Betgi čia vyras, – tarė Bleikas.

– Kerolė irgi vyras. Aišku kaip ant delno, kas turi akis, tas mato.

– Vyras? Mama nežinojo, o mes juo labiau! – sušuko Amanda.

– Ne? Maniau, kad Indiana žino. Tavo mama, mieloji, skrajoja padebesiais, nieko nežiūri. Pala, turiu Kerolės nuotrauką, Lulu nutraukė. Pažįstat Lulu Gardner? Tikriausiai esat ją matę, amžinai čia šlaistosi. Keistuolė senė, visą gyvenimą fotografuoja Nort Bičą.

Jis nulėkė į virtuvę ir po kelių minučių grįžo nešinas spalvota polaroido nuotrauka, kurioje buvo įamžinta Indiana su Kerole prie staliuko palei langą, o už jų – Denis.

– Transvestizmas – labai subtilus menas, – paaiškino Denis. – Kai kurie vyrai persirengia moterimis, gražesnėmis už manekenes, bet tokių reta, paprastai per daug krinta į akis. Kerolė nesiekia grožio, jai gana jaustis moterimi. Ji pasirinko nerūpestingą stilių, nebemadingą, kad geriau nuslėptų kūną. Bet kas gali persirengti neišvaizdžia moterimi. Ai! Nevalia taip kalbėti apie vėžininką. Tiesą pasakius, labai pravartu taip rengtis, nes niekas nesišaipys iš žmogaus, dėvinčio peruką, ryšinčio skarele. Be to, gal jis ir neserga vėžiu, gal išsigalvojo, kad galėtų vaidinti moterį arba atkreiptų į save dėmesį. Tas polinkis apsimesti sergančiam vadinasi...

– Miunhauzeno sindromu, – užbaigė Bleikas, kaip vaistininkas visko matęs.

– Šventa teisybė. Pakeisti balsą transvestitui sunkiausia, nes vyro balso stygos storesnės nei moters. Todėl Kerolė kalba pakuždomis.

– Mama manė, jog tai dėl chemoterapijos.

– Na jau! Tai įprasta gudrybė, todėl visos transvestitės kalba kaip velionė Žaklina Kenedi.

– To žmogaus akys šviesios, o Kerolės tamsios, – tarė Amanda.

– Nežinia kodėl žmonėms patinka rudi kontaktiniai lęšiai, jie niekam tikę: akys atrodo išsprogusios.

– Ar kartais čia nematėt Kerolės?

– Dabar, kai mane klausi, Amanda, susivokiau, kad jau kelios dienos, kai nesu matęs. Jei pasirodys, paskambinsiu.

– Nemanau, kad pasirodys, Deni.

Jau gana seniai nebuvau persirengęs moterimi, Indi, taip pasielgiau tik dėl tavęs, kad pelnyčiau tavo pasitikėjimą. Man reikėjo prisiartinti prie inspektoriaus Martino, gauti duomenų apie tyrimo eigą, nes žiniasklaidoje apie tai kalbama mažai ir klaidingai, ir tariau sau, kad pažintis su tavimi man būtų labai pravarti. Judu su Bobu Martinu – keista išsiskyrusių sutuoktinių pora: labai nedaug tikrų sutuoktinių taip gražiai sutaria kaip jūs. Bet tai buvo ne vienintelė dingstis: tikėjausi, kad mane pamilsi ir manęs klausysi. Ar kada nors susimąstei, kodėl neturi draugių? Tu draugauji beveik vien su vyrais, tokiais kaip tas raišas kareivis; tau reikėjo draugės. Pripažink, vėžys buvo genialus sumanymas, nes, stengdamasi man padėti, tu visai nustojai rūpintis savo menkomis apsaugos priemonėmis. Kaip galėjai nepasitikėti vėžio galuojama nelaimingąja! Gana lengvai išgavau reikiamą informaciją, bet neįsivaizdavau, kad man padės ir tavo duktė; jeigu tikėčiau likimu, sakyčiau, kad tu – dangaus dovana, bet esu įsitikinęs, jog davė vaisių mano strategija. Dėdamasis, kad ateinu aplankyti Tuniukės, – sugalvok tu man tokį vardą katei! – kelis kartus buvau pas tavo dukterį ir ne kartą kalbėjausi telefonu. Visada buvau labai atsargus, kad nesukelčiau tau įtarimo, bet kalbėdamiesi aptardavome „Riperio“ žaidimą ir ji man išdėstydavo, kas nauja. Nesuvokė, kokią man daro paslaugą.

Iš Rosinio kavinės senelis su dukraite nuskubėjo į žmogžudysčių skyrių su Denio duota Kerolės Andevoter nuotrauka.

Amanda beveik neteko žado iš baimės įsivaizduodama, kiek tam žmogui žinoma apie motiną, tad Bleikui teko aiškinti Bobui Martinui, kad Kerolė – tai Li Galespis. Inspektorius skubiai pakvietė savo detektyvus ir abu skyriaus psichologus kriminologus ir pakvietė Samuelį Hamiltoną, kuris atvyko per penkiolika minučių. Iš visa ko buvo aišku, kad Li Galespis įvykdė visas žmogžudystes ir pagrobė Indianą. Buvo prieita prie išvados, kad Galespis daug metų puoselėjo kėslą atkeršyti savo skriaudikams, bet nesiryžo veikti, kol Andželika Larson suabejojo, kad Meriona Galespi, vienintelė nuoširdžiai jį mylėjusi visą gyvenimą, – jo motina. Jis ėmė ieškoti biologinių tėvų ir, kai pagaliau surado, sužinojo, kad jo nelaimės prasidėjo pirmąją gimimo dieną, tuomet paliko darbą ir draugus, dingo nenusižengdamas įstatymui ir šešerius metus ruošėsi, jo akimis žiūrint, vykdyti teisingumą: išvaduoti pasaulį nuo nedorėlių, idant jie neskriaustų kitų vaikų. Gyveno kukliai, taupė pinigus, kad nepritrūktų išteklių, iki atliks savo uždavinį, kruopščiai apgalvodavo kiekvieną žmogžudystę, gaudavo narkotikų ir ginklų ir pagaliau įgyvendindavo savo sumanymą, nepalikdamas pėdsakų.

– Galespis dingo iš pasaulio ir vėl pasirodė pernai, kai nužudė Edą Steitoną, – pasakė inspektorius.

– Apsimetęs Kerole Andevoter, – pridūrė Bleikas Džeksonas.

– Nemanau, kad jis žudė dėdamasis moterimi. Vaikystėje Meriona Galespi jam įdiegė mintį, kad „mergaitės geros, o berniukai blogi“. Tikriausiai žudė būdamas vyras, – spėjo vienas psichologas.

– Tai kodėl jis persirengdavo moterimi?

– Nežinia. Gal buvo transvestitas?

– O gal tiesiog siekė Indianos draugystės. Kerolė Andevoter, arba, kitaip sakant, Li Galespis, iš proto kraustėsi dėl mano dukters, – paaiškino Bleikas Džeksonas. – Manding, Galespis, persirengęs Kerole, atnešė jai žurnalą, kur buvo Aleno Kelerio ir kitos moters nuotrauka, kaip tik dėl jos ir nutrūko jų santykiai.

– Visų žmogžudysčių, išskyrus Kelerio, paskata – kerštas, – pareiškė inspektorius.

– Žudikas tas pats, tik paskata kita. Kelerį nužudė iš pavydo, – įsiterpė kitas psichologas.

Bleikas paaiškino, kad Indiana pasitikėjo Kerole, leido jai naudotis asmenine informacija. Kartais, kai ji aptarnaudavo pacientą, Kerolė / Li laukdavo jos laukiamajame. Netrūkdavo progų naršyti po jos kompiuterį, skaityti elektroninius laiškus, matyti jos dienotvarkę, įrašyti sadomazochistinius vaizdo klipus ir vilką.

– Ne kartą esu jas matęs drauge Rosinio kavinėje, – pridūrė Samuelis Hamiltonas. – Ketvirtadienį, kovo aštuntąją, Indiana, ko gero, pasisakė Kerolei, kad vakarieniaus su Alenu Keleriu San Fransiske, taip pat pasakojo apie savo gyvenimą. Kerolė / Li spėjo pavakare nuvažiuoti į Napą, įsibrauti į Kelerio namus, įberti kalio cianido į abi stiklines, paskui pasislėpęs laukė, o įsitikinęs, kad tasai miręs, paleido strėlę į krūtinę.

– Bet nesitikėjo, kad atvažiuos Rajanas Mileris pasišnekėti su Keleriu. Tikriausiai jį matė ar bent, lindėdamas slėptuvėje, girdėjo kalbant, – pakišo mintį Amanda.

– Iš kur žinai, kada Mileris ten buvo nuvažiavęs? – paklausė ją tėvas, jau tris savaites įtariąs, kad duktė kažką slepia: gal atėjo laikas patikrinti jos kompiuterį ir telefoną.

– Labai logiška, – skubiai įsikišo senelis. – Mileris aptiko Kelerį gyvą, jie susiginčijo, Mileris smogė Keleriui ir išėjo vi-

sur palikdamas pėdsakų. Labai pravartu žudikui. Paskui Keleris išgėrė vandens ir iškart mirė. Tik nesuprantu, kodėl reikėjo paleisti strėlę į lavoną.

– Li Galespio akimis žiūrint, tai irgi buvo mirties bausmė, – paaiškino vienas psichologas. – Alenas Keleris jam nusikalto, atėmė Indianą ir turėjo atsiteisti. Strėlė į širdį – aiški žinia: Kupidonas tampa budeliu. Todėl ir Steitono lavonas buvo išniekintas, atlyginant už tai, ką tas žmogus išdarinėjo Berniukų stovykloje, ir Konstantų kūnai prideginti, nes jie degindavo jį cigaretėmis, kai jis šlapindavosi į lovą.

– Matėjus Pereira paskutinis matė Indianą ir Kerolę penktadienį vakare, – tarė Samuelis Hamiltonas. – Aš kalbėjau su Pereira, nes man nedavė ramybės viena mintis.

– Kokia? – paklausė inspektorius.

– Kerolė sakė dailininkui, kad jos eina į kiną, bet, pasak pono Džeksono, penktadienį Indiana visada vakarieniauja namie.

– Pasitinka Amandą, kai ši grįžta iš koledžo. Pono Hamiltono teisybė, penktadienį Indiana nieku gyvu neitų į kiną, – patvirtino senelis.

– Indiana aukšta ir stipri, Kerolė nebūtų įstengusi jėga jos nusivesti, – įsiterpė inspektorius.

– Greičiausiai suleido jai kvaišalų, kad paralyžiuotų jos valią ir ištrintų atmintį, pavyzdžiui, tų pačių, kuriuos sušvirkščia žagintojai, – atsiliepė Hamiltonas. – Pereira nė kiek nenustebo išvydęs abi drauges, bet, kai jam užsiminiau, kad Indiana gal buvo apkvaišinta, jis patvirtino, jog atrodė truputį kaip nesava, nes neatsakė, kai jis atsisveikino, ir jog Kerolė ją vedėsi už parankės.

Penkiolika minučių dvyliktos visi pasijuto išvargę ir išalkę, bet niekas negalvojo apie valgį ar miegą. Amandai ne-

reikėjo žiūrėti į laikrodį, tėvo kabinete kabantį ant sienos, jau dvejus metus ji mankštinosi spėdama laiką: motinai liko gyventi dvidešimt keturios valandos keturiasdešimt penkios minutės.

Rajanas Mileris irgi nemiegojo tą naktį. Įgulęs į kompiuterį, ieškojo siūlo galo, kad galėtų išvynioti nežinios kamuolį. Dėjo viltis į darbines programas, kurias naudojo, visame pasaulyje ieškodamas kokios nors informacijos – nuo pačios slapčiausios iki įprasčiausios. Galėjo per kelias minutes sužinoti, kas atsitiko naujausiame *Exxon Mobil*, *Petro China* ir *Saudi Aramco* direktorių susirinkime arba kuo šiandien vaišinosi Maskvos Didžiojo teatro baleto šokėjai. Sunkiausia buvo ne tiek gauti atsakymą, kiek sugalvoti tikslų klausimą.

Deniza Vest paaukojo vieną viščiuką ir pagamino sultingą troškinį, kurį paliko virtuvėje su kepalu grynos duonos, kad būtų sotus iki ryto. „Sėkmės, vaikeli", – tarė bučiuodama jam į kaktą, ir Rajanas, praleidęs su ja tris savaites, bet vis dar nepripratęs prie jos netikėtų švelnumo protrūkių, paraudo. Dieną buvo justi artėjančio pavasario šiluma, bet naktys dar buvo šaltos, ir, staigiai keičiantis oro temperatūrai, medinės sienos dejavo kaip artrito kamuojama senė. Vienintelis šilumos šaltinis buvo menkai šildantis židinys svetainėje ir dujinė krosnelė, kurią Deniza tampė su savimi iš vieno kambario į kitą, nelygu, kur įsitaisydavo; Rajanui Mileriui, pripratusiam prie savo ledinio lofto, jos nereikėjo. Moteris nuėjo gulti, palikusi jį įknibusį į kompiuterį su susirangiusiu prie kojų Atila. Turėdamas galimybę mankštintis tik Denizos pusantro hektaro valdoje, nes už jos ribų būtų pernelyg traukęs dėmesį, šuo aptuko ir nuo to laiko, kai gyveno su dviem kambariniais šuniukais ir keliomis

katėmis, pirmąsyk per rūstų kario gyvenimą ėmė vizginti uodegą ir šieptis kaip paprasčiausias sargis.

Antrą valandą nakties Mileris baigė vištienos troškinį, pasidalydamas jį su šunimi. Padarė kigongo pratimus, bet negalėjo susikaupti. Mintys šokinėjo nuo vieno dalyko prie kito. Negalėjo mąstyti, viskas jaukėsi galvoje, pradėjus ką nors svarstyti prieš akis vis iškildavo Indianos paveikslas. Kūnas degė, iš gerklės veržėsi klyksmas, ėmė noras kumščiais daužyti sienas: jis troško veiklos, nurodymų, griežto įsakymo, regimo priešo. Tas betikslis laukimas buvo kur kas baisesnis už žiauriausio mūšio griausmą. „Man reikia nusiraminti, Atila. Tokios būklės esu niekam tikęs." Pralaimėjimo kartėlio palaužtas, griuvo ant sofos, bandydamas prisiversti pailsėti. Pamėgino kvėpuoti, kaip mokė Indiana, sutelkdamas dėmesį į kiekvieną įkvėpimą ir iškvėpimą, ir atsipalaiduoti, kaip išmoko iš kigongo mokytojo. Prabėgo dvidešimt minučių, bet miegas neėmė.

Tuomet silpnoje blėstančių židinio žarijų šviesoje išvydo du siluetus, dešimties metų mergaitę ilgu sijonu, skara apsigobusią galvą, už rankos laikančią vaiką. Rajanas Mileris nė nekrustelėjo, nemirkčiodamas, užėmęs kvapą, kad jų neišgąsdintų. Nežinia, kiek laiko truko tas apsireiškimas, gal kelias sekundes, bet jis buvo toks ryškus, lyg vaikai būtų išties atvykę iš Afganistano jo aplankyti. Vaidenosi jie ir anksčiau, tokie, kokie buvo per karą, 2006-aisiais, pasislėpę urve: ketverių metų mergytė su kūdikiu. Bet tą naktį Denizos Vest namuose tai buvo ne praeities šmėklos, bet jie, Šarbat su broliuku, kokie turėtų būti dabar, po šešerių metų. Kaip paprastai vaikams nepastebimai išnykus, karys pajuto, kaip atsileidžia gniaužtai, šešerius metus spaudę širdį, ir jis apsiverkė iš palengvėjimo ir dėkingumo, nes Šarbat su broliuku buvo gyvi, išsigelbėję nuo karo baisumų ir našlaičių sielvarto, laukė jo, šaukėsi. Jis pažadėjo atvažiuoti, kai

tik užbaigs paskutinę „jūrų ruonio“ užduotį: išvaduos moterį, vienintelę, kurią galėjo pamilti.

Miegas įveikė Milerį po minutės. Jis užmigo drėgnais nuo ašarų skruostais.

Tikiuosi, atleisi man, kad apmulkinau tave apsimetęs Kerole, jau aiškinau tau, kad tai buvo nekaltas pokštas. Turėjau vienintelį tikslą – susidraugauti su tavimi. Ne kartą maniau, kad susivokei, jog Kerolė – vyras, kad tiesiog susitaikei su padėtimi, kaip susitaikai beveik su viskuo, bet, tiesą pasakius, niekada manimi nesidomėjai, nenorėjai į mane pažvelgti, deramai manęs pažinti. Tau mūsų draugystė atrodė atsitiktinė, bet man buvo tokia pat svarbi kaip ir mano uždavinys.

Įsidėmėk, Indiana, Edo Steitono, Farkų, Konstantų, Ričardo Aštono ir Reičelės Rozen mirtis negalėjo likti nepastebima, buvo svarbu, kad apie tai sužinotų visuomenė. Būčiau galėjęs nužudyti taip, kad mirtis atrodytų kaip nelaimingas atsitikimas, niekam nekiltų minties tirti ir man nereikėtų rūpintis, bet aš turėjau tikslą įbauginti tokius iškrypėlius, kuriems nevalia gyventi mūsų visuomenėje. Turėjo būti visiškai aišku, kad mano aukos buvo teisiamos, nuteistos mirti ir nubaustos mirtimi. Man pavyko visais atvejais, nors kone sužlugau su Farkais, nes policija neištyrė džino, o juk butelį tam tyčia palikau vagonėlyje. Galiausiai sužinojau, kad tavo buvęs vyras atsekė, jog svaigalai buvo užnuodyti. Po trijų mėnesių! Dar vienas įrodymas, kokia neveiksni policija.

Tikėjausi, kad žiniasklaida duos žinią ir išgąsdins tuos, kurių sąžinė nešvari, bet žurnalistai tinginiai, o visuomenė viskam abejinga. Teko sugalvoti būdą, kaip atkreipti dėmesį. Pernai rugsėjį, likus mėnesiui iki pirmojo mirties bausmės vykdymo, taigi

iki Edo Steitono mirties, per televiziją pamačiau Selestę Roko skaitant tos dienos horoskopą. Puiki moteris, reikia pripažinti, visai mane pakerėjo, nors netikiu astrologija; ne be reikalo jos programa taip mėgstama. Man dingtelėjo mintis ja pasinaudoti ir deramai pagarsinti savo užduotį, tad nusiunčiau jai penkias trumpas žinutes, kad San Fransiske reikėtų laukti skerdynių. Manding, ji atmetė pirmą žinutę kaip pokštą, antrą – kaip pamišėlio išmonę, bet tikriausiai susidomėjo kitomis ir, jeigu ji tokia profesionali, kaip sakoma, ėmė tikrinti žvaigždžių ištarmę.

Turėk omeny, Indiana, įtaiga – labai stiprus veiksnys. Selestė Roko ieškojo astrologijoje to, ką troško surasti: gautose žinutėse skelbiamų skerdynių įrodymų. Ir surado, savaime suprantama, tokių, kokius matai skaitydama savo horoskopą. Spėjimai būna labai migloti, ir žmonės, kurie tiki astrologija taip kaip tu, juos aiškina pagal savo norus. Roko turbūt išvydo danguje krauju parašytą pranašystę ir nutarė perspėti visuomenę, kaip aš to ir tikėjausi. Ką gi, Indiana, kadangi tau patinka prieštarauti, nusileidžiu tau, gal buvo kitaip. Kas buvo pirma: kiaušinis ar višta? Gal mano užduotį iš tikrųjų nulėmė planetų išsidėstymas. Kitaip sakant, ji buvo man skirta nuo pat gimimo dienos. Aš tik paklūstu lemčiai, tai neišvengiama. Niekada nesužinosime, kaip yra iš tikrųjų, tiesa?

Penktadienis, 6

Ketvirtą valandą nakties, kai, ant pagalvės murkiant Tuniukei, Amanda pagaliau užmigo senelio lovoje, apsiklojusi jo liemene ir įsikibusi jam į ranką, ant naktinio stalelio sučirškė merginos mobilusis telefonas. Bleikas, negalėdamas užmigti, sėdėjo tamsoje stebėdamas, kaip mirkčiojant švytintiems laikrodžio

skaitmenims bėga laikas, ir krūptelėjo: pirmiausia dingtelėjo kvaila viltis, kad skambina pagaliau išvaduota duktė, o paskui širdį sugniaužė blogų naujienų baimė.

Šerlokui Holmsui teko kelissyk pakartoti savo vardą, kol senelis suvokė, su kuo kalba. Niekada to jam nebuvo nutikę anksčiau, viena iš nerašytų taisyklių skelbė, kad „Riperio" žaidėjams neleistina bendrauti be tarpininkų.

– Aš Šerlokas Holmsas! Noriu pasikalbėti su vedėja! – sušuko berniukas, gyvenantis Reno mieste.

– Čia Keiblas. Kas atsitiko?

Išgirdusi senelio balsą, Amanda pabudo ir išplėšė telefoną jam iš rankos.

– Vedėja, radau siūlo galą, – pareiškė Šerlokas.

– Kokį? – staiga išsiblaiviusi paklausė Amanda.

– Patikrinau kai ką, kas gali būti svarbu: *farkas* vengriškai reiškia „vilkas".

– Ką sakai?

– Tai, ką girdi. Ieškojau žodžio „vilkas" vertimo į įvairias kalbas ir pagaliau radau, jog vengriškai tai bus *farkas*.

– Iš to nenustatysi, kur laikoma mama!

– Ne, bet tai reiškia, kad žudikas, simboliu pasirinkęs vilką, susijęs su Šerona ir Džo Farkais. Tai jis žinojo prieš pirmąją žmogžudystę, prieš žudydamas Edą Steitoną, ir paliko vilko, arba *farko*, ženklą kiekvieno nusikaltimo vietoje.

– Ačiū, Šerlokai. Tikiuosi, tai pravers.

– Labos nakties, vedėja.

– Labos nakties? Tai pati prasčiausia naktis mano gyvenime!..

Po pokalbio su Šerloku Amanda su seneliu aptarė tą naują faktą, svarstydami, kaip galėtų jį panaudoti spręsdami galvosūkį.

– Kuo vardu buvo vaikas, pagrobtas iš Farkų? – paklausė mergina taip susijaudinusi, kad kaleno dantimis.

– Būk gera, aukseli, nusiramink ir pabandyk užsnūsti, jau užtektinai pasidarbavai, dabar turi veikti policija.

– Ar prisimeni, kuo jis buvo vardu, ar ne? – sušuko ji.

– Regis, Antonas. Taip sakė tavo tėtis.

– Antonas Farkas, Antonas Farkas... – ratu vaikščiodama po kambarį kartojo Amanda.

– Tai Džo Farko brolis, tas, kuris buvo atvažiavęs atpažinti lavonų. Kaip tu manai?.. – prabilo senelis.

– Tos raidės buvo išdegintos Konstantams ant sėdmenų! Inicialai! – pertraukė jį dukraitė.

– F Maiklui, o A Dorisei, – priminė Keiblas.

– Nelygu, kaip lavonai gulėjo lovoje, tai A ir F. Antonas Farkas.

– Atvirukas, rastas vagonėlyje, irgi buvo pasirašytas tuo vardu. Tai buvo pakvietimas pernai gruodžio dešimtą susitikti Nob Hilo kempinge. Bet Džo Farko brolis neigia jį siuntęs, bent jau taip pareiškė policijai.

– Žinoma, seneli, niekados jo nesiuntė. Atviruką siuntė kitas Antonas Farkas, Šeronos ir Džo sūnus. Supranti, Keiblai? Farkai keliavo į San Fransiską susitikti su sūnumi, ne su Džo broliu. Savo vagonėlyje jie svetino prarastąjį sūnų.

– Reikia paskambinti tėčiui, – nutarė Bleikas Džeksonas.

– Palauk. Leisk man pagalvoti... Taip pat reikia nedelsiant perspėti Rajaną. Geriausia telefonu.

Bleikas Džeksonas surinko Alarkono duotą slapto mobiliojo numerį. Signalas supypė tik du kartus, lyg urugvajietis būtų laukęs skambučio.

– Pedrai? Atsiprašau, kad taip anksti, – tarė Bleikas ir perdavė telefoną dukraitei.

– Nedelsdamas duok žinią Rajanui. Pasakyk, kad Farkas vengriškai reiškia „vilkas“. Farkų sūnus buvo vardu Antonas. Sudarydamas žudytinų žmonių sąrašą, Li Galespis žinojo savo vardą, žinojo, kas jo tėvai. Manau, kad neįmanoma aptikti Li Galespio, arba Kerolės Andevoter, pėdsakų, nes jis gyvena savo tikruoju vardu. Pasakyk Rajanui, kad Antonas Farkas – tai Vilkas. Mums reikia susitikti per artimiausias dvidešimt valandų.

Paskui Amanda paskambino tėvui, kuris, tą savaitę pirmąsyk grįžęs į savo butą, griuvo į lovą nenusirengęs ir nenusiavęs batų. Jis irgi atsiliepė iš karto, ir Amanda jam pakartojo tą pačią žinią.

– Suimk Antoną Farką, tėti, ir sužinok, kur jis laiko mamą! Jei reikėtų, nulupk jam nagus, girdi?

– Girdžiu, dukrele. Noriu pasikalbėti su Bleiku.

– Aš čia, Bobai, – atsiliepė senelis.

– Dabar ta byla mano rankose, Bleikai. Įsakysiu visai San Fransisko ir visos įlankos policijai suimti visus Antonus Farkus, kiek tik jų esama, ir sukelsiu ant kojų visą federalinę policiją. Man regis, Amandai neišlaikė nervai, ji ilgai neištvers. Ar gali jai duoti raminamųjų?

– Ne, Bobai. Artimiausiomis valandomis ji turi būti blaivaus proto.

Dešimtą valandą ryto Mileris susisiekė su „Riperio“ žaidėjais bevaizdžiu skaipu, nes vietoj savęs negalėjo pasodinti Denizos. Buvo turgaus diena, ir ji anksti išlėkė, vežina dėžėmis šviežių kiaušinių, viščiukais ir konservais, ir žadėjo grįžti tik pavakare.

– Kas nutiko tavo kompiuterio kamerai, Jezabele? – paklausė Amanda, drauge su seneliu sėdinti virtuvėje prie to paties kompiuterio.

– Nežinau, dabar neturiu laiko taisyti. Ar gerai girdite? – paklausė Mileris.

– Puikiai, bet balsas keistokas, – tarė pulkininkas Pedingtonas.

– Laringitas.

– Dėmesio, žaidėjai, klausykitės naujausių šios dienos žinių. Keiblai, pradėk, – įsakė žaidimo vedėja.

Bleikas glaustai perpasakojo tai, apie ką jie kalbėjosi žmogžudysčių skyriuje. Paaugliams jau buvo žinoma, kad Kerolė Andevoter yra Li Galespis ir kad policija nesugebėjo jo aptikti. Senelis pridūrė, ką atskleidė Šerlokas apie Antoną Farką.

– Šįryt paskambinau Jezabelei ir paprašiau, kad surastų Antoną Farką, ji mūsų geriausia tyrėja, – pranešė Amanda neaiškindama, kad šįryt jau kelis kartus su ja kalbėjosi.

– Laikykimės taisyklės, kad nė vienas mūsų nėra pranašesnis už kitus! – suirzęs pareikalavo Pedingtonas.

– Formalumams neturime laiko, pulkininke. Mūšis prasidėjo. Iki vidurnakčio liko nedaug, o mes dar nežinome, kur mano mama. Gal ji jau mirusi... – užsikirsdama sulemeno Amanda.

– Ji gyva, bet energija senka, – monotonišku nakvišos balsu pareiškė Abata. – Ji erdvioje patalpoje, šaltoje, tamsioje, ten skardi riksmai, klyksmas. Taip pat jaučiu praeities dvasias, sergінčias vedėjos mamą.

– Ką tu sužinojai, Jezabele? – pertraukė ją Šerlokas Holmsas.

– Pirmiausia turime padėkoti Šerlokui ir Amandai. Man regis, jiems padedant, netrukus išspręsime šią bylą, – tarė Jezabelė.

Ir tuoj ėmė dėstyti, kad, laimė, Antonas Farkas – labai retas vardas. Kalifornijoje aptiko tik keturis žmones: Džo Farko brolį Eurekoje, senolį Los Andželo senelių namuose, vieną žmogų

Sakramente ir dar vieną Ričmonde. Paskambinęs pirmuoju numeriu, gavo tokį įrašytą atsakymą: „Čia Antonas Farkas, licencijuotas statybininkas, atlieku valdų apžiūrą ir įvertinimą, prašom palikti žinutę, atskambinsiu, kai tik galėsiu." Paskambinęs antruoju numeriu, išklausė tą patį įrašą. Vadinasi, tai buvo tas pats asmuo.

– Tai svarbiausias dalykas! – sušuko pulkininkas Pedingtonas.

– Kituose dviejuose miestuose Farkų adresas nenurodytas, tik pašto dėžutės numeris, – toliau kalbėjo Jezabelė.

Amanda ir Bleikas tai jau žinojo, ir ne vien iš Milerio – tą patį tyrimą atliko Bobas Martinas. Pašto dėžučių nuomininkų adresai konfidencialūs, juos sužinoti įmanoma tik teismo sprendimu. Inspektorius paaiškino, kad tuose miestuose neturi teisės reikalauti tokio leidimo, tik San Fransiske, bet, patyrę, kas vyksta, pasisiūlė padėti FTB agentai, kuriems nereikia teismo sprendimo. Tuo metu Lorenė Barkot jau buvo Ričmonde, o Napoleonas Furnjė III Sakramente. Be to, senelis ir dukraitė nežinojo, kad Rajanas Mileris su Pedru Alarkonu spėjo dar kai ką išsiaiškinti.

– Sakei, kad tasai Antonas Farkas – valdų inspektorius? – paklausė Esmeralda Jezabelę.

– Taip, todėl man dingtelėjo mintis užmesti akį į pastarąsias inspekcijas, Antono Farko pasirašytas Sakramente ir Ričmonde, kur tikriausiai dirba. Yra tų inspekcijų registras. Į akis krinta viena valda, atitinkanti Abatos aprašytąją: Vainhevenas. Tai buvusi spaudykla Point Moleite, kur iki 1919 metų buvo daromas vynas. Per Antrąjį pasaulinį karą pastatą savo reikmėms naudojo karinis jūrų laivynas. Dabar jis priklauso Ričmondo miestui, – atsakė Mileris, atlikdamas Jezabelės vaidmenį.

– Labai įdomu, – pareiškė Pedingtonas.

– Pastatas milžiniškas ir apleistas. Laivynas apgyvendino karininkus senuose darbininkų būstuose, dirbtuves pavertė kareivinėmis ir įrengė priešlėktuvinę slėptuvę.

– Kaip manai – ar ten būtų patogu slėpti pagrobtą žmogų? – paklausė Esmeralda.

– Taip, visiškai patogu, lyg tam tyčia įrengta. Laivynas pasitraukė 1995 metais, ir nuo to laiko Vainhevenas tuščias. Niekas nežino, ką daryti su tuo pastatu; būta projekto įkurti ten kazino, bet neišdegė. Tebėra spaudyklos tarnautojų būstai. Raudonų plytų pastatas, panašus į viduramžių tvirtovę, uždaras visuomenei, bet gerai matomas nuo Valjecho kelto, kuris praplaukia pro šalį nesustodamas, ir nuo San Rafaelio tilto. Ričmondo miestas kovo mėnesį pasamdė Antoną Farką atlikti valdos inspekciją.

– Antonas Farkas, arba Li Galespis, arba Kerolė Andevoter, kitaip Vilkas, ko gero, laiko mamą viename tų apleistų būstų arba tvirtovėje. Kaip galėtume ją rasti nesikreipdami į specialiosios paskirties dalinius? – paklausė Amanda.

– Jeigu aš būčiau Vilkas ir turėčiau įkaitą, pasirinkčiau priešlėktuvinę slėptuvę, nes ten saugiausia. Elementari strategija, – tarė pulkininkas Pedingtonas.

– Gyvenamieji namai, aptverti iš visų pusių, stovi pakelėje. Ten netinka slėpti įkaito. Pritariu pulkininkui, kad Vilkas pasirinktų priešlėktuvinę slėptuvę. Antonas Farkas žino kelią – visai neseniai buvo įgaliotas atlikti inspekciją.

– Ką darome toliau? – paklausė Esmeralda.

– Įspėjame tėtį! – sušuko Amanda.

– Ne! – atrėmė Jezabelė. – Jei Antonas Farkas laiko tavo mamą Vainhevene, nevalia užsiundyti policijos: puls tvirtovę kaip dundanti bizonų kaimenė, ir mes nespėsime laiku išvaduoti tavo mamos.

– Pritariu Jezabelei. Turime veikti savo jėgomis ir užklupti jį iš netyčių, – patvirtino pulkininkas Pedingtonas.

– Nesikliaukit manimi, esu Naujojoje Zelandijoje ir sėdžiu neįgaliojo vežimėlyje, – priminė Esmeralda.

– Siūlau pasitelkti į pagalbą Rajaną Milerį, – įsiterpė Jezabelė.

– Ką? – paklausė Esmeralda.

– Tipą, kaltinamą nužudžius Aleną Kelerį.

– Kodėl jį?

– Todėl, kad jis – „jūrų ruonis“.

– Mileris tikriausiai kitoje Žemės rutulio pusėje, jis ne toks kvailas, kad liktų netoli nusikaltimo vietos, ten, kur ieškomas, – pasakė Šerlokas Holmsas.

– Jis nepadarė jokio nusikaltimo, tai mums žinoma, – įsikišo Abata.

– Gal jis kur nors įlankos rajone tikisi sučiupti Vilką, man regis, jis nepasitiki policijos veiksnumu, – pakišo mintį Keiblas, ženklais ragindamas dukraitę apgalvoti savo žodžius.

– Kaip surasime „jūrų ruonį“? – pasidomėjo Esmeralda.

– Aš tuo pasirūpinsiu. Todėl ir esu žaidimo vedėja, – patikino juos Amanda.

– Tas žmogus mums padės, jaučiu štai čia, vidury kaktos, trečiąja akimi, – pranešė Abata.

– Visada pasiruošęs, – tarė Pedingtonas apgailestaudamas, kad gyvena Naujajame Džersyje, nes padėtis reikalavo jo kvalifikacijos karinio stratego.

– Tarkim, kad vedėja susiras Rajaną Milerį. Kaip jis pateks į Vainheveną? – neatlyžo Esmeralda.

– „Jūrų ruonių“ būrys užėmė Bin Ladeno slėptuvę Pakistane. Nemanau, kad Mileriui būtų sudėtinga patekti į apleistą spaudyklą prie San Fransisko įlankos, – pasakė pulkininkas.

– Bin Ladeno likvidavimas buvo planuojamas kelis mėnesius, „jūrų ruonių“ būrys puolė jo slėptuvę keliais sraigtasparniais, remiami aviacijos. Jie veržėsi pasiryžę jį nužudyti. O ši operacija sumanyta staigiai, turint tikslą ne nužudyti žmogų, o išgelbėti. Sunkiausia vaduojant įkaitus išsaugoti jų gyvybę, tai įrodyta, – perspėjo Šerlokas Holmsas.

– Ar turime kitą išeitį? – paklausė Esmeralda.

– Ne. Nes tokiam „jūrų ruoniui“ tai tik vaikų žaidimas, – tarė Jezabelė ir tuojau pat susizgribo: ne vienas karys įsitikino, kad, giriantis prieš akciją, galima prisišaukti nelaimę.

– Susisieksime šeštą valandą vakaro Kalifornijos laiku. Tuo tarpu bandysiu ieškoti Milerio, – pareiškė Amanda.

Keturi „Riperio“ žaidėjai išjungė savo skaipą, o žaidimo vedėja ir seklys liko su Jezabele, kitaip sakant, Mileriu, klausydamiesi jo veiksmų plano. „Jūrų ruonis“ paaiškino, kad Vainhevene yra keli pastatai, didžiausias jų, kadaise buvęs vyno sandėlis, trijų aukštų, o jo rūsyje laivynas buvo įrengęs priešlėktuvinę slėptuvę. Langai apsaugoti metalinėmis grotomis, slėptuvės durys nuo įlankos užremtos dviem kryžmai sunertais plieniniais strypais, visa vietovė aptverta, kad pro ją į kaimyninę Ševrono naftos gamyklą negalėtų įsiveržti teroristai. Naktį budi apsaugininkas, dukart apeinantis visą teritoriją, tačiau į pastatus niekas nevaikščioja. Elektros nėra, ir, remiantis paskutinės inspekcijos, Antono Farko atliktos, duomenimis, vieta labai nesaugi, per audras arba potvynius dažnai užliejama, grindlentės atšokusios, vietomis įgriuvęs stogas, tarp aukštų žioji skylės.

– Ar žinai, kur yra slėptuvė? – paklausė jį Bleikas.

– Maždaug, plane nelabai tiksliai nurodyta. Rūsys milžiniškas. Anksčiau ten buvo liftas, dabar nebėra, bet tikriausiai yra

laiptai. Remiantis laivyno planu, be lauko ligoninės, slėptuvėje gali sutilpti visi kareiviai ir karininkai.

– Kaip ketini įeiti? – paklausė Amanda.

– Antrame aukšte yra durys, matomos nuo kelio, – atsakė Mileris. – Pedras jau Point Moleite, ką tik man skambino; sakė, kad vaizdo kamera su teleobjektyvu nuo vartų nufilmavo duris. Jos geležinės, užrakintos dviem fabrikinėmis spynomis, kurias atrakinti labai lengva. Kas be ko, bet kokia spyna jam grynas juokas.

– Tikiuosi, Pedras eis drauge su tavimi, – pasakė Amanda.

– Ne. Pedras neapmokytas kaip aš, man tik trukdytų. Be to, turiu saugotis, nes tavo tėtis prisegė man seklį, neįsivaizduoju, kaip sugebėsiu sumėtyti pėdas ir nusigauti į Point Moleitą nei kaip prasimanysiu visa tai, kas man reikalinga.

– Ar jis gali tave pamokyti atrakinti spynas?

– Taip, bet tos durys metalinės, stumdomos. Jei bandysiu jas atidaryti arba išmušiu langą, bus daug triukšmo. Reikia ieškoti kitos išeities.

Džiaugiuosi, kad pagaliau atsibudai, Indi. Kaip jautiesi? Nusilpai, bet gali vaikščioti, nors tau ir nereikia. Lauke nuostabi diena, nešalta, vanduo skaidrus, dangus giedras, dvelkia vėjelis, idealu sportininkams. Įlankoje šimtai burlaivių, ir netrūksta pakvaišėlių, jėgos aitvarais sklandančių virš vandens. Be to, gausybė žuvėdrų. Kokie klyksniai tie paukščiai! Vadinasi, žūklė sekasi, privažiuos senių kinų pažvejoti apylinkėse. Netoliese čia buvo banginių perdirbimo fabrikas, uždarytas prieš keturiasdešimt metų, paskutinis Jungtinėse Amerikos Valstijose. Gabeno banginius iš Ramiojo vandenyno, prieš šimtą metų jų dar būta įlankoje. Įlankos dugnas nuklotas kaulais, sakoma, kadaise ke-

turiasdešimt vyrų galėjo per valandą apdoroti pašarui kalną riebalų ir mėsos ir tvaikas siekdavo net San Fransiską.

Ar žinai, kad vanduo vos už kelių metrų? Atleisk! Iš kur gali žinoti, jei neturėjai progos žvilgtelėti į lauką. Čia nėra paplūdimio, nuo įlankos prieiti neįmanoma. Antrojo pasaulinio karo metais čia būta karinio jūrų laivyno degalų sandėlio, dar ligi šiol mėtosi apdulkėjusios instrukcijų knygelės, sanitarijos priemonės, stovi statinės su vandeniu, apie kurias tau kalbėjau aną dieną. Nuo 1960 metų.

Smagi tavo dukrelė, buklaus proto, su ja žaisti miela malonu: aš užminiau jai keletą mįslių ir ji beveik visas įminė. Neabejoju, kad ji įspėjo, jog Vilkas – tai Antonas Farkas, todėl dabar policija seka jo pėdomis, bet suras tik pašto dėžutes ir kelis telefonų numerius, iliuzionisto gudrybė, manęs niekas čia nepralenks. Kai sužinojau, kad ieškomas Farkas, iškart supratau, jog anksčiau ar vėliau Amanda susies valdų inspektorių su šia tvirtove. Bet nespės to padaryti laiku, šiaip ar taip, esu pasiruošęs.

Pagaliau atėjo Didysis penktadienis, Indi, šiandien baigiasi tavo nelaisvė, neketinu jos užtęsti tave bausdamas, juk žinai, kad man nepriimtinas žiaurumas, sumaišties, nešvaros, netvarkos šaltinis. Mielai būčiau tavęs nevarginęs, bet nenorėjai ateiti į protą, atsisakei bendradarbiauti su manimi. Šią dieną pasirinkau ne iš užgaidos ir ne atsitiktinai, o pagal Mėnulio kalendorių. Datos yra svarbios, kaip ir apeigos, nes suteikia prasmės ir žavesio žmonių veiksmams ir įamžina įvykius atmintyje. Aš atlieku savo apeigas. Pavyzdžiui, mirties bausmę visada vykdau vidurnaktį, tą slėpiningą valandą, kai atsiskleidžia uždanga, skirianti gyvenimą nuo mirties. Gaila, kad šiuolaikiniame pasaulyje esama taip mažai pasaulietinių apeigų, visos apeigos religinės. Pavyzdžiui, švęsdami Didžiąją savaitę, krikščionys atlieka iškilmingas apeigas. Tris gedulo dienas minima Kristaus kančia,

visi tai žinome, bet nedaugelis suvokia nukryžiavimą, siaubingas kančias, lėtą agoniją. Pasmerktasis prikalamas arba pririšamas prie dviejų kryžmai sunertų baslių, tai paprasčiausias kryžius, bet esama ir kitokių. Agonija kartais tęsiasi valandas arba dienas, nelygu bausmės pobūdis ir aukos sveikatos būklė, ir mirštama nuo išsekimo, kraujo užkrėtimo, širdies smūgio, dehidratacijos arba kelių mano minėtų priežasčių drauge, taip pat nukraujavus, kai pasmerktasis sužeistas arba jam sulaužomos blauzdos, kaip senovėje daryta vyksmui paspartinti. Pagal vieną teoriją, kabodamas ant ištemptų rankų, kūno svorio tempiamas žemyn, žmogus pritrūksta oro ir uždūsta, bet tai nėra įrodyta.

Kad atėjo pavasaris, skelbė saulėta diena ir spalvingi turgavietės prekystaliai, tarp kurių šurmuliavo linksmai nusiteikę žmonės lengvais drabužiais, pirkdami vaisius, daržoves, gėles, mėsą, duoną ir paruoštą maistą. Prie vartų stovėjo akla mergina plačia kaimietės suknele ir menonitės kepuraite ir, dainuodama angelišku balseliu, pardavinėjo kompaktines plokšteles su savo dainų įrašais; už šimto metrų publiką linksmino tradiciniais drabužiais vilkinčių boliviečių muzikantų grupė su aukštikalnių instrumentais.

Vidurdienį Pedras Alarkonas su puskelnėmis, sandalais ir šiaudine skrybėle priėjo prie baltos stoginės, kur Deniza Vest prekiavo savo vištidės ir virtuvės produktais. Žmogžudysčių skyriaus detektyvas, jau kelias dienas sekąs Pedrą, nusivilko švarką ir vėdavosi ekologiją šlovinančiu lankstinuku, kažkieno įspraustu jam į ranką. Įsimaišęs tarp žmonių, už kelių metrų stebėjo urugvajietį, kuris, pirkdamas kiaušinius, koketavo su pardavėja, patrauklia brandaus amžiaus moteriške miškakirčio drabužiais, su žila kasa, nudrykusia ant pečių, bet nepa-

matė, kaip jis padavė jai automobilio raktelį. Paskui, srūdamas prakaitu, nusekė Pedrą Alarkoną, kuris nepakenčiamai lėtai vaikščiojo nuo vieno prekystalio prie kito, nusipirkdamas tai morką, tai pluoštelį petražolių. Nesumetė, jog tuo metu Deniza Vest nuėjo į automobilių stovėjimo aikštelę, paėmė paketą iš Pedro automobilio ir padėjo į savo sunkvežimį. Detektyvas nenustebo, kad, prieš išeidamas iš turgavietės, Pedras užsuko atsisveikinti su moteriške, su kuria neseniai taip meiliai suokė, ir nepastebėjo, kaip jis atsiėmė raktelį.

Deniza Vest anksti baigė prekiauti, suvyniojo brezentinį stogelį, sukrovė savo labą į sunkvežimį ir nuvažiavo Pedro Alarkono nurodytu adresu prie Petalumos upės žiočių, daugybės pertakų išvagoto raisto. Tik vargais negalais surado tą vietą, nes tikėjosi pamatyti ką nors panašaus į vandens sporto reikmenų parduotuvę, bet ten riogsojo iš pažiūros apleista sukiužusi lūšna. Įvažiavusi į balą, sustabdė savo griozdišką sunkvežimį, baimindamasi įklimpti dumblynėje. Kelis kartus paspaudė signalą, ir staiga, lyg burtų lazdelei mostelėjus, vos už metro nuo jos langelio išdygo barzdotas senis su šautuvu. Žmogėnas suriko kažką nesuprantama, nukreipęs į ją ginklą, bet Deniza atvažiavo ne tam, kad išsigąstų pirmos kliūties. Atidarė dureles, sunkiai išlipo iš kabinos, nes jai skaudėjo sąnarius, ir įsisprendusi sužiuro į vyriškį.

– Nuleisk šautuvą, ponuli, jei nenori, kad jį atimčiau. Pedras Alarkonas tave įspėjo, kad aš atvažiuosiu. Esu Deniza Vest.

– Kodėl iškart nesakei? – suniurzgė senis.

– Dabar sakau.

– Ar atvežei, kas man priklauso?

Ji atkišo Alarkono įduotą voką, ir vyriškis, lėtai suskaičiavęs banknotus, įsigrūdo du pirštus į burną ir šaižiai sušvilpė. Beregint atkūrė du vyrukai su dideliais drobiniais maišais ir be

niekur nieko sumetė juos į kėbulą. Deniza ne veltui būgštavo: sunkvežimis įklimpo, bet trijulė nedrįso atsisakyti, kai ji pareikalavo pastūmėti, kad galėtų išvažiuoti.

Deniza grįžo namo vakarop, kai Mileris jau buvo kruopščiai paruošęs ekipuotę, kaip ruošdavo prieš kiekvieną žygį būdamas „jūrų ruoniu". Pasitikėjo savimi kaip ir anuomet, nors neturėjo tiek įvairių ginklų, daugiau nei keturiasdešimt, kaip kadaise, ir šalia nebuvo „jūrų ruonių" 6-ojo būrio bendražygių. Jis įsidėjo į galvą Vainheveno vidaus planus. Spaudykla atsirado po 1906 metų Point Moleite, kur tuo metu gyveno tik kelios kinų krevečių žvejų šeimos, bet jos buvo iškeldintos. Vynuoges, didelėmis baržomis gabenamas iš Kalifornijos vynuogynų, apdorodavo keturi šimtai nuolatinių darbininkų ir per mėnesį pagamindavo apie du milijonus litrų vyno – užtektinai milžiniškai šalies paklausai patenkinti. Prekyba nutrūko netikėtai, 1919 metais Jungtinėse Amerikos Valstijose įvedus sausąjį įstatymą, kuris galiojo trylika metų. Tvirtovė stovėjo tuščia daugiau nei dvidešimt metų, kol Karinis jūrų laivynas pavertė ją karine baze, bet jos planus Mileris gavo labai lengvai.

Juodu su Deniza iškėlė iš sunkvežimio du maišus ir atvėrė juos kieme; viename buvo kajako karkasas, antrame – apvalkalas, to paties kajako „Klepper", tiesioginio inuitų kanojų palikuonio, tik pagaminto ne iš medžio ir ruonio kailio, o iš sulankstomo aliumininio ir plastikinio karkaso su neperšlampamo brezento apvalkalu. Nebuvo kitos tokios tylios, lengvos ir praktiškos valties kaip šitas kajakas, idealiai tinkamas Mileriui, dažnai plaukiojusiam juo tarnybos laivyne metu kur kas audringesniais nei įlankos vandenimis.

– Štai ką Pedras tau atsiuntė, – tarė Deniza, paduodama paketą, paimtą iš urugvajiečio automobilio.

Tai buvo brezentiniai Atilos pakinktai ir smėlio spalvos kašmyrinis megztinis, prieš keletą metų Aleno Kelerio dovanotas Indianai. Aptikęs jį Milerio furgonėlyje, Alarkonas nutarė pasaugoti, prieš vykdydamas draugo įpareigojimą – nusikratyti jo automobilio. Jis paliko furgonėlį slaptame garaže, Hanters Pointe, tarp apleistų laivų statyklų, kur specializuotų vagių gauja turėjo jį pertvarkyti, o paskiau parduoti Meksikoje. Pagaliau atėjo metas panaudoti megztinį.

– Juk žinai mano nuomonę apie tai, – tarė Deniza.

– Nesijaudink, bus puikus matomumas, – atrėmė Mileris.

– Labai vėjuota.

– Tai man į naudą, – atsakė Mileris ir nutilo, nenorėdamas minėti kitokių nepatogumų.

– Esi pagyrų puodas, Rajanai. Ko lendi vienui vienas vilkui į nasrus? Tiesiogine žodžio prasme.

– Todėl, kad esu tikras vyras, Deniza.

– Kvailys! – atsiduso ji.

– Ne, Deniza. Tas niekšas laiko pagrobęs Indianą, ir išvaduoti ją gyvą įmanoma tik puolant iš netyčių, kad jis nespėtų susigriebti. Kitos išeities nėra.

– Gal klysti, gal tavo draugė laikoma ne ten, kur tu manai, gal Vilkas nužudys ją, kai tik pastebės tave, jeigu dar nenužudė.

– Nieko panašaus neatsitiks, Deniza. Vilkas mėgsta apeigas, lauks vidurnakčio, kaip ir kitais kartais. Bus labai lengva.

– Palyginti su kuo?

– Jis vienišas, svaičiojantis pamišėlis, vieninteliai jo ginklai – elektrošokas, narkotikai, nuodai ir strėlės. Abejoju, kad moka medžioti kurapkas. Be to, vilki moteriškais drabužiais!

– Tai tiesa, bet jau spėjo nužudyti aštuonis žmones.

Šeštą valandą vakaro „Riperio“ vedėja pranešė žaidėjams susisiekusi su „jūrų ruoniu“ ir bendrais bruožais nupasakojo jo planą, kuriam džiugiai pritarė seras Edmondas Pedingtonas ir, be abejo, Šerlokas Holmsas. Abata buvo kaip reta pakrikusi, psichiškai išsekinta nežmoniškų pastangų užmegzti telepatinį ryšį su Amandos motina. Daug trikdžių ir žinutės labai miglotos, paaiškino ji. Pirmosiomis dienomis regėjo ją sklandančią žvaigždėtoje naktyje ir galėjo kalbėtis, bet dabar Indianos siela jau buvo suvaržyta. Kalta buvo ir ji pati, Abata, vakar pasistiprinusi penkiais šimtais kalorijų, todėl aura atrodė dryža kaip zebras, o pilvas degė gyva ugnimi.

– Tavo mama dar gyva, bet jau netekusi vilčių. Tokiomis aplinkybėmis negaliu įsismelkti į jos sąmonę, – pridūrė.

– Ar ji kenčia? – paklausė Amanda.

– Taip, vedėja, labai, – atsakė Abata, ir Amanda sukūkčiojo.

– Ar pagalvojote, kas atsitiktų, jeigu Mileriui nepasisektų? – įsikišo Esmeralda.

Valandėlę niekas neatsiliepė. Amanda negalėjo įsivaizduoti, kad Mileriui galėtų nepasisekti, nes kitos išeities nebuvo. Artėjant nakčiai, jos abejonės sustiprėjo, tolydžio kurstomos senelio, kuris iš tikrųjų ketino paskambinti Bobui Martinui ir viską papasakoti.

– „Jūrų ruoniui“ tai įprasta užduotis, – nelabai tvirtu balsu nuramino Deniza Vest, vaidindama Jezabelę.

– Karinės strategijos požiūriu planas geras, bet rizikingas, derėtų paramos iš sausumos, – ryžtingai tarė Pedingtonas.

– Pedras Alarkonas, Milerio draugas, padės jam su mobiliuoju ir GPS. Bus už kilometro, pasiruošęs pulti į pagalbą. Mudu su vedėja palaikysime su juo ryšį, – paaiškino Keiblas.

– O kaip galėtume mes padėti? – paklausė Esmeralda.

– Melsdamiesi, pavyzdžiui, arba siųsdami teigiamą energiją į Vainheveną, – patarė Abata. – Aš bandysiu bendrauti telepatiškai. Turiu pasakyti Amandos mamai, kad pakentėtų ir nebijotų, kad greitai sulauks pagalbos.

Visiems rodės, kad paskutinės pavakario valandos slenka siaubingai lėtai, ypač Rajanui Mileriui, kuris pro žiūroną stebėjo burlaivių šventę įlankoje, skaičiuodamas minutes, kada jie pagaliau nuplauks į savo prieplaukas. Devintą valandą vakaro, kai vandenyne nebeliko nė vieno laivo ir Valjecho link nuplaukė paskutinis keltas, Deniza Vest atsisveikino su Mileriu, drauge su Atila pasiruošusiu leistis kajaku Sonomos upele, Napos upės intaku. Danguje nebuvo nė žvaigždės, tik švietė pilnatis, didingas gryno sidabro skridinys, iš lėto kylantis virš rytinių kalvų. Moteriškė padėjo Mileriui nutempti valtį į vandenį, palinkėjo sėkmės ir ramiai atsisveikino, išsakiusi viską, ką mano apie jo žygį. „Jūrų ruonis“ jautėsi gerai pasiruošęs: turėjo tinkamiausią tam tikslui pistoletą, australų gamybos 45 kalibro pusiau automatinį „gloką“. Ant savo lofto sienų paliko kaboti grėsmingesnius ginklus, bet jų nepasigedo, nes, vaduojant Indianą, jie nepasitarnautų geriau už „gloką“. Taip pat turėjo parankinį peilį „Ka-Bar“, to paties modelio, kuris buvo naudojamas nuo Antrojo pasaulinio karo, taipgi pirmosios pagalbos vaistinėlę – veikiau iš pripratimo nei iš poreikio, juo labiau kad Irake nuo nukraujavimo išgelbėjo timpa, o visa kita padarė Atila. Denizos buvo paprašęs nupirkti geriausius naktinio matymo akinius, atsiėjusius vos tūkstantį dolerių: atsidūręs Vainhevene, be jų būtų kaip be rankų. Vilkėjo juodais drabužiais: kelnėmis, marškinėliais, marškiniais, avėjo juodais batais, o veidą buvo

išsitepęs tos pačios spalvos batų tepalu. Žodžiu, nakčia buvo visiškai nematomas.

Pasikliaudamas savo raumenimis, irkluotojo patirtimi ir įlankos pažinimu, buvo apskaičiavęs keturių ar penkių mazgų greičiu per dvi valandas perplaukti įlanką – nuo tos vietos iki Point Moleito. Tad iki vidurnakčio turėjo užtektinai laiko. Ištyręs Vainheveno apylinkes, Pedras Alarkonas jį perspėjo, kad ten nesą nei paplūdimio, nei prieplaukos, į tvirtovę turėsiąs ropštis uolų siena, nelabai stačia, todėl ir Atila gebėsiąs ją įveikti, kad ir tamsoje. Atsidūręs buvusioje spaudykloje, turėsiąs veikti pasaliai ir greitai, kitaip neteksiąs pranašumo. Irdamasis ramiais pratako vandenimis, Mileris mintyse peržvelgė Vainheveno planą. Budrus ir įsitempęs Atila tupėjo kajake kaip patyręs jūreivis stebėdamas horizontą.

Po penkiolikos minučių kajakas įplaukė į Šventojo Povilo įlanką ir pasuko į pietus. Mileriui nereikėjo kompaso, jis orientavosi pagal žiburius abiejose plačios įlankos pusėse ir plūdurus, ženklinančius laivų ir krovininių baržų kelią. Kajaku buvo įmanoma plaukioti sekliais vandenimis, tad jis leidosi tiesiai Point Moleito link, nesibaimindamas užplaukti ant seklumos, kaip jam atsitiko plaukiant motorlaiviu. Švelnus vėjelis, pukšnojęs dieną, virto šiauriu ir pūtė į nugarą, bet negelbėjo, nes, prasidėjus potvyniui, itin stipriam per mėnulio pilnatį, dūmė prieš srovę, šiaušdamas bangas. Tad jam teko irkluoti stipriau nei paprastai. Laivų nepastebėjo, išskyrus vieną vienintelę krovininę baržą, tolstančią Aukso Vartų ir Ramiojo vandenyno link.

Mileris nematė dviejų uolų, kuriose lizdenosi žuvėdros, žyminčių tą vietą, kur siekėsi Šventojo Povilo ir San Fransisko įlankos, bet numanė, nes ten kilo aukštesnės bangos. Nusiyręs toliau, priešaky išvydo dar vieną gairę – Ričmondo-San Ra-

faelio tilto žiburius, kurie atrodė kur kas arčiau, nei iš tikrųjų buvo, o vienoje iš Dviejų Brolių salų – šviečiant buvusį švyturį, paverstą vaizdingu viešbutėliu turistams, nuotykių mėgėjams. Po kairei turėjo būti Vainhevenas, netoli tilto, o kadangi plaukė be šviesų, gavo laikytis arčiau kranto, kad nepražiopsotų. Vienodais ritmingais grybšniais yrėsi prieš bangas, nepaisydamas rankų ir pečių raumenų įtampos. Stabtelėjo tik porą kartų nusišluostyti už apykaklės srūvančio prakaito ir gurkštelėti vandens iš butelio. „Viskas gerai, drauguži", – nuramino jis Atilą.

Mileris pajuto gerai pažįstamą jaudulį, paprastai apimantį prieš mūšį. Viltis, kad jis valdo padėtį ir kad numatė visus galimus pavojus, išgaravo atsisveikinus su Deniza Vest. Buvo patyręs karys, suvokė, kad sveikam ir gyvam išlikti po mūšio – tik laimės dalykas, net ir išmaningiausiąjį gali kliudyti atsitiktinė kulka. Karo metais nuojauta sakė, kad bet kurią akimirką gali žūti arba būti sužeistas; kiekvieną rytą atsibusdavo džiaugdamasis gyvenimu ir eidavo gulti pasiruošęs blogiausiam dalykui. Dabar nebuvo nieko panašaus į įprastą abstraktų, beasmenį, technologinį karą, dabar laukė artimas mūšis, ir tai džiugino jį ir drauge neramino. Jis troško susidurti su Vilku akis į akį. Nebijojo jo. Tiesą pasakius, civiliniame gyvenime nebijojo nieko, buvo geriau pasiruošęs už bet ką, išlaikęs puikią formą ir šiąnakt turėjo susigrumti su vienišu žmogumi, tuo buvo tikras, nes nebūna tokių serijinių žudikų, kurie telktųsi pagalbon parankinių ar bendrininkų. Vilkas buvo romano herojus, keistuolis, pamišėlis, drąsa ir įgūdžiais nė iš tolo negalėjo prilygti „jūrų ruoniui". „Sakyk, Atila, ar kartais per daug nesumenkinu priešo? Gal pernelyg aukštinuos, be reikalo nosį riečiu?" Šuo nieko negirdėjo; tupėjo savo vietoje, vienintelę akį įsmeigęs į tikslą. „Tavo teisybė, drauguži, svaičioju", – tarė Mileris. Visą dėmesį sutelkdamas į dabartį, vandenį, ritmingus rankų jude-

sius, Vainheveno planą, šviečiantį laikrodžio ciferblatą, stengėsi nebegalvoti apie grumtynes, pavojus, neprisiminti 6-ojo būrio bendražygių, nesvarstyti, kas būtų, jei buvusios jūrų bazės priešlėktuvinėje slėptuvėje nerastų Indianos. Turėjo Indianą išmesti iš galvos, tos mintys galėjo būti pražūtingos.

Mėnulis jau buvo aukštai danguje, kai kajakas priplaukė prie Vainheveno, milžiniško mūro storomis dantytomis sienomis ir bokšteliais. Atrodė kaip XIV amžiaus pilis, nei iš šio, nei iš to perkelta prie tykios San Fransisko įlankos, grėsminga ir nelaimę lemianti skaisčioje mėnesienoje. Pastatyta kalvos šlaite, Mileriui atrodė labai aukšta, bet iš paradinės pusės buvo dvigubai žemesnė. Didžiosios durys nuo kelio pusės vėrėsi tiesiai į antrą aukštą; dar buvo trečias aukštas, pirmas ir požemis.

„Jūrų ruonis" įšoko į vandenį, pasinerdamas iki krūtinės, pririšo kajaką prie uolos, pasiėmė ginklą, šaudmenis ir visą ekipuotę, apsiavė sportinius batelius, kabojusius ant kaklo, ir mostelėjo Atilai, kad sektų iš paskos. Pastūmėjo šunį, repečkojantį slidžiomis uolomis, ir, vos atsidūręs krante, tekini įveikė keturiasdešimt metrų, skiriančių įlanką nuo pastato. Buvo be dvidešimt penkių minučių dvylikta. Kelionė užtruko ilgiau, nei buvo apskaičiavęs, bet, jei Vilkas iš tiesų laikėsi įpročių, jie dar turėjo užtektinai laiko.

Mileris luktelėjo prisišliejęs prie mūro, norėdamas įsitikinti, kad viskas ramu. Išgirdo nebent ūbaujant pelėdą ir pievoje bruzdant laukinius kalakutus, bet nė kiek nesutriko – Pedras buvo perspėjęs, kad apylinkėse gausu tų bjaurių paukščių. Tvirtovės šešėlyje nusėlinęs keliolika žingsnių, aplenkė dešinįjį bokštą ir atsidūrė prie pietinės sienos: pasirinko ją, išvydęs vienoje Pedro nuotraukoje, nes buvo nematoma nuo kelio, kuriuo

galbūt važinėjo apsauga. Pačioje žemiausioje dalyje siena buvo nuo penkiolikos iki aštuoniolikos metrų aukščio, ten pat buvo geležinis lietvamzdis. Užmovęs Atilai pakinktus – brezentinę liemenę su keturiomis angomis kojoms ir kabliu ant nugaros, pajuto nervingą šuns drebulį. Suprato, kad Atila prisimena, kokiomis aplinkybėmis vilkėjo tokius pat pakinktus. „Nusiramink, drauguži, dabar bus kur kas lengviau, nei šokti su parašiutu, – sukuždėjo, lyg šuo būtų galėjęs girdėti, ir paglostė jam galvą. – Palauk manęs čia, tik nesugalvok vaikytis kalakutų." Ir, prie pakinktų pririšęs virvę, kuria buvo susijuosęs, ženklu liepė šuniui laukti.

Melsdamas, kad lietvamzdis jį išlaikytų, Mileris ėmė šliuožti siena rangydamasis, kabindamasis rankomis ir pasispirdamas vienintele koja – panašiai darydavo plaukdamas; koja su protezu šiuo metu buvo nereikalinga. Lietvamzdis buvo gerai pritvirtintas, subraškėjo, bet išlaikė, ir jis veikiai atsidūrė ant stogo. Iš ten atsivėrė įspūdingas vaizdas: milžiniškas pastatas ir mėnesienos užlieta įlanka su tilto žiburiais po dešinei, o priešaky – tolimos San Rafaelio miesto šviesos. Truktelėjęs virvę, davė ženklą Atilai ir ėmė pamažu jį tempti, saugodamasis neužgauti. Kai tik šuo atsidūrė šalia, paėmė jį ant rankų ir perkėlė per sieną, paskui nurišo virvę, bet nenumovė pakinktų. Keliamas į viršų tą trumpą kelio atkarpą, Atila atgavo drąsą, kadaise įvertintą medaliu: nusiraminęs, įsiręžęs budriai laukė įsakymų tokia žiauria mina, kokios Mileris jau keletą metų nebuvo matęs. Vyriškis apsidžiaugė, kad ne veltui jį treniravo ne ką mažiau nei tada, kai juodu drauge kariavo. Atila buvo išlaikęs ankstesnę kario drausmę.

Didelėje žvyruotoje plokščio stogo terasoje Mileris išvydo tris stiklinius kupolus, po vieną kiekvienam pastato korpusui. Reikėjo brautis per pirmąjį, nusileisti į viršutinį Vainheveno

aukštą ir surasti lifto angą, einančią per visus aukštus iki pat priešlėktuvinės slėptuvės. Mintyse padėkojo Alarkonui, atsiuntusiam visų patalpų, net stoglangių nuotraukas. Nuplėšti siauras metalines ventiliacijos plokštes stiklinio kupolo apačioje buvo lengva, nes buvo surūdijusios ir trapios. Įkišęs galvą pro angą, pašvietė žibintuvėliu, kurį buvo nutaręs naudoti kuo mažiau, ir apskaičiavo, kad iki grindų daugių daugiausia penki metrai. Surinkęs Alarkono numerį, sukuždėjo:

– Viskas gerai. Esu ant stogo su Atila, tuoj lįsime į vidų.

– Turi daugmaž penkiolika minučių laiko.

– Dvidešimt.

– Būk atsargus. Sėkmės.

„Jūrų ruonis“ užmovė Atilai šunims pritaikytus naktinio matymo akinius, kuriuos nuo Irako karo laikų išsaugojo kaip prisiminimą, nė neįtardamas, kad teks juos panaudoti. Šuniui jie nelabai patiko, bet, kadangi juos dėvėjo anksčiau, dabar irgi nesispyriojo: nors ir nelabai reikalingi, nes ir šiaip jo regėjimas buvo prastas, vis dėlto galėjo praversti. Mileris pririšo virvės galą prie pakinktų, paglostė taurų žvėrį, linktelėjo ir ėmė leisti į priešais atsivėrusią tamsią angą.

Pajutęs, kad Atila atsistojo ant žemės, Mileris pririšo kitą virvės galą prie stoglangio metalinio rėmo ir pradėjo leistis pats. „Mes jau viduje, drauguži“, – sukuždėjo maudamasis naujus akinius. Praslinko kelios sekundės, kol priprato prie žalių, raudonų ir geltonų judančių fantasmagoriškų vaizdų. Įjungė infraraudonųjų spindulių prožektorių, pritvirtintą prie kaktos, ir susivokė, kokioje milžiniškoje salėje atsidūrė, tarytum lėktuvui skirtame angare. Numovė nebereikalingus pakinktus nuo šuns – virvė kabojo pririšta prie stoglangio; dabar jis turėjo kliautis 1995 metais nubraižytais planais, savo patyrimu ir laime.

Pro naktinio matymo akinius vėrėsi vaizdas iš priekio, bet iš šonų nieko nebuvo matyti. Jei kiltų pavojus, perspėtų šuo, vadovaudamasis instinktu ir puikia uosle. Stengdamasis neužkliūti už statybinių šiukšlių, kūpsančių ant grindų, jis sėlino į priekį, kol už kokių dešimties metrų pastebėjo metalinėmis grotomis atitvertą kiaurymę, kur anksčiau būta krovininio lifto, tokio pat kaip jo būste. Kaip ir tikėjosi, prie lifto šulinio aptiko geležinius laiptelius. Tarė sau, kad Vilkas tikriausiai niekada neįsirengtų irštvos nei tame aukšte, kur jis dabar yra, nei apatiniame, nes dienos metu pro stoglangius, lifto angą ir užkaltų langų plyšius įeina truputis šviesos. Tik dabar pastebėjo, kad pastato viduje neveikia mobilusis ir kad nebegalės susisiekti su Alarkonu. Nors jie ir buvo numatę tą tikimybę, vis dėlto jis nusikeikė pro dantis, nes dabar galėjo kliautis tik šunimi.

Atila stabtelėjo prie siaurų, stačių laiptelių, bet, išvydęs šeimininko ženklą, ėmė atsargiai leistis žemyn. Denizos namuose ruošdamasis žygiui, Mileris ketino apmauti kojines šuniui ant letenų, kad nekaukšėtų, bet paskiau tarė sau, kad jam būsią nepatogu, tad tik apkarpė nagus. Ir dabar nesigailėjo, nes Atila nebūtų gebėjęs lipti laiptais su kojinėmis.

Milžiniškas pagrindinis aukštas ėjo per visus tris tvirtovės pastatus. Mileris atsisakė minties apžiūrėti jį visą. Nebuvo laiko, reikėjo visas viltis dėti į vieną tikimybę: priešlėktuvinę slėptuvę. Stabtelėjo įsiklausydamas tamsoje, Atila prisiglaudė prie kojos. Visiškoje tyloje tarytum išgirdo kalbant Abatą, anoreksijos nugaluotą merginą, kuri, gulėdama Monrealio ligoninėje, tiksliai nupiešė jam tą fantastišką vietą. Praeities dvasios glo-

boja Amandos mamą, tuomet pasakė Abata. „Tikėkimės, kad tai tiesa“, – sukuždėjo Mileris.

Kitas laiptų tarpas buvo platesnis ir tvirtesnis nei pirmasis. Prieš leisdamasis jis atplėšė plastikinį maišelį, kurį laikė pasikišęs po marškinėliais, ištraukė smėlinį Indianos megztinį ir davė pauostyti Atilai. Šyptelėjo pagalvojęs, kad galėtų ją susekti pagal tą jai būdingą kvapą, eterinių aliejų derinį, Amandos vadinamą kvapų magija. Šuo pauostė vilną ir, kilstelėjęs galvą, pro akinius pažvelgė į bendražygį, duodamas ženklą, kad suprato. Mileris įdėjo megztinį į maišą, kad netrukdytų šuniui, ir vėl pasikišo po marškinėliais. Įdūręs snukį į grindis, Atila atsargiai nusileido į apatinį aukštą. „Jūrų ruonis“ luktelėjo, o įsitikinęs, kad šuo nesusidūrė su jokiais pavojais, nusekė iš paskos.

Jis atsidūrė patalpoje žemomis lubomis ir cementinėmis grindimis, tikriausiai kitados buvusiu sandėliu, kuriame anksčiau buvo laikoma statinės vyno, o vėliau karinė padarynė ir degalai. Pirmąsyk nukrėtė šiurpas prisiminus, kad jo drabužiai šlapi. Kiek pro naktinio matymo akinius siekė žvilgsnis, visur riogsojo statybinis šlamštas, įranga, statinės, milžiniškos užantspauduotos dėžės, medinės ritės guminėms žarnoms ir virvėms vynioti, senoviniai šaldytuvai, kėdės ir rašomieji stalai. Indiana galėjo būti laikoma kuriame nors šio aukšto užkaboryje, bet iš Atilos elgesio buvo aišku, kad čia nedera gaišti: jis laukė nurodymų pasiruošęs, snukį nukreipęs į laiptus.

Infraraudonieji spinduliai apšvietė nišą ir pirmąsias sulaužytų, palaikių laiptų pakopas, veikiausiai vedančias į slėptuvę. Į nosį dūrė uždarų patalpų ir sudvisusio vandens smarvė. Dingtelėjo mintis, ar Atila sugebėsiąs susekti Indianą toje pridvokusioje aplinkoje, ir iškart gavo atsakymą: šuo pašiaušė keterą ir

įsirężė pasiruošęs veikti. Sunku buvo įspėti, kas laukia priešlėktuvinėje slėptuvėje, nes pagal planą ten buvo tik keturios storos sienos, lifto šulinys ir geležinės pertvaros. Pačiame gale buvo vieninteliai laiptai į lauką, jau daug metų nenaudojami, o gal jų ir nebebuvo. Viename laivyno rašte buvo kalbama apie laikinas patalpas, skirtas ligoninei, biurams ir karininkų būstams: karys buvo visų mažiausiai nusiteikęs gaišti laiką, klaidžiodamas po brezentais atitvertus labirintus.

Rajanas Mileris suprato pagaliau pakliuvęs, pasak Denizos Vest, vilkui į nasrus. Baugioje tyloje buvo girdėti nebent širdies tvinksniai – nelyginant laikrodžio tiksėjimas. Laiptų anga buvo pusės metro pločio niša. Norint patekti ant surūdijusių geležinių laiptų, teko pasilenkus lįsti po metaliniu strypu. Vargu ar galėtų gražiai prasmukti, pagalvojo, apskaičiuodamas savo ūgį ir nepatogumus, susijusius su dirbtine koja. Infraraudonųjų spindulių šviesa nesiekė laiptų apačios, o jis nenorėjo išsiduoti pasišviesdamas žibintuvėliu. Akimirką dvejojo, ką daryti: ar leistis atsargiai, kad būtų kuo mažiau triukšmo, ar tiesiog aklomis blokštis į prarają ir laimėti laiko. Giliai įkvėpė oro ir išmetė visas mintis iš galvos. Nuo šios akimirkos jis ėjo, skatinamas neapykantos tam žmogui, pagrobusiam Indianą, vedamas instinkto, krauju ir ugnimi kare įdiegto patyrimo, motorinės atminties, per pragariškąją savaitę instruktoriaus vadinamos automatizmu. Iškvėpė orą, atlaužė pistoleto saugiklį ir porąsyk kepštelėjo keterą bendražygiui.

Atila ėmė leistis.

Ketinęs pulti iš netyčių, „jūrų ruonis“ atsisakė šios minties, kai išgirdo požemio gelmėje kaukšint Atilos nagus. Suskaičiavęs šuns žingsnius, mintyse apmetė rūsio aukštį ir, kai tik pajuto,

jog Atila apačioje, pritūpė, kad nekliudytų strypo, ir nudundėjo laiptais su pistoletu rankoje, nesirūpindamas keliamu bildesiu. Užmynė tris pakopas, ketvirta triokštelėjo ir protezas įsmigo į surūdijusį metalą. Akies mirksniu suvokė, kad, jeigu būtų įkliuvusi koja, aštrus metalas būtų grynai nuplėšęs odą. Bandė ištraukti anglies pluošto protezą, įstrigusį į pramuštą laiptą, bet nepasisekė – teko plėšti jį viena ranka. Palikti protezo negalėjo, jis buvo reikalingas. Sugaišo kelias neįkainojamas sekundes ir išsidavęs neteko pranašumo.

Keturiais šuoliais atsidūrė apačioje ir, abiem rankomis laikydamas „gloką", pritūpęs apsisuko apžiūrėdamas patalpą, kiek siekė žvilgsnis pro naktinio matymo akinius. Iš pradžių pasirodė, kad požemis kur kas mažesnis nei kiti aukštai, bet tuojau pat susivokė, jog pasieniais kabo tamsūs brezentai: pertvaros, kurių taip bijojo. Neturėjo laiko mąstyti apie kliūtis, nes aiškiai pamatė ant grindų tysančio Atilos siluetą. Pašaukė jį pusbalsiu neįsivaizduodamas, kas jam atsitiko. Gal negirdėjo šūvio įstrigęs į sulūžusį laiptą, o gal šauta su duslintuvu. Šuo nejudėjo, gulėjo ant šono, neįprastai užvertęs galvą ir atkišęs kojas. „Ne! – sušuko Mileris. – Ne!" Susitvardęs nepuolė bėgti prie Atilos, pritūpė ir apsižvalgė kiek įmanydamas, neabejodamas, kad priešas netoliese.

Jis buvo laiptų apačioje, šalia iš visų pusių atviro lifto šulinio, aptraukto vieliniu tinklu: priešas galėjo pulti iš bet kurio kampo. Vieta buvo kaip reta nesaugi: slėptuvės vidury didelė tuščia erdvė, o kitur pertvaromis atskirtos patalpos, jam labirintas, o Vilkui puiki slėpynė. Bent jau žinojo, kad Indiana netoliese, Atila ją užuodė. Jis neapsiriko spėdamas, kad Vainhevenas – Vilko irštva ir kad ten šis laiko pagrobtą Indianą. Kadangi jo infraraudonųjų spindulių šviesa, paprastai užčiuopianti kūno šilumą, nesureagavo, jis nutarė, kad priešas tyko

užsiglaudęs už kurios nors brezentinės pertvaros. Vienintelė jo apsauga buvo tamsa ir juodi drabužiai, juo labiau kad žudikas tikriausiai neturėjo tokių naktinio matymo akinių kaip jis. Dabar jis buvo pernelyg lengvas taikinys, tad turėjo akimirkai palikti Atilą ir kur nors pasislėpti.

Susilenkęs nubėgo į dešinę, nes, sprendžiant iš Atilos padėties, kulka jį pakirto iš kairės, kur veikiausiai glūdojo priešas. Pribėgęs prie pirmosios brezentinės pertvaros ir priklaupęs ant vieno kelio, apžvelgė kovos lauką apmąstydamas, ką daryti toliau. Tikrinti visas patalpas būtų pražūtinga klaida, sugaištų daug laiko ir nesugebėtų šauti, jei už kurios nors užuolaidos tykotų Vilkas, pasiruošęs Indiana prisidengti kaip skydu. Su Atila jaustųsi saugesnis: šuo užuodęs rodytų kelią. Iš daugybės pavojų, kuriuos vaizdavosi planuodamas žygį į Vainheveną, nebūta tikimybės netekti ištikimojo bendražygio.

Jis pirmąsyk pasigailėjo nutaręs pats vienas grumtis su priešu. Pedras Alarkonas ne kartą jį perspėjo, kad puikybė jį pražudysianti. Jis palaukė keletą be galo prailgusių minučių, baugioje slėptuvės tyloje klausydamasis menkiausio garso ar pokyčio. Reikėjo pažiūrėti laiką ir apskaičiuoti, kiek minučių liko iki vidurnakčio, bet jis negalėjo atidengti laikrodžio, paslėpto po marškinių rankove, nes tuomet jo skaičiai sužėrėtų tamsoje kaip žali švyturiai. Jis nutarė nusigauti iki galinės sienos, kad būtų kuo toliau nuo Vilko, kuris tikriausiai buvo netoli nuo laiptų ir iš ten šovė į Atilą, ir išvilioti jį iš irštvos. Buvo tikras savo taiklia akimi, galėjo per dvidešimt metrų lengvai kliudyti judantį taikinį savo „gloku“, net prastai regėdamas pro naktinio matymo akinius. Jis visada buvo taiklus šaulys sakalo akimi ir tvirta ranka, o išėjęs į atsargą sąžiningai treniravosi šaudykloje, lyg numanydamas, jog vieną gražią dieną to gali prireikti.

Nieko protingesnio nesugalvojęs, jis nusėlino palei brezentus suvokdamas, kad gal apsiskaičiavo, gal priešas slepiasi už vieno jų tykodamas nužudyti jį iš pasalų. Sėlino kuo greičiau ir kuo tyliau, kiek leido dirbtinė koja, budrus, įsitempęs, stabtelėdamas kas du ar tris žingsnius padėties įvertinti. Nebegalvojo nei apie Indianą, nei apie Atilą, visą dėmesį sutelkdamas į veiksmus ir savo kūną: susikaupus adrenalinui, pylė prakaitas, veidą peršėjo nuo batų tepalo, galvą veržė akinių ir prožektoriaus diržai, bet delnai buvo sausi. Gniaužianti ginklą ranka nevirpėjo.

Įveikęs kokius devynis metrus, požemio gale Rajanas Mileris pastebėjo keistą ryškų švytėjimą. Pasikėlė ant kaktos akinius, nepakenčiamai stiprinančius šviesą, ir palaukė, kol apsipras akys. Netrukus pamatė, kas vyksta, ir jam iš gerklės išsiveržė duslus riksmas. Tolėliau didelėje juodoje erdvėje degė ratu išdėliotos žvakės, kurių virpančios liepsnelės apšvietė nukryžiuotą kūną. Nusvirusia ant krūtinės galva jis kabojo ant skersinio, pritvirtinto prie stulpo. Iš šviesių plaukų Mileris atpažino Indianą. Pamiršęs bet kokį atsargumą, puolė prie jos.

„Jūrų ruonis“ nepajuto, kaip pirmoji kulka smogė į krūtinę, ir prieš suklupdamas nubėgo keletą žingsnių. Antroji kliudė galvą.

Ar girdi mane, Indiana? Aš esu Garis Bransvikas, tavo Garis. Dar kvėpuoji, pažvelk į mane. Aš čia, prie tavo kojų, kaip ir pernai, kai pirmąsyk tave išvydau. Net dabar merdėdama esi graži... Tau tinka šilkiniai marškiniai, lengvi, elegantiški, geidulingi. Keleris juos tau padovanojo pasimylėjimui, o aš tave jais apvilkau, kad išpirktum savo nuodėmes.

Kilstelėjusi galvą, galėtum pamatyti savo kareivį. Ana tas kupstas ant grindų, į kurį nukreipiau žibintuvėlį. Šuo tyso toliau, prie laiptų, iš čia nematyti; elektros iškrova buvo mirtina tokiam kaip jis, tazeris akimoju nudobė tą kraupų žvėrį. Kareivį sunku įžiūrėti, vilki juodais drabužiais. Ar matai? Tiek to, vis viena nebesivels į mūsų meilę. Tragiška buvo meilė, Indiana, o galėjo būti nuostabi, jei būtum man atsidavusi. Šią savaitę, kurią praleidome drauge, susipažinome taip, lyg būtume senių seniausiai vedę. Turėjai progą išklausyti mano gyvenimo istoriją, žinau, kad mane supratai: privalėjau atkeršyti už save, kūdikį Antoną Farką, ir už save, vaiką Li Galespį. Tai buvo mano pareiga, moralinė, neišvengiama pareiga.

Ar žinai, kad jau tris savaites nebesergu migrena? Galėtume sakyti, kad tavo gydymas pagaliau padėjo, bet nevalia atmesti dar vieno veiksnio: išsivadavau nuo keršto naštos. Daug metų vilkau tą atsakomybę, tik pagalvok, kaip visa tai paveikė mano nervų sistemą. Kenčiau tas siaubingas migrenas, tau kaip niekam kitam gerai pažįstamas, kol ėmiau planuoti savo uždavinį. Vykdydamas mirties bausmę, jausdavausi devintame danguje, lengvas, džiugus, lyg sparnus įgijęs, bet po kelių valandų vėl įskausdavo galvą, atrodydavo, kad mirsiu iš skausmo. Regis, dabar, kai pagaliau viskas baigta, būsiu visiškai pasveikęs.

Prisipažįstu, nesitikėjau taip greitai sulaukti svečių: Amanda kur kas buklesnė, nei maniau. Nesistebiu, kad kareivis atėjo vienas, manė, jog lengvai mane nugalės, norėjo pasipuikuoti, kad išvadavo savo damą iš bėdos. Kai atbildės tavo buvęs vyras su savo nevykėlių gauja, aš būsiu toli. Jie ieškos Antono Farko, bet, kuriam laikui praslinkus, Amanda susivoks, kad Vilkas – tai Garis Bransvikas. Ji pastabi, atpažino Kerolę Andevoter iš anų dienų nuotraukos, kai buvau Li Galespis, manding, ir toliau žiūrės tas nuotraukas, kol pagaliau supras, kad dukart

du yra keturi, o Kerolė Andevoter – tai ir Garis Bransvikas, draugas, su kuriuo internetu žaisdavo šachmatais. Jau vakar tau sakiau, Indi, jog ketinau iškloti tau visą teisybę vos įvykdęs teisingumą, paaiškinti, kad tavo draugė Kerolė ir ištikimas pacientas Garis Bransvikas – tas pats asmuo, kad mano tikras vardas Antonas Farkas, ir nesvarbu, kas būčiau buvęs, vyras ar moteris, Andevoter, Farkas, Galespis ar Bransvikas, vis viena būčiau tave mylėjęs, jei būtum man leidusi. Svajojau išvykti su tavimi į Kosta Riką. Tai svetinga šalis, šilta ir rami, ten būtume buvę laimingi, paplūdimyje būtume nusipirkę viešbutuką ir gyvenę iš turizmo. Tau siūliau kur kas didesnę meilę nei visi tie vyrai, kuriuos turėjai per trisdešimt trejus gyvenimo metus. Tai bent! Tik dabar susivokiau, kad esi Kristaus amžiaus. Niekad tokia mintis nebuvo atėjusi į galvą. Kodėl manęs nenorėjai, Indi? Kankinai mane, žeminai. Troškau būti tavo vyras visą gyvenimą, o dabar, priešingai, man tenka susitaikyti su nauju vaidmeniu – būti tavo budeliu.

Nedaug beliko iki vidurnakčio, ir tuomet užbaigsi savo kančių kelią, Indi, dar dvi minutės. Mirtis bus lėta, bet, kadangi mes negalime laukti, mus skubina, tad aš tau padėsiu mirti, nors žinai, kad nemėgstu kraujo. Niekas negalėtų manęs pavadinti kraugeriu. Nenorėčiau, kad kamuotumeis laukdama tas dvi minutes, bet mėnulis lemia tikslią tavo mirties bausmės vykdymo laiką. Užbaigsiu greitai, vienu šūviu į širdį, neverta smeigti ieties į šoną, kaip darydavo romėnai, kai nuteistieji per ilgai merdėdavo ant kryžiaus...

Rajanas Mileris prisikėlė iš mirties, Atilai lyžtelėjus veidą. Šuo gavo elektros iškrovą tiesiai į snukį lipdamas ant paskutinės laiptų pakopos, kur jo laukė Bransvikas. Jis gulėjo be sąmonės

kelias minutes, dar kelias – paralyžiuotas, kol pagaliau vargais negalais atsistojo ant kojų dar apdujęs nuo elektrošoko, atsipeikėjo ir prisiminė, kur esąs. Tuomet pakluso savo pagrindiniam instinktui: ištikimybei. Akiniai mėtėsi ant grindų, bet uoslė nuvedė prie pasliko bendražygio kūno. Mileris pajuto jo niuksus galva, kuriais Atila bandė jį atgaivinti, ir atsimerkė apsvaigęs, bet aiškiai prisimindamas paskutinį regėtą vaizdą: nukryžiuotą Indianą.

Grįžus iš karo, visus tuos penkerius metus Mileriui neteko prisiminti savo nepaprasto apsisprendimo tapti „jūrų ruoniu". Visa žmogaus valia sukaupta širdyje – tai jis suprato pragariškąją apmokymų savaitę. Jis nebijojo, aiškiai viską suprato. Galva lengvai sužeista, jeigu nenumiriau, dingtelėjo mintis, bet žaizda krūtinėje rimta. Šįkart nepadės jokios timpos, tarė sau, man galas. Išmetė iš galvos mintis apie skausmą ir tekantį kraują, išsivadavo nuo neapsakomo silpnumo, skatinančio pailsėti, atsipalaiduoti, kaip tai atsitikdavo pasimylėjus Indianos glėbyje. „Luktelėk", – tarė mirčiai, pastūmėdamas ją į šalį. Šuns padedamas, pasikėlė ant alkūnių grabinėdamas ginklo, bet negalėjo jo rasti; tarė sau, kad bus pametęs krisdamas, ieškoti nebuvo laiko. Rankove nusišluostė kraują nuo akių ir už kokių penkiolikos metrų išvydo Golgotos sceną, įsirėžusią į atmintį. Šalia kryžiaus stovėjo nepažįstamas žmogus.

Pirmą kartą Mileris davė Atilai ženklą, kurio niekada rimtai nebuvo davęs, nebent kartais žaisdamas ar mokydamas. Stipriai niuktelėjo jam į sprandą ir parodė į tolėliau stovintį žmogų. Tai buvo įsakymas žudyti. Atila akimirką neryžtingai dvejojo trokšdamas saugoti savo draugą ir sykiu jausdamas pareigą vykdyti įsakymą. Mileris pakartojo įsakymą. Šuo puolė į priekį ir nuskriejo kaip strėlė.

Garis Bransvikas išgirdo šuolius nujausdamas, kas vyksta, apsisuko ir netaikydamas šovė tamson į žvėrį, kuris, jau atsiplėšęs nuo žemės, metėsi ant jo. Kulka dingo milžiniškame požemyje, ir šuo dantimis griebė ranką, laikančią ginklą. Bransvikas suklykęs išmetė ginklą ir beviltiškai bandė išsilaisvinti, bet Atila visu svoriu pritrėškė jį prie žemės. Paleidęs ranką, tuojau pat sukando sprandą titano iltimis ir tol kratė, kol suplėšė į skutus. Garis Bransvikas liko gulįs sudraskytu sprandu, iš jungo venos vis silpnesniais pliūpsniais tryško kraujas.

Tuo tarpu Mileris siaubingai lėtai šliaužė prie Indianos stumdamasis rankomis ir viena koja, nes protezu jau negalėjo naudotis, ir be paliovos šaukdamas ją gęstančiu balsu. Kelias sekundes netekęs sąmonės ir vėl atsigavęs, šliaužė toliau. Žinojo, kad ant cementinių grindų lieka kraujo šliūžė. Įveikė paskutinį kelio tarpsnį padedamas Atilos, kuris vilko jį už drabužių. Vilkas nesugebėjo prikalti moters prie kryžiaus, nes tas buvo geležinis, tik diržais pririšo rankas per riešus ir paliko ją kaboti per pusmetrį nuo žemės. Rajanas Mileris nesiliovė šaukęs: Indiana, Indiana, negaudamas atsako. Net nebandė patikrinti, ar ji gyva.

Nežmoniškomis pastangomis atsiklaupęs ant kelių, „jūrų ruonis“ pasikėlė laikydamasis kryžiaus, remdamasis tik anglies pluošto protezu, nes sveikoji koja linko. Vėl nusišluostė akis rankove, bet suvokė, kad akis temdo ne vien kraujas ir prakaitas. Išsitraukė peilį, savąjį „Ka-Bar“, parankinį ginklą, visada kareivių nešiojamą, ir ėmė pjauti diržus, kuriais buvo pririšta Indiana. Peilis visada būdavo aštrus kaip skustuvas, ir „jūrų ruonis“ mokėjo juo naudotis, bet pjauti teko ilgiau nei minutę. Nejudrus Indianos kūnas krito jam į glėbį, bet Mileris pajėgė jį išlaikyti, nes dar kabojo pririštas vienu riešu. Apkabinęs moterį

per juosmenį, ėmė pjauti paskutinį diržą. Pagaliau, sukaupęs visas jėgas, vargais negalais perrėžė ir jį.

Vyras ir moteris stovėjo ant kojų. Iš tolo atrodė lyg apsikabinę: ji apsalusi iš meilės, o jis reikliai ir podraug švelniai glaudžia ją prie krūtinės, bet šis įspūdis truko tik akimirką. Rajanas Mileris iš lėto susmuko ant žemės nepaleisdamas Indianos, nes, sąmonei gęstant, galvojo tik viena: kad tik ji nesusižeistų virsdama.

Epilogas

Šeštadienis, 2012 metų rugpjūčio 25 diena

Amanda Martin paskutinįsyk sukvietė „Riperio“ žaidėjus ketindama baigti žaidimą ir atsisveikinti. Po dviejų dienų ji jau būsianti Masačusetso technologijos institute ir iš visų jėgų pasistengsianti atsikariauti Bredlį, o laisvalaikiu studijuosianti: vaidmenų žaidimui laiko neliksią.

– Vakar mudu su Keiblu nuvežėme mamą į oro uostą. Išskrido į Afganistaną, bandys rasti du vaikus kažkokiame kaime, – pasakė žaidimo vedėja.

– Kodėl? – paklausė Esmeralda.

– Turi tesėti pažadą Rajanui Mileriui. Nežino nei kuo vardu vaikai, nei kaip vadinasi kaimas, tik žino, kad netoli Pakistano sienos, ir tikisi, jog padės buvusių Rajano bendražygių „jūrų ruonių“ būrys.

– Tuomet suras, – patikino pulkininkas Pedingtonas, „jūrų ruonius“ laikąs pusdieviais.

– Tie vaikai jau šešerius metus laukia Rajano Milerio, – tarė Abata.

– Iš kur žinai? Ar moki skaityti jų mintis? – paklausė Esmeralda.

– Nė nebandžiau. O žinau todėl, kad vedėja mums pasakojo jo istoriją. Jūsų trumpa atmintis, – atšovė pamišėlė.

– Mama beveik kasnakt sapnuoja Rajaną. Dabar myli jį labiau nei gyvą, tiesa, Keiblai? – pasakė Amanda.

– Tikrų tikriausia. Indiana dabar kitokia. Man regis, niekada neatsigaus po Aleno Kelerio ir Rajano Milerio mirties, po to siaubo, kurį patyrė Vainhevene. Ir aš niekada sau neatleisiu dėl to, kas atsitiko, būtume galėję viso to išvengti, – tarė senelis.

– Ir aš sau neatleisiu. Jei būčiau truputį anksčiau įspėjusi tėtį, Rajanas būtų likęs gyvas. Policija atvažiavo po dešimties minučių. Tik po dešimties minučių! – sušuko Amanda.

– „Jūrų ruonis“ išgelbėjo tavo mamą ir mirė kaip didvyris. Nutarė nepaisyti pavojų, kurių galėjo išvengti, ir atsisakė bet kieno pagalbos. Tikriausiai troško mirti, – pakišo mintį Šerlokas Holmsas.

– Ne! Rajanas norėjo gyventi, norėjo vesti mamą, norėjo pamatyti Afganistano vaikus. Visiškai nenorėjo mirti! – užtikrino Amanda.

– Kur dėsi šunį, išvykdama į institutą? – paklausė Esmeralda.

– Aš prižiūrėsiu, – įsiterpė senelis. – Atila pakenčia ir Tuniukę, ir mane, bet jam bus sunku atsigauti po bendražygio netekties. Tyso valandų valandas, įsmeigęs akis į sieną, atrodo kaip užbalzamuotas.

– Irgi gedi. Kario dvasia negali pasišalinti, nes ją laiko ir Indiana, ir Atila, turėtų paleisti, – pareiškė Abata.

– Gal tada, kai mama tesės pažadą, Rajanas atsisveikins su mumis ir iškeliaus, – spėjo Amanda.

– Ar kada nors vėl žaisime „Riperį“? – paklausė Esmeralda.

– Galėtume susitikti per žiemos atostogas, – pasiūlė seras Edmondas Pedingtonas.

– Jei anksčiau neatsiras kokia nors šiurpi byla, – pridūrė Šerlokas Holmsas.

– O tuo tarpu Keiblas rašys mūsų tyrimo istoriją: romaną „Riperis“, – atsisveikindama tarė žaidimo vedėja.

Padėka

Ši knyga gimė 2012 metų sausio 8 dieną, kai mano agentė Carmen Balcells mudviem su Willie Gordonu, mano vyru, pasiūlė keturiomis rankomis parašyti nusikaltimo istoriją. Pabandėme, bet po dvidešimt keturių valandų paaiškėjo, kad projektas baigsis skyrybomis, tad jis ėmėsi savo šešto detektyvo, o aš kaip paprastai sėdau rašyti užsidariusi savo kambaryje. Vis dėlto ši knyga nebūtų išvydusi pasaulio, jei nebūtų pagelbėjęs Willie: jis padėjo rikiuoti romano struktūrą ir įtampą, palaikė mane, kai puldavau į neviltį. Be to, mano padėkos nusipelno dar keli bendradarbiai:

Ana Cejas, geroji ragana, Indianos Džekson paveikslo įkvėpėja.

Robert Mitchell, šios knygos „jūrų ruonis“, nors jis turi abi kojas ir švarią sąžinę.

Sarah Kessler, mano nuostabi tyrėja.

Nicolás Frías, sūnus, peržiūrėjęs visą tekstą ir ištaisęs dažnas logikos klaidas, kurias mano skaitytojai priskiria magiškajam realizmui.

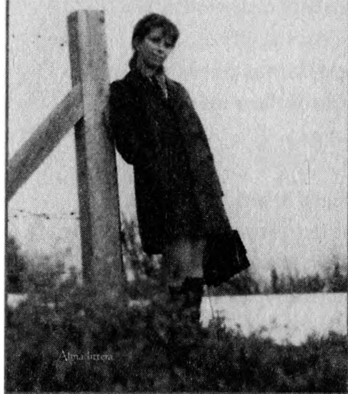
Andrea Frías, dukraitė, supažindinusi su „Riperio“, vaidmenų žaidimo, paslaptimis.

Daktaras D. P. Lyle, teismo medicinos ekspertas, atsakęs į mano klausimus apie žmogžudystes, ginklus, narkotikus ir nuodus, nekamuodamas doroviniais priekaištais.

Lawrence Levy, psichologas, padėjęs kurti svarbiausią personažą – niekšą.

Kapitonas Sam Moore, supažindinęs mane su San Fransisko įlankos vandenimis.

Lori, marti, ir Juliette, padėjėja, rašymo metu saugojusios mane nuo pasaulio.

Isabel Allende

MANO IŠGALVOTA ŠALIS

„Negrįžau gyventi į Čilę, bet nešiojuosi ją su savim."

„Mano išgalvota šalis" – tai beribė meilė ir nostalgija. Išmintimi ir sąmoju persijoti jausmai, prarastos laimės liūdesys, klajokliškas svetimšalės gyvenimas. Prisiminimai apie Čilę tapo realia ir fantastiška šalimi tuo pat metu; stojiškas ir svetingas kraštas, kurio vyrai – mačistai, o moterys – tvirtos ir įsikibusios į žemę. Bet tai dar ir jos vaikystės paveikslai: grakščiai atgaivinti, jie dar sykį pavaizduoja savotiškos jos šeimos gyvenimą, senelių namą, valgymo apeigas, neištikimybės istorijas... ir vaiduoklius, kurie visuomet ją lydėjo.

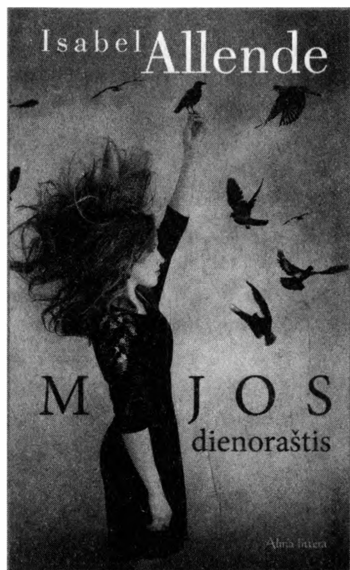
Čiliečiai, šiaip jau drovūs ir draugiški, virsta laukiniais, vos tik pagriebia vairą į rankas: lenktyniauja, kuris pirmas privažiuos iki artimiausios raudonos šviesos (...)

Vyriškis, išsiplovęs lėkštę, iš kurios pats valgė, manosi „padedantis" žmonai ar motinai ir tikisi už tai būti garbinamas.

Mums, čiliečiams, patinka laidotuvės, nes mirusysis mums jau ne varžovas ir nebeapkalbės mūsų už akių.

Man yra pridovanota tiek paveikslų ir keramikos dirbinių, kad garaže nebetelpa automobilis.

Mano tautiečiai (...) pirmieji išsiaiškino, kad taškas G yra moters ausyje ir ieškoti jo kur nors žemiau – tik gaišti laiką.

Isabel Allende

MAJOS DIENORAŠTIS

Aš Maja Vidal, devyniolikos metų, moteris, netekėjusi, be mylimo draugo, bet ne todėl, kad nepasitaikė progos ar esu pernelyg išranki, gimusi Berklyje, Kalifornijoje, Jungtinių Amerikos Valstijų pilietė, laikinai susiradusi prieglobstį saloje, pietiniame pasaulio pakrašty. Tėvai mane pavadino Maja, mat nesugebėjo sugalvoti kito vardo, nors apmąstymams turėjo devynis mėnesius laiko, o Ninė žavisi Indija. Hindi kalba māyā reiškia „apžavai, iliuzija, sapnas, magiška galia". Nieko bendra su mano būdu. Man labiau tiktų Atila, nes ten, kur įkeliu koją, nepalieku akmens ant akmens. Mano gyvenimo istorija prasideda Čilėje drauge su močiute, kurią vadinu Nine, gerokai anksčiau, man dar negimus, nes jeigu ji nebūtų emigravusi, nebūtų įsimylėjusi mano senelio ir įsikūrusi Kalifornijoje, mano tėvas nebūtų susipažinęs su mama ir aš būčiau buvusi ne aš, o kita ir visiškai kitokia jauna čilietė.

„Majos dienoraštis" atvira, jaudinanti ir nepamirštama istorija. Be tėvų augusiai jaunutei Majai lemta patirti viską – nuo begalinės senelių meilės iki nusikalstamo pasaulio purvo, kuris, rodos, merginą pasiglemš visam laikui. Ar pavyks Majai užverti vienas ir atverti kitas – prasmingesnio, geresnio gyvenimo – duris?

Allende, Isabel
Al-142 Žaidimas su mirtimi : romanas / Isabel Allende ; iš ispanų kalbos vertė Valdas V. Petrauskas. – Vilnius : Alma littera, 2014. – 448 p.

ISBN 978-609-01-1547-3

Mįslingo ir atskalūniško būdo paauglė Amanda kaip diena ir naktis skiriasi nuo bohemiškos motinos Indianos. Mergina, kaip ir jos tėvas inspektorius Bobas Martinas, turi įgimtą detektyvės talentą, tad laisvalaikiu ryte ryja kriminalinius romanus ir su paaugliais iš viso pasaulio žaidžia kompiuterinį žaidimą „Riperis". Jame pasiskirstę vaidmenimis jie narplioja kraupiausius nusikaltimus.

Kai mieste pasipila serija šiurpių žmogžudysčių, Amanda su „Riperio" dalyviais pasineria į kraupius nusikaltimus. Merginai pavyksta atrasti tai, ko anksčiau nepastebėjo vietos policininkai...

UDK 821.134.2(83)-31

Isabel Allende

ŽAIDIMAS SU MIRTIMI

Romanas

Iš ispanų kalbos vertė *Valdas V. Petrauskas*

Redaktorės *Nijolė A. Petrauskienė, Gražina Stankevičienė*
Korektorė *Marijona Treigienė*
Viršelio dailininkė *Jūratė Šatūnienė*
Maketavo *Zita Pikturnienė*

Tiražas 1800 egz.
Išleido leidykla „Alma littera", Ulonų g. 2, LT-08245, Vilnius
Interneto svetainė: www.almalittera.lt
Spaudė UAB „Spindulio spaustuvė", Vakarinis aplinkkelis 24, LT-48184 Kaunas
Interneto svetainė: www.spindulys.lt

VIENA GARSIAUSIŲ ČILĖS RAŠYTOJŲ ISABEL ALLENDE SAVO KNYGOMIS PAVERGĖ DAUGIAU NEI 37 ŠALIŲ SKAITYTOJUS. VOS TIK PASIRODŽIUS „DVASIŲ NAMAMS“ CHARIZMATIŠKOSIOS PIETIETĖS ROMANUS PAMĖGO IR LIETUVOS SKAITYTOJAI.

Šįkart Isabel Allende gerbėjų lauks tikras netikėtumas: „Žaidimo su mirtimi“ personažų ir istorijų galeriją rašytoja įkurdina detektyviniame žanre!

Įtampos kupinas ir nežinia alsuojantis romanas prasideda internetiniu detektyviniu žaidimu, į kurį įsitraukę keli atskalūniško būdo paaugliai. Netrukus šilto ir šalto patyrusiems San Fransisko policijos žmogžudysčių skyriaus inspektoriams prasideda įtemptas darbas: mieste vyksta kraupios žmogžudystės: neaiškių motyvų inspiruota sargo Edo Steitono mirtis, vėliau randami paslaptingai mirę sutuoktiniai, paskui – negyvas garsus psichiatras, žinoma teisėja.

Paauglė Amanda, kartu su bendraminčiais žaidžianti internetinį žaidimą, ryžtasi įminti šias kraupias detektyvines mįsles. Tačiau dingus merginos motinai, Amandai tenka šiurpus asmeninis žaidimas su mirtimi...

9 786090 115473

